

IV

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTA INFORMĀCIJA

REVĪZIJAS PALĀTA

Saskaņā ar EK līguma 248. panta 1. un 4. punktu un 129. un 143. pantu Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes 2007. gada 17. decembra Regulu (EK) Nr. 1525/2007, kā arī saskaņā ar 139. un 156. pantu Padomes 2008. gada 18. februāra Regulā (EK) Nr. 215/2008 par Finanšu regulu, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam,

Eiropas Kopienu Revīzijas palāta 2008. gada 24. un 25. septembra sēdē pieņēma

GADA PĀRSKATUS**par 2007. finanšu gadu**

Šie pārskati kopā ar iestāžu atbildēm uz Palātas apsvērumiem ir nosūtīti iestādēm, kuras apstiprina budžeta izpildi, kā arī pārējām iestādēm.

Revīzijas palātas locekļi:

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA (priekšsēdētājs), Hubert WEBER, Maarten B. ENGWARD, Máire GEOGHEGAN-QUINN, David BOSTOCK, Morten Louis LEVYSOHN, Ioannis SARMAS, Július MOLNÁR, Vojko Anton ANTONČIČ, Gejza HALÁSZ, Jacek UCZKIEWICZ, Josef BONNICI, Irena PETRUŠKEVIČIENĒ, Igors LUDBORŽS, Jan KINŠT, Kersti KALJULAIID, Kikis KAZAMIAS, Massimo VARI, Juan RAMALLO MASSANET, Olavi ALA-NISSILÄ, Lars HEIKENSTEN, Karel PINXTEN, Ovidiu ISPIR, Nadeschda SANDOLOVA, Michel CRETIN, Harald NOACK, Henri GRETHEN.

GADA PĀRSKATS PAR BUDŽETA IZPILDI

(2008/C 286/01)

SATURS

	<i>Lpp.</i>
Vispārējs ievads	7
1. nodaļa – Ticamības deklarācija un to pamatojošā informācija	9
2. nodaļa – Komisijas iekšējās kontroles sistēma	39
3. nodaļa – Budžeta pārvaldība	65
4. nodaļa – Ieņēmumi	81
5. nodaļa – Lauksaimniecība un dabas resursi	101
6. nodaļa – Kohēzija	139
7. nodaļa – Pētniecība, enerģētika un transports	157
8. nodaļa – Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās	175
9. nodaļa – Izglītība un pilsoniskums	195
10. nodaļa – Ekonomika un finanses	209
11. nodaļa – Administratīvie un citi izdevumi	227
I pielikums – Finanšu informācija par vispārējo budžetu	245
II pielikums – Kopš iepriekšējā gada pārskata Revīzijas palātas pieņemto īpašo ziņojumu saraksts	271

VISPĀRĒJS IEVADS

0.1. Eiropas Revīzijas palāta ir ES iestāde, kura ar Līgumu izveidota ES finanšu revīzijas veikšanai. Palāta kā ES ārējās revīzijas iestāde sekmē ES finanšu labāku pārvaldību un darbojas kā neatkarīga Eiropas Savienības pilsoņu finansiālo interešu aizstāve. Plašāku informāciju par Revīzijas palātu varat atrast tās gada darbības pārskatā, kas, tāpat kā Palātas īpašie ziņojumi par konkrētiem tematiem un atzinumi par ierosinātajiem tiesību aktiem, ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

0.2. Šis dokuments par 2007. finanšu gadu ir 31. Palātas sagatavotais gada pārskats par Eiropas Savienības vispārējā budžeta izpildi. Pārskatam pievienotas Komisijas vai attiecīgos gadījumos citu ES iestāžu un struktūru atbildes. Uz Eiropas Attīstības fonciem attiecas atsevišķs gada pārskats.

0.3. Par ES vispārējo budžetu ik gadu lemj Padome un Eiropas Parlaments. Palātas gada pārskats veido pamatu budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrai, kura noslēdz ikgadējo budžeta procesu. Šā pārskata nozīmīga daļa ir Palātas Ticamības deklarācija par Eiropas Kopienų gada pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

0.4. Pārskata 1. nodaļā ir iekļauta šī ticamības deklarācija, kā arī papildu informācija tās pamatošanai. Par Komisijas iekšējās kontroles sistēmu ziņots 2. nodaļā un par Komisijas veikto 2007. gada budžeta pārvaldību – 3. nodaļā. Pārējās nodaļās (4.–11. nodaļa) apskatīti budžeta ieņēmumi un dažādas izdevumu jomas politikas jomu grupās.

0.5. No 4. līdz 11. nodaļai katrā nodaļā ietverti šādi elementi:

- ticamības deklarācijas vajadzībām veiktā revīzijas darba rezultātu kopsavilkums un analīze, kas sniegta kā attiecīgās budžeta jomas īpašie izvērtējumi,
- ziņojumi par iepriekšējās revīzijās formulēto Palātas un budžeta lēmējinstāžu ieteikumu īstenošanas virzību.

0.6. Īpašo izvērtējumu pamatā galvenokārt ir vērtējums par to, kā darbojas svarīgākās pārraudzības un kontroles sistēmas, kuras piemēro ieņēmumiem un izdevumiem, un rezultāti, kas gūti Palātas veiktajās pakārtoto darījumu pārbaudēs. Palātas vispārējais šo elementu novērtējums veido pamatu ticamības deklarācijai.

0.7. Papildus ieteikumiem konkrētās jomās atsevišķos ieņēmumu un izdevumu posteļos Palāta 1.52.–1.54., 2.41.–2.42., 3.29. un 3.32.–3.33. punktā formulē ieteikumus, kuri attiecas uz vairākām jomām.

Plašāka pieeja ir Palātas sagatavotajā dokumentā par ES budžeta pašreizējo pārskatīšanu, kuru Komisija sāka 2007. gadā. Šajā dokumentā Palāta paziņo, ka pārskatīšanā jāpievēršas ES budžeta darījumu kvalitātei – likumībai, pareizībai un lietderībai –, kā arī izdevumu prioritātēm un taisnīgumam. Palāta arī:

- atbalsta Komisijas viedokli, ka ES izdevumiem jāatspoguļo novērtējums par to, vai tie rada pievienoto vērtību Eiropas Savienībai, un aicina skaidrāk formulēt šo kritēriju,
 - uzskaita galvenos principus, kuri jāievēro ar ES izdevumiem saistītās kārtības izstrādē, proti, skaidri formulēti mērķi, vienkāršošana, realisms, caurskatāmība un pārskatatbildība,
 - iesaka politisko lēmumu pieņēmējiem būt gataviem krasi pārskatīt izdevumu programmu koncepciju, piemēram, pārstrādāt tās no rezultātu viedokļa, kritiski apsvērt atbilstīga valsts, reģionāla un vietēja līmeņa izvēli programmu pārvaldībā un labāk izmantot pieļaujamā riska jēdzienu,
 - norāda, ka ir iespējams ievērojami vienkāršot un padarīt skaidrākas pašu resursu sistēmas, ar kuru palīdzību tiek finansēts budžets.
- 0.8. Par budžeta izpildi atbild Komisija, taču dalībvalstis sadarbojas ar Komisiju, lai nodrošinātu, ka līdzekļus izlieto atbilstīgi pareizas finanšu pārvaldības principiem. ES līdzekļu pārraudzībā un kontrolē dalībvalstu un bieži arī dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu (ARI) nozīmei ir tendence palielināties. Piemēram, 2007. gadā dalībvalstīm pirmo reizi bija jāpagatavo gada kopsavilkumi par pieejamajām revīzijām un deklarācijām.

0.9. Kā norādīts Palātas Atzinumā Nr. 6/2007, gada kopsavilkumi, kā arī dalībvalstu brīvprātīgas iniciatīvas sagatavot deklarācijas un dažu valstu revīzijas iestāžu lēmumi tās revidēt varētu sekmēt ES līdzekļu pārvaldības un kontroles uzlabošanu. Palāta secināja, ka 2007. gadā Komisija adekvāti pārraudzīja gada

kopsavilkumu procesu (sk. 2.19. un 2.20. punktu). Tomēr noformējuma atšķirību dēļ, kā arī tāpēc, ka bieži trūka apliecinājuma par kopsavilkumu pilnīgumu un precizitāti, vēl nevar uzskatīt, ka kopsavilkumi sniedz ticamu novērtējumu par kontroles sistēmu darbību.

0.10. Palāta cenšas izmantot valstu ARI revīzijas darbu ar valstu deklarācijām saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti Palātas atziņumā. Palāta visumā tiecas uzlabot sadarbību ar valstu ARI, gan izstrādājot kopīgus revīzijas standartus, kas pielāgoti ES vajadzībām, gan divpusēji sadarbojoties ar atsevišķām ARI. Nesens pozitīvs sadarbības piemērs ir īpašais ziņojums par administratīvu

sadarbību pievienotās vērtības nodokļa jomā (Nr. 8/2007), kurā ir atsauces uz vairāku valstu ARI ziņojumiem.

0.11. Kopš 2005. gada vispārējā budžeta struktūra ir veidota tikai saskaņā ar politikas jomām, kuras atbilst budžeta līdzekļu sadalei pēc darbības jomām (ABB). Šogad Palāta ir mainījusi sava pārskata struktūru, lai atspoguļotu šo izmaiņu, kā arī jaunās finanšu shēmas ieviešanu. Šogad pirmo reizi katrs īpašais izvērtējums ir sagatavots atbilstīgi ABB politikas jomu grupām, kas norādītas 1.2. tabulā. Tādējādi ir ieviesti divi jauni īpašie izvērtējumi – viens par izglītību un pilsoniskumu, otrs – par ekonomiku un finansēm (iepriekš ietverts iekšējā nozaru politikā), bet pirmspievienošanās atbalsts un ārējās darbības ir apvienoti vienā – ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās.

1. NODAĻA

Ticamības deklarācija un to pamatojošā informācija

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ticamības deklarācija, ko Palāta sagatavojusi Eiropas Parlamentam un Padomei	I–XII
Atzinums par pārskatu ticamību	VII–VIII
Atzinums par pakārtoto darījumu likumību un pareizību	IX–XII
Ticamības deklarāciju pamatojošā informācija	1.1.–1.54.
Ievads	1.1.–1.5.
Pārskatu ticamība	1.6.–1.31.
Vispārīga informācija	1.6.–1.8.
Revīzijas tvērums un pieeja	1.9.
Pasākumi, lai nostiprinātu pāreju uz uzkrājumu principa grāmatvedību	1.10.–1.18.
Konsolidētie finanšu pārskati 2007. gada 31. decembrī	1.19.–1.20.
Konsolidētā bilance 2007. gada 31. decembrī	1.21.–1.26.
Konsolidētais pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu	1.27.–1.28.
Citi jautājumi	1.29.–1.31.
2007. gada pārskatiem pakārtoto darījumu likumība un pareizība	1.32.–1.54.
Ticamības deklarācijas īpašo izvērtējumu jaunā struktūra	1.32.
Palātas pieeja	1.33.–1.37.
2007. gada revīziju rezultātu apskats	1.38.–1.41.
Novērtējums par virzību uz efektīvu Kopienas iekšējās kontroles pamatsistēmu	1.42.–1.54.

TICAMĪBAS DEKLARĀCIJA, KO PALĀTA SAGATAVOJUSI EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

I. Saskaņā ar EK dibināšanas līguma 248. pantu Palāta revīdēja:

- a) Eiropas Kopienu gada pārskatus ⁽¹⁾, ko veido konsolidētie finanšu pārskati ⁽²⁾ un konsolidētie budžeta izpildes pārskati ⁽³⁾ par 2007. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu;
- b) šiem pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

Vadības atbildība

II. Saskaņā ar Līguma 268.–280. pantu un Finanšu regulu vadības ⁽⁴⁾ pienākums ir sagatavot patiesi izklāstītus Eiropas Kopienu gada pārskatus un nodrošināt pakārtoto darījumu likumību un pareizību:

- a) attiecībā uz Eiropas Kopienu gada pārskatiem vadības uzdevums ir izstrādāt, ieviest un uzturēt iekšējās kontroles mehānismus, lai sagatavotu patiesi izklāstītus finanšu pārskatus, kuri nesaturētu būtiski nepareizu informāciju krāpšanas vai kļūdas dēļ; izvēlēties un piemērot pienācīgu grāmatvedības politiku, pamatojoties uz Komisijas grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem ⁽⁵⁾, un sagatavot konkrētajiem apstākļiem piemērotas grāmatvedības aplēses. Saskaņā ar Finanšu regulas 129. pantu Komisija apstiprina Eiropas Kopienu gada pārskatus pēc tam, kad Komisijas grāmatvedis tos ir konsolidējis, pamatojoties uz pārējo iestāžu ⁽⁶⁾ un organizāciju ⁽⁷⁾ iesniegto informāciju, un konsolidētajiem pārskatiem ir pievienojis apliecinājumu, kurā viņš cita starpā pauž pamatotu pārliecību par to, ka konsolidētie pārskati skaidri un patiesi atspoguļo Eiropas Kopienu finanšu stāvokli visos būtiskajos aspektos;

⁽¹⁾ Eiropas Kopienu gada pārskati veido Eiropas Kopienu 2007. finanšu gada pārskatu I sējumu.

⁽²⁾ Konsolidētie finanšu pārskati ietver bilanci, pārskatu par saimnieciskās darbības rezultātu (tostarp informāciju pa segmentiem), naudas plūsmas pārskatu, pārskatu par tīro aktīvu izmaiņām, kopsavilkumu par nozīmīgām grāmatvedības metodēm un citas skaidrojošas piezīmes.

⁽³⁾ Konsolidētie budžeta izpildes pārskati ietver konsolidētos budžeta izpildes pārskatus, kopsavilkumu par budžeta principiem un citas skaidrojošas piezīmes.

⁽⁴⁾ Eiropas iestādēs un struktūrvienībās vadība ir iestāžu locekļi, aģentūru direktori, deleģētie un pastarpināti deleģētie kredītrīkotāji, grāmatveži un finanšu, revīzijas un kontroles nodaļu vadošās amatpersonas. Dalībvalstīs un saņēmējvalstīs ar vadību saprot kredītrīkotājus, grāmatvežus, kā arī maksājumu iestāžu, apliecinātājiestāžu un īstenotājiestāžu vadošos darbiniekus.

⁽⁵⁾ Komisijas grāmatveža pieņemto grāmatvedības noteikumu pamatā ir starptautiskie publiskā sektora grāmatvedības standarti (IPSAS), ko izdevusi Starptautiskā Grāmatvežu federācija, vai, ja attiecīgais jautājums IPSAS standartos nav risināts, starptautiskie grāmatvedības standarti (IAS)/ starptautiskie finanšu pārskatu sagatavošanas standarti (IFRS), ko izdevusi Starptautisko grāmatvedības standartu padome. Saskaņā ar Finanšu regulu 2007. gada konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti atbilstoši minētajiem Komisijas grāmatveža apstiprinātajiem grāmatvedības noteikumiem (tā tas bijis kopš 2005. gada), ar kuriem uzkrājumu grāmatvedības principi ir pielāgoti Kopienu apstākļiem, savukārt konsolidētie budžeta izpildes pārskati joprojām galvenokārt balstās uz naudas plūsmas principu.

⁽⁶⁾ Pirms katra iestāde pieņem savus gada pārskatus, tos paraksta iestādes grāmatvedis, tādējādi apliecinot, ka viņam ir pamatota pārliecība par to, ka pārskati skaidri un patiesi atspoguļo iestādes finanšu stāvokli (Finanšu regulas 61. pants).

⁽⁷⁾ Gada pārskatus sagatavo attiecīgais direktors, un tos kopā ar organizācijas valdes atzinumu nosūta Komisijas grāmatvedim. Turklāt tos paraksta organizācijas grāmatvedis, tādējādi apliecinot, ka viņam ir pamatota pārliecība par to, ka pārskati skaidri un patiesi atspoguļo organizācijas finanšu stāvokli (Finanšu regulas 61. pants).

- b) veids, kādā vadība nodrošina pakārtoto darījumu likumību un pareizību, ir atkarīgs no budžeta izpildes metodes. Ja līdzekļu pārvaldība ir tieša un centralizēta, tad budžeta izpildi veic Komisijas departamenti. Ja pārvaldība ir dalīta, tad budžeta izpildi deleģē dalībvalstīm. Decentralizētās pārvaldības gadījumā izpildi deleģē trešām valstīm, bet netiešas centralizētas pārvaldības gadījumā – citām organizācijām. Ja pārvaldība ir kopīga, budžeta izpildes uzdevumus sadala starp Komisiju un starptautiskām organizācijām (Finanšu regulas 53.–57. pants). Budžeta izpildei ir jāatbilst pareizas finanšu pārvaldības principam, saskaņā ar kuru jāizstrādā, jāievieš un jāuztur efektīvi un produktīvi iekšējās kontroles mehānismi, tostarp jānodrošina adekvāta pārraudzība un pienācīgi pasākumi pārkāpumu un krāpšanas novēršanai, kā arī, vajadzības gadījumā, tiesvedības ceļā jāpiedzen nepareizi samaksāti vai izlietoti līdzekļi. Neatkarīgi no budžeta izpildes metodes Komisijai ir jāuzņemas galīgā atbildība par Eiropas Kopienu pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību (Līguma 274. pants).

Revidenta atbildība

III. Revīzijas palātas pienākums ir, pamatojoties uz savām revīzijām, sagatavot Eiropas Parlamentam un Padomei deklarāciju par pārskatu ticamību un par pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Palāta veica revīziju saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (IFAC) starptautiskajiem revīzijas standartiem un ētikas kodeksiem un saskaņā ar Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas (INTOSAI) revīzijas standartiem, ciktāl tie piemērojami Eiropas Kopienā. Šajos standartos noteikts, ka Palāta plāno un veic revīziju, lai gūtu pamatotu pārliecību par to, ka Eiropas Kopienu gada pārskatos nav būtiski nepareizas informācijas un ka pakārtotie darījumi ir likumīgi un pareizi.

IV. Revīzijā piemēro procedūras, lai iegūtu revīzijas pierādījumus par konsolidētajos pārskatos minētajām summām un sniegto informāciju un par pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Procedūru izvēle ir atkarīga no revidenta sprieduma, tostarp attiecībā uz tādu risku kā būtiski nepareiza informācija konsolidētajos pārskatos un pakārtoto darījumu būtiska neatbilstība Eiropas Kopienu tiesiskajam regulējumam kļūdas vai krāpšanas dēļ. Lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, revidents, novērtējot minēto risku, pārbauda iekšējās kontroles mehānismus, ko piemēro konsolidēto pārskatu sagatavošanai un patiesam izklāstam, kā arī ieviestās pārraudzības un kontroles sistēmas, kuras paredzētas pakārtoto darījumu likumības un pareizības nodrošināšanai. Revīzijā novērtē arī izmantotās grāmatvedības politikas piemērotību un grāmatvedības aplēšu pamatotību, kā arī konsolidēto pārskatu un gada darbības pārskatu vispārējo izklāstu.

V. Palātas revīzijas darba tvērums attiecībā uz ieņēmumiem bija ierobežots. Pirmkārt, PVN un NKI pašu resursi balstās uz makroekonomikas statistiku, ar kuru saistītos datus Revīzijas palāta nevar tieši revidēt, un, otrkārt, tradicionālo pašu resursu revīzijās nevar ietvert importu, kas nav bijis muitas pārraudzībā.

VI. Palāta uzskata, ka iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši, lai pamatotu deklarāciju par pārskatu ticamību.

Atzinums par pārskatu ticamību

VII. Palāta uzskata, ka Eiropas Kopienu gada pārskati visos būtiskos aspektos patiesi atspoguļo Kopienu finanšu stāvokli 2007. gada 31. decembrī, kā arī Kopienu darbību rezultātus un naudas plūsmu minētajā datumā noslēgtajā gadā, kā to nosaka Finanšu regula un Komisijas grāmatveža pieņemtie grāmatvedības noteikumi.

VIII. Neierobežojot VII punktā pausto atzinumu, Palāta atzīmē, ka grāmatvedības sistēmu nepilnības, kurām daļēji par iemeslu ir sarežģītais tiesiskais un finansiālais regulējums, joprojām pakļauj riskam dažu Komisijas ģenerāldirektorātu finanšu informācijas kvalitāti (īpaši attiecībā uz priekšfinansējumu, ar to saistīto finanšu gadu nodalīšanu un rēķiniem/izmaksu atlīdzināšanas pieprasījumiem), kā arī finanšu informācijas kvalitāti dažās ES decentralizētajās struktūrās, kuru pārskatus konsolidē (īpaši tas sakāms par Eiropas GNSS ⁽⁸⁾ Uzraudzības iestādes pamatlīdzekļiem). Šo nepilnību dēļ pēc provizorisko pārskatu iesniegšanas tika izdarītas vairākas korekcijas.

Atzinums par pakārtoto darījumu likumību un pareizību

IX. Palāta uzskata, ka būtisku kļūdu nav ieņēmumos, saistībās un maksājumos, kas attiecas uz politikas grupām "Administratīvie un citi izdevumi" un "Ekonomika un finanses". Šajās jomās pārraudzības un kontroles sistēmas darbojas tā, ka tās nodrošina nelikumību un nepareizību riska adekvātu pārvaldību.

X. Palāta uzskata, ka pārējās izdevumu jomās kļūdas, kaut arī atšķirīgā līmenī, joprojām būtiski ietekmē maksājumus. Komisijai, dalībvalstīm un citām saņēmējvalstīm jāturpina īstenot pasākumus, lai ieviestu adekvātas pārraudzības un kontroles sistēmas nelikumību un nepareizību riska pārvaldības uzlabošanai. Šīs jomas ir: "Lauksaimniecība un dabas resursi", "Kohēzija", "Pētniecība, enerģētika un transports", "Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās" un "Izglītība un pilsoniskums".

- a) Revidējot politikas grupu "Lauksaimniecība un dabas resursi", Palāta konstatēja, ka darījumos, kas saistīti ar šajā politikas grupā deklarētajiem izdevumiem, kopumā ir būtisks likumības un/vai pareizības kļūdu līmenis. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka pārraudzības un kontroles sistēmas tikai daļēji efektīvi sniedz pārliecību par atbilstību ES noteikumiem. Tomēr Palāta secina, ka integrētā administrācijas un kontroles sistēma (IAKS) arvien ir efektīvs līdzeklis nelikumīgu izdevumu riska ierobežošanai, ja to piemēro pareizi un ja sistēmā ir ievadīti precīzi un ticami dati.
- b) Politikas grupas "Kohēzija" revīzijā Palāta konstatēja būtisku likumības un/vai pareizības kļūdu līmeni kohēzijas politikas projektu izmaksu atlīdzināšanā. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka Komisijas pārraudzības sistēma un dalībvalstu kontroles sistēmas kopumā tikai daļēji efektīvi novērš pārspīlētos vai neatbilstīgus izdevumus.
- c) Palāta konstatēja būtisku likumības un/vai pareizības kļūdu līmeni politikas grupas "Pētniecība, enerģētika un transports" maksājumos. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina: lai gan ieviesti daži uzlabojumi, Komisijas pārraudzības un kontroles sistēmas tikai daļēji efektīvi mazina risku, ka tiek atlīdzināti pārspīlēti vai neatbilstīgi izdevumi.
- d) Palāta konstatēja būtisku likumības un/vai pareizības kļūdu līmeni darījumos, kas saistīti ar maksājumiem politikas grupā "Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās", galvenokārt īstenotājiestāžu līmenī. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina: lai gan Komisijā ir panākti uzlabojumi, pārraudzības un kontroles sistēmas tikai daļēji efektīvi sniedz pārliecību, ka izdevumi ir atbilstīgi un ka tos var pamatot ar pienācīgiem pierādījumiem.

⁽⁸⁾ Globālās navigācijas satelītu sistēma.

- e) Palāta konstatēja būtisku likumības un/vai pareizības kļūdu līmeni politikas grupas "Izglītība un pilsoniskums" maksājumos. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina: pārraudzības un kontroles sistēmas tikai daļēji efektīvi sniedz pārliecību, ka izdevumi ir atbilstīgi un ka tos var pamatot ar pienācīgiem pierādījumiem.

XI. Palāta uzsver šādus jautājumus:

- a) izdevumos, kas saistīti ar lauku attīstību, ir neproporcionāli daudz kļūdu attiecībā pret kopējo kļūdu koeficientu, kāds aplēsts politikas grupai "Lauksaimniecība un dabas resursi". Palāta lēš, ka Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) izdevumos kļūdu koeficients ir nedaudz zem būtiskuma sliekšņa, bet izdevumos no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) – ievērojami virs būtiskuma sliekšņa;
- b) sarežģītas vai neskaidras juridiskās prasības (piemēram, izdevumu atbilstīguma noteikumi) ievērojami ietekmē to darījumu likumību un/vai pareizību, kas saistīti ar izdevumiem politikas grupās "Lauksaimniecība un dabas resursi", "Kohēzija", "Pētniecība, enerģētika un transports" un "Izglītība un pilsoniskums".

XII. Palāta ir konstatējusi, ka Komisijas pārraudzības un kontroles sistēmas ir vēl vairāk uzlabotas, par ko īpaši liecina ģenerāldirektoru deklarācijās formulēto atrunu ietekme uz ģenerāldirektoru sniegto pārliecību, kā arī šo deklarāciju lielāka saskaņa ar Palātas konstatējumiem. Tomēr Palāta atzīmē, ka Komisijas pasākumi, lai uzlabotu pārraudzības un kontroles sistēmas, vēl neliecina par spēju efektīvi mazināt kļūdu risku nozīmīgās budžeta jomās.

2008. gada 24. un 25. septembrī

Priekšsēdētājs

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Eiropas Revīzijas palāta
12, rue Alcide de Gasperi, L-1615 Luxembourg

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

TICAMĪBAS DEKLARĀCIJU PAMATOJOŠĀ INFORMĀCIJA

Ievads

1.1. Saskaņā ar EK līguma 248. pantu Revīzijas palāta iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei deklarāciju par pārskatu ticamību un par pakārtoto darījumu likumību un pareizību (*déclaration d'assurance* jeb *DAS*). Līgums arī pilnvaro Palātu papildināt šo deklarāciju ar īpašiem izvērtējumiem par katru no galvenajām ES darbības jomām.

1.2. Mērķis darbam, kas attiecas uz Eiropas Kopienų pārskatu ticamību, ir iegūt pietiekamus un piemērotus pierādījumus, lai secinātu, vai ieņēmumi, izdevumi, aktīvi un pasīvi ir pienācīgi reģistrēti un vai gada pārskati patiesi atspoguļo finanšu stāvokli 2007. gada 31. decembrī, kā arī Kopienų darbības rezultātus un naudas līdzekļu plūsmas minētajā datumā noslēgtajā finanšu gadā (sk. 1.6.–1.31. punktu).

1.3. Pakārtoto darījumu likumības un pareizības revīzijas darba mērķis ir iegūt pietiekamus un piemērotus – tiešus vai netiešus – pierādījumus, lai sniegtu atzinumu par to, vai 2007. gada pārskatiem pakārtotie darījumi atbilst tiesību aktiem un līgumu noteikumiem un vai tie ir pareizi aprēķināti (sk. šīs nodaļas 1.32.–1.54. punktu par horizontālajiem jautājumiem, kā arī sīkāku izklāstu 2. un 4.–11. nodaļā).

1.4. Palāta atkal vērtēja, kā Komisijai veicas ar iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanu un kā tiek pildīts rīcības plāns, kurš pieņemts saskaņā ar integrētas iekšējās kontroles pamatsistēmas “ceļvedi” (sk. 2. nodaļu).

1.5. Turklāt, tā kā Komisija vairākus gadus nebija izstrādājusi rādītājus, bet 2007. gadā ieviestos rādītājus vajadzētu papildināt⁽⁹⁾, Palāta piedāvā dažus variantus iekšējās kontroles mehānismu attīstības uzraudzībai gan kopumā, gan katrā atsevišķā ieņēmumu un izdevumu jomā (sk. šīs nodaļas pielikumus un 2. un 4.–11. nodaļas pielikumus).

⁽⁹⁾ Sk. 1.5. punktu Pārskatā par 2006. finanšu gadu un 2. nodaļu šajā Pārskatā par 2007. finanšu gadu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pārskatu ticamība***Vispārīga informācija***

1.6. Palātas apsvērumi attiecas uz gada pārskatiem par 2007. finanšu gadu, kurus sagatavojis Komisijas grāmatvedis un apstiprinājusi Komisija saskaņā ar 2002. gada 25. jūnija Finanšu regulas ⁽¹⁰⁾ 129. pantu un kuri Palātai nosūtīti 2008. gada 28. jūlijā. Pārskatos iekļauti konsolidētie finanšu pārskati (cita starpā tie ietver bilanci, kurā atspoguļoti aktīvi un pasīvi gada beigās, kā arī pārskatu par saimnieciskās darbības rezultātu) un konsolidētie pārskati par budžeta izpildi (tajos atspoguļoti konkrētā gada ieņēmumi un izdevumi).

1.7. 2007. gada pārskati ir trešā pārskatu kopa, kas sagatavota saskaņā ar uzkrājumu grāmatvedības noteikumiem, kurus Eiropas Kopienas ieviesa 2005. gadā, pamatojoties uz Finanšu regulu (īpaši 123.–138. pantu). Salīdzinājumā ar 2005. un 2006. gada pārskatiem lielākās izmaiņas ir šādas:

- konsolidētajos pārskatos iekļauto aģentūru skaits ir pieaudzis no 16 aģentūrām 2005. gadā līdz 26 aģentūrām 2007. gadā (2006. gadā – 24 aģentūras),
- ir pārgrupēta informācija par dažādiem veidiem, kādos Komisija piedzen nepareizi samaksātus izdevumus,
- ir sniegts saimnieciskās darbības rezultāta un budžeta izpildes rezultāta salīdzinājums,
- šogad pirmo reizi pārējo iestāžu un organizāciju grāmatveži iesniedza Komisijas grāmatvedim pienācīgi parakstītas “pavadvēstules”. Lielākā daļa šo vēstuļu pēc būtības līdzinās vadības apliecinājuma vēstulei ⁽¹¹⁾, ko sagatavo Komisijas grāmatvedis.

⁽¹⁰⁾ Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK, Euratom) Nr. 1995/2006 (OV L 390, 30.12.2006., 1. lpp.), ir noteikts, ka galīgie pārskati jānosūta līdz nākamā finanšu gada 31. jūlijam.

⁽¹¹⁾ Šajās vēstulēs vadība apliecina, ka finanšu pārskati ir pietiekami pilnīgi un adekvāti un ka tajos nav izlaisti būtiski fakti.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

1.8. Komisijas grāmatvedis iesniedza Palātai apliecinājuma vēstuli, kurā apstiprināts, ka, neskaitot dažus ierobežojumus, konsolidētie pārskati ir pilnīgi un ticami (dažas piezīmes sk. 1.29. un 1.31. punktā) un ka vairākums Komisijas vietējo sistēmu ir apstiprinātas (dažas piezīmes sk. 1.13.–1.16. punktā).

Revīzijas tvērums un pieeja

1.9. Komisijai vajadzīgi vairāki gadi, lai pielāgotos pārejai uz uzkrājumu grāmatvedību un šīs pārejas izraisītajām nozīmīgajām izmaiņām Eiropas Kopienų pārskatu struktūrā un saturā. Revidējot 2007. gada pārskatus, Palāta pievērsa īpašu uzmanību izmaiņām, kas ieviestas Kopienų grāmatvedības sistēmas modernizācijas gaitā ⁽¹²⁾. Galvenie Palātas revīzijas uzdevumi bija ⁽¹³⁾:

- vērtēt, vai Komisijas veiktie pasākumi konstatēto trūkumu novēršanai dažu iestāžu un ģenerāldirektorātu jaunajā finanšu pārskatu sagatavošanas pamatsistēmā un grāmatvedības sistēmās ⁽¹⁴⁾ palīdz iegūt pamatotu pārliecību par to, ka pārskati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu. Vērtēšanas darbs ietvēra tās informācijas analīzi, ko kredītrikotāji izmanto par pamatu viņu pārziņā esošo 2007. gada pārskatu apstiprināšanai (saskaņā ar Finanšu regulas 61. pantu), analīzi par to, kā grāmatvedis apstiprina finanšu gadu nodalīšanas metodoloģiju, kā arī to, cik gatavas darbam ir vietējās finanšu pārvaldības sistēmas, no kurām ņem datus Komisijas pārskatiem (sk. 1.13.–1.18. punktu),
- pārbaudīt 2007. gada pārskatu ticamību, īpaši izskatot elementus, par kuriem Ticamības deklarācijā par 2006. finanšu gadu ⁽¹⁵⁾ bija sniegts grozīts atzinums (priekšfinansējums, faktūrreķini/izmaksu deklarācijas un finanšu gadu nodalīšana). Praksē šis darbs izpaudās kā analītiskas pārbaudes un reprezentatīvu statistisku paraugu padziļinātas pārbaudes (sk. 1.23., 1.24., 1.25. un 1.26. punktu).

⁽¹²⁾ Sk. Komisijas 2002. gada 17. decembra Paziņojumu "Eiropas Kopienų grāmatvedības sistēmas modernizēšana" (COM(2002) 755, galīgā redakcija).

⁽¹³⁾ Konstatējumus par modernizācijas iepriekšējiem posmiem Palāta izklāstīja Pārskatā par 2004. finanšu gadu (sk. 1.21–1.45. punktu), Pārskatā par 2005. finanšu gadu (sk. 1.5–1.58. punktu) un Pārskatā par 2006. finanšu gadu (sk. 1.6.–1.36. punktu). Turpmāko posmu rezultāti tiks aplūkoti nākamā gada pārskatos.

⁽¹⁴⁾ Sk. IX punktu Palātas Ticamības deklarācijā par 2006. finanšu gadu.

⁽¹⁵⁾ Sk. VIII un IX punktu Palātas Ticamības deklarācijā par 2006. finanšu gadu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pasākumi, lai nostiprinātu pāreju uz uzkrājumu principa grāmatvedību**Vispārīgi sasniegumi**

1.10. Komisijas grāmatvedis izstrādāja virkni pasākumu, lai nostiprinātu pāreju uz uzkrājumu grāmatvedību. Ir pabeigts 2006. gada jūlijā uzsāktais ievadpētījums par grāmatvedības datu kvalitāti. Tādējādi Komisijas grāmatvedis ir pabeidzis vairāku pasākumu galīgās redakcijas un 2007. gada martā izsūtīja tās visiem ģenerāldirektorātiem. Šo pasākumu mērķis ir uzlabot grāmatvedības kontroles vidi katrā ģenerāldirektorātā. Pasākumi ir šādi: grāmatvedības riska analīzes izstrāde, uz riska analīzes bāzētu grāmatvedības pārbaudi ieviešana, īpašu grāmatvedības rokasgrāmatu izstrāde un grāmatvedības gada noslēguma dokumentu sakārtošana. Šos pasākumus pirmo reizi īstenoja 2007. gada pārskatos.

1.11. Minētie pasākumi palīdzēja pilnveidot finanšu pārskatu sagatavošanas pamatsistēmu un grāmatvedības sistēmas, tomēr joprojām atrodamas nepilnības, kas apdraud grāmatvedības datu kvalitāti (sk. 1.13.–1.18. punktu). Turklāt Palāta ievēroja, ka daži pamatjomu ģenerāldirektorāti, veicot finanšu gadu nodalīšanai vajadzīgos aprēķinus, nebija pilnībā piemērojuši Komisijas grāmatveža pieņemtās grāmatvedības kontroles vides pamatnostādes.

1.12. **1.1. tabulā** ir aprakstīta pēcpārbaude tām Palātas atrunām attiecībā uz pārskatu ticamību, kuras bija iekļautas Ticamības deklarācijā par 2006. finanšu gadu, kā arī citiem Palātas izvirzītiem jautājumiem, kas ir daļēji atrisināti vai vēl jārisina, Komisijai veicot pasākumus, lai nostiprinātu pāreju uz uzkrājumu grāmatvedību.

Vietējo sistēmu apstiprināšana

1.13. Daudzi ģenerāldirektorāti izmanto vietējās IT sistēmas finanšu pārvaldībai un darījumu kārtīšanai un informāciju par šiem darījumiem vēlāk caur saskarni nosūta uz centrālo grāmatvedības sistēmu ABAC.

1.11. *Lai gan dažu grāmatvedības datu kvalitātē tika konstatētas nepilnības, tām nebija būtiskas ietekmes uz pārskatu ticamību.*

1.13. *Tā kā situācija pastāvīgi mainās, grāmatvedības dienestu apstiprināšanas grupai ir šīm izmaiņām jāseko un tā ir ieviesusi, kā jau tika minēts pagājušajā gadā, procedūru izmaiņu apstiprināšanai vietējās sistēmās.*

1.1. tabula – Pēcpārbaude atrunām attiecībā uz pārskatu ticamību, kuras bija iekļautas Ticamības deklarācijā par 2006. finanšu gadu, kā arī dažiem apsvērumiem Pārskatā par 2006. finanšu gadu

Ticamības deklarācijā par 2006. finanšu gadu iekļautās atrunas	Komisijas atbildes Pārskatā par 2006. finanšu gadu	Stāvoklis 2007. gadā
Palātas veiktajā revīzijā tika konstatētas kļūdas summās, kas grāmatvedības sistēmā reģistrētas kā fakturrēķini/izmaksu deklarācijas un priekšfinansējums. Šo kļūdu dēļ aprēķināta par aptuveni 201 miljonu EUR lielāka parādu summa kreditoriem un par aptuveni 656 miljoniem EUR lielāka ilgtermiņa un īstermiņa priekšfinansējuma kopsumma.	Palātas konstatēto kļūdu līmenis postenī “Parādi kreditoriem” bija neliels.	Ir konstatēts tikai zems kļūdu līmenis attiecībā uz šo kļūdu finansiālo ietekmi šajā bilances postenī. Tomēr šo kļūdu biežums liecina, ka turpmāk ir īpaši svarīgi uzlabot pamata grāmatvedības datu precizitāti pamatjomu ģenerāldirektorātos.
Daži apsvērumi Pārskatā par 2006. finanšu gadu		
Lai gan ir veikti uzlabojumi, dažās iestādēs un Komisijas ģenerāldirektorātos ir vērojamas grāmatvedības sistēmu nepilnības, kuras joprojām var negatīvi ietekmēt finanšu informācijas kvalitāti, īpaši attiecībā uz finanšu gadu nodalīšanu un darbinieku pabalstiem – daļēji tas ir izskaidrojams ar finanšu pārvaldības sarežģīto sistēmu. Tāpēc pēc provizorisko pārskatu iesniegšanas tika izdarītas vairākas korekcijas.	Komisija atbildēja, ka tā centīsies turpināt darbu pie gada beigu grāmatvedības procedūru pilnveidošanas. Komisija 2006. gadā uzlaboja finanšu gadu nodalīšanas summu novērtēšanu, veicot vairākus pasākumus. Attiecībā uz pensiju shēmu dažiem Eiropas Parlamenta deputātiem, ņemot vērā, ka nav aktuāra novērtējuma, pārskatos nevar iekļaut nevienu nozīmīgu uzkrājumu.	Nepilnības dažu Komisijas ģenerāldirektorātu un citu struktūru grāmatvedības sistēmās apdraud finanšu informācijas kvalitāti, īpaši attiecībā uz priekšfinansējumu, ar to saistīto finanšu gada nodalīšanu un fakturrēķiniem/izmaksu deklarācijām. Tādējādi pēc provizorisko pārskatu iesniegšanas bija jāveic korekcijas. Tagad konsolidētajā bilancē ir iekļautas arī dažu Eiropas Parlamenta deputātu pensiju tiesības.
Komisijas grāmatvedis nevarēja apstiprināt trīs vietējās grāmatvedības sistēmas. Turklāt īpaši pārskatāmo problēmu un jautājumu skaits un nozīmīgums nav būtiski mainījies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Tāpēc, ņemot vērā šādas pastāvīgas problēmas, budžeta ģenerāldirektora uzdevums bija sniegt īpašu atrunu par minētajiem jautājumiem.	2006. gadā gūti nozīmīgi panākumi attiecībā uz minētajiem trim dienestiem. To sistēmas 2007. gadā pārbaudīs un pieņems lēmumu par to, vai uzlabojumi ir pietiekami, lai minētās sistēmas varētu apstiprināt. Ņemot vērā gūtos panākumus, atruna 2006. gada darbības pārskatā nebija vajadzīga.	Komisijas grāmatvedis joprojām nevarēja apstiprināt divas no minētajām vietējām sistēmām, turklāt vēl vienu sistēmu nevarēja apstiprināt bez atrunas. Horizontālo jautājumu un citu pārskatāmo problēmu skaits un nozīmīgums nav būtiski mainījies salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem.
Kaut gan konsolidēto pārskatu skaidrojošajās piezīmēs ietverta informācija par iespējamajām korekcijām, tomēr tajās nav norādīta to izdevumu summa un joma, kuriem vēlāk varētu piemērot apstiprināšanas un grāmatojumu noskaidrošanas procedūras.	Tiesības pārbaudīt izdevumus vēl daudzus gadus pēc to rašanās nenozīmē, ka jāpieņem visi attiecīgie izdevumi. Skaitļos izsakāmas potenciāli atgūstamo līdzekļu summas ir norādītas konsolidēto pārskatu piezīmēs.	Pārskatu piezīmēs, tāpat kā agrāk, nav norādītas izdevumu summas un jomas, kurām vēlāk varētu piemērot apstiprināšanas un grāmatojumu noskaidrošanas procedūras.
Ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai nodrošinātu grāmatvedības datu un skaidrojošajās piezīmēs minētās informācijas pilnīgumu un ticamību attiecībā uz atgūtajām summām saistībā ar nelikumīgām vai nepareizām darbībām.	Grāmatvedības sistēma ir pielāgota tā, lai varētu palielināt tās informācijas daudzumu, ko iegrāmato attiecībā uz atgūtajām summām. Šos uzlabojumus plānots piemērot 2008. gada pārskatiem.	Kaut gan ir konstatēti uzlabojumi, ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai nodrošinātu grāmatvedības datu un skaidrojošajās piezīmēs minētās informācijas pilnīgumu un ticamību attiecībā uz summām, kas piedzītas nelikumīgu vai nepareizu darbību rezultātā, īpaši dalībvalstu līmenī un attiecībā uz atvilkumiem no turpmākiem maksājumiem.
Joprojām pastāv nepaskaidrotas nelielas atšķirības budžeta izpildes rezultāta salīdzinājumā ar saimnieciskās darbības rezultātu. Pārskati būtu labāk saprotami, ja tajos iekļautu šādas salīdzināšanas rezultātu.	Komisija atzīst, ka ir jāuzlabo salīdzināšanas procedūra, un izskatīs iespēju iekļaut gada pārskatos arī pilnu salīdzinājumu.	Komisija ir uzlabojusi salīdzināšanas procedūru un konsolidētajos gada pārskatos ir ieviesusi budžeta izpildes rezultāta salīdzināšanu ar saimnieciskās darbības rezultātu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

1.14. Attiecībā uz 2007. finanšu gadu Komisijas grāmatvedības dienesti veica iepriekšējo gadu konstatējumu pēcpārbaudi ⁽¹⁶⁾. Saskaņā ar ciklisko pieeju, kuras mērķis ir aptvert visus Komisijas dienestus vidēji ilgā termiņā, padziļināti tika pārskatīti vēl seši dienesti ⁽¹⁷⁾. Faktiski padziļināti tika pārskatīti arī vēl divi citi ģenerāldirektorāti ⁽¹⁸⁾, bet ziņojumus par tiem nepabeidza laikā, un tāpēc Komisijas grāmatvedis tos nevarēja iekļaut savā 2007. gada kopziņojumā par apstiprināšanas procesu.

1.15. Komisijas grāmatvedis 2007. gadā joprojām nevarēja apstiprināt vietējās grāmatvedības sistēmas Izglītības un kultūras ģenerāldirektorātā ⁽¹⁹⁾ un Ārējo attiecību ģenerāldirektorātā ⁽²⁰⁾, kā tas norādīts grāmatveža apliecinājuma vēstulē (sk. 1.8. punktu), un nevarēja apstiprināt bez atrunām EuropeAid sadarbības biroja vietējo sistēmu ⁽²¹⁾. Attiecībā uz Kopīgo pētniecības centru 2007. gadā paliek spēkā 2006. gada atruna, kas nav saistīta ar grāmatvedību ⁽²²⁾. Horizontālo jautājumu un citu

⁽¹⁶⁾ Sk. 1.20. un 1.21. punktu Pārskatā par 2005. finanšu gadu un 1.15.–1.17. punktu Pārskatā par 2006. finanšu gadu. 2006. gada beigās grāmatvedis vēl nebija apstiprinājis trīs vietējās grāmatvedības sistēmas un vēl nebija atrisināti vairāki citi jautājumi.

⁽¹⁷⁾ Attīstības ģenerāldirektorāts, Paplašināšanās ģenerāldirektorāts, Vides ģenerāldirektorāts, Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts, Mūzikas tulkošanas ģenerāldirektorāts un Iekšējās revīzijas dienests.

⁽¹⁸⁾ Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts un Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāts.

⁽¹⁹⁾ Apstiprinājuma ziņojumu par Izglītības un kultūras ģenerāldirektorātu nepabeidza laikā, lai to iekļautu Kopziņojumā par apstiprināšanas procesu. 2009. gadā ir paredzēts ieviest jauno sistēmu SYMMETRY, kuru 2008. gadā testē ierobežotā režīmā.

⁽²⁰⁾ Apstiprinājuma ziņojumu par Ārējo attiecību ģenerāldirektorātu nepabeidza laikā, lai to iekļautu Kopziņojumā par apstiprināšanas procesu. Apstiprinājuma ziņojumā, ko iesniedza 2008. gada maija beigās, bija minēts, ka apstiprinājums joprojām ir atlikts uz vēlāku laiku.

⁽²¹⁾ 2007. gadā uz EuropeAid sadarbības biroju joprojām attiecās atruna par datu nekonsekvenci, jo nenotika sistemātiska datu salīdzināšana ar centrālo sistēmu. Šo jautājumu atrisināja 2008. gada jūlija beigās.

⁽²²⁾ Līdz 2007. gada beigām Kopīgais pētniecības centrs bija ieviesis jaunu saskarni, lai ievietotu informāciju par līgumiem ABAC līgumu sistēmā [ABAC Contracts]. Ir ievadīti dati par 2007. gada jaunajiem līgumiem, bet ne par 2006. un 2005. gada līgumiem.

KOMISIJAS ATBILDES

1.14. Grāmatvedības dienestu apstiprināšanas grupa seko iepriekšējos pārskatos izvirzītajiem jautājumiem, lai nodrošinātu, ka tiek īstenoti ieteikumi, tādējādi nodrošinot to, ka pastāvīgi uzlabojas vietējās finanšu pārvaldības sistēmas.

Paredzams, ka pirmā pilnā kārtā pārbaudei par apstiprināšanas kritēriju ievērošanu visos ģenerāldirektorātos un dienestos tiks pabeigta līdz 2008. gada beigām vai 2009. gada sākumā.

Pārskatu par Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorātu Palātai iesniedza 2008. gada 4. jūnijā. Pārskatu par Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorātu Palātai iesniedza 2008. gada 2. septembrī.

1.15. Joprojām notiek darbs, lai saņemtu apstiprinājumu Ārējo attiecību ģenerāldirektorātam un Izglītības un kultūras ģenerāldirektorātam.

Iebildes par apstiprinājumu EuropeAid sadarbības birojam tagad ir atceltas, jo šis ģenerāldirektorāts spēja sniegt pietiekamus pierādījumus attiecībā uz savu datu konsekvenci un par to, ka ir ieviesta sistemātiska CRIS datu salīdzināšana ar ABAC sistēmu.

Trūkstošā saskarne starp Kopīgā pētniecības centra (KPC) vietējo IT sistēmu JIPSY un ABAC sistēmu KPC līgumu nodošanai ABAC līgumu centrālajai datubāzei ir izveidota, un visi līgumi par 2007. gadu ir ievadīti centrālajā datubāzē. KPC vēl ir jāievada līgumi par pārējo laika posmu no 2005. gada līdz 2006. gada beigām, ko paredzēts izdarīt līdz šā gada beigām.

Relex sistēmas neapstiprināšana attiecās uz vietējo grāmatvedības sistēmu (BCC-NT/Rai-Web), kura neatbilda apstiprināšanas kritērijiem. ABAC IT sistēma visās Komisijas delegācijās ir ieviesta paredzētajā termiņā, un no 2007. gada janvāra delegāciju administratīvos izdevumus pārvalda ar ABAC sistēmu. Situācija tādēļ ir uzlabojusies, salīdzinot ar 2006. gadu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

pārskatāmo problēmu skaits un nozīmīgums nav būtiski mainījies salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ⁽²³⁾.

1.16. Palātas veiktajā revīzijā apstiprinājās, ka Komisijas grāmatveža lēmumi tiešām ir pamatoti: joprojām neatrisinātie jautājumi un problēmas ir svarīgas.

Finanšu gadu nodalīšanas procedūru pilnveidošana

1.17. Pēc pārejas uz uzkrājumu grāmatvedību Komisijas grāmatvedis aicināja Komisijas dienestus atbilstošos gadījumos ⁽²⁴⁾ *a posteriori* pārbaudīt finanšu gadu nodalīšanas metodoloģiju, kombinējot datus no budžeta avotiem ar vispārējās grāmatvedības datiem. Tādējādi būtu iespējams spriest par izmantotās metodoloģijas piemērotību. No deviņiem revidētajiem ģenerāldirektorātiem ⁽²⁵⁾ sešos, uz kuriem daļēji attiecas šī pārbaude, finanšu gadu nodalīšana sasniedza nepilnus 20 % no nodalīšanas kopējās summas, vienā ģenerāldirektorātā pēc *ex post* pārbaūžu veikšanas gadu nodalīšanas procedūras bija uzlabotas ⁽²⁶⁾, citi ģenerāldirektorāti metodoloģiju bija pārbaudījuši, bet koriģējošus pasākumus neveica ⁽²⁷⁾, bet daži ģenerāldirektorāti ⁽²⁸⁾ gadu nodalīšanas metodoloģijas *ex post* pārbaudes vēl nav veikuši. Tas var izraisīt neprecizitātes grāmatvedības datos.

1.18. Daži ģenerāldirektorāti (uz kuriem attiecas aptuveni 20 % no finanšu gadu nodalīšanas kopējās summas) uzkrātos maksājumus pēc gadiem nodala ar *pro rata temporis* metodi ⁽²⁹⁾. Tomēr, ja līgumu datumi grāmatvedības sistēmās, kuras izmanto par pamatu finanšu gadu nodalīšanas aprēķiniem, ir nepareizi vai ja šie dati nav atjaunināti, tam ir nelabvēlīga ietekme uz pārskatu ticamību.

1.17. Grāmatvedis uzskatīja, ka grāmatvedības dati ir pietiekami precīzi, lai tos izmantotu galīgajos pārskatos.

1.18. Attiecīgā galvenā ģenerāldirektorāta kvalitātes kontroles plāns bija vērsts uz darbību datumiem. Tika pārskatīti 935 līgumi, tostarp ilgtermiņa līgumi. Tā rezultātā atlikušās darbību datumu kļūdas attiecas uz īstermiņa līgumiem, kam ir daudz mazāka ietekme uz nodalīšanu nekā iepriekšējos gados. Palātas izmantotajā paraugā, kurā ietverti 20 šā ģenerāldirektorāta darījumi, ir trīs kļūdas, kas saistītas ar nepareiziem darbību datumiem. Tas ir uzlabojums, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem.

⁽²³⁾ Jo īpaši vispārīgi jautājumi par finanšu gadu nodalīšanas procedūrām, priekšfinansējuma novēlotu noskaidrošanu un kļūdām tā uzskaitē, savlaicīgu darījumu reģistrēšanu, ABAC līgumu sistēmu [ABAC Contracts], garantiju reģistrēšanu, zināšanu atšķirībām par uzkrājumu grāmatvedības principiem dažādos dienestos, datu konsekvenci starp vietējām sistēmām un ABAC.

⁽²⁴⁾ *A posteriori* pārbaudes ir jāveic tikai tad, ja izmanto *pro rata temporis* metodi un ja ir liels starplaiks starp diviem progresa ziņojumiem.

⁽²⁵⁾ Sk. arī 1.18. punktu Pārskatā par 2006. finanšu gadu.

⁽²⁶⁾ Informācijas sabiedrības un saziņas līdzekļu ģenerāldirektorāts.

⁽²⁷⁾ Piemēram, Pētniecības ģenerāldirektorāts, Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts un *EuropeAid* sadarbības birojs.

⁽²⁸⁾ Piemēram, Enerģētikas un transporta ģenerāldirektorāts un Paplašināšanās ģenerāldirektorāts.

⁽²⁹⁾ *Pro rata temporis* metode ir aplēšu izdarīšanas paņēmiens, kas ļauj piemērot proporcionālas vērtības atsaucē periodam.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Konsolidētie finanšu pārskati 2007. gada 31. decembrī**Vispārīgas piezīmes**

1.19. Komisija 2007. gadā veica pasākumus, lai grāmatvedībā pilnīgi un pareizi tiktu uzskaitīti jaunie priekšfinansējuma maksājumi un ar tiem saistītās garantijas, kā arī jaunie nenoslēgtie faktūrrēķini/izmaksu deklarācijas un lai tiktu nodalīti finanšu gadi.

1.20. Revidējot kredītus, uzskaiti, ilgtermiņa debitoru saistības, naudu un tās ekvivalentus, darbinieku pabalstus, uzkrājumus un finanšu un citas ilgtermiņa saistības, kā arī rezerves, Palāta nozīmīgus konstatējumus neguva. Tomēr Palāta atklāja vairākas kļūdas citos elementos; šīs kļūdas aprakstītas turpmāk tekstā.

Konsolidētā bilance 2007. gada 31. decembrī**Neatrisināti jautājumi pārskatos par Eiropas satelītsistēmu**

1.21. Eiropas Globālās navigācijas satelītu sistēmas ⁽³⁰⁾ Uzraudzības iestāde – 2004. gadā izveidotā ES aģentūra ⁽³¹⁾ – 2007. gada 1. janvārī oficiāli pārņēma atbildību ⁽³²⁾ no kopuzņēmuma *Galileo*. Sākumā bija paredzēts, ka jaunais uzņēmums darbosies kā publiskā un privātā sektora partnerība, bet saskaņā ar Padomes 2007. gada novembrī pieņemto lēmumu tagad *Galileo* programmu finansēs no ES budžeta. Lai gan ieinteresētās puses (kopuzņēmums *Galileo*, Eiropas Kosmosa aģentūra un Uzraudzības iestāde) bija parakstījušas nolīgumus ⁽³³⁾, 2007. gada beigās kopuzņēmums *Galileo* vēl nebija pilnībā nodevis projekta aktīvu īpašumtiesības Uzraudzības iestādei, un nebija sagatavots Eiropas Kosmosa aģentūras pārziņā esošo *Galileo* projekta aktīvu saraksts. Tāpēc Palāta nesniedza atzinumu par Uzraudzības iestādes pārskatu ticamību 2007. gada 31. decembrī noslēgtajā finanšu gadā.

1.21. Lai gan ieinteresētās puses (kopuzņēmums *Galileo*, Eiropas Kosmosa aģentūra un Uzraudzības iestāde) bija parakstījušas nolīgumus, 2007. gada beigās Eiropas Kosmosa aģentūra vēl nebija pilnībā nodevusi projekta aktīvu īpašumtiesības EK. Tā kā ir zināmas neskaidrības un kavējas aktīvu nodošana, piesardzības apsvērumu dēļ EK programmas aktīvus nav atzinusi savā bilancē. Paredz, ka šie aktīvi tiks atzīti, tiklīdz tiks atrisinātas nodošanas problēmas.

⁽³⁰⁾ GNSS: *Global Navigation Satellite Systems* – globālās navigācijas satelītu sistēma.

⁽³¹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1321/2004 (OV L 246, 20.7.2004., 1. lpp.), kas grozīta ar Regulu (EK) Nr. 1942/2006 (OV L 367, 22.12.2006., 18. lpp.).

⁽³²⁾ Uzraudzības iestāde nodrošina sabiedrības intereses saistībā ar Eiropas GNSS programmām un vada *Galileo* programmu tās izvēršanas un darbības fāžu laikā, kā arī pilda svarīgus uzdevumus, lai palīdzētu sasniegt *Galileo* programmas mērķus.

⁽³³⁾ 2007. gada 19. septembrī Komisija iesniedza priekšlikumu grozīt dibināšanas Regulu (EK) Nr. 1321/2004. Šajā priekšlikumā nav precizēti Uzraudzības iestādes jaunie uzdevumi, un, neiedziļinoties detaļās, tajā minēti deleģēšanas nolīgumi, kas noslēdzami starp Uzraudzības iestādi un Eiropas Kosmosa aģentūru par programmas finanšu līdzekļu pārvaldību un īpašumtiesībām uz tās aktīviem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Riska kapitāla darījumi

1.22. Eiropas Kopienų konsolidētajos finanšu pārskatos visi riska kapitāla darījumi (2007. gada 31. decembrī to vērtība bija 218 miljoni EUR) klasificēti kā "ilgtermiņa ieguldījumi" (pārdošanai pieejamie aktīvi). Tie uzskaitē ir reģistrēti pēc to vēsturiskām izmaksām, no kurām atņem uzkrājumu vērtības samazinājumu, jo pašreiz nevar ticami aprēķināt to patieso vērtību. Lai gan šāda novērtēšana konkrētajos apstākļos ir pieņemama, to neizmanto konsekvēti. Palāta konstatēja, ka vērtības samazināšana balstās vienīgi uz tās norakstīšanu, turklāt darījumu pārvaldītājam (Eiropas Investīciju bankai) bija zināmas vērtības samazinājuma provizoriskās aplēses, taču tās netika paziņotas Komisijai ⁽³⁴⁾.

1.22. Pārskatu un grāmatvedības standarti ir ievērojami attīstījušies laika posmā, kad bija spēkā MEDA mandāti, kas aptver šos riska kapitāla darījumus (RKD). EIB un Komisija ir sekojušas notikumiem un pašlaik kopīgi pārskata situāciju, meklējot visizdevīgāko risinājumu, kā arī ņemot vērā informāciju, kas pieejama saskaņā ar līgumiem, kuri ar galasaņēmējiem parakstīti pirms daudziem gadiem (un tādēļ neietver pašlaik spēkā esošos pārskatu standartus). Šajā pārskatīšanā tika apstiprināts, ka pašlaik notiekošā riska kapitāla darījumu apstiprināšana prasa ļoti daudz laika un ir ļoti sarežģīta RKD lielā skaita un sarežģītās kaskādes struktūras dēļ. EIB ir arī uzsvērusi, ka iespēju robežās RKD apstiprināšanas pamatā ir attiecīgie starptautiskie grāmatvedības principi, piemēram, 39. SGS.

Priekšfinansējums un ar to saistītās garantijas

1.23. Palāta revidēja reprezentatīvu statistisku paraugu ar 150 priekšfinansējuma maksājumiem, kas bija reģistrēti grāmatvedības sistēmā, un konstatēja, ka tajos ir zems kļūdu līmenis attiecībā uz šo kļūdu finansiālo ietekmi šajā bilances postenī. Tomēr šo kļūdu biežums liecina, ka turpmāk ir īpaši svarīgi uzlabot pamata grāmatvedības datu precizitāti pamatjomu ģenerāldirektorātos. Izplatītākās kļūdas ir šādas:

- priekšfinansējuma maksājumi nebija reģistrēti saskaņā ar finanšu pārskatu piezīmēs minētajiem dažādajiem pārvaldības paņēmieniem,
- priekšfinansējuma summas nebija slēgtas, lai gan līdz gada beigām saņēmēji tās jau bija izlietojuši.

1.24. Turklāt papildu revīzijā par priekšfinansējuma maksājumu inventarizāciju un apstiprināšanu tika atklātas problēmas saistībā ar bilances pilnīgumu/precizitāti:

- daži maksājumi bija reģistrēti kā izdevumi pārskatā par saimniecisko darbību, lai gan tos vajadzēja reģistrēt kā priekšfinansējumu bilancē,

1.24.

⁽³⁴⁾ Sk. arī 1.26. punktu Pārskatā par 2006. finanšu gadu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- daži priekšfinansējuma maksājumi ir saglabāti bilancē, lai gan bija pieejama vajadzīgā informācija, piemēram, revīzijas apliecinājumi, lai šos maksājumus noskaidrotu un attiecīgos izdevumus iekļautu pārskatā par saimnieciskās darbības rezultātu. Turklāt Palāta novēroja, ka priekšfinansējumu noskaidro nekonceptu. Informācijas sabiedrības un saziņas līdzekļu ģenerāldirektorāts pareizi noskaidro priekšfinansējumu gadījumos, kad izdevumu atlīdzināšanas pieprasījumiem nav pievienots revīzijas apliecinājums, bet Pētniecības ģenerāldirektorāts tādos pašos gadījumos priekšfinansējumu nenoslēdz.

Parādi kreditoriem

1.25. Palāta revidēja reprezentatīvu statistisku paraugu ar 150 faktūrrēķiniem/izmaksu deklarācijām, kas atlasīti no grāmatvedības sistēmā reģistrētajiem parādiem kreditoriem, un konstatēja zemu kļūdu līmeni attiecībā uz šo kļūdu finansiālo ietekmi šajā bilances postenī. Tomēr šo kļūdu biežums liecina, ka turpmāk ir īpaši svarīgi uzlabot pamata grāmatvedības datu precizitāti pamatjomu ģenerāldirektorātos. Vairākums kļūdu attiecas uz faktūrrēķinu un izmaksu deklarāciju reģistrēšanu par nepareizu summu.

1.26. Revīzijā tika konstatēti vērā ņemami kavējumi dažu faktūrrēķinu un izmaksu deklarāciju apstrādē. Tas ietekmē pārskatus, jo, iekavējoties faktūrrēķinu atbilstīguma analīzei, nevar sākt priekšfinansējuma noskaidrošanu. Tas savukārt nozīmē, ka varētu būt neprecīzi noteikti parādi trešām personām un ka uzskaitē reģistrētā izdevumu summa balstās uz finanšu gadu nodalīšanas aplēsēm, nevis uz jau saņemtos faktūrrēķinus redzamām summām.

Konsolidētais pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu

1.27. Maksājumu reģistrēšana, minot nepareizu pārvaldības veidu, nozīmē, ka gan piezīmēs, kas pievienotas pārskatam par saimnieciskās darbības rezultātu, gan pa segmentiem sniegtajā informācijā dots neprecīzs izdevumu sadalījums pēc pārvaldības veida (sk. arī 1.23. punktu).

KOMISIJAS ATBILDES

- Komisija piekrīt Palātai, ka labākā prakse ir nenoslēgtās priekšfinansējuma summas noskaidrot pēc iespējas ātrāk, un tās mērķis ir panākt, lai visi dienesti to izdara, tiklīdz būs pieejama pietiekama apstiprinošā dokumentācija. Līdz tam gada beigu reģistrācijā tiks nodrošināts, ka kritizētā prakse neietekmē pārskatu ticamību.

Turklāt Informācijas sabiedrības un saziņas līdzekļu ģenerāldirektorāts un Pētniecības ģenerāldirektorāts sadarbojas, lai rastu kopīgu veidu, kādā šo jautājumu risināt saskaņā ar grāmatvedības dienestu sniegtajiem ieteikumiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Ārpusbilances posteņi

1.28. Kaut arī gada pārskatu skaidrojošajās piezīmēs ir ietverta informācija par to, ka Komisijas dienesti vai dalībvalstis, iespējams, vēlāk korigēs dažus darījumus, tomēr piezīmēs joprojām nav norādītas izdevumu summas un jomas, kurām vēlāk varētu piemērot apstiprināšanas un grāmatojumu noskaidrošanas procedūras ⁽³⁵⁾.

1.28. Finanšu regula un nozaru regulas attiecībā uz lauksaimniecību un struktūrfondiem dod Komisijai tiesības veikt pārbaudes par visiem izdevumiem daudzus gadus pēc tam, kad tie radušies. Pārskati nenozīmē, ka šo tiesību dēļ visi attiecīgie izdevumi joprojām ir jāapstiprina. Ja potenciāli atgūstamo līdzekļu summas ir izsakāmas skaitļos, tās norāda konsolidēto pārskatu 5.3. un 5.4. piezīmē.

Citi jautājumi

Nepareizu maksājumu piedziņa

1.29. Pēc Palātas ieteikuma finanšu pārskatu piezīmēs tagad ir sniegta plašāka informācija par nepareizu maksājumu piedziņu. Taču šajās piezīmēs vēl arvien nav pilnīgas un ticamas informācijas par dalībvalstu veiktajām finanšu korekcijām. Piezīmēs šī informācija ir sniegta īpaši attiecībā uz pieteikumu atsaukšanu un pabeigtiem vai aizsāktiem piedziņas procesiem struktūrdarbību jomā ⁽³⁶⁾. Tā kā Palāta savos gada pārskatos ir atkārtoti norādījusi uz daudziem neatbilstīgiem izdevumiem un tā kā jāievēro skaidra un patiesa priekšstats princips, Palāta uzskata, ka pārskatu piezīmēs būtu jāiekļauj pietiekama informācija par šiem korekciju mehānismiem.

1.29. 2007. gada pārskata 6. nodaļā ir sniegts pārskats par procedūrām, kas ieviestas nepareizu maksājumu piedzišanai, un iekļauta vislabākā aplēse par šādi atgūtu līdzekļu kopējo summu, ieskaitot summas, ko dalībvalstis piedzinušas attiecībā uz lauksaimniecības izdevumiem.

Pārskatu piezīmēs par dalībvalstu atgūtajām summām struktūrfondu jomā tika sniegta tikai apkopojoša informācija, un tas bija saistīts ar šīs informācijas iesniegšanas laiku un nepieciešamību par dažiem datiem saņemt precizējumus no dalībvalstīm. Tomēr 2008. gada jūlijā Komisija Parlamentam sniedza sīkāku informāciju otrajā ceturksņa pārskatā par Rīcības plānu Komisijas pārraudzības lomas pastiprināšanai attiecībā uz strukturālo darbību izdevumiem, un tā publicē skaitļus Struktūrfondu 2007. gada pārskata pielikumā, kā tā darīja pagājušajā gadā par 2006. gada informāciju. Saskaņā ar minētajiem rīcības plāniem Komisija cenšas uzlabot no dalībvalstīm saņemtās informācijas ticamību un pilnīgumu, cita starpā veicot revīzijas uz vietas dalībvalstīs.

1.30. Pamatojoties uz apliecinātājiestādes darba pārbaudi ⁽³⁷⁾, Palāta atkārtoti apšaubā ⁽³⁸⁾ to, cik precīzi ir uzskaitīti no dalībvalstīm saņemamie parādi lauksaimniecībā. Palāta arī atzīmē, ka maksājumu aģentūrām izmantojot dažādas metodes, lai noteiktu dienu, kad parādu reģistrē uzskaitē, tiek nekonsekventi norādīta parādu kopējā vērtība (sk. 5.44. un 5.45. punktu).

1.30. Komisija uzskata, ka informācija, ko tā no dalībvalstīm saņemusi par debitoru parādiem lauksaimniecības jomā, ir pietiekami ticama noskaidrošanas un grāmatvedības vajadzībām.

Komisija ir sniegusi papildu precizējumus par maksājumu aģentūru parādu atzīšanu savās pārskatītajās pamatnostādņēs 2008. finanšu gadam. Palātas minētās "dažādās metodes" ir rezultāts atšķirīgajām valstu tiesību sistēmām nepareizu maksājumu piedziņai.

Skatīt arī atbildes uz 5.44. un 5.45. punktu.

⁽³⁵⁾ Sk. 1.10. un 1.11. punktu Pārskatā par 2002. finanšu gadu, 1.11. punktu Pārskatā par 2003. finanšu gadu, 1.12. un 1.13. punktu Pārskatā par 2004. finanšu gadu, 1.57. punktu Pārskatā par 2005. finanšu gadu un 1.34. punktu Pārskatā par 2006. finanšu gadu.

⁽³⁶⁾ Par nepareizu maksājumu piedziņu sk. arī 6. iedaļu Eiropas Kopienų 2007. finanšu gada pārskatos, I sējums, 75.–80. lpp.

⁽³⁷⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 885/2006 (OV L 171, 23.6.2006., 90. lpp.), III pielikums.

⁽³⁸⁾ Sk. 5.61. punktu Pārskatā par 2006. finanšu gadu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

1.31. Turklāt pārskatu piezīmēs nav minēta tā piedziņa, ko īsteno, attiecīgo summu atņemot no turpmāka maksājuma (kompensēšana).

1.31. Kā norādīts pārskata piezīmēs, informācijas sistēmas nenodrošināja šīs informācijas identificēšanu 2007. gadā. Komisija šīs sistēmas 2008. gadā pielāgoja tā, lai visas summas, ko atgūst, veicot atskaitījumu no nākamā maksājuma, var identificēt un paskaidrot.

2007. gada pārskatiem pakārtoto darījumu likumība un pareizība

Ticamības deklarācijas īpašo izvērtējumu jaunā struktūra

1.32. Tā kā Komisija ir ieviesusi budžeta līdzekļu sadali un pārvaldību pēc darbības jomām, tad Palāta nolēma pielāgot šai kārtībai un piemērotāk sagrupēt arī īpašos izvērtējumus, kurus tā katrā politikas jomā izstrādā ticamības deklarācijas vajadzībām (sk. **1.2. tabulu**).

Palātas pieeja

Avoti un metodes

1.33. Palāta izmanto pārliecības iegūšanas modeli, kas balstās uz diviem galvenajiem pierādījumu avotiem:

1.33.

- a) tiek vērtēta to pārraudzības un kontroles sistēmu darbība, kuras ES iestādes, dalībvalstis, reģioni, trešās valstis u. c. piemēro ES budžeta līdzekļu iekasēšanai un izmaksāšanai; šis vērtējums sniedz reprezentatīvu informāciju par galveno kontroles mehānismu ieviešanu un darbību, īpaši par to spēju novērst vai atklāt un labot kļūdas;

1.2. tabula – Izdevumu izpildes rezultāts 2007. gadā (iedalījums tāds pats kā gada pārskata nodaļām)

(miljonos EUR)

Iedaļas (ied.) un sadaļas (sad.) atbilstoši budžeta nomenklatūrai 2007. gadā. Budžeta nomenklatūra savukārt iedalīta gada pārskata nodaļās	2007. g. veiktie maksājumi
Gada pārskata nodaļas	
Ieņēmumi ⁽¹⁾	38,1 ⁽⁷⁾
Nodokļu politika un muitas savienība (14. sad.)	
Lauksaimniecība un dabas resursi ⁽²⁾	51 044,3
Lauksaimniecība un lauku attīstība (05. sad.)	
Vide (07. sad.)	
Zivsaimniecība un jūrlietas (11. sad.)	
Veselība un patērētāju aizsardzība (17. sad.)	
Kohēzija ⁽¹⁾	42 015,2
Nodarbinātība un sociālās lietas (04. sad.)	
Reģionālā politika (13. sad.)	
<i>Daļa no 05. sad. un 11. sad. ir ietverta šajā nodaļā Pārskatā par 2007. gadu</i>	
Pētniecība, enerģētika un transports ⁽¹⁾	4 483,8
Zinātniskā izpēte (08. sad.)	
Enerģētika un transports (06. sad.)	
Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi (09. sad.)	
Tiesā pētniecība (10. sad.)	
Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās ⁽³⁾	6 198,9
Ārējās attiecības (19. sad.)	
Attīstība un attiecības ar ĀKK valstīm (21. sad.)	
Paplašināšanās (22. sad.)	
Humānā palīdzība (23. sad.)	
Izglītība un pilsoniskums ⁽⁴⁾	1 453,0
Izglītība un kultūra (15. sad.)	
Komunikācija (16. sad.)	
Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa (18. sad.)	
Ekonomika un finanses ⁽⁵⁾	489,9
Ekonomika un finanses (01. sad.)	
Uzņēmējdarbība (02. sad.)	
Konkurence (03. sad.)	
Iekšējais tirgus (12. sad.)	
Tirdzniecība (20. sad.)	
Administratīvie un citi izdevumi ⁽⁶⁾	8 230,1
Parlaments (I ied.)	
Padome (II ied.)	
Komisija (III ied.)	
Kopienas Tiesa (IV ied.)	
Revīzijas palāta (V ied.)	
Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (VI ied.)	
Reģionu komiteja (VII ied.)	
Eiropas Ombuds (VIII ied.)	
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (IX ied.)	
Pavisam kopā	113 953,3

⁽¹⁾ Izdevumi, kas galvenokārt ietilpst Finanšu shēmas 1. kategorijā "Ilgtspējīga izaugsme".⁽²⁾ Izdevumi, kas galvenokārt ietilpst Finanšu shēmas 2. kategorijā "Dabas resursu saglabāšana un apsaimniekošana".⁽³⁾ Izdevumi, kas galvenokārt ietilpst Finanšu shēmas 4. kategorijā "ES nozīme pasaules līmenī".⁽⁴⁾ Izdevumi, kas galvenokārt ietilpst Finanšu shēmas 3. kategorijā "Pilsonība, brīvība, drošība un tiesiskums".⁽⁵⁾ Izdevumi, kas ietilpst Finanšu shēmas 1. un 3. kategorijā.⁽⁶⁾ Izdevumi, kas galvenokārt ietilpst Finanšu shēmas 5. kategorijā "Administrācija" un 6. kategorijā "Kompensācijas". Sīkāku informāciju sk. 11.1. punktā.⁽⁷⁾ Šis skaitlis norāda "saimnieciskās darbības izdevumus", nevis "ieņēmumu" vērtību.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- b) tiek pārbaudīti ar ieņēmumiem un izdevumiem saistītu pakārtoto darījumu reprezentatīvi statistiski paraugi līdz pat galasaņēmēja līmenim, lai iegūtu tiešus pierādījumus par maksājumu likumību un pareizību.

- b) *Saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem ⁽¹⁾ Komisija īsteno kontroles ciklu attiecībā uz Kopienas finansētiem izdevumiem, ko veic vairāku gadu garumā. Tā, piemēram, piemēro grāmatojumu noskaidrošanas procedūras lauksaimniecībā, finansiālo korekciju mehānismiem strukturālajos pasākumos un piedziņas procesiem iekšējās politikas virzienos un ārējā darbībā. Nepareizos maksājumus saistībā ar kļūdām, kas tiek konstatētas kāda daudzgadu projekta laikā, var piedzīt kādā no nākamajiem gadiem, kas seko gadam, kurā veikta pārbaude, piemēram, samazinot galīgo maksājumu, lai ņemtu vērā konstatētās nepilnības.*

Tas, ka dalībvalstis un Komisija piemēro šīs procedūras un pārējos veiktos kontroles pasākumus, ievērojot ierobežojumus, kas aprakstīti 2007. gada darbības pārskatos, sniedz pamatotu pārliecību par to, ka Komisijas darbībām piešķirtie līdzekļi ir izlietoti paredzētajiem mērķiem un saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem. Ieviestās kontroles procedūras nodrošina nepieciešamās garantijas attiecībā uz pakārtoto darījumu likumīgumu un atbilstību.

Tādējādi Komisija uzņemas galīgo atbildību par budžeta izpildi, kā paredzēts EK līguma 274. pantā.

Komisija atzinīgi vērtē to, ka Palāta pievērš pastiprinātu uzmanību to pasākumu pārbaudei, kas veikti, lai konstatētu un labotu kļūdas, jo īpaši ar finanšu korekciju, noskaidrošanas un piedziņas palīdzību. Komisija ir īstenojusi ievērojamus centienus, lai uzlabotu kvalitāti piedziņas datiem, ko sniegušas dalībvalstis, un pašlaik veic darbu, lai pārbaudītu šo datu pilnīgumu un pareizību.

Ir panākts progress attiecībā uz ticamu pierādījumu sniegšanu par daudzgadu korektīvo mehānismu darbību. Piezīmēs pie Eiropas Kopienų gada pārskata par 2007. finanšu gadu Komisija ir iekļāvusi jaunu nodaļu par nepareizu maksājumu piedziņu. Šīs nodaļas mērķis ir sniegt apskatu par procedūru, kas ieviesta nepareizu maksājumu piedziņai, un sniegt vislabāko aplēsi par kopējo atgūto summu.

Pamatojoties uz šo pārliecības iegūšanas modeli, Palāta spriež par to, kādu pārliecības līmeni sniedz pārraudzības un kontroles sistēmu darbība un kādu pārliecības līmeni var iegūt pakārtoto darījumu likumības un pareizības tiešajās pārbaudēs, lai panāktu augsta līmeņa ticamību, kāda vajadzīga pamatota secinājuma izdarīšanai.

⁽¹⁾ Finanšu regulas 53. pants.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

1.34. Iepriekš aprakstītos galvenos avotus var papildināt ar diviem citiem avotiem:

- a) var analizēt Komisijas ģenerāldirektoru gada darbības pārskatus un deklarācijas, kā arī to kopsavilkumus, kur norādīts, vai Komisijai ir pamatota pārliecība, ka sistēmas nodrošina pakārtoto darījumu likumību un pareizību;
- b) var izskatīt citu revidentu darbu. Citiem revidentiem ir jābūt neatkarīgiem no Kopienas pārvaldes un kontroles procesa (tie var būt, piemēram, dalībvalstu vai trešo valstu augstākās revīzijas iestādes) ⁽³⁹⁾.

Kļūdu definīcijas un apstrāde

1.35. Kļūdas var būt vai nu “maksājuma nosacījumu neievērošanas kļūdas”, vai arī “kļūdas, kuras saistītas ar citām neatbilstībām”. Maksājuma nosacījumi parasti nav ievēroti tad, ja nav pildīti attiecīgajai atbalsta shēmai vai izpildes līgumam piemērotie tiesību akti. Savukārt citas neatbilstības rodas tad, ja nav ievēroti konkrētajai politikas jomai noteiktie īpašie nosacījumi (vides aizsardzība, laba lauksaimniecības prakse u. c.) vai sistēmas prasības (obligātais pārbažu skaits, prasītās struktūras un procedūras u. c.).

1.36. Palāta kļūdas klasificē kā “skaitļos izsakāmas” vai “skaitļos neizsakāmas”. Pirmā kategorija ir tādas kļūdas, kurām ir tieša un izmērāma finansiāla ietekme uz summu, par kādu no ES budžeta finansē pakārtotos darījumus ⁽⁴⁰⁾.

1.37. Kad izdara aplēses par kļūdu finansiālo ietekmi visā datu kopā, ņem vērā tikai skaitļos izsakāmās kļūdas. Taču šajā pārskatā minētais konstatēto kļūdu biežums ietver gan skaitļos izsakāmas, gan skaitļos neizsakāmas kļūdas ⁽⁴¹⁾.

⁽³⁹⁾ Sīkāka informācija pieejama Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

⁽⁴⁰⁾ Te pieskaita arī, piemēram, publiskā iepirkuma procedūru būtisku neievērošanu, kas ir maksājuma nosacījumu neievērošana (sk., piem., 6.17. punktu).

⁽⁴¹⁾ Skaitļos izsakāmās un skaitļos neizsakāmās kļūdas iedala ierobežotās un nopietnās kļūdās atkarībā no kļūdu veida, apstākļiem, finansiālā nozīmīguma un/vai skarto darījumu proporcijas. Nopietnas skaitļos izsakāmas kļūdas ir tad, ja kļūdas ir vairāk nekā 2 % darījumu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

2007. gada revīziju rezultātu apskats

1.38. Attiecībā uz darbības jomām "Ieņēmumi", "Ekonomika un finanses" un "Administratīvie un citi izdevumi", kur pārraudzības un kontroles sistēmas kopumā piemēro pareizi un pienācīgi (sk. 4.40., 4.41., 10.32., 10.33. un 11.25. punktu), Palāta uzskata, ka kļūdu finansiālā ietekme ir zemāka par 2 % no kopsummām (sk. **1.3. tabulu**). Turklāt Palātas novērtējums par ģenerāldirektoru un deleģēto kredītrīkotāju deklarācijām apstiprināja, ka atrunas vai nu nevajadzēja formulēt, vai arī tās bija maznozīmīgas (sk. 2.6., 2.7. un 2.9. punktu un **2.1. tabulu**).

1.38. 2007. gada kopsavilkuma pārskata secinājumos ir teikts, ka ieviestās iekšējās kontroles sistēmas, ievērojot ierobežojumus, kas aprakstīti 2007. gada darbības pārskatos, sniedz pamatotu pārliecību par to, ka Komisijas darbībā piešķirtie līdzekļi ir izlietoti paredzētajiem mērķiem un saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem.

Taču tajā ir atzīts, ka ir nepieciešami turpmāki centieni, lai novērstu vairākas nepilnības, jo īpaši tās, uz kurām norādīts deleģēto kredītrīkotāju paustajās atrunās, un tās, kuras attiecas uz budžeta jomām, ko Revīzijas palāta neuzskatīja par apmierinošām.

1.3. tabula – Kopsavilkums par 2007. gada ticamības deklarācijas revīziju rezultātiem attiecībā uz pakārtoto darījumu likumību un pareizību

Pārskata par 2007. finanšu gadu īpašie izvērtējumi	Attiecīgais punkts gada pārskatā	Pārraudzības un kontroles sistēmu darbība	Kļūdu koeficients
Ieņēmumi ⁽¹⁾	4.40.–4.41.		
Lauksaimniecība un dabas resursi	5.50.–5.55.	⁽²⁾	⁽³⁾
Kohēzija	6.32.		
Pētniecība, enerģētika un transports	7.40.–7.41.		
Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās	8.31.–8.32.		
Izglītība un pilsoniskums	9.24.		
Ekonomika un finanses	10.32.–10.33.		
Administratīvie un citi izdevumi	11.25.		

Šajā tabulā dots pārraudzības un kontroles sistēmu kopvērtējums saskaņā ar pārskata nodaļās sniegto informāciju, kā arī doti Palātas veikto padziļināto pārbažu vispārējie rezultāti. Tabulā ir akcentēti galvenie elementi, bet tajā nevar iekļaut visu svarīgo informāciju (īpaši par pārraudzības un kontroles sistēmu nepilnībām un kļūdu veidiem). Sīkāks izklāsts lasāms šā gada pārskata pilnajā tekstā, kur skaidrota arī metodoloģija, kas izriet no Palātas revīzijas pieejas (sk. 1.33.–1.37. punktu).

Apzīmējumi:**Pārraudzības un kontroles sistēmu darbība**

	Efektīva
	Daļēji efektīva ⁽⁴⁾
	Nav efektīva

Kļūdu koeficients ⁽⁵⁾

	Mazāk nekā 2 % (zem būtiskuma sliekšņa)
	No 2 % līdz 5 %
	Vairāk nekā 5 %

⁽¹⁾ Sk. tvēruma ierobežojumus 4.4.–4.9. punktā.

⁽²⁾ Palāta secina, ka IAKS arvien ir efektīvs līdzeklis nepareizu izdevumu riska ierobežošanai, ja to piemēro pareizi un ja ir ievadīti precīzi un ticami dati par vienotā maksājuma shēmas (VMS) maksājumiem, kas balstās uz piešķirtajām tiesībām (sk. 5.52. punktu).

⁽³⁾ Lauku attīstība veido neproporcionāli lielu daļu kopējā kļūdu koeficientā: Palātas aplēses liecina, ka ELGF izdevumos kļūdu koeficienta vērtība ir nedaudz mazāka par 2 % (sk. 5.13. punktu).

⁽⁴⁾ Sistēmas klasificētas kā daļēji efektīvas, ja saskaņā ar novērtējumu daži kontroles mehānismi darbojas pienācīgi, bet citi ne. Tādējādi šie mehānismi kopumā varētu neierobežot kļūdas pakārtotajos darījumos līdz pieņemamam līmenim.

⁽⁵⁾ Kļūdu koeficientu nedrīkst uzvert kā pārliecības intervālu tajā nozīmē, kā šo terminu lieto statistikā. Šis koeficients izsaka to, kā Palāta iedala kļūdu līmeņa diapazonu trīs intervālos.

PALĀTAS APSVĒRUMI

1.39. Attiecībā uz darbības jomām "Lauksaimniecība un dabas resursi", "Kohēzija", "Pētniecība, enerģētika un transports", "Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās" un "Izglītība un pilsoniskums", kur pārraudzības un kontroles sistēmas labākajā gadījumā ir tikai daļēji efektīvas (sk. 5.50.–5.55., 6.32., 7.40., 7.41., 8.31., 8.32. un 9.25. punktu), Palāta uzskata, ka kļūdu finansiālā ietekme pārsniedz 2 % no kopējiem izdevumiem ⁽⁴²⁾ (sk. **1.3. tabulu**). Turklāt Palātas novērtējums par ģenerāldirektoru un deleģēto kredītrikotāju deklarācijām apstiprināja, ka bija formulētas būtiskas atrunas vai, pēc Palātas ieskatiem, tādas būtu bijis jāformulē (sk. 2.6.–2.11. punktu un **2.1. tabulu**).

KOMISIJAS ATBILDES

1.39. Komisijas mērķis ir nodrošināt, lai pārraudzības un kontroles sistēmas palīdzētu efektīvi konstatēt un labot kļūdas, pienācīgi ņemot vērā uz vietas veicamo pārbaūžu ieguvumus un izmaksas. Tās rīcības plāns attiecībā uz integrētu iekšējās kontroles pamatsistēmu ir lielā mērā īstenots, un vērojami pakāpeniski uzlabojumi. Visas tā darbības sekas varēs konstatēt ilgtermiņā.

Attiecībā uz lauksaimniecību un lauku attīstību Komisija uzsver Palātas konstatējumu, ka visiespējamākais kopējais kļūdu līmenis ievērojami neatšķiras no pagājušā gada līmeņa, kā norādīts 2006. gada ticamības deklarācijā. Palātas aprakstītā situācija atbilst informācijai, kas ietverta kontroles statistikā, kura saņemta no dalībvalstīm, liecinot, ka kļūdu līmenis, kas konstatēts galasaņēmēju līmenī Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda darbības jomās, kas veido apmēram 85 % no kopējiem lauksaimniecības un lauku attīstības izdevumiem, ir zem būtiskuma sliekšņa. Tas attiecībā uz 2007. gadu vēlreiz apstiprina 2006. gada pozitīvos rezultātus, ko Palāta atzīmēja 2006. gada pārskatā. Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta 2007. gada darbības pārskatā ir sniegta sīkāka informācija ⁽²⁾.

Integrētā administratīvās kontroles sistēma (IAKS), kas aptver lielāko daļu lauksaimniecības izdevumu, palīdz efektīvi ierobežot nelikumīgu izdevumu risku, ja tiek ievadīti pareizi un ticami dati un ja sistēmu ievieš pareizā veidā.

Aplēses par 2007. gada lauksaimniecības un lauku attīstības izdevumiem, kas droši vien tiks izslēgti no Kopienas finansējuma ar nākamajiem atbilstības lēmumiem, sasniedz 439 miljonus euro kopā ar 152 miljoniem euro, kas piedzīti no galasaņēmējiem ⁽³⁾.

Kohēzijas jomā Komisija īsteno rīcības plānu (COM(2008) 97, galīgā redakcija), lai pastiprinātu tās pārraudzību pār dalībvalstu sistēmām ar mērķi samazināt kļūdu skaitu.

Pētniecības, enerģētikas un transporta jomas kontroles stratēģijas mērķis ir konstatēt un labot kļūdas. Kad tas tiks pilnībā īstenots četru gadu laikā, tam būtu jānodrošina, ka atlikušo kļūdu līmenis (kļūdas, kas netiek izlabotas) ir zem būtiskuma sliekšņa, kā sīkāk aprakstīts attiecīgo ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos.

⁽⁴²⁾ Attiecībā uz darbības jomu "Lauksaimniecība un dabas resursi" caurmēra kļūdu līmenis īpaši neatšķiras no pagājušā gada, taču nav ņemtas vērā dažas nopietnas kļūdas, kuras nevarēja izteikt skaitļos (sk. 5.13. punktu).

⁽²⁾ OV C 273, 15.11.2007.

⁽³⁾ 2007. gadā ar finanšu korekcijām tika piedzīti 607 miljoni euro, un 247 miljonus euro no galasaņēmējiem piedzina dalībvalstis (2007. gada pārskata piezīmju 6. nodaļa).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Kļūdas ārējās palīdzības, attīstības un paplašināšanās jomā galvenokārt attiecas uz izdevumiem, ko veikušas organizācijas, kuras īsteno projektus par Komisijas veiktajiem avansa maksājumiem. Obligātajai finanšu revīzijai, kas Komisijas kontroles sistēmā paredzēta pirms galīgajiem maksājumiem, būtu jāļauj Komisijai konstatēt un labot šādas kļūdas.

Kļūdas attiecībā uz Izglītības un kultūras ģenerāldirektorātu (IK ĢD) ir saistītas ar galīgajiem maksājumiem darbībām, ko paredz iepriekšējais tiesiskais regulējums. Jauno programmu izstrādē 2007.–2013. gadam tika ņemti vērā Revīzijas palātas iepriekšējā gada ieteikumi vienkāršot noteikumus un plaši izmantot vienreizēju maksājumu finansējumu. Tam būtu jāsamazina kļūdu līmenis nākotnē.

Turklāt Izglītības un kultūras ĢD veiktajās ex post pārbaudēs par tā 2007. gada darbības pārskatu nav konstatēts būtisks kļūdu līmenis.

Skatīt arī atbildes uz 2.8., 2.11., 5.50. līdz 5.55., 6.32., 7.41. un 7.42., 8.31. līdz 8.33. un 9.25. punktu.

1.40. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir novērotas dažas izmaiņas. Ir samazinājusies no parauga iegūtā aplēse par kļūdu līmeni politikas jomās, kuras agrāk sauca "Iekšējā nozaru politika" ⁽⁴³⁾ un "Ārējās darbības" ⁽⁴⁴⁾ (sk. **1.3. tabulu**). Ir ievērojami pieaugusi to lauksaimniecības izdevumu vērtība, kuriem piemēro integrēto administrācijas un kontroles sistēmu (IAKS), jo tagad šo sistēmu piemēro arī dažās augstāka riska izdevumu jomās, tostarp olīveļļas nozarē. Tomēr Palāta secina, ka IAKS arvien ir efektīvs līdzeklis nepareizu izdevumu riska ierobežošanai, ja to piemēro pareizi un ja ir ievadīti precīzi un ticami dati par vienotā maksājuma shēmas (VMS) maksājumiem, kas balstās uz piešķirtajām tiesībām. Nesen VMS ieviestās atbalsta shēmas, piemēram, attiecībā uz olīveļļu, ir sekmīgs jaunievedums, lai gan īstermiņā var radīt biežākas kļūdas (sk. 5.52. punktu).

1.40. Komisija vēlas arī norādīt, ka kohēzijas jomā ir palielinājusies to projektu daļa, kuriem netika konstatētas nekādas kļūdas, un ka Palātas vispārējais vērtējums par pārraudzības un kontroles sistēmām ir uzlabojies no "neefektīvas" līdz "daļēji efektīvas".

Attiecībā uz IAKS Komisija uzskata, ka tādu atbalsta shēmu ieviešana vienreizējo maksājumu shēmā, kurām agrāk bija augsts riska līmenis, piemēram, olīveļļu nozarē, ir samazinājusi nepareizu tēriņu risku, atceļot veco ražošanas atbalsta sistēmu.

⁽⁴³⁾ Bijusī "Iekšējā nozaru politika" tagad ietilpst trīs citās jomās, proti, "Pētniecība, enerģētika un transports", "Izglītība un pilsoniskums" un "Ekonomika un finanses" (sk. **2.1. tabulu**).

⁽⁴⁴⁾ Bijusī joma "Ārējās darbības" tagad ir daļa no politikas grupas "Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās" (sk. **2.1. tabulu**).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

1.41. Palāta uzsver, ka darbības jomu “Lauksaimniecība un dabas resursi”, “Kohēzija”, “Pētniecība, enerģētika un transports” un “Izglītība un pilsoniskums” revīzija liecina: sarežģīti vai neskaidri atbilstīguma kritēriji vai sarežģītas juridiskās prasības ievērojami ietekmē pakārtoto darījumu likumību un/vai pareizību ⁽⁴⁵⁾.

Novērtējums par virzību uz efektīvu Kopienas iekšējās kontroles pamatsistēmu

Ievads

1.42. Kā minēts 1.39. punktā un **1.3. tabulā**, lielākajai daļai izdevumu (pēc vērtības) piemēro tikai daļēji efektīvu vai neefektīvu pārraudzību un kontroli, un pakārtotajos darījumos joprojām ir būtisks kļūdu līmenis. Tomēr 2007. gada pārskatā un agrāko gadu pārskatos atzīts, ka:

- a) Komisijas iekšējās kontroles kārtība turpina uzlaboties (t. i., gada darbības pārskati – sk. 2.8., 2.10.–2.12. un 2.37. punktu) vai turpina funkcionēt augstā līmenī (t. i., atbilst iekšējās kontroles standartiem – sk. 2.25. un 2.39. punktu);
- b) Komisija pamazām īsteno rīcības plānu integrētas iekšējās kontroles pamatsistēmas ieviešanai (sk. 2.29.–2.36. un 2.39. punktu);
- c) Komisija pēdējos dažos gados labāk pārvalda budžetu (sk. 3.4., 3.6., 3.11., 3.15. un 3.30.–3.32. punktu).

Šie šķietami pretrunīgie apsvērumi analizēti turpmākajos punktos.

1.41. Vienkāršošana ir svarīga sastāvdaļa Komisijas labāka regulējuma programmā. Dalībvalstīm ir arī jāvienkāršo atbilstības kritēriji savās valsts programmās. Tomēr zināmu sarežģītības līmeni nevar novērst, un tas jāņem vērā nākotnes diskusijās par pieņemamu riska līmeni.

1.42. Palātas vērtējums attiecas uz pārraudzības un kontroles efektivitāti kļūdu novēršanā. Kopienas iekšējās kontroles pamatsistēma ietver tos kontroles pasākumus, kas ir nepieciešami, lai konstatētu un labotu kļūdas, kā arī tos pasākumus, kas paredzēti, lai nepieļautu kļūdas. Komisija izvērtēs šīs kontroles pamatsistēmas ietekmi uz sistēmu efektivitāti kopumā.

Piemēram, pētniecības, enerģētikas un transporta jomas kontroles stratēģijas mērķis, kā aprakstīts attiecīgo ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos, ir konstatēt un labot kļūdas tā, lai pēc tās pilnīgas īstenošanas četrus gadus laikā tā nodrošinātu, ka atlikušo kļūdu līmenis ir zem būtiskuma sliekšņa.

Atlikušā riska līmenis (kļūdas, kas nav izlabotas), kas uzskatāms par pieņemamu, tiks izskatīts 2008. gada beigās Komisijas paziņojumā.

⁽⁴⁵⁾ Piemēram, bieži vien sarežģīto atbilstības kritēriju dēļ Palātas pārbaudītajos darījumos, kas pakārtoti Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA), kļūdas bija ievērojami biežāk nekā Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) pakārtotajiem darījumiem. Palāta uzskata, ka ELGF izdevumos kļūdu līmenis ir nedaudz zem 2 %, bet ELFLA izdevumos – tos ievērojami pārsniedz (sk. 5.13. punktu šajā Pārskatā par 2007. finanšu gadu un 1.42. punktu Pārskatā par 2006. finanšu gadu).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pārraudzības un kontroles pamatsistēma ⁽⁴⁶⁾

1.43. No ES budžeta veic maksājumus miljoniem atsevišķu galasaņēmēju. Maksājumus veic, pamatojoties uz galasaņēmēja atbilstību tiesību un normatīvo aktu prasībām (piemēram, saņēmējam vai izmaksām reizēm jāatbilst sarežģītiem atbilstīguma noteikumiem) un ņemot vērā konkrēto darbību un/vai izmaksu precizitāti un reālu esību. Dažus finansējuma nosacījumus nosaka Kopienas tiesību akti, tostarp tādi vispārēji piemērojami noteikumi kā direktīvas par publisko iepirkumu, bet citus – dalībvalstis. Galasaņēmējiem maksā vai nu tieši (ja piemēro tiešo pārvaldību), vai arī līdzekļus atlīdzina pēc tam, kad dalībvalstu kompetentās iestādes ir iesniegušas izdevumu atlīdzināšanas pieprasījumus (pārsvarā tajos gadījumos, kad piemēro dalīto pārvaldību).

1.44. Maksājumi ir likumīgi un pareizi, ja ir ievērotas šīs prasības un ja pareizie saņēmēji saņem pareizās summas pareizā laikā. Lai tā notiktu, vajadzīga pienācīga pārraudzība un kontrole. Par to, lai budžets tiktu tērēts pienācīgi, t. i., lai izdevumi būtu likumīgi un pareizi, kā arī lietderīgi, atbild Komisija. Par aptuveni 80 % izdevumu (kohēzijas un lauksaimniecības izdevumu) budžeta izpildes pienākumu veic dalīti ar dalībvalstīm. Praksē tas nozīmē, ka dalībvalstīm ir uzticēti konkrēti pienākumi atlasīt finansējamos projektus, veikt maksājumus, ieviest kontroles sistēmas, kas efektīvi pārvalda risku, un ziņot par rezultātiem.

1.45. Ir daudzi faktori, kas nosaka, vai kļūdas rodas vai ne un vai kontroles sistēmas tās novērš vai atklāj un ļauj labot. To starpā: sarežģīti atbilstīguma noteikumi un pienākumi, kas jāievēro saņēmējam, un saņēmēja izpratne par tiem; veids, kādā sagatavo un apstrādā pieprasījumus; veikto pārbažu skaits un tvērums; apmērs sankcijām, ko piemēro saņēmējiem, kuri deklarē pārlieku lielus izdevumus; informētība par kontroles procedūrām un tādējādi kontroles atturošais spēks. Tāpēc labi izstrādāti noteikumi, ko iespējams skaidri interpretēt un vienkārši izpildīt, mazina kļūdu risku.

⁽⁴⁶⁾ Palātas Atzinums Nr. 2/2004 par vienotas revīzijas modeli (un priekšlikums izveidot Kopienas iekšējās kontroles pamatsistēmu) (OV C 107, 30.4.2004.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

1.46. Neatkarīgi no piemērotā pārvaldības veida pārraudzības un kontroles kārtība vienmēr ietver trīs funkcionālos līmeņus:

- a) *pirmā līmeņa kontroles mehānismi*, ar kuriem pārbauda līdzekļu galasaņēmēja atbilstību noteikumiem;
- b) *otrā līmeņa kontroles mehānismi*, ar kuriem pārbauda pirmā līmeņa kontroles mehānismu efektivitāti; un
- c) *virspārraudzība*, ko īsteno Komisija, lai nodrošinātu to, ka dalībvalstis un/vai Komisijas ģenerāldirektorāti pilda savus budžeta pārvaldības pienākumus ⁽⁴⁷⁾.

Dažādo kontroles līmeņu darbība praksē

1.47. ES izdevumu iezīme ir tāda, ka galvenais kļūdu risks pastāv galasaņēmēju līmenī, jo saņēmēji var apzināti, neapzināti vai nolaidības dēļ lūgt atlīdzināt neatbilstīgus izdevumus, kuri neatbilst noteikumiem vai kuri nav pienācīgi dokumentēti, vai kuri ir nepareizi aprēķināti. To apstiprina Palātas agrāko revīziju konstatējumi, kā arī šajā gada pārskatā minēto revīziju konstatējumi (sk. 5.12.–5.16., 6.22.–6.27., 7.14.–7.22., 8.9., 9.8.–9.11. un 10.16.–10.19. punktu). Problēmu rada ne tikai tas, ka galvenais risks ir meklējams šajā līmenī, bet arī tas, ka kļūdas bieži vien var atklāt tikai pārbaudēs uz vietas. Dokumentu administratīvās pārbaudes ir tikai daļēji efektīvas. Taču, ņemot vērā, ka katru gadu veic desmitiem miljonu maksājumu, pirmā līmeņa kontrole ir dārga (vispārējās izmaksas ir tieši proporcionālas revidētajam apjomam).

1.48. Pirmajā līmenī rīkotās pārbaudes uz vietas bieži vien aptver tikai niecīgu daļu (parasti 5–10 % gadā atkarībā no izdevumu jomas) no individuāliem pieprasījumiem. Palāta ir konstatējusi, ka nepilnvērtīgas pārbaudes lauksaimniecībā (sk. 5.27., 5.28., 5.30.–5.32. un 5.34.–5.36. punktu) un kohēzijas politikā (sk. 6.29. punktu) sasaucas ar nepilnībām dalībvalstu iestādēs. Dažos gadījumos zemas kvalitātes pirmā līmeņa kontroles mehānismi novēroti arī tiešajā pārvaldībā, cita starpā saistībā ar Komisijas veiktajām atlīdzības maksājumu pārbaudēm tādiem saņēmējiem pētniecības jomā, kuri darbojas neapmierinoši (sk. 7.29. un 7.30. punktu), un zemā kvalitātē ir revidēti individuālie pieprasījumi gadījumos, kad šo darbu darījuši neatkarīgi revidenti (sk. 7.32., 7.33., 10.29. un 10.30. punktu).

1.47. Komisija piekrīt, ka dokumentu administratīvās pārbaudes par prasībām var būt tikai daļēji efektīvas attiecībā uz kļūdu novēršanu. Tādēļ Komisijas iekšējās kontroles pamatsistēma rada lielāku pārliecību par izdevumu likumīgumu un pareizību ilgtermiņā, veicot vairāk pārbažu uz vietas.

Skatīt arī atbildes uz 5.12. līdz 5.16., 6.23. līdz 6.27., 7.15. līdz 7.22., 8.9., 9.8. līdz 9.10. un 10.16. punktu.

1.48. Lai gan tā tiešām ir, ka pārbaudes uz vietas tiek reti veiktas visiem shēmas saņēmējiem, regulatīvās administratīvās pārbaudes attiecībā uz visām individuālajām prasībām tiek veiktas vienmēr. Tas tā ir tāpēc, ka pārbaudes uz vietas ir pārāk dārgas.

Ieteicamais biežums pirmā līmeņa pārbaudēm uz vietas par strukturālo pasākumu izdevumiem ir daudz augstāks nekā tas, kurš, pēc Palātas domām, ir norādīts informatīvajā piezīmē par labu praksi pārvaldības pārbaudēm 2000.–2006. gadam.

Palātas komentāri galvenokārt attiecas uz kļūdām, kuras var konstatēt tikai ar pārbaudēm uz vietas, kas ir pārāk dārgas, lai tās veiktu pirms katras prasības apmaksas. Saņēmējiem var prasīt, lai tie kopā ar savu galīgo prasību iesniedz apliecinājumu, ko izsniedzis neatkarīgs auditors.

⁽⁴⁷⁾ Komisijas īstenošana virspārraudzība var balstīties uz pirmā un otrā līmeņa kontroles mehānismiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pētniecības, enerģētikas un transporta jomā kontroles sistēmas ir tikušas ievērojami nostiprinātas, ieviešot revīzijas apliecinājumus, sākot ar Sesto pamatprogrammu.

Komisija piekrīt, ka Sestās pamatprogrammas (6. PP) revīzijas apliecināšanas ticamība nav pilnībā apmierinoša, ņemot vērā revīzijās konstatēto kļūdu atlikušo līmeni. Tomēr kopējais kļūdu līmenis 6. PP ir zemāks nekā to kļūdu līmenis, kas konstatētas neapliecinātās izmaksu prasībās attiecībā uz Piekto pamatprogrammu (5. PP). Tas liecina, ka revīzijas apliecinājumi tomēr veicina izmaksu prasību pareizības uzlabošanos.

Attiecībā uz Septīto pamatprogrammu (7. PP) Komisija ir vēl vairāk uzlabojusi revīzijas apliecinājumu ticamību, izmantojot "procedūras, par kurām panākta vienošanās" un kurās ir sīki izklāstīti revīzijas pasākumi, kas jāveic auditoriem, kuri izsniedz apliecinājumus, un kurās ir ieteikts veikt izmaksu metodoloģijas fakultatīvu apliecināšanu.

1.49. Pirmā līmeņa kontroles vāju darbību nevar tieši kompensēt ar otrā līmeņa kontroli. Tāpēc otrā līmeņa kontroli var uzskatīt par efektīvu ne tik daudz tad, ja tā atklāj un labo atsevišķas kļūdas, bet drīzāk tad, ja tai izdodas panākt pienācīgu pirmā līmeņa kontroles mehānismu darbību. Palātas 2007. gada revīzijās atkal bija vērojams, ka dalībvalstu veiktās otrā līmeņa pārbaudes un Komisijas veiktā virspārbaude (⁴⁸) nesasniedz vēlamo efektivitātes pakāpi. Piemēram, Palāta konstatēja nepilnības šādos aspektos:

a) Komisijas apstiprinājumi par atbilstību lauksaimniecībā (sk. 5.47. un 5.48. punktu);

1.49. Komisijas pārraudzība ir vērsta uz pārvaldes un kontroles sistēmu uzlabošanu, lai tās nepieļautu vai konstatētu un labotu kļūdas, kā iesaka Palāta, kā arī uz nepieciešamo koriģējošo pasākumu nodrošināšanu. Tā pati par sevi nav vērsta uz individuālu kļūdu konstatēšanu.

a) Palātas konstatējumi, kas minēti 5.47. un 5.48. punktā, ir daļa no atbilstības noskaidrošanas mehānisma, un tos tādēļ nevar uzskatīt par šā mehānisma nepilnībām. Komisija uzskata, ka šis mehānisms darbojas labi un pilnībā pilda mērķus, kuram tas paredzēts, proti, izslēgt no Kopienas finansējuma izdevumus, kas nav veikti saskaņā ar Kopienas noteikumiem.

Turklāt, ja atbilstības noskaidrošanas rezultātā var konstatēt nepareizus maksājumus saņēmējiem, dalībvalstīm ir jāveic pret šiem saņēmējiem piedziņas pasākumi, lai tos atgūtu. Turklāt, pat ja piedziņas pasākumi pret saņēmējiem nav vajadzīgi, jo finansiālā koriģēšana attiecas tikai uz nepilnībām dalībvalstu pārvaldes un kontroles sistēmā, nevis uz nepareiziem maksājumiem, šīs korekcijas ir svarīgs līdzeklis, ar ko var uzlabot dalībvalstu sistēmas un tādējādi novērst vai konstatēt un piedzīt nepareizus maksājumus saņēmējiem.

Skatīt arī atbildes uz 5.47. un 5.48. punktu.

⁽⁴⁸⁾ Tas neattiecas uz Komisijas iekšējās revīzijas dienestu un iekšējās revīzijas nodaļām.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

b) kohēzijas izdevumu revīzija (sk. 6.30. un 6.31. punktu);

c) pētniecības, enerģētikas un transporta *ex post* finanšu revīzija (sk. 7.34. punktu) un

d) *ex ante* ticamības deklarācijas par pārvaldības kvalitāti un attiecīgie uzraudzības apmeklējumi (sk. 9.16., 9.17. un 9.20. punktu).

1.50. Nepilnīgus pirmā un otrā līmeņa kontroles mehānismus nevar kompensēt ar Komisijas īstenoto virspārraudzību. Komisijas pārraudzības mērķis ir nodrošināt, ka ir ieviesti pienācīgi pirmā un otrā līmeņa kontroles mehānismi un ka tie efektīvi darbojas. Jākonstatē nepilnības zemākajos līmeņos (piemēram, tās jāmin ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos) un jāveic pasākumi stāvokļa uzlabošanai (sk. 2.40. punktu). Arī Komisijā pārraudzību organizē dažādos līmeņos – ar to nodarbojas gan konkrēti ģenerāldirektorāti, kuri ir iesaistīti dalītajā pārvaldībā, gan Komisijas augstākā vadība, kura savukārt kontrolē ģenerāldirektorātus.

1.51. Šā procesa sekmes ir atkarīgas no vairākiem apstākļiem, konkrēti, saņēmēju skaita, noteikumu sarežģītības, grūtībām veikt atbilstības pārbaudes un finanšu korekciju un sankciju atturoša spēka.

b) Komisija uzskata, ka lielākajā daļā gadījumu revīzijas, ko Palāta pārbaudīja kohēzijas politikas jomā, nodrošina efektīvus korigējošos pasākumus un operatīvi lietderīgus rezultātus. Turklāt kompetentā ģenerāldirektorāta gada darbības pārskatos ir sīki izklāstīti revīzijas darbības rezultāti, jo īpaši korigējoši pasākumi, apturētie maksājumi un finanšu korekcijas.

Skatīt arī atbildes uz 6.30. un 6.31. punktu.

c) Pētniecības ģenerāldirektorāti ir ievērojami pastiprinājuši savus revīzijas centienus 2007. gadā un ir izpildījuši savus gada mērķus.

Uzmanība tagad tiek pievērsta konstatēto kļūdu labošanai. Pētniecības ģenerāldirektorāti aktīvi cenšas uzlabot savus uzraudzības līdzekļus un pieņem precīzākas administratīvās un finanšu pamatnostādnes. Tām vajadzētu palielināt piedziņas procesa (ieskaitot ekstrapolācijas un Palātas konstatējumu pēcpārbaudes) efektivitāti un pilnīgumu.

d) Tiesiskuma, brīvības un drošības ģenerāldirektorāts (TBD ĢD) ir uzlabojis savus norādījumus un ir izstrādājis rīcības plānu savu uzraudzības apmeklējumu pabeigšanai. Skatīt atbildes uz 9.16., 9.17. un 9.20. punktu.

1.50. Lauksaimniecībā nepilnības dalībvalstu pārvaldes un kontroles sistēmās tiek konstatētas ar atbilstības noskaidrošanas procedūrām, un to dēļ dalībvalstīm var likt veikt finanšu korekcijas. Šīs korekcijas ir svarīgs līdzeklis, ar ko var uzlabot dalībvalstu sistēmas un tādējādi nepieļaut vai konstatēt piedzīt nepareizus maksājumus saņēmējiem.

Kohēzijas nozarē Komisija rīkojas saskaņā ar Palātas ieteikumiem. Tā savu revīzijas darbu vērš uz to, lai palielinātu pirmā līmeņa kontroles pasākumu efektivitāti, un vienlaikus attīsta tādas profilaktiskos pasākumus kā norādījumi par labu praksi un valsts iestāžu apmācība. Tā veic arī pasākumus, lai novērstu nepilnīgu sistēmu risku, piemērojot finanšu korekcijas. Attiecīgo ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos Komisija identificē sistēmas, kurās pastāv būtiski trūkumi, un iepazīstina ar korigējošiem pasākumiem, ko veic, lai šādus trūkumus novērstu.

Skatīt arī atbildi uz 2.40. punktu.

1.51. Tie ir ar noteiktiem politikas virzieniem cieši saistīti riski, kas jāņem vērā, nosakot kontroles stratēģiju, jo īpaši saistībā ar daudzgadu programmām.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pārbažu izmaksām un ieguvumiem jābūt līdzsvarotiem un apstiprinātiem

1.52. Palātas Atzinumā Nr. 2/2004 ieteikts, ka kontroles sistēmās, kuras izmanto Kopienas izdevumu pārvaldībai, ir jāpanāk adekvāts līdzsvars starp pārbažu izmaksām un ieguvumiem. Ieguvumi nozīmē darījumu kļūdu riska samazināšanu līdz pieņemamam līmenim (ir pieņemams tā dēvētais atlikušais risks). Lai to panāktu, visiem budžeta procesā iesaistītajiem dalībniekiem jāsaprot, ka:

- a) ne visus galasaņēmējus var pārbaudīt uz vietas, tātad vienmēr saglabāsies zināms atlikušais kļūdu risks. Te svarīgi šo risku noteikt racionālā (pieļaujamā) līmenī, ņemot vērā izdevumu dažādos veidus, noteikumu sarežģītību un iespējamo sankciju atturošo spēku;
- b) ir svarīgi pievērst uzmanību pārbažu izmaksām – gan saistībā ar ES budžetu, gan dalībvalstu vai citu saņēmējvalstu budžetu;
- c) līdzsvars starp atsevišķu izdevumu jomu pārbažu izmaksām un atlikušo risku ir tik svarīgs, ka tas ES iedzīvotāju vārdā jāatzīst politiskā līmenī (t. i., par to jārūpējas budžeta lēmēj-iestādēm un izpildes apstiprinātājiestādei);
- d) ja kādu atbalsta shēmu nevar apmierinoši īstenot par pieņemamām izmaksām un ar pieņemamu risku, tad šī shēma ir jāpārskata.

1.53. Ja ieviestu iekšējās kontroles pamatsistēmu, kas balstītos uz šiem racionālajiem principiem, kontroles sistēmas varētu definēt, pamatojoties uz sasniedzamajiem jeb rezultatīvajiem mērķiem⁽⁴⁹⁾ un uz vienotiem kritērijiem, pēc kuriem vērtēt un revidēt kontroles sistēmu darbību.

1.54. Palāta mudina Komisiju pabeigt analīzi par pārbažu izmaksām un par dažādajiem riska līmeņiem, kādi piemīt dažādām izdevumu jomām⁽⁵⁰⁾. Reāla, pārredzama, racionāla un izmaksu ziņā efektīva pieeja riska pārvaldībai, pēc Palātas ieskatiem, dotu labumu gan līdzekļu maksātājiem, gan saņēmējiem.

1.52. Komisija piekrīt ieteikumiem, kas izteikti Palātas Atzinumā Nr. 2/2004, un tos īsteno savā rīcības plānā integrētas iekšējās kontroles pamatsistēmas ieviešanai, kas izklāstīts tās progresa ziņojumā (COM(2008) 110, galīgā redakcija). Tā turpina darbu attiecībā uz kontroles pasākumu ieguvumiem un izmaksām minētā rīcības plāna 10. punktā un debates par pieņemamu risku atsāks 2008. gada beigās.

- b)** Augstas ir tieši izmaksas par pārbaudēm uz vietas.

1.53. Komisija izskatīs šo priekšlikumu. Pašreizējie norādījumi kohēzijas jomā jau tagad veicina uz rezultātiem vērstu pieeju kontroles pasākumiem, pamatojoties uz kļūdu līmeņu reģistrēšanu un to izmaiņām laika gaitā, un prasība uzraudzīt kļūdu līmeņus un par tiem ziņot ir obligāta saskaņā ar tiesību aktiem 2007.–2013. gadam. Lauksaimniecībā tiek cieši pārraudzīti rezultāti, kas gūti pārbaudēs, ko paredz IAKS.

⁽⁴⁹⁾ Tostarp arī atlikušā riska noteikšanā svarīgi būtu rezultatīvie mērķi, nevis, kā tas ir pašlaik, tikai ieguldījumi (t. i., pārbaudāmo pieprasījumu procents) (sk. 2.42. punkta b) apakšpunktu).

⁽⁵⁰⁾ Komisija 2008. gada oktobrī plāno publicēt paziņojumu par šo jautājumu.

2. NODAĻA

Komisijas iekšējās kontroles sistēma

SATURS

	Punkts
Ievads	2.1.
Revīzijas konstatējumi saistībā ar komisijas vadības apliecinājumiem	2.2.–2.23.
Komisijas kopsavilkuma ziņojums	2.2.–2.5.
Ģenerāldirektoru gada darbības pārskati un deklarācijas	2.6.–2.23.
Sagatavošanas process	2.8.
Ģenerāldirektoru deklarācijas	2.9.–2.14.
Likumības un pareizības rādītāji	2.15.
No gada kopsavilkumiem gūtā pārlicība	2.16.–2.20.
Būtiskuma kritēriji un atrunu definēšanas kritēriji	2.21.–2.23.
Komisijas iekšējās kontroles standarti	2.24.–2.28.
Atbilstība pamatprasībām	2.25.
Efektivitāte 2007. gada beigās	2.26.
Efektivitāte un pāreja uz revidētajiem standartiem	2.27.–2.28.
Rīcības plāns	2.29.–2.36.
Vispārējs novērtējums	2.29.
Novērtējums pēc darbības	2.30.–2.33.
Pasākumu izpilde uzlabojusies ...	2.30.
... ar vienu nozīmīgu izņēmumu	2.31.–2.33.
Rīcības plāna ietekmes pirmais novērtējums	2.34.–2.36.
Vispārīgi secinājumi un ieteikumi	2.37.–2.42.
Secinājumi	2.37.–2.40.
Ieteikumi	2.41.–2.42.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IEVADS

2.1. Šajā nodaļā ziņots par Komisijas panākumiem 2007. gadā pārraudzības un kontroles sistēmu efektivitātes uzlabošanā ģenerāldirektorātos, lai nodrošinātu ES budžeta finansēto darījumu likumību un pareizību. Jo īpaši šajā nodaļā analizēts tas:

- a) kādā mērā Palātas revīzijas konstatējumi apstiprina vadības apliecinājumus, kas ietverti ģenerāldirektoru gada darbības pārskatos un deklarācijās, kā arī Komisijas kopsavilkuma ziņojumā (2.2.–2.14. punkts);
- b) kā Komisijai izdevies uzlabot pārlicību par likumību un pareizību, izmantojot rādītājus, attiecīgus būtiskuma kritērijus un gada kopsavilkumus (2.15.–2.23. punkts);
- c) ciktāl Komisija ir pārvirzījusi uz priekšu iekšējās kontroles standartu ieviešanā un integrētās iekšējās kontroles pamatsistēmas īstenošanā un kādā mērā tā var pierādīt šo pasākumu ietekmi uz 2007. gada izdevumiem (2.24.–2.36. punkts).

2.1.

- c) *Ieviestās iekšējās kontroles sistēmas kopā ar 2007. gada darbības pārskatos raksturotajiem ierobežojumiem sniedz pamatotu pārliecību par to, ka resursi, kas piešķirti Komisijas darbībām, ir izlietoti to iecerētajiem mērķiem un saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem. Izveidotā kontroles procedūra un turpmākie pasākumi pēc Palātas revīzijas konstatējumiem sniedz nepieciešamās garantijas saistībā ar pakārtoto darījumu likumību un pareizību.*

Komisija veic pasākumus, lai turpinātu uzlabot iekšējās kontroles sistēmu, ņemot vērā savu pieredzi, un lai risinātu revidentu izvirzītos jautājumus. Starp 2007. gadā veiktajiem pasākumiem bija iekšējās kontroles standartu efektīvai pārvaldībai pārskatīšana, rīcības plānu integrētas iekšējās kontroles pamatsistēmas ieviešanai īstenošanas turpināšana un gada darbības pārskatu pamatnostādņu pārskatīšana.

Komisija risina tos jautājumus, kas izklāstīti pilnvaroto kredītrīkotoju atzinumā. Tā sīkāk precizēs iemeslus, kādēļ pastāv viedokļu atšķirības starp Palātas ikgadējo atzinumu, ko prasa EK līgums, un pārvaldītāja daudzgadu skatījumu, kurā ņemti vērā pasākumi, kas veikti, lai konstatētu un izlabotu gada laikā radušās kļūdas.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

REVĪZIJAS KONSTATĒJUMI SAISTĪBĀ AR KOMISIJAS
VADĪBAS APLIECINĀJUMIEM**Komisijas kopsavilkuma ziņojums**

2.2. Pieņemot kopsavilkuma ziņojumu, Komisija uzņemas politisko atbildību par operatīvo budžeta izpildi, ko īsteno tās ģenerāldirektori ⁽¹⁾. Komisija uzskata, ka "ieviestās kontroles procedūras sniedz vajadzīgās garantijas attiecībā uz pakārtoto darījumu likumību un pareizību, par ko saskaņā ar EK Līguma 274. pantu Komisija uzņemas pilnu atbildību."

2.3. Tomēr Komisija apzinās, ka arī turpmāk jācenšas atrisināt virkni nepilnību, jo īpaši tās, kas izklāstītas pilnvaroto kredītrīkotoņu atzīmēs, un tās, kas attiecas uz budžeta jomām, kuras Revīzijas palāta neatzina par apmierinošām. Šajā sakarā Palāta uzskata, ka dažu atrunu tvērumam ir jābūt plašākam, nekā to norādījuši Komisijas ģenerāldirektori (2.12. punkts un **2.1. tabula**).

2.3. Komisija atzinīgi vērtē Palātas uzlaboto novērtējumu 2.1. tabulā saistībā ar liecībām, kas sniegtas ģenerāldirektoru 2007. gada darbības pārskatos Palātas DAS secinājumiem.

Komisija uzskata, ka iespējamo atrunu spektrs atbilda tās noteiktajiem kritērijiem (skatīt atbildi uz 2.12. punktu).

Šajā kopsavilkuma ziņojumā ņemti vērā ģenerāldirektoru iebildumi, kas iekļauti to 2007. gada darbības pārskatos, kā arī Revīzijas palātas apsvērumi tās 2006. gada pārskatā. Tāpēc Komisija var secināt, ka ieviestās iekšējās kontroles sistēmas kopā ar 2007. gada darbības pārskatos raksturotajiem ierobežojumiem sniedz pamatotu pārliecību par to, ka resursi, kas piešķirti Komisijas darbībām, ir izlietoti to iecerētajiem mērķiem un saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem.

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai – Kopsavilkuma pārskats par Komisijas sasniegumiem vadības jomā 2007. gadā, COM(2008) 338 galīgā redakcija, 4.6.2008.

2.1. tabula. Komisijas ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos sniegto pierādījumu attīstība saistībā ar Palātas sagatavoto ticamības deklarāciju

Politikas grupa ⁽¹⁾	Ģenerāldirektoru svarīgākās atrunas (iekļautas deklarācijās)	2005	2006	2007		Šo svarīgāko atrunu ietekme uz ģenerāldirektoru sniegto pārlicību Palātas skatījumā ⁽²⁾			Citas nozīmīgas nepilnības, ko atklāja Palātas revīzija un/vai Komisija (nav iekļautas deklarācijās)	2005	2006	2007		Gada darbības pārskatā sniegtie pierādījumi Palātas veiktās revīzijas secinājumiem ⁽³⁾		
						2005	2006	2007						2005	2006	2007
Lauksaimniecība un dabas resursi	— IAKS neapmierinoša ieviešana Grieķijā	x	x	x	}				— Pārvaldības un kontroles sistēmas dalībvalstīs saistībā ar lauku attīstību		x		}			
	— Izdevumi lauku attīstībai			x		B	B	B	— Par kontroles, inspekciju un sankciju sistēmām, kas attiecas uz zvejas resursiem: nozvejas dati ir nepilnīgi un nav ticami, inspekcijas sistēmas pārlicību nesniedz			x		B ⁽³⁾ C ⁽⁶⁾	B ⁽³⁾ C ⁽⁶⁾	B
Kohēzija	— ESF: pārvaldības un kontroles sistēmas (2000/2006)	x Apvienotā Karaliste	x Spānija, Skotija (Apvienotā Karaliste), Zviedrija, Slovākija, Slovēnija, Latvija, Kalabrija un Lacija (Itālija)	x Spānija, Apvienotā Karaliste, Francija, Itālija, Slovākija, Portugāle, Beļģija un Luksemburga	}				— Riski saistībā ar 1994.–1999. gada programmu posma slēgšanu un/vai būtiskas nepilnības, īstenojot Regulu (EK) Nr. 2064/97	x			}			
	— ERAF: pārvaldības un kontroles sistēmas (2000/2006)	x Apvienotā Karaliste un Spānija	x Anglija un Skotija (Apvienotā Karaliste)	x Čehijas Republika, Somija, Vācija, Grieķija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Polija, Slovākija un Spānija		B	B	B	— Pārvaldības un kontroles sistēmas dalībvalstīs (2000/2006) ⁽⁴⁾	x	x			C	C	B
	— INTERREG: pārvaldības un kontroles sistēmas (2000/2006)		x Visas programmas (izņemot IIIB Ziemeļrietumeiropu un Azoru salas, Kanāriju salas un Madeiru)	x Kopā 51 programma												
	— Kohēzijas fondi: pārvaldības un kontroles sistēmas (2000/2006)	x Grieķija	x Spānija	x Bulgārija, Čehijas Republika, Slovākija, Ungārija un Polija												
Pētniecība, enerģētika un transports	— Nepietiekama pārlicība/nepilnības valstu aģentūru veiktajā pārvaldībā	x	x		}				— Kļūdu biežums Sestajā pētniecības pamatprogrammā ⁽⁴⁾	x			}			
	— Trūkst pierādījumu, lai noteiktu atlikušās kļūdas attiecībā uz maksājumu pieprasījumu pareizību	x	x Sestā pamatprogramma	x Sestā pamatprogramma		B	B	B						B	B	B
	— Kļūdu biežums (atbilstīgums) maksājumu pieprasījumos pētniecības līgumiem	x Piektā pamatprogramma	x Piektā pamatprogramma													

Politikas grupa ⁽¹⁾	Ģenerāldirektoru svarīgākās atrunas (iekļautas deklarācijās)	2005	2006	2007		Šo svarīgāko atrunu ietekme uz ģenerāldirektoru sniegto pārbaudi Palātas skatījumā ⁽²⁾			Citas nozīmīgas nepilnības, ko atklāja Palātas revīzija un/vai Komisija (nav iekļautas deklarācijās)	2005	2006	2007		Gada darbības pārskatā sniegtie pierādījumi Palātas veiktās revīzijas secinājumiem ⁽³⁾		
						2005	2006	2007						2005	2006	2007
Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās	— Līgumpartnera tiesiskais statuss un atbildība saistībā ar ES ieguldījuma īstenošanu ANO pagaidu pārvaldes IV pilārā Kosovā	×		×	}	A	A	A	— Jāuzlabo pārraudzības un kontroles sistēmas pakārtoto darījumu likumības un pareizības nodrošināšanai, lai tās pilnībā darbotos īstenotāj-organizāciju līmenī		×	×	}	B	B	B
	— PHARE: Potenciālie pārkāpumi PHARE līdzekļu pārvaldībā, ko veica atsevišķas Bulgārijas izpildaģentūras															
Izglītība un pilsoniskums	— Nav strukturētas ex-post kontroles sistēmas un mehānismu pārbaudēm uz vietas ģenerāldirektorātā, kā arī pārbaudē, kas būtu veiktas gada lielākajā daļā – 10 mēnešos no 12 mēnešiem	NA ⁽¹⁾		×	}	NA		B	— Nepilnības Komisijas veiktajā novērtējumā par ex ante deklarācijām, ko saistībā ar Mūžizglītības programmu iesniedza dalībvalstis	NA		×	}	NA		B
	— Nepilnības Eiropas Bēglu fonda pārvaldības un kontroles sistēmā Itālijā 2000.–2004. gada un 2005.–2007. gada programmu posmam															
	— Ierobežota pārbaude par pakārtoto darījumu likumību un pareizību 14 dalībvalstīs saistībā ar II Eiropas Bēglu fondu (2005–2007)															
	— Nepilnības Eiropas Bēglu fonda pārvaldības un kontroles sistēmās															
Ekonomika un finanšu lietas	— Iespējams, ka papildināmības prasības nav pienācīgi ievērotas vienā no finanšu pasākumiem, ko īstenoja ārēja struktūra	NA ⁽¹⁾		×	}	NA		B		NA			}	NA		A
	— Atlikušo kļūdu koeficients attiecībā uz maksājumu pieprasījumu pareizību Sestajā pētniecības pamatprogrammā															
	— Eiropas standartizēšanas finansēšanas neapmierinoša darbība															
Administratīvie izdevumi	— Iekšējās kontroles standartu izpilde ES pārstāvniecībās	×	×		}	A	A	A	— Nepilnības pārraudzības un kontroles sistēmās ES pārstāvniecībās ⁽⁴⁾		×		}	A	A	A

Apzīmējumi:

⁽¹⁾ Palāta ir nolēmusi DAS īpašos izvērtējumus pārkārtot atbilstoši politikas grupām. Tās atbilst dažādajām šā gada pārskata nodaļām, bet ne vienmēr var būt iespējams iegūt tiešu salīdzinājumu ar datiem Palātas 2006. gada pārskata atbilstīgajā tabulā.

⁽²⁾ Šo svarīgāko atrunu ietekme uz ģenerāldirektoru sniegto pārbaudes Palātas skatījumā:

A: pamatota pārbaude par to, ka iekšējās kontroles sistēmas nodrošina pakārtoto darījumu likumību un pareizību ar nenozīmīgām piezīmēm vai bez tām.

B: pamatota pārbaude, bet ar piezīmēm par iekšējās kontroles sistēmā konstatētajām nepilnībām.

C: nav pārbaudes.

⁽³⁾ Gada darbības pārskata nozīmīgums saistībā ar Palātas veiktās revīzijas secinājumiem:

A: pietiekami pierādījumi, lai izmantotu secinājumus Palātas ticamības deklarācijā (skaidri un nepārprotami).

B: pietiekami pierādījumi, lai sagatavotu secinājumus Palātas ticamības deklarācijā pēc korekciju veikšanas.

C: nepietiekami pierādījumi, lai sagatavotu secinājumus Palātas ticamības deklarācijā.

⁽⁴⁾ Lai gan iekļauts gada darbības pārskatos.

⁽⁵⁾ KLP izdevumiem, ja IAKS ir pienācīgi piemērota.

⁽⁶⁾ KLP izdevumiem, kuriem nepiemēro IAKS vai arī to nepiemēro pienācīgi.

Avots: Revīzijas palāta.

PALĀTAS APSVĒRUMI

2.4. Attiecībā uz struktūrfondiem Komisija norāda, ka tā ir sniegusi kopskaitļus par valsts līmenī izdarītajām finanšu korekcijām, ko dalībvalstis veikušas ar maksājumu anulēšanu vai līdzekļu piedziņu ⁽²⁾. Tomēr Komisijai savos kopsavilkuma ziņojumos vairāk jāpievēršas “nepilnībām un nekonsekvencēm” dalībvalstu iesniegtajos datos. Tādēļ informācijas kvalitātes uzlabošanai paredzētajiem pasākumiem nav jāaprobežojas tikai ar Komisiju, kā noteikts kopsavilkuma ziņojumā, bet tajos jāiekļauj arī dalībvalstis (sk. arī 1.42., 2.31.–2.33. un 3.26.–3.28. punktu).

2.5. Attiecībā uz dažiem Komisijas daudzgadu mērķiem tās novērtējums atšķiras no Palātas konstatējumiem. Piemēram, Komisija uzskata, ka mērķi – panākt efektīvu iekšējās kontroles sistēmu un sekmēt pārskatatbildību ar gada darbības pārskatu starpniecību – ir sasniegti. Tomēr Palāta atzīmē, ka, lai gan iekšējās kontroles standarti ir ieviesti, vairāku pārraudzības un kontroles sistēmu efektivitāte kļūdu novēršanā vai atklāšanā un labošanā vēl nav pierādīta (sk. arī 2.26. punktu) un dažu gada darbības pārskatos ietverto atrunu tvērums un mērogi būtu jāpaplašina, lai pilnībā atspoguļotu atrunu potenciālo ietekmi (sk. 2.12. punktu).

KOMISIJAS ATBILDES

2.4. 2006. gada ziņojuma pielikumā par struktūrfondiem, uz kuriem iekļauta atsauce Kopsavilkuma ziņojumā (COM(2008) 338, galīgā redakcija), un 2007. gada pārskatos atzīts, ka pastāv nepilnības un nekonsekvences datos, kas saņemti no dalībvalstīm.

2007. gada kopsavilkuma ziņojumā ir atkārtoti pausta Komisijas apņemšanās (skatīt 3.1. iedaļu) sniegt Eiropas Parlamentam ceturkšņa ziņojumus par panākumiem, īstenojot tās plānu “Rīcības plāns Komisijai uzticētās pārraudzītās lomas nostiprināšanai, īstenojot strukturālo darbību dalītu pārvaldību” (COM(2008) 97, galīgā redakcija). Šajos ceturkšņa ziņojumos iekļauta informācija par Komisijas veiktajām korekcijām un līdzekļu piedziņu dalītās pārvaldības jomā, un otrajā ceturkšņa ziņojumā ir iekļauta informācija par dalībvalstu maksājumu anulēšanu vai līdzekļu piedziņu, par ko ziņots 2008. gadā attiecībā par iepriekšējo gadu. Komisijas rīcības plānā ir paredzēti pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot dalībvalstu sniegtās informācijas kvalitāti.

Skatīt arī atbildes uz 2.32., 2.33. un 3.26. punktu, kā arī 3.27. un 3.28. punktu.

2.5. Komisijas kopsavilkuma ziņojumā (COM(2008) 338, galīgā redakcija, 3. pielikums) vērtēts, vai dažas no iniciatīvām, kas paredzētas mērķu sasniegšanai, var uzskatīt par īstenotām. Tas nenozīmē, ka Komisija uzskata, ka netiks veikti papildu pasākumi, lai turpmāk uzlabotu iekšējās kontroles sistēmas vai gada darbības pārskatus. Komisija ir apņēmusies nepārtraukti turpināt uzlabot savu iekšējās kontroles sistēmu.

Piemēram, 2007. gadā Komisija slēdza divas īpašas iniciatīvas saskaņā ar mērķi sekmēt pārskatatbildību ar gada darbības pārskatu starpniecību un uzsāka jaunu iniciatīvu, kuras mērķis ir sekmēt saskaņu, izvērtējot reputāciju riskus un daudz skaidrāk nosakot saikni starp kļūdu koeficientiem, būtiskuma sliekšni un atrunām.

Tiek veikti pasākumi saistībā ar gada darbības pārskatiem un kopsavilkuma ziņojumu. Ģenerāldirektori patlaban sniedz pilnīgāku izskaidrojumu par to vidi, par riskiem, ar ko tie sastopas, un par vispārējo ietekmi uz ticamības apliecinājumiem. Piemēram, kohēzijas un lauksaimniecības jomā atrunas ģenerāldirektoru 2007. gada darbības pārskatos, pēc Komisijas domām, atbilda noteiktajiem būtiskuma kritērijiem un iekļāva visas sistēmas, kurās bija būtiskas nepilnības, un iespējamā atrunu ietekme bija novērtēta atbilstoši.

Pirms deklarāciju parakstīšanas ģenerāldirektors izvērtē kontroles pamatsistēmas efektivitāti kopumā, nevis tikai tās efektivitāti kļūdu novēršanā.

Skatīt arī atbildes uz 2.12., 2.25. un 2.26. punktu.

⁽²⁾ Atsaucoties uz pielikumu ziņojumam par struktūrfondiem, SEC(2007) 1456.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Ģenerāldirektoru gada darbības pārskati un deklarācijas

2.6. Pārbaudot ģenerāldirektoru gada darbības pārskatus un deklarācijas, Palāta vērtēja, kādā mērā tie atspoguļo patieso ainu (t. i., bez būtiskām novirzēm) attiecībā uz pastāvošo procedūru efektivitāti, īpaši to, vai pārraudzības un kontroles sistēmas sniedz vajadzīgo pārliecību par pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

2.7. Tika pārbaudīti visi gada darbības pārskati, un 15 ģenerāldirektorātu pārskatiem tika veikta padziļināta analīze.

Sagatavošanas process

2.8. Norādījumos ⁽³⁾ par 2007. gada darbības pārskatiem Komisijas centrālie dienesti uzsvēra to, ka skaidrāk jāaprunā saikne starp iekšējo kontroles sistēmu efektivitāti un pamatu, uz kura sagatavo deklarācijas. Praksē lielākā daļa ģenerāldirektorātu detalizēti izskaidroja "sastāvdaļas" jeb pamatelementus, uz kuriem tie bija balstījuši savu pārliecību.

Ģenerāldirektoru deklarācijas

2.9. Visi ģenerāldirektori paziņoja, ka ir guvuši pamatotu pārliecību par to, ka viņiem piešķirtie līdzekļi ir izlietoti paredzētajiem mērķiem un ka viņu ieviestie iekšējās kontroles mehānismi ir nodrošinājuši pakārtoto darījumu likumību un pareizību, tomēr vairākos gadījumos ir formulētas atrunas. Palāta vērtēja šo apgalvojumu pareizību, salīdzinot to tvērumu un ietekmi ar Palātas veiktās revīzijas rezultātiem.

⁽³⁾ Komisijas centrālo dienestu (SEC GEN, ĢD BUDG un ĢD ADMIN) vēstule ģenerāldirektoriem un dienestu vadītājiem – Norādījumi 2007. gada darbības pārskatu sagatavošanai, SEC(2007) 1645, 12.12.2007.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

2.10. No 40 deklarācijām, kas sagatavotas par 2007. gadu, 13 deklarācijās ⁽⁴⁾ bija viena vai vairākas atrunas; lielākā daļa atrunu attiecās uz nepilnībām, kuras saistītas ar pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Atrunu kopējais skaits bija samazinājies no 20 atrunām (2006. gadā) līdz 17 atrunām (2007. gadā), lai gan atrunu kopējā finansiālā ietekme bija palielinājusies.

2.11. Reģionālās politikas ĢD un Nodarbinātības, sociālo lietu un iespēju vienlīdzības ĢD kopējā aplēse par atrunu finansiālo ietekmi bija palielinājusies no apmēram 140 miljoniem EUR 2006. gadā līdz apmēram 725 miljoniem EUR 2007. gadā ⁽⁵⁾. Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD jaunā atruna 2007. gadam par lauku attīstības izdevumiem balstās uz informāciju no dalībvalstīm, kuras uzrāda kļūdu likmi, kas pārsniedz 3 %. Tomēr šo informāciju nebija apstiprinājušas sertifikācijas iestādes vai pieņēmis ģenerāldirektorāts. Svarīgākās atrunas saistībā ar pakārtoto darījumu likumību un pareizību ir dotas **2.1. tabulā**.

2.12. Tabula atklāj, ka gada darbības pārskati sniedz skaidru un nepārprotamu pierādījumu Palātas DAS secinājumiem tikai par administratīvajiem izdevumiem un ekonomikas un finanšu jautājumiem. Lielākajā daļā politikas jomu gada darbības pārskati attiecīgajiem DAS īpašā izvērtējuma secinājumiem ir tuvāki nekā iepriekšējos gados, īpaši tas attiecas uz lauksaimniecības un kohēzijas politikas jomu. Tomēr Palāta atzīmē, ka šo atrunu tvērums un mērogs būtu jāpaplašina, lai pilnībā atspoguļotu to potenciālo ietekmi, un vairākās politikas jomās ģenerāldirektorāti joprojām nonāk pie daudz pozitīvāka secinājuma par ES izdevumu likumību un pareizību nekā Palāta savos revīzijas secinājumos.

2.11. Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta un Nodarbinātības, sociālo lietu un iespēju vienlīdzības ģenerāldirektorāta gada darbības pārskatos izklāstīti gan riska apmēri, proti, maksājumi saistībā ar nepilnībām sistēmās, gan finansiālās ietekmes palielināšanās. Pēdējo minēto nosaka, atsaucoties uz korekciju pēc vienotas likmes vadības un kontroles sistēmu trūkumu gadījumos. Komisija uzskata, ka šī pieeja sniedz objektīvu novēroto trūkumu iespējamās finansiālās ietekmes novērtējumu.

Atrunas 2007. gadam par lauku attīstības izdevumiem bija pamatotas ar informāciju, ko dalībvalstis sniedza līdz 2008. gada 31. martam, kā arī ar Palātas revīzijas rezultātiem.

Saistībā ar 2008. gada budžetu Komisija sagaida, ka dalībvalstis sniegs apstiprinātu informāciju līdz 2009. gada marta beigām.

2.12. Kamēr Palāta sniedz gada revīzijas atzinumu par pakārtoto darījumu likumību un pareizību (kā tas prasīts EK līgumā), ģenerāldirektoru atzinumā galvenā uzmanība veltīta tam, vai līdzekļi ir izmantoti to sākotnējam mērķim, ņemot vērā kontroles daudzgadu būtību un to efektivitāti kļūdu noteikšanā un labošanā. Ģenerāldirektori sniedz pārvaldības atzinumu, kā pamatā ir informācija, kurā iekļauts Komisijas veiktais revīzijas darbs, Revīzijas palātas ziņojumi un novērojumi un attiecīgos gadījumos dalībvalstu kontroles rezultāti.

Kā jau minēts atbildēs uz 2.3. un 2.5. punktu, Komisija uzskata, ka atrunas ģenerāldirektoru 2007. gada darbības pārskatā vai to neesība, pēc Komisijas domām, bija atbilstoša noteiktajiem būtiskuma kritērijiem, kas iekļauti visās sistēmās, kurās bija būtiskas nepilnības, un ka iespējamā atrunu ietekme bija atbilstoši novērtēta.

⁽⁴⁾ AGRI, REGIO, EMPL, RTD, INFSO, ENTR, TREN, ENV, JLS, ECFIN, ELARG, COMM un DIGIT ģenerāldirektorātos.

⁽⁵⁾ Kopējā maksājumu summa riskam pakļautajās sistēmās ir 10 200 miljoni EUR (aptuveni 28 % no kohēzijas izdevumiem). Pieņemot, ka vienotas likmes korekcija ir 5 % vai 10 %, ģenerāldirektorāti lēš, ka šo atrunu ietekme ir 726 miljoni EUR (2006. gadā – 140 miljoni EUR).

Pirms deklarāciju parakstīšanas ģenerāldirektori izvērtē kontroles pamatsistēmas efektivitāti kopumā, nevis tikai tās efektivitāti kļūdu novēršanā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

2.13. Attiecībā uz izglītības un pilsoniskuma jomu ģenerāldirektoru sniegtā pārlicība dažos būtiskos aspektos nesaskan ar Palātas secinājumiem. Palāta konstatēja nozīmīgas nepilnības *ex ante* deklarāciju procedūrās, par kurām atbild Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts (sk. 9.17. un 9.25. punktu), tomēr šīs nepilnības nav atspoguļotas ģenerāldirektora atrunā. Komunikācijas ģenerāldirektorātam ir atruna par to, ka nav strukturētu *ex post* kontroles mehānismu, bet Palāta uzskata, ka būtiskas nepilnības ir arī *ex ante* kontroles mehānismos (sk. 9.23. un 9.25. punktu).

2.14. Ārējā atbalsta, attīstības un paplašināšanās politikas jomās Palāta konstatēja, ka pakārtotajos darījumos, galvenokārt darījumos, ko pārvalda īstenotājorganizācijas, ir būtisks likumības un/vai pareizības kļūdu skaits (sk. 8.31. punktu) un ka pārraudzības un kontroles sistēmas ir daļēji efektīvas (sk. 8.32. punktu). Šos konstatējumus ģenerāldirektori savās atrunās nav adekvāti atspoguļojuši.

KOMISIJAS ATBILDES

2.13. Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta (EAC ĢD) pārlicības pamatā ir vispusīga kontrole un ne tikai *ex ante* deklarācijas novērtēšanas procedūra.

Vadības un kontroles sistēma, kas noteikta Mūžizglītības programmas 2007.–2013. gadam juridiskajā pamatā, uzlabo 2000.–2006. gada sistēmu, ņemot vērā Palātas ieteikumus. Iepriekšējos gados veiktās Komisijas pārbaudes kopā ar 2007. gadā veiktajām pārbaudēm sekmēja Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta atzinumu, ka kontroles sistēmas sniedz pamatotu pārlicību, kaut gan ir nepieciešami svarīgi uzlabojumi, piemērojot kontroles sistēmu valstu iestāžu pārbaudžu līmenī.

Turklāt Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta veikto *ex post* pārbaudžu rezultātos, kā to atspoguļoja ĢD 2007. gada darbības pārskats, netika konstatēts būtisks kļūdu daudzums.

Attiecībā uz sistēmu kopumā Komunikācijas ģenerāldirektorāts jau bija iekļāvis atrunu savā gada darbības pārskatā uzraudzības trūkuma dēļ un bija pieņēmis pasākumus, kas nepieciešami šo jautājumu uzlabošanai, sākot ar uzraudzības vienības izveidi, kurai tagad būs uzdots otrā līmeņa *ex ante* kontrole, 2007. gada 1. novembrī.

Skatīt arī atbildes uz 9.17., 9.20., 9.23. un 9.24. punktu.

2.14. Palāta izdara slēdzienu par būtiskuma līmeni izlases veida darījumos, kuri skar vairākus ģenerāldirektorātus. Tomēr katrs ģenerāldirektors var izdarīt slēdzienu un ziņot par būtiskuma līmeni tikai savā jomā.

Pēc Palātas konstatēto kļūdu pārbaudīšanas un turpmāko iespējamo labojumu ņemšanas vērā, it īpaši pēc obligātajām revīzijām, Komisija uzskata, ka atlikušais kļūdas risks nav būtisks.

Palātas konstatētās kļūdas visbiežāk ir saistītas ar organizāciju izdevumiem, īstenojot projektus, par kuriem Komisija veikusi avansa maksājumus. Obligātajās finanšu revīzijās, kas paredzētas Komisijas kontroles sistēmā pirms galīgā maksājuma, ir jāļauj Komisijai noteikt un izlabot šādas kļūdas. Komisija uzskata, ka atlikušais kļūdas risks ir pietiekami mazināts.

Tomēr Komisija ir apņēmusies turpināt uzlabot savas sistēmas un papildu pasākumi, lai turpmāk pastiprinātu kontroli īstenošanas organizācijās, tika veikti 2007. gadā, starp tiem arī pārskatītie darba uzdevumi projektu revīzijai.

Skatīt arī atbildi uz 8.31. punktu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Likumības un pareizības rādītāji

2.15. Komisija ir īpaši uzsvērusi to, ka 2007. gada darbības pārskatos jāsniedz pareizības rādītāji ⁽⁶⁾. Lielākā daļa ģenerāldirektoru ir izmantojuši savas indikatīvās iekšējās kontroles veidlapas, lai parādītu, kā atbilstošie tiesiskie, normatīvie un līgumiskie noteikumi ir ievēroti un kā to var saistīt ar pamatotu pārliecību ⁽⁷⁾. Tomēr vienā ģenerāldirektorātā izmantotie pamatdati nav ticami un/vai saikne ar likumību un pareizību nav skaidri noteikta ⁽⁸⁾. Gandrīz visi ģenerāldirektori nav iekļāvuši salīdzināmus rādītājus par iepriekšējiem gadiem, ne arī izvirzījuši likumības un pareizības mērķus ⁽⁹⁾.

2.15. Komisija izstrādāja vairākas iekšējās kontroles veidlapas, kuru mērķis bija atspoguļot kontroles stratēģijas saskaņotā veidā un kuras pielāgotas dažādiem pārvaldības jautājumiem vai jomām. Likumības un pareizības rādītāji, kuru mērķis ir sekmēt uzraudzību un ziņošanu par darījumu likumību un pareizību, tika noteikti par obligātiem 2007. gada darbības pārskatos. Komisija uzskata, ka tas ir svarīgs solis, taču atzīst, ka ir jāveic atsevišķi uzlabojumi rādītāju uzticamības un skaidrības ziņā. Tiem jābūt pilnīgiem un viegli izmantojamiem pēckontroles un uzraudzības nolūkā.

No gada kopsavilkumiem gūtā pārliecība

2.16. Grozītās finanšu regulas ⁽¹⁰⁾ 53.b panta 3. apakšpunktā noteikts: "Dalībvalstis attiecīgā savas valsts līmenī sagatavo gada kopsavilkumu par pieejamām revīzijām un deklarācijām" ⁽¹¹⁾. Saskaņā ar Komisijas centrālo dienestu norādījumiem ģenerāldirektoriem 2007. gada darbības pārskatos jāsniedz sākotnējais novērtējums par pārliecību, kas gūta no gada kopsavilkumiem ⁽¹²⁾.

⁽⁶⁾ Pārskats par 2006. finanšu gadu, 2.37. punkta a) apakšpunkts.

⁽⁷⁾ SEC(2007) 1645, 12.12 2007. Šādu veidlapu lietošana ir obligāta, lai gan tās var pielāgot tā konkrētā ģenerāldirektorāta vai dienesta īpašajām vajadzībām, kas gatavo gada darbības pārskatu.

⁽⁸⁾ Piem., ĢD TRADE rādītāji par saistību koeficientiem darbības un administratīvajām apropriācijām ir doti, skaidri neatklājot to nozīmi.

⁽⁹⁾ Un savos gada pārvaldības plānos ne vienmēr ir norādījuši likumības un pareizības mērķus, kas sasniedzami nākotnē un pierādāmi ar rādītājiem gada darbības pārskatos 2008. gadam.

⁽¹⁰⁾ Padomes 2006. gada 13. decembra Regula (EK, Euratom) Nr. 1995/2006, ar kuru groza Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienų vispārējam budžetam (OV L 390, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁽¹¹⁾ Pirmo reizi piemēro 2008. gadā; attiecas uz apliecinātajiem izdevumiem un revīzijām par 2007. gadu.

⁽¹²⁾ SEC(2007) 1645, 12.12 2007., 12. lpp.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

2.17. Palāta ir jau iepriekš atzinusi, ka gada kopsavilkumi ir iekšējās kontroles papildelements, un mudinājusi Komisiju palielināt procesa vērtību, identificējot kopīgas problēmas, iespējamās risinājumus un labāko praksi un izmantojot šo informāciju pārraudzības darbā ⁽¹³⁾.

2.18. Palātas revīzija atklāja, ka 2008. gada 31. martā gada kopsavilkumus bija iesniegušas 25 no 27 dalībvalstīm. Astoņas no šīm 25 dalībvalstīm nebija ievērojušas Finanšu regulas un tās īstenošanas kārtības obligātās prasības ⁽¹⁴⁾, un vēl 12 dalībvalstis šīs prasības bija ievērojušas tikai daļēji. Turklāt tikai 15 no šīm 25 dalībvalstīm iesniedza apliecinājumu par sniegtās informācijas pilnīgumu un pareizību, un divi apliecinājumi attiecās uz 2007.–2013. gada programmu posmu, par kuru izmaksāti tikai avansi ar nelielu saistīto risku.

2.19. Izklāsta atšķirības un tas, ka bieži vien nebija apliecinājuma par pakārtoto datu pilnīgumu un pareizību, nozīmē, ka gada kopsavilkumi vēl nesniedz ticamu novērtējumu par pārraudzības un kontroles sistēmu darbību un efektivitāti.

2.20. Palāta uzskata, ka šajā pirmajā gada kopsavilkumu gadā Komisija ir adekvāti pārraudzījusi procesu, gan savlaicīgi sagatavojot skaidrus norādījumus, gan noskaidrojot termiņu un tvēruma vai kvalitātes kritēriju neievērošanas iemeslus.

2.18. Komisija atzinīgi vērtē Palātas secinājumu, ka Komisija ir atbilstoši uzraudzījusi gada kopsavilkumu procesu, nosakot skaidras norādes un nekavējoties noskaidrojot neatbilstības.

Komisija ir veikusi atbilstošus pasākumus, lai uzraudzītu visus obligāto prasību neatbilstības gadījumus un jautājumus saistībā ar pārskatu kvalitāti.

Pienākumu neizpildes procedūra ir uzsākta pret dalībvalstīm, kuras nav iesniegušas gada deklarācijas saskaņā ar noteiktajām prasībām.

2.19. Kopumā gada kopsavilkumu pirmās kārtas rezultāti ir pozitīvi tajā ziņā, ka gandrīz visas dalībvalstis beidzot ir izpildījušas prasības, un Komisija uzskata, ka tas ir labs pamats kopsavilkumu kvalitātes uzlabošanai nākamajā posmā. Komisija iepazīstinās ar pārskatītajām norādēm dalībvalstis, sniedzot ieteikumus, kuru mērķis ir uzlabot 2008. gada kopsavilkumu kvalitāti.

⁽¹³⁾ Palātas Atzinums Nr. 6/2007 par dalībvalstu gada kopsavilkumiem, dalībvalstu deklarācijām un valstu revīzijas iestāžu veiktajām ES līdzekļu revīzijām (OV C 216, 14.9.2007., 3. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Tvēruma vai piemērota administratīvā līmeņa aspektā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Būtiskuma kritēriji un atrunu definēšanas kritēriji

2.21. Lielākajā daļā ģenerāldirektorātu saskaņā ar Komisijas pamatnostādņēm ir izstrādāti būtiskuma kritēriji ⁽¹⁵⁾, kas pielāgoti dažādajiem pārvaldības veidiem, to iekšējās kontroles videi un kontroles sistēmām dalībvalstīs ⁽¹⁶⁾.

2.22. Pēc Palātas ieteikuma Pārskatā par 2006. finanšu gadu ⁽¹⁷⁾ četri galvenie ģenerāldirektorāti, kas atbild par ES budžeta izpildi saskaņā ar dalītās pārvaldības kārtību ⁽¹⁸⁾, ir pārskatījuši pārvaldības un kontroles sistēmu darbības novērtēšanas metodi struktūrdarbībām dalībvalstīs. Visas programmas vai sistēmas, par kurām attiecīga struktūra sniegusi negatīvu atzinumu, ģenerāldirektori tagad uzskata par tādām, kurām piemīt "nozīmīgas nepilnības", kamēr no atšķirīga avota netiek saņemti ticami revīzijas pierādījumi par pretējo ⁽¹⁹⁾.

2.23. Viens ģenerāldirektorāts piemēroja būtiskuma sliekšņus, kas nav saderīgi ar pārējo informāciju un ar pārliecību, kura sniegta citviet tā gada darbības pārskatā ⁽²⁰⁾.

2.23. Komisijas centrālie dienesti kopsavilkuma ziņojumā ir apņēmušies sniegt ģenerāldirektorātiem turpmākas norādes, kā daudz skaidrāk noteikt saikni starp kļūdu koeficientiem, būtiskuma sliekšni un atrunām.

Tomēr 20. zemsvītras piezīmē ierosinātajai lietai attiecīgie izdevumi bija ļoti nebūtiski Komisijas darbībām kopumā un izmantotā pieeja ir atbilstoša principam, ka ģenerāldirektorātiem, veidojot savas kontroles sistēmas, ir jāatrod līdzsvars starp izmaksām un ieguvumiem. Tas atbilst citiem atzinumiem saistībā ar augstu ticamības līmeni.

⁽¹⁵⁾ Definē nosacījumus, kuru neievērošana nozīmē to, ka nepilnība vai nepilnības uzskatāmas par pietiekami nozīmīgām, lai pamatotu atrunu.

⁽¹⁶⁾ Komisijas paziņojums – 2002. gada pārskats par pārvaldības pēc darbības jomām ieviešanu Komisijā, ietverot gada darbības pārskatu sagatavošanas metodoloģijas noskaidrošanu (COM(2003) 28 galīgā redakcija, 21.1.2003.) u.c.

⁽¹⁷⁾ Sk. 2.35. punktu un 2.37. punkta a) apakšpunktu.

⁽¹⁸⁾ AGRI (attiecībā uz ELVGF Virzības nodaļas izdevumiem), EMPL, REGIO un MARE ģenerāldirektorāti.

⁽¹⁹⁾ Lauksaimniecības jomā (ELVF un ELFLA) izmantotais būtiskuma kritērijs bija pie galasaņēmējiem atklāto kļūdu līmenis, bet papildu kritērijs – aplēses par finanšu risku, ko rada nozīmīgas nepilnības pārvaldības un kontroles sistēmās.

⁽²⁰⁾ ĢD DGT noteica 5 % būtiskuma sliekšni, kaut arī 2007. gada budžets nediferencētajās apropriācijās bija apmēram 17 miljoni EUR, ko pilnībā izlietoja tiešā centralizētā pārvaldībā, un ģenerāldirektora atzinums ir tāds, ka ieviestā iekšējās kontroles sistēma sniedz pamatotu pārliecību par darījumu likumību un pareizību un turklāt ir "pietiekami stingra un efektīva, lai novērstu/atklātu/izlabotu kļūdas." (Darbības pārskats par 2007. gadu, ĢD DGT, 25. lpp.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

KOMISIJAS IEKŠĒJĀS KONTROLES STANDARTI

2.24. Palāta pārbaudīja, kā vairākos Komisijas dienestos piemēro atsevišķus iekšējās kontroles standartus (IKS). Pārbaudes mērķis bija vērtēt ne tikai obligāto prasību (pamatprasību) izpildi, bet arī novērtēt, cik efektīvi sistēmas nodrošina pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Tieši efektivitātes vērtēšana 2007. gadā bija īpaši svarīga, jo tā ļauj spriest par Komisijas panākumiem šajā jomā pirms vispārējās standartu revīzijas 2008. gadā.

2.24. Komisijas mērķis ir parādīt, ka standartu īstenošana dod efektīvu ieguldījumu pārvaldības apliecinājumā. Šis princips ir pārskatīts 2007. gada iekšējās kontroles standartu (spēkā no 2008. gada) pamatā.

Atbilstība pamatprasībām

2.25. Palātas vērtējums par to, kā 2007. finanšu gadā īstenoti iekšējās kontroles standarti, liecina, ka ģenerāldirektorāti vidēji par 96 % (2006. gadā – 95 %) ievēroja pamatprasības (sk. **2.2. tabulu**). Tādējādi Komisija kopš 2004. gada iekšējās kontroles standartus īstenojusi konsekventi augstā pakāpē.

2.25. Komisija iekšējās kontroles standartus pieņēma 2000. gadā kā daļu no minētajā gadā uzsāktajām reformām. Standarti un ar tiem saistītās obligātās prasības tika iecerētas, lai varētu novērtēt Komisijas iekšējās kontroles sistēmas gatavību. Šis pieejas veiksmi apliecina visnotaļ augstais atbilstības līmenis, par ko pēdējos gados ziņoja gan dienesti, gan Palāta.

Efektivitāte 2007. gada beigās

2.26. Neatkarīgi no šā sasnieguma Komisija nespēja par 2007. gadu visaptveroši pierādīt, ka pārraudzības un kontroles sistēmas ir pietiekami efektīvas, lai mazinātu kļūdu risku tādās politikas jomās kā Lauksaimniecība un dabas resursi (5.51. punkts), Kohēzija (6.32. punkts) ⁽²¹⁾, Pētniecība, enerģētika un transports (7.41. punkts), Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās (8.32. punkts) un Izglītība un pilsoniskums (9.25. punkts).

2.26. Komisija atzīst, ka ir jāveic pasākumi, lai palielinātu iekšējās kontroles un uzraudzības sistēmu efektivitāti atsevišķās politikas jomās. Tas ir nepārtraukts process, un ir nepieciešams turpināt uzlabot kontroles sistēmas, iekļaujot visus kontroles līmeņus.

Skatīt arī atbildes uz 5.51., 6.33., 7.42., 8.31 un 9.25. punktu.

⁽²¹⁾ Konstatējums sasaucās ar Komisijas 2007. gada 19. decembra Iekšējās revīzijas dienesta ziņojumu par krāpšanas novēršanu un atklāšanu struktūrfondos. Tomēr Palāta arī atzīst risku potenciāli mazinošo ietekmi, kāda varētu būt pasākumiem, kuri minēti Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai – “Rīcības plāns Komisijas pārraudzības funkciju stiprināšanai struktūrpalīdzības dalītajā pārvaldībā”, COM(2008) 97 galīgā redakcija, 19.2.2008.

2.2. tabula. Palātas veiktā analīze par iekšējās kontroles standartu īstenošanu (tieša saikne ar pakārtoto darījumu likumību un pareizību) atlasītajos ģenerāldirektorātos (stāvoklis 2007. gada 31. decembrī)

Ģenerāldirektorāts vai dienests	11. standarts "Riska analīze un pārvaldība"		12. standarts "Adekvāta pārvaldības informācija"		14. standarts "Ziņojumi par neatbilstībām"		17. standarts "Pārraudzība"		18. standarts "Izpēsumu reģistrēšana"		20. standarts "Iekšējās kontroles nepilnību reģistrēšana un korekcija"		21. standarts "Revīzijas ziņojumi"		22. standarts "Iekšējā revīzija"	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Galvenie dienesti																
Publikāciju birojs	A	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Politikas joma																
Lauksaimniecība un lauku attīstība	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Ekonomika un finanšu lietas	B	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Nodarbinātība, sociālās lietas un iespēju vienlīdzība	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Enerģētika un transports	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Jūrlietas un zivsaimniecība	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B
Informācijas sabiedrība un saziņas līdzekļi	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Reģionālā politika	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Pētniecība	B	A	B	B	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Ārējās attiecības																
Paplašināšanās	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
EuropeAid	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Ārējās attiecības	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Humānā palīdzība	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Iekšējie dienesti																
Budžets	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Atalgojuma un individuālo tiesību birojs	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Infrastruktūras un loģistikas birojs Briselē	A	A	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A	A	A	A	A
Infrastruktūras un loģistikas birojs Luksemburgā	B	B	A	A	A	A	B	B	A	A	A	A	A	A	A	A

Par 2007. gadu daļēja atbilstība bija atzīmēta arī šādām struktūrām: 11. IKS – Europe Aid sadarbības birojam, EAC, DEV un ENTR ģenerāldirektorātiem, 12. IKS – TAXUD ĢD un BEPA, un 18. IKS – ENV un SANCO ģenerāldirektorātiem.

Novērtējums:

Atbilstība

A: Atbilstība pamatprasībām;

B: Daļēja atbilstība pamatprasībām.

Avots: Revīzijas palāta.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Efektivitāte un pāreja uz revidētajiem standartiem

2.27. Komisija 2007. gadā nolēma aizstāt pašreizējo IKS struktūru ar pamatprincipiem un attiecīgām daudz sīkākām prasībām, kas būtībā atbilst iepriekšējiem IKS un pamatprasībām ⁽²²⁾. Astoņu IKS (kuriem Palāta veica novērtējumu 2007. gadā) analīze jaunajā noformējumā būtiskas izmaiņas neatklāja.

2.28. Viens no pārskatīto IKS komponentiem ir iekšējās kontroles efektivitātes novērtējums, ar kuru tiek prasīts, lai Komisijas dienesti vērtētu un pierādītu savu iekšējo kontroles sistēmu efektivitāti. Tas balstīsies uz prioritātes noteikšanu atsevišķiem standartiem un uz vadības veikto ikgadējo riska novērtējumu. Tomēr, tā kā iekšējās kontroles standarti ir savstarpēji atkarīgi un kopā veido kontroles pamatu, Komisijai katru gadu jāspēj pierādīt arī iekšējās kontroles sistēmas efektivitāte kopumā.

2.27. Standartu pārskatīšanas mērķis bija precizēt un vienkāršot to īstenošanu: jaunie standarti ietver tās pašas jomas, bet tajos izmantotā valoda ir daudz pieejamāka visam personālam. Jaunā sistēma novērš arī daļēju pārkļāšanos ar iepriekšējiem standartiem un uzsver kontroles sistēmu efektivitāti.

Skatīt arī atbildi uz 2.28. punktu.

2.28. Prasība sniegt ziņojumu par efektivitāti darbojas divos līmeņos:

- parādot, ka standarti paši par sevi (ietverot finanšu un ar finansēm nesaistītus jautājumus) ir efektīvi īstenoti Komisijas dienestos,
- parādot, ka pašreizējā sistēma Komisijā ir efektīva, lai risinātu kļūdu risku pakārtotajos darījumos, uz ko attiecas šī piebilde.

Par izraudzīto prioritātes standartu īstenošanu katrā dienestā ziņos 2008. gada darbības pārskatos, jo prasība pārsniedz vienkāršu atbildību. Iekšējās kontroles sistēmas efektivitāte kopumā pakārtoto darījumu likumības un pareizības nodrošināšanai attiecas uz pilnvaroto kredītrīkotāju deklarācijām, kas tika ieviestas gada darbības pārskatos 2001. gadā.

RĪCĪBAS PLĀNS

Vispārējs novērtējums

2.29. 2007. gada decembrī beidzās divu gadu laikposms, kuru Komisija bija noteikusi, lai īstenotu savu Rīcības plānu integrētas iekšējās kontroles pamatsistēmas ieviešanai ⁽²³⁾. Komisijas kopsavilkuma ziņojumā par 2007. gadu ⁽²⁴⁾ pozitīvi novērtēta attīstība, kas pasākumu īstenošanā panākta līdz šim, tomēr norādot, ka uz pasākumu efektivitātes pierādījumiem, kas attiecas uz kļūdu līmeņa samazināšanu pakārtotajos darījumos, būs vēl kādu laiku jāpagaida.

2.29. Rīcības plāna mērķis ir risināt īpašus trūkumus iekšējās kontroles pamatsistēmā. Tika iecerēts īstenot 16 darbības divu gadu laikā līdz 2007. gada 31. decembrim. Šis mērķis lielā mērā tika sasniegts (neīstenotās darbības plānots pabeigt līdz 2008. gada beigām).

Darbību īstenošana ir jānoskaidro no to radītās ietekmes (skatīt Komisijas 2008. gada 27. februāra paziņojumu ⁽¹⁾): "... Kļūdu samazināšana vai pārliecības palielināšana pieaugs tikai ar laiku, jo veiktās darbības tikai tagad sāk ietekmēt pakārtotās kontroles sistēmas"). Komisija ir apņēmusies katru gadu publicēt ziņojumu par ietekmi, iekļaujot dažādas pasākumus.

⁽²²⁾ Paziņojums Komisijai "Iekšējās kontroles standartu un pakārtotā pamata pārskatīšana – kontroles efektivitātes uzlabošana", SEC(2007) 1341, 16.10.2008.

⁽²³⁾ COM(2007) 86 galīgā redakcija, 11. lpp.

⁽²⁴⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Reģiona palātai. Pārskats par Komisijas Rīcības plānu integrētas iekšējās kontroles struktūras ieviešanai. COM(2008) 110 galīgā redakcija, 27.2.2008. {SEC(2008) 259}.

⁽¹⁾ COM(2008) 110, galīgā redakcija: Ziņojums par Komisijas Rīcības plānu integrētas iekšējās kontroles struktūras ieviešanai.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Novērtējums pēc darbības

Pasākumu izpilde uzlabojusies ...

2.30. Pamatojoties uz Palātas veikto analīzi (sk. **2.3. tabulu**), 2007. gadā Komisija ir pārvērtusies uz priekšu sava rīcības plāna izpildē. Kopumā 2007. gada beigās bija īstenoti 21 (2006. gadā – 7) apakšpasākumi un vēl 14 (2006. gadā – 19) bija dažādos īstenošanas posmos.

2.30. *Palātas analīze lielā mērā apstiprina Komisijas pašas veikto analīzi tās 2008. gada 27. februāra progresu ziņojumā (COM(2008) 110, galīgā redakcija). Pasākumu īstenošana ir nebeidzams process, un tas tiek veikts enerģiski. Pasākumu ietekme katrā ziņā seko pēc to īstenošanas 2006. un 2007. gadā. Pirmais ziņojums par ietekmi tiks sagatavots 2009. gada sākumā.*

1. pasākums obligāti ir jāuzskata par pabeigtu, jo 2007.–2013. gadam noteikumi lielā mērā ir pieņemti. Ir panākti daži vienkāršojumi, it īpaši struktūrfondu plānošanas jomās, kā arī pieņemot vienreizējus atmaksājumus dažās politikas jomās.

7.c pasākumā (vajadzības gadījumā kritērijus sertifikācijas revīzijām, jo īpaši piemērojot “saskaņotas procedūras”, izmantot arī citās pārvaldības jomās) Komisija uzsver, ka darbs vēl turpinās. Saskaņotas procedūras tiek izmantotas ārējās palīdzības jomā, un tiek apsvērta to izmantošana arī izglītības un kultūras jomā.

8.N pasākumā (sazināties ar augstākajām revīzijas iestādēm (ARI) ar mērķi noteikt, kā izmantot šo iestāžu darbu, lai pārliecinātos par izpildi un sāktu gadījumu izpēti galvenajos jautājumos, kas jārisina ARI, pārbaudot Kopienas izdevumus) plānotais darbs saskaņā ar rīcības plānu ir gandrīz pabeigts, kā to ziņo Komisija. Ir notikusi sazināšanās ar vairākām augstākajām revīzijas iestādēm, arī ar tām dalībvalstīm, kurās sniedz valstu deklarācijas. Gadījumu izpēti ar Slovēnijas ARI ir devusi ievērojamus uzlabojumus Komisijas sagatavotajos finanšu ziņojumos visu valstu augstākajām revīzijas iestādēm.

12. pasākumu (īstenot pasākumus nepilnību novēršanai iekšējās kontroles pamatsistēmā, tos paredzot gada pārvaldības plānos un vēlāk ziņojot par sasniegto gada darbības pārskatos) Komisija uzskata par īstenotu, jo ģenerāldirektorātiem tiek prasīts kā daļu no gada pārvaldības plāna procesa sniegt risku analīzi un ziņot par savu iekšējo kontroles sistēmu efektivitāti gada darbības pārskatos. Kamēr šāda analīzes un ziņojumu sniegšana ir pastāvīga pārvaldības atbildība, Komisija uzskata, ka konstatētie trūkumi rīcības plānā tiek risināti standarta ziņošanas procesa laikā.

2.3. tabula. Pārskats par Komisijas rīcības plāna izpildi integrētas iekšējās kontroles pamatsistēmas ieviešanai

Atsauce	Joma/(apakš)pasākums/rīcības plānā noteiktais termiņš	Komisijas izpildes novērtējums 31.12.2007.	Palātas novērtējums par īstenošanas stadiju 31.12.2007.	Komisijas novērtējums par sasniegto ietekmi (2008. gada februārī) ⁽¹⁾	Palātas sākotnējais novērtējums par sasniegto ietekmi 31.12.2007 ⁽²⁾
Vienkāršošana un kopēji kontroles principi (1.–4. pasākums)					
1	Pārskatīt 2007.–2013. gadam ierosinātos normatīvus ar mērķi vienkāršot tos, jo īpaši saistībā ar izdevumu atbilstīgumu struktūrfondos un pētniecības programmās (31.12.2006.).	Pabeigts	Īstenots	■□□□□	Nav izmērāma
2	Iekļaut priekšlikumā pārskatītajai Finanšu regulai iekšējo kontroli kā budžeta principu, pamatojoties uz iestāžu savstarpējas apspriešanās rezultātiem (1.6.2006.).	Atcelts	Nav īstenots	—	—
3.a	Izstrādāt iekšējās kontroles veidlapas, kurās ietverti kontroles komponenti, kas būtu sastopami konkrētā kontroles vidē (31.5.2006.).	Pabeigts	Īstenots	■■□□□	Nav izmērāma
3.b	Parādīt, kā ģenerāldirektorāti gūs pārliecību par iekšējās kontroles struktūrām, kuras piemēro dalītai pārvaldībai un iekšējai nozaru politikai, ņemot vērā izstrādās veidlapas un Komisijas kontroles stratēģijas (30.9.2006.).	Pabeigts	Īstenots		
3.c	Organizēt profesionālapskati, lai veicinātu kontroles stratēģiju atbilstību un saskaņu katrā ģenerāldirektorātu grupā (31.3.2007.).	Pabeigts	Īstenots		
3.d	Parādīt, kā ģenerāldirektorāti gūs pārliecību par iekšējās kontroles struktūrām, kuras piemēro ārējai politikai, administratīvajiem izdevumiem, pirmspievienošanās atbalstam, EAF un pašu resursiem, ņemot vērā izstrādās veidlapas un Komisijas kontroles stratēģijas (31.12.2007.).	Pabeigts	Īstenots		
3.e	Organizēt profesionālapskati, lai veicinātu kontroles stratēģiju atbilstību un saskaņu katrā ģenerāldirektorātu grupā (31.12.2007.).	Pabeigts	Īstenots	■□□□□	Nav izmērāma
3.N	Sākot no 2006. gada, Komisija kopsavilkuma ziņojumos skaidri formulēs un ziņos budžeta lēmējinstādēm atrunas par kopējo pārliecību, tostarp – vajadzības gadījumā – pa nozarēm vai dalībvalstīm, kopā ar attiecīgām finanšu korekcijām vai informāciju par maksājumu pārtraukšanu (31.12.2007.).	Pabeigts	Īstenots		
4	Sākt iestāžu dialogu par galvenajiem principiem, kas būtu izskatāmi attiecībā uz riskiem, kuri būtu pieļaujami pakārtotajos darījumos, un kopējo standartu definēšanu risku pārvaldībā (31.3.2006.).	Atcelts	Nav īstenots	—	—
Vadības deklarācijas un revīzijas sniegtā pārliecība (5.–8. pasākums)					
5	Veicināt operatīvā līmeņa vadības deklarāciju izmantošanu sarunās par 2007.–2013. gadam ierosinātajiem tiesību aktiem saistībā ar netiešu centralizētu pārvaldību un tādu koordinējošu struktūru izveidi valstīs, kas spētu sniegt kopskatu par pārliecību, piemēram, apkopojot darbības deklarācijas katrā politikas jomā (30.6.2006.).	Pabeigts	Īstenots	■■□□□	Nav izmērāma
6.a	Izstrādāt pamatnostādnes, lai padarītu vadības deklarācijas efektīvākas pētniecībā un citās iekšējās nozaru politikas jomās (30.9.2006.).	Apvienots ar 7. pasākumu	—	—	—

Atsauce	Joma/(apakš)pasākums/rīcības plānā noteiktais termiņš	Komisijas izpildes novērtējums 31.12.2007.	Palātas novērtējums par īstenošanas stadiju 31.12.2007.	Komisijas novērtējums par sasniegto ietekmi (2008. gada februārī) ⁽¹⁾	Palātas sākotnējais novērtējums par sasniegto ietekmi 31.12.2007 ⁽²⁾
6.b	Paplašināt pamatnostādnes par efektīvākām vadības deklarācijām ārējās politikas jomā (31.12.2007.).	Atcelts	Atcelts	—	—
7.a	Izstrādāt kritērijus sertifikācijas revīzijām pētniecībā un iekšējā nozaru politikā, jo īpaši piemērojot “saskaņotas procedūras” (31.12.2006.).	Pabeigts	Īstenots	□□□□□	Nav izmērāma
7.b	Pārbaudīt kritērijus, kur tie vēl nav ieviesti, sertifikācijas revīzijām dalītā pārvaldībā 2007.–2013. gadam, arī piemērojot “saskaņotas procedūras” (31.3.2007.).	Atcelts	Atcelts	—	—
7.c	Vajadzības gadījumā kritērijus sertifikācijas revīzijām, jo īpaši piemērojot “saskaņotas procedūras”, izmantot arī citās pārvaldības jomās (31.12.2007.).	Īstenošanas stadijā	Notiek īstenošana	□□□□□	Nav izmērāma
8	Analīze par iespējamo papildu pārliecību no augstāko revīzijas iestāžu puses par esošo praksi saistībā ar ES līdzekļiem (31.12.2006.).	Pabeigts	Īstenots	■□□□□	Nav izmērāma
8.N	Lai izmantotu šā pasākuma radīto ierosmi, Komisija turpinās sazināties ar augstākajām revīzijas iestādēm ar mērķi noteikt, kā izmantot šo iestāžu darbu, lai pārliecinātos par tās programmu izpildi dalībvalstīs. Komisija arī sāks gadījumu izpēti galvenajos jautājumos, kas jārisina augstākajām revīzijas iestādēm, pārbaudot Kopienas izdevumus (31.12.2007.).	Gandrīz pabeigts	Notiek īstenošana		
Vienotas revīzijas pieeja: rezultātu apmaiņa un izmaksu un ieguvumu prioritāšu noteikšana (9.–11. pasākums)					
9.a.1	Novērtēt, kādi pasākumi vajadzīgi, lai uzlabotu revīziju un pārbaudžu rezultātu apmaiņu un pēcpārbaudžu dokumentēšanu iekšējā nozaru politikā, tostarp pētniecībā (31.12.2006.).	Pabeigts	Īstenots	■□□□□	Nav izmērāma
9.a.1.N	Lai pārraudzītu datu apmaiņas sākotnējos posmus ABAC sistēmā, Komisija kontrolēs datu apmaiņas izmantošanu un vadības pārskatu sniegšanu saistībā ar Sesto pamatprogrammu, lai noteiktu galvenos elementus, kas vajadzīgi, lai varētu labāk integrēt datu apmaiņu kopējā kontroles procesā (31.12.2007.).	Pabeigts	Notiek īstenošana		
9.a.2	Novērtēt, kādi pasākumi vajadzīgi, lai uzlabotu revīziju un pārbaudžu rezultātu apmaiņu un pēcpārbaudžu dokumentēšanu struktūrfondu jomā 2007.–2013. gadam (31.5.2007.).	Gandrīz pabeigts	Notiek īstenošana		
9.a.3	Novērtēt, kādi pasākumi vajadzīgi, lai uzlabotu revīziju un pārbaudžu rezultātu apmaiņu un pēcpārbaudžu dokumentēšanu citās politikas jomās (31.12.2007.).	Sk. pie 9.b apakšpasākuma	Sk. pie 9.b apakšpasākuma		
9.b	Tieši pārvaldītiem izdevumiem ieviest instrumentu, kas savienots ar ABAC, lai visi Komisijas dienesti varētu apmainīties ar informāciju par pārbaudēm un revīzijas apmeklējumiem visās juridiskajās vienībās (31.12.2007.).	Pabeigts	Īstenots		
9.c	Rīkot konkursu, lai piešķirtu tiesības veidot Komisijas mēroga līgumu sistēmu, lai palīdzētu ģenerāldirektorātiem metodoloģiskos jautājumos, pārbaudžu darba īstenošanā un pārbaudžu izpildes izsekošanā (30.4.2007.).	Pabeigts	Īstenots		

Atsauce	Joma/(apakš)pasākums/rīcības plānā noteiktais termiņš	Komisijas izpildes novērtējums 31.12.2007.	Palātas novērtējums par īstenošanas stadiju 31.12.2007.	Komisijas novērtējums par sasniegto ietekmi (2008. gada februārī) ⁽¹⁾	Palātas sākotnējais novērtējums par sasniegto ietekmi 31.12.2007 ⁽²⁾
10.a.1	Sagatavot kontroles izmaksu aprēķinu attiecībā uz dalītu pārvaldību: definēt saskaņotu metodiku (31.5.2006.).	Pabeigts	Īstenots	■□□□□	Nav izmērāma
10.a.2	Sagatavot kontroles izmaksu aprēķinu attiecībā uz dalītu pārvaldību: sākt iniciatīvu datiem, ko iesniegs dalībvalstis (30.9.2006.).	Pabeigts	Īstenots		
10.a.3	Sagatavot kontroles izmaksu aprēķinu attiecībā uz dalītu pārvaldību: dalībvalstu datu iesniegšana (28.2.2007.).	Gandrīz pabeigts	Notiek īstenošana		
10.a.4	Sagatavot kontroles izmaksu aprēķinu attiecībā uz dalītu pārvaldību: saņemtās informācijas analīze (30.9.2007.).	Gandrīz pabeigts	Notiek īstenošana		
10.b	Veikt sākotnējas aplēses kontroles izmaksām tieši pārvaldītiem izdevumiem (30.6.2007.).	Pabeigts	Īstenots		
10.N	Lai turpinātu pētīt kontroles ieguvumu un izmaksu attiecību, Komisija pārbaudīs programmas modeļa un atbilstības prasību ietekmi uz kontroles izmaksām, lai veiktu sīku analīzi par pieļaujamo risku praksē (31.12.2007.).	Lielā mērā pabeigts	Notiek īstenošana	□□□□□	Nav izmērāma
11	Uzsākt izmēģinājuma projektu kontroles ieguvumu novērtēšanai iekšējā nozaru politikā (30.6.2007.).	Gandrīz pabeigts	Notiek īstenošana		
11.N	Lai konstatētu, vai līdzekļu atgūšanas un ieskaista sistēmas darbojas efektīvi, nosakot 2005. un 2006. gadā atgūtās summas un to atbilstību pārbaudi laikā konstatētajām kļūdām, Komisija tiešas pārvaldības jomā izstrādās kļūdu tipoloģiju un noteiks to saistību ar atgūtajām summām, finanšu korekcijām un maksājumu korekcijām, bet struktūrfondu jomā tā pārbaudīs valstu kontroles un pārskatu sniegšanas sistēmu uzticamību (31.12.2007.).	Lielā mērā pabeigts	Notiek īstenošana		
Nozarēm raksturīgie trūkumi (12.–16. pasākums)					
12	Īstenot pasākumus nepilnību novēršanai, tos paredzot gada pārvaldības plānos un vēlāk ziņojot par sasniegto gada darbības pārskatos (15.6.2007.).	Pabeigts	Īstenošanas stadijā	■□□□□	Nav izmērāma
12.N	Lai nodrošinātu efektīvus papildu ticamības pierādījumus, Komisija 2007. gadā veiks 300 revīzijas Sestajai pamatprogrammai (salīdzinājumam – 45 revīzijas 2006. gadā). Turklāt, izstrādājusi pastāvīgu pieeju Sestajai pamatprogrammai piešķirto līdzekļu saņēmēju kopuma analīzei un parauga atlasei, kas ir daļa no 16.b pasākuma, Komisija turpinās identificēt un labot kļūdas attiecībā uz saņēmējiem, kas saņem budžeta finansējuma vislielāko daļu. Tas līdz 2007. gada beigām ļaus iegūt vispārēju priekšstatu par pārkāpumu līmeni un raksturu pētniecības budžetā kopumā (31.12.2007.).	Pabeigts	Īstenots		
13.1	Pabeigt – kā to prasījis <i>Ecofin</i> – analīzi par pašreizējo kontroli nozaru un reģionālā līmenī un pašreizējo pārskatu un deklarāciju vērtību attiecībā uz struktūrfondiem, ņemot vērā 13. pantā minētos gada pārskatus, kas jāiesniedz līdz 2006. gada jūnijam, un Komisijas revīziju rezultātus (31.3.2007.).	Pabeigts	Īstenots	■□□□□	Nav izmērāma
13.2	Gada darbības pārskatu kontekstā atjaunināt to, kā ģenerāldirektorāti gūst pārlicību no iekšējās kontroles struktūrām par struktūrfondiem un lauksaimniecību 2007.–2013. gada posmam (31.12.2007.).	Pabeigts	Notiek īstenošana		

Atsauce	Joma/(apakš)pasākums/rīcības plānā noteiktais termiņš	Komisijas izpildes novērtējums 31.12.2007.	Palātas novērtējums par īstenošanas stadiju 31.12.2007.	Komisijas novērtējums par sasniegto ietekmi (2008. gada februārī) ⁽¹⁾	Palātas sākotnējais novērtējums par sasniegto ietekmi 31.12.2007 ⁽²⁾
14.a	Izplatīt labu praksi pirmā līmeņa pārbaudēs, lai pārvaldītu kļūdu risku pakārtotajos darījumos, un ieteikt dalībvalstīm labāk informēt galasaņēmējus, tostarp par kontroles iespējamību un finansējuma atcelšanas risku (30.6.2006.).	Pabeigts	Īstenots	□□□□□	Nav izmērāma
14.b	Saistībā ar struktūrfondiem un netiešu centralizētu pārvaldību 2007.–2013. gadam – nodrošināt pamatnostādnes galasaņēmējiem un/vai starpniekiem par kontroli un atbildību kontroles ķēdē (31.12.2007.).	Gandrīz pabeigts	Notiek īstenošana		
15	Noslēgt – ja pietiek brīvprātīgo – “uzticšanās līgumus” attiecībā uz struktūrfondiem ar 8 dalībvalstīm kā pamatu, lai sagatavotos jauno tiesību aktu īstenošanai un uzlabotu pārlicību par izdevumiem saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem (31.12.2007.).	Gandrīz pabeigts	Notiek īstenošana	■□□□□	Nav izmērāma
16.a	Pamatojoties uz esošo pieredzi, izstrādāt pamatnostādnes par ārējo revidentu akreditāciju, mācībām un uzraudzību pētniecībā un citās iekšējās nozaru politikas jomās (30.6.2007.).	Pabeigts	Īstenots	■□□□□	Nav izmērāma
16.b	Izstrādāt vienotu pieeju riska un reprezentatīvu paraugu lietošanai pētniecībā un citās iekšējās nozaru politikas jomās, kā arī ārējā politikā (31.12.2007.).	Pabeigts	Īstenots		
16.c	Koordinēt revīzijas standartus, kļūdu līmeņa ziņošanu, u. c. elementus struktūrfondiem (31.12.2007.).	Gandrīz pabeigts	Notiek īstenošana		

(¹) Balstīts uz Komisijas vērtēšanas sistēmu – no 1 līdz 5 aizpildītiem lodziņiem.
 (²) Komisija arī apgalvo, ka dažādo (apakš)pasākumu ietekme uz kļūdu samazināšanu vai pārlicības palielināšanu pieaugs tikai ar laiku, jo tikko vērojama ietekme uz pakārtotajām kontroles sistēmām.
 Avots: Revīzijas palāta.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

... ar vienu nozīmīgu izņēmumu

2.31. Lai novērtētu, vai līdzekļu atgūšanas un kompensācijas sistēmas darbojas efektīvi, 2007. gada martā ieviesa 11.N apakšpasākumu. Šajā nolūkā identificēja 2005. un 2006. gadā atgūtās summas un to saskaņotību ar pārbaudēs konstatētajām kļūdām.

2.32. Lai gan Komisija pielika vērā ņemamas pūles, tā nevarēja iesniegt pilnīgus un ticamus skaitļus par 2005. un 2006. gadu. Turklāt Komisija nespēja pierādīt, ka galu galā iesniegtie skaitļi atiecās uz šiem gadiem, ka ņemti vērā visi atgūtie līdzekļi, kuru piedziņu ierosināja dalībvalstis, un ka tos pārredzamā veidā varētu saskaņot ar publicētajiem finanšu pārskatiem.

2.33. Pozitīvu attīstības gaitu apliecina Komisijas iniciatīva centrālajā finanšu un grāmatvedības sistēmā no 2008. gada iegrāmatot pilnīgus datus par Komisijas atgūtajiem līdzekļiem. Tomēr Palāta uzskata, ka 2007. gadam šī iespēja tika palaista garām.

2.32. 2007. gada pārskatu piezīmju 6. nodaļā ir sniegts precīzāka atgūto summu aprēķins (skatīt arī atbildi uz 3.29. punktu). Kohēzijas politikas jomā Komisija publicē datus par finanšu korekcijām, kas radušās tās kontroles darbības rezultātā. Saistībā ar šo datu ticamību ir jau panākti uzlabojumi. Tā veic pasākumus, lai uzlabotu dalībvalstu sniegtos ziņojumus par korekcijām pēc to kontroles darbības veikšanas, lai turpmāk nodrošinātu to pilnīgumu.

2.33. Izmaksas, kas saistītas ar visu ierakstu par kredītzīmēm un rīkojumiem līdzekļu atgūšanai par 2007. gadu atjaunināšanu ar atpakaļejošu datumu, tika uzskatītas par aizliegtām.

Rīcības plāna ietekmes pirmais novērtējums

2.34. Pirmo rīcības plāna ietekmes vērtēšanu Komisija veica 2008. gada februārī ⁽²⁵⁾. Kopumā tā vērtē sāko pasākumu ietekmi ar nelielām atšķirībām starp atsevišķiem apakšpasākumiem (sk. 2.3. tabulu). Pārredzamības palielināšanai Komisijai jāpaskaidro ietekmes vērtējuma pamats.

2.34. No 2009. gada ziņojumos uzsvars no īstenošanas tiks pārvietots uz ietekmes novērtēšanu. Komisija sniegs vairāk informācijas par katras darbības novērtēto ietekmi tās pirmajā ziņojumā par ietekmi 2009. gada sākumā, iekļaujot atsauci uz katras darbības īpašiem ietekmes rādītājiem. Tomēr Komisija var jau patlaban parādīt atsevišķu darbību patieso ietekmi, piemēram:

- (3. pasākumam) iekšējās kontroles veidlapas un uzlabots profesionālāpstrādes process līdztekus skaidrākām norādēm ģenerāldirektorātiem ir devuši būtisku uzlabojumu gada darbības pārskatos, kā tas parādīts Palātas 2.1. tabulā,
- (8.N pasākumam) gadījumu izpēte ir devusi ievērojamus uzlabojumus ziņojumu sniegšanā augstākajām revīzijas iestādēm, un tādēļ savukārt augstākās revīzijas iestādes var labāk izmantot šos ziņojumus savā darbā,
- (12. pasākumam) revīzijas stratēģiju Sestajai pētniecības pamatprogrammai Palāta ir atzinusi par "piemērotu šīs [ex post] kontroles efektīvākas darbības sekmēšanai".

⁽²⁵⁾ COM(2008) 110 galīgā redakcija, 2. lpp.

PALĀTAS APSVĒRUMI

2.35. Lai gan Palāta atzīst, ka liela rīcības plāna daļa ir īstenota, tā neatrod pierādījumus uzlabojumam, kas tieši un izmērāmi saistīti ar pasākumiem, īpaši attiecībā uz darījumu likumību un pareizību. To, cik lielā mērā ietekmi var objektīvi izmērīt, pēc Palātas ieskatiem var novērtēt tikai ilgākā laikposmā.

2.36. Palāta piezīmē, ka 2009. gada sākumā Komisija gatavoja iesniegt pirmo gada pārskatu par rīcības plāna ietekmi.

VISPĀRĪGI SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Secinājumi

2.37. Attiecībā uz 2007. gadu Palāta ir konstatējusi turpmāku Komisijas pārraudzības un kontroles sistēmu attīstību, īpaši jāatzīmē uzlabojumi gada darbības pārskatu un deklarāciju sagatavošanas procesā (2.8. punkts), attiecīgo atrunu ietekme uz ģenerāldirektoru deklarācijās sniegto pārliecību (2.10. un 2.11. punkts) un virzība uz lielāku atbilstību DAS īpašo izvērtējumu secinājumiem (2.12. punkts).

2.38. Tomēr Palātas veiktajā revīzijā atklājās, ka dažos darbības pārskatos un deklarācijās joprojām ir trūkumi attiecībā uz atrunu tvērumu un mērogu un pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējumu un darbību (2.13. un 2.14. punkts).

KOMISIJAS ATBILDES

2.35. Būs nepieciešams laiks, lai novērstu kļūdas jebkurai normatīvu vienkāršošanai un Komisijas kontroles uzlabošanai. Turklāt daudzi pasākumi ir saistīti ar ex post kontroli un kļūdu labošanu vairākus gadus pēc to rašanās. Komisija ir vienprātis ar Palātu, ka ietekmi var novērtēt tikai ilgākā laika periodā, kā tas izklāstīts Komisijas 2008. gada februāra ziņojumā par rīcības plānu (COM(2008) 110, galīgā redakcija); skatīt arī atbildi uz 2.29. punktu.

Atsevišķi pasākumi rīcības plānā tiks īstenoti arī turpmāk kā daļa no Komisijas rīcības plāna, lai uzlabotu dalībvalstu uzraudzību saistībā ar struktūrfondiem.

2.37. Komisija atzinīgi vērtē Palātas konstatēto progresu un ir apņēmusies turpināt savus centienus. Piemēram, iekšējā "profesionālapskates" procesa pārbaude pirms gada darbības pārskatu pabeigšanas palīdzēja nodrošināt ziņojumu saskanību un ticamību. Šis process tiks veicināts arī turpmāk 2008. gada darbības pārskatos, kā norādīts kop-savilkuma ziņojumā.

2.38. Komisija ir uzdevusi saviem dienestiem enerģiski rīkoties, lai atrisinātu 2007. gada darbības pārskatu atrunu iemeslus, un tā cieši uzraudzīs progresu, īpašu uzmanību pievēršot atkārtoti izteiktajām atrunām. 2008. gada laikā tiks sniegtas papildu norādes dienestiem, lai sekmētu saskaņu, izvērtējot reputāciju risku un saikni starp kļūdu koeficientiem, būtiskuma līmeni un atrunām.

Ģenerāldirektori novērtē kontroles pamatsistēmu kopumā, nevis tikai tās efektivitāti kļūdu novēršanā. Viņi ņem vērā pasākumus, kuru mērķis ir konstatēt un novērst kļūdas, un velta pienācīgu uzmanību kontroles izmaksām un tās ieguvumiem, it īpaši saistībā ar uz vietas veiktajām

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

2.39. Komisija ir spējusi pierādīt, ka kopš 2004. gada iekšējās kontroles standarti ir īstenoti konsekventi augstā līmenī (sk. 2.25. punktu), un līdz 2007. gada beigām tā bija īstenojusi vairāk nekā divas trešdaļas no rīcības plāna apakšpasākumiem integrētās iekšējās kontroles pamatsistēmas ieviešanai (2.30. punkts).

2.40. Tomēr Palāta atzīmē, ka Komisija nespēj pierādīt, ka tās pasākumi pārraudzības un kontroles sistēmu uzlabošanai ir bijuši efektīvi kļūdu riska mazināšanai svarīgās budžeta jomās. Palāta vēl nav atradusi pierādījumus, kas apliecinātu tādu rīcības plāna ietekmi, uz kuru pastāv Komisija.

pārbaudēm. Komisija veica vairākus pasākumus, lai 2007. gada darbības pārskatā labāk atspoguļotu saikni starp iekšējās kontroles sistēmu efektivitāti un pamatu pārliecībai. Piemēram, ģenerāldirektori tika aicināti raksturot "sastāvdaļas", uz kurām tie balsta savu pārliecību, un izskaidrot iemeslus sava un Palātas viedokļa atšķirībām. Šīs atšķirības tiks risinātas 2008. gada laikā, un ģenerāldirektorāti pēc tam ziņos par šiem jautājumiem savos 2008. gada darbības pārskatos.

Atrunas ģenerāldirektoru 2007. gada darbības pārskatos, pēc Komisijas domām, atbilda noteiktajiem būtiskuma kritērijiem un iekļāva visas sistēmas, kurās bija būtiskas nepilnības, un iespējamā atrunu ietekme bija novērtēta atbilstoši.

2.40. Pēdējo gadu laikā Kopienas finansējuma programmu tiesiskajos regulējumos panāktie uzlabojumi, kontroles apstākļu uzlabojumi, finanšu noteikumu vienkāršošana un gada kopsavilkumu ieviešana daļētai un netiešai centralizētai pārvaldībai ir iniciatīvas, kuru mērķis bija uzlabot iekšējās kontroles pamatsistēmu un mazināt kļūdu risku pakārtajos darījumos.

Ir grūti novērtēt katru 2006. un 2007. gadā veiktā pasākuma ietekmi uz kļūdu risku. Būs nepieciešams laiks, lai normatīvu vienkāršošana un visi Komisijas kontroles uzlabojumi spētu novērst kļūdas. Turklāt daudzi pasākumi ir saistīti ar ex post kontroli un kļūdu labošanu vairākus gadus pēc to rašanās. Komisija ir vienprātis ar Palātu, ka ietekmi var novērtēt tikai ilgākā laika posmā. Komisija pilnībā apzinās nepieciešamību atspoguļot tās rīcības plāna ietekmi: kopsavilkuma ziņojumā ir secināts, ka Komisija apņemas netaupīt pūles, lai parādītu savas kontroles efektivitāti. Kopsavilkuma ziņojumā uzsvērts arī tas, ka ir svarīgi novērst kļūdu cēloņus un ka tās dienesti publicēs norādes par šo jautājumu.

Rīcības plāns bija paredzēts, lai novērstu īpašus trūkumus, un Komisija veic daudzus citus pasākumus, lai turpinātu uzlabot savas iekšējās kontroles sistēmas. Palātas novērtējums norāda, ka iekšējās kontroles sistēmās ir veikti uzlabojumi (atsevišķos gadījumos īpaši ir palielināties gada darbības pārskatu novērtējums).

Komisija var parādīt dažu pasākumu ietekmi pat šajā agrīnajā posmā, un pirmo gada ziņojumu par ietekmi tā publicēs 2009. gada sākumā. Skatīt arī atbildes uz 2.26. un 2.35. punktu, kā arī uz 5.51., 6.33., 7.42., 8.31., 8.32. un 9.25. punktu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Ieteikumi

2.41. Palāta iesaka Komisijai turpināt centienus nodrošināt un apliecināt ģenerāldirektorātu pārraudzības un kontroles sistēmu efektivitāti, pievēršoties šādām jomām:

- a) jānodrošina, lai gada darbības pārskati un deklarācijas sniegtu konsekventu pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējumu, kas ir saskaņā ar atrunām (2.12.–2.14. punkts);
- b) jāsadarbojas ar dalībvalstīm, lai uzlabotu gada kopsavilkumos sniegto informāciju un parādītu, kā šī informācija ir izmantota, lai gūtu pārliecību vai pievienoto vērtību pārliecībai, kura sniegta gada darbības pārskatos (2.19. punkts);
- c) jāpabeidz pienācīga pēcpārbaude attiecīgajiem pasākumiem, kuri paredzēti rīcības plānā integrētas iekšējās kontroles pamatsistēmas ieviešanai, lai nodrošinātu pārraudzības un kontroles sistēmu reālu ietekmi (2.35. punkts), īpaši attiecībā uz 1. apakšpasākumu (vienkāršošana), 10.a un 10.b apakšpasākumu (izmaksu lietderība) un 11.N apakšpasākumu (atgūšanas sistēmas) (2.31. punkts);

2.42. Palāta iesaka likumdevējām iestādēm un Komisijai būt gatavām pārskatīt nākotnes izdevumu programmu koncepciju, pieņācīgi izskatot iespējas:

- a) vienkāršot pamatu atbilstīgo izdevumu aprēķināšanai un plašāk pielietot vienotas summas vai vienotas likmes maksājumus tā vietā, lai atlīdzinātu "reālās izmaksas",

2.41.

- a) *Lai arī ģenerāldirektors ir atbildīgs vienīgi par gada darbības pārskatu un par visām atrunām, gada darbības pārskatu projektu "profesionālapskate" tika pastiprināta pārskatos par 2007. gadu. Patlaban gada darbības pārskati un deklarācijas lielākoties atspoguļo saskanīgu uzraudzības un kontroles sistēmu novērtējumu, vērtējot to kopumā, nevis tikai to efektivitāti kļūdu novēršanā. Tas ir saskaņā ar atrunām. Turklāt Komisija uzlabo gada darbības pārskatu procesu noteiktās jomās, it īpaši, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību starp dienestiem, un tā turpinās savus centienus šajā jomā.*

Skatīt arī atbildi uz 2.12.–2.14. punktu.

- b) *Komisija iepazīstinās dalībvalstis ar pārskatītajām norādēm, sniedzot ieteikumus, kā uzlabot 2008. gada kopsavilkumu kvalitāti.*

Skatīt arī atbildi uz 2.19. punktu.

- c) *Ziņojums par rīcības plāna ietekmi (situāciju 2008. gada decembra beigās) tiks publicēts 2009. gada sākumā. Komisija izvērtēs arī 4., 10. un 11. pasākuma rezultātus 2008. gada novembra paziņojumā, kura mērķis ir atsākt diskusiju par pieļaujamo risku.*

Saistībā ar kohēzijas politiku Komisija ir veikusi būtiskus centienus, lai uzlabotu dalībvalstu sniegto datu kvalitāti, un pašreiz strādā pie tā, lai pārbaudītu šo datu pilnīgumu un pareizību.

Skatīt arī atbildi uz 2.31. un 2.35. punktu.

2.42.

- a) *Komisija piekrīt, ka ir nepieciešama papildu vienkāršošana saistībā ar izmaksu pamatoģības jautājumiem.*

Komisija savā rīcības plānā integrētas iekšējās kontroles pamatsistēmas ieviešanai jau ir apņēmusies sniegt priekšlikumus noteikumu vienkāršošanai turpmākajos likumdošanas posmos. Tomēr tā nedarbojas viena un būs arī nepieciešams, lai likumdevēja iestāde nodroģina, ka vienkārģoģanas pasākumi tiek iekģlauti turpmākajos tiesģbu aktos.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Komisija ir apņēmusies nodrošināt, lai turpmākajos likumdošanas priekšlikumos būtu iekļauti skaidri un vienkārši noteikumi saistībā ar vienotās summas vai vienotas likmes maksājumu plašāku izmantošanu.

Pašreizējie kohēzijas politikas noteikumi jau atļauj vienotas likmes izmantošanu atsevišķos gadījumos, un Komisija izziņās šīs prakses, ko šobrīd var piemērot vienīgi ierobežotam izmaksu kategoriju skaitam, paplašināšanas iespējas. Attiecībā uz kapitāla projektiem tie nav atbilstoši konkursa noteikumu un labākas cenas un vērtības attiecību apsvērumu dēļ.

Saistībā ar pētniecību Komisija piekrīt, ka ir nepieciešams turpināt vienkāršošanu attiecībā uz izmaksu pamatotības jautājumiem, it īpaši personālam un netiešajām izmaksām. Tā vērs uzmanību uz Septītās pētniecības pamatprogrammas (FP7) likumīgajiem ierobežojumiem un sarežģījumiem noteikt vienotas summas un vienotas likmes, kas būtu reprezentatīvas.

Turklāt izdevumu aprēķināšanas metodoloģijas ex ante sertifikācija, ko ieviesa FP7, ir svarīgs solis virzībā uz vienkāršošanu. Komisija atsaucas uz jautājumiem, kas ir apspiesti tās atbildē uz 7.20. un 7.21. punktu.

- b) no jauna definēt kontroles sistēmas, pamatojoties uz rezultātu (mērķis riska aspektā un izrietošais pieļaujamais kļūdu līmenis), nevis uz ieguldījumu, kā tas ir pašlaik (veicamo pārbaužu skaits),
- c) panākt virzību pieļaujamā riska koncepcijas izstrādē.

- b) Komisija apstiprina šo ieteikumu un izpētīs, kā to īstenot praksē.
- c) Par šo jautājumu Komisija 2008. gada rudenī sagatavos paziņojumu, kura mērķis būs atsākt diskusiju starp iestādēm par pieļaujamā risku.

3. NODAĻA

Budžeta pārvaldība

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ievads	3.1.–3.2.
Apsvērumi	3.3.–3.29.
Nepilnīgu līdzekļu izlietojumu regulē ar budžeta grozījumiem	3.3.–3.6.
Neizpildītās budžeta saistības par 5,2 % lielākas nekā iepriekšējā gadā	3.7.–3.11.
Noteikums “n + 2 gadi” paātrina maksājumus	3.12.–3.17.
Komisijas pārskats par budžeta un finanšu pārvaldību	3.18.–3.20.
Finanšu korekcijas/atgūtie līdzekļi – budžeta procedūras daļa: jāuzlabo finanšu korekciju pārvaldība un informācija par tām	3.21.–3.29.
Tiesiskais regulējums un organizatoriskā struktūra	3.21.–3.24.
Trūkst izsmeļošas un ticamas informācijas no dalībvalstīm	3.25.–3.29.
Secinājumi un ieteikumi	3.30.–3.33.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IEVADS

3.1. Šajā nodaļā analizēti jautājumi, kuri saistīti ar ES vispārējā budžeta izpildi 2007. gadā, kas ir pirmais gads daudzgadu finanšu shēmā 2007.–2013. gadam. Uzmanība vērsta uz budžeta izpildes rādītājiem un neizpildīto budžeta saistību līmeni, īpaši pievēršoties noteikuma “n + 2 gadi” piemērošanai. Šajā nodaļā aplūkotas arī finanšu korekcijas un atgūtie līdzekļi saistībā ar sistēmas nepilnībām vai nepareiziem maksājumiem iepriekšējos gados, kas jāņem vērā budžeta procedūrā.

3.2. Galvenais Komisijas uzdevums budžeta pārvaldībā ir nodrošināt, lai finanšu līdzekļi, ko Padome un Parlaments piešķirusi atbilstoši ES politiskajām prioritātēm, tiktu izlietoti saskaņā ar noteikumiem un ievērojot pareizas finanšu pārvaldības principus. Budžeta izpildes analīze ir tikai viens no pareizas budžeta izpildes aspektiem. Budžeta izpildē jāievēro arī ekonomiskuma, produktivitātes un efektivitātes principi, kuri gan vairāk aplūkoti Palātas īpašajos ziņojumos, nevis šajā gada pārskatā.

APSVĒRUMI

Nepilnīgu līdzekļu izlietojumu regulē ar budžeta grozījumiem

3.3. Kopējās 2007. gadam pieņemtās budžeta apropriācijas (nobalstotais budžets un budžeta grozījumi) bija 126,4 miljardi EUR saistībās un 113,8 miljardi EUR maksājumos, un attiecīgais paliecinājums salīdzinājumā ar 2006. gada galīgo budžetu bija 5 % un 6 %. Vispār kopējās budžeta saistību apropriācijas gadam bija 2,5 miljardi EUR zem finanšu shēmas griestiem, bet maksājumu apropriācijas saglabājās 10 miljardi EUR zem finanšu shēmas griestiem (sk. **III un IV diagrammu I pielikumā**).

3.4. Gada laikā nobalsoja par septiņiem budžeta grozījumiem, un to rezultātā apropriācijas saistībām samazinājās kopumā par 0,167 miljardiem EUR, bet apropriācijas maksājumiem – par 1,65 miljardiem EUR. Apropriācijas maksājumiem lielākoties samazinājās tāpēc, ka izdevumi bija mazāki, nekā plānots tādās jomās kā “Konkurence” (0,5 miljardi EUR), “Kohēzijas politika” (0,7 miljardi EUR) un “Lauksaimniecība un dabas resursi” (0,5 miljardi EUR). Maksājumu apropriāciju samazināšana šādā veidā atspoguļo labu budžeta pārvaldību, jo apliecina spēju reaģēt uz pārmaiņām un samazināt budžeta atlikumu ⁽¹⁾ (ļaujot pašu resursiem atgriezties dalībvalstīs).

⁽¹⁾ Budžeta atlikums (budžeta izlietojums) rodas budžeta izpildes rezultātā. Atlikums nav rezerve, ko var uzkrāt un izmantot izdevumu finansēšanai turpmākajos gados. Neizlietotie ieņēmumi, kas veido budžeta atlikumu, tiek atskaitīti no pašu resursiem, kuri ir iekasējami nākamajā gadā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

3.5. **III un IV diagramma I pielikumā** sniedz detalizētu informāciju par apropriācijām saistībām un apropriācijām maksājumiem, kā arī par to attiecīgo faktisko stāvokli 2007. gadā finanšu shēmas pozīcijās un politikas jomās atbilstoši budžeta līdzekļu sadalei pēc darbības jomām (ABB).

3.6. Komisija sagatavo vairākus dokumentus (kuri daļēji pārklājas), kuros cita starpā sniegta šāda informācija par Eiropas Kopienas budžeta izpildi ⁽²⁾:

— budžeta atlikums samazinājās no 1,9 miljardiem EUR 2006. gadā līdz 1,5 miljardiem EUR 2007. gadā,

— izlietojums gan saistībām, gan maksājumiem (attieciņi 96 % un 98 %) saglabājās līdzīgi augsts kā 2006. gadā (99 % un 96 %),

— 1,2 miljardi EUR no neizlietotajām maksājumu apropriācijām (izslēdzot piešķirtos ieņēmumus) nebija anulēti, bet pārnesti no 2007. gada uz 2008. gadu vai pārplānoti; šis līmenis ir līdzīgs iepriekšējā gada līmenim,

— Kohēzijas jomā (ietverta 04., 05., 11. un 13. sadaļā ⁽³⁾) maksājumu apropriāciju samazinājums par 0,745 miljardiem EUR deva galīgo izlietojumu gandrīz 100 % apmērā (ja nebūtu pieņemti budžeta grozījumi, tas būtu bijis 97 %). Dalībvalstu maksājumu prognožu precizitāte pēdējos gados ir uzlabojusies. Kopējais pārvērtējums bija samazināts no 33 % 2006. gadā līdz 18 % 2007. gadā.

3.6. Dokumenti, uz kuriem Palāta atsaucas, ir izstrādāti dažādiem mērķiem (skatīt uz 3.20. punktu sniegto atbildi).

— Lai arī dalībvalstis turpina uzlabot prognožu precizitāti, tomēr prognozes joprojām ir pārāk pretrunīgas, lai tās varētu izmantot budžeta plānošanas mērķiem. Tomēr, veicot turpmākus uzlabojumus, tās varētu kļūt par lietderīgu instrumentu, lai palīdzētu arī turpmāk nodrošināt augstu izlietojumu.

⁽²⁾ Detalizētu informāciju par 2007. gada budžeta izpildi var gūt Eiropas Kopienas 2007. finanšu gada pārskatu II daļā, EK (Budžeta ĢD) dokumentā "Pārskats par budžeta un finanšu pārvaldību – 2007. finanšu gads", kā arī Pārskatā par struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2007. gada budžeta izpildes analīzi, 57.–58. lpp. Tomēr jāatzīmē, ka dažādos dokumentos minētie skaitļi nav pilnīgi saskanīgi un nedaudz atšķiras.

⁽³⁾ Šīs sadaļas attiecas uz politikas jomām – 04. Nodarbinātība un sociālās lietas; 05. Lauksaimniecība un lauku attīstība; 11. Zivsaimniecība un jūras lietas; 13. Reģionālā politika.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Neizpildītās budžeta saistības par 5,2 % lielākas nekā iepriekšējā gadā

3.7. Neizpildītās budžeta saistības rodas kā tiešas diferencēto izdevumu sekas, kad izdevumu programmu pabeigšanai vajadzīgi vairāki gadi un saistības uzņemtas gados pirms atbilstošajiem maksājumiem. Vienreizēji saistību palielinājumi (piemēram, pēc paplašināšanās) un nepilnīgs līdzekļu izlietojums (nav izlietoti visi budžeta maksājumu kredīti) var novest pie neizpildīto saistību līmeņa palielināšanās. Tā kā saistības likvidē maksājumi, saistību nozīmīgs pārsvars pār maksājumiem ilgtermiņā izraisa neizpildīto saistību strukturālu uzkrāšanu, un šāds scenārijs atkārtojas ik gadu ⁽⁴⁾.

3.8. Neizpildītās budžeta saistības (t. i., neizlietotās saistības, kas pārnestas, lai atbilstu izdevumiem nākotnē) galvenokārt daudzgadu programmās palielinājās par 6,855 miljardiem EUR (5,2 %), sasniedzot 138,6 miljardus EUR. Attiecoties tikai uz tām politikas jomām kuras finansē no diferencētajām apropriācijām, neizpildīto saistību kopsumma ir 136 miljardi EUR, kas atbilst 1,9 gadiem saistību vai 2,1 gadam maksājumu atbilstoši 2007. gada izlietojuma tempam attiecīgajās politikas jomās.

3.9. Lielākā daļa neizpildīto saistību attiecas uz struktūrfondu. Šajā jomā neizpildītās saistības sasniedza 84 miljardus EUR ⁽⁵⁾ (apmēram 66 % no kopsummas), kas atbilst 1,9 gadiem saistību vai 2,3 gadiem maksājumu atbilstoši 2007. gada izlietojuma tempam. Tomēr 2007. gads bija pirmais jaunajā programmu posmā. Tāpēc avansa maksājumi atbilst apmēram 20 % lielai daļai no kopējo maksājumu summas. Šā iemesla dēļ salīdzinājums ar pagājušā gada divu iespējamo rādītāju (gada beigu neizpildītās saistības, salīdzinot ar saistību apropriācijām vai maksājumiem attiecīgajā gadā) atsaucies vērtībām nav tik nozīmīgs kā iepriekšējos gados.

3.7.–3.9. Saistībām budžetā parasti piešķir lielāku summu nekā maksājumiem, jo maksājumu veikšanai ir piešķirts ilgāks termiņš nekā saistību izpildei. Tādēļ katru gadu saistības arvien pieaug.

Kohēzijas politikā paredzētais noteikums “ $n + 2$ gadi/ $n + 3$ gadi” nodrošina, ka saistības lielā mērā tiek izpildītas divu līdz trīs gadu laikā.

⁽⁴⁾ Sk. 3.9.–3.11. punktu Pārskatā par 2006. finanšu gadu.

⁽⁵⁾ Par Kohēzijas fondu sk. EK (Budžeta ĢD) ziņojumu “Struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2007. gada budžeta izpildes analīze”, 35. lpp.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

3.10. 13 % neizpildīto saistību (18,1 miljards EUR) attiecas uz Kohēzijas fondu, lai gan tam paredzēti tikai apmēram 5 % no 2007. gadam kopā apstiprinātajām saistību apropriācijām. Tas ir palielinājums par 2,7 miljardiem EUR jeb apmēram par 15 %, salīdzinot ar 2006. gadu. Neizpildīto budžeta saistību augstais līmenis Kohēzijas fondam atbilst 2,5 gadiem saistību vai 4,2 gadiem maksājumu saskaņā ar 2007. gada izlietojuma tempu, un tas atspoguļo arī faktu, ka uz šo fondu neattiecas noteikums "n + 2 gadi" (sk. 3.12.–3.17. punktu). Izlietojuma temps Kohēzijas fondam bijis lēnāks, nekā bija paredzēts, īpaši attiecībā uz projektiem Spānijā, Čehijā un Slovēnijā. Budžeta grozījumi samazināja maksājumu apropriācijas par 0,67 miljardiem EUR (14 %).

3.11. Var atzīmēt, ka neizpildītās saistības struktūrfondiem attiecībā uz veco 2000.–2006. gada programmu posmu ir samazinājušās par 41 % no 78 miljardiem EUR (2,4 maksājumu gadi atbilstoši 2007. gada izlietojuma tempam) līdz 46 miljardiem EUR (1,5 maksājumi gadi atbilstoši 2007. gada izlietojuma tempam ⁽⁶⁾) ⁽⁷⁾). Tomēr, lai Komisija varētu likvidēt atlikušo summu, līdzekļu saņēmējiem maksājumi jāveic līdz 2008. gada beigām. Šajā sakarā Komisijai ir jānodrošina, lai vecā 2000.–2006. gada programmu posma slēgšana nekavētos un negatīvi neietekmētu 2007.–2013. gadam apstiprināto jauno programmu izpildi. Palāta atzīmē, ka attiecībā uz jauno programmu posmu vērojams nozīmīgs uzlabojums, jo, tā kā programmas tika pieņemtas savlaicīgi, šajā politikas jomā 2007. gadam saistības uzņemtas jau vairāk nekā par 98 % apropriāciju ⁽⁸⁾, salīdzinot ar 50 % 2000. gadā vecajam programmu posmam.

3.10. Daudziem Kohēzijas fonda projektiem 2010. gads ir beidzamais gads, kad var uzņemties izdevumus. Jaunajā programmu posmā Kohēzijas fondam ir jāievēro noteikums "n + 2 gadi/n + 3 gadi".

3.11. Komisija pieliks visas pūles, lai izvairītos no jebkāda veida kavējumiem attiecībā uz 2000.–2006. gada programmu slēgšanu, ko galvenokārt paredzēts veikt 2010./2011. gadā. Lai sagatavotos slēgšanai, Komisija 2006. gadā izdeva pamatnostādnes un ir organizējusi dalībvalstīm seminārus par programmu slēgšanu. Komisija arī pārbauda, kā dalībvalstis sagatavojas slēgšanai (skatīt 3.1. darbību Komisijas 2008. gada 19. februāra rīcības plānā Komisijai uzticētās pārraudzītājas lomas nostiprināšanai, īstenojot strukturālo darbību dalītu pārvaldību (COM(2008) 97, galīgā redakcija). Ja izdevumu galīgais termiņš netiks ievērots, Komisija, programmas slēdzot, neiztērētos līdzekļus atcels.

⁽⁶⁾ EK (Budžeta ĢD) ziņojums "Struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2007. gada budžeta izpildes analīze", 5. un 6. tabula, 13. lpp.

⁽⁷⁾ EK (Budžeta ĢD) ziņojums "Struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2007. gada budžeta izpildes analīze", 10. tabula, 37. lpp.

⁽⁸⁾ Tā kā attiecīgās dalībvalstis vēlu iesniedza darbības programmas vai arī sarunas ar šīm dalībvalstīm bija ieilgušas, uz 2008. gadu tika pārnestas saistību apropriācijas 130 miljonu EUR apmērā, kas attiecas uz vienu konverģences darbības programmu, deviņām teritoriālās sadarbības programmām un sešām Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta pārrobežu sadarbības programmām. Daži attiecīgie tehniskās palīdzības pasākumi arī tika atlikti uz 2008. un 2009. gadu. Sk. Komisijas (Budžeta ĢD) Pārskatu par budžeta un finanšu pārvaldību 2007. finanšu gadam un Struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2007. gada budžeta izpildes analīzi (3. tabula, 12. lpp.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Noteikums “n + 2 gadi” paātrina maksājumus

3.12. Strukturālajām darbībām, kuras parasti īsteno daudzgadu periodā, ar 31. pantu Padomes 1999. gada 21. jūnija Regulā (EK) Nr. 1260/1999, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem ⁽⁹⁾ 2000.–2006. gada periodam, bija ieviesta sistēma automātiskai saistību atcelšanai, lai izvairītos no pārmērīgiem neizpildīto saistību uzkrājumiem, kurus pārnes no gada uz gadu. Šis mehānisms pazīstams arī kā noteikums “n + 2 gadi”.

3.13. Neizpildīto saistību analīze (“RAL” ⁽¹⁰⁾) pēc rašanās gada, kā publicēts gada pārskatos ⁽¹¹⁾, parāda, kāda ietekme struktūrfondu jomā ir centieniem nokārtot neizpildītās saistības ar maksājumiem pirms noteikuma par automātisko saistību atcelšanu piemērošanas. Gada pārskatos neizpildītās saistības par pēdējiem trim gadiem 2000.–2006. gada periodā atbilst apmēram 95 % no to kopējās summas. Turpretim tikai 5 % neizpildīto saistību, kas vēl nav nokārtotas struktūrfondu jomā, attiecas uz agrākiem gadiem.

3.14. Lai gan “n + 2 gadi” mehānisms ir paātrinājis maksājumu procesu (sk. 3.15. punktu), struktūrfondu jomā vērojams pastāvīgs neizpildīto saistību kopsummas pieaugums (sk. **3.1. diagrammu**), kas 2007. gada beigās sasniedza 79 miljardus EUR (sk. arī 3.7. punktu).

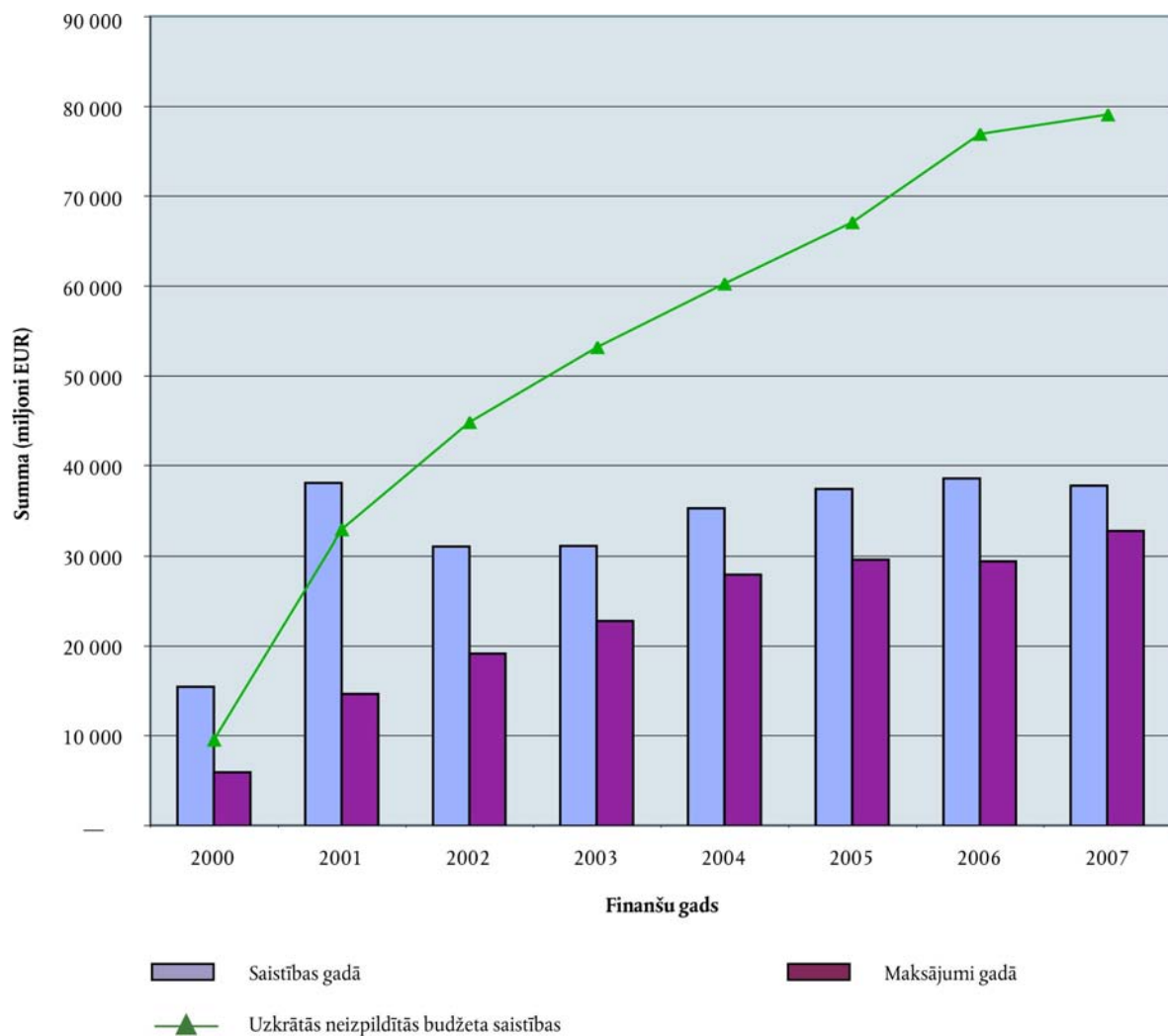
3.14. Kā minēts Komisijas atbildēs uz 2006. gada pārskatu (3.9.–3.10. punkts), neizpildīto saistību pieaugums kopš 1994. gada daļēji ir skaidrojams ar izmaiņām saistību un maksājumu sistēmā 2000.–2006. gada periodā un saistību palielināšanos. Dažādo programmu posmu ietekme ir skaidri redzama Komisijas 2008. gada maija ziņojuma “Struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2007. gada budžeta izpildes analīze” 21. diagrammā 38. lappusē, kura atspoguļo neizpildīto saistību dabisku samazināšanos (RAL) laika gaitā.

⁽⁹⁾ OV L 161, 26.6.1999., 1. lpp.

⁽¹⁰⁾ Neizpildītajām saistībām bieži lieto franču akronīmu “RAL” (“*reste à liquider*”).

⁽¹¹⁾ Eiropas Kopienų gada pārskati, 2007. finanšu gads, 13.b tabula.

3.1. diagramma – Uzkrāto neizpildīto saistību attīstība struktūrfondiem 2000.–2007. gadā

Avots: Eiropas Kopienų gada pārskati, II daļa: Konsolidētie pārskati par Eiropas Kopienų budžeta izpildi.

3.15. Tikai nedaudzdos gadījumos noteikums “n + 2 gadi” ir radījis automātisku saistību atcelšanu (vidēji par apmēram 200 miljoniem EUR pēdējo 3 gadu laikā). Citiem vārdiem, sistēmai “n + 2 gadi” ar potenciāli gaidāmu automātisku saistību atcelšanu ir bijis paredzētais efekts – veicināt savlaicīgu saistību likvidāciju. Tomēr pastāv nevēlamu blakusefektu draudi, ja paātrinātais maksājumu process neizpildīto saistību samazināšanai tiek panākts, piemērojot mazāk stingras iekšējās kontroles procedūras, tādējādi palielinot risku, kas saistīts ar pakārtoto darījumu likumību un pareizību ⁽¹²⁾.

3.15. Komisija, veicot revīziju, ņem vērā minēto risku un atbilstīgi rīkojas, kad tā atklāj, ka dalībvalstis ir veikušas nepieņemamus pasākumus, lai izvairītos no saistību atcelšanas saskaņā ar noteikumu “n + 2 gadi”.

⁽¹²⁾ Sk. arī 2.25. punktu Pārskatā par 2004. finanšu gadu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

3.16. Automātiskā saistību atcelšanas mehānisma brīvāka piemērošana jaunajam 2007.–2013. gada programmu posmam, atsevišķām dalībvalstīm ieviešot noteikumu par “n + 3” gadiem, turpmākajos gados varētu radīt daļēji pretēju tendenci⁽¹³⁾. Dalībvalstu saistības, kurām piemēro noteikumu par “n + 3” gadiem, jaunajā finanšu shēmā ir apmēram 61 % no visām 2007.–2010. gada saistībām.

3.17. Citās politikas jomās, kurās arī ir daudzgadu projekti, bet nav noteikuma, kas līdzīgs noteikumam “n + 2 gadi” (piemēram, Pētniecības, Informācijas sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu, Enerģētikas un transporta ģenerāldirektorātā), nav tendences nokārtot neizpildītās saistības tikpat ātri, kā tas ir struktūrfondos⁽¹⁴⁾.

Komisijas pārskats par budžeta un finanšu pārvaldību

3.18. Kā novērots iepriekšējos gados, Komisijas pārskats par budžeta un finanšu pārvaldību sniedz nozīmīgu informāciju par detalizētu budžeta izpildi, neizpildītajām budžeta saistībām un iemesliem, kādēļ izdevumi ir mazāki, nekā plānots. Tomēr šo pārskatu iespējams vēl vairāk uzlabot, īpaši attiecībā uz to datu analīzi, kas attiecas uz neizpildītajām saistībām (“RAL”).

3.19. Turklāt labāk jānošķir informācija starp dažādiem programmu posmiem.

3.20. Citi dokumenti, tādi kā gada pārskati par budžeta izpildi, arī satur svarīgu informāciju, kuras nav pārskatā par budžeta un finanšu pārvaldību (piemēram par budžeta izpildes rezultātu). Papildu uzmanība jāpievērš abos dažādajos dokumentos sniegto datu saskanīgumam⁽¹⁴⁾.

KOMISIJAS ATBILDES

3.16. Kā minēts Palātas 2006. gada pārskatā (3.17. punkts), šo efektu varētu mazināt, uz Kohēzijas fonda projektiem 2007.–2013. gadā attiecinot noteikumu “n + 2 gadi/n + 3 gadi”. Noteikumu “n + 2 gadi” turpina attiecināt uz jauno Lauku attīstības fondu.

3.17. ES finansētajās zinātniskās izpētes darbībās katrai konkrētai saistībai atkarībā no projekta darbības ilguma ir pašai savs “beidzamais izpildes termiņš”. Projekts atkarībā no darbības veida var ilgt dažus mēnešus vai pat vairākus gadus. Saskaņā ar Finanšu regulas 77. pantu jebkuru summu, kas netiek samaksāta sešu mēnešu laikā pēc beidzamā izpildes termiņa, atceļ. Atceltās summas atbilst projekta līdzekļu nepilnīgam izlietojumam un ļoti retos gadījumos – ārkārtējai projekta slēgšanai zinātnisku vai finansiālu problēmu dēļ.

3.18. Komisija piekrīt, ka turpmāki uzlabojumi ir iespējami.

3.19. Informācija ir sniegta ziņojumā par “Struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2007. gada budžeta izpildes analīzi”.

3.20. Komisija neuzskata, ka budžeta izpildes rezultāts būtu jāatspoguļo arī pārskatā par budžeta un finanšu pārvaldību, jo ir loģiski, ka gada apropriāciju definīcija šajā grāmatvedības aprēķinā (kura mērķis ir aprēķināt summas, kas dalībvalstīm ir jāatmaksā) atšķiras no tradicionālās izpildes analīzē sniegtās definīcijas. Turklāt pārskata ienēmumu sadaļā ir apskatīti tikai pašu resursi.

⁽¹³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1083/2006, 93. panta 2. punkts (OV L 210, 31.7.2006., 25. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Piemēram, summas, kas attiecas uz budžeta izpildi, gada pārskatos un Pārskatā par budžeta un finanšu pārvaldību atšķiras.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Komisija cenšas nodrošināt dažādos Komisijas dokumentos publicēto datu augstu saskanīguma pakāpi. Tomēr šie dokumenti ir izstrādāti dažādiem mērķiem. Saistībā ar budžeta pārvaldību veicamās izpildes un budžeta korekciju lietderīgās analīzes pamatā jābūt finanšu shēmai, par prioritārām nosakot nobalsotās un pārnestās apropriācijas. Šī struktūra netiek ievērota ne gada pārskatos (galvenā uzmanība tiek pievērsta ziņošanai par visu apstiprināto apropriāciju izlietojumu, anulēšanu un pārņemšanu), ne budžetā (nomenklatūras sadalījums pēc politikas jomām, kas ietver gan administratīvos, gan darbības izdevumus). Tas nozīmē, ka izpildes dati Komisijas dokumentos ir jāstrukturizē atšķirīgi un dažādi skaitļi, kas it kā attiecas uz to pašu jomu, patiesībā ir balstīti uz (ne- daudz) atšķirīgām definīcijām.

Finanšu korekcijas/atgūtie līdzekļi – budžeta procedūras daļa: jāuzlabo finanšu korekciju pārvaldība un informācija par tām

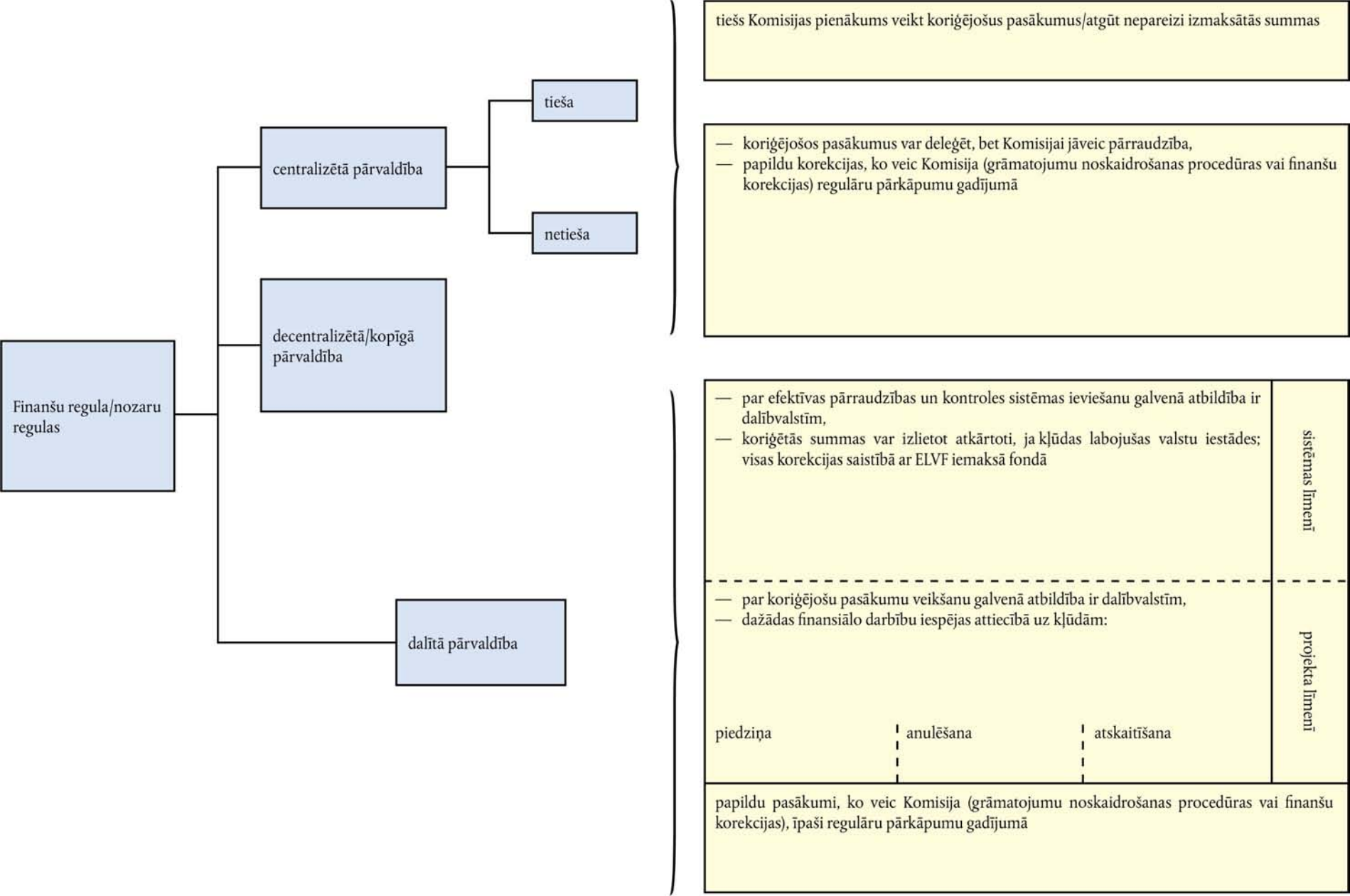
Tiesiskais regulējums un organizatoriskā struktūra

3.21. EK līguma 274. panta pirmā daļa nosaka, ka "Komisija [...] uzņemas atbildību par budžeta izpildi, [...]. Dalībvalstis sadarbojas ar Komisiju, lai nodrošinātu to, ka apropriācijas izmanto saskaņā ar pareizas finanšu vadības principiem." Tādējādi Komisijai ir galīgā atbildība par pareizu budžeta izpildi.

3.22. Finanšu regulā nošķirti dažādi pārvaldības veidi budžeta izpildei; un, lai nepieļautu vai atklātu un labotu kļūdas maksājumos, katram no tiem vajadzīgas piemērotas pārraudzības un kontroles sistēmas.

3.23. Ņemot vērā to, kādā veidā savstarpēji saistītas Līgumā, Finanšu regulā un nozaru regulās noteiktās tiesību normas par finanšu pārvaldību un kontroli, izrietošā pienākumu struktūra un dažādie finanšu korekciju instrumenti ir ārkārtīgi sarežģīti. **3.2. diagrammā** sniegts vienkāršots pārskats par dažādajiem tiesiskajiem komponentiem un to mijiedarbību.

3.2. diagramma – Tiesiskais regulējums un atbilstīgie finanšu korekciju piemērošanas mehānismi

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

3.24. Tiešās centralizētās pārvaldības (budžeta izpildi veic Komisijas dienesti, (piemēram, administratīvie izdevumi un daļēji pētniecības, enerģētikas un transporta joma) un netiešās centralizētās pārvaldības (budžeta izpildi veic pilnvarotas struktūrvienības, (piemēram, izpildaģentūras) gadījumā Komisija pilnībā atbild par izpildi, tostarp par atbilstīgu koriģējošu pasākumu piemērošanu. Attiecībā uz dalītās pārvaldības izdevumiem – īpaši lauksaimniecības un kohēzijas jomā – par pareizu budžeta izpildi, tostarp par nepareizu maksājumu atgūšanu, galvenā atbildība ir dalībvalstīm ⁽¹⁵⁾. Tomēr, ja dalībvalstis neizlabo nepareizos maksājumus vai neievieš efektīvas pārraudzības un kontroles sistēmas, lai novērstu nepareizu izdevumu atlīdzināšanu vai veiktu korekcijas, Komisija piemēro finanšu korekcijas grāmatojumu noskaidrošanā vai līdzīgās procedūrās ⁽¹⁶⁾.

Trūkst izsmeltošas un ticamas informācijas no dalībvalstīm

3.25. Tāpat kā iepriekšējos gados, Palātas veiktajā revīzijā ir konstatēti pierādījumi būtiskām kļūdām svarīgās ES izdevumu jomās, uz kurām attiecas dalītā pārvaldība, un lielākā daļa kļūdu ir galasaņēmēju līmenī. Atgūšanas mehānismiem un atgūto līdzekļu līmenim būtu jāatspoguļo saistīto risku veids un apjoms. Lai gan ES atbalsta shēmu sarežģītības un daudzveidības dēļ ir grūti veikt vispārēju novērtējumu par korekciju mehānismu darbības efektivitāti dalībvalstu līmenī, Palāta konstatēja nepietiekamus pierādījumus tam, ka atsevišķu ES darbību (piem., nodarbinātības un sociālo lietu un reģionālās politikas jomā) daudzgadu korekcijas mehānismi ir samēroti ar saistīto risku.

3.25. *Līdzekļus var atgūt tikai pēc tam, kad revīzijas konstatējumi ir apstiprināti pretrunīgā procedūrā kopā ar revidējamo, kā rezultātā dažos gadījumos šie konstatējumi tiek anulēti vai grozīti. Tādēļ ir neizbēgami, ka atgūtie līdzekļi būs mazāki par revīzijā konstatētajiem riskiem.*

Komisija ir pielikusi ievērojamas pūles, lai uzlabotu dalībvalstu sniegto datu par atgūtajiem līdzekļiem kvalitāti, un pašlaik pārbauda šo datu pilnīgumu un precizitāti. Tādēļ ir gūti panākumi saistībā ar ticamu pierādījumu sniegšanu par daudzgadu koriģējošo mehānismu darbību.

⁽¹⁵⁾ Visas ar ELVF saistītās korekcijas iemaksā fondā. Attiecībā uz struktūrfondiem dalībvalstis atvelk nepareizos izdevumus, kas atklāti pārbaudē un revīzijas darbā, no attiecīgajai programmai vai projektam deklarētajiem izdevumiem. To dara, vai nu tieši ir konstatēti nepareizi izdevumi, vai pēc tam, kad nepareizais maksājums ir piedzīts no saņēmēja. Šādā veidā atbrīvojušos struktūrfondu resursus var izlietot atkārtoti.

⁽¹⁶⁾ Decentralizētās vai kopīgās pārvaldības gadījumos, kad Komisija izpilda budžetu kopā ar starptautiskām organizācijām vai citām neatkarīgām struktūrām, piemērojami dalītās pārvaldības noteikumiem analogiski noteikumi.

PALĀTAS APSVĒRUMI

3.26. Pašlaik attiecībā uz kohēzijas politiku informācija par dalībvalstu piemērotajiem korekcijas mehānismiem nav pilnīga un ticama. Attiecībā uz lauksaimniecību Palāta apšaubā sniegtās informācijas ticamību (sk. 5.44. punktu). Komisijai vēl nav izsmēlošas un/vai pilnīgi ticamas informācijas par to, kāda ir korekciju ietekme uz ES izdevumu saņēmējiem, ES budžetu un valstu budžetiem.

3.27. Korekciju mehānismi ne obligāti ietver pārmaksāto summu piedziņu no individuāliem saņēmējiem. Piemēram, ja pārmaksātās summas ir nelielas, var būt finansiāli neizdevīgi tās atgūt, vai arī individuālie saņēmēji, kas pieprasījuši pārāk lielas summas, kontroles procedūrās var netikt indentificēti (īpaši tad, ja par korekciju pamatu izmanto kļūdu likmes, kas ekstrapolētas no atlasītu paraugu kopas). Turklāt, ja finanšu korekcijas dalībvalstīm piemēro par nepilnībām to pārraudzības un kontroles sistēmās, summas kopumā netiek piedzītas no saņēmējiem.

3.28. Gadījumos, kas minēti 3.27. punktā, korekcijas galu galā finansē valstu nodokļu maksātāji, nevis saņēmēji, kas pieprasījuši pārāk lielas summas. Tādējādi kontroles un sankciju sistēmu tiešais atturošais efekts ir samazināts, un kļūdas var gadīties. Tomēr par atgūšanas procedūru efektivitāti jāspriež arī pēc to stimulējošās ietekmes uz pārraudzības un kontroles sistēmu uzlabojumiem (un tādējādi mazāku kļūdu risku nākotnē).

KOMISIJAS ATBILDES

3.26. Komisija Eiropas Kopienu 2007. finanšu gada pārskata piezīmes ir iekļāvusi jaunu nodaļu par nepamatotu maksājumu atgūšanu. Šīs nodaļas mērķis ir sniegt pārskatu par spēkā esošo procedūru saistībā ar nepamatotu maksājumu atgūšanu un sniegt pēc iespējas precīzākas aplēses par kopējo atgūto summu.

Komisijai katru gadu tiek ziņots par dalībvalstu līmenī veiktajām finanšu korekcijām Kohēzijas politikas jomā, un šo informāciju publicē gada pārskatā par struktūrfondiem. Kā minēts atbildē uz 3.25. punktu, Komisija rīkojas, lai uzlabotu šīs informācijas ticamību un pilnīgumu. Informāciju par līdzekļiem, kas atgūti no individuāliem saņēmējiem, sniedz saskaņā ar Regulā (EK) Nr. 1681/94 noteiktajām obligātajām ziņošanas procedūrām, kā arī tā ir pieejama dalībvalstu uzraudzības sistēmās. Komisija galveno uzmanību pievērš pilnīgas un ticamas informācijas iegūšanai, lai parādītu, ka ES budžets ir pasargāts pret nepareizu finansējumu.

Attiecībā uz izdevumiem lauksaimniecības jomā Komisija uzskata, ka dalībvalstu sniegtā informācija ir izsmēloša un pietiekami ticama, jo nav konstatētas būtiskas neatbilstības. Tomēr Komisija atzīst, ka ir iespējami uzlabojumi, un ir attiecīgi pārskatījusi konkrētās pamatnostādnes 2008. finanšu gadam. Komisija arī turpmāk cieši uzraudzīs situāciju (skatīt uz 5.44. punktu sniegto atbildi).

3.27.–3.28. Dalībvalstīm attiecīgos gadījumos no saņēmējiem ir jāatgūst pārmaksātās summas, un ir pierādījums tam, ka tās parasti šīs summas atgūst. Ja kļūdas ir radušās pārvaldības un kontroles sistēmu nepilnību dēļ, nav pareizi piedzīt summas no saņēmēja, kurš pie tā nav vainojams. Piemērojot vienoto likmi vai ekstrapolētās korekcijas, valstu iestādes varēs uzsākt līdzekļu piedzīšanu tikai no tiem individuālajiem saņēmējiem, attiecībā uz kuriem ir pierādījums par maksājumu pārkāpumiem. Korekcijas mehānisma galvenais mērķis ir no Kopienas finansējuma izslēgt izdevumus, kas nav radušies saskaņā ar Kopienas noteikumiem, tādējādi pasargājot Kopienas budžetu no izdevumiem, kuri tai nebūtu jāsedz. Ja dalībvalstu administrācija sedz izmaksas, vienotā likme vai ekstrapolētās korekcijas pasargā Kopienas budžetu un iedrošina iestādes novērst šādu nepilnību atkārtošanos. Tādējādi vienotā likme vai ekstrapolētās korekcijas ir nozīmīgs veids, kā uzlabot dalībvalstu pārvaldības un kontroles sistēmas un līdz ar to novērst nepareizus maksājumus galasaņēmējiem vai nodrošināt šādu maksājumu konstatēšanu un izlabošanu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

3.29. Pamatojoties uz pārskatīšanu, ko Palāta veica sistēmām un procedūrām, kas attiecas uz līdzekļu atgūšanu un ziņošanu par to, Palāta secina, ka Komisijai ⁽¹⁷⁾:

- lai uzlabotu esošo korekciju mehānismu pārredzamību, jāuzskaita un jāapraksta visas procedūras, ko līdzekļu atgūšanai izmanto gan dalībvalstis, gan Komisija,
- jāpaskaidro saikne starp kontroles mehānismu atklātajām kļūdām un izrietošo līdzekļu atgūšanu vai pielāgojumu (atvilkumu) summām, ko prasa saņēmēji, un par šo procesu jānodrošina atbilstoša uzraudzība un ziņošana,
- jāsaista atgūtie līdzekļi un pielāgojumi pieprasītajām summām ar gadu, kurā šīs kļūdas vai pārkāpumi bijuši, tādējādi veidojot pamatu daudzgadu korekciju mehānismu efektivitātes vērtēšanai,
- jāaprēķina summas, kas atgūtas no galīgajiem saņēmējiem, kuri bija prasījuši vairāk, nekā viņiem pienākas, un finanšu korekcijas, ko no valsts budžeta sedz nodokļu maksātāji,
- jānodrošina, lai dalībvalstis sniedz savlaicīgu, izsmelšu un uzticamu informāciju par atvilktajām summām, atgūtajiem un vēl neatgūtajiem līdzekļiem, īpaši attiecībā uz struktūrfondiem,
- jāvērtē tas, cik lielā mērā finanšu korekcijas ir efektīvas un mudina uzlabot pārraudzības un kontroles sistēmas dalībvalstīs, un

KOMISIJAS ATBILDES

3.29. Komisija apstiprina savu apņemšanos turpināt uzlabot pieejamo informāciju par atgūtajiem līdzekļiem un finanšu korekcijām, ko veic Komisija vai dalībvalstis.

- Informācija Komisijas uzskaitē

Piezīmēs, kas pievienotas 2007. finanšu gada pārskatam, iekļauta nodaļa par nepamatotu maksājumu atgūšanu, kurā sniegts pārskats par spēkā esošajām procedūrām saistībā ar nepamatotu maksājumu atgūšanu.

Pamatojoties uz pašreiz pieejamo informāciju, nodaļā arī sniegts precīzāks iespējamais aprēķins par kopējo atgūstamo līdzekļu summu. Šī informācija vēl neiekļauj visus līdzekļus, ko atgūst, atvelkot tos no nākošā maksājuma, ko tieši pārvalda Komisija. Tā ietver tikai provizoriskus datus par dalībvalstu atgūtajiem līdzekļiem kohēzijas politikas jomā.

Lai vēl vairāk uzlabotu informāciju par kļūdām, ko izlabo Komisija, tā 2008. gadā ieviesa izmaiņas finanšu grāmatvedības sistēmā ABAC, lai būtu skaidrāks, kāda ir saikne starp kontroļu rezultātā atklātajām kļūdām un pārkāpumiem un no tiem izrietošo līdzekļu atgūšanu vai pielāgojumu summām, ko prasa saņēmēji. Izmaiņu rezultātā varēs arī sasaistīt atgūtos līdzekļus un pielāgojumus pieprasītajām summām ar gadu, kurā šīs kļūdas vai pārkāpumi bijuši, tādējādi ļaujot Komisijai uzraudzīt daudzgadu atgūšanas sistēmu efektivitāti, kā to iesaka Palāta.

- Dalībvalstu sniegtā informācija

Lauksaimniecības jomā summas, ko atgūst no galasaņēmējiem, paziņo Komisijai un iekļauj 2007. gada pārskatā, kā arī 2007. gada pārskata piezīmēs kopā ar finanšu korekcijām, ko sedz dalībvalstis. Visus lēmumus par finanšu korekcijām publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, un Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD gada darbības pārskats ietver izsmelšu informāciju par finanšu attiecībām starp Komisiju un dalībvalstīm un to, kā dalībvalstis no galasaņēmējiem atgūst nepamatotos maksājumus.

Tāpat attiecībā uz strukturālo darbību izdevumiem finanšu korekcijas, par kurām lemj Komisija, tiek iekļautas. Saistībā ar valstu līmenī veiktajām korekcijām dalībvalstīm jāiesniedz Komisijai gada pārskati par korekcijām, kuras tās veikušas, izmantojot piešķirumu anulēšanu un piedzīšanu, un par līdzekļiem, ko paredzēts atgūt gada beigās. Informāciju, ko Komisija saņēma no dalībvalstīm par 2006. gadu, iekļāva 2006. gada pārskata par struktūrfondu (SEC(2007) 1456) pielikumā, un datus par

⁽¹⁷⁾ Daži no šiem punktiem bija minēti viceprezidenta Kallasa atbildē uz Eiropas Parlamenta (Budžeta kontroles komiteja) 21. rakstisko jautājumu budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrā attiecībā uz 2006. finanšu gadu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

2007. gadu publicēs 2007. gada pārskatā. Rīcības plānā Komisijai uzticētās pārraudzītājas lomas nostiprināšanai, īstenojot struktūrālo darbību (COM(2008) 97, galīgā redakcija), ar konkrētām darbībām uzmanība pievērsta vajadzībai vēl vairāk uzlabot pārskatus. Šīs darbības ietver pārbaudes uz vietas, lai novērtētu iesniegtās informācijas ticamību un pilnīgumu.

Komisija turpina novērtēt uzraudzības un kontroles sistēmu efektivitāti dalībvalstīs un izdarītos secinājumus izklāsta jo īpaši attiecīgā ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos. Konstatējot būtiskus trūkumus, Komisija tāpat kā līdz šim apturēs maksājumus un ievieš finanšu korekcijas, ja dalībvalstis nerīkosies, kā norunāts, lai uzlabotu sistēmas.

Attiecībā uz lauksaimniecības izdevumiem Palāta iepriekš ir atzinusi, ka dalībvalstu uzraudzības un kontroles sistēmas ir uzlabojušās (skatīt, piemēram, Revīzijas palātas 2006. gada pārskatu). Komisija uzskata, ka vismaz daļēji šos uzlabojumus ir radījis tas, ka dalībvalstis ir īstenojušas tās ieteikumus un finanšu korekcijas, kas noteiktas attiecībā uz dalībvalstīm.

— jāvērtē attiecīgi Komisijai un dalībvalstīm izmantojamo korekciju mehānismu piemērotība un to piemērošanas intensitāte izmaksu lietderības aspektā ⁽¹⁸⁾.

— Kontroles izmaksas

Komisija beidz kontroles izmaksu novērtējumu lauksaimniecības, ERAF un tiešās centralizētās pārvaldības jomā. Gūtie rezultāti būs paziņojuma pamatā, ko Komisija sniegs 2008. gada beigās un kura mērķis būs atsākt iestāžu apspriedes par pieļaujamo risku.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

3.30. Salīdzinot ar iepriekšējā programmu posma sākumu, 2007. gadā var konstatēt ievērojamu uzlabojumu attiecībā uz saistību apropriāciju izpildi pirmajā jaunā programmu posma gadā. Izlietojuma tempi 2007. gadā ir bijuši augsti. Kohēzijas politikas jomā sākotnējās maksājumu apropriācijas ar budžeta grozījumiem bija samazinātas par 0,745 miljardiem EUR.

⁽¹⁸⁾ Sk. Eiropas Kopienu Revīzijas palātas Atzinumu Nr. 2/2004 par "vienotas revīzijas" modeli (un priekšlikumu par Kopienas iekšējās kontroles pamatsistēmas izveidi) (OV C 107, 30.4.2004., 1. lpp.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

3.31. Dalībvalstis uzlaboja savas izdevumu prognozes struktūrfondu jomā, samazinot pārvērtējuma līmeni no 33 % 2006. gadā uz 18 % 2007. gadā ⁽¹⁹⁾.

3.32. Neizpildītās budžeta saistības diferencēto izdevumu jomā saglabājas ļoti augstā līmenī, kas pārsniedz kopējās budžeta saistību apropriācijas 2007. gadam. Automātiskā saistību atcelšanas sistēma šajā sakarā ir radījusi relatīvu uzlabojumu struktūrpasākumu jomā. Tomēr pastāv risks, ka paātrinātie maksājumi var novest pie mazāk stingrām iekšējās kontroles procedūrām attiecībā uz pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Šis aspekts Komisijai jāpatur prātā, apsverot līdzīgu noteikumu ieviešanu citās jomās ar daudzgažu pasākumiem, piemēram, pētniecības, enerģētikas un transporta, informācijas sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu jomā.

3.33. Lai būtu iespējams novērtēt ES izdevumu daudzgažu korekcijas mehānismu efektivitāti, būtiski jāuzlabo informācija par korigējošo pasākumu pārvaldību un to ietekmi.

KOMISIJAS ATBILDES

3.31. *Lai arī dalībvalstis turpina uzlabot prognožu precizitāti, tomēr prognozes joprojām ir pārāk pretrunīgas, lai tās varētu izmantot budžeta plānošanas mērķiem. Tomēr, veicot turpmākus uzlabojumus, tās varētu kļūt par lietderīgu instrumentu, lai palīdzētu arī turpmāk nodrošināt augstu izlietojumu.*

3.32. *Komisija, veicot revīziju, ņem vērā minēto risku un atbilstīgi rīkojas, kad tā atklāj, ka dalībvalstis ir veikušas nepieņemamus pasākumus, lai izvairītos no saistību atcelšanas saskaņā ar noteikumu "n + 2 gadi".*

3.33. *Komisija ir uzlabojusi un turpina uzlabot pieejamo informāciju (skatīt 2007. gada pārskata 6.5. punktu).*

Attiecībā uz struktūrfondi 2007. gada pārskatā ir sniegta izsmelša informācija par Komisijas ieviestajām korekcijām. Plaša informācija tika arī sniegta 2006. gada pārskata par struktūrfondi pielikumā. Informāciju vēl vairāk uzlabos 2007. gada pārskatā, jo īpaši attiecībā uz korekcijām, ko īstenojušas dalībvalstis.

Attiecībā uz lauksaimniecību visa būtiskā informācija jau ir publicēta, un to var izskatīt un pārbaudīt. Tā ietver korekcijas, kuras Komisija pieprasa dalībvalstīm, un nepamatotos maksājumus, ko dalībvalstis atguvušas no galasaņēmējiem.

⁽¹⁹⁾ Turpretim Kohēzijas fondam pārvērtējuma līmenis palielinājās no 32 % 2006. gadā līdz 54 % 2007. gadā.

4. NODAĻA

Ieņēmumi

SATURA RĀDĪTĀJS

	<i>Punkts</i>
Ievads	4.1.–4.3.
Ieņēmumu raksturojums	4.1.–4.3.
Īpašais izvērtējums saistībā ar ticamības deklarāciju	4.4.–4.45.
Revīzijas tvērums	4.4.–4.10.
Tradicionālie pašu resursi	4.4.–4.7.
PVN un NKI pašu resursi	4.8.–4.10.
Pakārtoto darījumu likumība un pareizība	4.11.–4.15.
Tradicionālie pašu resursi	4.11.–4.14.
PVN un NKI pašu resursi	4.15.
Pārraudzības un kontroles sistēmas novērtējums	4.16.–4.39.
Tradicionālie pašu resursi	4.16.–4.19.
PVN pašu resursi	4.20.–4.25.
NKI pašu resursi	4.26.–4.39.
Vispārīgi secinājumi un ieteikumi	4.40.–4.45.
Tradicionālie pašu resursi	4.42.
PVN pašu resursi	4.43.
NKI pašu resursi	4.44.–4.45.
Iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaude	4.46.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IEVADS

Ieņēmumu raksturojums

4.1. Eiropas Savienības budžeta ieņēmumus veido pašu resursi un citi ieņēmumi. Salīdzinājumā ar 2006. gadu galvenā atšķirība ir tāda, ka 2007. gadā korekcijas un atgūtos līdzekļus saistībā ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, kā arī pagaidu pārstrukturēšanas summu reģistrē kā piešķirtos ieņēmumus, nevis atskaita no izdevumiem (2 448 miljoni EUR jeb 2,1 % ieņēmumu) ⁽¹⁾.

4.2. Kā redzams **4.1. tabulā**, **4.1. grafikā** un **4.2. grafikā**, pašu resursi neapšaubāmi ir galvenais budžeta izdevumu finansēšanas avots (93,5 %).

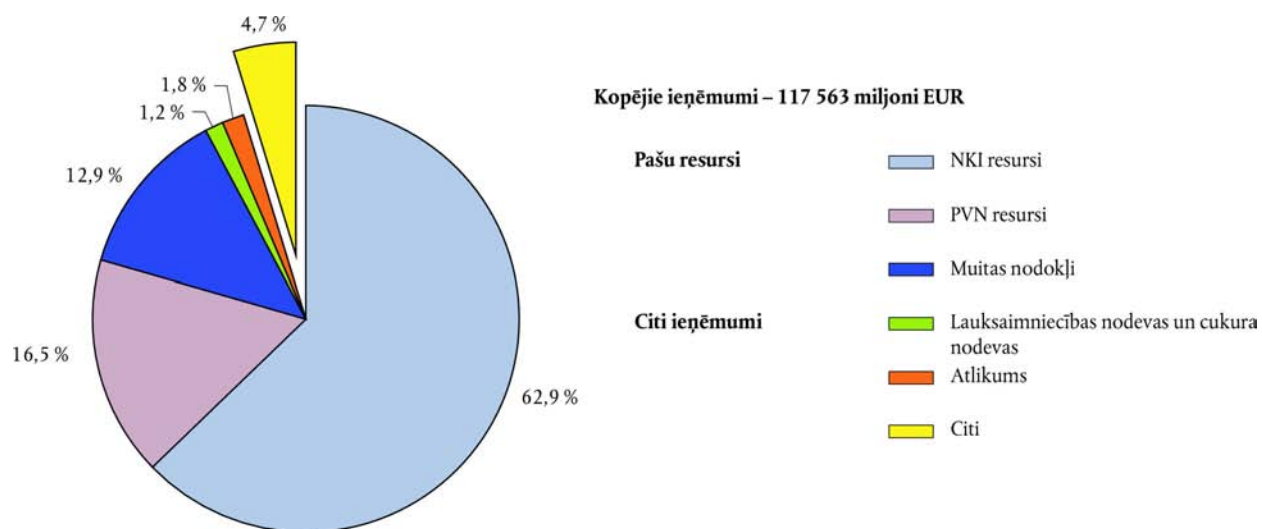
4.1. tabula – Ieņēmumi 2006. un 2007. finanšu gadā

(milj. EUR)					
Ieņēmumu veids un atbilstošā budžeta pozīcija	Faktiskie ieņēmumi 2006. gadā	2007. gada budžeta dinamika		Faktiskie ieņēmumi 2007. gadā	Izmaiņas % (2007. g. salīdzinājumā ar 2006. g.)
		Sākotnējais budžets	Galīgais budžets		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)
1. Tradicionālie pašu resursi (neto vērtība pēc 25 % iekasēšanas izmaksu atskaitīšanas)	15 028,3	17 307,7	16 532,9	16 573,0	10,3
— Lauksaimniecības nodevas (1 0. nodaļa)	1 291,8	1 486,7	1 486,8	1 404,0	8,7
— Cukura un izoglikozes nodevas (1 1. nodaļa)	151,6	533,1	– 37,7	– 31,0	– 120,4
— Muitas nodokļi (1 2. nodaļa)	13 584,9	15 287,9	15 083,8	15 200,0	11,9
2. PVN resursi	17 206,2	17 827,4	19 478,5	19 441,0	13,0
— Kārtējā finanšu gada PVN resursi (1 3. nodaļa)	17 219,8	17 827,4	18 517,2	18 468,0	7,2
— Atlikumi no iepriekšējiem gadiem (3 1. nodaļa)	– 13,6	0,0	961,3	973,0	7 254,4
3. NKI resursi	70 132,1	79 152,8	74 022,0	73 914,0	5,4
— Kārtējā finanšu gada NKI resursi (1 4. nodaļa)	68 602,1	79 152,8	71 153,1	71 057,0	3,6
— Atlikumi no iepriekšējiem gadiem (3 2. nodaļa)	1 530,0	0,0	2 868,9	2 857,0	86,7
4. Atlikumi un korekcijas	– 15,3	0,0	0,0	59,0	485,6
— Apvienotās Karalistes korekcija (1 5. nodaļa)	– 6,0	0,0	0,0	61,0	1 116,7
— Apvienotās Karalistes korekcijas galīgais aprēķins (3 5. nodaļa)	– 4,0	0,0	0,0	– 2,0	50,0
— AK korekcijas starpposma aprēķina rezultāts (3 6. nodaļa)	– 5,3	0,0	0,0	0,0	100,0
5. Citi ieņēmumi	6 071,7	1 209,3	3 812,3	7 576,0	24,8
— Pārpalikumi, atlikumi un korekcijas (3 0. nodaļa)	2 502,8	0,0	2 108,5	2 109,0	– 15,7
— Pārējie ieņēmumi (4.–9. iedaļa)	3 568,9	1 209,3	1 703,8	5 467,0	53,2
Kopsumma	108 423,0	115 497,2	113 845,7	117 563,0	8,4

Avots: budžeti un budžeta grozījumi 2007. gadam, Eiropas Kopienu 2007. gada pārskati.

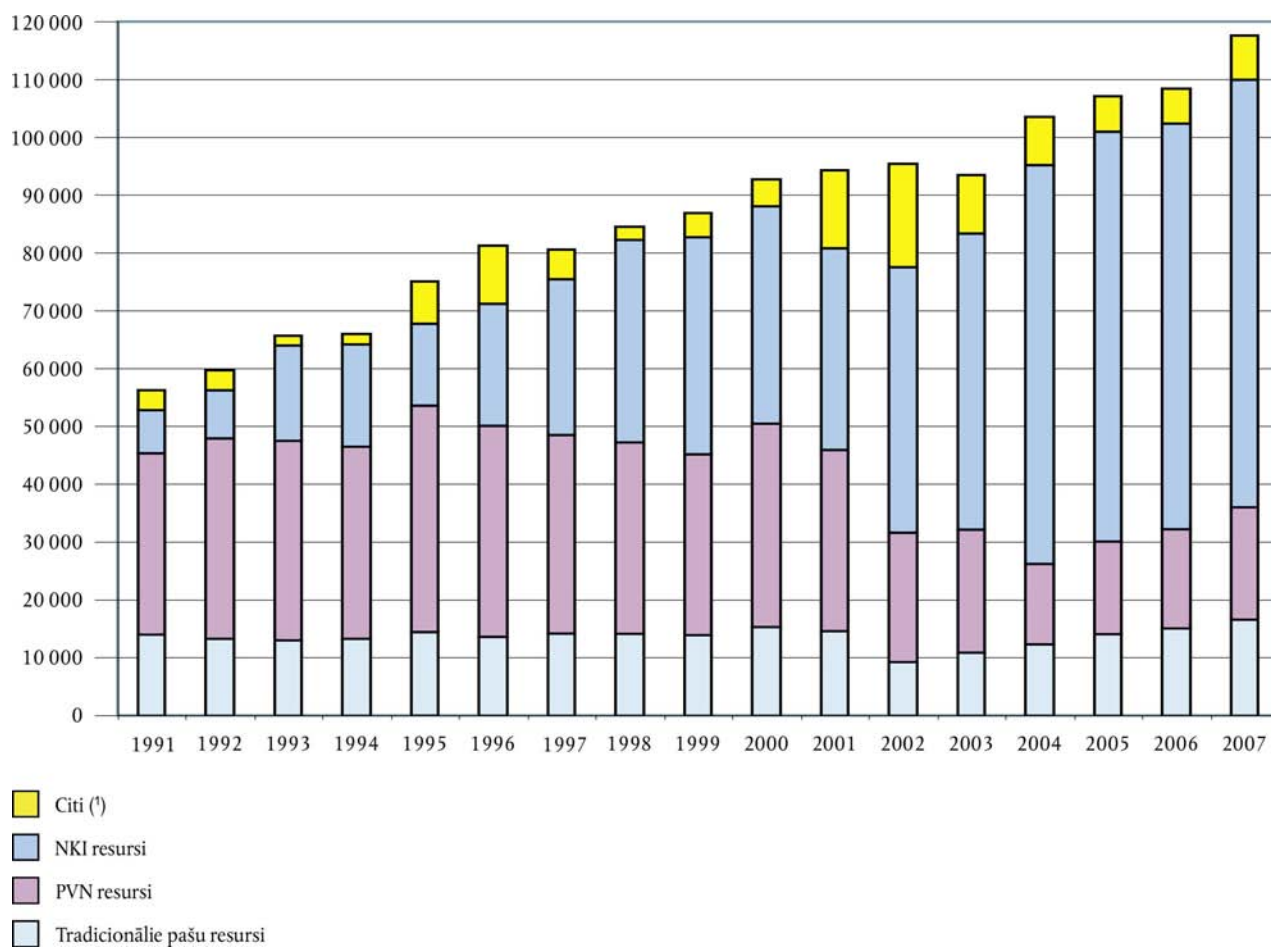
⁽¹⁾ 34. pants Padomes 2005. gada 21. jūnija Regulā (EK) Nr. 1290/2005 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu (OV L 209, 11.8.2005., 1. lpp.).

4.1. grafiks – Faktisko ieņēmumu sadalījums 2006. gadā

Avots: Eiropas Kopienu 2007. gada pārskati.

4.2. grafiks – Faktisko ieņēmumu avotu izmaiņas no 1991. līdz 2007. gadam

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

4.3. Pašu resursus iedala trijās kategorijās: tradicionālie pašu resursi ⁽²⁾ (muitas nodokļi, lauksaimniecības nodevas un cukura nodevas, 14,1 %), pašu resursi, kas aprēķināti, balstoties uz dalībvalstu iekasēto pievienotās vērtības nodokli (PVN, 16,5 %), un pašu resursi, kas atvasināti no dalībvalstu nacionālā kopienākuma (NKI, 62,9 %) ⁽³⁾.

ĪPAŠAIS IZVĒRTĒJUMS SAISTĪBĀ AR TICAMĪBAS DEKLARĀCIJU

Revīzijas tvērums

Tradicionālie pašu resursi

4.4. Galvenie riska faktori tradicionālo pašu resursu iekasēšanā ir nodokļu maksātāju izvairīšanās no nodokļa maksāšanas, nepareizi aprēķināta vai neaprēķināta nodokļa summa neatklātu kļūdu dēļ un kļūdas noteiktā nodokļa uzskaitē dalībvalstīs; tādējādi summas, kuras dara pieejamas Komisijai, samazinās vai Komisija tās saņem ar kavēšanos. Palātas veiktā pakārtoto darījumu revīzija nevar aptvert nedeklarēto importu vai to importu, kas nav nonācis muitas uzraudzībā.

4.5. Katrā no sešām dalībvalstīm ⁽⁴⁾ Palāta revidēja 30 nejauši atlasītu importa deklarāciju paraugu. Palāta izvērtēja arī pārraudzības un kontroles sistēmas gan šajās dalībvalstīs, gan Komisijā.

4.6. Revīzijas darbs aptvēra muitas uzraudzības organizācijas pārbaudi un tradicionālo pašu resursu valstu uzskaites sistēmu pārbaudi, kā arī ACOR ⁽⁵⁾ pārraudzības lomas novērtējumu. Revīzijā ietilpa arī Komisijas pārskatu pārbaude saistībā ar tradicionālajiem pašu resursiem un nodokļu plūsmas analīze, lai gūtu pamatotu pārliecību par to, ka reģistrētās summas ir pilnīgas un pareizas.

⁽²⁾ Eiropas Savienības vārdā tradicionālos pašu resursus iekasē dalībvalstīs, ieturot 25 %, lai segtu iekasēšanas izmaksas.

⁽³⁾ No PVN un NKI iegūtie pašu resursi ir iemaksas, ko veic, piemērojot vienotu likmi dalībvalstu saskaņotā PVN novērtējuma bāzei vai dalībvalstu NKI, kuru aprēķina saskaņā ar Kopienas noteikumiem.

⁽⁴⁾ Palāta cikliski atlasa dalībvalstis detalizētai revīzijai, lielākos ieguldītājus pārbauda biežāk. Saistībā ar 2007. gadu revidētās valstis bija Bulgārija, Dānija, Vācija, Spānija, Rumānija un Portugāle.

⁽⁵⁾ Padomdevēja komiteja Kopienų pašu resursu jautājumos, kas minēta Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 20. pantā (OV L 130, 31.5.2000., 1. lpp.). Komitejā ietilpst dalībvalstu un Komisijas pārstāvji, un tā nodrošina sadarbību starp Komisiju un dalībvalstīm pašu resursu jautājumos. Komiteja izskata jautājumus par pašu resursu sistēmas īstenošanu, kā arī par pašu resursu aplēsēm.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

4.7. Turklāt īpašas pārbaudes saistībā ar muitas noliktavām veica gan Komisijā, gan septiņās dalībvalstīs ⁽⁶⁾.

PVN un NKI pašu resursi

4.8. Galvenie riska faktori, kuriem pakļauti šie divi resursi, ir tas, ka valstu pārskatos izmanto statistikas datus un aplēses, un sarežģīts tiesiskais regulējums.

4.9. PVN un NKI pašu resursu dati izriet no makroekonomikas statistikas, kurai pakārtotos datus nav iespējams revidēt tieši. Tāpēc PVN/NKI revīzijas sākumpunkts bija dalībvalstu sagatavotās makroekonomikas datu kopsummas, ko saņem Komisija, un pēc tam Palāta novērtēja, kā Komisijas datu apstrādes sistēmas iekļauj attiecīgos datus galīgajos pārskatos. Tādējādi revīzija aptvēra gada budžeta izveidi un dalībvalstu maksājumu pareizību. Revīzija aptvēra arī Komisijas pārraudzības un kontroles sistēmas, kuru mērķis ir sniegt pamatotu pārliecību par to, ka šie līdzekļi ir pareizi noteikti un iekasēti, kā arī ACOR ⁽⁷⁾ un NKI ⁽⁸⁾ komiteju darbību.

4.10. Padome 2007. gada 7. jūnijā pieņēma jaunu Lēmumu par Eiropas Kopienų pašu resursu sistēmu (2007/436/EK, Euratom) ⁽⁹⁾, kuru ar atpakaļejošu datumu piemēro no 2007. gada 1. janvāra. Ar šo lēmumu ieviesa vienoto pievienotās vērtības nodokļa resursu piesaistīšanas likmi 0,30 % apmērā un papildu samazinājumu PVN un NKI resursu iemaksām atsevišķām dalībvalstīm 2007.–2013. gada posmā ⁽¹⁰⁾. Tādējādi dalībvalstu 2007. gada PVN un NKI resursu iemaksas pārrēķinās ar atpakaļejošu datumu, kad būs pabeigta ratifikācijas procedūra, un tas ir paredzams 2009. gada sākumā.

⁽⁶⁾ Beļģijā, Čehijas Republikā, Francijā, Itālijā, Slovākijā, Zviedrijā un Apvienotajā Karalistē.

⁽⁷⁾ Sk. 5. zemspītras piezīmi.

⁽⁸⁾ NKI komiteja ir minēta Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1287/2003 4. pantā (NKI regula) (OV L 181, 19.7.2003., 1. lpp.). Komitejā ietilpst Komisijas un dalībvalstu pārstāvji. Komiteja veic ikgadēju pārbaudi par NKI datiem, ko nosūta dalībvalstis, un veido savu atzinumu par dalībvalstu NKI datu lietderību pašu resursu mērķiem attiecībā uz to ticamību, salīdzināmību un pilnīgumu.

⁽⁹⁾ OV L 163, 23.6.2007., 17. lpp.

⁽¹⁰⁾ Austrijai, Vācijai, Nīderlandei un Zviedrijai piemēro samazinātas PVN piesaistīšanas likmes un Nīderlandei un Zviedrijai to NKI resursu iemaksām piemēro bruto samazinājumu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pakārtoto darījumu likumība un pareizība***Tradicionālie pašu resursi***

4.11. Tradicionālos pašu resursus iekasē dalībvalstis, kas tos ie-grāmato valsts kases grāmatvedības sistēmā ("A konts"), tādējādi padarot tos pieejamus Kopienām. Ja nodokļi vai nodevas nav samaksātas un nav arī nodrošinājuma vai ja tie ir nodrošināti, bet tiek apstrīdēti, dalībvalstis var apturēt šo resursu pieejamību, ie-grāmatojot tos atsevišķā kontā ("B konts").

4.12. Palāta konstatēja, ka dalībvalstu deklarācijās Komisijai ne-bija būtisku likumības un pareizības kļūdu, tomēr atrada nepilnī-bas, kuras ir jālabo, kaut arī tās nav pietiekami būtiskas, lai ietekmētu vispārējo secinājumu.

4.13. Attiecībā uz A kontu Dānijā dati, kurus elektroniskajā no-rēķinu sistēmā bija ievadījuši uzņēmēji, bieži neatspoguļoja reālo importa stāvokli un tāpēc nebija ticami. Tādējādi Komisijai pār-skaitītā tīrā summa ir samazināta. Portugālē ar regulāru kavēša-nos uzskaita un dara pieejamus Komisijai tos nodokļus, kas atgūti piespiedu piedziņas ceļā.

4.14. Tāpat kā iepriekšējos gados, Palātas revīzijā atklāja pro-blēmas saistībā ar B kontiem, tostarp:

- bija gadījumi, kad preces laida brīvā apgrozībā, kaut arī ne-bija samaksāts vai nodrošināts muitas parāds,
- neapstrīdētus muitas parādus, kas bija vismaz daļēji nodro-šināti, ie-grāmatoja B kontos, kaut arī tās parādu summas, ku-rām ir nodrošinājums, bija jādara pieejamas,

4.13. Komisija attiecībā uz šiem konstatējumiem sadarbojas ar attie-cīgajām iestādēm. Tiks veikti pasākumi, lai atgūtu visus pašu resursus, kas nav padarīti pieejami, un visus procentus, kas ir radušies novilcinā-jumu rezultātā.

4.14. B kontus bieži vien lokāli uztur atsevišķi muitas biroji, un tāpēc pastāv augsts risks, ka kontos ir iespējamas vienreizējas kļūdas. Tāpēc B kontu precizitātes pārbaudīšana ir pastāvīgs Komisijas pārbaudītu te-mats. Papildus tam 2007. gadā Komisija sniedza dalībvalstīm konkrē-tus ieteikumus pareizai kontu izmantošanai.

— Komisija izskatīs šo konstatējumu kopā ar iesaistīto dalībvalsti.

— Komisija jau risināja šo jautājumu ar vienu dalībvalsti, kurā pēc 2007. gadā veiktas pārbaudes konstatējums bija sistemātisks. Ar iesaistītajām dalībvalstīm tiks risināti trīs atlikušie individuālie ga-dījumi, uz kuriem atsaucas Palāta.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

— visaptverošu nodrošinājumu, kuru sniedza noliktavas turētājs, neuzskatīja par nodrošinājumu, kā rezultātā pēcmuitošanas piedziņas parādus sistemātiski un kļūdaini ieskaitīja B kontā.

— Komisija attiecībā uz šo jautājumu sadarbosies ar iesaistīto dalībvalsti, bet Komisija uzskata, ka kļūda, iespējams, ir lokāla. Tās veiktā muitas noliktavas pārbaude 2005. gadā ne tikai neatklāja līdzīgas kļūdas, bet arī apstiprināja, ka valsts norādījumi šajā jautājumā atbilst Kopienas tiesību aktiem.

PVN un NKI pašu resursi

4.15. Palātas revīzijā konstatēja, ka dalībvalstu iemaksu aprēķinā un dalībvalstu veiktajos maksājumos netika konstatētas būtiskas kļūdas.

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums**Tradicionālie pašu resursi**

4.16. Palātas pārbaudes uz vietas apstiprināja, ka revidētās pārraudzības un kontroles sistēmas muitas un tradicionālo pašu resursu uzskaitē kopumā darbojās labi. Palāta arī caurskatīja Komisijas veiktās pārbaudes, kurās konstatēja, ka pašu resursu iekasēšanas sistēmas kopumā bija apmierinošas. B kontu pārvaldība joprojām bija joma, kurā Komisija atrada nepilnības.

Muitas noliktavas

4.17. Muitas noliktavas atliktais režīms ļauj uzglabāt ārpuskopienas preces, nepiemērojot tām ievadmuitu vai tirdzniecības politikas pasākumus, kamēr tās glabā telpās vai uzskaites sistēmā, kas sertificēta kā muitas noliktava ⁽¹¹⁾.

4.18. Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, Palāta lēš, ka aptuveni 20 % tradicionālo pašu resursu iekasē par precēm, kas pirms tam uzglabātas muitas noliktavā Kopienā. Galvenais risks ir tāds, ka preces var izņemt no muitas uzraudzības un novirzīt iekšējā tirgū, nesamaksājot noteiktos nodokļus vai nepiemērojot citus ar importu saistītos pasākumus. Lai samazinātu šo risku, atļauja saimniekot muitas noliktavā jāizsniedz tikai uzticamiem tirgotājiem ⁽¹²⁾, un dalībvalstu muitas dienestiem jāuzrauga noliktavas darbība. Tomēr Kopienas tiesību aktos nav noteikts obligātais pārbaudīšanas līmenis, kas jāveic, lai nodrošinātu atbilstību muitas noteikumiem.

4.18. Risks tiek vēl vairāk ierobežots, jo muitas iestādes var pieprasīt garantiju (Kopienas Muitas kodeksa 88. pants). Ja dalībvalsts attiecīgi nerīkojas un pēc tam izrādās, ka tā nespēj piedzīt muitas parādu, Komisija uzskatīs dalībvalsti par atbildīgu ar pašas resursiem.

Turklāt dalībvalstīm pašām ir jānosaka metodes un muitas kontroles biežums. Kopienas tiesību aktos ir noteikts tikai obligātais pārbaudīšanas līmenis nelielā skaitā gadījumu, uz kuriem attiecas konkrēti riski.

⁽¹¹⁾ Kopienas Muitas kodeksa 84.–90. un 98.–113. pants (Padomes Regula (EEK) Nr. 2913/92 (OV L 302, 19.10.1992., 1. lpp.)) un Kopienas Muitas kodeksa īstenošanas noteikumu 496.–535. pants (Komisijas Regula (EEK) Nr. 2454/93 (OV L 253, 11.10.1993., 1. lpp.)).

⁽¹²⁾ Kopienas Muitas kodeksa 86. pants.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

4.19. Palāta pārbaudīja ieviestās sistēmas saistībā ar muitas nolikta atļauju izsniegšanu un uzraudzību. Palāta konstatēja, ka kopumā šīs sistēmas darbojas labi, tomēr atrada šādas nepilnības:

- trešajā daļā no pārbaudītajiem atļauju dokumentiem nebija pierādījumu tam, ka krājumu uzskaites sistēmas atbilst Kopienas prasībām ⁽¹³⁾. Palāta konstatēja trūkumus krājumu uzskaitē un neatbilstības starp krājumu uzskaiti un faktiskajiem krājumiem muitas noliktavās,
- četrās no septiņām apmeklētajām dalībvalstīm revīzijā konstatēja, ka preču atlasē muitas pārbaudēm nebija ņemti vērā iespējamie riski ⁽¹⁴⁾ – riska profili nebija iestrādāti datorizētā muitas deklarēšanas sistēmā,
- iekšējās kontroles sistēmās atrada vēl citas nepilnības, kas varēja izraisīt preču neatļautu laišanu iekšējā tirgū un ieņēmumu zaudēšanu. Divās muitas noliktavās bija kļūdaini lietots viens un tas pats noliktavas licences numurs, kas ļāva novietot importētās preces tādā muitas noliktavā, kura nebija deklarēta muitai. Citā gadījumā muitas noliktavas turētājs, kuram pie katras izvešanas bija jāuzrāda preces muitai, piemēroja neatļautas vienkāršotas izbraukšanas procedūras, tādējādi izvairoties no pārbaudēm,
- Palāta konstatēja, ka pēcmuitošanas revīzija muitas noliktavās notika tik reti, ka palielinājās ieņēmumu zaudēšanas risks noilguma ⁽¹⁵⁾ dēļ. Turklāt bija maz pierādījumu par to, ka revidējamo nolikta atlase būtu balstīta uz riska analīzi.

4.19.

- Komisija izskatīs šo konstatējumu kopā ar iesaistītajām dalībvalstīm. Atbilstošā gadījumā dalībvalstīm tiks pieprasīts veikt korigējošas darbības gadījumos, ja krājumu neatbilstības nav novērstas.
- Šis konstatējums tiks risināts kopā ar iesaistītajām dalībvalstīm.
- Dalībvalsts izlaboja atļaujas numura dublēšanos, un tā revīzijas gaitā ir izsekotas visas preces, konstatējot, ka visas maksājamās nodevas ir atbilstoši iegrāmatotas. Lai novērstu kļūdu atkārtošanos, dalībvalsts uzlabo arī savas iekšējās kontroles sistēmas. Attiecībā uz neatļauto vienkāršoto procedūru izmantošanu attiecīgajai dalībvalstij tika pieprasīts veikt korigējošus pasākumus.
- Komisija 2006. gadā veiktās pārbaudes rezultātā jau apspriež šo jautājumu ar vienu no iesaistītajām dalībvalstīm, un tiek turpināti papildu pasākumi. Tā izskatīs šo konstatējumu ar atlikušajām trim dalībvalstīm.

PVN pašu resursi

Atrunas

4.20. Apšaubāmus elementus dalībvalstu iesniegtajās PVN deklarācijās ar atrunu palīdzību patur atvērtus labojumiem pēc tiesību aktos noteiktā četru gadu termiņa. No 2007. gadā atceltajām 35 atrunām ⁽¹⁶⁾ deviņas attiecās uz 1997. gadu vai agrāk.

4.20. Paredzams, ka drīz tiks atceltas divas papildu atrunas, kas pieņemtas vēl pirms 1998. gada, lai gan 2008. gadā notiks īpašs apmeklējums, sevišķu uzmanību pievēršot stratēģijas izstrādei ar iesaistīto dalībvalsti, lai atceltu 1989. gadā noteikto atrunu.

⁽¹³⁾ 515.–516. pants Kopienas Muitas kodeksa īstenošanas noteikumos, kuros jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1875/2006 (OV L 360, 19.12.2006., 64. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Kopienas Muitas kodeksa īstenošanas noteikumu 4.f pants.

⁽¹⁵⁾ Saskaņā ar Kopienas Muitas kodeksa 221. panta 3. punktu paziņošana parādniekam nav vajadzīga pēc triju gadu termiņa izbeigšanās, skaitot no muitas parāda rašanās dienas.

⁽¹⁶⁾ Bija vēl seši gadījumi (trīs Vācijā un trīs Itālijā), kad atrunas atcēla daļēji.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

21 atruna attiecībā uz 1997. gadu vai agrāk (tostarp divas, kas attiecās uz 1989. un 1993. gadu) 2007. gada 31. decembrī joprojām bija spēkā (sk. **4.2. tabulu**).

4.2. tabula – 2007. gada 31. decembrī spēkā esošās PVN atrunas

Dalībvalstis	2006. gada 31. decembrī spēkā esošās atrunas	2007. gadā formulētās atrunas	2007. gadā atceltās atrunas	2007. gada 31. decembrī spēkā esošās atrunas	Senākais gads, uz kuru attiecas atrunas
Beļģija	8	4	4	8	1989
Dānija	1	0	1	0	
Vācija	17	9	8	18	1999
Grieķija	16	3	9	10	1998
Spānija	5	1	0	6	1999
Francija	3	1	0	4	1993
Īrija	12	0	0	12	1998
Itālija	13	3	2	14	1995
Luksemburga	1	0	0	1	1997
Nīderlande	1	1	0	2	2002
Austrija	8	1	1	8	1995
Portugāle	10	2	5	7	1996
Somija	6	1	0	7	1995
Zviedrija	11	1	3	9	1995
Apvienotā Karaliste	4	3	2	5	1998
Kipra	0	3	0	3	2004
Čehijas Republika	0	1	0	1	2004
Igaunija	0	0	0	0	
Latvija	0	1	0	1	2004
Lietuva	0	2	0	2	2004
Ungārija	0	5	0	5	2004
Malta	0	6	0	6	2004
Polija	0	3	0	3	2004
Slovākija	3	2	0	5	2004
Slovēnija	0	0	0	0	
Bulgārija	0	0	0	0	
Rumānija	0	0	0	0	
Kopā	119	53	35	137	

Avots: Eiropas Komisija.

4.21. Nav efektīva instrumenta, ar ko nodrošināt, lai dalībvalstis sniegtu pietiekamu informāciju skaidri norādītā termiņā, tādējādi Komisijai dodot iespēju lemt par spēkā esošo atrunu atcelšanu. Savos ieteikumos saistībā ar 2006. gada izpildes apstiprināšanu Padome atkārtoti aicināja Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm turpināt centienus nodrošināt atrunu atcelšanu saprātīgā termiņā.

4.21. *Pašreizējais tiesiskais regulējums ir līdzsvarā, kas atspoguļo kooperatīvo pieeju, kurai ir jābūt starp Komisiju un dalībvalstīm. Tomēr Komisija rūpīgi pārbauda regulējumu, kas ir saistīts ar atrunu pārvaldību, padarot to daudz preventīvāku. Atrunas tiks sadalītas kategorijās, atvieglojot iespēju noteikt tās atrunas, attiecībā uz kurām visvairāk nepieciešama rīcība. Šobrīd ieviešanas procesā ir pārvaldības apmeklējumi, galveno uzmanību pievēršot tikai stratēģijām virzības nodrošināšanai, kuras rezultātā tiktu atceltas atrunas. Komisija rīkosies arī daudz preventīvāk, izvērtējot, vai pārkāpuma procedūras uzsākšana konkrētos gadījumos sniegtu ieguvumus.*

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

4.22. Pēc Komisijas veiktās kontroles dalībvalstīs 2007. gadā mainījās ES-27 PVN aprēķinu bāze, un attiecīgi kopējais PVN resurss palielinājās par aptuveni 50 miljoniem EUR. Turklāt pēc Grieķijas NKI augšupejoša pārrēķina (sk. 4.28. punktu), kuram savukārt bija ietekme uz maksimālajām iemaksām⁽¹⁷⁾, šīs dalībvalsts PVN iemaksa palielinājās par aptuveni 300 miljoniem EUR.

4.23. Palāta pārbaudīja pierādījumus par 35 atrunu atcelšanu 2007. gadā. Komisijas darbs saistībā ar atrunu atcelšanu kopumā bija apmierinošs, tomēr Palāta konstatēja šādas problēmas, proti, kad Komisija apstiprina pārskatītos dalībvalsts datus un pēc tam atceļ attiecīgo atrunu, tai nekavējoties jāievada pārskatītie dati savā finanšu datubāzē un jākorrigē saņemamo pašu resursu summa. Korekcijas saistībā ar četrām atceltajām atrunām nebija ievadītas šajā datubāzē, tāpēc PVN pašu resursi nebija pareizi aprēķināti.

PVN direktīvas piemērošanas uzraudzība

4.24. Nodokļu un muitas savienības ĢD atbild par PVN direktīvas pareizu piemērošanu. Ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts nepilda savus pienākumus saskaņā ar šo direktīvu, tā var griezties Tiesā pēc tam, kad būs pabeigta pirmsstrīda procedūra (pienākumu neizpildes procedūra, Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 226. pants). 2007. gadā bija pieci šādi gadījumi, trim no tiem bija negatīva ietekme uz PVN pašu resursiem. Divām lietām, kuras patiešām tika iesniegtas Tiesai 2007. gadā, no lietas reģistrēšanas datuma līdz dienai, kad lietu nosūtīja Eiropas Kopienas Tiesai, vidēji pagāja 29 mēneši. Par pārējām trim lietām, kas attiecas uz 2003.–2005. gadu, līdz 2007. gada beigām nebija iesniegta prasība Tiesā, kaut arī 2007. gada jūnijā bija pieņemts lēmums to darīt.

4.23. Tagad ir ieviestas izmaiņas datubāzēs, un kopējā finansiālā ietekme piecu gadu laikā kopš atrunu pastāvēšanas ir nedaudz mazāka par 12 miljoniem euro. Papildus tika ieviestas jaunas procedūras, ar kurām paplašina dienestu savstarpējās apspriedes par kontroles ziņojumu saturu. Tām vajadzētu novērst turpmākus gadījumus.

4.24. Juridiskais konteksts dalībvalstīs bieži vien ir sīks un sarežģīts, kam vajadzīga pamatīga analīze. Komisija pievērš īpašu uzmanību lietu sagatavošanai par tiesību aktiem, kas ir saistīti ar netiešu aplikšanu ar nodokļiem iesaistīto "pašu resursu" dēļ, un vienprātības prasībai veikt izmaiņas tiesību aktos. Vienlaikus Komisija gūst panākumus, nodrošinot tādu virzību lietās, kas ietekmē pašu resursus, kas ir kopumā līdzvērtīga virzībai citās sarežģītās un sīkās lietās par Kopienas tiesību aktu nepareizu piemērošanu. Lai gan tas neietekmē tās lietu pārvaldību, Komisija, darbojot pārkāpumus, pieprasa pienākošās summas un procentus par aizritējušo laiku.

Komisija nesen mainīja procedūras, lai varētu biežāk pieņemt lēmumus nolūkā samazināt novilcinājumus, kas radās, dalībvalstu paziņojumus saņemot neilgi pirms nākamā procedūras pasākuma veikšanas, ļaujot lietām virzīties uz priekšu uzreiz pēc jaunās informācijas analīzes pabeigšanas. Komisija riskē zaudēt lietu procesuālu iemeslu dēļ, ja tā pilnībā neņem vērā dalībvalstu ieguldījumu. Visbeidzot, prasības sagatavošana iesniegšanai Eiropas Kopienas Tiesā dažkārt var izrādīties apgrūtināta lietu sarežģītības, spēkā esošo tiesību aktu vai citu saistītu tiesisku jautājumu dēļ.

⁽¹⁷⁾ Saskaņā ar Lēmuma 2000/597/EK, Euratom 2. panta 1. punkta c) apakšpunktu (OV L 253, 7.10.2000., 42. lpp.) PVN aprēķinu bāze, ko ņem vērā dalībvalstu PVN iemaksu aprēķinā, katrai dalībvalstij nepārsniedz 50 % no NKI/NKP.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

4.25. Šajos laika posmos PVN direktīva nebija piemērota pareizi. Tādējādi var būt ievērojami samazināta PVN summa, kuru saņēma dalībvalstis, un līdz ar to bija iespējama arī ietekme uz PVN pašu resursiem.

4.25. *Jebkura iespējamā ietekme uz PVN resursu tiks ņemta vērā ar atpakaļejošu datumu, kad Eiropas Kopienų Tiesa sniegs spriedumu šajās lietās.*

NKI pašu resursi**Ilgadējie NKI dati**

4.26. Ik gadu līdz 22. septembrim dalībvalstis iesniedz Komisijai (Eiropas Kopienų Statistikas birojam) rādītājus par NKI kopsummu un tās sastāvdaļām (NKI anketa), ietverot datus par iepriekšējo gadu un izmaiņas, kas izdarītas rādītājos par iepriekšējiem gadiem. Kopā ar šiem rādītājiem dalībvalstis iesniedz ziņojumu par NKI datu kvalitāti (NKI kvalitātes ziņojums), kurā parādīts, kā iegūtas kopsummas, un aprakstītas visas būtiskās izmaiņas procedūrās un izmantotajos statistikas pamatdatos, kā arī izskaidroti labojumi, kas izdarīti agrākos NKI aprēķinos ⁽¹⁸⁾. Dalībvalstu iesniegto NKI datu dēļ var rasties vajadzība korigēt NKI atlikumus par iepriekšējiem gadiem ⁽¹⁹⁾.

4.27. NKI komiteja 2007. gada 25. oktobra sēdē nolēma, ka, ņemot vērā spēkā esošās atrunas, ES-15 dalībvalstu dati ir adekvāti, lai tos izmantotu pašu resursu mērķiem. Attiecībā uz ES-12 dalībvalstīm NKI komiteja nevarēja formulēt atzinumu par datiem, jo NKI uzskaitījuma ⁽²⁰⁾ analīze bija tikko sākusies (sk. 4.38. punktu).

4.28. Dati par Grieķiju, kas iekļauti 2007. gada NKP ⁽²¹⁾/NKI anketā, liecināja par 8,5 % līdz 9,9 % lielu pieaugumu ar atpakaļejošu datumu no 1995. līdz 2005. gadam. 2006. gada NKP/NKI anketā Grieķija nosūtīja pārskatītos datus, kuros norādīts pieaugums no 13 % līdz 26 %, kas nozīmē ārkārtīgi nozīmīgu pārrēķinu. Tā kā NKI komiteja uzskatīja, ka tai nav bijis pietiekamas informācijas par pārskatītajiem datiem un saistītajām metodikas izmaiņām, par ko ziņoja Grieķija, tā secināja, ka vēl nepārskatītās NKP/NKI datu sērijas būtu jāizmanto pašu resursiem, līdz Komisija būs pilnībā pārbaudījusi jaunus datus un šīs pārbaudes rezultātu būs paziņojusi NKI komitejai ⁽²²⁾.

⁽¹⁸⁾ NKI regulas 2. panta 2. un 3. punkts.

⁽¹⁹⁾ Regulas (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 10. panta 8. punktā teikts, ka visas iepriekšējo saimniecisko gadu NKP/NKI izmaiņas paredz pielāgojumu katras attiecīgās dalībvalsts atlikumā. Tajā arī teikts, ka NKP/NKI grozījumus, kas izdarīti vēlāk par ceturta gada 30. septembri pēc attiecīgā saimnieciskā gada, vairs neņem vērā, ja vien grozījumu punktus Komisija vai dalībvalsts nav paziņojusi pirms šā termiņa beigām.

⁽²⁰⁾ NKI regulas 3. pants: "Dalībvalstis [...] sniedz Komisijai (Eiropas Kopienų Statistikas birojam) to procedūru un statistikas pamatdatu uzskaitījumu, kas izmantoti, lai aprēķinātu NKI un tā sastāvdaļas saskaņā ar EKS 95. [...]"

⁽²¹⁾ Nacionālais kopprodukts.

⁽²²⁾ Sk. 4.24.–4.26. punktu Palātas pārskatā par 2006. finanšu gadu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

4.29. Grieķija 2007. gadā nosūtīja tikai NKP/NKI anketas kop-savilkumu, kurā nebija norādīti NKP/NKI komponenti, bet kvali-tātes ziņojuma vietā sniedza īsu paskaidrojošu piezīmi. Lai gan NKI komiteja uzskatīja, ka, pienācīgi ņemot vērā spēkā esošās atrunas, jaunie Grieķijas NKP/NKI dati, kurus paziņoja 2007. ga-dā, bija adekvāti, lai tos izmantotu pašu resursu mērķiem (sk. 4.27. punktu), Komiteja aicināja Grieķijas Valsts statistikas insti-tūtu (VSI) un Eiropas Kopienų Statistikų biroju turpināt sadarbī-bu vēl nenoskaidrotajos jautājumos, tostarp saistībā ar daudz detalizētākiem aprēķiniem.

4.30. Komisija veica iepriekšējas pārbaudes uz vietas 2007. ga-da jūnijā un septembrī, lai pārbaudītu Grieķijas uzskaites sistēmu un pārskatītā NKP⁽²³⁾ aprēķinātās skaitliskās aplēses 2000. ga-dam kā atskaites gadam. Kopējais pieaugums sakrita ar pārskati-tajiem datiem, kas iekļauti 2007. gada NKP/NKI anketā.

4.31. Komisija un Grieķijas VSI izstrādāja darbības plānu turp-mākajam darbam, kas vajadzīgs, lai pabeigtu nacionālo kontu komponentu aprēķinu. 2007. gada novembrī Komisija uzsvēra to, cik svarīgi ir pārbaudīt saskaņotību starp kopējiem pārrēķi-niem un izmaiņām, kas saistītas ar konkrētām atrunām, kā arī to, ka Grieķijas VSI ir pienākums sniegt pilnu dokumentāciju par šo tēmu. Rīcības plānā arī prasīts, lai Grieķijas VSI nosūtītu oficiālus detalizētus skaitļus saskaņā ar EKS 95 paredzēto nacionālo kontu datu⁽²⁴⁾ nosūtīšanu līdz 2007. gada 10. decembrim.

4.32. Tā kā nebija izsmeļošas informācijas par NKP/NKI, kā to prasa NKI regula (sk. 4.29. punktu), un tā kā līdz 2008. gada feb-ruārim nebija pieejamas sīkas ziņas par NKP/NKI komponentiem un darbības plānā prasīto dokumentu (sk. 4.31. punktu), Palāta nevarēja ne novērtēt NKP/NKI aprēķinu par 1995.–2006. gadu, ne arī pārbaudīt, vai uz Grieķijas pārskatītajiem NKP kompen-entiem attiecas īpašās atrunas, kas formulētas par 1995.–2001. ga-da posmu. Tādējādi Palāta nevarēja novērtēt NKI atlikumu korekciju precizitāti par šiem iepriekšējiem gadiem.

4.29. līdz 4.32. Galvenie Komisijas ierosinātie labojumi Grieķijas IKP datus tika iegūti tās apmeklējuma laikā Grieķijā un tika sīki izklā-sīti (jo īpaši dokumentā GNIC/094) un apspriesti NKI komitejas sa-nāksmē 2007. gada 6. septembrī. Dalībvalstu nacionālo kontu eksperti NKI komitejā atbalstīja ierosinātos labojumus. NKP/NKI dati par laika posmu no 1995. līdz 2006. gadam, kurus Grieķija paziņoja 2007. ga-da oktobrī, atbilst šiem labojumiem. NKI komiteja 2007. gada 25. ok-tobra sanāksmē atbalstīja procesu un Eiropas Kopienų Statistikų biroja padarītā pārbaudes darba rezultātus, kas tika veikts sadarbībā ar dalīb-valstu NKI ekspertiem, cieši konsultējoties ar NKI komiteju. Komisija veic pēcpasākumus rīcības plānam, kas tika īstenots, lai pabeigtu Grie-ķijas nacionālo kontu elementu aprēķinu. Grieķijas VSI Eiropas Kopie-nų Statistikų birojam 2007. gada 14. decembrī nosūtīja EKS 95 datu pārsūtīšanas programmas datus. Eiropas Kopienų Statistikų birojs pār-baudīja datus un sniedza komentārus, pēc kuru saņemšanas Grieķijas VSI 2008. gada 4. martā iesūtīja pārstrādātus datus, ņemot vērā Eu-rostat komentārus un iekļaujot datus par 2007. gadu. Eiropas Kopienų Statistikų birojs ziņos NKI komitejai un Revīzijas palātai par pārbaudī-tajiem datiem. Pēc NKI komitejas pieprasī-juma Komisija turpināja sadarbību ar Grieķijas Valsts statistikas centru attiecībā uz dažiem sīkākiem aprēķiniem, un tā cer, ka lielāko daļu atru-nu varēs drīz atcelt. Komisija turpinās informēt NKI komiteju un Revī-zijas palātu par šā jautājuma virzību.

(²³) Nacionālais kopprodukts.

(²⁴) Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Regula (EK) Nr. 1392/2007, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 2223/96 par nacionālo kontu datu pārsūtīšanu (OV L 324, 10.12.2007., 1. lpp.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Atrunas

4.33. Attiecībā uz 1995.–2001. gada posmu 2007. gada sākumā bija spēkā 43 īpašās NKP/NKI atrunas ⁽²⁵⁾. 2007. gadā Komisija atcēla 18 atrunas, un gada beigās bija spēkā 25 atrunas (sk. **4.3. tabulu**). Šīs spēkā esošās atrunas attiecas vai nu uz novecojušiem avotiem, uz kuriem balstītas atsevišķas aplēses, vai uz metodoloģiskiem un datu apkopošanas aspektiem ⁽²⁶⁾. Izņemot Grieķijas gadījumu (sk. 4.29. punktu), dalībvalstis jau ir atrisinājušas lielāko daļu atrunām pakārtoto jautājumu, nosūtot ikgadējos NKI datus 2007. gadā vai iepriekšējos gados.

4.3. tabula – 2006. gada 31. decembrī spēkā esošās NKP/NKI īpašās atrunas

Dalībvalstis	2006. gada 31. decembrī spēkā esošās īpašās atrunas	2007. gadā formulētās īpašās atrunas	2007. gadā atceltās īpašās atrunas	2007. gada 31. decembrī spēkā esošās īpašās atrunas
Beļģija	0	0	0	0
Dānija	3	0	3	0
Vācija	0	0	0	0
Grieķija	7	0	0	7
Spānija	5	0	5	0
Francija	3	0	3	0
Īrija	4	0	4	0
Itālija	4	0	0	4
Luksemburga	8	0	0	8
Nīderlande	0	0	0	0
Austrija	0	0	0	0
Portugāle	0	0	0	0
Somija	3	0	3	0
Zviedrija	0	0	0	0
Apvienotā Karaliste	6	0	0	6
Kopā	43	0	18	25

Avots: Eiropas Komisija.

4.34. Par laika posmu no 2002. līdz 2004. gadam ir spēkā vispārējās atrunas par NKI datiem ES-15 dalībvalstīm, un saistībā ar tām ir jāanalizē atjauninātais NKI uzskaitījums. Līdz 2007. gada beigām ES-10 dalībvalstīm vēl nebija formulētas vispārējās atrunas, jo to NKI dati par 2004. gadu paliks atvērti pašu resursu mērķiem līdz 2008. gada septembrim.

4.34. Komisija 2008. gada jūnijā noteica vispārējās atrunas desmit jauno ES dalībvalstu NKI datiem, kas aptver 2004. līdz 2006. pārskata gadu.

⁽²⁵⁾ Ar NKI pašu resursiem saistītās atrunas ļauj koriģēt NKI datus pēc četrus gadus termiņa. Vispārēja atruna attiecas uz visiem dalībvalsts datiem, bet īpaša atruna – uz NKI uzskaitījuma atsevišķiem elementiem.

⁽²⁶⁾ Piem., neatbilstība Eiropas kontu sistēmai (EKS) 95 (sākot ar 2002. gadu) vai EKS 79 (no 1995. līdz 2001. gadam), jautājumi, kas saistīti ar pāreju no EKS 95 uz EKS 79, un nepilnīgas metodes atsevišķu sastāvdaļu novērtēšanai.

PALĀTAS APSVĒRUMI

4.35. Palāta pārbaudīja paraugu, kurā bija desmit 2007. gadā atceltās īpašās atrunas, kas attiecās uz Spāniju, Dāniju un Franciju. Palāta atklāja, ka Komisijas darbs saistībā ar to, lai atļautu atcelt atrunas, neietvēra ne dokumentu pārbaudi, lai apstiprinātu dalībvalstu iesniegtās informācijas ticamību, salīdzinot informāciju ar ārējiem avotiem, ne arī kontroles apmeklējumus uz vietas, lai tieši pārbaudītu valstu kontu kopsummas. Minēto iemeslu dēļ Palāta uzskata, ka šīs pārbaudes nebija pietiekamas, lai sniegtu pamatotu pārliecību par grozīto pakārtoto datu precizitāti.

4.36. Daudzos gadījumos Komisija kavējās pieprasīt papildu informāciju vai datus no dalībvalstīm un tad analizēt saņemto informāciju.

4.37. Eiropas Kopienų Statistikų biroja procedūra NKI atrunu pārvaldībai nesniedz atsevišķus noteikumus par būtiskuma kritērijiem īpašo atrunu formulēšanā, lai būtu konsekventi ievērots izmaksu un ieguvumu princips ⁽²⁷⁾.

Dalībvalstu NKI uzskaitījuma pārbaude

4.38. Dažas dalībvalstis ⁽²⁸⁾ līdz 2007. gada beigām vēl nebija iesniegušas Komisijai atjauninātā vai jaunā NKI uzskaitījuma pilnu versiju (tostarp procesu tabulas), kaut arī termiņš bija 2006. gada 31. decembris ⁽²⁹⁾. Šī kavēšanās ietekmēja to, kā Komisija plānoja paredzētos apmeklējumus pārbaudēm uz vietas 2007.–2009. gadā. 2007. gadā tika apmeklētas trīs dalībvalstis (Grieķija, Malta un Igaunija).

KOMISIJAS ATBILDES

4.35. Komisija veica dokumentāras pārbaudes, kas sniedza pietiekamu informāciju minēto īpašo atrunu atcelšanai. Šīs dokumentārās pārbaudes neliecīnāja, ka ir nepieciešams apmeklējums uz vietas vai salīdzinājums ar ārējiem avotiem.

4.36. Lēnā virzība attiecībā uz konkrētu NKI atrunu, uz kurām atsaucās Palāta, atcelšanu bija saistīta ar resursu ierobežojumiem. Kopš tā laika ir paātrinājies darbs jautājumā par atrunām, un drīzumā ir gaidāma atlikušo atrunu atcelšana.

4.37. Komisija nosaka atrunas par konkrētiem jautājumiem, pamatojoties uz ekspertu vērtējumu, ko izstrādā, ņemot vērā visu pieejamo kvalitatīvo un kvantitatīvo informāciju. Komisija uzskata, ka šī pieeja ir piesardzīga un pilnībā atbilst izmaksu un ieguvumu principam, kas ir minēts Padomes Regulā (EK, Euratom) Nr. 1287/2003. Palātas minētajos piemēros 27. zemsvītras piezīmē ietekmes apmēru varētu noteikt tikai pēc dalībvalstu darba pabeigšanas jautājumā par atrunām, nevis agrāk.

4.38. Komisijai vajadzēja pielāgot tās NKI pārbaudžu plānu novilcinātas NKI uzskaitījumu piegādes dēļ no dažām dalībvalstīm. Komisija pastāvīgi rosina dalībvalstis, jo īpaši NKI komitejā, nosūtīt NKI uzskaitījumus un apstrādāt tabulas noteiktajos termiņos. Nepieciešamība pielāgot NKI apmeklējumu plānu neietekmēja ne NKI kvalitāti, ne arī to izmantošanu budžeta procedūrās, ņemot vērā pastāvošās NKI atrunas.

⁽²⁷⁾ Piemēram, atrunām par ēku apsaimniekotājiem un nekustamā īpašuma aģentiem samaksātajām komisijas maksām nebija būtiskas potenciālas ietekmes. Pēc dalībvalsts paveiktā darba rēķināja, ka šī ietekme varētu būt aptuveni 0,01–0,02 % no NKP. Šādos gadījumos nav ievērots princips, ar kuru saskaņā jāizvairās veltīt nesamērīgus resursus, lai aprēķinātu nenozīmīgus posteņus, kā tas noteikts NKI regulas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā.

⁽²⁸⁾ Luksemburga neatsūtīja uzskaitījuma un procesu tabulas; Austrija, Kipra, Francija, Malta un Apvienotā Karaliste neatsūtīja procesu tabulas.

⁽²⁹⁾ Zviedrijai termiņš bija 31.12.2007. (Zviedrija atsūtīja uzskaitījuma un procesu tabulas 2008. gada janvāra beigās), Rumānijai un Bulgārijai – 31.12.2009.

PALĀTAS APSVĒRUMI

4.39. NKI kopsummu tiešu pārbaudi 2007. gadā veica vienīgi īpašajā Grieķijas gadījumā. Malas un Igaunijas apmeklējuma mērķis bija galvenokārt noskaidrot NKI aprēķinos izmantotos avotus un metodes. Palāta iepriekšējos gados ir mudinājusi Komisiju veikt tiešas pārbaudes, lai gūtu pārliecību, ka dalībvalstis tiešām ievēro procedūras, kuras tās apraksta NKI uzskaitījumā ⁽³⁰⁾.

Vispārīgi secinājumi un ieteikumi

4.40. Ņemot vērā revīzijā veikto darbu un revīzijas tvērumu (sk. 4.4. un 4.9. punktu), Palāta secina, ka:

- dalībvalstu deklarācijās un tradicionālo pašu resursu maksājumos,
- Komisijas aprēķinātajās dalībvalstu iemaksās, kas izriet no PVN un NKI datiem, kuri saņemti no dalībvalstīm, kā arī
- citu veidu ieņēmumos

netika konstatētas būtiskas kļūdas.

4.41. Palāta uzskata, ka attiecīgās pārraudzības un kontroles sistēmas ir efektīvas (sk. **4.1. pielikumu**). Tomēr Palāta vērš uzmanību uz šajā nodaļā izklāstītajām nepilnībām, kurām jāpievērš padziļināta uzmanība, kaut arī tās nav būtiskas sistēmu efektivitātei kopumā.

KOMISIJAS ATBILDES

4.39. Komisijas izvēlētais apstiprināšanas metodes pamatā galvenokārt ir NKI apkopošanā izmantoto avotu un metožu ticamības un piemērotības pārbaudīšana un uzlabošana un to atbilstība Eiropas kontu sistēmai (EKS 95). Komisija 2008. un 2009. gadā turpinās veikt tiešās pārbaudes Palātas norādītajā veidā.

4.41. Neatkarīgi no Palātas novērtējuma, ka kopumā sistēmas ir apmierinošas, tā 4.1. pielikumā ir novērtējusi PVN atrunu pārvaldību tikai kā daļēji efektīvu. Palātas novērtējuma iemesli galvenokārt ir saistīti ar ilgstoši spēkā esošo atrunu pārvaldību. Lai risinātu šo jautājumu, Komisija veic dažādus pasākumus, cieši sadarbojoties ar iesaistītajām dalībvalstīm. Komisija tomēr uzskata Palātas vērtējumu par pārāk bargu.

Lai gan Palāta vērtē NKI sistēmas kā kopumā efektīvas, tā kopsavilkuma tabulā 4.1. pielikumā uzskata, ka, pārbaudot dalībvalstu NKI, ir jāveic tiešākas pārbaudes. Komisija uzskata, ka tās rīcības, lai atceltu dalībvalstu NKI atrunas, pamatā ir rūpīga papildu datu un informācijas pārbaude (skatīt atbildi par 4.35. punktu). Tomēr Komisija kā daļu no tās jaunā NKI pārbaudes trīs gadu cikla 2007. gadā uzsāka tiešo pārbaudi Palātas norādītajā veidā un turpinās piemērot šo pieeju arī 2008. un 2009. gadā.

⁽³⁰⁾ Sk. 4.1. pielikumu Palātas pārskatā par 2006. finanšu gadu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Tradicionālie pašu resursi

4.42. Komisijai arī turpmāk jānodrošina B kontu atbilstīga izmantošana (4.14. un 4.16. punkts). Muitas noliktavas procedūras revīzija parādīja, ka ir jāpastiprina pakārtotie kontroles mehānismi (4.19. punkts).

PVN pašu resursi

4.43. Komisijai jānodrošina efektīva instrumenta, kurš nodrošinātu, lai dalībvalstis sniedz pietiekamu un savlaicīgu informāciju, kas tai ļautu atcelt spēkā esošās atrunas par PVN pašu resursu aprēķinu. Komisijai nopietnāk jāpievēršas iespējām, kas ir tās rīcībā, lai izdarītu spiedienu uz dalībvalstīm, kurām atrunas ir spēkā ļoti ilgi (4.21. punkts).

NKI pašu resursi

4.44. Atjauninātie dati par Grieķiju neietvēra detalizētu informāciju, kas Palātai bija vajadzīga, lai pārbaudītu NKI atlikumu korekciju precizitāti, konkrēti, par 1995.–2001. gada posmu (4.32. punkts).

4.45. 2007. gadā atcēla 18 atrunas, kaut gan nebija veikta ne dokumentu pārbaude par dalībvalstu atsūtītās informācijas ticamību, salīdzinot informāciju ar ārējiem avotiem, ne arī tiešas pārbaudes uz vietas (4.35. punkts). Komisijai jāizmanto šī kontroles pieeja, kad tā veic pārbaudes uz vietas, lai pārbaudītu uzskaitījumu 2008. gadā un gūtu labāku priekšstatu par dalībvalstu NKI datu salīdzināmību, ticamību un pilnīgumu (4.39. punkts).

4.42. Komisija regulāri pārbauda dalībvalstu muitas kontroles sistēmas un B kontu pārvaldību. Tā risinās Palātas atklātās nepilnības ar attiecīgajām dalībvalstīm un nepieciešamības gadījumā veiks pasākumus, lai atgūtu pašu resursus vai maksājamos procentus.

4.43. Pašreizējais tiesiskais regulējums ir līdzsvarā, kas atspoguļo kooperatīvo pieeju, kurai ir jābūt starp Komisiju un dalībvalstīm. Komisija rezerves sadalīs kategorijās, pārvaldības apmeklējumos galveno uzmanību pievēršot tikai tādu stratēģiju nodrošināšanai, kuru rezultātā tiktu atceltas atrunas, un darbosies preventīvāk, apsverot, vai pārkāpumu procedūras uzsākšana konkrētajos gadījumos sniegtu ieguvumus.

4.44. Komisija apmeklēja Grieķiju 2007. gada jūnijā. Piedalījās arī eksperti no citām dalībvalstīm. NKI komitejas sanāksmē 2007. gada 6. septembrī tika pilnībā izskaidroti sīkie labojumi Grieķijas IKP datos. Dalībvalstu nacionālo kontu eksperti NKI komitejā atbalstīja ierosinātos labojumus (skatīt pilnu atbildi par 4.29.–4.32. punktu).

4.45. Komisija veica dokumentāras pārbaudes, kas sniedza pietiekamu informāciju 4.35. punktā minēto īpašo atrunu atcelšanai. Dokumentāro pārbažu rezultāti neliecināja, ka ir nepieciešami kontroles apmeklējumi uz vietas vai salīdzinājums ar ārējiem avotiem.

Komisijas izvēlētais dalībvalstu NKI datu apstiprināšanas metodes pamatā galvenokārt ir NKI apkopošanā izmantoto avotu un metožu ticamības un piemērotības pārbaudīšana un uzlabošana un to atbilstība Eiropas kontu sistēmai (EKS 95). Komisija 2008. un 2009. gadā turpinās veikt tiešās pārbaudes Palātas norādītajā veidā.

IEPRIEKŠĒJO APSVĒRUMU PĒCPĀRBAUDE

4.46. Palātas pēdējos gada pārskatos ietvertos apsvērumu pēcpārbaudes rezultāti atrodami **4.2. pielikumā**.

4.1. PIELIKUMS

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums ⁽¹⁾

Ieņēmumu veids	Galvenie iekšējās kontroles mehānismi					Kopvērtējums
	Komisijas veiktās pārbaudes dalībvalstīs ⁽²⁾	Komisijas veiktās dokumentu pārbaudes	Ieņēmumu pārvaldība	Atrunu pārvaldība ⁽³⁾	Muitas uzraudzība revidētajās dalībvalstīs	
Tradicionālie pašu resursi				—		
PVN					—	
NKI					—	

⁽¹⁾ Tvēruma ierobežojumu sk. 4.4. un 4.9. punktā.

⁽²⁾ Attiecībā uz Komisijas veikto NKI pārbaudi dalībvalstīs uzskaitījumā minēto avotu un metožu pārbaude tiek vērtēta kā efektīva, taču tiešā pārbaude ir izmantota nepietiekami un tāpēc ir tikai daļēji efektīva.

⁽³⁾ Jāuzlabo PVN atrunu pārvaldība, īpaši tādēļ, lai varētu atcelt ilgstoši nenokārtotās atrunas.

Apzīmējumi

	Efektīvi
	Daļēji efektīvi
	Nav efektīvi
—	Neattiecas vai nav vērtēts

4.2. PIELIKUMS

Palātas iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaude

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbildes
<i>Tradicionālie pašu resursi. Lauksaimniecības tarifu kvotas</i>			
Pārskata par 2006. finanšu gadu 4.13. punktā Palāta atzīmēja, ka paš-laik tarifu kvotu sistēmā iekļauto to lauksaimniecības produktu importa vai eksporta nodrošinājums, kurus pārvalda saskaņā ar importa vai eksporta licenci un kurus vēlāk atsavina, kļūst par attiecīgās dalībvalsts resursu. Palāta uzskata, ka šādam nodrošinājumam būtu jākļūst par Kopienu pašu resursu sastāvdaļu un attiecīgās summas būtu jādara pieejamas Komisijai. Komisija bija aicināta noskaidrot šo jautājumu.	Komisija sniedza Palātai sīkas ziņas par to lauksaimniecības produktu importa vai eksporta nodrošinājumiem, kurus pārvalda saskaņā ar importa vai eksporta licenci un kurus vēlāk atsavina, par pēdējiem septiņiem gadiem. Pamatojoties uz šo informāciju, Palāta lēš, ka gada vidējā summa ir aptuveni 16 miljoni EUR, no kuriem 3 miljoni EUR attiecas uz tarifu kvotu sistēmu.	Komisija – saskaņā ar tās atbildi uz 4.13. punktu – Palātas ierosinājumu virzīs apspriešanai atbilstīgā forumā, lai noskaidrotu šo jautājumu. Tas ir paredzēts 2008. gadā.	<i>Šo jautājumu 2008. gada jūlija darba kārtībā iekļāva Padomdevēja komiteja pašu resursu jautājumos, lai tālāk apspriestu šo jautājumu ar dalībvalstīm.</i>
<i>Tradicionālie pašu resursi. Komisija un Vācija diskutē par iespējamiem muitas maksājumiem</i>			
Pārskata par 2004. finanšu gadu 3.23. punktā Palāta atzīmēja, ka Vācija 2003. gadā no sava B konta bija dzēsusi grāmatojumus kopsummā par 40,1 miljonu EUR, nepaskaidrojot pilnībā šo samazinājumu. 2005. gadā Palāta norādīja, ka Komisija un Vācija diskutē par iespējamiem muitas maksājumiem 22,7 miljonu EUR apmērā. Stāvoklis bija tāds pats 2006. gadā.	Diskusijas par 22,7 miljoniem EUR turpinājās 2007. gadā. Komisija lūdza Vācijai sniegt sadalījumu starp nodrošinātajiem un nenodrošinātajiem parādiem B kontā un izmantot šos datus, lai novērtētu pārlicību par summām, kuras iespējams atgūt.	Jānosaka galīgā atgūstamā summa, lai beidzot slēgtu šo jautājumu.	<i>Kā norādīja Palāta, Vācijai ir pieprasīts iesniegt attiecību starp nodrošinātajiem un nenodrošinātajiem parādiem B kontā, lai gūtu pārlicību par to, ka nepienākas papildu summas.</i>
<i>NKI pašu resursi. Pārskatīšanas politika (tostarp Grieķijas pārskatīšanas pēcpārbaude)</i>			
Pārskatā par 2006. finanšu gadu Palāta iekļāva dažus apsvērumus par Grieķijas veikto pārskatīšanu (4.24.–4.26. punkts) un 4.32. punktā ie-teica Komisijai: a) izstrādāt noteikumus par NKI izmaiņu paziņošanu, lai Komisija un NKI komiteja būtu iepriekš brīdināta par lielām izmaiņām; b) īstenot saskaņotu politiku nacionālo kontu datu izmaiņām, iekļaujot prasību par regulāru standartizāciju;	a)–b) NKI komiteja 2007. gada 26. aprīlī pau-da kopumā pozitīvu viedokli par pamatnostādņēm, kuras piedāvāja Valūtas, finanšu un maksājumu bilances statistikas komiteja (VFMBSK), it īpaši par tādu nozīmīgu pārskatīšanu koordi-nēšanu un paziņošanu, kuras saistītas ar izmaiņām jēdzienos, definīcijās vai kla-sifikācijā Eiropas Savienībā (ietverot vie-notu standartizāciju ik pēc pieciem gadiem). Tomēr dažas dalībvalstis grib saglabāt tiesības veikt pārskatīšanu ār-pus noteiktā grafika. 2007. gada 13. no-vembrī ECOFIN Padome atzinīgi novērtēja pamatnostādnes par lielu sta-tistikas pārskatīšanu paziņošanu, kā to noteikusi VFMBSK, un aicināja dalībval-stis ievērot šīs pamatnostādnes.	a)–b) Kaut arī ir panākta virzība noteikumu noteikšanā par nozīmīgu pārskatīšanu paziņošanu, kopēja pārskatīšanas poli-tika Eiropas Savienībā vēl nav īstenota. Eiropas Kopienų Statistikų birojam ir jāturpina šī jautājuma apspriešana ar dalībvalstīm.	a)–b) Komisija uzraudzīs Valūtas, finanšu un maksājumu bilances statisti-kas komitejas (VFMBSK) ierosināto pamatnostādņu piemērošanu, pa-ziņojot par dalībvalstu veiktām nozīmīgām pārskatīšanām. Komisija turpina diskusijas ar dalībvalstīm par kopējo pārskatīšanas politiku. Ei-ro-pas Kopienų Statistikų birojs iesniedza vēl vienu dokumentu Valstu kontu darba grupas (VKDG) sanāksmē 2008. gada maijā. VKDG at-zinīgi novērtēja dokumentā izklāstītos principus, kas arī tiks iesniegti VFMBSK sanāksmē 2008. gada jūnijā.

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbildes
c) nodrošināt, lai secinājumi, kas izriet no Grieķijas uzskaitījuma pārbaudes, būtu pieejami pietiekami agri, lai varētu izlabot datus iekļaut 2007. finanšu gada pārskatos.	c) Sk. 4.28.–4.32. punktu tekstā.	c) Kaut arī NKI komiteja jaunajos Grieķijas NKP/NKI datus, kuri tika paziņoti 2007. gadā, uzskatīja par atbilstīgiem pašu resursu mērķiem, dati vēl nav galīgi (ir īpašas atrunas par 1995.–2001. gada posmu, vispārējas atrunas par 2002.–2004. gadu, bet uz turpmākajiem gadiem attiecas noteikumi par četriem gadiem). Eiropas Kopienų Statistikas birojam 2008. gadā ir jāturpina sadarbība ar Grieķiju, lai pabeigtu Grieķijas NKI uzskaitījuma un datu pārbaudi un atceltu īpašās atrunas.	c) <i>Pēc NKI komitejas 2007. gada oktobra pieprasījuma Eiropas Kopienų Statistikas birojs turpināja sadarbību ar Grieķijas Valsts statistikas centru, cerot, ka lielāko daļu atrunu varētu atcelt 2008. gadā. Komisija turpinās informēt NKI komiteju un Revīzijas palātu par šā jautājuma attīstību.</i>

5. NODAĻA

Lauksaimniecība un dabas resursi

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ievads	5.1.–5.7.
Politikas grupas “Lauksaimniecība un dabas resursi” raksturojums	5.3.–5.7.
Īpašais izvērtējums saistībā ar Ticamības deklarāciju	5.8.–5.58.
Revīzijas tvērums	5.8.–5.11.
Pakārtoto darījumu likumība un pareizība	5.12.–5.16.
Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums	5.17.–5.49.
Politikas joma “Lauksaimniecība un lauku attīstība”	5.17.–5.48.
Vides, zivsaimniecības, veselības un patērētāju aizsardzības politikas jomas	5.49.
Vispārīgi secinājumi un ieteikumi	5.50.–5.58.
Iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaude	5.59.–5.67.
Jēltabakas tirgus kopīgā organizācija	5.59.–5.60.
Kā Komisija pārvalda un pārrauga mutes un nagu sērgas apkarošanas pasākumus	5.61.–5.65.
Komisijas veiktais lauku saimniecību ieņēmumu novērtējums	5.66.–5.67.

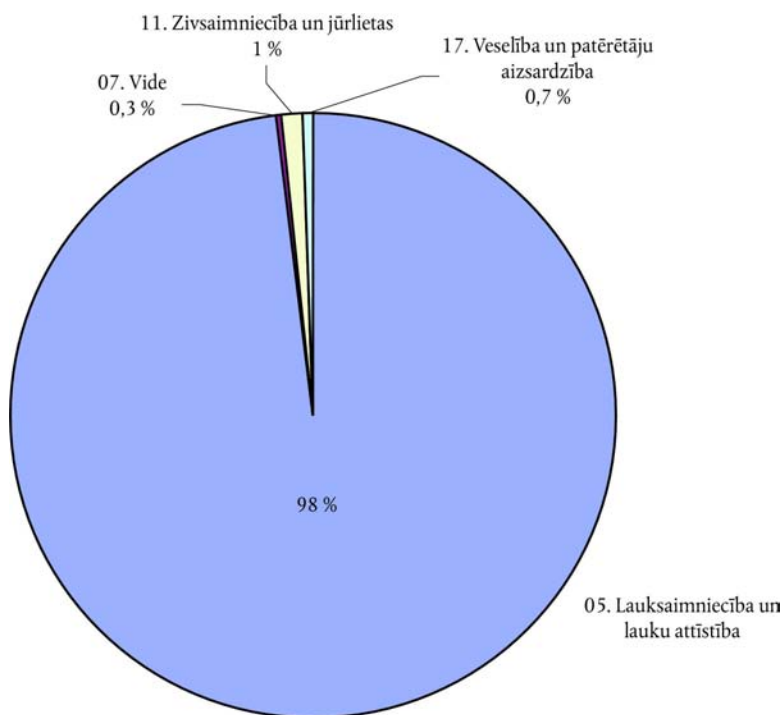
PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IEVADS

5.1. Šajā nodaļā aplūkoti Palātas konstatējumi par politikas grupu "Lauksaimniecība un dabas resursi", kurā ietilpst šādas politikas jomas: 05. Lauksaimniecība un lauku attīstība, 07. Vide, 11. Zivsaimniecība un jūrlietas un 17. Veselība un patērētāju aizsardzība. 2007. gadā saistības bija 53 253 miljoni EUR, bet maksājumi bija 51 044 miljoni EUR ⁽¹⁾. Maksājumu sadalījums politikas jomās sniegts **5.1. grafikā**. Sīkāka informācija par gada tēriņiem izklāstīta šā pārskata **I pielikumā**. Šie izdevumi galvenokārt ietilpst finanšu shēmas kategorijā "Dabas resursu saglabāšana un apsaimniekošana" ⁽²⁾. Revīzijas rezultāti par Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (LVGF) Virzības nodaļas 2007. gada izdevumiem (3 449 miljoni EUR) 2000.–2006. gada programmu posmā ir sniegti šā pārskata 6. nodaļā – Kohēzija.

5.1. grafiks. Lauksaimniecība un dabas resursi (izņemot administratīvos izdevumus). Maksājumu sadalījums politikas jomās

Maksājumi kopā 2007. gadā: 51 044 miljoni EUR

Avots: Eiropas Kopienų 2007. finanšu gada pārskati, II sējums, B pielikums.

⁽¹⁾ Avots: Eiropas Kopienų pārskati par 2007. finanšu gadu, II sējums, B pielikums.

⁽²⁾ Politikā joma "Veselība un patērētāju aizsardzība" ietver arī finanšu shēmas 2. un 3.b kategoriju.

PALĀTAS APSVĒRUMI

5.2. Saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības budžeta izpildi kopumā atbild Komisija. Gandrīz visu lauksaimniecības un lauku attīstības izdevumu pārvaldība ir dalīta. Citās jomās budžeta apropriāciju izlietojumu pārvalda tieši vai netieši centralizēti, izņemot Eiropas Zivsaimniecības fondu, ko pārvalda dalīti, pamatojoties uz daudzgadu programmām.

KOMISIJAS ATBILDES

5.2. Kopienas tiesību aktos ir paredzēta visaptveroša lauksaimniecības izdevumu pārvaldības un kontroles sistēma, kura ir balstīta uz četriem savstarpēji papildinošiem līmeņiem:

- a) obligāta administratīva struktūra dalībvalstu līmenī, kuras centrā atrodas akreditētas maksājumu aģentūras;
- b) detalizētas kontroles un preventīvu sankciju sistēmas;
- c) ex-post kontroles, ko neatkarīgas revīzijas iestādes veic saistībā ar maksājumu aģentūru gadu pārskatiem un to iekšējās kontroles procedūru darbību, un ex-post kontroles, ko īpašas nodaļas veic saistībā ar atbalsta pasākumiem, kas nav integrētās administrācijas un kontroles sistēmas ietvertie tiešie maksājumi;
- d) grāmatojumu noskaidrošana, ko veic Komisija (gan ikgadējā finanšu noskaidrošana, gan daudzgadu atbilstīguma noskaidrošana).

Šie četri līmeņi kopā ir pamats, lai Komisija gūtu pietiekamu pārliecību par pakārtoto darījumu likumības un pareizības kļūdu riska efektīvu pārvaldību lauksaimniecībā.

Politikas grupas “Lauksaimniecība un dabas resursi” raksturojums

5.3. Vienotā maksājuma shēmu (VMS), kuru finansē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds, ievieša, lai pārtrauktu lauksaimniecības produkcijas sasaisti ar maksājumiem lauksaimniekiem (“atdalīšana”). Lai atbilstu vienotā maksājuma shēmai, lauksaimniekiem vispirms jāiegūst “tiesības”. Katra lauksaimnieka tiesību skaitu un vērtību aprēķināja valstu iestādes atbilstoši kādam no modeļiem, kas paredzēti ES tiesību aktos ⁽³⁾. Katras tiesības līdz ar vienu hektāru atbilstīgas zemes, ko deklarējis lauksaimnieks un kas uzturēta labā lauksaimniecības un vides stāvoklī (LLVS), vismaz līdz 2013. gadam ir pamats maksājumam saskaņā ar VMS. Laika gaitā VMS nozīme ir palielinājusies un tagad šī shēma aptver 55 % no izdevumiem (28 199 miljoni EUR) salīdzinājumā ar 12 % (6 260 miljoniem EUR) izdevumu, kas attiecas uz tiešajiem

⁽³⁾ Saskaņā ar vēsturisko modeli katram lauksaimniekam piešķir tiesības, pamatojoties uz vidējo saņemtā atbalsta summu un uz atsaucies periodā – no 2000. līdz 2002. gadam – lauksaimniecībā izmantoto platību. Saskaņā ar reģionālo modeli visām reģiona tiesībām ir viena un tā pati vienotā likme, bet fermerim tiesības piešķir par katru pirmajā pieteikumu iesniegšanas gadā deklarēto hektāru. Jauktajā modeli apvienots vēsturiskais elements ar vienotu likmi, un, ja modelis ir dinamisks, vēsturiskā daļa katru gadu samazinās, līdz dominē vienotas likmes sistēma.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

saistītajiem maksājumiem, un 10 % izdevumu (4 869 miljoniem EUR) intervences pasākumiem lauksaimniecības tirgos. To piemēro 17 dalībvalstīs, un paredzēts, ka pārējās desmit dalībvalstīs ⁽⁴⁾ šo maksājuma shēmu izmantos 2010. gadā un turpmāk.

5.4. *Tiešos saistītos maksājumus finansē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds. Līdz ar VMS ieviešanu lielākā daļa lauksaimnieku maksājumus saņem neatkarīgi no faktiski saražotā daudzuma. Tomēr, lai izvairītos no ražošanas pārtraukšanas, dažas atbalsta shēmas ⁽⁵⁾ ir vai arī var būt ⁽⁶⁾ saistītas ar saražotā daudzumu. Šo atbalsta maksājumu summas samazinās, jo VMS piemēro plašākam produktu klāstam un lielākam dalībvalstu skaitam.*

5.5. *Intervences pasākumus lauksaimniecības tirgos finansē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds. Galvenie pasākumi ir intervences krājumu uzglabāšana un eksporta kompensācijas. Pēdējos gados izdevumi šajā jomā ir strauji samazinājušies politikas izvēles dēļ saistībā ar nesenajām KLP reformām, kā arī tāpēc, ka ir palielinājies pieprasījums pēc lauksaimniecības produktiem un augušas to cenas.*

5.6. *Lauku attīstības izdevumus finansē Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA), un tajos ietverti tēriņi daudziem pasākumiem, piemēram, agrovīdēs shēmām, kompensācijām par lauksaimniecību mazāk labvēlīgās teritorijās, ieguldījumiem lauksaimniecībā un lauku teritoriju infrastruktūrā.*

5.7. *Ar vidi, zivsaimniecību un jūras lietām, kā arī veselības un patērētāju aizsardzību saistītos izdevumus Komisija pārvalda tieši, izmantojot īpašas kontroles sistēmas. Šajos izdevumos ietverti tēriņi vides un patērētāju aizsardzībai, dzīvnieku labturības pasākumiem, kā arī tēriņi saistībā ar starptautiskajiem zvejas nolīgumiem un Eiropas Zivsaimniecības fondu.*

⁽⁴⁾ Dalībvalstis, kuras ES pievienojās 2004. un 2007. gadā, izņemot Slovēniju un Maltu, pašlaik piemēro vienkāršotu VMS, kuru sauc par Vienotā platībmaksājuma shēmu (VPMS), jo atsaucies periodā lauksaimnieki nesaņēma ES subsīdijas.

⁽⁵⁾ Īpaša kvalitātes piemaksa par cietajiem kviešiem, piemaksa par proteīnaaugiem, kultūratkarīgais maksājums par rīsiem, platībatkarīgais maksājums par riekstiem un atbalsts par kultūraugiem ar augstu enerģētisko vērtību ir saistītais atbalsts, bet atbalsts par kokvilnu un atbalsts par cietes kartupeļiem ir daļēji saistītais atbalsts.

⁽⁶⁾ Konkrētās atbalsta shēmas īpaši attiecas uz laukaugiem, aitu un kazu gaļu, liellopu un teļa gaļu, apiņiem un sēklām. Atbalsts tabakai var būt daļēji saistīts un īpašu atbalstu olīvu audžu uzturēšanai var piešķirt, ja tā nolemj konkrētā dalībvalsts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

ĪPAŠAIS IZVĒRTĒJUMS SAISTĪBĀ AR TICAMĪBAS
DEKLARĀCIJU**Revīzijas tvērums**

5.8. Lai iegūtu pārlicību par ES pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību, Palāta pārbaudīja vienotu statistiski reprezentatīvu 196 darījumu paraugu, kas aptvēra visus šajā nodaļā minētos izdevumus (sk. 5.1. punktu).

5.9. Saistībā ar pārraudzības un kontroles sistēmu vērtēšanu Palāta veica plašu revīziju par VMS tiesību noteikšanu un ar to saistītajiem maksājumiem visās dalībvalstīs, kurās piemēro VMS, izņemot Slovēniju un Maltu. 2007. gadā Palāta pārbaudīja vienotā maksājuma shēmai piemērojamo pārraudzības un kontroles sistēmu ticamību izvēlētajās maksājumu aģentūrās Somijā, Francijā, Grieķijā, Nīderlandē, Itālijā, Portugālē, Zviedrijā, Spānijā (Andalūzijā) un Apvienotajā Karalistē (Anglijā) ⁽⁷⁾.

5.10. Palāta pārbaudīja arī tiešo saistīto maksājumu pārraudzības un kontroles sistēmas sešās dalībvalstīs ⁽⁸⁾. Atkarībā no shēmas lauku saimniecībās uz vietas pārbaudot obligāto 5 % paraugu atlasīto pieprasījumu, revīzijā pārbaudīja administratīvo pārbaudīto darbību attiecībā uz visiem pieprasījumiem un šo pieprasījumu atlasīto maksājumu aģentūrās. Turklāt Palātas revidenti atkārtoti veica vairākas pārbaudes uz vietas.

5.11. Palāta izvērtēja arī apliecinātājiestāžu sniegtos apliecinājumus un sagatavotos ziņojumus, kā arī maksājumu aģentūru direktoru ticamības apliecinājumus un ar tiem saistītos apliecinātājiestāžu atzinumus par 34 maksājumu aģentūrām. Citām piecām aģentūrām, kuru apliecinājumi bija ar piezīmēm, pārbaudīja šo piezīmju pamatojumu. Palāta apmeklēja četras apliecinātājiestādes, lai izvērtētu šo iestāžu darba apjomu un kvalitāti. Papildus tam Palāta pārbaudīja trīs 2007. gadā pieņemtos atbilstīguma lēmumus ⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Tās desmit dalībvalstis, kuras pirmās piemēroja VMS, revidēja 2006. gadā, sk. Pārskata par 2006. finanšu gadu 5.15.–5.38. punktu.

⁽⁸⁾ Vācija (Bavārija), Itālija (AGEA) un Portugāle, kuras ieviesa VMS 2005. gadā; Francija, Grieķija un Spānija (Kastīlija un Leona), kuras ieviesa VMS 2006. gadā.

⁽⁹⁾ Komisijas Lēmums 2007/243/EK (OV L 106, 24.4.2007., 55. lpp.), Komisijas Lēmums 2007/647/EK (OV L 261, 6.10.2007., 28. lpp.), Komisijas Lēmums 2008/68/EK (OV L 18, 23.1.2008., 12. lpp.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pakārtoto darījumu likumība un pareizība

5.12. Pamatojoties uz sava revīzijas darba rezultātiem, Palāta secina, ka šai politikas grupai pakārtotajos darījumos kopumā ir būtisks likumības un/vai pareizības kļūdu līmenis. Veicot revīziju, Palāta konstatēja, ka dažādās politikas jomās kļūdu sastopamība un ietekme maksājumos bija atšķirīga. Palāta atkārtoti uzsver, ka lauku attīstības izdevumos ir jo īpaši daudz kļūdu, un norāda uz to, ka vispārēja atruna lauksaimniecības ģenerāldirektora gada darbības pārskatā saistībā ar šiem izdevumiem nozīmē šā fakta atzīšanu.

5.13. Kļūdas bija 61 no 196 revidētajiem darījumiem. Aptuveni divas trešdaļas kļūdu (40) tika atzītas par nopietnām. Darījumos bija būtisks kļūdu skaits attiecībā uz izdevumu atbilstīgumu, precizitāti vai rašanos, un līdz ar to kopējā kļūdu koeficienta aplēstā vērtība svārstījās no 2 % līdz 5 %. Šī aplēse ievērojami neatšķiras no iepriekšējā gadā iegūtās, taču tajā nav ņemtas vērā dažas nopietnas kļūdas, kuras skaitļos nebija izsakāmas. Palātas pārbaudītajos lauku attīstības darījumos kļūdas bija sastopamas ievērojami biežāk nekā ELGF finansētajos darījumos, kurus Palāta pārbaudīja. Lauku attīstība veido neproporcionāli lielu daļu kopējā kļūdu koeficientā. Palātas aplēses liecina, ka ELGF izdevumos kļūdu koeficienta vērtība ir nedaudz mazāka par 2 %. Turpmāk minētie piemēri raksturo galveno konstatēto kļūdu veidu.

5.12.–5.13. Komisija cenšas nodrošināt, lai uzraudzības un kontroles sistēmas būtu efektīvas kļūdu atklāšanā un labošanā, pienācīgi ņemot vērā uz vietas veicamo pārbaudu izmaksas un ieguvumus no tām.

Attiecībā uz lauksaimniecību un lauku attīstību Komisija uzsver Palātas konstatējumu, ka kopējais kļūdu līmenis, visticamāk, būtiski neatšķiras no pagājušā gada, kā ziņots tās 2006. gada ticamības deklarācijā. No dalībvalstīm saņemtā kontroles statistikas informācija arī liecina, ka kļūdu līmenis, kas konstatēts galasaņēmēju līmenī ELGF darbības jomās, kas veido aptuveni 85 % no kopējiem lauksaimniecības un lauku attīstības izdevumiem, ir zem būtiskuma sliekšņa.

Komisija piekrīt Palātas viedoklim, ka lauku attīstības izdevumos, jo īpaši saistībā ar agrovides pasākumiem, ir lielāks kļūdu biežums nekā ELGF izdevumos. Lai arī dalībvalstis pēc Komisijas skaidri izteikta lūguma pirmo reizi iesniedza statistiku par detalizētajām kontrolēm, šie dati ir nepilnīgi, un apliecinātājiestādes tos vēl nav pārbaudījušas un apstiprinājušas. Šā iemesla dēļ Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD ģenerāldirektors 2007. gada darbības pārskatā iekļāva atrunu attiecībā uz lauku attīstību un gaida turpmākas apspriedes par pieļaujamo kļūdu līmeni ar dažādām iestādēm.

Izdevumi lauksaimniecībai un lauku attīstībai 2007. gadā, kurus, iespējams, ar turpmākiem lēmumiem par atbilstību izslēgs no Kopienas finansējuma, tiek lēsti 439 miljonu euro apmērā, kopā ar 152 miljoniem euro, kas atgūti no galasaņēmējiem ⁽¹⁾.

Kā aprakstīts 2007. gada darbības pārskatā, Veselības un patērētāju aizsardzības ĢD ir pārliecināts, ka tā darījumos nebūs būtisks likumības un pareizības kļūdu līmenis, ņemot vērā, ka atlikušo kļūdu biežums ir 1,6 % un tādejādi zem 2 % būtiskuma sliekšņa.

Kā aprakstīts Vides ĢD 2007. gada darbības pārskatā, kontroles sistēmas un trūkumu noteikšanas mehānismi tiek nepārtraukti attīstīti un vajadzības gadījumā tiek papildināti. Ar šiem trauksmes mehānismiem nav konstatēti nekādi trūkumi, kļūdas vai risks, ko varētu uzskatīt par nozīmīgiem un kā rezultātā varētu tikt ieviestas atrunas atbilstoši gada darbības pārskata apkārtrakstā sniegtajām būtiskuma kritēriju pamatnostādņēm, izņemot ex-post revīzijas, kur revidentu, kas veic ex-post revīzijas, ieteiktā iekasēšanas rīkojumu līmeņa un to skaita regulāras palielināšanās pēdējos gadus rezultātā ir ieviesta atruna saistībā ar izdevumiem, ko deklarējuši pasākumu dotāciju saņēmēju, jo būtiskuma līmenis tika pārsniegts par 0,6 %.

⁽¹⁾ 2007. gadā 607 miljoni euro tika atgūti ar finanšu korekciju, un 247 miljonus euro dalībvalstis atguva no galasaņēmējiem (skatīt 2007. gada pārskatu piezīmju 6. nodaļu).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

5.14. Saistībā ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu Palātas izvēlētajā revīzijas paraugā konstatēja šādas kļūdas:

a) VMS: lauksaimnieki pieprasīja izmaksāt nepamatoti lielus līdzekļus un/vai tiesības bija aprēķinātas nepareizi, un tā rezultātā bija veikti nepareizi maksājumi;

b) VMS: pārmaksājumi dažiem atbalsta pieprasītājiem olīveļļas nozarē, jo tiem papildu tiesības piešķīra no valsts rezerves, ja tie citādi nevarēja saņemt šīs tiesības (Spānija). Pārbaudītajam saņēmējam izmaksāja ievērojami lielākus līdzekļus salīdzinājumā ar summu, kuru vidēji maksāja atsaucē periodā (1999.–2002. g.), taču viņš neatbilda ieguldījumu kritērijiem programmā, kurā viņam piešķīra papildu tiesības;

c) VMS: Pārskatā par 2006. finanšu gadu ⁽¹⁰⁾ Palāta norādīja uz to, ka Grieķijā, Spānijā un Itālijā olīvu audzēšanas ģeogrāfiskās informācijas sistēmas dati, nebija ne pilnīgi, ne arī ticami un varētu būt ietekmējuši olīveļļas ražošanas atbalsta shēmas integrēšanu šajā sistēmā. Šīs nepilnības arvien pastāv Itālijā un Grieķijā, kur četros no pieciem pārbaudītajiem darījumiem bija kļūdas, un dažu kļūdu rezultātā izmaksāja ievērojami lielākus līdzekļus;

5.14. Lai arī pārbaudītajiem darījumiem ir jāpārstāv visa politikas grupa, konstatētās kļūdas ne vienmēr ļauj izdarīt secinājumus par individuālā atbalsta darbību. Komisija un iesaistītās dalībvalstis tikai daļēji piekrīt turpmāk tekstā uzskaitītajām Palātas konstatētajām kļūdām.

a) Komisijas dienestu veiktā revīzija parādīja, ka kopumā tiesību aprēķināšana tika veikta saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem un administratīvās un uz vietas veiktās pārbaudes kopumā darbojas labi. Problēmas izskatīs atbilstīguma noskaidrošanas laikā.

Attiecībā uz maksājumiem, kas izriet no kļūdainiem tiesību piešķirumiem, spēkā esošā regula paredz, ka lauksaimnieks konkrēto summu neatmaksā, ja kļūdu saistībā ar tiesību piešķirumu ir pieļāvušas attiecīgās valsts pārvaldes iestādes un attiecīgais lauksaimnieks šo kļūdu nebūtu varējis pienācīgi konstatēt. Komisija uzskata, ka atbilstīguma noskaidrošana ir labs instruments, lai segtu fondam pastāvošo risku, vienlaicīgi ievērojot lauksaimnieku tiesisko palīdzību.

b) Komisija, balstoties uz pašas veiktajām revīzijām, bija informēta par Palātas konstatētajām kļūdām šai saistībā, un to atbilstīgums jau tiek noskaidrots.

c) Komisija, balstoties uz pašas veiktās revīzijas konstatējumiem, jau ir sākusi atbilstīguma noskaidrošanu attiecībā uz sistemātiskiem trūkumiem Grieķijas kontroles sistēmā, tostarp piešķirumu aprēķināšanu ⁽²⁾.

Olīvu audzēšanas ģeogrāfiskās informācijas sistēmas (GIS) datus izmanto tikai kā saskaņotības pārbaudi pirms maksājumu piešķiršanas olīveļļas ražošanai. Tā kā piešķirto tiesību pamatā ir maksājumi olīveļļas ražošanai, nepastāv tiešas saiknes starp GIS un piešķirto tiesību vērtību. Tiesības ir pareizas un likumīgas, ja tās ir aprēķinātas, pamatojoties uz atsaucē periodā samaksāto summu ⁽³⁾. Palātas sistēmas revīzijā par tiesību noteikšanu Grieķijā tika secināts, ka olīveļļas sektorā piešķirtās tiesības ir tikušas sistemātiski novērtētas par zemu.

⁽¹⁰⁾ 5.82.–5.84. punkts.

⁽²⁾ 2006. gada jūnija un 2007. gada aprīļa vēstules.

⁽³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1782/2003.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- d) tiešie saistītie maksājumi: konstatēja ievērojamus pārmaksājumus platību atšķirību dēļ riekstu un žāvēto vīnogu jomā (Spānijā un Grieķijā), un vienā gadījumā atklāja lielas, neizskaidrojamas atšķirības starp lauksaimnieka reģistrā esošo aitu skaitu, par kuru maksāja ES atbalstu, un faktiski konstatēto aitu skaitu (Spānija);
- e) citas shēmas (nav saistītas ar integrēto administrācijas un kontroles sistēmu jeb IAKS): kļūdas attiecas uz nelikumīgiem atskaitījumiem no maksājumiem lauksaimniekiem ⁽¹¹⁾, procentu neiekasēšanu par parādiem (vairākās dalībvalstīs), nepilnībā eksporta kompensāciju pārbaudēs (Portugāle) un rīsu iztrūkumu valsts rezervē (Grieķija).

5.15. Saistībā ar lauku attīstības darbībām Palāta konstatēja šādas kļūdas:

- a) agrovīdēs shēmas: deviņos gadījumos no trīspadsmit pārbaudītajiem lauksaimniekiem neizpildīja visus atbilstīguma nosacījumus (Francija un Īrija);
- b) procentu likmju subsīdijas: esošās procedūras nenodrošina pietiekamu revīzijas izsekojamību, un tāpēc nav iespējams pārbaudīt ES subsīdiju maksājumu pareizību galasaņēmējiem (Francija); turklāt, aprēķinot maksājumu pieprasījumus Komisijai, nav ņemti vērā dalībvalstu veiktajās pārbaudēs konstatētie pārkāpumi, un tādēļ deklarēti nepamatoti izdevumi, kuri atlīdzināti no ES budžeta līdzekļiem.

5.16. Attiecībā uz vidi, zivsaimniecību un veselības un patērētāju aizsardzību pārbaudītajos darījumos atklāja šādas kļūdas:

- a) ar LIFE instrumentu finansētajos projektos bija ietverti neatbilstīgi izdevumi;
- b) uzrādīti nepietiekami dokumenti par to, ka rēķinos norādītie darbi ir patiešām veikti (Spānija);

KOMISIJAS ATBILDES

- d) *Atbalsta shēmas žāvētajām vīnogām ieviešana Grieķijā tiek atkārtoti un nepārtraukti pakļauta atbilstīguma noskaidrošanas procedūram.*
- e) *Komisija un iesaistītā dalībvalsts nepiekrīt Palātas viedoklim, ka atskaitījumi no lauksaimniekiem veiktajiem maksājumiem bija nelikumīgi.*

Attiecībā uz eksporta kompensācijas lietu Komisija atzīmē, ka darījumu neietekmēja kvantitatīvās kļūdas.

5.15.

- a) *Daudzas kļūdas ar būtisku finansiālo ietekmi attiecas uz uzskaiti par nitrātu koncentrācijas samazināšanu saimniecību nevis zemes gabalu līmenī un pastāvīgu žogu ūdensceļu aizsardzībai neesamību. Attiecībā uz pēdējo jautājumu par žogiem Komisija uzskata, ka pasākuma mērķi, t. i., nepieļaut dzīvnieku pārvietošanos, var pārnākt arī ar pārvietojamiem žogiem.*
- b) *Komisija ir informēta par Palātas norādīto jautājumu un atzīst procentu likmju subsīdiju shēmas pareizas finanšu vadības un pietiekamas revīzijas izsekojamības svarīgumu. Tā izskata šo jautājumu kopā ar Francijas iestādēm, tostarp vajadzības gadījumā saistībā ar grāmatojumu noskaidrošanas procedūru.*

5.16.

- a) *Šādus neatbilstīgus izdevumus var konstatēt, vienīgi veicot galīgo maksājumu vai ex-post revīziju.*
- b) *Šādas kļūdas var konstatēt, vienīgi veicot ex-post revīziju.*

⁽¹¹⁾ Atsauce uz Komisijas Regulas (EK) Nr. 1227/2000 23. pantu (OV L 143 16.6.2000., 1. lpp.), saskaņā ar kuru izmaksājamās summas saņēmējiem izmaksā pilnā apmērā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- c) kādai slimības izskaušanas programmai maksājumi bija veikti bez pietiekamiem apliecinājumiem dokumentiem, turklāt nebija ievērots atbilstīgo izmaksu maksimālais lielums katrai pārbaudei un nebija veiktas ieteiktās tehniskās pārbaudes (Vācija).

KOMISIJAS ATBILDES

- c) Nesen tika pieņemts Komisijas lēmums ⁽⁴⁾, ar kuru stiprina finanšu pārskata prasības ⁽⁵⁾. Komisija uzskata, ka minētais maksimālais lielums ir Elisa ⁽⁶⁾ pārbaudē piemērotais maksimālais lielums, kas ir ieviests dalībvalstu līmenī. Komisija nepiekrīt Palātas interpretācijai, ka tas būtu jāattiecina uz katru atsevišķu pārbaudi. Lai arī iesaistītā dalībvalsts bija tiesīga saņemt 50 % finansējuma attiecīgajai programmai, faktiskajai finansējuma summai ar Komisijas lēmumu tika noteikts maksimālais apmērs, kas ir ievērojami zemāks par aprēķināto pieprasījumu. Tika veikta ierosinātā pārbaude (lai izvairītos no testa izmaksu divkāršējas apmaksas starp izskaušanas un neparedzēto gadījumu programmu), un uzreiz tika konstatēts, ka šīs izmaksas nebija atbilstīgas saskaņā ar neparedzēto gadījumu programmu. Tādējādi nebija vajadzīgas papildu padziļinātās pārbaudes.

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums**Politikas joma “Lauksaimniecība un lauku attīstība”**

5.17. Lauksaimniecības un lauku attīstības izdevumiem piemēro dalīto pārvaldību un šādas galvenās kontroles sistēmas:

- a) pieprasījumu un maksājumu pārbaudes atbilstoši integrētajai administrācijas un kontroles sistēmai jeb IAKS ⁽¹²⁾;
- b) specifiskas nozaru pārbaudes, piemēram, lauku attīstības jomā;
- c) fiziskas pārbaudes lauksaimniecības produktiem, kurus eksportē saskaņā ar ES subsidēto eksporta programmu ⁽¹³⁾;
- d) tirdzniecības dokumentu sīka pārbaude pēc maksājuma veikšanas tirgotāju un lauksaimniecības produktu pārstrādātāju telpās ⁽¹⁴⁾;
- e) grāmatojumu noskaidrošanas procedūra, kuru Komisija veic *ex post* (sk. 5.39. punktu).

5.17. Skatīt uz 5.2. punktu sniegto atbildi.

⁽¹²⁾ Padomes Regulas (EEK) Nr. 3508/92 (OV L 355, 5.12.1992., 1. lpp.) un (EK) Nr. 1782/2003 (OV L 270, 21.10.2003., 1. lpp.), kas attiecas uz piemaksām par dzīvniekiem un platībatkarīgo atbalstu.

⁽¹³⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 386/90 (OV L 42, 16.2.1990., 6. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 4045/89 (OV L 388, 30.12.1989., 18. lpp.) reglamentē maksājumus, kas pārsniedz noteikto eksporta kompensāciju sliekšni, pārstrādes un pārveides subsīdijas, kokvilnu, olīveļļu, tabaku un dažus lauku attīstības pasākumus.

⁽⁴⁾ Sanco 1182/2008 rev.3.

⁽⁵⁾ Pašreiz noteiktas Komisijas Lēmumā 2002/677/EK.

⁽⁶⁾ ELISA pārbaude (Enzyme Linked Immuno Sorbent Assay testing) ļauj diagnosticēt klasisko cūku mēri.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

5.18. IAKS ietver divas dalībvalstu līmenī revidētās galvenās shēmas, proti, VMS un tiešos saistītos maksājumus. Atsevišķi elementi ir raksturīgi katrai konkrētajai shēmai, bet daži no tiem ir kopīgi abām. Dalībvalstis atbild arī par īpašo noteikumu piemērošanu tādās jomās kā lauku attīstība (dažus no elementiem kontrolē arī ar IAKS), eksporta kompensācijas un *ex post* detalizētas maksājumu pārbaudes. Komisija atbild par grāmatojumu noskaidrošanu, kuras mērķis ir precizēt summas, kas galīgi ieskaitāmas ES budžetā. Palātas vērtējums par katru no šīm kontroles sistēmām ir izklāstīts 5.19.–5.49. punktā.

Integrētā administrācijas un kontroles sistēma (IAKS)

5.19. Katrā dalībvalstī IAKS veido datubāze par saimniecībām un atbalsta pieprasījumiem, lauku identifikācijas un dzīvnieku reģistrācijas sistēmas saistīto piemaksu gadījumā, kā arī reģistrs par tiesībām saņemt maksājumus tajās dalībvalstīs, kuras īsteno vienotā maksājuma shēmu, kas ir jauna IAKS sastāvdaļa. Sistēma paredz vairākas atbilstīguma pārbaudes: visu atbalsta pieprasījumu administratīvo pārbaudi, savstarpējās atbilstības pārbaudi ar datubāzēm, lai novērstu dubultus pieprasījumus par to pašu zemi un/vai dzīvniekiem, un minimālo 5 % likmi lauku saimniecību inspekcijām uz vietas, kuras veic maksājumu aģentūras.

5.20. Ja ir ievadīti precīzi un ticami dati un sistēma ir pienācīgi ieviesta, IAKS efektīvi ierobežo nelikumīgu izdevumu risku. Tādējādi IAKS ir galvenais pārvaldības un kontroles instruments:

- vienotā maksājuma shēmai (VMS) (sk. 5.21.–5.26. punktu),
- tiešajiem saistītajiem maksājumiem (sk. 5.27. un 5.28. punktu),
- kopējiem elementiem (sk. 5.29. un 5.30. punktu).

Pēc jaunu atbalsta shēmu iekļaušanas VMS pašlaik IAKS aptver gandrīz 85 % ELGF. Šādas IAKS paplašināšanas mērķis ir uzlabot finanšu pārvaldību augsta riska jomās. Attiecībā uz ELFLA un jo īpaši agrovīdi un mazāk labvēlīgiem apgabaliem dažus pamatelementus, piemēram, platību un dzīvnieku skaitu ietver IAKS, bet citus – īpaši izstrādāti kontroles mehānismi.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Vienotā maksājuma shēma (VMS)

5.21. Valsts iestāžu pareizi aprēķinātas un piešķirtas tiesības ir priekšnosacījums pareiziem VMS maksājumiem individuālajiem saņēmējiem pirmajā un visos turpmākajos gados. Dalībvalstīm arī jāievēro tām noteiktie valsts maksimālie apjomi. Palāta atkārtoti konstatēja ⁽¹⁵⁾, ka vairākas dalībvalstis nebija pareizi piemērojušas dažus IAKS iekļautos tiesību noteikšanas un pārvaldības galvenos elementus. Tādējādi Palāta uzskata, ka šīs tiesību aprēķināšanas sistēmas bijušas tikai daļēji efektīvas un tās vēl nesniedz pamatotu pārliecību par to, ka VMS gada maksājumi atbilstoši piešķirtajām tiesībām ir pareizi.

5.22. Piemēram, tiesību aprēķināšanā konstatēja nozīmīgus trūkumus, kuru finansiālo ietekmi ir grūti aprēķināt. Konstatētie šādi trūkumi:

- a) Apvienotajā Karalistē (Anglijā) četras revidētās tiesības bija nepareizi aprēķinātas galvenokārt tādēļ, ka nebija ņemtas vērā izmaiņas zemes gabalos; lai gan šīm kļūdām nebija ievērojamas ietekmes uz maksājumiem 2007. gadā, jo Anglijā piemēro "dinamisko" modeli ⁽¹⁶⁾, šīs sākotnējās tiesības, ja vien netiks izlabotas, radīs ievērojamus pārmaksājumus / nepilnīgu atbalsta izmaksu turpmākajos gados;
- b) Nīderlande sākotnēji piešķir tiesības virs valsts maksimālā apjoma, kas bija 4,9 miljoni EUR, un pēc tam veica individuālos maksājumus. Lai gan veiktie maksājumi kopumā bija mazāki par noteikto valsts maksimālo apjomu, dažiem lauksaimniekiem izmaksāja pārāk lielus līdzekļus. Palātas veiktā apmeklējuma laikā (2008. gada janvārī) nebija veikta oficiāla pārmaksāto līdzekļu piedziņa;

5.21. Ja tiesību nepareizas aprēķināšanas rezultātā fondam ir radies risks, Komisija to pārbaudīs atbilstīguma noskaidrošanas laikā. Tā kā operatoru līmenī pastāv likumīgās pretenzijas, ne vienmēr var būt iespējams izlabot nepareizus tiesību piešķirumus. Turklāt tiesību tirdzniecība un turpmākās reformas attiecībā uz piešķirtajām tiesībām prasa juridisko noteiktību. Tādēļ šim jautājumam uzmanību pievērš, veicot veselības pārbaudi.

5.22.

- a) Komisija, balstoties uz pašas veiktajām revīzijām, jau bija informēta par šo problēmu, un attiecībā uz to 2006. gadā jau tika uzsāka atbilstīguma noskaidrošana.

Apvienotās Karalistes iestāžu veiktie koriģējošie pasākumi, lai samazinātu Palātas norādītās sekas vai izvairītos no tām, ir daļa no šīs procedūras.

- b) Saskaņā ar Komisijas rīcībā esošo informāciju kopējā lauksaimniekiem izmaksātā summa bija 294 miljoni euro, tādējādi netiek pārsniegts valsts maksimālais apjoms – 312 miljoni euro. Attiecībā uz atsevišķiem pārmaksājumiem Nīderlandes iestādes ir apņēmušās no saņēmējiem atgūt nepamatoti veiktos maksājumus.

⁽¹⁵⁾ Pārskats par 2006. finanšu gadu, 5.66. punkts.

⁽¹⁶⁾ Saskaņā ar šo modeli katru tiesību maksājumam ir divi elementi: i) summa, kas balstīta uz vēsturisko atsaucē periodu katram lauksaimniekam un ii) vienotas likmes summa, kas ir vienāda visiem lauksaimniekiem. 2005. gadā šo elementu attiecība bija 90:10, taču katru gadu vienotās likmes summa palielinās, un 2012. gadā tā sasniegs 100 %. Ja lauksaimniekam piešķirtas pārāk daudzas tiesības uz maksājumu, viņš saņems arvien vairāk naudas saistībā ar vienotās likmes komponentu, un tas atsvērs individuālā komponenta zudumu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- c) aprēķinot pamatsummas lauksaimniekiem, Nīderlandes un Grieķijas valsts iestādes iekļāva liellopus, par kuriem konkrētajā atsaucē periodā piemaksas nebija paredzētas; turklāt Grieķijas valsts iestādes piešķir pamatsummas lauksaimniekiem ar aramzemi, neņemot vērā šajā atsaucē periodā piemērotos samazinājumus;
- d) aprēķinot tiesību skaitu, Grieķijas un Spānijas valsts iestādes sistemātiski neņēma vērā lopbarības platību prasības tiem lauksaimniekiem, kuri konkrētajā atsaucē periodā guva labumu tikai no tām piemaksām, kuru saņemšanai nebija vajadzīga zeme, un piešķir tiem īpašas tiesības ⁽¹⁷⁾ tā vietā, lai piešķirtu tiesības uz platībatkarīgo maksājumu ⁽¹⁸⁾, tādējādi radot krietni lielākus maksājumus par hektāru, un attiecīgi samazināja tās platības, kurām jāpiemēro laba lauksaimniecības un vides stāvokļa prasības;
- e) nepamatota tiesību atcelšana, tādējādi liedzot atbalstu iespējamajiem saņēmējiem (Grieķija).
- c) *Saistībā ar vienotā maksājuma shēmu Grieķijā un Nīderlandē atbilstīguma noskaidrošana tika uzsākta attiecīgi 2007. gada aprīlī un 2008. gada maijā.*
- d) *Komisija, balstoties uz pašas veiktajām revīzijām, bija informēta par Palātas konstatētajām kļūdām šai saistībā, un attiecībā uz tām jau ir uzsākta atbilstīguma noskaidrošana, ko attiecībā uz Grieķiju uzsāka 2007. gada aprīlī un Spāniju – 2007. gada jūlijā.*
- e) *Attiecībā uz šo problēmu jau 2007. gada aprīlī uzsāka atbilstīguma noskaidrošanas procedūru.*

5.23. Dalībvalstīm jāizveido valsts rezerve ⁽¹⁹⁾, no kuras tām jāpiešķir tiesības jaunajiem lauksaimniekiem vai tiem lauksaimniekiem, kuri nonākuši īpašos apstākļos vai uz kuriem attiecas pārstrukturēšanas vai attīstības programmas.

5.24. Veicot revīziju, valsts rezerves izlietojumā atklāja vairākas nepilnības:

- a) vairāki valsts rezerves nepareizas izmantošanas gadījumi (Francija): divas neatbilstīgas programmas (kopumā par 42,4 miljoniem EUR), tiesību aktos noteikto termiņu neievērošana citās četrās programmās, ieguldījumu apstiprināšana, lai gan šie ieguldījumi bija iekārtu īstermiņa noma, obligāto noteikumu konsekventa nepiemērošana jaunajiem lauksaimniekiem, kuri sākuši saimniekot atsaucē periodā, un tā rezultātā piešķirti lieki 20,8 miljoni EUR;

5.24.

- a) *Komisija, balstoties uz pašas veiktās revīzijas konstatējumiem, ar 2008. gada aprīļa vēstuli jau uzsāka atbilstīguma noskaidrošanu attiecībā uz šiem pašiem konstatējumiem.*

⁽¹⁷⁾ Īpašiem nosacījumiem pakļautās tiesības uz maksājumu ir izklāstītas Regulas (EK) Nr. 1782/2003 47. un 48. pantā un galvenokārt attiecas uz gadījumiem, kad lauksaimniekam piešķirtas piemaksas par liellopiem, bet viņam nebija hektāru vai tiesības uz hektāru pārsniedz summu, kas lielāka par EUR 5 000.

⁽¹⁸⁾ Regula (EK) Nr. 1782/2003, 3. nodaļas 1. sadaļa.

⁽¹⁹⁾ Regula (EK) Nr. 1782/2003, 42. pants.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- b) nelikumīgi tiesību piešķirumi par jaunajiem olīvkokiem, kuri iestādīti pēc noteiktā termiņa un nav iekļauti konkrētajā programmā (Itālija).

5.25. Piešķirot tiesības olīvu ražotājiem, Itālijas iestādes pieņēma 153 000 ārkārtas apstākļu gadījumus, balsoties vienīgi uz reģiona vai provinces informāciju par to, ka konkrētā teritorija ir bijusi skarta. Pieejamā informācija neļauj aplēst nelikumīgo maksājumu kopsummu.

5.26. VMS tiesību pārvaldībā un uzraudzībā atklāja šādas nepilnības:

- a) nepareizi piemēroti sodi par novēlotiem pieprasījumiem (Nīderlande, Portugāle un Apvienotā Karaliste (Anglija));

- b) Apvienotajā Karalistē (Anglijā) pieprasījumu par vienu un to pašu platību var iesniegt divi "lauksaimnieki" saskaņā ar dažādām platībatkarīgā ES atbalsta shēmām. Deviņos no 12 ES tiešā atbalsta "jauno saņēmēju" apmeklējumiem uz vietas, kā Palāta to jau norādīja Pārskatā par 2006. finanšu gadu ⁽²⁰⁾, VMS deklarētā platība pilnībā vai daļēji nebija atbilstīga vai nu tāpēc, ka nebija labā lauksaimniecības stāvoklī (to galvenokārt neizmantoja lauksaimniecībā) vai arī tāpēc, ka saņēmējs bija neatbilstīgs, jo pats uz šīs zemes neveica nekādu lauksaimniecības darbību;

- c) Portugāle ir piešķirusi tiesības un izmaksājusi VMS atbalstu tiem lauksaimniekiem, kuri deklarēja platības nekultivētos zemes gabalos. Šie nekultivētie zemes gabali parasti ir valstij piederoši ļoti zemas kvalitātes zemes gabali, kurus klāj krūmi un koki. Šādās platībās nepastāv ierobežojumi attiecībā uz koku skaitu, un lauksaimniekiem uz šīs zemes nav jāievēro laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nodrošināšanas prasības. 2007. gadā Portugāle izmaksāja 3,5 miljonus EUR par šādiem nekultivētiem zemes gabaliem. Palāta konstatēja, ka Itālijā saistībā ar VMS maksājumiem pastāvīgām ganībām apstiprinātās zemes platības bija lielākas nekā šo platību atbilstīgās daļas, kuras klāja zāle vai lopbarības zālaugi;

KOMISIJAS ATBILDES

- b) Komisija šo lietu izskatīs atbilstīguma noskaidrošanas procedūrā.

5.25. Komisija, balstoties uz pašas veiktās revīzijas konstatējumiem, ar 2006. gada augusta vēstuli jau uzsāka grāmatojumu atbilstības noskaidrošanu attiecībā uz šīm pašām konstatētajām kļūdām.

5.26.

- a) Portugālei piemērotie sodi bija pārāk bargi – fondam tas nav risks.

- b) Komisija, balstoties uz pašas veiktās revīzijas konstatējumiem, ar 2007. gada jūlija un 2008. gada aprīļa vēstuli jau uzsāka atbilstīguma noskaidrošanu attiecībā uz tām pašām konstatētajām kļūdām.

Attiecībā uz "jauniem saņēmējiem" Komisija, ņemot vērā Palātas pārskatu par 2006. gadu, ir sākusi veikt īpašu izmeklēšanu attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas ir izvēlējušās reģionālos modeļus un ko tādēļ var ietekmēt Palātas izvirzītie jautājumi. Šīs revīzijas vēl nav pabeigtas, un riskus, kuram fonds ir pakļauts, segs finanšu korekcijas. Turklāt jautājums par konkrētu saņēmēju izslēgšanu no tiešajiem maksājumiem ir apskatīts arī Komisijas ierosinājumos par veselības pārbaudi.

- c) Attiecībā uz Portugāli Komisija šo lietu izskatīs atbilstīguma noskaidrošanas procedūrā. Attiecībā uz Itāliju Komisija, balstoties uz pašas veiktās revīzijas konstatējumiem, jau uzsāka atbilstīguma noskaidrošanu attiecībā uz tiem pašiem konstatējumiem.

⁽²⁰⁾ 5.25.–5.27. punkts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- d) maksājumi bija veikti Francijā 275 lauksaimniekiem un Spānijā (Andalūzijā) 33 lauksaimniekiem, kuriem nebija tiesību uz šādiem maksājumiem, bet šo līdzekļu piedziņa nav sāкта.

- d) Saskaņā ar Komisijas rīcībā esošo informāciju Palātas konstatētās atšķirības Francijā ir skaidrojamas ar atšķirīgajiem parametriem, kas tika piemēroti Palātas saīdzināto divu lietas materiālu ieguvē, un nav veikti maksājumi lauksaimniekiem, kuriem nav tiesību uz maksājumiem. Spānijā netika veikti maksājumi lauksaimniekiem, kuriem nebija tiesību uz maksājumiem. Gandrīz visos šajos gadījumos šie lauksaimnieki bija iepriekš pieprasījuši veikt korekciju, kas maksājuma dienā vēl nebija veikta. Tiesību atcelšanas gadījumā maksājumu aģentūra pieprasīja veikt līdzekļu atlīdzināšanu.

Tiešie saistītie maksājumi

5.27. Tiešie saistītie maksājumi, kurus pārvalda IAKS, 2007. gadā sasniedza aptuveni 5 500 miljonus EUR. Dzīvnieku atbalsta shēmas kopumā darbojas apmierinoši, un tas liecina, ka šim mērķim IAKS darbojas ticami. Tomēr Palāta konstatēja vairākas sistēmu nepilnības platību atbalsta administratīvajās pārbaudēs un pārbaudēs uz vietas (sk. **5.1.1. pielikumu**):

- a) administratīvo pārbaūžu nepilnības, kuru rezultātā radās, piemēram, šādas kļūdas: nepareizi ievadīti pieprasījumu dati (Grieķija), vairāku savstarpēji nesaderīgu atbalsta shēmu maksājums par vienu un to pašu zemes gabalu (Itālija) un nepareiza sodu un sankciju piemērošana, kā rezultātā veica pār-maksājumus (Grieķija, Itālija, Spānija un Portugāle);
- b) trūkst dokumentācijas par dažu riska analīzes kritēriju izvēles iemesliem un maksājumu aģentūrās nav veikta gadskārtējā pārvērtēšana riska parametriem, kurus izmanto, lai atlasītu 5 % lauku saimniecību pārbaudēm uz vietas (Portugāle, Spānija).

5.28. Veicot atkārtotas pārbaudes, Palāta konstatēja vairākas konkrētas kvalitātes nepilnības saistībā ar pārbaudēm uz vietas un atklāja neatbilstīgas platības vai zemes gabalus, kurus valsts inspektoriem vajadzēja izslēgt (Grieķija, Itālija, Spānija, Portugāle). Itālijā kāds lauksaimnieks saņēma atbalsta maksājumu par zemes gabalu ar pistācijām. Lai gan 2005. gadā Itālijas valsts iestādes bija veikušas pārbaudi uz vietas, Palāta revīzijā atklāja, ka šī deklarētā platība jau sen ir mežs un tādējādi nav atbilstīga atbalsta maksājumam.

5.27. Attiecībā uz 5. tabulu Komisija nepiekrīt Palātas vērtējumam par sistēmām Itālijā.

Kā Palāta ir atzinusi, lielāko daļu sistēmā konstatēto trūkumu Komisija bija arī konstatējusi, veicot grāmatojumu noskaidrošanu, un ir pieņēmti atbilstīgi uzraudzības pasākumi.

- a) Attiecībā uz sankciju nepareizu piemērošanu Itālijā, Spānijā un Portugālē Komisija, balstoties uz pašas veiktās revīzijas konstatējumiem, jau uzsāka atbilstīguma noskaidrošanu.
- b) Vajadzība katru gadu veikt novērtēšanu ir noteikta Regulā (EK) Nr. 796/2004. Revīzijas ietvaros Komisija izskata, vai riska analīze gadu gaitā ir uzlabojusies un vai tā attiecīgajā gadā ir bijusi efektīva. Ja tiek konstatēts, ka riska analīze ilgstoši nefunkcionē, tādējādi radot risku fondam, dalībvalstīm lūdz veikt koreģējošas darbības, un veic atbilstīguma noskaidrošanu.

Turklāt Komisija regulu vienkāršoja un no 2008. gada Komisijas regulā vairs netiek noteikti riska faktori.

5.28. Komisija pārbauda dalībvalstu kontroles sistēmas, un nepilnības, kas fondam rada risku, pārbauda atbilstīguma noskaidrošanas laikā. Tas attiecas uz Palātas minētajām dalībvalstīm.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IAKS pārraudzības un kontroles sistēmas

5.29. Kā norādīts 5.19. punktā, IAKS iestrādāto pārraudzības un kontroles sistēmu efektivitāte ir viens no galvenajiem elementiem šīs sistēmas kopējā efektivitātē. Tas attiecas uz visām galvenajām atbalsta shēmām, kurām piemēro IAKS. Vispārīgs vērtējums par šīs sistēmas ticamību apmeklētajās dalībvalstīs (attiecībā uz divām galvenajām shēmām VMS un tiešajiem saistītajiem maksājumiem) ir parādīts **5.1.2. un 5.1.1. pielikumā**.

5.30. Administratīvās pārbaudes, lai noteiktu platību atbilstīgumu: administratīvo pārbaudžu efektivitāte ir atkarīga no zemes gabalu identificēšanas sistēmā (ZGIS⁽²¹⁾) ievadītās informācijas kvalitātes, datorizētas ģeogrāfiskās informācijas metožu izmantošanas ZGIS ģeogrāfiskajam attēlojumam, kas ir ģeogrāfiskās informācijas sistēma (ĢIS), un atjauninātu ortofotogrāfiju no gaisa vai kosmosa izmantošanas:

- a) Apvienotajā Karalistē (Anglijā) administratīvās pārbaudes ne-nodrošina pārliecību par to, ka ES līdzekļi tiek izmaksāti pareizi. Apvienotā Karaliste (Anglija) ĢIS atbalstam neizmanto ortofotografēšanu no gaisa vai kosmosa. Anglijas ZGIS ne vienmēr ir informācija par atsaucis zemes gabala atbilstīgo platību;
- b) Grieķijā arī administratīvās pārbaudes ir nepilnvērtīgas. ZGIS ir nepilnīga, un tajā ir nozīmīgas kļūdas atsaucis zemes gabalu noteikšanā;
- c) Francijā un Nīderlandē maksājumu aģentūras no ZGIS reģistrētās atbilstīgās platības nepietiekami atskaita neatbilstīgos elementus, kas redzami ortofotogrāfijās, un neatjaunina savu ZGIS, lai ņemtu vērā uz vietas veikto pārbaudžu rezultātus. Portugālē datu atjaunināšana noris ar ievērojamu kavēšanos. Francija un Zviedrija izmanto tādas ortofotogrāfijas, no kurām dažas ir vecākas par pieciem gadiem;
- d) Francijā, Portugālē un Zviedrijā nav ticami pārbaudīti atbilstīgums tām zemes platībām, kas deklarētas, lai izmantotu tiesības atstāt zemi atmatā⁽²²⁾.

5.29. Komisija nepiekrīt vispārīgajam vērtējumam par 5. tabulā minēto IAKS efektivitāti Francijā, Nīderlandē un Apvienotajā Karalistē.

5.30. Zemes gabalu identificēšanas sistēmas (ZGIS) kvalitāti patiešām ir noteicoša. Komisija kopā ar Kopīgo pētniecības centru (KPC) pastāvīgi strādā, lai izmantotu labākos tehniskos resursus ZGIS sistēmu dalībvalstīs atjaunināšanai un līdz ar to administratīvo pārbaudžu efektivitātes optimizēšanai.

- a) Ortofotogrāfijas izmantošana nav likumā noteikta prasība. Attiecībā uz Palātas minētajām ZGIS un ĢIS citām nepilnībām Anglijā, Komisija, balstoties uz pašas veiktās revīzijas konstatējumiem, jau ir uzsākusi atbilstīguma noskaidrošanu.
- b) ZGIS nepilnībām Grieķijā regulāri tiek piemēroti atbilstības lēmumi. Pēc Komisijas lūguma Grieķijas iestādes ir pieņēmušas rīcības plānu, kas, cita starpā, paredz jaunas ZGIS un ĢIS ieviešanu līdz 2008. gada 31. decembrim.
- c) Palātas minētie konstatējumi tika identificēti arī Komisijas veiktās revīzijās. Dalībvalstīm lūdz veikt korigējošas darbības, un ir uzsākta atbilstīguma noskaidrošana, lai segtu no šīm nepilnībām izrietošo finanšu risku.
- d) Tiklīdz Palāta būs Komisijai nosūtījusi visu būtisko informāciju, Komisija nodrošinās pienācīgu uzraudzību saistībā ar atbilstīguma noskaidrošanu.

⁽²¹⁾ ZGIS ir datubāze, kurā ar unikālu identifikācijas numuru reģistrētas visas dalībvalsts lauksaimniecības platības.

⁽²²⁾ Tiesības atstāt zemi atmatā noteiktas Regulas (EK) Nr. 1782/2003 53. pantā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Dalībvalstu veiktās pārbaudes saistībā ar integrēto administrācijas un kontroles sistēmu (IAKS) un pārbaūžu rezultāti

5.31. IAKS pārbaūžu rezultātos, kurus Komisijai iesniedza maksājumu aģentūras, ir vērtēta lauksaimnieku iesniegto pieprasījumu likumība un pareizība, un 2007. gadā šos rezultātus pirmo reizi pārbaudīja apliecinātājiestādes. Tomēr apliecinātājiestāžu darbs neietver galasaņēmēju pārbaudes IAKS statistikas datu pārbaudei un apstiprināšanai, un arī Komisija nav pārbaudījusi šo statistikas datu ticamību. Turklāt Palātas veiktā analīze par 28 apliecinātājiestāžu veikto apstiprināšanas darbu parādīja, ka divu apliecinātājiestāžu vērtējums bijis negatīvs, bet viena apliecinātājiestāde nav varējusi novērtēt esošo stāvokli. Palāta arī konstatēja, ka attiecīgajās Komisijas vadlīnijās paredzētā datu saskaņošana vai nu nav veikta, vai arī tā nav veikta paredzētajā kārtībā, vai arī sniegtā informācija nav ļāvusi izdarīt secinājumu par veiktā darba pietiekamību.

5.31. No 2007. gada finanšu gada apliecinātājiestādēm saskaņā ar Komisijas pamatnostādņēm ir sistemātiskāk jāanalizē maksājumu aģentūru iekšējo kontroles sistēmu, tostarp pārbaūžu uz vietas, efektivitāte, un šie statistikas dati jāpārbauda un jāapstiprina. Tādējādi Komisija pārskatā par 2005. finanšu gadu (5.46. punkts) īstenoja Palātas ieteikumu, ka apliecinātājiestādēm jādara vairāk, lai pārbaudītu un apstiprinātu šos statistikas datus.

Attiecībā uz to, vai galasaņēmēji ir aptverti, apliecinātājiestādes izskata uz vietas veiktās apskates ziņojuma paraugu un pārbauda, ka attiecībā uz galasaņēmēja datiem IAKS tiek veikta jebkāda vajadzīgo pieprasījuma pielāgošana (pārbaudes rezultātā).

Aptuveni 90 % gadījumu apliecinātājiestādes sniedza vērtējumu, un 85 % gadījumu sniedza pozitīvu vērtējumu, kas uzskatāms par pieņemamu rezultātu, ņemot vērā to, ka tas ir pirmais gads kad ir spēkā šis jaunais pienākums veikt kontroli. Komisija atzīst, ka šajā jomā ir iespējams veikt uzlabojumus, un tā 2008. finanšu gadam ir attiecīgi pārskatījusi pamatnostādnes.

Komisija regulāri analizē IAKS statistikas datu saskaņojumu un atbilstību normatīvajām prasībām. Datu ticamību pārbauda Komisijas atbilstības revīzijas.

Lauku attīstība

5.32. Dažu atbilstīguma nosacījumu neprecīzās definīcijas valstu tiesību aktos un bieži vien sarežģītie noteikumi, jo īpaši saistībā ar agrovīdes pasākumiem, negatīvi ietekmē to pārbaūžu kvalitāti, kuras veic, lai pārliecinātos par to, vai lauksaimnieki pilda attiecīgās prasības. Jau atkārtoti ir konstatēts, ka šīs pārbaudes nav pilnvērtīgas. Galvenās konstatētās nepilnības bija šādas:

5.32. Attiecībā uz atbilstīguma nosacījumu definīciju valstu tiesību aktos un to sarežģītību Komisija piekrīt Palātas viedoklim, ka tiem jābūt pēc iespējas vienkāršākiem, lai samazinātu kļūdu iespējamību un ierobežotu kontroļu izmaksas. Tomēr jo īpaši agrovīdes pasākumi ir sarežģīti pēc būtības, un to vienkāršošana ir ļoti ierobežota, lai nekaitētu šo pasākumu mērķim.

Attiecībā uz kontroles sistēmu ir veikti pasākumi, lai noteiktu stingrākus kontroles noteikumus šajā jomā, un visus atbilstības kritērijus tagad ir jāspēj kontrolēt saskaņā ar pārbaudāmu rādītāju kopumu, kas jānosaka dalībvalstīm⁽⁷⁾. Turklāt Komisija ir izstrādājusi pamatnostādnes par agrovīdes pasākumu pārbaudāmību.

- a) nepietiekamas pārbaudes par iesniegtajiem konkursa piedāvājumiem saistībā ar privāto iepirkumu. Veiktās pārbaudes nesniedz pietiekamu pārliecību par paredzētās konkursa procedūras likumību, un tas savukārt kopumā var ietekmēt konkrētā projekta atbilstīgumu (Rumānija);

- a) Saistībā ar atbilstīguma noskaidrošanu Komisija pārbaudīs Palātas minētos konstatējumus.

⁽⁷⁾ Regulas (EK) Nr. 1975/2006 5. pants.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- b) nav savstarpēju pārbaudītu ar specifiskām dzīvnieku (reto šķirņu) datubāzēm, lai pārliecinātos par lauksaimnieka deklarēto dzīvnieku skaitu, kas ir pamats agrovides maksājumiem (Francija);
- c) nav pienācīgi pārbaudītas atbilstīgās platības saistībā ar agrovides pasākumiem tajos gadījumos, kad šādas platības neatbilda IAKS datubāzes datiem. Rezultātā nebija iespējams pārbaudīt visus atbalsta piešķiršanas nosacījumus (Īrija);
- d) nav sistemātisku pārbaudītu, kas ļautu pārliecināties par to, vai konkrētajai lauku saimniecībai sīki izstrādātās agrovides saistības atbilst šā pasākuma vispārīgajām prasībām (piemēram, maksimāli pieļaujamais ķīmikāliju līmenis);
- e) nepārliecinošas un nepilnvērtīgi dokumentētas administratīvās pārbaudes un pārbaudes uz vietas pirms galīgo maksājumu apstiprināšanas, pārāk paļaujoties uz saņēmēju deklarācijām (Īrija);
- f) nepietiekami ņemti vērā ES tiesību aktos minētie riska faktori, atlasot lauksaimniekus, kas pārbaudāmi uz vietas (Francija un Īrija);
- g) nepietiekami pārbaudīts privātais līdzfinansējums. Bieži vien projektus apstiprināja bez finanšu iestādes vajadzīgā apliecinājuma, un tādējādi palielinājās risks, ka ES līdzekļi ir izmaksāti saņēmējiem, kuri nevar veikt savu ieguldījuma daļu (Rumānija);
- h) tajos projektos, kuriem piešķir procentu subsīdijas, nepietiekamas revīziju izsekojamības dēļ nebija iespējams noskaidrot galasaņēmējus, kuri guva labumu no ES finansējuma. Tādējādi revidenti nevarēja pārliecināties par to, vai deklarētās summas bija pareizas un vai saņēmēji ievēroja visas atbilstīguma prasības (sk. arī 5.15.b) apakšpunktu – Francija).
- c) *Palātas konstatējumus, kas minēti c), d) un e) apakšpunktā, izskatīs atbilstīguma noskaidrošanas procedūrā.*
- f) *Attiecībā uz riska rādītājiem Komisija ir vienkāršojusi tiesību aktus, un no 2008. gada riska faktori vairs netiek noteikti.*
- g) *Risku mazina tas, ka katram projektam, kurš paredz pašfinansējumu, pirms maksājuma pieprasījuma iesniegšanas pieprasījumam pievieno konta izrakstu, kas izsniegts, augstākais, pirms piecām darba dienām.*
- h) *Komisija ir informēta par Palātas norādīto problēmu un atzīst procentu likmju subsīdiju shēmas pareizas finanšu vadības un pietiekamas revīzijas izsekojamības svarīgumu. Tā izskata šo jautājumu kopā ar Francijas iestādēm, tostarp vajadzības gadījumā grāmatojumu noskaidrošanas procedūras ietvaros.*

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Tirgotājiem un pārstrādātājiem izmaksāto subsīdiju detalizētas ex post pārbaudes

5.33. Dalībvalstīm ir jāīsteno pēcmaksājumu pārbažu gada programmas, izskatot eksporta kompensāciju tirdzniecības dokumentus, pārstrādes un pārveides subsīdijas un dažus lauku attīstības izdevumus. Dalībvalstīm jāpārlicinās, ka darījumi ir notikuši un pareizi, kā arī jāveic pasākumi, lai piedzītu pārkāpumu vai pārvēršības dēļ zaudētas summas. Šīs pārbaudes veic saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 4045/89, bet Komisija to pārbauda un koordinē.

5.34. Detalizēto pārbažu programmas īstenošana 2007. gadā ir kļuvusi savlaicīgāka, tomēr katrā iepriekšējā detalizēto pārbažu periodā, sākot jau no 2000./2001. gada, neliels skaits detalizēto pārbažu vēl nav pabeigts ⁽²³⁾. Ņemot vērā to, ka saņēmējiem ir juridisks pienākums glabāt attiecīgos dokumentus noteiktu laiku, kā arī to, ka detalizētā pārbaudē revidētie maksājumi parasti attiecas uz tādiem maksājumiem, kas veikti pirms diviem gadiem, pastāv risks, ka šīs pārbaudes netiks pienācīgi veiktas. Proti, no 2000./2001. gada nepabeigtās detalizētās pārbaudes attiecas uz maksājumiem, kas veikti jau 1998./1999. gadā. Turklāt veikto detalizēto pārbažu rezultāti par 2006./2007. gadā nebūs pieejami Komisijai līdz 2009. gada 31. decembrim.

5.35. Palāta konstatēja, ka lauku attīstības pasākumu pārbaudes gan Komisijā, gan dalībvalstīs bija ierobežotas, lai gan 2006./2007. detalizēto pārbažu gadā lauku attīstība veido 11 % no izdevumiem, uz kuriem attiecas regula, un 57 % no visiem ziņotajiem iespējamajiem pārkāpumiem.

5.36. Palātas veiktā apliecinātājiestāžu ziņojumu analīze norāda arī uz to, ka jāuzlabo maksājumu aģentūru pārbaudes un ziņojumu sagatavošana tajās par ziņoto iespējamo pārkāpumu pēcpārbaudi.

5.34. *Kopienas līmenī (pamatojoties uz 2006./2007. gada detalizēto pārbažu ziņojumiem) visos iepriekšējos detalizēto pārbažu periodos, izņemot 2002./2003. un 2004./2005. gadu, minimālais pārbažu skaits tika veikts. Tas galvenokārt bija saistīts ar nepabeigto pārbažu skaitu Itālijā.*

Saskaņā ar 2008. gada 29. maijā saņemto informāciju no Itālijas iestādēm iepriekšējos detalizēto pārbažu periodos Kopienas līmenī tika sasniegts minimālais detalizēto pārbažu skaits. Tomēr dalībvalstu pienākums joprojām ir novērst nepabeigtās pārbaudes.

5.35. *Lauku attīstības vienība 2007. gadā galvenokārt veica to pasākumu revīziju, uz kuriem neattiecas Regula (EEK) Nr. 4045/89, piemēram, agrovīdēs pasākumi. Tomēr vienība, kurai ir horizontāla atbildība par Regulu (EK) Nr. 4045/89, kopā ar lauku attīstības vienību 2007. gada darba programmas ietvaros 2008. gada sākumā veica divus apmeklējumus, kas aptvēra lauku attīstību.*

Vēl būtiskāk ir tas, ka dalībvalstu līmenī aptuveni 18 % no kopējā detalizēto pārbažu skaita 2006./2007. pārbaudes gadā bija saistīti ar lauku attīstības pasākumiem, un tas ir uzskatāms par atbilstīgu segumu.

5.36. *Attiecīgajām maksājumu aģentūrām apliecinātājiestādes veica novērtējumu 90 % gadījumu, un 80 % gadījumu maksājumu aģentūru sniegtā deklarācija par pēcpārbaudi ir pozitīva.*

Dalībvalstīm sniegtās pārskatītās pamatnostādņēs par 2008. finanšu gadu ievērots Palātas apsvērumus.

⁽²³⁾ Kopumā 916 pārbaudes no gandrīz 20 000 plānoto izvērsto pārbažu 2007. gada beigās vēl nebija pabeigtas.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Eksporta kompensācijas

5.37. Eksporta kompensācijas, ko maksā ES lauksaimniecības preču eksportētājiem, sedz starpību starp ES iekšējā tirgus un pasaules tirgus cenām. 2007. gadā izmaksāja 1 445 miljonus EUR, proti, par 42 % mazāk nekā iepriekšējā gadā politisko lēmumu dēļ saistībā ar jaunākajām KLP reformām, kā arī tāpēc, ka pieauga pasaules tirgus cenas. Regula (EEK) Nr. 386/90 nosaka, ka dalībvalstīm fiziski jāpārbauda 5 % eksporta preču, lai pārlicinātos, ka tās ir pareizi aprakstītas un atbilst eksporta kompensācijām. Dalībvalstīm jāveic arī aizstājēj pārbaudes vietā, kur preces izved no ES, ja tā nav tā pati vieta, kur precēm veikta fiziskā pārbaude. Komisijai jāuzrauga šo pārbažu kvalitāte un skaits.

5.38. Īpašajā ziņojumā Nr. 4/2007 ⁽²⁴⁾ Palāta norādīja uz trūkumiem saistībā ar fizisko pārbažu un aizstājēj pārbažu sistēmu preču sūtījumiem, kuriem piemēro eksporta kompensācijas. Padome un Komisija ātri reaģēja uz Palātas ieteikumiem un grozīja attiecīgos tiesību aktus ⁽²⁵⁾. Tomēr vēl nav atrisinātas konkrētās nepilnības saistībā ar eksportēto preču atkārtotu ievešanu ES teritorijā pēc to transportēšanas neregulārā jūras pārvadājumu līnijā.

Komisijas grāmatojumu noskaidrošanas procedūras

5.39. Tā kā dalībvalstis un Komisija pārvalda lauksaimniecības izdevumus galvenokārt dalīti, atbalstu izmaksā dalībvalstis, kurām pēc tam šos izmaksātos līdzekļus atlīdzina Komisija. Šo līdzekļu atlīdzināšanu uzskata par avansiem, lai gan Komisijas iesniegtajos finanšu pārskatos tie ir norādīti kā maksājumi. Izdevumu galīgā atzišana notiek divu posmu procedūrā, ko sauc par grāmatojumu noskaidrošanu. Šie divi posmi ietver Komisijas ikgadējo finanšu lēmumu un daudzgadu atbilstīguma lēmumus.

5.37. Gan fizisko pārbažu, gan aizstājēj pārbažu kvalitāti un skaitu pārbauda, izmantojot revīzijas pārbaudes uz vietas un visu dalībvalstu iesniegtu detalizētu gada ziņojumu analīzi.

5.38. Komisija uzskata, ka tad, ja tiek konstatēts, ka produkti, kuriem piemēro kompensācijas, ir izvesti no Kopienas teritorijas 60 dienu laikā, turpmāk tiek pārvadāti uz galamērķa trešo valsti pār starptautisku vai trešās valsts teritoriju, kas var ietvert pārkraušanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 800/1999 9. vai 10. pantu ar saistītu tranzītu caur Kopienas muitas teritorijas daļām muitas uzraudzībā, kas sakarā ar paplašināšanās kārtām kopš 2004. gada ir vairāk ticama. Juridiski nav iespējams, ka attiecīgās preces vai produkti paliek muitas teritorijā citā muitas režīmā, lai gan ir saņēmuši kompensācijas.

5.39. Komisijas veiktā līdzekļu atlīdzināšana dalībvalstīm saskaņā ar tiesību normām ir definēta kā mēneša maksājumi, nevis avansa maksājumi ⁽⁸⁾.

⁽²⁴⁾ Palāta pieņēma 2007. gada 21. jūnijā (OV C 252, 26.10.2007., 1. lpp.).

⁽²⁵⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 14/2008 (OV L 8, 11.1.2008., 1. lpp.) un Komisijas Regula (EK) Nr. 159/2008 (OV L 48, 22.2.2008., 19. lpp.).

⁽⁸⁾ Padomes Regulas (EK) Nr. 1258/1999 5. panta 1. punkta pirmajā daļā noteikts, ka "Komisija dara pieejamus finanšu līdzekļus dalībvalstīm, kas ir vajadzīgi, lai segtu (...) izdevumus, piešķirot avansus (...)". Tomēr ar Padomes 2005. gada 21. jūnija Regulu (EK) Nr. 1290/2005 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu atcēla Regulu (EK) Nr. 1258/1999, un 14. panta 1. punkts, kas aizstāj 5. panta 1. punkta pirmo daļu, nosaka, ka "Apropriācijas, kas vajadzīgas, lai finansētu (...) izdevumus, Komisija dara pieejamas dalībvalstīm mēneša atmaksājumu, turpmāk tekstā – "mēneša maksājumi", formā, pamatojoties uz izdevumiem, ko veikuši akreditētie maksātāji pārskata periodā."

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Finanšu noskaidrošana

5.40. Komisija 2008. gada 30. aprīlī pieņēma trīs finansiālās noskaidrošanas lēmumus par ELGF, ELFLA un Pagaidu lauku atīstības instrumenta jeb PLAI izdevumiem un noskaidroja visus maksājumu aģentūru kontus, izņemot **5.3. pielikumā** norādītos. Šie lēmumi balstās uz neatkarīgu revidentu (apliecinātājiestāžu) sniegtajiem apliecinājumiem. Veicot revīziju, Palāta nekonstatēja tādas Komisijas noskaidrotos izdevumus, kuri būtu jānoraida (jānosūta) finansiālās noskaidrošanas lēmumos.

5.41. Tomēr finanšu lēmumi aprobežojas ar informācijas sniegšanu par maksājumu aģentūru pārskatu ticamību, pilnīgumu un precizitāti. Pakārtoto darījumu likumība un pareizība ("atbilstīguma jautājumi") neietilpst apliecinātājiestāžu veikto padziļināto pārbaūžu tvērumā, un parasti apliecinātājiestādes uz vietas nepārbauda ES atbalsta pieprasījumus, tāpēc finanšu lēmumi nenozīmē, ka "noskaidrotajos" izdevumos nav nelikumīgu maksājumu.

5.42. Apliecinātājiestāžu darbu 2007. gadā paplašināja. Papildus jaunajai IAKS statistikas verifikācijai un validācijai (sk. 5.31. punktu) jāsniedz arī atzinumi par maksājumu aģentūru direktoru apliecinājumiem un iekšējās kontroles procedūrām. Veicot revīziju, Palāta konstatēja, ka šo jauno elementu pievienotā vērtība līdz šim ir bijusi ierobežota. Turklāt trijos gadījumos nebija atrisināta pretruna starp maksājumu aģentūras direktora apliecinājumu un apliecinātājiestādes sagatavoto revīzijas apliecinājumu ar piezīmi.

5.41. Sniegtā revīzijas ticamība neaprobežojas tikai ar grāmatvedības jautājumiem. Katrs apliecinājums nodrošina arī atzinumu par to, vai maksājumu aģentūras iekšējās kontroles sistēma attiecīgajā finanšu gadā ir darbojusies apmierinoši, un šajā sakarībā novērtē arī pārbaudes uz vietas.

Turklāt apliecinātājiestādes sniedz atsevišķu atzinumu par apliecinājumu ("DAS"), kuru sniedz katras maksājumu aģentūras direktors, kā arī uz vietas veikto kontroles pasākumu efektivitātes un pārbaūžu statistikas datu precizitātes analīzi.

5.42. Kopā ar citiem elementiem, kurus Palāta minējusi savā apsvērumā, apliecinātājiestāžu veiktais pārbaudes un apstiprināšanas darbs, kas ieviests pēc Palātas ieteikumiem gada pārskatā pat 2005. (5.46. punkts) un 2006. finanšu gadu (5.8. punkts), ir pozitīvs solis ceļā uz maksājumu aģentūru atbildības turpmāku uzlabošanu un nodrošina kontroles rezultātu lielāku pārredzamību un atbildību par tiem. To atzinusi arī maksājumu aģentūru direktoru konference un neatkarīgas apliecinātājiestādes.

Katra apliecinātājiestāde veic analīzi un ziņo par to, cik labi katra maksājumu aģentūra ievēro akreditācijas kritērijus, kas noteikti Regulā (EK) Nr. 885/2006, un attiecīgi sniedz atzinumu. Atšķirības starp DAS un apliecinātājiestādes atzinumu pierāda atzinuma par DAS pievienoto vērtību, kad apliecinātājiestāde, kā paredzēts, ir novērtējusi DAS, ņemot vērā savu revīzijas darbu. Attiecīgās trīs maksājumu aģentūras tagad tiek pārbaudītas. Attiecībā uz atlikušajām 79 maksājumu aģentūrām abi dokumenti bija saskanīgi.

PALĀTAS APSVĒRUMI

5.43. Lai gan šā gada laikā Spānijas maksājumu aģentūras pirmo reizi veica maksājumus pēc vienotā maksājuma shēmas, Spānijas apliecinātājiestādes savā darbā neiekļāva vajadzīgās tiesību apstiprinājuma pārbaudes.

5.44. Pamatojoties uz apliecinātājiestāžu darba pārbaudi ⁽²⁶⁾, Palāta atkārtoti izsaka ⁽²⁷⁾ savas šaubas par debitoru uzskaites precizitāti: divas apliecinātājiestādes ir pievienojušas piezīmes savos apliecinājumos, bet 15 apliecinātājiestādes ir norādījušas uz nepilnībām maksājumu aģentūru parādsummu pārvaldības procedūrās; 12 apliecinātājiestādes nesniedza pietiekamu informāciju par paveikto darbu, bet divas apliecinātājiestādes pienācīgi nepārbaudīja pārskatus. Lai gan Komisija ir uzsākusi procedūru, lai saistībā ar ziņotajām nepilnībām piemērotu korigējošas darbības ⁽²⁸⁾, šo darbību finansiālā ietekme vēl nav zināma. Palāta arī norāda uz to, ka dažādā politika, ko maksājumu aģentūras piemēro, lai noteiktu parāda atzišanas dienu, rada parādu kopējās vērtības nekonsekventu atspoguļojumu.

5.45. Pēc Palātas Pārskata par 2006. finanšu gadu ⁽²⁹⁾ Komisija ir apņēmusies pastāvīgi pārbaudīt summas, kas reģistrētas parādnieku tabulās un ieskaitītas ES budžetā saskaņā ar pirmo finanšu noskaidrošanas lēmumu, kuru pieņēma 2007. gada 27. aprīlī. Trīs Komisijas 2007. gadā veiktās revīzijas aptvēra aptuveni 7 % no šajā finanšu noskaidrošanas lēmumā iekļautajām summām.

Atbilstīguma noskaidrošana

5.46. Atbilstīguma lēmumus pieņem pēc tam, kad Komisija ir veikusi papildu apstiprinājuma pārbaudes par dalībvalstu deklarētajiem izdevumiem. Šie lēmumi attiecas uz vairākiem gadiem, un to mērķis ir nepieļaut, ka no ES līdzekļiem finansē tādus izdevumus, par kuriem Komisija ir konstatējusi, ka "tie nav veikti saskaņā ar ES tiesību aktiem" ⁽³⁰⁾.

KOMISIJAS ATBILDES

5.43. Apliecinātājiestādes pārbaudīja datus, ko autonomās kopienas sniedza par tiesību aprēķinu, bet ne kopumā valsts līmenī veikto aprēķinu. Komisija ir pārskatījusi pamatnostādnes par 2008. finanšu gadu, lai noskaidrotu, ka tad, ja sistēmu pārvalda centrāli valsts līmenī, bet centrālā maksājumu aģentūra nepārvalda vienotā maksājuma shēmu (kā Spānijas gadījumā), centrālās maksājumu aģentūras apliecinātājiestādei joprojām būs jāiekļauj šī daļa savā ziņojumā.

5.44. Komisija uzskata, ka vismaz vienā no šiem abiem gadījumiem faktiski tika veikts pietiekams darbs. Komisija uzskata arī, ka tā saņēma pietiekamu informāciju par debitoriem noskaidrošanas un uzskaites nolūkos. Nevienā gadījumā netika konstatēta būtiska finansiāla ietekme vispārējā uzskaites līmenī (un tādējādi attiecībā uz lēmumu).

Tomēr Komisija atzīst, ka šajā jomā ir iespējams veikt uzlabojumus, un tā ir attiecīgi pārskatījusi pamatnostādnes par 2008. finanšu gadu. Tā arī turpinās cieši uzraudzīt situāciju (2008. gadā veicot septiņus revīzijas apmeklējumus maksājumu aģentūrās un sešus revīzijas apmeklējumus apliecinātājiestādēs).

5.45. Itālijas maksājumu aģentūrā AGEA 2007. gadā tika veiktas divas revīzijas par parādiem. Lēmums noskaidrot AGEA kontus, kas tika atdalīti par 2006. finanšu gadu, tika pieņemts 2008. gada 30. aprīlī. Tas nozīmē, ka 2007. gadā veiktās revīzijas aptvēra aptuveni 41 % no summām, kas iekļautas pirmajā un otrajā noskaidrošanas lēmumā par 2006. finanšu gadu (otrais lēmums pieņemts pēc Palātas veiktās revīzijas).

⁽²⁶⁾ Komisijas Regula (EK) Nr. 885/2006, III pielikums (OV L 171, 23.6.2006., 90. lpp.).

⁽²⁷⁾ Pārskats par 2006. finanšu gadu, 5.61. punkts.

⁽²⁸⁾ Regula (EK) Nr. 885/2006, 11. pants.

⁽²⁹⁾ Pārskats par 2006. finanšu gadu, 5.61. punkts.

⁽³⁰⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1290/2005, 31. pants (OV L 209, 11.8.2005., 1. lpp.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

5.47. Pārskatā par 2006. finanšu gadu un iepriekšējo gadu pārskatos Palāta ir norādījusi uz ierobežojumiem, kas daļēji pārņemti noskaidrošanas sistēmā, piemēram, grāmatojumu noskaidrošanas procedūras atpakaļejoša iedarbība un daudzgadīgums, kā arī fakts, ka finanšu korekcijas piemēro tieši dalībvalstīm nevis konkrētajiem galasaņēmējiem. Turklāt Komisijas piemērotā metode atbilstīguma pielāgojumu aprēķināšanai lielākoties balstās uz vienotas likmes korekciju izmantošanu, un tas nozīmē, ka nav iespējams pamatoti saistīt šādā veidā atgūtās summas un nelikumīgo maksājumu faktiskās summas ⁽³¹⁾. Palāta konstatēja, ka 2007. gadā šie ierobežojumi arvien pastāv.

5.48. Pārbaudot 2007. gadā pieņemtos atbilstīguma lēmumus, Palāta konstatēja:

- a) izdevumi nebija izslēgti no ES finansējuma, lai gan to faktiski vajadzēja darīt, un izdevumi nebija savlaicīgi iekļauti atbilstīguma revīzijā tā, lai varētu pilnībā atgūt konstatētos iespējami nelikumīgos maksājumus;

KOMISIJAS ATBILDES

5.47. *Tas, ko Palāta apraksta kā ierobežojumus, raksturīgs sistēmai, kas noteikta Kopienas tiesību aktos, un Palāta pret to neiebildā saistībā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1290/2005 pieņemšanu.*

Lai gan finansiālās sekas tiek konstatētas tikai procedūru beigās, konkrētā gadā veikto Komisijas revīziju provizorisks konstatējumi jau ir zināmi līdz konkrētā gada beigām. Tā kā revīzijas ietver dalībvalstu pārvaldības un kontroles sistēmas, tās ne tikai sniedz informāciju par revidētajiem izdevumiem, bet netiešā veidā arī par turpmākajiem izdevumiem. Turklāt parasti, veicot korekcijas, vērā ņem izdevumus, kas radušies pēc revīzijas datuma un līdz ar to nav tikai atpakaļejoši.

Atbilstīguma noskaidrošanas mērķis ir izslēgt no Kopienas finansējuma izdevumus, kas nav radušies saskaņā ar Kopienas noteikumiem. Tomēr tas nav mehānisms, ar kuru piedzen saņēmējiem veiktus nepareizus maksājumus, par kuriem atbilstīgi dalītas pārvaldības principam ir atbildīgas vienīgi dalībvalstis.

Ja atbilstīguma noskaidrošanas rezultātā var konstatēt nepamatoti veiktus maksājumus saņēmējiem, dalībvalstīm ir jāveic to pēcpārbaude, piedzenot šos maksājumus no saņēmējiem. Tomēr pat tad, ja piedzīšana no saņēmējiem nav vajadzīga, jo finanšu korekcija attiecas tikai uz dalībvalstu vadības un kontroles sistēmas nepilnībām, nevis nepamatoti veikti maksājumiem, šīs korekcijas ir svarīgas, lai uzlabotu dalībvalstu sistēmas un tādējādi novērstu vai atklātu un atgūtu saņēmējiem veiktus nepareizus maksājumus.

Vienotās likmes korekcijās ņem vērā valstu kontroles sistēmās pastāvošo nepilnību nozīmi, lai atspoguļotu finanšu risku Kopienai. Tāpēc Komisija uzskata, ka pastāv pamatota sasaiste starp šāda veida korekciju un galasaņēmējiem veikto nepareizo maksājumu summu.

5.48.

- a) *Komisija uzskata, ka izdevumi, ko tā atbilstības revīziju rezultātā ir izslēgusi no Kopienas finansējuma, ir pietiekami, lai segtu fondu risku.*

Tiesību norma, kas ierobežo finanšu korekciju iespējamību laikā (24 mēnešu norma), ir Kopienas likumdevēja apzināta izvēle, lai dalībvalstīm nodrošinātu tiesisku noteiktību. Šīs normas piemērošanai ir raksturīgs, ka atsevišķiem izdevumiem nevar veikt finanšu korekcijas, lai gan tos var ietekmēt nepilnības. Komisija ir atkārtoti ierosinājusi pagarināt šo termiņu, bet Padome un Eiropas Parlaments noraidīja šos priekšlikumus.

⁽³¹⁾ Palātas Pārskats par 2006. finanšu gadu, 5.63. punkts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- b) divu pārbaudīto korekciju gadījumā bija pagājuši seši gadi no sākotnējās revīzijas līdz noskaidrošanas lēmumam, un rezultātā šīs procedūras beigās neatbilstīgie izdevumi bija tikai izslēgti no pārskatiem.

Vides, zivsaimniecības, veselības un patērētāju aizsardzības politikas jomas

5.49. Komisija pārvalda vides, zivsaimniecības un jūras lietu, kā arī veselības un patērētāju aizsardzības jomas, piemērojot īpašas kontroles sistēmas. Veicot minēto jomu revīziju, Palāta konstatēja šādas sistēmu nepilnības:

- a) vides pasākumiem galvenā fonda finansētajos projektos (LIFE projekti) bija iekļauti neatbilstīgi izdevumi. Revīziju pabeigšana vēl joprojām ievērojami kavējās, tomēr 2007. gadā stāvoklis uzlabojās. Vides ģenerāldirektorāta (ĢD ENV) gada darbības pārskatā šīs nepilnības ir atzītas, formulējot īpašu atzinošību;
- b) zivsaimniecības politikas jomā pienācīgu tiesību normu trūkums un nekvalitatīva izdevumu dokumentācija par zivsaimniecības pārvaldības datu ievākšanu palielina nelikumīgu maksājumu risku. No otras puses, saistības, kas izriet no atsevišķiem pārjaunotiem divpusējiem zvejniecības nolīgumiem, nav savlaicīgi segtas, uzņemoties attiecīgās atbildības;

KOMISIJAS ATBILDES

- b) *Divi Palātas minētie gadījumi bija ļoti sarežģīti un neliecina par Komisijas veikto atbilstīguma noskaidrošanas darbu.*

5.49.

- b) *Palātas minētās tiesību normas par zivsaimniecības pārvaldības datu ievākšanu ir mainītas 2008. gadā⁽⁹⁾. Attiecīgo īstenošanas Komisijas regulu un lēmumu pieņems 2008. gadā. Jaunais juridiskais pamats ietver skaidras normas, un tam jānovērš Palātas bažas. Attiecībā uz pašreizējo situāciju ir ieviestas procedūras, lai novērstu Palātas konstatētās nepilnības saistībā ar dokumentāciju.*

Visas budžeta saistības attiecībā uz zvejniecības nolīgumiem var uzņemties tikai pēc juridiskā pamata pieņemšanas (Padomes lēmums un/vai regula). Tas nozīmē, ka budžeta saistības uzņemas pēc juridiskajām saistībām (jaunā protokola provizorisksa pieņemšana), kad juridiskā pamata pieņemšana nevar notikt pirms jaunā protokola provizorisksa stāšanās spēkā (kā tas bieži notiek, neraugoties uz prognozi par apspriešanas un pieņemšanas ilgajiem termiņiem). Komisija turpina pārdomas, lai izpētītu citus ceļus, kādā veidā rīkoties, lai ņemtu vērā Palātas apsvērumu, pilnībā ievērojot īpašos ierobežojumus saistībā ar zvejniecības nolīgumiem.

⁽⁹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 199/2008.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- c) veselības un patērētāju aizsardzības jomā maksājumus par veterinārajiem pasākumiem veica bez visiem vajadzīgajiem apliecinošajiem dokumentiem.

- c) Palātas apgalvojums attiecas uz to vakcīnu un testu saņemšanu, par kuriem Komisija nav pieprasījusi rakstisku piegādes apstiprinājumu. Tomēr Komisija uzskata, ka, pamatojoties uz saziņu ar dalībvalstīm un tās iekšējās kontroles procedūrām (tostarp "Conforme aux faits" parakstīšana, ko veic divi darbinieki), šīs formālās dokumentācijas trūkums par šo preču un testu saņemšanu nerada risku maksājumiem.

Nesen ir pieņemts Komisijas lēmums ⁽¹⁰⁾, ar kuru stiprina Komisijas Lēmumā 2002/677/EK noteiktās finanšu pārskatu sniegšanas prasības.

Vispārīgi secinājumi un ieteikumi

5.50. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka šīs politikas grupas darījumiem pakārtotajos deklarētajos izdevumos kopumā ir būtisks likumības un/vai pareizības kļūdu līmenis (sk. 5.12. un 5.13. punktu).

5.50.–5.51. Komisija cenšas nodrošināt, lai uzraudzības un kontroles sistēmas būtu efektīvas kļūdu atklāšanā un labošanā, pienācīgi ņemot vērā uz vietas veicamo pārbaūžu izmaksas un ieguvumus no tām.

Attiecībā uz lauksaimniecību un lauku attīstību Komisija uzsver Palātas konstatējumu, ka kopējais kļūdu līmenis, visticamāk, būtiski neatšķiras no pagājušā gada, kā ziņots tās 2006. gada ticamības deklarācijā. No dalībvalstīm saņemtā kontroles statistikas informācija arī liecina, ka kļūdu līmenis, kas konstatēts galasaņēmēju līmenī ELGF darbības jomās, kas veido aptuveni 85 % no kopējiem lauksaimniecības un lauku attīstības izdevumiem, ir zem būtiskuma sliekšņa.

Integrētā administrācijas un kontroles sistēma (IAKS), kas ietver lielāko daļu lauksaimniecības izdevumu, efektīvi ierobežo nepareizu izdevumu risku, ja ievadīti precīzi un ticami dati un sistēma ir pienācīgi ieviesta.

Izdevumi lauksaimniecībai un lauku attīstībai 2007. gadā, kurus, iespējams, ar turpmākiem lēmumiem par atbilstību izslēgs no Kopienas finansējuma, tiek lēsti 439 miljonu euro apmērā, kopā ar 152 miljoniem euro, kas atgūti no galasaņēmējiem.

⁽¹⁰⁾ Sanco 1182/2008 rev.3.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Kā aprakstīts 2007. gada darbības pārskatā, Veselības un patērētāju aizsardzības ĢD ir pārliecināts, ka tā darbības nebūs būtisks likumības un pareizības kļūdu līmenis. Turklāt, kā paskaidrots 2007. gada darbības pārskatā, atlikušo kļūdu biežums ir 1,6 %, kas ir zem 2 % būtiskuma sliekšņa.

Kā norādīts Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāta 2007. gada darbības pārskatā, var nodrošināt pamatotu ticamību par Jūrlietu un zivsaimniecības ĢD izdevumu pareizību un likumību, un atklātās nepilnības nav pietiekami būtiskas, lai attaisnotu atrunu.

Vides ĢD veica atrunu gada darbības pārskatā par to izdevumu atbilstīgumu, ko deklarējuši pasākumu dotāciju saņēmēji.

5.51. Palāta uzskata, ka šajā nodaļā apskatīto politikas jomu pārraudzības un kontroles sistēmas kopumā ir daļēji efektīvas.

5.51. Kā norādīts Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāta 2007. gada darbības pārskatā pie secinājuma par iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti, ir pamatota ticamība, ka iekšējās kontroles sistēmas ģenerāldirektorātā darbojas efektīvi.

2007. gada darbības pārskatā Vides ģenerāldirektorāta vadība "ir pārliecināta par iekšējās kontroles, finanšu un darbības vadības vispārējo stāvokli Vides ģenerāldirektorātā". Šo secinājumu apstiprina arī to kredītkotāju, kuriem pastarpināti deleģētas pilnvaras, un vadības ziņojumu ģenerāldirektorātam analīze, kuri tika pieprasīti no visiem 2008. gada janvārī. Vides ģenerāldirektorāta Iekšējās revīzijas nodaļa 2007. gada revīziju laikā nekonstatēja būtiskas nepilnības finanšu kontroles sistēmās vai nopietnus trūkumus vadības sistēmās. Vadības norādītās nepilnības 2007. gadā bija saistītas ar īpašiem apstākļiem un tiks turpmāk risinātas 2008. gadā.

5.52. Tomēr Palāta secina, ka IAKS arvien ir efektīvs līdzeklis nelikumīgu izdevumu riska ierobežošanai, ja to piemēro pareizi un ja ir ievadīti precīzi un ticami dati par VMS maksājumiem, kas balstās uz piešķirtajām tiesībām (sk. 5.20. un 5.21. punktu). Nesen VMS ieviestās atbalsta shēmas, piemēram, attiecībā uz olīveļļu (sk. 5.14. punktu), ir sekmīgs jaunievedums, lai gan īstermiņā var radīt biežākas kļūdas.

5.52.–5.53. Komisijas dienestu veiktā revīzija parādīja, ka kopumā tiesību aprēķināšana tika veikta saskaņā ar tiesību aktiem un administratīvās un uz vietas veiktās pārbaudes kopumā darbojas labi. Ja tika atklātas problēmas, to pēcpārbaudi veic atbilstīguma noskaidrošanā.

5.53. Aptuveni divdesmit procentos galasaņēmēju līmenī revīdēto maksājumu atkal bija nepareizi maksājumi, no kuriem nedaudziem bija liela finansiālā ietekme. Turklāt Palāta konstatēja kļūdas regulu noteikumu interpretācijā. Ja šīs kļūdas netiks labotas, turpmākajos dažos gados veidosies ievērojams kumulatīvais efekts.

Attiecībā uz kļūdu biežumu un ietekmi no dalībvalstīm (izņemot Grieķiju) saņemtie IAKS statistikas dati, kurus pārbaudījušas un apstiprinājušas apliecinātājiestādes, liecina, ka kļūdu biežums, tostarp 2007. finanšu gadā, pastāvīgi samazinās, un kļūdu finansiālā ietekme aprobežojas tikai ar 0,83 % no attiecīgajiem izdevumiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

5.54. Kaut gan grāmatojumu noskaidrošanas sistēmu un pēc-maksājumu pārbažu mērķis ir izslēgt izdevumus, kas neatbilst ES tiesību aktiem, maksājumu galasaņēmēju līmenī šobrīd tas neizdodas. To vietā neatbilstīgos izdevumus sedz dalībvalstis, un tādējādi nav pamatotas saiknes starp izslēgtajām summām un nelikumīgo izdevumu faktiskajām summām.

5.55. Komisijas atbilstīguma lēmumi nav pilnīgi ne par vienu gadu pēc 2000. gada. Tā kā lēmumi par 2007. gadu vēl ir jāpieņem, turpmākajos gados pēc Komisijas veiktajām apstiprinājuma pārbaudēm izdevumos ir iespējamās korekcijas. Tomēr kopumā turpmākajos gados veiktās korekcijas parasti nemaina dalībvalstu paziņoto maksājumu lielumu.

5.56. Palāta iesaka novērst tādas sistēmu nepilnības, kuru rezultātā rodas šādas kļūdas. Tādēļ steidzami jārisina šādi ar VMS maksājumu ticamību saistīti jautājumi:

a) jāuzlabo tiesību noteikšana, reģistrācija un pārvaldība;

KOMISIJAS ATBILDES

5.54. Atbilstīguma noskaidrošanas mērķis ir izslēgt no Kopienas finansējuma izdevumus, kas nav radušies saskaņā ar Kopienas noteikumiem. Tomēr tas nav mehānisms, ar kuru piedzen saņēmējiem veiktus nepareizus maksājumus, par kuriem atbilstīgi dalītas pārvaldības principam ir atbildīgas vienīgi dalībvalstis.

Ja atbilstīguma noskaidrošanas rezultātā var konstatēt nepamatoti veiktus maksājumus saņēmējiem, dalībvalstīm ir jāveic to pēcpārbaude, piedzenot šos maksājumus no saņēmējiem. Tomēr pat tad, ja piedzīšana no saņēmējiem nav vajadzīga, jo finanšu korekcija attiecas tikai uz dalībvalstu vadības un kontroles sistēmas nepilnībām, nevis nepamatoti veikti maksājumiem, šīs korekcijas ir svarīgas, lai uzlabotu dalībvalstu sistēmas un tādējādi novērstu vai atklātu un atgūtu saņēmējiem veiktus nepareizus maksājumus.

Komisija uzskata, ka pastāv pamatota sasaiste starp finanšu korekcijām un galasaņēmējiem veikto nepareizo maksājumu apjomu.

5.55. 2007. gada beigās vēl nebija noslēgtas tikai 24 revīzijas no aptuveni 1 400 revīzijām, kas veiktas 2003. gadā un agrāk, kas ļauj veikt izdevumu finanšu korekcijas par laikposmu pirms 2002. gada. Ar šīm revīzijām saistītās finanšu korekcijas attiecībā uz izdevumiem par laikposmu pirms 2002. gada tiek lēstas aptuveni 6 miljonu euro apmērā. Tas nozīmē, ka lielā mērā ir pabeigts atbilstīguma darbs pie izdevumiem, kas radušies 2001. gadā un agrāk.

Attiecībā uz finanšu korekciju nozīmi izdevumi lauksaimniecībai un lauku attīstībai 2007. gadā, kurus, iespējams, ar turpmākiem lēmumiem par atbilstību izslēgs no Kopienas finansējuma, tiek lēsti 439 miljonu euro apmērā, kopā ar 152 miljoniem euro, kas atgūti no galasaņēmējiem ⁽¹⁾.

5.56. Lielākā daļa Palātas minēto nepilnību ir zināmas un tiek veikta to pēcpārbaude atbilstīguma noskaidrošanā. Nepilnības nav saistītas ar neskaidrām tiesību normām, bet ar nepilnībām to īstenošanā.

a) Dalībvalstis tiek aicinātas uzlabot savas sistēmas un minētajos jautājumos cieši sadarboties ar Komisijas dienestiem un KPC.

⁽¹⁾ 2007. gadā 607 miljoni euro tika atgūti ar finanšu korekciju, un 247 miljonus euro dalībvalstis atguva no galasaņēmējiem (skatīt 2007. gada pārskatu piezīmju 6. nodaļu).

PALĀTAS APSVĒRUMI

b) datubāzē jāizdzēš neatbilstīgās platības un saņēmēji, nodrošinot atjauninātu informāciju par zemes gabaliem (piemēram, ortofotogrāfijas);

c) jāizskaidro un jāvienkāršo pasākumu pamatnoteikumi, jo īpaši attiecībā uz valsts rezerves izmantošanu.

5.57. Turpmāk arī lielas pūles jāpieliek, lai nodrošinātu, ka saņēmēji pilda savas saistības lauku attīstības jomā, kurā īpaši bieži sastopamas kļūdas, jo noteikumi un atbilstīguma nosacījumi bieži vien ir sarežģīti.

5.58. Visbeidzot ir jānovērš konstatētās sistēmu nepilnības, kuras ietekmē vides, zivsaimniecības, veselības un patērētāju aizsardzības politikas jomas.

KOMISIJAS ATBILDES

b) Jau 2002. gadā Komisijas dienesti (Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts un KPC) izstrādāja pamatnostādnes par atbilstīgo platību uzskaiti un atjauninātas informācijas nodrošināšanu. Šīs pamatnostādnes ir vairākkārt apspriestas ar dalībvalstīm. Ja tiek konstatēts, ka šo pamatnostādņu neievērošana var radīt nepareizus maksājumus, tiek veikti pasākumi saskaņā ar atbilstīguma noskaidrošanu un dalībvalstis tiek aicinātas precizēt rīcības plānu, lai atrisinātu šīs problēmas. Kopienas dienesti (Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts un KPC) sniedz tajā vajadzīgo palīdzību.

c) Vienkāršošana ir ierosināta veselības pārbaudes priekšlikumā – papildus nodalot dažus daļējus maksājumus un ļaujot dalībvalstīm pakāpeniski pāriet uz vienlīdzīgākām maksājumu likmēm par tiesībām, SPS kļūs efektīvāka, lietderīgāka un vienkāršāka.

5.57. Komisija savā 2008. gada revīzijas programmā par prioritāro noteica agrovides pasākumu revīziju.

Komisija piekrīt Palātas viedoklim, ka lauku attīstības pasākumos, jo īpaši saistībā ar agrovides pasākumu sarežģītību, ir lielāks kļūdu biežums nekā ELGF maksājumos. Agrovides pasākumi ir sarežģīti pēc to būtības, un to vienkāršošana ir ļoti ierobežota, lai nekaitētu šo pasākumu mērķim.

Tādēļ Komisija uzskata, ka šo pasākumu pievienotās vērtības un to lielas sarežģītības dēļ, pieļaujamajam kļūdu riskam jābūt augstākam.

Neraugoties uz šiem apsvērumiem ELFLA plānošanas periodā 2007.–2013. gadam ir ieviesti būtiski lauku attīstības kontroles sistēmas uzlabojumi. Piemēram, dalībvalstis tagad nodrošina, ka visus Kopienas tiesību aktos vai lauku attīstības programmās noteiktos atbilstības kritērijus var kontrolēt saskaņā ar pārbaudāmu rādītāju kopien, kas tām jāievieš. Tā kā atbilstības kritēriji bieži vien ir sarežģīti, Komisijas dienesti ir izstrādājuši dažādus noteikumus un pamatnostādnes, lai palīdzētu dalībvalstīm tos interpretēt.

Turklāt IAKS piemērošana ir vēl vairāk stiprināta attiecībā uz platību un ar dzīvniekiem saistītu lauku attīstības pasākumiem saskaņā ar 2. asi, kas veido 44 % no kopējiem paredzētajiem izdevumiem.

5.58. Veselības un patērētāju aizsardzības ĢD atsaucas uz 5.51. punktā minēto paziņojumu.

Skatīt 5.51. punktā sniegto atbildi par jūrlietām.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IEPRIEKŠĒJO APSVĒRUMU PĒCPĀRBAUDE

Jēltabakas tirgus kopīgā organizācija

5.59. Īpašajā ziņojumā Nr. 7/2004 ⁽³²⁾ Palāta konstatēja vairākus trūkumus, tostarp neuzticamus datus, tirgus situācijas nepieņācīgu analīzi, kā arī to, ka nav sasniegti izvirzītie mērķi, piemēram, veicināt ražošanas pārstrukturēšanu uz citām nozarēm. Palāta sniedza vairākus Parlamenta un Padomes atbalstītus ieteikumus.

5.60. Jēltabakas tirgus kopīgā organizācija ir reformēta saistībā ar kopējās lauksaimniecības politikas vispārējo reformu 2003. gadā. Komisija ir lielā mērā ņēmusi vērā Palātas ieteikumus, proti, tos, kas attiecas uz pilnīgāku un ticamāku datu ievākšanu un izmantošanu. Turklāt pakāpeniski tiek ieviesta atbalsta pilnīga nodalīšana no ražošanas. Iepriekš minētais līdz ar pārveidošanas pasākumu finansēšanu, kad tos pilnībā ieviesīs, atrisinās tirgus pasākumu nepilnības un mudinās ražotājus brīvprātīgi pārtraukt tabakas ražošanu.

Kā Komisija pārvalda un pārrauga mutes un nagu sērgas apkarošanas pasākumus

5.61. Īpašajā ziņojumā Nr. 8/2004 ⁽³³⁾ Palāta norādīja uz to, ka Komisija un Padome jau bija novērsušas daudzas no tiesību aktu nepilnībām, kuras konstatēja Palātas veiktajā revīzijā. Tomēr Palāta ieteica veikt turpmākus pasākumus un jo īpaši:

5.61.

- a) regulāri vērtēt profilakses un kontroles pasākumus un intensīvāk uzraudzīt šo pasākumu īstenošanu laikā, kad nav krīzes;
- b) izpētīt veidus, kā ciešāk iesaistīt lauksaimniekus tūlītējā ziņošanā par slimības uzliesmojumu un likt viņiem ievērot dzīvnieku pārvietošanas ierobežojumus;

⁽³²⁾ OV C 41, 17.2.2005., 1. lpp.

⁽³³⁾ OV C 54, 3.3.2005., 1. lpp.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- c) precizēt finanšu shēmu, kuru piemēro dzīvnieku slimību epidēmiju gadījumos, vienlaicīgi maksimāli samazinot finanšu riskus ES budžetam.

5.62. Komisija veica plašu izvērtēšanu par profilakses un kontroles pasākumiem 2006. gadā un uzsāka virkni iniciatīvu, kas daļēji sasaucas ar Palātas ieteikumiem.

5.63. Tomēr Palāta uzskata, ka arī turpmāk jāpieliek pūliņi, lai

- a) vienkāršotu tiesību aktus dzīvnieku veselības un labturības jomā ⁽³⁴⁾;

KOMISIJAS ATBILDES

- c) Ar Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par jaunu stratēģiju dzīvnieku veselības jomā Eiropas Savienībā 2007.–2013. gadam saskaņā ar principu “Profilakse ir labāka nekā ārstēšana” (COM(2007) 539 galīgā redakcija) tā paredzēja izstrādāt saskaņotu ES kritēriju sistēmu atbildības un izmaksu dalīšanai. Tas ir jāsasniedz, jaunās dzīvnieku veselības stratēģijas rīcības plāna ietvaros pārskatot ES finanšu instrumentu par dzīvnieku slimību finansēšanu (Padomes Lēmums 90/424/EEK). Sagatavošanās darbi ir jau sākti. Ir paredzēti turpmāki pasākumi, tostarp priekšizpēte, kas iekļaus apspriedes.

5.62. Komisija 2004. gada decembrī sāka ārēju novērtēšanu, lai rūpīgi pārskatītu ES rīcības dzīvnieku veselības jomā rezultātus un noteiktu vēlamo rīcības ievirzi nākotnē. Pamatojoties uz novērtēšanas rezultātiem un apspriedēm ar daudzām ieinteresētajām personām, Komisija 2007. gada septembrī iesniedza priekšlikumu par jaunu stratēģiju dzīvnieku veselības jomā ⁽¹²⁾. Tā bija pirmā reize, kad Komisija noteica savus stratēģiskos mērķus un uzdevumus dzīvnieku veselības jomā.

5.63. Padome (2007. gada decembrī), Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (2008. gada janvārī) un Eiropas Parlaments (2008. gada maijā) atzinīgi novērtēja stratēģiskās pieejas izstrādi saistībā ar ES dzīvnieku veselības politiku un atbalsta Dzīvnieku veselības stratēģijā 2007.–2013. gadam izklāstītos vispārējos mērķus, uzdevumus un principus. Pamatojoties uz dažādos ES iestāžu forumos notikušo diskusiju rezultātiem, Komisija tuvākajā nākotnē pieņems rīcības plānu dzīvnieku veselības jomā, lai turpmākajos piecos gados un pēc tam šo stratēģiju realizētu.

- a) Saistībā ar labāku regulējuma politiku ir jau veikti galvenie pasākumi, lai vienkāršotu spēkā esošo tiesisko regulējumu, tostarp, piemēram, jauno Direktīvu 2006/88/EK par akvakultūras dzīvniekiem ⁽¹³⁾ un Priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko vienkāršo informācijas norādīšanas un publicēšanas procedūras

⁽³⁴⁾ Atsauce: Paziņojums par jaunu stratēģiju dzīvnieku veselības jomā (2007.–2013. gads), COM(2007) 539/F, 19.9.2007.

⁽¹²⁾ COM(2007) 539, 19.9.2007. http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/docs/animal_health_strategy_en.pdf.

⁽¹³⁾ Padomes 2006. gada 24. oktobra Direktīva 2006/88/EK par akvakultūras dzīvniekiem un to produktiem izvirzītajām dzīvnieku veselības prasībām, kā arī par konkrētu ūdensdzīvnieku slimību profilaksi un kontroli (OV L 328, 24.11.2006., 14. lpp.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

veterinārijas un zootehnikas jomā un groza 22 spēkā esošās Padomes direktīvas ⁽¹⁴⁾, kas pašreiz atrodas Padomes pieņemšanas procedūras pēdējā posmā. Tomēr, kā paskaidrots paziņojumā par jauno stratēģiju dzīvnieku veselības politikas jomā, Komisija arī plāno iesniegt priekšlikumu par jaunu likumu dzīvnieku veselības jomā, kas lielā mērā vienkāršotu spēkā esošos tiesību aktus.

b) ņemot vērā ES paplašināšanos, palielinātu ES tiesību aktu piemērošanas kontrolei atvēlētos cilvēkresursus;

b) Pārtikas nekaitīguma un dzīvnieku veselības jomā Komisijas Pārtikas un veterinārais birojs (PVB) strādā, lai nodrošinātu efektīvas kontroles sistēmas un izvērtētu ES standartu ievērošanu ES teritorijā un trešās valstīs saistībā ar to eksportu uz ES. PVB to veic, galvenokārt veicot pārbaudes dalībvalstīs un trešās valstīs, kas eksportē uz ES.

PVB gadā veic aptuveni 250 līdz 270 apmeklējumus.

Pieņemšana darbā notiek saskaņā ar prasībām par priekšrocību saistību ar pieņemšanu darbā piešķiršanu ekspertiem no jaunajām dalībvalstīm.

c) novērstu pastāvīgās nepilnības ārkārtas rīcības plānos, kā norādīts Pārtikas un veterinārijas biroja ziņojumos;

c) Šis punkts tiks uzraudzīts.

d) uzlabotu reālā laika trauksmes mācību organizēšanu un secīgos pasākumus;

d) Komisija pašlaik no dalībvalstīm ievāc jaunāko informāciju, lai nodrošinātu pienācīgu šā ieteikuma ievērošanu.

e) samazinātu biežo novēlošanos, sniedzot informāciju par liellopu pārvietošanu un reģistrējot tos centrālajā datubāzē, un uzlabotu cūku identifikācijas un pārvietošanas tiesisko regulējumu;

e) PVB ziņotie trūkumi ir saistīti ar attiecīgo Kopienas tiesību aktu par dzīvnieku identifikāciju, saimniecību reģistrāciju un pārvietošanas uzskaites īstenošanu; tie neapstrīd attiecīgo regulu un direktīvu noteikumus.

⁽¹⁴⁾ Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko vienkāršo informācijas norādīšanas un publicēšanas procedūras veterinārijas un zootehnikas jomā un groza Direktīvas 64/432/EEK, 77/504/EEK, 88/407/EEK, 88/661/EEK, 89/361/EEK, 89/556/EEK, 90/427/EEK, 90/428/EEK, 90/429/EEK, 90/539/EEK, 91/68/EEK, 92/35/EEK, 92/65/EEK, 92/66/EEK, 92/119/EEK, 94/28/EEK, 2000/75/EK, Lēmumu 2000/258/EK un Direktīvas 2001/89/EK, 2002/60/EK un 2005/94/EK (COM(2008)120, galīgā redakcija – 2008/0046 (CNS)).

PALĀTAS APSVĒRUMI

- f) noteikumos par importēto gaļu iekļautu 2004. gadā pieņemtās pārtikas higiēnas prasības.

5.64. Līdz šim nav lielu panākumu lauksaimnieku plašākā iesaistīšanā attiecībā uz ātru slimības izziņošanu.

5.65. Visbeidzot saistībā ar finanšu shēmas precizēšanu 2005. gadā Komisija pieņēma pasākumus, ar kuriem ierobežoja kompensācijas apmēru, pamatojoties uz tirgus cenām. Tomēr, ņemot vērā to, ka dalībvalstīs maksātās valsts atbalsta summas krietni atšķiras, vajadzīgi turpmāki pasākumi.

Komisijas veiktais lauku saimniecību ieņēmumu novērtējums

5.66. Īpašajā ziņojumā Nr. 14/2003⁽³⁵⁾ par Komisijas veikto lauksaimnieku ienākumu vērtēšanu Palāta secināja, ka ES statistikas dati nesniedza pietiekami izsmeļošu informāciju par lauku saimniecību izmantojamiem ienākumiem un neļāva izvērtēt lauksaimnieku dzīves līmeni. Šāda situācija pastāvēja neatkarīgi no tā, ka bija pieejami trīs atsevišķi instrumenti, kuru mērķis bija noteikt lauksaimnieku ienākumus, taču tie nebija izveidoti vienam un tam pašam nolūkam. Palāta Komisijai ieteica izvērtēt pieejamos statistikas datus par stāvokli saimniecībās un lauku saimniecībās un precīzi definēt statistikas sistēmu kopējās lauksaimniecības politikas mērķu sasniegšanas uzraudzībai, jo īpaši attiecībā uz lauksaimnieku pienācīgu dzīves līmeni. Eiropas Parlaments un Padome atbalstīja šos Palātas ieteikumus.

KOMISIJAS ATBILDES

- f) Komisija jau 2007. gada otrajā pusē bija sagatavojusi atbilstīgu priekšlikumu (SANCO/10018/2007) un SCoFAH⁽¹⁵⁾ 2007. gada 10. septembra sanāksmē no dalībvalstīm saņēma labvēlīgu atzinumu. Dokuments pašlaik likumdošanas procedūras ietvaros Komisijai ir oficiāli jāpieņem un pēc tam jāpublicē Oficiālajā Vēstnesī.

5.64. Visi dzīvnieku galveno lipīgo slimību (klasiskais cūku mēris, mutes un nagu sērga, putnu gripa) uzliesmojumi ES pēdējo piecu gadu laikā ir radījuši ļoti ierobežotas izmaksas Kopienas budžetā un ir veiksmīgi izskausti. Viens no šādu rezultātu iemesliem ir tas, ka kopumā slimības izziņošana ir notikusi savlaicīgi. Dalībvalstīs bieži vien nav (pilnībā) izmaksājušas kompensācijas tiem lauksaimniekiem, kas nav pilnībā sadarbojušies ar iestādēm vai nav ziņojuši par slimību savlaicīgi, lai viņus atturētu no šādas rīcības.

5.65. Tiesību aktos noteiktais maksimālais apjoms sniedz vispārēju priekšstatu par kompensācijām, ko piešķir dalībvalstis.

Tomēr pamatnoteikums joprojām ir, ka kompensācija nedrīkst pārsniegt dzīvnieka tirgus vērtību. Tiesību aktu pareiza piemērošana novērš novērtēšanu par zemu vai par augstu.

Tiesību akti par kompensācijām un valsts atbalstu ir saskaņoti un visās ES dalībvalstīs vienādi. Praksē konstatētās atšķirības ir saistītas ar rīcībā esošo instrumentu atšķirīgo piemērošanu.

⁽³⁵⁾ OV C 45, 20.2.2004., 1. lpp.

⁽¹⁵⁾ SCoFAH – Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgā komiteja.

PALĀTAS APSVĒRUMI

5.67. Tajā pašā laikā Komisija ir uzņēmusies vairākas iniciatīvas, cita starpā, saskaņot dalībvalstu pieņemtās statistikas metodes, jo īpaši attiecībā uz lauku saimniecību grāmatvedības datu tīklu (FADN). Turklāt Komisija uzsāka virkni iniciatīvu, lai uzlabotu pārējo pieejamo instrumentu, proti, EAA (lauksaimniecības ekonomikas atskaites) un LAHS (ienākumi lauku saimniecību nozarē) ticamību. Komisija uzsāka arī priekšizpēti, lai izveidotu visaptverošāku Eiropas statistikas sistēmu. Tomēr līdz šim attīstība bijusi lēna, galvenokārt tādēļ, ka dalībvalstis nav vienojušās par šim projektam piešķiramo prioritāti, ņemot vērā acīmredzami ārkārtīgi lielās izmaksas pilnīgākas informācijas apkopošanai par lauksaimniecības ienākumiem, tostarp tiem ienākumiem, kas rodas ar lauksaimniecību nesaistītu darbību rezultātā. Palāta atkārtoti norāda uz to, ka pilnīgāki statistikas dati un rādītāji ir būtiski, lai varētu stingrāk kontrolēt to, kā tiek īstenota kopējā lauksaimniecības politika, no kuras budžeta līdzekļiem aptuveni divas trešdaļas izmaksā lauksaimnieku ieņēmumu atbalstam.

KOMISIJAS ATBILDES

5.67. *Priekšizpētes izvērtēšana ir iekļauta kopienas statistikas programmā 2008.–2012. gadam. Pirmās apspriedes lauksaimniecības statistikas pastāvīgajā komitejā liecina, ka dalībvalstis ir piesardzīgas pastāvošo konceptuālo, tehnisko un finanšu grūtību dēļ. Tika nolemts, ka lauku saimniecību grāmatvedības datu tīkls (FADN) un ekonomikas pārskati lauksaimniecībā (EAA) joprojām būs galvenie informācijas avoti saistībā ar lauksaimniecības ienākumiem.*

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums. Tiešie saistītie maksājumi, kurus pārvalda ar IAKS

Dalībvalsts	Platībatkarīgais atbalsts				Piemaksas par dzīvniekiem				Kopvērtējums
	Administratīvās procedūras un kontroles mehānismi pareizu maksājumu nodrošināšanai	Riska analīze un pārbaūžu atlases procedūras	Pārbaūžu metodoloģija, kvalitātes kontrole un atsevišķu rezultātu paziņošana	Pārbaūžu un rezultātu statistikas sagatavošana un ticamība	Administratīvās procedūras un kontroles mehānismi pareizu maksājumu nodrošināšanai	Riska analīze un pārbaūžu atlases procedūras	Pārbaūžu metodoloģija, kvalitātes kontrole un atsevišķu rezultātu paziņošana	Pārbaūžu un rezultātu statistikas sagatavošana un ticamība	
Vācija (Bavārija)					n/a	n/a	n/a	n/a	
Spānija (Kastīlija un Leona)	1	2	3			14	4		
Itālija (AGEA)	5	n/v	3		n/a	n/a	n/a	n/a	
Portugāle		n/v	6		n/v		7		
Francija		8				9	10		
Grieķija	1/11		12	13	n/a	n/a	n/a	n/a	

Apzīmējumi

	Efektīvi
	Dalēji efektīvi
	Nav efektīvi
n/a	Nav piemērojams
n/v	Nav pārbaudīts

Darījumu pārbaudes rezultāts

No parauga iegūtā aplēse par darījumu proporciju, kurā ir kļūdas	31 %
kļūdu koeficients	No 2 % līdz 5 %

- 1 Ģeogrāfiskās informācijas sistēmā (ĢIS), uz kuru balstās ES atbalsta shēmu pārvaldība, ne vienmēr ir pilnīga un ticama informācija par atbilstīgām/neatbilstīgām zemes platībām pēc atsaucies zemes gabaliem.
- 2 Spānijas iestādes nav sniegušas pierādījumus tam, ka ir veikts risku kritēriju pamatojuma un nozīmīguma vērtējums 2006. gadam.
- 3 Valsts iestāžu uz vietas veikto pārbaūžu rezultāti un to ievade ĢIS nav ticama (inspektori nebija konstatējuši izmantotās zemes pastāvīgi neatbilstīgās īpašības vai dažādos veidus, ĢIS informācija netika atjaunināta, un tādēļ lauksaimniekiem ir izmaksāti pārāk lieli līdzekļi).
- 4 Dažas nepilnības konstatētas administratīvajās lietojumprogrammās saistībā ar dzīvnieku pārbaudēm uz vietas, piemēram, attiecībā uz kontroles ziņojumu formātu un saimniecību reģistriem.
- 5 AGEA veikta uzraudzība nenodrošina to, ka šī aģentūra pārzina deleģēto kontroles un pārvaldības pienākumu pienācīgu izpildi. Grozījumi pielauti pēc termiņa, un maksājumi veikti, pirms bija zināmi uz vietas veikto pārbaūžu galīgie rezultāti.
- 6 Konstatētas dažas nepilnības procedūrās pārbaudēm uz vietas (nav konstatētas neatbilstīgās platības, nav pārbaudīti atbilstīguma kritēriji).
- 7 Konstatētas dažas nepilnības procedūrās pārbaudēm uz vietas (nav pienācīgi veiktas vai nav dokumentētas dzīvnieku reģistra pārbaudes).
- 8 Nav vērtēti riska parametri tradicionālajām pārbaudēm uz vietas. Šīs pārbaudes veido 20 % no uz vietas veiktajām pārbaudēm, pārējās pārbaudes veic, izmantojot attālo uzrādi, kuras gadījumā veic vērtēšanu.
- 9 Nav vērtējuma par iepriekšējos gados izmantotās riska analīzes parametru efektivitāti.
- 10 Kontroles procedūras paredz marķēt dzīvniekus, kuri minēti valsts datorizētās datubāzes izrakstā, nevis saskaitīt visus uz vietas esošos dzīvniekus.
- 11 Konstatētas pieprasījumu datu ievades kļūdas, pieprasījumu dati grozīti pēc to iesniegšanas.
- 12 Kontroles ziņojumos nav dokumentētas mērīšanas metodes, rezultāti un piemērotās pielāides.
- 13 2008. gada 1. aprīlī Komisijai nebija iesniegti pārbaūžu statistikas dati par 2006. gadu (termiņš bija 2007. gada jūlijs).
- 14 Dzīvnieku atbalsta shēmu vērtēšanā ietilpa tikai konkrētu riska faktoru nozīmīguma nevis šo faktoru būtības izvērtēšana.

IAKS uzraudzības elementi. Vienotā maksājuma shēma (VMS) (*)

Dalībvalsts	Administratīvās procedūras un kontroles mehānismi pareizu maksājumu nodrošināšanai	Riska analīze un pārbauzu atlases procedūras	Pārbauzu metodoloģija, kvalitātes kontrole un atsevišķu rezultātu paziņošana	Pārbauzu un rezultātu statistikas sagatavošana un ticamība	Kopvērtējums
Somija	4/13/15/21	23	25		
Francija	2/4/6/7/11/12/13/15/17	22/23		26	
Nīderlande	2/5/6/8/10/13/14/15/16	24			
Portugāle	3/5/6/14/15/17	22/23			
Spānija (Andalūzija)	11/15	22			
Zviedrija	2/7/9/13/17	22			
Apvienotā Karaliste (Anglija)	1/6/13/14/15/17/18/19/20	24		26	

	Efektīvi
	Daļēji efektīvi
	Nav efektīvi

- Administratīvajās savstarpējās pārbaudēs nav pieejamas ortofotogrāfijas, kuras, lai gan nav obligātas, tomēr ievērojami palielina savstarpēji pārbaudīto datu ticamību.
- Fotouzņēmumos no gaisa ir redzami neatbilstīgi elementi, vai arī šādus elementus ir deklarējis lauksaimnieks, un tie nav izslēgti no ZGIS reģistrētās atbilstīgās platības.
- Meža zeme nav sistemātiski izslēgta no atbilstīgās platības.
- Jauno zemes gabalu atbilstīgums netiek pārbaudīts sistemātiski.
- Nav definēts atbilstīgās lauksaimniecības zemes minimālais lielums.
- Zemes gabalu identificēšanas sistēma nav pienācīgi atjaunināta, lai ņemtu vērā uz vietas veikto pārbauzu rezultātus un/vai topogrāfiskajās datubāzēs pieejamos datus.
- Administratīvās savstarpējās pārbaudes daļēji balstās uz novecojušām ortofotogrāfijām.
- IAKS tiesību datubāze nav ticama, nav ticamu datu par datubāzē reģistrēto tiesību atjaunināto skaitu un vērtību attiecībā uz 2006. un 2007. gadu, nav atceltas tiesības, attiecībā uz kurām nebija izpildītas obligātās aktivizēšanas prasības.
- Pirms maksājumu atļaušanas dalībvalsts līmenī nav veiktas galīgās administratīvās savstarpējās pārbaudes.
- Nīderlande sākotnēji piešķir tiesības, kuras pārsniedza valsts maksimālo apjomu 4,9 miljonu EUR apmērā. Atsevišķiem lauksaimniekiem veica maksājumus, pamatojoties uz šīm piešķirtajām tiesībām.
- VMS maksājumus apstiprināja lauksaimniekiem, kuriem nebija tiesību uz maksājumu.
- Maksājumi netiek sistemātiski bloķēti līdz visu noviržu noskaidrošanai vai vajadzīgo dokumentu iesniegšanai.
- Pieprasījumu reģistrācijas procedūras nesniedz pietiekamu pierādījumu par faktisko saņemšanas datumu, un/vai tās nav pienācīgi kontrolētas.
- Nepareizi piemēroti sodi par novēlotu pieprasījumu iesniegšanu.
- Sistemātiski nepareizi aprēķināti maksājumi tajos gadījumos, kad noteiktā platība nav pietiekama visām deklarētajām tiesībām.
- ES tiesību aktu noteikumos paredzētās sankcijas nepiemēro tajos gadījumos, kad deklarētas pārāk lielas platības.
- Nav administratīvo savstarpējo pārbauzu vai arī šādas pārbaudes ir nepietiekamas, lai noskaidrotu, vai atmatā atstāšanai deklarētā platība atbilst juridiskajiem nosacījumiem.
- Nepietiekama pārvaldības kontrole par izmaiņām datubāzē.
- Dažādi lauksaimnieki var pieprasīt atbalstu par vienu un to pašu zemes gabalu no dažādām ES atbalsta shēmām.
- Atsauces zemes gabala platība var pārsniegt pielaidi līdz 2 %.
- Atbalstu par sakņu dārziem maksāja maksimums par 0,3 ha katram pieprasījumam bez tiesībām (719,62 ha, EUR 134 535,85).
- Pārbauzu atlase daļēji veikta, pamatojoties uz novecojušiem pieprasījumu datiem un/vai nepietiekamu pieprasījumu skaitu.
- Gada laikā pārbauzu skaits nebija palielināts.
- Pārbaudēs, kas izvēlētas, pamatojoties uz riska analīzi, konstatēja mazāk kļūdu nekā izlases veida pārbaudēs.
- Mērīšanas metodes piemērotas ar nepietiekamu precizitāti.
- Ievērojamas atšķirības starp Komisijai paziņotajiem statistikas datiem un revidentiem nosūtītajiem pakārtotajiem datiem.

(*) Nav iekļauti aspekti, kas attiecas uz savstarpēju atbilstību.

Ticamības deklarācijas galveno apsvērumu pēcpārbaude

	Palātas apsvērumi 2006. gada pārskatā	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbilde
IAKS	Piekto gadu pēc kārtas ģenerāldirektora deklarācijā ir atruna par nepietiekamu IAKS ieviešanu Grieķijā. Par 2006. gadu Komisija un Palāta ir apstiprinājušas faktu, ka joprojām nav īstenoti galvenie kontroles mehānismi (5.11. punkts (*)).	Saskaņā ar sniegtajām atbildēm Komisija turpina īstenot intensīvu revīzijas programmu un tik ilgi, cik vajadzīgs, piemēros Grieķijai finanšu korekcijas. Turklāt Komisija rūpīgi uzrauga un pārbauda Grieķijas rīcības plānu, kuru ciešā sadarbībā ar Komisiju un pēc tās tieša pieprasījuma Grieķijas iestādes sagatavoja, lai novērstu iepriekš minētās nepilnības. Šajā rīcības plānā ir noteikti strikti termiņi dažādu pasākumu īstenošanai, un tam vajadzētu dot pirmos rezultātus 2007. finanšu gadā (2006. pieprasījumu iesniegšanas gads).	Grieķijā, Itālijā, Spānijā un Portugālē, veicot DAS revīziju par 2007. gadu, konstatēja nepilnības administratīvajās pārbaudēs attiecībā uz tiesājiem saistītajiem maksājumiem: nepareizi ievadīti pieprasījumu dati, vairāku savstarpēji nesaderīgu atbalsta shēmu maksājums par vienu un to pašu zemes gabalu un nepareiza sodu un sankciju piemērošana, kā rezultātā veica pārmaksājumus (5.27. punkta a) apakšpunkts (*)). Grieķijā ZGIS ir nepilnīga, un tajā ir kļūdas atsaucies zemes gabalu noteikšanā. Turklāt dažās valstīs ZGIS (ĢIS) grafiskais pārklājums ietver ortofotogrāfijas, kuras ir vairāk nekā piecus gadus vecas (Francijā un Zviedrijā). Portugālē datu atjaunināšana noris ar ievērojamu kavēšanos (5.30. punkta b) un c) apakšpunkts (*)). Lauksaimniecības ģenerāldirektora 2007. gada darbības pārskatā atkal ir atruna par nepietiekamu IAKS īstenošanu Grieķijā.	Attiecībā uz problēmām, kuras norādītas 2007. gada pārskatā, parasti jau tiek veikta pēcpārbaude, izmantojot atbilstīguma noskaidrošanas procedūras.
VMS	Apvienotajā Karalistē tiesības bija piešķirtas zemes īpašniekiem, kuri lielāko daļu gada savu zemi iznomāja (5.20. punkts (*)). Pretēji noteikumiem dažas dalībvalstis paplašināja noteikumu par tiesību konsolidēšanu visos tajos gadījumos, kad lauksaimniekam 2005. gadā bija mazāk hektāru zemes nekā piešķirto tiesību (5.24. punkts (*)). VMS bija daži blakus efekti: atbalstu maksāja zemes īpašniekiem un jaunajiem saņēmējiem (5.28. punkts (*)); daudzās dalībvalstīs "lauksaimniekiem" bija atļauts patērēt virspeļņu (5.30. punkts (*)); nepienācīgi ieguldījumu kritēriji radīja apšaubāmu papildu tiesību piešķirumu (5.34. punkts (*)).	Saskaņā ar Komisijas atbildi Pārskatā par 2006. finanšu gadu minētie jautājumi tiks pārbaudīti atbilstīguma procedūrās.	Revīzijā atklāja sistemātiskus trūkumus saistībā ar tiesību aprēķināšanu: — tiesības piešķir, pārsniedzot valsts maksimālo apjomu (Nīderlande) (5.22. punkta b) apakšpunkts (*)); — tiesības piešķir neatbilstīgai produkcijai, zemes platībām vai ieguldījumiem (5.26. punkta b) apakšpunkts, 5.22. punkta c) un d) apakšpunkts (*)); — netiek ievērotas regulas/īpašie noteikumi vai arī tos nepareizi piemēro (5.22. punkta e) apakšpunkts, 5.24. punkta b) apakšpunkts, 5.25. punkts (*)). Veicot atkārtotas pārbaudes, Palāta konstatēja vairākas konkrētas kvalitātes nepilnības saistībā ar pārbaudēm uz vietas un atklāja neatbilstīgas platības vai zemes gabalus, kurus valsts inspektoriem vajadzēja izslēgt (Grieķija, Itālija, Spānija, Portugāle) (5.28. punkts (*)). Tomēr Palāta secina, ka IAKS arvien ir efektīvs līdzeklis nelikumīgu izdevumu riska ierobežošanai, ja to piemēro pareizi un ja ir ievadīti precīzi un ticami dati par VMS maksājumiem, kas balstās uz piešķirtajām tiesībām. Nesen VMS ieviestās atbalsta shēmas, piemēram, attiecībā uz olīveļļu, ir sekmīgs jaunievedums, lai gan īstermiņā var radīt biežākas kļūdas. (5.52. punkts (*)).	Skatīt atbildi uz 5.22. punkta b) apakšpunktu. Attiecībā uz problēmām, kuras norādītas 2007. gada pārskatā, parasti jau tiek veikta pēcpārbaude, izmantojot atbilstīguma noskaidrošanas procedūras.

	Palātas apsvērumi 2006. gada pārskatā	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbilde
Oliveļļa	Apmeklējumus uz vietas galvenajās ražošanas dalībvalstīs atklāja vispārējas problēmas, kas ietekmē ĢIS ticamību un precizitāti un tādējādi arī tiesību pareizu aprēķināšanu saistībā ar VMS (5.84. punkts (*)).	Saskaņā ar Komisijas sniegto atbildi Pārskatā par 2006. finanšu gadu Komisija jau ir veikusi finanšu korekcijas aptuveni 180 miljonu EUR apmērā par laika posmu kopš 2000. gada un ievērojamā korekcijas veikis arī turpmāk. 2006. gada 1. janvārī atbalsts oliveļļas ražošanai ir pilnībā atdalīts un integrēts vienotā maksājuma shēmā (neliels saistītā atbalsta elements pastāv vairs tikai Spānijā).	Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas oliveļļas datu precizitātes ietekmi uz ražošanas atbalsta shēmas integrāciju VMS apliecina Grieķija un Itālija, kur četros no pieciem pārbaudītajiem VMS darījumiem bija kļūdas, un dažu kļūdu rezultātā izmaksāja ievērojami lielākus līdzekļus (5.14. punkta c) apakšpunkts (**)).	<i>Turpmākas finanšu korekcijas saistībā ar atbalstu oliveļļas ražošanai tika veiktas 2007. un 2008. gadā.</i> <i>Skatīt arī atbildi uz 5.14. punkta c) apakšpunktu.</i>
Ex post detalizētas pārbaudes	Atbilstīguma struktūra, kura atbild par lauku attīstību, neveica revīzijas par Regulā (EEK) Nr. 4045/89 minētajiem jautājumiem (5.50. punkts (*)). Komisija joprojām nezina, cik gadījumos no potenciālajiem pārkāpumiem, par kuriem sākotnēji ziņots saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 4045/89, ir notikusi piedziņa vai arī kāpēc tā nav notikusi (5.52. punkts (*)). Arvien kavējas pēcmaksājumu pārbaudu pabeigšana Vācijā, Itālijā un Spānijā (5.53. punkts (*)).	N/A Komisija ir uzlikusi par pienākumu apliecinātājiestādēm pārbaudīt un tad ziņot par to, kā maksājumu aģentūru veikusās pēcpārbaudes par ziņotajiem iespējamajiem pārkāpumiem (5.40.–5.45. punkts (**)). Katrā iepriekšējā detalizēto pārbaudu periodā, sākot jau ar 2000./2001. gadu, vēl nav pabeigts neliels skaits detalizēto pārbaudu (5.34. punkts (**)).	Palāta (atkārtoti) norāda uz lauku attīstības pasākumu ierobežotām pārbaudēm gan Komisijā, gan dalībvalstīs (5.35. punkts (**)). Palātas veiktā apliecinātājiestāžu ziņojumu analīze norāda uz to, ka jāuzlabo maksājumu aģentūru pārbaudes un ziņojumu sagatavošana tajās par ziņoto iespējamo pārkāpumu pēcpārbaudi (5.36. punkts (**)). Detailizēto pārbaudu programmas īstenošana 2007. gadā ir kļuvusi savlaicīgāka (5.34. punkts (**)).	<i>Skatīt atbildi uz 5.35. punktu.</i> <i>Skatīt atbildi uz 5.36. punktu.</i>
Grāmatojumu noskaidrošana	Kaut gan grāmatojumu noskaidrošanas sistēmu un pēcmaksājumu pārbaudu mērķis ir izslēgt izdevumus, kas neatbilst Kopienas tiesību aktiem, maksājumu galasaņēmēju līmenī šobrīd tas neizdodas (5.76. punkts (*)).	N/A	Palāta atkārtoti savu iepriekšējā gada pārskatā pausto atzinumu par grāmatojumu noskaidrošanas sistēmu.	<i>Komisija nepiekrīt un atsaucas uz atbildi, ko tās sniegusi uz 5.47. punktu.</i>
Eksporta kompensācijas	Pēc Palātas veiktās revīzijas par fiziskajām un aizstājējapbaudēm (eksporta kompensācijām) 2007. gada 21. jūnijā tika publicēts Īpašais ziņojums Nr. 4/2007. Palātas veiktā analīze rāda, ka informācija par fiziskajām un aizstājējapbaudēm nav ticama (5.55. punkts (*)).	Padome un Komisija ātri reaģēja uz īpašajā ziņojumā sniegtajiem ieteikumiem un grozīja attiecīgos tiesību aktus (5.38. punkts (**)).	Vēl nav atrisinātas konkrētās nepilnības saistībā ar eksportēto preču atkārtotu ieviešanu ES teritorijā pēc to transportēšanas neregulārā jūras pārvadājumu līnijā (5.38. punkts (**)).	<i>Skatīt atbildi uz 5.38. punktu.</i>
Lauku attīstība	Palāta arvien konstatē lielu skaitu kļūdu agrovides pasākumos, jo lauksaimnieki nepilda savas saistības vai iestādes nepārbauda galvenos atbilstīguma nosacījumus (5.44. punkts (*)).	Komisija uzskata, ka Palātas konstatētais lielais kļūdu skaits agrovides pasākumos nav reprezentatīvs attiecībā uz kopējiem lauku attīstības izdevumiem.	Palāta atkārtoti uzsver, ka lauku attīstības izdevumos ir jo īpaši daudz kļūdu, un norāda uz to, ka vispārēja atruna lauksaimniecības ģenerāldirektora 2007. gada darbības pārskatā saistībā ar šiem izdevumiem nozīmē šā fakta atzīšanu (5.12. punkts (**)). Turpmāk arī lielas pūles jāpieliek, lai nodrošinātu, ka saņēmēji pilda savas saistības lauku attīstības jomā, kurā īpaši bieži sastopamas kļūdas, jo noteikumi un atbilstīguma nosacījumi bieži vien ir sarežģīti (5.57. punkts (**)).	<i>Skatīt atbildi uz 5.12. punktu.</i> <i>Skatīt atbildi uz 5.57. punktu.</i>

(*) ERP Pārskatā par 2006. finanšu gadu.

(**) ERP Pārskatā par 2007. finanšu gadu.

5.3. PIELIKUMS

Maksājumu aģentūru 2007. gada nošķirtie pārskati

Dalībvalsts	Maksājumu aģentūra	Nošķirtie pārskati ⁽¹⁾		
		ELGF (miljonos EUR)	ELFLA (miljonos EUR)	PLAI (miljonos EUR)
Austrija	AMA		79,00	
Beļģija	ALV		25,00	
Beļģija	Valonijas reģions		14,00	
Vācija	Bādene-Virtemberga		52,00	
Vācija	Bavārija		159,00	
Igaunija	PRIA	38,00		41,00
Grieķija	OPEKEPE	2 378,00	194,00	
Somija	MAVI	580,00	217,00	
Itālija	ARBEA	101,00		
Malta	MRAE	2,00		4,00
Nīderlande	Dienst Regelingen	1 050,00		
Portugāle	IFADAP	6,00		
Portugāle	INGA	528,00		
Portugāle	IFAP	197,00	90,00	
Kopā		4 868,00	830,00	45,00

⁽¹⁾ Pārskati, par kuriem Komisija uzskatīja, ka tos nav iespējams nošķirt 2008. gada 30. aprīļa lēmumā. Tā notika ar konkrētām dalībvalstīm saistītu iemeslu dēļ, un tāpēc ir vajadzīga turpmāka izpēte.

Avots: Komisijas lēmumi 2008/395/EK, 2008/396/EK un 2008/397/EK (OV L 139, 29.5.2008.).

6. NODAĻA

Kohēzija

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ievads	6.1.–6.20.
Kohēzijas politikas apraksts	6.2.–6.20.
Politikas mērķi un instrumenti 2000.–2006. gadā	6.4.–6.6.
Kā tiek tērēta nauda	6.7.–6.8.
Pārraudzības un kontroles sistēmas	6.9.–6.14.
Finanšu korekcijas	6.15.
Kļūdu veidi kohēzijas politikas projektos	6.16.–6.17.
2007.–2013. gada posms	6.18.–6.20.
Īpašais izvērtējums saistībā ar ticamības deklarāciju	6.21.–6.36.
Revīzijas tvērums	6.21.
Revīzijas konstatējumi	6.22.–6.31.
Pakārtoto darījumu likumība un pareizība	6.22.–6.27.
Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums	6.28.–6.31.
Vispārīgs secinājums un ieteikumi	6.32.–6.36.
Vispārīgs secinājums	6.32.
Ieteikumi	6.33.–6.36.
Iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaude	6.37.

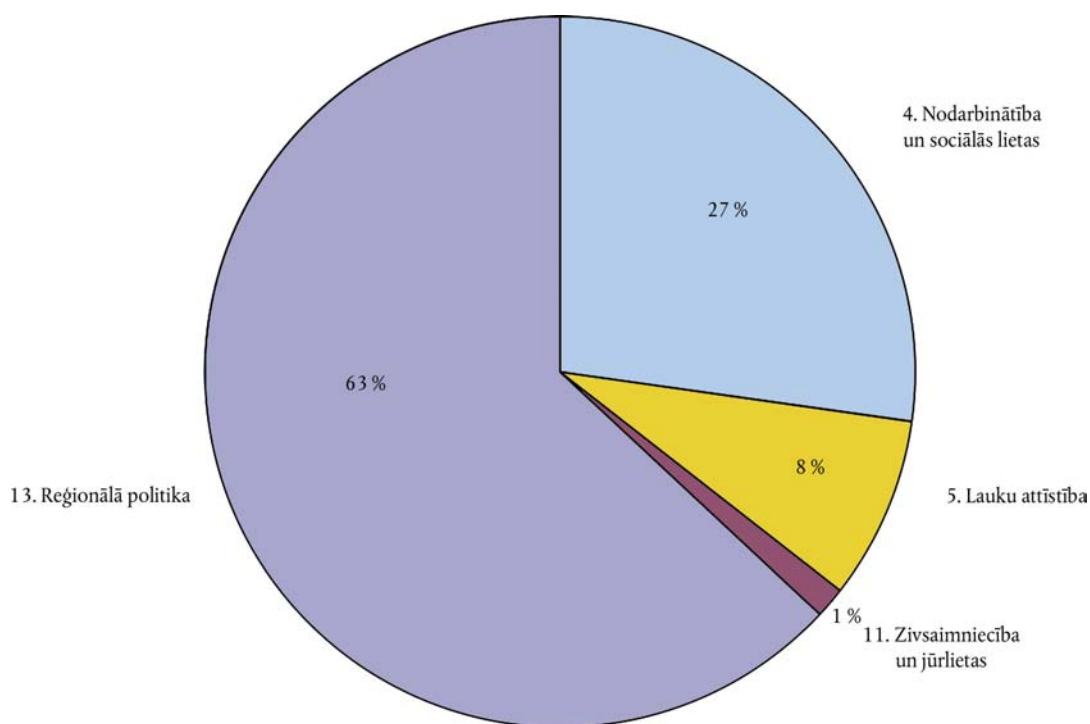
PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IEVADS

6.1. Šajā nodaļā ir aprakstīti Palātas konstatējumi divās politikas jomās, kuru mērķis ir veicināt ekonomisko un sociālo kohēziju, t. i., 4. jomā “Nodarbinātība un sociālās lietas” un 13. jomā “Reģionālā politika”. Šajā nodaļā arī aplūkoti 2000.–2006. gada izdevumi par lauku attīstību un zivsaimniecību (daļa no 5. politikas jomas “Lauksaimniecība un lauku attīstība” un 11. jomas “Zivsaimniecība”). 2007. gadā saistības kopā bija 45 575 miljoni EUR, bet maksājumi kopā bija 42 015 miljoni EUR. Maksājumu iedalījumu politikas jomās var redzēt **6.1. grafikā**.

6.1. grafiks – Kohēzijas politikas maksājumu sadalījums politikas jomām

Kopējie maksājumi 2007. gadā: 42 015 miljoni EUR

Avots: 2007. gada pārskati.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Kohēzijas politikas apraksts

6.2. ES izdevumus kohēzijas pasākumiem plāno daudzgadu programmu posmos; katra programmas posma maksājumi turpinās dažus gadus pēc konkrētā posma beigām. Šajā nodaļā aplūkoti 2000.–2006. gada maksājumi, jo tie veidoja lielāko daļu izdevumu (84 %) ⁽¹⁾. Par 2007.–2013. gada posmu runāts 6.18.–6.20. punktā.

6.3. Eiropas Savienības finansējums kohēzijas politikai ir līdzfinansējums: dalībvalstīm pašām arī ir jāiegulda līdzekļi, lai segtu atbalstāmo projektu izmaksas. Kopienas atbalsts nāk no vairākiem budžeta “fondiem” – struktūrfondiem (sk. 6.5. punktu) un Kohēzijas fonda (sk. 6.6. punktu).

Politikas mērķi un instrumenti 2000.–2006. gadā

6.4. Kohēzijas politikas izdevumi 2000.–2006. gada programmu posmā bija paredzēti šādiem trim mērķiem:

- a) strukturāli pielāgojumi reģionos, kuru attīstība atpaliek (1. mērķis);
- b) ekonomiska un sociāla pārveide apvidos ar strukturālām grūtībām (2. mērķis);
- c) izglītības un nodarbinātības sistēmu modernizācija (3. mērķis),

kā arī konkrētākām Kopienas iniciatīvām, kas ietvēra, piemēram, ES reģionu sadarbību un pilsētvides reģenerāciju.

6.5. Finansējumu piešķir no šādiem četriem struktūrfondiem:

- a) no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzfinansē 1. un 2. mērķi, kas aptver ieguldījumus infrastruktūrā, darbavietu radīšanu vai saglabāšanu, vietējās attīstības iniciatīvas un mazo un vidējo uzņēmumu darbības;

⁽¹⁾ Maksājumi, kas attiecās uz 2007.–2013. gada posmu, bija tikai avansa maksājumi un veidoja 16 % no aplūkotajiem izdevumiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- b) no Eiropas Sociālā fonda (ESF) finansiālo palīdzību piešķir 1., 2. un 3. mērķim, lai mazinātu bezdarbu, attīstītu cilvēkresursus un veicinātu integrāciju darba tirgū;
- c) no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) Virzības nodaļas līdzfinansē lauku attīstības projektus;
- d) no Zivsaimniecības virzības finansēšanas instrumenta (ZVFI) līdzfinansē pasākumus ar mērķi sasniegt noturīgu līdzsvaru starp zvejas resursiem un to izmantošanu un stiprināt zivsaimniecības nozares konkurētspēju un attīstību.

6.6. No Kohēzijas fonda atbalsta vides aizsardzības un transporta infrastruktūras uzlabošanu dalībvalstīs, kuru nacionālais kopprodukts uz iedzīvotāju ir zem 90 % no ES vidējā rādītāja ⁽²⁾.

Kā tiek tērēta nauda

6.7. No struktūrfondiem līdzfinansē projektus saskaņā ar *darbības programmām*. 2000.–2006. gada posmā bija 545 darbības programmas ar dažādu finansējuma apjomu, sākot no mazāk nekā EUR 500 000 līdz vairāk nekā 8 miljardiem EUR. Šajās programmās finansēto projektu izdevumi arī bija dažāda apjoma, sākot no atbalsta individuāliem saņēmējiem dažu simtu EUR apmērā līdz lieliem infrastruktūras projektiem simtiem miljonu EUR apmērā. Kohēzijas fondā nav darbības programmu, ir tikai projekti 2000.–2006. programmu posmam. Minētajā posmā finansēja 1 094 Kohēzijas fonda projektus, kuru apjoms bija no EUR 50 000 līdz vairāk nekā miljardam EUR.

6.8. Ja projektu līdzfinansē no struktūrfonda vai Kohēzijas fonda, ierastā maksāšanas kārtība ir projekta izmaksu vēlāka *atlīdzināšana* ⁽³⁾, pamatojoties uz *izdevumu deklarāciju*, ko sagatavo projekta iniciators ⁽⁴⁾. Projekta iniciators parasti pirms galīgās izdevumu deklarācijas projekta beigās iesniedz vairākas starpposma deklarācijas.

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1164/94 (OV L 130, 25.5.1994., 1. lpp.).

⁽³⁾ Izdevumu atlīdzināšanas pieprasījumā var būt daudzi izmaksu posteņi un veidi atkarībā no projekta veida un sarežģītības pakāpes.

⁽⁴⁾ Projekta iniciators ir gala saņēmējs vai izmantotājs, kas var būt privātpersona vai asociācija, privāts vai publisks uzņēmums, pašvaldības, reģiona vai valsts iestāde.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pārraudzības un kontroles sistēmas

6.9. Par kohēzijas politikas izdevumu pareizību tieši atbildīga ir dalībvalsts, bet Komisija ir virsatbildīga par visa budžeta izpildes pareizību kopumā.

6.9. *Saskaņā ar nozaru regulām dalībvalstīm ir jānodrošina, ka Komisijai tiek regulāri deklarēti projektu līdzfinansēšanas izdevumi. Atbilstoši dalītās pārvaldības kārtībai Komisija pilda uzraudzības lomu, lai pārbaudītu, vai dalībvalstu kontroles sistēmas darbojas efektīvi. Ja iepriekš minētais netiek nodrošināts, tā piemēro korektīvos mehānismus, lai uzņemtos atbildību par budžeta izpildi (Finanšu Regulas 53.b panta 4. punkts). Komisija pilda uzraudzības lomu, veicot revīzijas darbības, kā arī risinot sarunas par programmām, izmantojot uzraudzības komitejas, rīkojot ikgadējās sanāksmes ar vadības un revīzijas iestādēm, sniedzot norādes un rīkojot seminārus. Komisijas uzraudzības lomas turpmāka nostiprināšana ir paredzēta ar Komisijas 2008. gada 19. februārī pieņemto rīcības plānu.*

6.10. Kohēzijas politikas projektus kontrolē divos līmeņos. Pirmais līmenis ir kontroles sistēma dalībvalstī, un šajā līmenī mērķis ir novērst vai atklāt un labot projektu izmaksu nepareizu atlīdzināšanu un citus pārkāpumus. Otrais līmenis ir Komisijas veiktā pārraudzība ar mērķi nodrošināt, ka dalībvalstī ir ieviesta un prasībām atbilstoši darbojas kontroles sistēma, un mazināt risku, ka šī sistēma varētu darboties nepilnīgi.

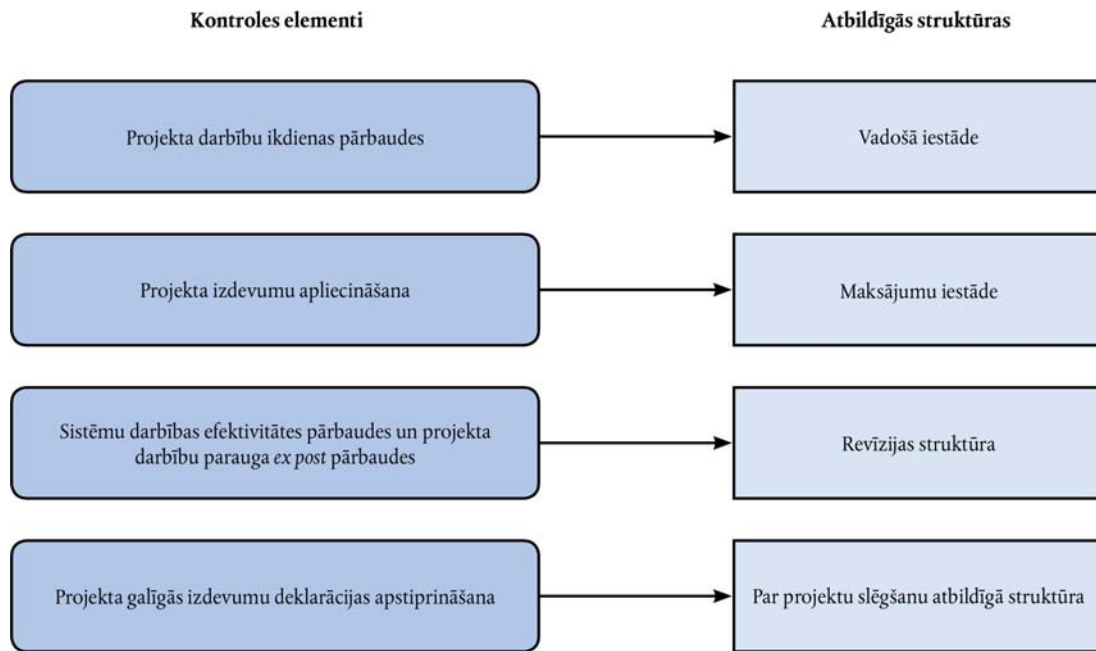
6.11. 2000.–2006. gada programmu posmā dalībvalsts kontroles sistēma ietvēra četrus galvenos kontroles elementus, kuriem bija jābūt skaidri definētiem un kuru piemērošana bija jāuztic savstarpēji neatkarīgām struktūrām (neatkarības prasība gan neattiecas uz revīzijas struktūru un par projektu slēgšanu atbildīgo struktūru). Sk. **6.2. shēmu**.

6.12. Dažādās dalībvalstīs piemēro atšķirīgu kārtību. Dažās dalībvalstīs kontrole ir centralizēta valsts līmenī, bet citās dalībvalstīs kontroles funkcijas – izmantojot starpniecības iestādi – ir deleģētas reģiona vai pašvaldības iestādei vai kādai īpaši izraudzītai nozares organizācijai (decentralizēta kontrole).

6.13. Pārraudzība no Komisijas puses pārsvarā izpaužas kā *ex post* revīzija un finanšu korekcijas, ja kontroles mehānismos ir atklātas nopietnas nepilnības.

6.13. *Komisija atsaucas uz savu 6.9. punktā sniegto atbildi.*

6.2. shēma – Dalībvalsts galvenie kontroles mehānismi

6.14. Komisijas veiktā revīzija var būt efektīvs pārraudzības instruments,

6.14.

- a) ja to balsta uz riska novērtējumu par to, vai dalībvalsts kontroles sistēmā varētu būt nepilnības;
- b) ja tai ir izmantojams rezultāts, t. i., ja tiek iegūts pietiekams pamats koriģējošiem pasākumiem vai pienācīga pārliecība, ka tādi pasākumi nav vajadzīgi;
- c) ja, pamatojoties uz revīzijas rezultātu, tiek veikti pienācīgi un savlaicīgi koriģējoši pasākumi.

- c) Komisijas revīziju rezultātā veiktie koriģējošie pasākumi var būt valstu iestāžu efektīvi īstenoti koriģējoši pasākumi un/vai finanšu korekcija, ko piemēro valstu iestādes, kā arī finanšu korekcija, ko Komisija piemēro programmas īstenošanas laikā vai tās noslēgumā.

Palāta izvērtē Komisijas veiktās revīzijas, balstoties uz iepriekš minētajiem kritērijiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Finanšu korekcijas

6.15. Komisija aizvien apgalvojusi, ka vairumu Palātas atklāto un tās gada pārskatos minēto kļūdu droši vien vēlāk atklās un koriģēs daudzgadu korekciju sistēmā ⁽⁵⁾. Tomēr Komisija nespēj pietiekami pierādīt dalībvalstu korekcijas. Finanšu korekciju piemērošanas sistēmas ir aplūkotas šā pārskata 3. nodaļā (sk. 3.21.–3.29. punktu un 3.2. diagrammu), savukārt par faktiski piemērotajām finanšu korekcijām runāts 1. nodaļā (sk. 1.36. un 1.38. punktu).

6.15. Komisija ir ieguldījusi lielas pūles, lai uzlabotu dalībvalstu sniegto datu kvalitāti, un pašreiz tā pārbauda šo datu pilnīgumu un precizitāti. Kā tas norādīts Komisijas atbildē uz 3.25. punktu, ticamu pierādījumu sniegšanā par daudzgadu korektīvo mehānismu darbību ir panākts progress.

Kļūdu veidi kohēzijas politikas projektos

6.16. Pastāv liels risks, ka kohēzijas politikas projektu izmaksas varētu deklarēt nepareizi un līdz ar to arī nepareizi atlīdzināt. Šajā pārskatā nepareiza atlīdzināšana nozīmē *pārāk lielas summas atlīdzināšanu*. Tam par iemeslu var būt

6.16. Saskaņā ar Kohēzijas politiku veiktie maksājumi ietver ievērojamu risku, jo dažādos īstenošanas līmeņos ir iesaistītas vairākas puses, ir liels saņēmēju skaits un daudzas līdzfinansēšanas darbības, kas saistītas ar līdzekļu kopējo apjomu. Ja pirmā līmeņa vadības pārbaudes un apstiprināšanas funkcija darbojas pienācīgi, šo risku var atbilstoši samazināt.

- a) atbilstīguma kļūda, t. i., atlīdzina izdevumus, kas veikti pret-runā atbilstīguma noteikumiem, kuri definēti šos izdevumus reglamentējošās regulās;
- b) reālas pastāvēšanas kļūda, t. i., atlīdzina izdevumus, kas patiesībā nav radušies vai nav dokumentēti;
- c) precizitātes kļūda, t. i., izdevumi ir nepareizi aprēķināti;
- d) kļūdu kombinācija, t. i., izdevumu atlīdzinājumā pieļauti divi vai vairāki iepriekš minēto kļūdu veidi.

6.17. Projektā var rasties arī *noteikumu piemērošanas kļūdas*. Šīs kļūdas galvenokārt skar publiskā iepirkuma procedūras un publicitātes noteikumu ievērošanu. Tās ir skaitļos neizsakāmas kļūdas. Tomēr, ja ir būtiski pārkāpumi publiskā iepirkuma procedūrās un tas ietekmē maksājuma nosacījumus, tās klasificē kā atbilstīguma kļūdas (sk. 1.9.–1.11. punktu).

⁽⁵⁾ Sk., piemēram, Komisijas atbildi uz 6.39. punktu Pārskatā par 2006. finanšu gadu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

2007.–2013. gada posms

6.18. Programmu posmā, kurš ilgst no 2007. līdz 2013. gadam, ir trīs mērķi (konverģences mērķis, reģionālās konkurētspējas un nodarbinātības mērķis un Eiropas teritoriālās sadarbības mērķis). Ir trīs fondi: Reģionālās attīstības fonds, Sociālais fonds un Kohēzijas fonds. Programmas veidotas tā, lai stiprinātu dalībvalstu un to reģionu un pilsētu pievilcību, lai veicinātu novatorismu, uzņēmējdarbību, nodarbinātību un uz zināšanām balstītu ekonomiku un lai attīstītu reģionu ekonomiku un radītu jaunas un labākas darbavietas.

6.19. Jaunā programmu posma pirmais gads – 2007. gads – faktiski bija sagatavošanās gads, kurā atlīdzināmos izdevumus nedeklarēja. Gada maksājumi bija 6,8 miljardi EUR, ko izmaksāja kā priekšfinansējumu 2 % apmērā no apstiprināto programmu tāmēm (2,5 % no Kohēzijas fonda projektiem jaunajās dalībvalstīs). Tā kā 2007. finanšu gadā izdevumus neatlīdzināja, Palātas padziļinātais revīzijas darbs attiecās tikai uz 2000.–2006. gada projektiem un programmām.

6.20. Regulās, kas attiecas uz 2007.–2013. gada programmu posmu ⁽⁶⁾, ir sīkāk izstrādāti un nostiprināti kontroles nosacījumi, kā arī ir skaidrāk aprakstīta Komisijas un dalībvalstu atbildība. Jaunajā programmu posmā ir ievērojami paplašināti revīzijas noteikumi. Dalībvalstīm tagad ir prasīts iesniegt Komisijai apstiprināšanai revīzijas stratēģiju un atbilstības apliecinājumus kopā ar katras darbības programmas sistēmu aprakstu ⁽⁷⁾. Ir ieviesta arī prasība katru gadu sagatavot kontroles ziņojumu, pamatojoties uz sistēmu revīziju un darījumu reprezentatīva parauga revīziju; un uz šā ziņojuma bāzes katru gadu jāsniedz arī revīzijas atziņums.

⁽⁶⁾ Galvenās regulas ir Padomes Regula (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 210, 31.7.2006., 25. lpp.) un Komisijas Regula (EK) Nr. 1828/2006 (OV L 371, 27.12.2006., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ Tas nav prasīts mazākām programmām (mazāk nekā 750 miljoni EUR un 40 % ES finansējuma).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

ĪPAŠAIS IZVĒRTĒJUMS SAISTĪBĀ AR TICAMĪBAS
DEKLARĀCIJU

Revīzijas tvērums

6.21. Palāta revidēja 180 starpposma atlīdzības maksājumus⁽⁸⁾, kas bija veikti 2007. gadā (par 2000.–2006. gada programmu posmu). Tie bija izmaksāti 176 struktūrfondu projektiem (99 ERAF projektiem, 56 ESF projektiem un 21 ELVGF projektiem) un 4 Kohēzijas fonda projektiem. Minētos 176 struktūrfondu projektus īstenoja 16 darbības programmās 10 dalībvalstīs. Katrai darbības programmai attiecīgā dalībvalsts ir ieviesusi vismaz vienu no **6.2. shēmā** attēlotajiem kontroles sistēmas elementiem. Palāta vērtēja, vai ieviestie kontroles elementi atbilda regulām un efektīvi pārvaldīja likumības un pareizības risku. Palāta vērtēja arī noteiktus Komisijas pārraudzības pasākumus, šim nolūkam analizējot 20 Komisijas veiktās revīzijas.

Revīzijas konstatējumi

Pakārtoto darījumu likumība un pareizība

6.22. Kopsavilkums par konstatējumiem attiecībā uz Kohēzijas politikas projektiem piešķirtā ES finansējuma likumību un pareizību dots **6.1.** un **6.2. tabulā**.

6.23. Kā redzams **6.1. tabulā**, tikai 46 % projektu, ko Palāta izvēlējās reprezentatīvam statistiskam paraugam, nebija pareizības un likumības kļūdu (2006. gadā – 31 %).

6.24. **6.2. tabulā** ir analizētas atlīdzības maksājumus ietekmējošas kļūdas pēc to veida. Sadalījums ir lielā mērā līdzīgs kā pagājušajā gadā.

6.23. Atsevišķu noteikumu piemērošana saistībā ar izdevumu atbilstību var radīt atšķirīgus skaidrojumus. Komisija uzskata, ka no 97 projektiem, ko **6.1. tabulā** Palāta norādījusi kā kļūdainus, septiņi projekti ir tādi, attiecībā uz kuriem Palātas norādītās kļūdas nav pamats, lai piemērotu finanšu korekcijas vai citus kontroles pasākumus.

⁽⁸⁾ Katra atlīdzības maksājuma revīzija praksē izpaužas kā daudzu faktūrreķinu un citu dokumentu pārbaude.

6.1. tabula. Korelatīvā tabula par atbilstību pēc atlīdzības maksājumu pareizības ⁽¹⁾

Projekti, kuros noteikumu piemērošanas kļūdas	Projekti, kuros izdevumi bija		Kopā
	nepareizi atlīdzināti	pareizi atlīdzināti	
bija	29 gadījumi 16 %	27 gadījumi 15 %	56 gadījumi 31 %
nebija	41 gadījums 23 %	83 gadījumi 46 %	124 gadījumi 69 %
Kopā	70 gadījumi 39 %	110 gadījumi 61 %	180 gadījumi 100 %

(¹) Noteikumu piemērošanas kļūdas nav izsakāmas skaitļos (sk. 1.9.–1.11. punktu).

6.2. tabula. Kļūdas, kas ietekmē atlīdzības maksājumus (pēc to veida)

Atlīdzības maksājumu pareizība	Fonds				Kopā
	ERAF	ESF	ELVGF	Kohēzijas fonds	
Atbilstīguma kļūda	18 gadījumi 18 %	7 gadījumi 13 %	3 gadījumi 14 %	2 gadījumi 50 %	30 gadījumi 17 %
Reālas pastāvēšanas kļūda	5 gadījumi 5 %	0 gadījumu 0 %	3 gadījumi 14 %	0 gadījumu 0 %	8 gadījumi 4 %
Precizitātes kļūda	8 gadījumi 8 %	4 gadījumi 7 %	0 gadījumu 0 %	0 gadījumu 0 %	12 gadījumi 7 %
Kļūdu kombinācija	5 gadījumi 5 %	15 gadījumi 27 %	0 gadījumu 0 %	0 gadījumu 0 %	20 gadījumi 11 %
Pareiza atlīdzināšana	63 gadījumi 64 %	30 gadījumi 54 %	15 gadījumi 72 %	2 gadījumi 50 %	110 gadījumi 61 %
Kopā	99 gadījumi 100 %	56 gadījumi 100 %	21 gadījums 100 %	4 gadījumi 100 %	180 gadījumi 100 %

6.25. Palātas revīzijas paraugā biežākais iemesls nepareizai atlīdzināšanai no ERAF bija atbilstīguma kļūdas:

a) pieskaitītas izmaksas, kas pēc to veida ir neatlīdzināmas,

b) nopietni pārkāpti iepirkuma noteikumi.

6.25. Komisija pārbauda konstatējumus, lai nodrošinātu piemērotu pasākumu veikšanu.

b) Komisija arī atzīmē, ka publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumi ir galvenie neprecizitāšu iemesli, tāpēc Komisija savu revīzijas darbību ir virzījusi uz šo riska jomu un veikusi citus pasākumus, piemēram, izdevusi norādījumus dalībvalstīm par piemērojamiem finanšu korekcijas līmeņiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Piemērs

Kāda 1. mērķa teritorijā izvietota universitāte izpildīja robotikas projekta darbu laboratorijā, kas bija izvietota ārpus 1. mērķa teritorijas. Tas nebija atļauts valsts tiesību aktos par valsts atbalstu pētniecībai, ar ko saskaņā no ERAF līdzfinansēja šo projektu, tātad izdevumi bija neatbilstīgi.

Brīvdienu ciemata iedzīvotāji nebija organizējuši publisku iepirkuma konkursu atjaunošanas darbiem, par kuriem viņi saņēma subsīdijas 63 % apmērā no izmaksām, ieskaitot 33 % nodokļu atlaidi un 25 % dotāciju no ERAF. Tā kā ES publiskā iepirkuma noteikumi attiecas uz privātuzņēmumu projektiem, ja vairāk nekā 50 % finansējuma ir sabiedriskie līdzekļi, pēc šāda pārkāpuma ar projektu nedrīkstēja pretendēt uz ES atbalstu.

6.26. Biežākās kļūdas ESF bija šādas:

- a) trūka pierādījumu par to, ka netiešās izmaksas vai personāla izmaksas patiešām attiecas uz projektu,
- b) pārspīlētas personāla izmaksas un netiešās izmaksas,
- c) pieskaitītas neatbilstīgas izmaksas (atbilstīguma kļūdas).

Piemērs

Vienā projektā nebija pietiekamu pierādījumu par to, ka izmaksas par ārējiem darbiniekiem attiecas uz projektu: bija ikmēneša uzskaites par darbinieku ierašanos darbā, bet nebija ikdienas laika uzskaites ar aprakstiem par konkrētās dienas veikto darbu. Ja nav precīzas laika uzskaites, ar ko pamatot samaksātās darba dienas, attiecīgās izmaksas nedrīkst pieskaitīt projektam. Tāpēc šos izdevumus uzskatīja par neatbilstīgiem.

Citā projektā personālizmaksas bija pārspīlētas: vairāku darbinieku atalgojumu pilnībā sedza no līdzfinansētā ESF projekta, lai gan šie darbinieki veica arī citus pienākumus papildus līdzfinansētajam projektam.

6.26. Komisija pārbauda konstatējumus, lai nodrošinātu piemērotu pasākumu veikšanu.

- a) un b)** Komisija bieži saskaras ar šāda veida kļūdu. Šajā saistībā reglamentējošie noteikumi laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam paredz vienkāršojumus, ar kuriem pieskaitāmās izmaksas var deklarēt, pamatojoties uz vienotu likmi, kā tiešo izmaksu daļu, nesniedzot turpmāku sīku pamatojumu.
- c)** Komisija jau ir ieteikusi dalībvalstīm izveidot saņēmējiem domātus informācijas pasākumus. Tam kopā ar uzlabotām vadības ikdienas pārbaudēm vajadzētu palīdzēt samazināt šāda veida kļūdu biežumu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

6.27. Atlīdzības maksājumos, ko 2007. budžeta gadā veica par Kohēzijas fonda 2000.–2006. gada programmu posma projektiem, tika konstatēts būtisks kļūdu līmenis. Paraugā iekļautie projekti, kuros bija skaitļos izsakāmas un/vai neizsakāmas kļūdas (sk. 1.9.–1.11. punktu), veido 54 % ⁽⁹⁾. Palāta uzskata, ka vismaz 11 % no kopējās atlīdzinātas summas nebūtu bijis jāatlīdzina.

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

6.28. Palātas konstatējumi par tās novērtēto 16 darbības programmu pārvaldības un pārraudzības sistēmām dalībvalstīs ir izklāstīti **6.1. pielikumā**. Palāta 11 gadījumos novērtēja pārvaldības sistēmas kā “daļēji efektīvas”, trīs gadījumos kā “neefektīvas”, divos gadījumos kā “efektīvas”. Joprojām augstais kļūdu līmenis, ko Palāta atklāja arī pakārtoto darījumu padziļinātajās pārbaudēs, liek domāt, ka kopumā dalībvalstu sistēmas tikai daļēji efektīvi kontrolē nelikumīgu un nepareizu atlīdzības maksājumu risku.

6.29. Palātas konstatētās galvenās nepilnības:

- a) vadošās iestādes neveica pietiekamas ikdienas pārbaudes attiecībā uz izdevumu reālu pastāvēšanu, neatklāja tādas izdevumu deklarācijas, kurām trūka pienācīgu pierādījumu, un neatklāja nepilnības piedāvājumu konkursu procedūrās;
- b) maksājumu iestādes nepievērsa uzmanību tam, ka vadošās iestādes nav pienācīgi veikušas ikdienas pārbaudes;
- c) revīzijas struktūras neveica pietiekamas pārbaudes, lai iegūtu pārliecību par kontroles sistēmu efektīvu funkcionēšanu.

KOMISIJAS ATBILDES

6.27. Daudzas kļūdas, kas nav kvantitatīvas, pat ja tās būtu atklātas iepriekš, neietekmētu atlīdzināšanu. Kā piemēru var minēt līgumtiesību piešķiršanas paziņojumu novēlotu publicēšanu un nepilnības konkursu vērtēšanas komitejas dokumentos.

Palātas sniegtais novērtējums par summām, kuras nebija jāatlīdzina, ietver gadījumus, attiecībā uz kuriem Komisija uzskata, ka Palātas minētie apstākļi nav pamatojums finanšu korekciju piemērošanai, vismaz ne ieteiktajā līmenī.

6.28. Palātas konstatējumi norāda uz ievērojamiem uzlabojumiem, salīdzinot ar 2006. gadu, kad Palāta 13 no 19 sistēmām novērtēja kā neefektīvas. Pagājušajā gadā Palāta norādīja, ka tās reprezentatīvais paraugs sniedza vispārēju priekšstatu par kontroles sistēmu efektivitāti dalībvalstīs, atklājot, ka šīs sistēmas pārsvarā ir neefektīvas vai tikai daļēji efektīvas. Attiecībā uz Palātas reprezentatīvo paraugu 2007. gada vispārējā situācija ir labāka un atklāj, ka ne visas sistēmas ir neefektīvas, bet ka pastāv izteiktas šo sistēmu efektivitātes atšķirības.

Komisijas ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos trīs programmas bija novērtētas pozitīvāk nekā Palātas pārskata 6.1. pielikumā.

6.29.

- c) Par projektu slēgšanu atbildīgo struktūru darbu 14 revidētajās programmās no 16 Palāta novērtēja kā efektīvu.

⁽⁹⁾ Sk. **6.2. pielikumu**. Šis rādītājs 2006. gadā bija 69 %.

PALĀTAS APSVĒRUMI

6.30. Palāta novērtēja 20 revīzijas, ko bija veikuši par struktūrdarbībām atbildīgie ģenerāldirektori: Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts (ĢD REGIO), Nodarbinātības, sociālo lietu un iespēju vienlīdzības ģenerāldirektorāts (ĢD EMPL), Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts (ĢD AGRI) un Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts (ĢD MARE). Pārsvarā revīzijas bija plānotas un īstenotas pienācīgi, bet sešos gadījumos koriģējoši pasākumi bija veikti novēloti. Trīs gadījumos revīzijas dokumentācijas nepilnības apgrūtināja revīzijas rezultāta novērtēšanu. Tas mazina šīs svarīgās pārraudzības procedūras efektivitāti.

6.31. Komisijas veiktās pārraudzības galvenais mērķis ir nodrošināt, ka dalībvalstis ievieš un uztur kontroles sistēmas saskaņā ar attiecīgajām regulām. Iepriekš 6.21. un 6.26. punktā minētie konstatējumi liecina, ka šis mērķis nav sasniegts un tādā pārraudzība pašlaik nav efektīva.

Vispārīgs secinājums un ieteikumi**Vispārīgs secinājums**

6.32. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu (sk. 6.21. punktu), Palāta secina, ka Kohēzijas politikas projektu izdevumu atlīdzināšanā ir būtisks likumības un/vai pareizības kļūdu līmenis. Palāta uzskata, ka dalībvalstu pārraudzības un kontroles sistēmas ir daļēji efektīvas un ka arī Komisijas pārraudzības sistēmas ir daļēji efektīvas attiecībā uz izdevumu atlīdzināšanas likumības un pareizības nodrošināšanu.

KOMISIJAS ATBILDES

6.30. Komisija uzskata, ka vairumā gadījumu pieņemamā laikposmā tika pielietoti atbilstoši koriģējošie pasākumi, lai pārbaudītu revīzijas rezultātus, un revīzijas dokumentācija bija adekvāta, tādēļ revīziju rezultāti ir operatīvi noderīgi. Saskaņā ar rīcības plānu par strukturālajām darbībām Komisija ir apņēmusies veikt pasākumus, lai palielinātu savu revīzijas darbību ietekmi, paātrinot maksājumu apturēšanas un finanšu korekciju piemērošanu.

6.31. Palātas konstatējumi rāda, ka Komisijas veiktajiem pasākumiem vēl nav bijusi vēlāmā ietekme uz atlīdzinājumu kļūdu novēršanu. Šie konstatējumi neattiecas uz Komisijas pasākumu efektivitāti saistībā ar to risku samazināšanu, kas rodas dalībvalstu nepilnīgu kontroles sistēmu rezultātā. Komisija pārbauda, vai dalībvalstu izveidotās kontroles sistēmas darbojas efektīvi. Ja Komisija atrod pierādījumus par trūkumiem, tā veic pasākumus, lai šo risku samazinātu. Minētie pasākumi ietver prasību dalībvalstīm īstenot koriģējošas rīcības plānus, maksājumu apturēšanu un finanšu korekciju piemērošanu. Atbildīgie ģenerāldirektori savos gada darbības pārskatos ir sīki klasificējuši visu sistēmu novērtējumus un norādījuši pašreizējos koriģējošos pasākumus attiecībā uz visām programmām, kurām ir būtiski trūkumi.

6.32. Šajā 2000.–2006. gada programmu īstenošanas noslēguma posmā Komisijai ir ierobežotas iespējas veikt pasākumus, lai novērstu kļūdas, un tā pievēršas pasākumiem, lai samazinātu riskus, kas rodas no nepilnīgām valstu īstenotām vadības un kontroles sistēmām.

Par struktūrpolitiku atbildīgie ģenerāldirektori sistēmu efektīvas darbības novērtējuma rezultātus par 545 valstu programmām ir izklāstījuši attiecīgajos gada darbības pārskatos. Rezultāti atklāj šādu izteiktu gradāciju: aptuveni 37 % no sistēmām darbojas labi, apmēram 51 % no sistēmām darbojas, bet tām nepieciešami uzlabojumi, un aptuveni 12 % sistēmu ir neefektīvas. Komisija ir ieguldījusi ievērojamus līdzekļus, lai panāktu lielu revīziju apjomu, ieviesusi ievērojamus uzlabojumus valstu sistēmās, pielietojot "rīcības plāna" procedūras, apturējusi maksājumus un piemērojusi finanšu korekcijas. Īstenojot 2008. gada februārī pieņemto rīcības plānu, tiek vēl vairāk stiprināta Komisijas uzraudzības loma.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Ieteikumi

6.33. Tāpat kā pagājušā gadā ir jāpastiprina kļūdu novēršana projektu agrīnā stadijā, sadarbojoties ar projektu iniciatoriem un panākot pirmā līmeņa kontroles mehānismu efektīvu darbību, konkrēti:

- a) vadošajām/starpniecības iestādēm jau agrīnā stadijā jāsaazinās ar projektu iniciatoriem, lai iepazīstinātu viņus ar prasībām, palīdzētu izveidot sistēmas un vērstu viņu uzmanību uz risku, ka var rasties kļūdas;
- b) vadošajām/starpniecības iestādēm jāizraugās un jāapmāca tādi darbinieki, kuri varētu atklāt kļūdas projektu izmaksu deklarācijās un līdzekļu saņēmēju procedūrās, un viņiem būtu jāizsniedz kontrollapas, kas aptvertu visus riskus;
- c) Komisijai efektīvi jāpārbauga primārie kontroles mehānismi dalībvalstīs, pamatojoties uz riska analīzi, kas veikta pēc dažādo vadošo/starpniecības iestāžu kontroles efektivitātes novērtējuma;
- d) Komisijai un dalībvalstīm jāpievērš īpaša uzmanība informācijas mehānismu efektīvai darbībai (vadošās/starpniecības iestādes kontakti ar saņēmējiem, maksājumu iestādes kontakti ar vadošo iestādi, revīzijas struktūras kontakti ar vadošo un maksājumu iestādi), lai likvidētu atklāto kļūdu sistēmiskos cēloņus.

6.34. Palāta arī atkārtoti iesaka Komisijai pēc iespējas izmantot regulās un noteikumos paredzētos vienkāršojumus, ja vien tas nekaitē izdevumu efektivitātei. Vienkāršojumi samazinātu kļūdu risku un projektu iniciatoru administratīvo slogu.

6.35. Turklāt, gatavojot un īstenojot 2007.–2013. gada programmas, Komisijai, cik vien iespējams, jāizmanto dalībvalstu revīzijas iestāžu darbs, tomēr šis darbs arī jāuzrauga, lai nodrošinātu tā atbilstību standartiem. Uzraudzība nozīmē gan veiktā darba pārskatīšanu, gan tā atkārtošanu – proti, tā darba, kas bijis pamatā Komisijai nosūtītiem ziņojumiem. Tas prasīs ievērojamas pūles un atbilstošus resursus.

6.33. Norādījumu dokumentā par vadības pārbaudēm, ko Komisija izdeva 2008. gada jūnijā saskaņā ar 2008. gada februāra rīcības plānu, ir uzsvērts, cik svarīgi ir vadošo iestāžu veikti preventīvi pasākumi, izmantojot stratēģiju efektīvai saziņai ar saņēmējiem, kā arī sniedzot sīkus norādījumus un daloties veiksmīgā pieredzē par administratīvajām pārbaudēm un pārbaudēm uz vietas, kas jāveic, lai iegūtu pamatotu pārlicību par deklarēto izdevumu sistemātiskumu.

a) un b) Šie ieteikumi ir ietverti norādījumu dokumentā, un Komisija uzrauga to īstenošanu.

c) Komisija to dara un turpinās darīt saskaņā ar rīcības plāna 1.1. punktu.

d) Tas ir ietverts regulu noteikumos 2007.–2013. gadam, izmantojot revīzijas iestādes darbu, kā arī īpaša atsauce uz to ir minēta vadības dokumentos par pārvaldības pārbaudēm un sertificējošās iestādes funkcijām.

6.34. Šis ieteikums ir ietverts Komisijas rīcības plāna 4.3. punktā un pašreiz tiek īstenots.

6.35. Noslēdzot atbilstības novērtēšanas procedūru, kas nodrošinās 2007.–2013. gada sistēmu izveidi, Komisijas revīzijas stratēģija šim laikposmam ir pārskatīt revīzijas iestāžu darbu, lai izvērtētu, vai Komisija var paļauties uz šo iestāžu darbu un tādējādi – uz to sniegtajiem gada revīzijas atzinumiem saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1083/2006 73. pantu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

6.36. Komisijai efektīvi jāizmanto tās rīcībā esošie korigējošie instrumenti, lai nodrošinātu ES līdzekļu pareizu izlietojumu:

- a) jānodrošina tiesiskā regulējuma sistemātiska piemērošana attiecībā uz kļūdu labošanu un sistēmu atbilstību,
- b) pilnībā jāizmanto visi šim mērķim paredzētie instrumenti, piemēram, maksājumu atlikšana, finanšu korekcijas un līdzekļu piedziņa.

Lai to paveiktu, vajadzēs krietni vairāk strādāt uz vietas dalībvalstīs, un tātad tas nebūs iespējams bez resursu palielinājuma.

IEPRIEKŠĒJO APSVĒRUMU PĒCPĀRBAUDE

6.37. Palātas jaunākajos gada pārskatos ietverto galveno apsvērumu pēcpārbaudes rezultāti ir apkopoti **6.3. pielikumā**.

KOMISIJAS ATBILDES

6.36. Atbilstoši rīcības plāna 8. punktam Komisija ir veikusi pasākumus, lai palielinātu savu revīzijas darbību ietekmi, paātrinot maksājumu apturēšanas un finanšu korekcijas procedūras. Laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam Komisija izmantos papildu procedūru maksājumu pārtraukšanai uz 6 mēnešiem.

- b)** Komisijas stratēģija 2007.–2013. gadam ir pārbaudīt revīzijas iestāžu darbību dalībvalstīs, lai secinātu, vai tā var paļauties uz šo iestāžu darbu. Ja secinājums būs pozitīvs, Komisijai nebūs jāveic revīzijas saņēmēju līmenī, kas ir dubults darbs (saskaņā ar vienotas revīzijas principu).

6.1. PIELIKUMS

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

Programma	Galvenie iekšējās kontroles mehānismi				Kopvērtējums
	Vadošā iestāde	Maksājumu iestāde	Revīzijas struktūra	Par projektu slēgšanu atbildīgā struktūra	
ELVGF – Portugāle					
ELVGF – Spānija					
ESF – Dānija – 3. mērķis					
ESF – Grieķija – Veselība					
ESF – Itālija – Kampānija					
ESF – Portugāle – Ziemeļportugāle					
ESF – Spānija – Uzņēmējdarbības iniciatīva					
ERAF – Spānija – Konkurētspēja					
ERAF – Čehija – Rūpniecība un uzņēmējdarbība					
ERAF – Vācija – Meklenburga-Priekšpomerānija – 1. mērķis					
ERAF – Grieķija – Informācijas sabiedrība					
ERAF – Francija – Martinika					
ERAF – Apvienotā Karaliste/Irija – Miera uzturēšana II					
ERAF – Itālija – Pētniecība					
ERAF – Čehija – Infrastruktūra					
ERAF – Slovākija – Pamatinfrastruktūra					

Apzīmējumi

	Efektīvi
	Daļēji efektīvi
	Nav efektīvi

6.2. PIELIKUMS

Darījumu pārbaužu rezultāti

No parauga iegūtā aplēse par darījumu proporciju, kurā ir kļūdas	54 %
Kļūdu koeficients	Vairāk nekā 5 %

6.3. PIELIKUMS

Ticamības deklarāciju galveno apsvērumu pēcpārbaude

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbilde															
1. Komisijas pasākumi Kohēzijas projektu pārvaldības uzlabošanai																		
Pēdējos gados Palāta atkārtoti atklājusi būtisku kļūdu līmeni Kohēzijas projektos. Palāta uzskata, ka dalībvalstu kontroles sistēmas nav efektīvas vai ir vidēji efektīvas un ka Komisijas īstenotā pārraudzība efektīvi nenovērš kļūdas dalībvalstīs. (Sk. 6.37.–6.45. punktu Pārskatā par 2006. finanšu gadu, 6.38.–6.45. punktu Pārskatā par 2005. finanšu gadu, 5.47.–5.54. punktu Pārskatā par 2004. finanšu gadu, 5.55., 5.56. un 5.66.–5.69. punktu Pārskatā par 2003. finanšu gadu.)	Komisija 2008. gada sākumā pieņēma rīcības plānu, lai nostiprinātu pārraudzību pār tām struktūrdarībām, kuras pārvalda dalīti ar dalībvalstīm (COM(2008) 97 galīgā redakcija, publicēts 19.2.2008.).	Palāta pozitīvi raugās uz Komisijas iniciatīvu un atzīst, ka pasākumi jau ir sākti, tomēr Palātai būtu pārāgri vērtēt Komisijas pasākumu ietekmi. Palāta šos jautājumus aplūkos Pārskatā par 2008. finanšu gadu.																
2. 2005. gada ticamības deklarācija. Komisijas pasākumi, sekojot Palātas apsvērumiem																		
Palāta 2005. gadā atklāja būtisku kļūdu līmeni projektu izdevumu deklarācijās visās revidētajās programmās. No 95 revidētajiem projektiem, kurus īstenoja 2000.–2006. gada programmu posmā, 60 projektos bija būtiskas kļūdas. Līdzīgi bija 1994.–1999. gada programmu posmā: no 65 pārbaudītajiem projektiem 33 projektos bija būtiskas kļūdas. (Sk. 6.13.–6.15. un 6.26.–6.28. punktu Pārskatā par 2005. finanšu gadu.)	Komisija savā atbildē apņēmas veikt attiecīgus pasākumus un nodrošināt, ka tiek izdarītas vajadzīgās korekcijas. (Komisijas atbildes uz 6.13. un 6.26. punktu Pārskatā par 2005. finanšu gadu.)	Palāta pārbaudīja, vai Komisija ir veikusi korigējošus pasākumus pēc tām 15 Palātas rīkotajām revīzijām, par kurām Palāta atskaitījās 2005. gada ticamības deklarācijā. Astoņas no šīm revīzijām attiecās uz ERAF, viena revīzija attiecās uz Kohēzijas fondu, bet sešas – uz ESF ⁽¹⁾. Palātas analīze liecina, ka astoņos gadījumos korigējošie pasākumi bijuši savlaicīgi un apmierinoši, sešos gadījumos tie bijuši daļēji apmierinoši, bet vienā gadījumā – neapmierinoši. <table><tr><th>Vērtējums: pasākumi bijuši</th><th>ĢD REGIO</th><th>ĢD EMPL</th></tr><tr><td>apmierinoši</td><td>5</td><td>3</td></tr><tr><td>daļēji apmierinoši</td><td>4</td><td>2</td></tr><tr><td>neapmierinoši</td><td>0</td><td>1</td></tr><tr><td>Kopā</td><td>9</td><td>6</td></tr></table> Palātas novērotās galvenās problēmas: a) korigējošie pasākumi īstenoti ar lielu kavēšanos; b) korigējošie pasākumi netika veikta saskaņā ar tiem apsvērumiem, kuri bija formulēti par sistēmām un formālām kļūdām.	Vērtējums: pasākumi bijuši	ĢD REGIO	ĢD EMPL	apmierinoši	5	3	daļēji apmierinoši	4	2	neapmierinoši	0	1	Kopā	9	6	Komisija raugās, lai visos gadījumos, kas izriet no Palātas veiktajām revīzijām, tiktu veikti atbilstoši korigējošie pasākumi. Atzīstot, ka dažreiz ir bijuši kavējumi saistībā ar pēcpārbaudēm, Komisija nepiekrīt Palātas konstatējumiem vairākos gadījumos. Piemēram, Komisija dalībvalstīm nevar piemērot korekcijas, ņemot vērā atsevišķas kļūdas, ko Palāta konstatējusi, veicot 2005. gada revīzijas, ja dalībvalsts ir sniegusi pietiekošus pārcēvīzijas pierādījumus vai argumentus.
Vērtējums: pasākumi bijuši	ĢD REGIO	ĢD EMPL																
apmierinoši	5	3																
daļēji apmierinoši	4	2																
neapmierinoši	0	1																
Kopā	9	6																

(1) ERAF un Kohēzijas fondu pārvalda ĢD REGIO, savukārt ESF – ĢD EMPL.

7. NODAĻA

Pētniecība, enerģētika un transports

SATURS

	Punkts
Ievads	7.1.–7.11.
Pētniecības, enerģētikas un transporta jomas raksturojums	7.2.–7.11.
Īpašais izvērtējums saistībā ar ticamības deklarāciju	7.12.–7.43.
Revīzijas tvērums	7.12.–7.13.
Pakārtoto darījumu likumība un pareizība	7.14.–7.23.
Sankcijas	7.23.
Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums	7.24.–7.39.
Izmaksu deklarāciju dokumentārā pārbaude pirms izdevumu atlīdzināšanas	7.26.–7.30.
Izmaksu deklarāciju revīzijas apliecinājumi	7.31.–7.33.
Komisijas veiktās <i>ex post</i> finanšu revīzijas	7.34.–7.39.
Vispārīgi secinājumi un ieteikumi	7.40.–7.43.
Iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaude	7.44.–7.49.
Ticamības deklarācijā iekļauto galveno apsvērumu pēcpārbaude	7.44.
Pēcpārbaude par Īpašo ziņojumu Nr. 6/2005 par Eiropas Transporta tīklu (TEN-T)	7.45.–7.49.

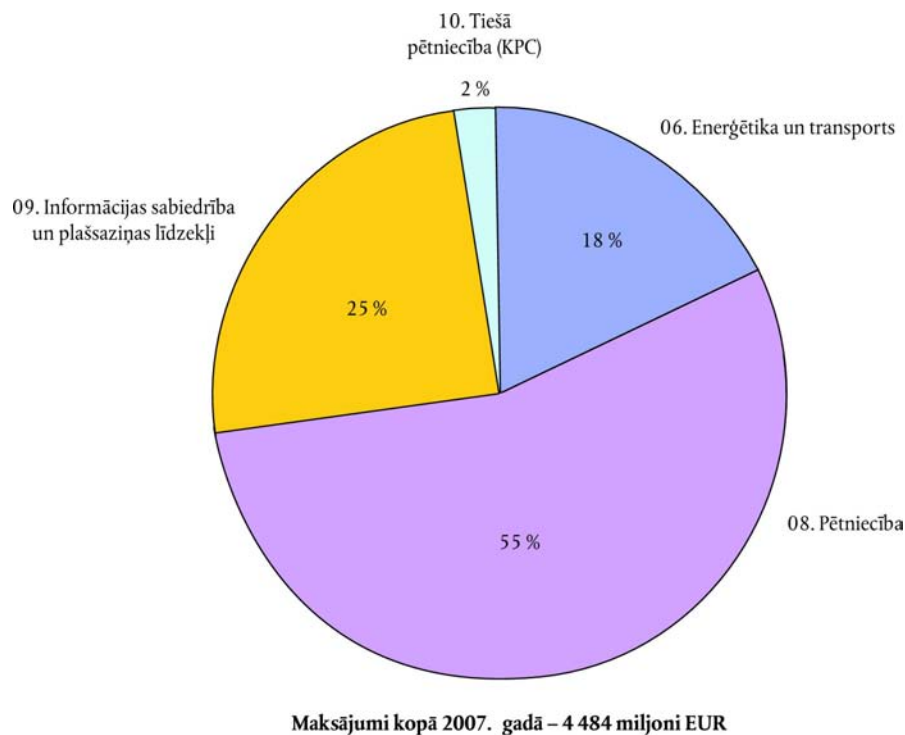
PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IEVADS

7.1. Šajā nodaļā aplūkoti Palātas konstatējumi šādās politikas jomās: 06. Enerģētika un transports; 08. Pētniecība; 09. Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi un 10. Tiešā pētniecība. 2007. gadā kopējās saistības bija 6 795 miljoni EUR (2006. gadā – 7 340 miljoni EUR), bet maksājumi bija 4 484 miljoni EUR (2006. gadā – 6 493 miljoni EUR). Maksājumu sadalījums politikas jomās ir parādīts **7.1. grafikā**. Sīkāka informācija par tēriņiem 2007. gadā ir sniegta šā pārskata **I pielikumā**.

7.1. grafiks – Pētniecība, transports un enerģētika. Maksājumu sadalījums politikas jomās

Avots: 2007. finanšu gada pārskati.

Pētniecības, enerģētikas un transporta jomas raksturojums

7.2. Pētniecības politikas mērķis ir Eiropas Pētniecības telpas izveide virzībā uz Lisabonas stratēģijas īstenošanu nodarbinātības, starptautiskās konkurētspējas un ekonomiskās un sociālās kohēzijas jomā, popularizējot ES kā izglītības, mācību, pētniecības un jauninājumu telpu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

7.3. Enerģētikas un transporta politikas mērķis ir, pielāgojoties vides ierobežojumiem, nodrošināt ekonomikas izaugsmi un piegādes drošību un drošumu, koncentrējot uzmanību uz ES iekšējā tirgus īstenošanu un mainot līdzsvaru uz ilgtspējīgiem transporta veidiem, kā arī attīstot integrētu Eiropas tīklu.

7.4. Informācijas sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu politikā uzmanība ir pievērsta ES i2010 stratēģiskajai iniciatīvai ⁽¹⁾, atbalstot inovācijas un konkurētspēju ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pētniecību un attīstību un sekmējot Eiropas audiovizuālās nozares pilnveidošanos.

7.5. Lielākā daļa izdevumu ir atvēlēta pētniecības un tehnoloģiju attīstības projektiem visās politikas jomās ⁽²⁾. Pētniecības finansējumu sniedz daudzgadu pamatprogrammās, kurās dažādu tematisko jomu un projektu veidu atbalstam pastāv dažādas finansēšanas sistēmas.

7.6. Finansējumu pārvalda tieši un centralizēti ⁽³⁾. Komisija parasti veic maksājumus saņēmējiem, neiesaistot dalībvalstu, reģionālās vai vietējās iestādes dalībvalstīs. Saņēmēji var būt pētniecības institūti, universitātes, valsts iestādes, uzņēmumi vai privātpersonas.

7.7. Pētniecības projektos parasti ir iesaistīti saņēmēji vai dalībnieki ⁽⁴⁾, kuri projektā strādā kā konsorcijs vairākās dalībvalstīs. Visi projekta partneri paraksta dotāciju nolīgumu ar Komisiju. Lai sazinātos ar Komisiju un pārraudzītu līguma finansiālos un administratīvos aspektus, katrā projektā vienu partneri ieceļ par projekta koordinatoru.

7.5.–7.10. Iekšējās kontroles sistēmu, ko izmanto Pētniecības pamatprogrammu pārvaldībai, var iedalīt četros atšķirīgos turpmāk minētajos posmos.

Priekšlikumu izvērtēšana

Kontroles vispārējais mērķis ir atlasīt tikai tos priekšlikumus, kuros izpaužas zinātniska izcilība un kuros ir nepārprotami risināti Parlamenta un Padomes pieņemtajās konkrētajās darba programmās izvirzītie darbības mērķi.

Priekšlikumu atlase un sarunas par līgumiem

Sarunu posma mērķis ir vienoties par līgumu katram atlasītajam zinātniskās pētniecības priekšlikumam. Tādi līgumi ir juridiski saistošais projekta zinātniskās un finanšu pārvaldības nodrošināšanas instruments.

Projekta un līguma pārvaldība

Šā posma mērķis ir pirms jebkādiem maksājumiem nodrošināt to visu piemērojamo līgumsaistību un normatīvo aktu saistību ievērošanu, kas attiecas gan uz darbību, gan uz finansēm.

Finanšu revīzija un cita pēckontrole

Šā posma mērķis ir nodrošināt to, lai vairāku gadu laikā tiktu atklātas un izlabotas būtiskākās sistēmiskās kļūdas, kas citādi netiktu atklātas priekškontrolē. Pēckontrole būtībā ir paredzēta tam, lai vairāku gadu laikā nodrošinātu darījumu likumību un pareizību un noturētu atlikušās kļūdas proporciju zem būtiskās kļūdas sliekšņa.

⁽¹⁾ i2010 stratēģija apvieno visas ES politikas jomas, iniciatīvas un darbības, kuru mērķis ir sekmēt cipartehnoloģiju attīstību un izmantošanu. i2010 stratēģija ir daļa no Lisabonas stratēģijas ar mērķi padarīt Eiropu par konkurētspējīgāku un dinamiskāku uz zinātnes atziņām balstīto ekonomiku. Lielāko daļu finansējuma sniedz pētniecības pamatprogrammas.

⁽²⁾ Tiešās pētniecības izdevumi atbalsta ES Kopīgo pētniecības centru (KPC) (2 % no kopējiem maksājumiem 2007. gadā), kas ir Komisijas ģenerāldirektorāts. Tajā ir septiņi pētniecības institūti, un tas sniedz zinātnisku un tehnisku atbalstu Kopienas politikas izveidei, attīstībai, īstenošanai un uzraudzībai.

⁽³⁾ Par pētniecības finansējuma pārvaldību Komisijā atbild galvenokārt četri ģenerāldirektorāti: Pētniecības ģenerāldirektorāts (ĢD RTD) un Informācijas sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu ģenerāldirektorāts (ĢD INFSO) ir galvenie ģenerāldirektorāti, bet iesaistīti ir arī Enerģētikas un transporta ģenerāldirektorāts (ĢD TREN) un Uzņēmējdarbības un rūpniecības ģenerāldirektorāts (ĢD ENTR). Septītajā pamatprogrammā ir paredzēts, ka pētniecības ģenerāldirektorāti daļu sava budžeta pārvaldīs netieši centralizēti.

⁽⁴⁾ Projektos vidēji ir apmēram 20 dalībnieki, taču dalībnieku skaits var sasniegt pat 95.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

7.8. Dotācijas pētniecības projektiem svārstās no aptuveni EUR 20 000 individuāliem pētniekiem līdz pat 30 miljoniem EUR apjomīgiem un integrētiem projektiem, kuros iesaistīti lieli partneru konsorcijs. Lai gan saņēmēju skaits pārsniedz 15 000, 200 lielākie saņēmēji saņem aptuveni 40 % no kopējiem maksājumiem.

7.9. Eiropas Transporta tīklu enerģētikas un transporta programmas izdevumi atbalsta lielus enerģētikas un transporta projektus (67 projekti 2007. gadā, vidējā dotācijas summa – 2,4 miljoni EUR). Saņēmēji parasti ir kādas dalībvalsts iestādes, taču tie var būt arī valsts vai privāti uzņēmumi.

7.10. Gan pētniecības, gan Eiropas tīkla projektiem dotācijas parasti maksā pa daļām: avansu veidā pēc dotāciju nolīguma vai līguma parakstīšanas, vēlāk tos papildinot ar starpposma un galīgajiem maksājumiem, ar kuriem atlīdzina periodiskās izmaksu deklarācijās saņēmēju norādītos atbilstīgos izdevumus.

7.11. Galvenais risks saistībā ar pakārtotu darījumu likumību un pareizību ir tāds, ka saņēmēji izmaksu deklarācijās mēdz uzrādīt pārāk augstas atbilstīgās izmaksas, bet Komisijas pārraudzības un kontroles sistēmas (izmaksu deklarāciju revīzijas apliecinājumi, dokumentārās pārbaudes pirms izdevumu atlīdzināšanas un *ex post* revīzijas) to nenovērš vai arī pēc tam to nekorektē un nekoriģē.

7.11. Risku, ka saņēmēji pārmērīgi augstu novērtē izmaksas, lielā mērā rada piemērojamās normatīvās bāzes nodrošināto finansēšanas mehānismu sarežģītība, kuras pamatā ir faktisko izmaksu atlīdzināšana. Līdz ar to kļūdas var atklāt, tikai veicot revīziju un dokumentāro pārbaudi uz vietas. Tāpēc Komisija ir pieņēmusi iekšējās kontroles sistēmu, kas palielina pārliecību par izdevumu likumību un pareizību vairāku gadu laikā, palielinot revīziju skaitu un ievērojami paplašinot budžeta tvērumu (skatīt arī atbildes uz 7.15.–7.16., 7.20.–7.21., 7.26. un 7.29. punktu).

Daudz gadu revīzijas programmas ietekme pakāpeniski palielināsies tās četru gadu īstenošanas laikposmā.

ĪPAŠAIS IZVĒRTĒJUMS SAISTĪBĀ AR TICAMĪBAS DEKLARĀCIJU

Revīzijas tvērums

7.12. Īpašais izvērtējums ⁽⁵⁾ balstās uz:

- a) pakārtoto darījumu padziļinātu pārbaudi ⁽⁶⁾ statistiski reprezentīvam revīzijas paraugam, kurā ietilpst 180 maksājumi, kurus Komisija veica 2007. gadā ⁽⁷⁾;

⁽⁵⁾ Šā pārskata 10. nodaļā apskatīti pētniecības izdevumi politikas jomā "Uzņēmējdarbība".

⁽⁶⁾ Faktūrrēķinu un citu apliecinājošu dokumentu pārbaudes. Komisijai izdevumu atlīdzināšanas nolūkā iesniegtajās izmaksu deklarācijās galvenokārt norādītas personāla un netiešās izmaksas, kā arī transporta, palīgmateriālu un citas tiešās izmaksas.

⁽⁷⁾ Tas ietver 59 Komisijas veiktus avansa maksājumus (39 maksājumi – Sestā pamatprogramma, 13 maksājumi – Septītā pamatprogramma, viens maksājums – TEN-T, seši maksājumi – pārējiem) saņēmējiem pēc dotāciju nolīguma noslēgšanas; 12 maksājumus par citām darbībām, piemēram, faktūrrēķinu apmaksu par ārējo ekspertu pakalpojumiem projektu priekšlikumu vērtēšanā; 109 starpposma un galīgās izdevumu atlīdzināšanas (85 – Sestā pamatprogramma, 11 – Piektais pamatprogramma, seši – TEN-T, viens – TEN-E, seši – citām darbībām).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- b) pārraudzības un kontroles sistēmu izvēlēto darbības aspektu pārbaudi:
- i) izmaksu deklarāciju dokumentārā pārbaude pirms izdevumu atlīdzināšanas, kuru veic ĢD TREN;
 - ii) izmaksu deklarāciju revīzijas apliecinājumi;
 - iii) izmaksu deklarāciju *ex post* revīzijas.

7.13. Palāta veica arī iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaudi par:

- a) galvenajām kļūdām, kas minētas 2005. gada ticamības deklarācijā;
- b) nepilnībām revīzijas apliecinājumu sistēmā;
- c) Komisijas aizvien novēlotajiem maksājumiem saņēmējiem.

Pakārtoto darījumu likumība un pareizība

7.14. Pārbaudīto maksājumu paraugā Palāta konstatēja būtisku likumības un/vai pareizības kļūdu līmeni. Palātas veikto padziļināto pārbažu rezultāti ir apkopoti **7.1. tabulā** un **7.1. pielikumā**.

7.1. tabula – Padziļināto pārbažu rezultāti

Maksājuma veids	Maksājumi ar skaitļos izsakāmu kļūdu	Maksājumi tikai ar skaitļos neizsakāmu kļūdu	Maksājumi ar pareizu atlīdzināto izdevumu summu, bet ar nepilnībām procedūrās	Kļūdaino maksājumu kopskaits	Maksājumi bez kļūdām	Kopā
Avansi	0	0	8	8	51	59
Starpposma un galīgā izmaksu atlīdzināšana	61	6	10	77	32	109
Citi	0	0	1	1	11	12
Kopā	61	6	19	86	94	180

PALĀTAS APSVĒRUMI

7.15. Šajā tabulā parādīts, ka Palātas atlasītajā revīzijas paraugā 86 maksājumi (48 %) ir kļūdaini. Lielākā daļa kļūdu attiecas uz Komisijas veikto izdevumu atlīdzināšanu par atbilstīgajām izmaksām, kuras izmaksu deklarācijās saņēmēji norādījuši nepamatoti augstas.

7.16. Galvenie kļūdu veidi bija:

- a) nepamatoti lielu atbilstīgo personāla izdevumu un netiešo izmaksu deklarēšana (45 % kļūdu);
- b) citu neatbilstīgu izmaksu deklarēšana (20 % kļūdu);
- c) nepietiekami apliecinātie dokumenti, lai pamatotu atlīdzināšanai pieprasītās izmaksas (16 % kļūdu);
- d) budžetā norādīto summu, nevis faktisko izmaksu deklarēšana (6 % kļūdu), un
- e) uz konkrēto projektu neattiecināmu izmaksu deklarēšana (13 % kļūdu).

7.17. Skaitļos neizsakāmās kļūdas saistītas ar to, ka nebija ievērots nosacījums par maksājumu ar tiešu finansiālu ietekmi, bet summu nav iespējams precīzi noteikt, jo trūkst apliecināšanu dokumentu par deklarētajiem izdevumiem. Piemēram, vienā gadījumā pārbaudītais saņēmējs nevarēja sniegt pietiekamus pierādījumus, lai pamatotu atlīdzināšanai pieprasītās izmaksas, kas bija pretrunā dotāciju nolīguma noteikumiem. Svarīgu apliecināšanu dokumentu trūkums neļauj aplēst kļūdas ietekmi.

7.18. Citas procedūru nepilnības galvenokārt saistās ar apsvērumiem par problēmām izmaksu deklarāciju revīzijas apliecinājumos (skatīt 7.31.–7.33. punktu) un novēlotiem Komisijas maksājumiem saņēmējiem (skatīt arī **7.2. pielikumu**).

7.19. Kļūdas rodas, jo ir komplicēts tiesiskais regulējums ar daudziem atbilstīguma kritērijiem. Viena no galvenajām līgumiskajām saņēmēju saistībām ir prasība pieprasīt atlīdzināšanai tikai faktiskās un atbilstīgās izmaksas, kas vajadzīgas konkrētā projekta īstenošanai. Šīs prasības neievērošana ir viens no biežāk sastopamajiem faktoriem lielākajā daļā Palātas konstatēto kļūdu.

KOMISIJAS ATBILDES

7.15. un 7.16. Komisijas veiktās revīzijas apstiprina, ka joprojām ir būtiskas kļūdas, kas galvenokārt ir saistītas ar to, ka saņēmēji pārāk augstu novērtē izmaksas – par to ir plašāk ziņots pētniecības ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos.

Lai atrisinātu šo problēmu, Komisija saskaņā ar kopējās revīzijas stratēģiju ir ievērojami pastiprinājusi pēckontroli (skatīt arī atbildi uz 7.11. punktu).

7.18. Komisija ir vienisprātis ar Palātu attiecībā uz revīzijas apliecinājumos atklātajām nepilnībām. Komisija ir uzsākusi vairākus korektīvus pasākumus (skatīt atbildes uz 7.32. un 7.33. punktu).

Revīzijas apliecinājumi jau ir pierādījuši, ka tiem ir profilakses efekts, lielā mērā sekmējot kļūdu biežuma samazināšanos FP6 salīdzinājumā ar FP5, kad revīzijas apliecinājumi netika pieprasīti.

Visi pētniecības ģenerāldirektorāti ir palielinājuši laikus izdarīto maksājumu procentu. Šis jautājums tiek stingri uzraudzīts, un tam tiek veltīta vislielākā vērība, lai nodrošinātu turpmāku uzlabojumu.

7.19. Komisija ir vienisprātis ar Palātu attiecībā uz piemērojamā tiesiskā regulējuma un atbilstības kritēriju sarežģītību. Sarežģītība ir arī galvenais to kļūdu iemesls, kas ir atklātas Komisijas veiktajā kontrolē.

PALĀTAS APSVĒRUMI

7.20. Palātas atlasītajā maksājumu paraugā bija vairāki lieli saņēmēji, kuri piedalās lielā skaitā ES projektu. Šādiem saņēmējiem parasti ir sarežģītas grāmatvedības un administratīvās sistēmas. Ņemot to vērā, noteikumi pieļauj zināmu elastīgumu, piemēram, vidējo likmju izmantošanu, aprēķinot ar projektu saistītās personāla izmaksas, ja šādu likmju piemērošanas rezultātā neiegūst ievērojami lielākas izmaksas kā faktiskās.

7.21. Tā kā šie saņēmēji var piemērot to pašu vidējo izmaksu aprēķināšanas metodi visām izmaksu deklarācijām, kļūdu atklāšana šo saņēmēju līmenī liecina par risku, ka Komisija ir ievērojamā apjomā nepamatoti atlīdzinājusi neatbilstīgas izmaksas.

7.22. Piemēram, Palāta konstatēja, ka viens liels saņēmējs, kuram Palātas atlasītajā revīzijas paraugā bija pieci darījumi, piemēroja tādu metodi personāla un netiešo izmaksu aprēķināšanai, kuras rezultātā atbilstīgās izmaksas bija deklarētas par aptuveni 10 % lielākas nekā faktiskās. Cita liela saņēmēja (Palāta pārbaudīja divus projektus) izmaksu deklarāciju sagatavošanā piemērotā vidējo izmaksu aprēķināšanas metode radīja atbilstīgo izmaksu pārvērtējumu aptuveni par 5–6 %.

Sankcijas

7.23. Paplašināta sankciju sistēma bija viens no galvenajiem korektīvajiem pasākumiem, ko ieviesa Sestās pamatprogrammas sākumā 2002. gadā⁽⁸⁾. Tomēr Sestās pamatprogrammas laikā Komisija sankcijas nav piemērojusi. Faktiski saņēmēji var iesniegt izmaksu deklarācijas, apzinoties to, ka praktiski lielākais risks, ko viņi uzņemas, deklarējot pārāk lielus izdevumus, ir nepamatotās izdevumu daļas atmaksāšana bez procentu maksājumiem vai papildu finansiāla soda.

⁽⁸⁾ Papildus līdzekļu atgūšanai Komisijai ir tiesības pieprasīt atlīdzību (līgumsodu) no saņēmēja, kurš ir deklarējis pārspīlēti lielas atbilstīgās izmaksas un pēc tam no ES saņēmis nepamatotu šo izmaksu atlīdzinājumu. Saņēmējiem, kuri pastāvīgi neievēro savas līgumiskās saistības, var piemērot vienotas likmes finansiālus sodus.

KOMISIJAS ATBILDES

7.20. un 7.21. Saņēmēji var izmantot vidējās personāla izmaksas, ja tas ir saskaņā ar viņu ierasto grāmatvedības praksi.

Lai efektīvi novērstu apdraudējumus, ko Palāta uzsvēra 7.21. punktā, kopīgā revīzijas stratēģija FP6 aptver visus 200 lielākos FP6 dalībniekus, kuri kopā saņem 40 % kopējā FP6 budžeta.

Turklāt ekstrapolācijai attiecībā uz revīzijas neapvertajiem līgumiem ir jāsamazina Komisijas risks neatgūt ievērojamas neatbilstīgu izmaksu summas, kas izmaksātas pretlikumīgi.

Gadījumā, ja saņēmēji izmanto vidējās likmes, deklarētās izmaksas to veida dēļ var novirzīties no faktiskajām izmaksām. Lai iegūtu patiesu izvērtējumu attiecībā uz vidējo likmju precizitāti, Komisijai ir jāizskata gan augšupejošas, gan lejupejošas novirzes pietiekami lielam paraugam. Komisija un Palāta šobrīd apspriež jautājumu par darījumu testēšanu vidējo izmaksu sistēmās.

Attiecībā uz FP7 Komisija ir ieviesusi saņēmēja vidējo izmaksu aprēķina metodikas fakultatīvas iepriekšējās sertifikācijas sistēmu, kas attieksies galvenokārt uz lielajiem saņēmējiem. Šīs iepriekšējās sertifikācijas sistēmas praktisko īstenošanas pasākumu izstrāde šobrīd ir gandrīz pabeigta.

7.22. Attiecībā uz otru Palātas minēto saņēmēju – Komisijas kontroles sistēma bija patstāvīgi atklājusi šīs problēmas. Abi gadījumi tagad tiek stingri pārraudzīti.

7.23. Komisija izšķir dažādus sodu veidus.

Galvenais līgumtiesiskais sods, kas bija ietverts jau iepriekšējās pamatprogrammās, ir līguma izbeigšana līgumsaistību pārkāpuma gadījumā.

Ar FP6 Komisija ieviesa iespēju piemērot līgumsodu. Līgumsoda piemērošana ietilpst revīzijas stratēģijā, kas paredz to piemērot visos gadījumos, kad izpildes pārbaudē atklājas, ka līgumslēdzēji nav izlabojuši kļūdas pēc iepriekšējās revīzijas. FP6 revīzijas stratēģijas īstenošana sākās 2007. gadā, un pirmās izpildes pārbaudes tiek organizētas 2008. gadā. Atkarībā no rezultātiem attiecīgi tiks piemēroti līgumsodi.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

7.24. Lai samazinātu nepareizu maksājumu risku, katrā projekta cikla posmā Komisija veic dažādas pārbaudes (**7.2. grafiks**):

- a) atlases procedūru pārbaudes, kas nodrošina, lai dotācijas būtu piešķirtas atbilstīgiem saņēmējiem, pamatojoties uz priekšlikumu novērtējumu rezultātiem, un
- b) saņēmējiem paredzēto maksājumu pārbaudes, lai pēc iespējas samazinātu nepamatotu maksājumu risku.

7.25. Palāta vērtēja izmaksu deklarāciju dokumentārās pārbaudes pirms izdevumu atlīdzināšanas ĢD TREN, kā arī Komisijas *ex post* revīzijas par atlīdzinātajiem izdevumiem. Palāta vērtēja arī to, cik ticama ir revīzijas apliecinājumu sistēma, nodrošinot pārlicību par izdevumu likumību un pareizību. Vērtēšanas rezultāti ir apkopoti **7.1. pielikumā**.

Izmaksu deklarāciju dokumentārā pārbaude pirms izdevumu atlīdzināšanas

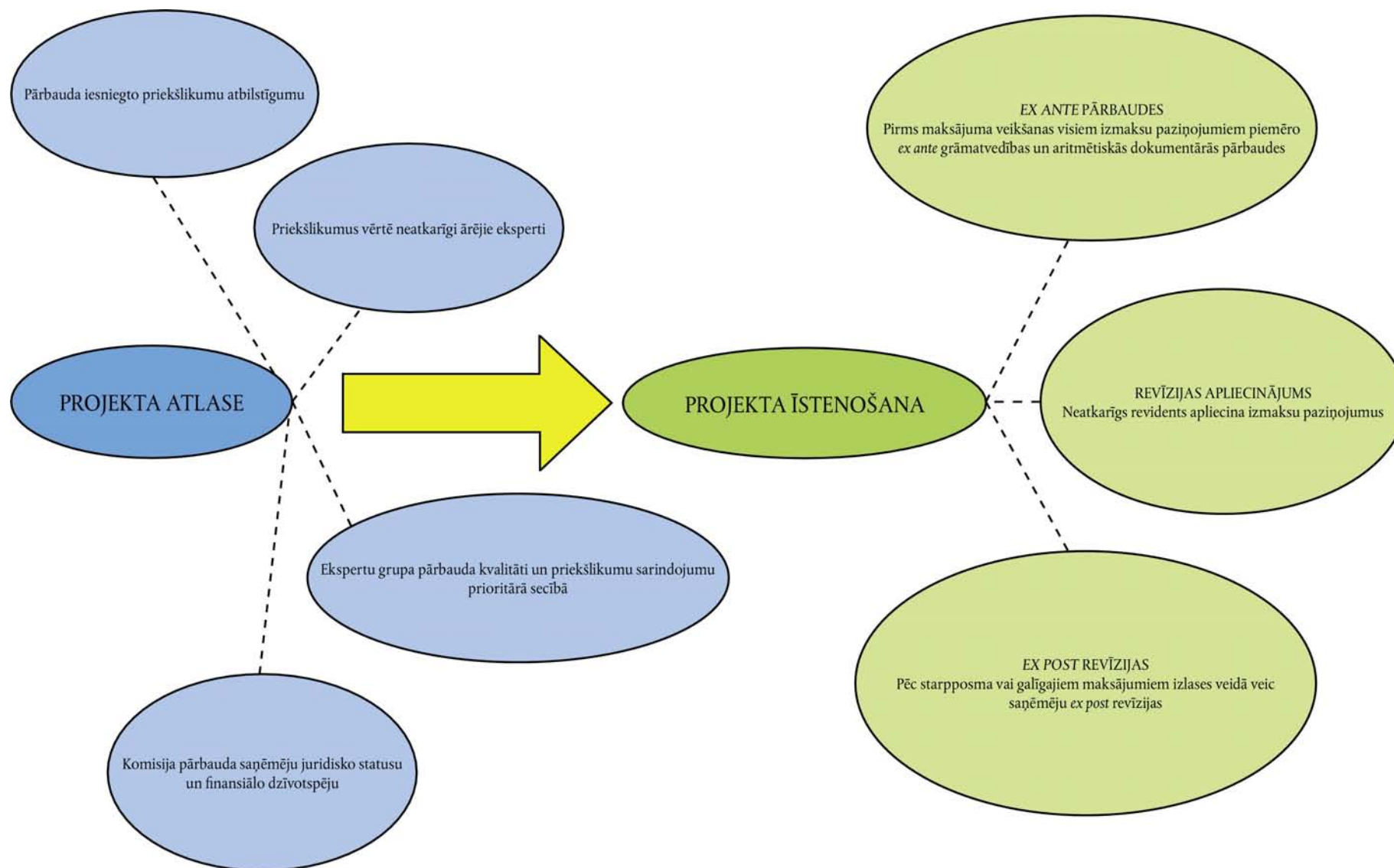
7.26. Lai nodrošinātu to, ka izmaksu deklarācijas un revīzijas apliecinājumi ir iesniegti saskaņā ar dotāciju nolīgumu, Komisija veic grāmatvedības un aritmētiskas pārbaudes. Dažos gadījumos Komisija var paplašināt pārbaudes, lai iekļautu atsevišķu izmaksu posteņu verifikāciju, balstoties uz papildu informāciju, piemēram, faktūrrēķiniem vai darba algas lapām, kas pieprasītas no saņēmēja.

7.27. Palāta pārbaudīja vadlīnijas un procedūras, kā arī ziņojumu sagatavošanas un uzraudzības pasākumus pārbaudēm ĢD TREN. Palāta pārbaudīja šo kontroles mehānismu darbību 15 ĢD TREN veiktajiem izdevumu atlīdzināšanas maksājumiem⁽⁹⁾, kas bija atlasīti padziļinātas pārbaudes paraugā.

7.26. Piemērojamo tiesiskā finansējuma izveidoto finansēšanas mehānismu sarežģītība ierobežo to dokumentāro pārbaūžu apjomu, ko var pienācīgi veikt pirms izdevumu atmaksāšanas. Tāpēc Komisija ir ievērojami pastiprinājusi pēckontroli un ieviesusi kopīgu revīzijas stratēģiju (skatīt arī atbildi uz 7.11. punktu).

⁽⁹⁾ Astoņi pētniecības un septiņi TEN maksājumi.

7.2. grafiks – Pētniecības pamatprogrammas un to galvenie kontroles mehānismi

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

7.28. ĢD TREN ir visaptverošas vadlīnijas par tādiem jautājumiem kā pieeja paraugu atlasei un paplašināto pārbaūžu metodoloģija. Šim ģenerāldirektorātam ir arī sīki izstrādātas rakstiskas procedūras, un tas izmanto standarta kontrolsarakstus.

7.29. Ziņojumu sagatavošanas un uzraudzības kārtība dokumentārām pārbaudēm ĢD TREN ir tāda pati, kādu Palāta novēroja 2006. gadā. Tās aprobežojas ar informācijas apkopošanu par apstiprinātajām un noraidītajām izmaksām un nesniedz detalizētu informāciju par kļūdu veidiem un līmeni, kas sekmētu mērķtiecīgāku pieeju šai jomai.

7.30. Palāta atklāja vienu gadījumu (līdzekļu atlīdzināšana saņēmējam pētniecības jomā), kad pārbaudes nedarbojās apmierinoši. Saņēmēja izmaksu deklarācijā bija izmantotas budžetā paredzētās personāla izmaksu likmes, nevis faktiskās izmaksas, un tā rezultātā saņēmējs deklarēja par 16 % lielākas izmaksas. To bija iespējams atklāt ticamības pārbaudēs pirms maksājuma atļaušanas.

Izmaksu deklarāciju revīzijas apliecinājumi

7.31. Saņēmēju līmenī Palāta pārbaudīja 62 darījumus, kuriem bija sniegts revīzijas apliecinājums, ar kuru Palāta salīdzināja savas pārbaudes rezultātus.

7.32. Revīzijas apliecinājumu sagatavojušais revidents 32 gadījumos (52 %) no Palātas pārbaudītajiem gadījumiem bija sniedzis atzinumu bez piezīmes, bet Palāta šajās izmaksu deklarācijās atrada nozīmīgas kļūdas. Tas apstiprina Palātas iepriekšējo konstatējumu par to, ka šis kontroles mehānisms ne vienmēr nodrošina pietiekamu pārliecību par izdevumu likumību un pareizību.

7.33. Sestās pamatprogrammas sarežģīto finansēšanas noteikumu dažādās interpretācijas saņēmējiem un apliecinājumu sniedzošajiem revidentiem rada neskaidrību par atbilstīguma jautājumiem (jo īpaši par personāla un netiešajām izmaksām). Šī neskaidrība līdz ar revīzijas apliecinājuma obligātā parauga trūkumu Sestajā pamatprogrammā arvien mazina šā pārraudzības un kontroles sistēmu galvenā elementa efektivitāti. Agrīnā īstenošanas stadijā ir Komisijas pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot revīzijas apliecinājumu kvalitāti Septītajai pamatprogrammai, piemēram, procedūru obligātais kopums un obligātais ziņojums.

7.29. Pašreizējā kontroles stratēģija ir ievērojami samazinājusi paļaušanos uz iepriekšēju dokumentāru pārbaudi. Kontroles sistēmas ievērojami nostiprināja FP6 ieviestie revīzijas apliecinājumi, kā arī pēckontroles intensifikācija līdz ar FP6 revīzijas stratēģijas ieviešanu. Rūpīga pēckontroles rezultātu analīze sniedz adekvātu informāciju par kļūdu veidu un biežumu. Par to ziņo visi pētniecības ģenerāldirektorāti attiecīgajos gada darbības pārskatos.

7.30. Komisija izlabo kļūdu, izdodot piedziņas rīkojumu.

7.32. un 7.33. Komisija piekrīt, ka FP6 revīzijas apliecinājumu ticamība nav pilnībā apmierinoša, ņemot vērā revīzijās konstatēto kļūdu atlikušo līmeni. Taču vispārējais kļūdu līmenis FP6 ir zemāks par to kļūdu līmeni, kas tika konstatētas nesertificētos izmaksu pieprasījumos saistībā ar FP5. Tas liecina, ka revīzijas apliecinājumi patiešām sekmē izmaksu pieprasījumu precizitātes uzlabošanu.

Attiecībā uz FP6 nav obligāta apliecinājuma parauga. Tomēr lielākajā daļā iesniegto revīzijas apliecinājumu ir ievērots ieteiktais paraugs.

Attiecībā uz FP7 Komisija ir vēl vairāk uzlabojusi revīzijas apliecinājumu ticamību, izmantojot "saskaņotās procedūras", kurās detalizēti izklāstīts revīzijas darbs, kas veicams sertificētajiem revidentiem, un izteikts pamudinājums pēc izvēles apliecināt izmaksu aprēķina metodiku.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Komisijas veiktās ex post finanšu revīzijas

7.34. Reaģējot uz iepriekš izteikto Palātas kritiku, 2007. gadā veikto izdevumu *ex post* revīziju apjoms ir palielinājies (**7.2. tabula**). Tomēr vēl joprojām jācenšas samazināt nepabeigto revīziju skaitu un bez liekas kavēšanās jācenšas atgūt nepiedzītās summas, kas izmaksātas pēc pārspīlēti lielu izmaksu deklarēšanas.

7.35. Vēl arvien ir trūkumi pētniecības ģenerāldirektorātu informācijas apmaiņā par revīziju rezultātiem, jo šie ģenerāldirektorāti turpina izmantot vietējos IT instrumentus, kuri nenodrošina automatisku datu ievadi Komisijas centrālajā revīziju izsekojamības sistēmā.

7.36. Pētniecības ģenerāldirektorāti 2007. gadā sāka īstenot kopēju Sestās pamatprogrammas *ex post* revīzijas stratēģiju, kuras mērķis ir palielināt pārlicību par izdevumu likumību un pareizību.

7.37. Minētā stratēģija ietver vairākas iniciatīvas, kas var sekmēt šā kontroles mehānisma efektīvāku darbību. Šīs iniciatīvas ietver vienotus riska kritērijus un revīzijas paraugu atlases metodes, kas piemērojamas, pārbaudot lielus saņēmējus. Stratēģija ietver arī uzlabotas kvalitātes kontroles procedūras, darba grupas izveidi informācijas apmaiņai par revīziju rezultātiem, kopējas revīzijas rokasgrāmatas izstrādi, apvienotas revidentu grupas un ikmēneša koordinācijas sanāksmes, lai apspriestu konkrētos gadījumus un pieņemtu kopēju nostāju.

7.34. Pētniecības ģenerāldirektorāti 2007. gadā ievērojami pastiprināja savas revīzijas apjomu un izpildīja gada mērķus.

Pēc revīzijas apjoma palielinājuma 2007. gadā tagad vērtība tiek pievērsta atklāto kļūdu izlabošanai. Pētniecības ģenerāldirektorāti aktīvi tiecas uzlabot uzraudzības rīkus un izstrādāt precīzākas administratīvās un finansiālās pamatnostādnes. Ir paredzēts, ka tās uzlabos atgūšanas procesa efektivitāti un pilnīgumu (tostarp Palātas konstatējumu ekstrapolāciju un izpildes pārbaudes).

7.35. Tiek cītīgi strādāts, lai nodrošinātu efektīvu informācijas apmaiņu par revīzijas rezultātiem. Kopš 2008. gada maija pētniecības ģenerāldirektorātu informācijas koplietošanas mērķim darbojas kopīgs revīzijas rezultātu repozitorijs.

Dati par FP5 un FP6 revīzijām tagad ir pārsūtīti uz Komisijas centrālo revīzijas izsekošanas sistēmu, un norit darbs, kas nodrošinās jaunu revīzijas datu automatisku pārsūtīšanu no visiem vietējiem IT rīkiem, ko izmanto pētniecības ģenerāldirektorāti.

7.2. tabula – No 2005. līdz 2007. gadam pabeigtās ex post finanšu revīzijas

Ģenerāldirektorāts	Pabeigto revīziju skaits			Revidēto dalību skaits			Nepabeigto līgumu skaits			Revidēto līgumu vērtība (miljonos EUR)			Nepabeigto līgumu vērtība (miljonos EUR)			Revīziju iznākumā veiktās neatbilstīgo izmaksu korekcijas Komisijas labā						Revidētās dalības/nepabeigtie līgumi (%)		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005		2006		2007		2005	2006	2007
																Vērtība (milj. EUR)	Vērtība (%) no revidētajiem līgumiem	Vērtība (milj. EUR)	Vērtība (%) no revidētajiem līgumiem	Vērtība (milj. EUR)	Vērtība (%) no revidētajiem līgumiem			
Enerģētika un transports ⁽¹⁾	16	69	126	20	100	188	1 099	1 166	294	21,49	66,48	73,08	899,46	929,55	1 063,30	0,85	3,9	5,47	8,2	3,70	5,1	2,4	7,2	6,9
Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi ⁽²⁾	30	80	143	72	192	339	1 520	1 415	1281	32,61	79,45	167,67	1 809,00	1 889,00	2 022,00	2,57	7,9	3,59	4,5	6,86	4,1	1,8	4,2	8,3
Uzņēmējdarbība un rūpniecība ⁽³⁾	1	44	108	8	69	127	1 672	2 369	224	22,28	28,66	29,67	305,75	1 179,00	332,11	1,38	6,2	0,64	2,2	0,78	2,6	7,3	2,4	8,9
Pētniecība ⁽²⁾	23	151	305	35	198	565	8 906	12 070	9441	38,25	58,68	293,40	5 032,43	6 663,85	4 713,16	0,72	1,9	3,47	5,9	4,81	1,6	0,8	0,9	6,2
Kopā	70	344	682	135	559	1 219	13 197	17 020	11 240	114,63	233,26	563,82	8 046,64	10 661,41	8 130,57	5,52	4,8	13,18	5,6	16,15	2,9	1,4	2,2	6,9

⁽¹⁾ Neskaitot Eiropas (transporta) tīklu projektus. Dati par 2005. un 2006. gadu ietver visas ģenerāldirektorāta revidētās (pētniecības un ar pētniecību nesaistītās) programmas.

⁽²⁾ Revidēto dalību vērtība ietver visas (ES un dalībnieku) izmaksas.

⁽³⁾ Dati par 2005. un 2006. gadu ietver ģenerāldirektorāta visas revidētās (pētniecības un ar pētniecību nesaistītās) programmas.

Avots: Komisijas sniegtie dati.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

7.38. Turklāt šīs stratēģijas mērķis ir uzlabot revīzijas apliecinājumu procesu, nodrošinot pastāvīgu atbalstu saņēmējiem un apliecinājumu sniedzošajiem revidentiem, kā arī izstrādājot *ex ante* apliecinājumus izmaksu aprēķināšanas metodēm Septītajai pamatprogrammai.

7.39. Lai gan jaunā stratēģija ir labs pamats Palātas konstatēto problēmu risināšanai, iespējamie ieguvumi ir atkarīgi no tās pilnīgas un efektīvas īstenošanas 2008. gadā un turpmāk.

7.39. Ar pilnu jaudu norit FP6 kopīgās revīzijas stratēģijas īstenošana. Pirmie rezultāti bija redzami jau 2007. gadā (skatīt arī atbildes uz 7.15.–7.16., 7.20.–7.21., 7.26. un 7.29. punktu).

Vispārīgi secinājumi un ieteikumi

7.40. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka 2007. gada maksājumos politikas grupā “Pētniecība, enerģētika un transports” ir būtisks likumības un/vai pareizības kļūdu līmenis.

7.41. Palāta uzskata, ka politikas grupas “Pētniecība, enerģētika un transports” pārraudzības un kontroles sistēmas ir daļēji efektīvas.

7.42. Palāta atkārtoti iesaka vienkāršot un precizēt noteikumus saņēmējiem izmaksu aprēķināšanai un deklarēšanai, ja iespējams, plašāk izmantojot vienotas likmes finansējumu un ieviešot finansēšanas sistēmu, kas atkarīga no rezultātiem, nevis no ieguldījumiem.

7.40. un 7.41. Komisijas kontroles stratēģijas mērķis ir atklāt un izlabot kļūdas, un, kad tā četru gadu laikā tiks pilnībā ieviesta, tā nodrošinās, ka atlikušās kļūdas proporcija (kļūdas, kas paliek neizlabotas) nepārsniegs to būtiskās kļūdas sliekšni, kas ir detalizēti raksturots pētniecības ģenerāldirektorātu gada darbības pārskatos.

7.42. Komisija piekrīt, ka ir vajadzīga turpmāka vienkāršošana attiecībā uz izmaksu atbilstības jautājumiem, jo īpaši personāla un netiešajām izmaksām. Tā vērš uzmanību uz FP7 juridiskajiem ierobežojumiem un grūtībām definēt vienreizējos maksājumus un vienotas likmes, kas būtu reprezentatīvas.

Turklāt ar FP7 ieviestā aprēķina metodikas iepriekšējā sertifikācija ir liels solis vienkāršošanas virzienā. Komisija norāda uz jautājumiem, kas tika iepriekš izskatīti atbildē uz 7.20. un 7.21. punktu.

Attiecībā uz alternatīvu finansēšanas mehānismu izstrādi nākotnē (piemēram, vienreizēji maksājumi un no rezultātiem atkarīga finansēšana) Komisija ir gatava diskutēt ar Palātu un citām ieinteresētajām personām.

7.43. Esošajā finansēšanas sistēmā, kas balstās uz saņēmēju pieprasīto izmaksu atlīdzināšanu, Komisijai:

- a) jānovērš pastāvīgās kļūdas maksājumos, aktīvāk un efektīvāk izmantojot saskaņā ar Sestās pamatprogrammas noteikumiem pieejamos sankciju mehānismus (7.14.–7.23. punkts);
- b) pirms maksājuma veikšanas saņēmējiem jānodrošina rūpīgas dokumentārās pārbaudes, kā arī jāpilnveido konstatēto kļūdu analīze (7.26.–7.30. punkts);

7.43.

- a) FP6 revīzijas stratēģija ir izstrādāta ar mērķi novērst pastāvīgas kļūdas maksājumos. Sodi, un jo īpaši līgumsodi, ietilpst revīzijas stratēģijā, kuru īsteno no 2007. gada.
- b) Līdz ar revīzijas apliecinājumu ieviešanu FP6 iepriekšēja pārbaude ir ievērojami nostiprinājusies salīdzinājumā ar iepriekšējām pamatprogrammām.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- Izmaksu deklarāciju pārbaude uz vietas, veicot revīziju, joprojām ir ticamības apliecināšanas stratēģijas stūrakmens un sniedz būtisku informāciju par pieļautajām kļūdām. Tāpēc, ieviešot FP6 revīzijas stratēģiju, Komisija ir pastiprinājusi pēckontroli. Stratēģija aptver ievērojamo revīzijas apjoma pieaugumu un atklāto kļūdu izlabošanas pasākumus. Šie pasākumi ir efektīva alternatīva Palātas ieteiktajiem.*
- c) jāturpina atbalstīt saņēmēji un revīzijas apliecinājumus sniežošie revidenti apliecinājumu sagatavošanas procesā un jānodrošina ieviesto pasākumu efektīva īstenošana, lai uzlabotu izmaksu deklarāciju apliecināšanu Septītajai pamatprogrammai (7.31.–7.33. punkts);
- d) jāīsteno vienotās *ex post* revīzijas stratēģija Sestajai pamatprogrammai, jo īpaši izstrādājot vienotas pārvaldības informācijas sistēmas un savlaicīgi un efektīvi īstenojot revīziju rezultātus (7.34.–7.39. punkts).
- c) *Ir veiktas vairākas darbības, kas uzlabo FP6 revīzijas apliecinājumu kvalitāti, proti, norādījumu izdošana saņēmējiem un sertificējošajiem revidentiem, "īpašo uzdevumu grupas" izveide darbam ar revīzijas apliecinājumiem, kā arī sertificējošo revidentu dalība darba semināros un mācībuursos.*
- Attiecībā uz FP7 Komisija ir uzlabojusi revīzijas apliecinājumu ticamību, izmantojot "saskaņotās procedūras", tādā veidā detalizēti izklāstot revīzijas darbu, kas veicams sertificējošajiem revidentiem.*
- Komisija arī rosina pēc izvēles sertificēt izmaksu aprēķina metodi, pamatojoties uz īstenošanas pasākumiem, kuri pašreiz tiek pabeigti.*
- d) *Lai efektīvi un laicīgi īstenotu revīzijas rezultātus, tiks ieguldīts nozīmīgs darbs. Tiks izmantotas ABAC iespējas stingri uzraudzīt revīzijas, kā arī piedziņas rīkojumus un atbildinājumus.*

IEPRIEKŠĒJO APSVĒRUMU PĒCPĀRBAUDE

Ticamības deklarācijā iekļauto galveno apsvērumu pēcpārbaude

7.44. Rezultāti, ko Palāta ieguva, veicot pēcpārbaudi par jaunākajās ticamības deklarācijās iekļautajiem galvenajiem apsvērumiem, ir apkopoti **7.2. pielikumā**.

7.44. Skatīt Komisijas atbildes 7.2. pielikumā.

Pēcpārbaude par Īpašo ziņojumu Nr. 6/2005 par Eiropas Transporta tīklu (TEN-T)

7.45. Īpašajā ziņojumā Nr 6/2005 par Eiropas Transporta tīklu (TEN-T) ⁽¹⁰⁾ bija norādītas nepilnības, jo īpaši tādās jomās

⁽¹⁰⁾ OV C 94, 21.4.2006.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

kā finansējamo objektu izvēle un atlase un projektu uzraudzība. Palāta ieteica Komisijai:

- a) koncentrēt finansējumu projektu sadaļās ar vislielāko pievienoto vērtību Eiropas līmenī, piešķirot prioritāti pārrobežu projektiem un palielinot finansējuma likmes;
- b) piemērot efektīvāku, caurskatāmāku un stingrāku vērtēšanas procedūru finansējamo projektu atlasei;
- c) rūpīgāk uzraudzīt projektus.

7.46. Komisijas veiktajos pasākumos daļēji ievēroti Palātas ieteikumi.

7.47. Saskaņā ar jauno regulu maksimālā finansiālā atbalsta likme pārrobežu projektiem ir palielinājusies līdz 30 %, un minimālā finansējuma robeža ir palielināta no 1 miljona uz 1,5 miljoniem EUR.

7.48. Projektu atlases vērtēšanas procedūra ir uzlabota, plašāk izmantojot ārējos ekspertus un izstrādājot norādījumus pieteikumu iesniedzējiem.

7.49. Uzraudzība ir pilnveidota, ieviešot sistemātiskas pārbaudes uz vietas un izveidojot vienotu projektu datubāzi. Komisija ir precizējusi "pētījumu" un "darbu" definīcijas atbilstoši Palātas ierosinājumam, taču darbu apraksta struktūra nav saskaņota un tehniskā un finanšu uzraudzība nav standartizēta.

7.49. Kopīgi gatavojot jauno finansiālā lēmuma paraugu jaunajam programmu laikposmam no 2007. gada līdz 2013. gadam, Komisija un TEN-T izpildaģentūra veltīja īpašu vērību visu to elementu uzlabošanai, kas ļaus tehniski un finansiāli labāk uzraudzīt TEN-T programmas finansētās darbības. Tādā veidā finansiālā lēmuma paraugā tika veikti grozījumi un tika izveidota stingrāka uzraudzības sistēma, kuras pamatā ir jauns projekta īstenošanas stratēģiskās rīcības plāns, kas saņēmējam ir jāiesniedz ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc lēmuma izziņošanas. Paredzams, ka jaunās prasības ieviešana un vienādota ikgadējas ziņošanas sistēma uzlabos projektu uzraudzību un atbalstīs saņēmējus īstenošanas fāzē, atklājot problēmas jau agrīnos posmos.

7.1. PIELIKUMS

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

Attiecīgā sistēma	Galvenie iekšējās kontroles mehānismi			Kopvērtējums
	Dokumentārās pārbaudes pirms maksājuma	Revīzijas apliecinājums	Ex post finanšu revīzijas	
Sestā pamatprogramma (6. PP)				

Apzīmējumi

	Efektīvi
	Daļēji efektīvi
	Nav efektīvi

Darījumu pārbažu rezultāti

No parauga iegūtā aplēse par darījumu proporciju, kurā ir kļūdas	48 %
Kļūdu koeficients	no 2 % līdz 5 %

Ticamības deklarācijā ietverto galveno apsvērumu pēcpārbaude

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbilde
1. Ticamības deklarācija par 2005. finanšu gadu: būtisks skaits kļūdu saņēmēju deklarētajās izmaksās			
2005. gadā Palāta konstatēja būtisku skaitu kļūdu 17 no 22 pie saņēmējiem pārbaudītajiem pakārtotajiem darījumiem. Visbiežāk sastopamie kļūdu veidi bija šādi: apliecināto dokumentu trūkums, jo īpaši attiecībā uz norādīto darba laiku, vai arī izmaksu divkārša uzrādīšana; vidējo koeficientu izmantošana personāla izmaksām, kas ievērojami atšķiras no faktiskajam izmaksām; nepamatots darbības netiešo izmaksu sadalījums; tādu izmaksu atlīdzināšanas pieprasīšana, kas neatbilst atbilstīguma kritērijiem. (Pārskata par 2005. finanšu gadu 7.6.–7.8. punkts.)	Trijos gadījumos Komisija nepiekrīta Palātas konstatējumiem un nav veikusi korekcijas. Desmit gadījumos Komisija veica finanšu korekcijas, vai nu izdodot piedziņas rīkojumu, vai attiecīgi koriģējot maksājumus saņēmējiem turpmākajos periodos. Četros gadījumos Komisija bija uzsākusi koriģējošu darbību, kas vēl ir jāpabeidz.	Lai gan Komisija ir veikusi korektīvu darbību attiecībā uz lielāko daļu Palātas konstatējumu, vairākos gadījumos finanšu korekcijas ir prasījušas ievērojamu laiku (līdz pat 20 mēnešiem) vai arī vēl nav pabeigtas. Kavēšanās ar nepamatoti veiktu maksājumu koriģēšanu nelabvēlīgi ietekmē izdevumu pareizu finansiālo pārvaldību.	No vienas puses, Komisija piekrīt, ka finanšu korekcijas, kas izdarītas ar kompensāciju nākamajā maksājumā, var izraisīt zināmu aizkavēšanos. Tomēr Komisija uzskata, ka šī sistēma ir piemērota tiem projektiem, kas turpinās. No otras puses, Komisija turpina uzlabot revīziju izpildes pārbaudes, lai ierobežotu/novērstu neattaisnotu kavēšanos.
2. Nepilnības revīzijas apliecinājumu sistēmā Sestajai pamatprogrammai			
Tā kā Komisija sniedza vadlīnijas novēloti un Sestās pamatprogrammas finanšu noteikumi ir sarežģīti, tas nelabvēlīgi ietekmēja revīzijas apliecinājumu sistēmu. Šīs vadlīnijas ir jāuzlabo, lai novērstu neskaidrības par atbilstīguma jautājumiem un revīzijas apliecinājumu sagatavojošo revidentu neatkarību. Palātas veiktajās pārbaudēs pie saņēmējiem pastāvīgi ir konstatētas ievērojamas neatbilstīgo izmaksu summas, kas iekļautas izmaksu paziņojumos, par kuriem apliecinājumu sniedzošais revidents ir devis atzinumu bez piezīmēm. Visbiežāk problēmas ir saistītas ar neatbilstīgiem personāla izdevumiem un tādu izmaksu aprēķināšanas sistēmu izmantošanu, kas nav saskaņā ar līgumiskajiem noteikumiem. (Pārskata par 2004. finanšu gadu 6.11. punkts; Pārskata par 2005. finanšu gadu 7.15.–7.17. punkts; Pārskata par 2006. finanšu gadu 7.14.–7.17. punkts.)	Komisija ir uzlabojusi atbalstu apliecinājumu sniedzošajiem revidentiem, kā arī saņēmējiem un savām pamatdarbību nodaļām. Sestās pamatprogrammas <i>ex post</i> revīzijas stratēģijas mērķis ir sekmēt revīzijas apliecinājumu sistēmas efektivitātes izvērtēšanu. Pētniecības ģenerāldirektorāti Pētniecības jomas ārējās revīzijas koordinācijas grupas sanāksmēs regulāri pārrunā jautājumus saistībā ar revīzijas apliecinājumiem. Septītajai pamatprogrammai Komisija ir ieviesusi papildu pasākumus, lai uzlabotu revīzijas apliecinājumu kvalitāti: "saskaņotās procedūras", obligātu vidējo personāla izmaksu aprēķināšanas metodes apliecināšanu un personāla izmaksu un netiešo izmaksu brīvprātīgu metožu apliecināšanu.	Palāta aizvien konstatē, ka lielākajā daļā gadījumu, kuros Palāta ir atklājusi nozīmīgas kļūdas izmaksu paziņojumos, apliecinājumu sniedzošais revidents ir devis atzinumu bez piezīmēm. Sestajai pamatprogrammai revīzijas apliecinājumi vēl jo vairāk nav ticams kontroles mehānisms.	Nemot vērā revīzijās konstatēto kļūdu atlikušo līmeni, Komisija piekrīt Palātai, ka FP6 revīzijas apliecinājumu ticamība nav pilnīgi apmierinoša. Taču vispārējais kļūdu līmenis FP6 ir zemāks par to kļūdu līmeni, kas tika konstatētas nesertificētos izmaksu pieprasījumos saistībā ar FP5. Tas liecina, ka revīzijas apliecinājumi sekmē izmaksu pieprasījumu precizitātes uzlabošanu. Turklāt attiecībā uz FP7 Komisija ir uzlabojusi revīzijas apliecinājumu ticamību, izmantojot "saskaņotās procedūras", tādā veidā detalizēti izklāstot revīzijas darbu, kas veicams sertificētajiem revidentiem.

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbilde
3. Komisija joprojām veic maksājumus novēloti			
Nozīmīgā daļā gadījumu Komisija ir nepamatoti novēloti veikusi maksājumus saņēmējiem, tādējādi neievērojot Finanšu regulā noteiktos izdevumu operāciju termiņus. 2005. gadā 11 no 69 Palātas pārbaudītajiem maksājumiem bija veikti novēloti (t. i., 16 %). 2006. gadā Palāta konstatēja kavēšanos 21 no 113 gadījumiem (t. i., 18,6 %). 2007. gadā Palāta konstatēja maksājumu kavēšanos 30 no 180 revidētajiem gadījumiem (t. i., 17 %). (Pārskata par 2003. finanšu gadu 6.22. punkts; Pārskata par 2004. finanšu gadu 6.27. punkts; Pārskata par 2005. gadu 7.10. punkts; Pārskata par 2006. finanšu gadu 7.29. punkts un 7.1. pielikums.)	Komisija ir uzlabojusi kavēšanās uzraudzību un kavējumus izskata regulārās vadības sanāksmēs. Komisija ir analizējusi kavēšanās iemeslus. Finanšu darbiniekiem tika organizēti mācību pasākumi un sniegti papildu norādījumi par maksājumu procesu.	Lai gan ir veikti pasākumi, lai atrisinātu šo problēmu, Sestās pamatprogrammas laikā Komisija ir acīmredzami maz panākusi attiecībā uz maksājumu kavēšanās novēršanu. Kā norādījuši arī Komisijas iekšējās revīzijas dienesti, pastāvīga kavēšanās palielina maksājumu likumības un pareizības risku. Papildus finanšu riskam (saņēmēji var pieprasīt procentus) un darbības riskiem (vērtēšanas eksperti var atteikties piedalīties turpmākās vērtēšanās, un projekti var saistīties ar naudas plūsmas problēmām), Komisija uzņemas nevajadzīgu reputācijas risku.	Visi pētniecības ģenerāldirektorāti ir palielinājuši laikus izdarīto maksājumu īpatsvaru procentos. Šis jautājums tiek stingri uzraudzīts, un tam tiek veltīta vislielākā vērība, lai nodrošinātu turpmāku uzlabojumu.

8. NODAĻA

Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ievads	8.1.–8.6.
Ārējā atbalsta, attīstības un paplašināšanās politikas apraksts	8.1.–8.6.
Īpašais izvērtējums saistībā ar ticamības deklarāciju	8.7.–8.33.
Revīzijas tvērums	8.7.–8.8.
Pakārtoto darījumu likumība un pareizība	8.9.–8.10.
Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums	8.11.–8.30.
<i>Ex ante</i> pārbaudes	8.11.–8.16.
Īstenotājorganizāciju uzraudzība	8.17.–8.22.
Projektu izmaksu atlīdzināšanas pieprasījumu ārējā revīzija	8.23.–8.28.
Iekšējā revīzija	8.29.–8.30.
Vispārīgi secinājumi un ieteikumi	8.31.–8.33.
Secinājumi	8.31.–8.32.
Ieteikumi	8.33.
Iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaude	8.34.–8.52.
Galveno ticamības deklarācijas apsvērumu pēcpārbaude	8.34.
Īpašā ziņojuma Nr. 2/2006 par <i>Tacis</i> finansēto projektu izpildi Krievijas Federācijā pēcpārbaude	8.35.–8.52.
Ievads	8.35.–8.38.
Palātas apsvērumi	8.39.–8.50.
Secinājumi un ieteikumi	8.51.–8.52.

PALĀTAS APSVĒRUMI

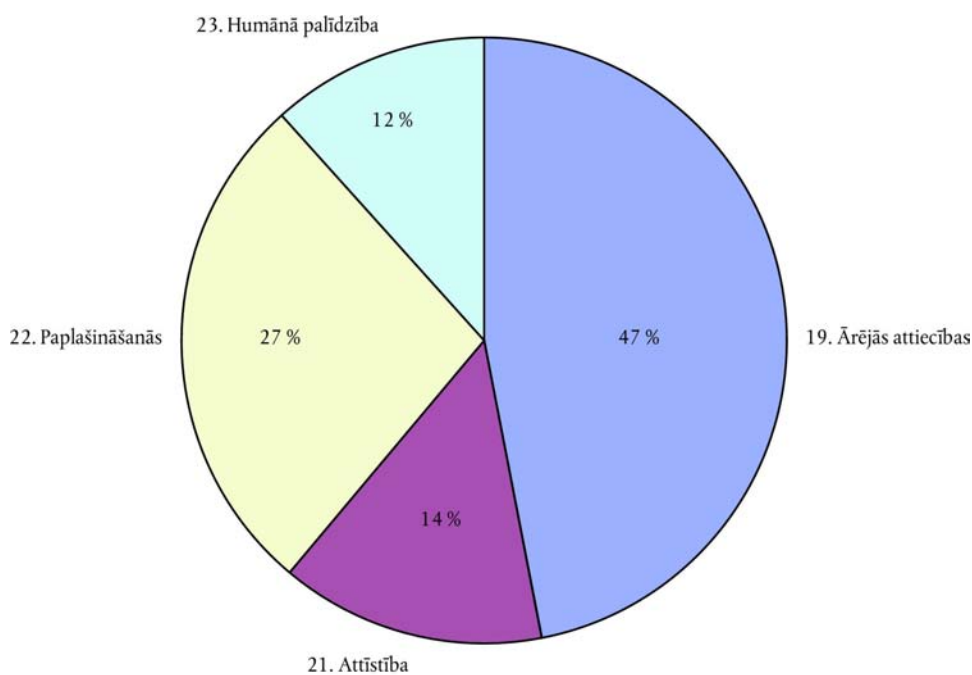
KOMISIJAS ATBILDES

IEVADS

Ārējā atbalsta, attīstības un paplašināšanās politikas apraksts

8.1. Šajā nodaļā ir sniegts pārskats par politikas grupu “Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās”, kurā ietilpst šādas politikas jomas: “19. Ārējās attiecības”, “21. Attīstība un attiecības ar Āfrikas, Karību jūras baseina un Klusā okeāna reģiona (ĀKK) valstīm”⁽¹⁾, “22. Paplašināšanās” un “23. Humānā palīdzība”. Saistības 2007. gadā bija 6 090 miljoni EUR (7 153 miljoni EUR 2006. gadā) un maksājumi bija 6 199 miljoni EUR (6 292 miljoni EUR 2006. gadā). Maksājumu sadalījums politikas jomām ir sniegts **8.1. grafikā**. Sīkāka informācija par attiecīgā gada izdevumiem ir sniegta šā pārskata **I pielikumā**.

**8.1. grafiks – Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās.
Maksājumu sadalījums politikas jomām**

Kopā maksājumi 2007. gadā: 6 199 miljoni EUR

Avots: 2007. gada pārskati.

⁽¹⁾ Par atbalstu, ko sniedz ar Eiropas Attīstības fondu starpniecību, sagatavo atsevišķus pārskatus, jo to nefinansē no vispārējā budžeta.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

8.2. Ārējo attiecību un attīstības izdevumos, kurus galvenokārt īsteno *EuropeAid* sadarbības birojs (*EuropeAid*), ietilpst:

- a) finansiāla un tehniska palīdzība Āzijas un Latīņamerikas valstīm un ekonomiskā sadarbība ar tām;
- b) Eiropas kaimiņattiecību politika, tostarp stratēģiskās partnerattiecības ar Krieviju;
- c) tematiskas programmas, kas attiecas tostarp uz pārtikas nekaitīgumu, nevalstisko sektoru un vietējām iestādēm, vides aizsardzību, veselību un izglītību, kā arī demokrātiju un cilvēktiesībām.

8.3. Izdevumu lielāko daļu tieši centralizēti pārvalda Komisijas centrālie dienesti vai – tas attiecas apmēram uz 80 % izdevumu – Komisijas pārstāvniecības trešās valstīs. Kopējo pārvaldību piemēro atbalstam, ko sniedz ar starptautisku organizāciju palīdzību.

8.4. Liela daļa maksājumu ir avansa maksājumi/priekšfinansējums tām organizācijām, kas īsteno attīstības projektus, tostarp valsts iestādēm, NVO un starptautiskām organizācijām. Atbalstītos projektus īsteno vairāk nekā 150 valstīs, un īstenotājorganizācijas ir ļoti atšķirīgas gan lieluma, gan kompetences ziņā. Katrs projekts ietver ļoti daudz atsevišķu maksājumu, uz kuriem attiecas sarežģīti noteikumi, īpaši saistībā ar iepirkumiem un piegāžu izcelsmi.

8.5. Paplašināšanās ģenerāldirektorāta pārziņā ir izdevumi pārejas perioda un iestāžu darbības uzlabošanas atbalstam saskaņā ar pirmspievienošanās atbalsta instrumentu, *Phare* programmu un *CARDS* ⁽²⁾, kā arī sadarbībai ar Turciju. Maksājumus parasti veic, izmantojot decentralizēto īstenošanas sistēmu (*DIS*) vai paplašināto decentralizēto īstenošanas sistēmu (*EDIS*). Ja izmanto *DIS* sistēmu, Komisijas pārstāvniecība veic *ex ante* pārbaudi attiecībā uz lēmumiem par līgumu piešķiršanu, bet, ja izmanto *EDIS* sistēmu, *ex ante* pārbaudes nenotiek.

8.4. Ņemot vērā daudzu projektu un kontroles sistēmu daudzgadu raksturu, projektā gaitā atklātās kļūdas un ar tām saistītos nepareizi veiktos maksājumus var izlabot vēlākos gados pēc aplūkojamā gada. Kontroles sistēma patiešām ir veidota tā, lai nodrošinātu, ka saņēmēju maksājumu pieprasījumu kontrole tiek veikta projekta īstenošanas pamatposmos, tā ļaujot atklāt kļūdas avansa maksājumos/priekšfinansējumā un izlabot tās ar nākamajiem maksājumiem vēlākos gados pēc aplūkojamā gada.

Galīgie maksājumi tiek veikti brīdī, kad projekts tiek pabeigts un Komisija apstiprina projekta nobeiguma ziņojumu.

8.5. Potenciāliem kandidātiem tiek piemēroti divi citi veidi. Albānijā un Bosnijā un Hercegovinā atbalstu pārvalda EK delegācijas (centralizēta tieša pārvaldība dekoncentrētā veidā). Melnkalnē, Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā, Serbijā un Kosovā atbalstu centralizētā netiešā veidā pārvalda Eiropas Rekonstrukcijas aģentūra.

Centralizēto pārvaldību izmanto vairāku saņēmēju programmās un atbalstam Kipras turku kopienai.

⁽²⁾ *Phare* bija galvenais Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu pirmspievienošanās stratēģijas finanšu instruments. *CARDS* programma ir Kopienas palīdzība rekonstrukcijai, attīstībai un stabilitātei Balkānos.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

8.6. Humāno palīdzību, ieskaitot pārtikas palīdzību, īsteno Humānās palīdzības ģenerāldirektorāts (ĢD ECHO). Izdevumus pārvalda Komisijas centrālie dienesti. Apmēram pusi no apropriācijām, par kurām ir uzņemtas saistības, saņem NVO (tiešā centralizētā pārvaldība), otru pusi – ANO vai citas starptautiskās organizācijas (kopējā pārvaldība).

ĪPAŠAIS IZVĒRTĒJUMS SAISTĪBĀ AR TICAMĪBAS
DEKLARĀCIJU**Revīzijas tvērums**

8.7. Revīzijas mērķis bija izdarīt secinājumu par pakārtoto darījumu likumību un pareizību saistībā ar ārējā atbalsta pasākumiem, attīstību un paplašināšanos. Revīzija balstījās uz divām galvenajām sastāvdaļām:

- a) Komisijas vai tās pārstāvniecību 2007. gadā veikto pakārtoto darījumu padziļinātu pārbaudi, izmantojot reprezentatīvu statistisku paraugu ar 145 darījumiem. Paraugam bija atlasīti maksājumi īstenotājorganizācijām, budžeta atbalsta maksājumi un maksājumi trasta fondiem, kā arī citi maksājumi, ko tieši veica Komisija/pārstāvniecība, pamatojoties, piemēram, uz būvdarbu, piegādes vai pakalpojumu sniegšanas līgumiem. Vajadzības gadījumā tika apmeklētas īstenotājorganizācijas, lai pārbaudītu, vai pakārtotie darījumi ir atspoguļoti finanšu vai revīzijas pārskatos;
- b) Komisijas centrālo dienestu un pārstāvniecību pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējumu, tostarp:
 - i) līgumu un maksājumu *ex ante* pārbaudēm;
 - ii) īstenotājorganizāciju uzraudzību;
 - iii) ārējo revīziju;
 - iv) iekšējo revīziju.

8.8. Revīzijas laikā Palāta apmeklēja astoņas valstis, lai detalizēti pārbaudītu darījumus Indonēzijā, Nikaragvā, Kostarikā, Ēģiptē un Filipīnās attiecībā uz ārējo attiecību izdevumiem un Bulgārijā, Turcijā un Horvātijā attiecībā uz paplašināšanās izdevumiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pakārtoto darījumu likumība un pareizība

8.9. Visas politikas grupas padziļinātā pārbaudē tika konstatēts būtisks likumības un/vai pareizības kļūdu līmenis. Aplēse par kļūdu koeficientu un darījumu proporciju, kurā ir kļūdas, – galvenokārt īstenotājorganizāciju līmenī – ir atspoguļota **8.1. pielikumā**. Tika atklātas šāda veida kļūdas:

- a) atbilstīguma kļūdas, kuras izraisīja, piemēram, nepareizi piemērotas līguma slēgšanas procedūras, izdevumi, kas neattiecas uz projektam noteikto īstenošanas periodu vai izmaksu kategorijām, saņēmēja valsts veiktie maksājumi, kam nebija juridiska pamatojuma vai kas veikti pirms attiecīgo pakalpojumu saņemšanas;
- b) reālas pastāvēšanas kļūdas. Dažiem maksājumiem nebija apliecinājošu dokumentu (piemēram, fakturrēķinu, kvīšu vai konta izrakstu), kas vajadzīgi, lai apstiprinātu maksājumus.

8.10. Turklāt trim maksājumiem ANO struktūrvienībām attiecīgās struktūrvienības nevarēja laikā iesniegt dažus vajadzīgos dokumentus.

8.9. Šīs kļūdas lielākoties attiecas uz izdevumiem, ko īstenotājorganizācijas pieļauj saistībā ar avansu/priekšfinansējuma maksājumiem. Obligātās finanšu revīzijas pirms galīgajiem maksājumiem, ko paredz Komisijas kontroles sistēma, ļautu Komisijai atklāt un izlabot kļūdas.

- a) Vienā piemērā Komisijas vērtējums atšķiras no Palātas konstatētā.

Atklātās kļūdas attiecas uz līgumiem, ko saņēmēja valstis ir noslēgušas saskaņā ar shēmu, kurā saņēmēja valsts ir tiesīga saņemt avansa maksājumus no Komisijas (priekšfinansējumu). Komisija uzmanīgi pārbauda izdevumu atbilstību, tiklīdz ir saņēmusi galīgo deklarāciju un attaisnojošus dokumentus no valstīm, kas gūst labumu no pirmspievienošanās atbalsta; tā aiztur vai atceļ galīgo maksājumu par izdevumiem, kas neatbilst noteikumiem.

8.10. Komisija ir sniegusi visu tās rīcībā esošo informāciju un pilnīgi atbalsta Palātas pieprasījumu pēc papildu apliecinājumiem no ANO organizācijām.

Tiklīdz Palāta informēja Komisiju par grūtībām, ar kurām tā šajā sakarā sastapusi, tā vērsās pie savām partnerstruktūrām ANO, lai rastu risinājumu un nodrošinātu, ka Palāta saņem pieprasīto informāciju.

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums**Ex ante pārbaudes**

8.11. Lai gan tika atrastas dažas specifiskas kļūdas, Komisijas sistēma maksājumu un līgumu *ex ante* pārbaudēm nodrošināja caurmērā efektīvu to darījumu pārbaudi, kuri tieši izrietēja no Komisijas dienestu darbībām.

PALĀTAS APSVĒRUMI

8.12. Tomēr Bulgārijā, lai gan tika saņemta *EDIS* akreditācija (un tāpēc nenotika pārstāvniecības *ex ante* pārbaude), Palāta konstatēja, ka attiecīgajām sistēmām piemita nozīmīgas nepilnības. Divās īstenotājaģentūrās, kuras 2007. gadā bija saņēmušas *EDIS* akreditāciju, bija nepilnības attiecībā uz konkursu un līgumu piešķiršanas procedūru ievērošanu, kā arī attiecībā uz līguma izpildes nosacījumu ievērošanu. Šo faktu apstiprināja Komisijas dienesti, un paplašināšanās ģenerāldirektors savā deklarācijā iekļāva piezīmi par to.

8.13. Saistībā ar budžeta atbalstu Palāta pārbaudīja septiņus maksājumus, kā arī pārraudzības un kontroles sistēmas, kas darbojas attiecīgajās pārstāvniecībās.

8.14. Budžeta atbalstu var piešķirt, ja partnervalstī valsts līdzekļu pārvaldība ir pietiekami caurskatāma, droša un efektīva un ja ir ieviesta pienācīgi definēta nozaru vai makroekonomiskā politika, kuru atzinuši tās galvenie līdzekļu devēji, tostarp, attiecīgos gadījumos, starptautiskās finanšu iestādes⁽³⁾. Pamatojoties uz šiem principiem, Komisija ir izstrādājusi īpašas vadlīnijas, kas paredz nosacījumus līdzekļu piešķiršanai – finansējuma kārtējo daļu izmaksā tikai tad, ja virzība uz mērķu sasniegšanu ir bijusi apmierinoša⁽⁴⁾. Tomēr rezultatīvie rādītāji, ko izmantoja novērtējuma sagatavošanā un padarītā darba mērīšanā, ne vienmēr bija laikā ierobežoti, skaidri, nepārprotami un sasniedzami.

8.15. Dīvos maksājumus vairāk nekā puse no rādītājiem (vienā gadījumā – seši no deviņiem) nebija laikā ierobežoti, tāpēc nevareja spriest, vai attiecīgais nosacījums konkrētā datumā ir izpildīts vai nav. Turklāt vairāk nekā 40 % rādītāju nebija ne izmērāmi, ne konkrēti, piemēram, procentos izteiktajai mežu platības palielināšanai nebija norādīti mērīšanas kritēriji vai attiecībā uz valsts iestādēs nodarbināto darba rezultātiem nebija paskaidrots, kas tieši ir jānovērtē. Vienā gadījumā vairāk nekā 70 % rādītāju bija novērtēti, pamatojoties uz dokumentiem arābu valodā, lai gan finansēšanas līgumā bija noteikts, ka visai dokumentācijai jābūt angļu valodā; tas ievērojami samazināja to iesaistīto personu skaitu, kuras spēj pilnībā saprast informāciju.

KOMISIJAS ATBILDES

8.12. 2008. gada februārī tika atlikti maksājumi divām īstenotājaģentūrām. Ja ļoti drīz netiks veikti attiecīgi pasākumi, Komisija atcels to akreditāciju, un tās vairs nebūs tiesīgas pārvaldīt pirmspievienošānās un pēcpienvienošānās fondus.

Komisija turpinās stingri uzraudzīt saņēmēju valstu sistēmas. Ir izveidots rīcības plāns, lai nodrošinātu uzlabojumus. Nelieli panākumi jau ir, taču tālāk ir jārikojas valstu iestādēm.

8.14. Tā kā šajos gadījumos atbalsta daļas ir nominētas kā mainīgas, izmaksa notiek tad, kad ir izpildīts(-i) nosacījums(-i). Līdz ar to darbības rādītāji un nosacījumi kopumā varētu nebūt saistīti ar termiņiem. Tādu kārtību izmanto dažādi līdzekļu devēji. Piemēram, lielu pārādu apgrūtinātu nabadzīgu valstu (HIPC) gadījumā nosacījumi ir mainīgi un dažādie posmi nav saistīti ar termiņiem. Komisija ir vienprātis ar Palātas vispārīgo piezīmi, ka īpašos gadījumos ir vajadzīgs laika grafiks, lai nodrošinātu labāk prognozējamu nosacījuma izpildi. Komisija uzskata, ka visos gadījumos tā cenšas izteikties skaidri un nepārprotami un nodrošināt darbības rādītāju pieejamību.

8.15. Kā noteikts iepriekš, saistība ar termiņiem netiek prasīta. Komisija var piekrist, ka vienmēr ir iespējami uzlabojumi un ka dažus rādītājus un nosacījumus var definēt skaidrāk un pielāgot pieejai, kas ir vairāk vērstā uz rezultātiem. Nozaru reformas tomēr būtu jāskata kā process, tāpēc dažos gadījumos sagatavošanas posmos ir vajadzīgi iepriekšēji pasākumi, kas ilgst visa procesa laikā.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 24. oktobra Regula (EK) Nr. 1638/2006, ar ko paredz vispārējos noteikumus Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta izveidošanai (OV L 310, 9.11.2006., 1. lpp.), 15. panta 2. punkta e) apakšpunkts, un Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula Nr. 1905/2006, ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā (OV L 378, 27.12.2006., 41. lpp.), 25. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

⁽⁴⁾ *Guidelines on the Programming, Design & Management of General Budget Support* [Atbalsts vispārējam budžetam. Atbalsta plānošanas, izstrādes un pārvaldības vadlīnijas], 2007. gada janvāris.

PALĀTAS APSVĒRUMI

8.16. Komisijas Atbalsta vadlīnijas faktiski pieļauj interpretācijas iespējas, un pat tad, ja saskaņā ar izpildes rādītājiem programmas nav izpildītas par 100 %, saņēmējvalstis tik un tā var saņemt visu līgumā paredzēto finansējumu.

Īstenotājorganizāciju uzraudzība

8.17. Kļūdas īstenotājorganizāciju līmenī bieži vien rodas tāpēc, ka tām ir nepilnīgas finanšu procedūras. Politikas jomās “Ārējās attiecības” un “Attīstība” Palāta konstatēja nepilnības piecās no deviņām apmeklētajām īstenotājorganizācijām.

8.18. Galvenās konstatētās nepilnības bija nepienācīgas apliecinājošo dokumentu un arhivēšanas procedūras, kā arī grāmatvedības sistēmas, kas nespēj nodrošināt izdevumu pareizu uzskaiti, lai gan bieži vien organizācijas bija mazas. Turklāt tika konstatētas nepienācīgas izdevumu grāmatojumu procedūras, tāpēc grāmatvedības sistēmā avansa maksājumi regulāri tika grāmatoti kā faktiskie izdevumi un valūtas maiņas kursu piemērošana nebija konsekventa. Palāta uzskata, ka šīs nepilnības būtu iespējams novērst, ja pārstāvniecību veiktā uzraudzība un atbalsts būtu precīzāk virzīts.

8.19. Kad darbības veica īstenotājorganizācijas sadarbībā ar vietējiem partneriem, Palāta konstatēja arī, ka triju organizāciju ieviestās sistēmas nenodrošināja to, ka starp īstenotājorganizāciju un Komisiju noslēgtā līguma noteikumus zina un ievēro vietējie partneri.

8.20. Lielāko daļu EuropeAid un ĢD ECHO izdevumu (2007. gadā – 820 miljoni EUR) maksā caur ANO struktūrvienībām. Finanšu un administratīvais pamatnolīgums, kas 2003. gada 29. aprīlī noslēgts starp Eiropas Kopienu un ANO, definē attiecīgo izdevumu pārbaudes nosacījumus.

KOMISIJAS ATBILDES

8.16. Meklējot visprecīzākos maksājumu nosacījumus, ir jāpieņem daži lēmumi par rādītāju novērtēšanu. Tas jo īpaši notiek tādu ārēju iemeslu dēļ, par kuriem nevar prasīt atbildību no valdībām. Taču jebkurā gadījumā ir jāveic stingra novērtēšana.

8.17.–8.20. Īstenotājorganizācijas neietilpst Komisijas iekšējās kontroles sistēmā, bet ir saistītas ar līgumattiecībām konkrētu darbību īstenošanai. Komisija pirmām kārtām uzrauga līguma noteikumu atbilstību, tostarp vajadzības gadījumā arī īstenotājorganizāciju iekšējās kontroles sistēmu būtiskākos aspektus. Tas, ka īstenotājorganizācijas līmenī tiek konstatēts trūkums, nenozīmē ne Komisijas kontroles sistēmas trūkumu, ne arī to, ka šis trūkums Komisijai paliks neatklāts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

8.21. Saskaņā ar šo pamat nolikumu 2007. gadā Komisija ierosināja vai veica 57 pārbaudes uz vietas, bet no 2004. līdz 2006. gadam – tikai 22. Šo pārbaudžu rezultāti ir svarīgi, lai Komisija iegūtu pārliecību par pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Tomēr Palātas veiktās revīzijas laikā bija sagatavoti galīgie ziņojumi tikai par četriem apmeklējumiem (kuru laikā pārbaudīja septiņus projektus). Tāpēc Palāta nevar novērtēt Komisijas īstenotās pārraudzības un kontroles kopējo ieguldījumu.

8.22. Paplašināšanās politikas jomā Palāta konstatēja trūkumus īstenotājaģentūrā Turcijā, proti, nebija pienācīgi nodalīti pienākumi un bija nepilnības saistībā ar personālu. Šajā gadījumā Komisijas pārstāvniecības veiktā *ex ante* pārbaude par konkursa un līgumu piešķiršanas procedūrām DIS sistēmā bija pietiekama, lai nodrošinātu pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

Projektu izmaksu atlīdzināšanas pieprasījumu ārējā revīzija

8.23. EuropeAid izmanto revīzijas sistēmu, lai pārliecinātos, ka izmaksu atlīdzināšanas pieprasījumi saistībā ar projektu ir atbilstīgi. Pirmo ticamības līmeni iegūst no projektu revīzijām, kuras ir pamats turpmāka finansējuma pieprasījumiem. Pirms izmaksu veikšanas projektu īstenotājorganizācijām vairākumā gadījumu tiek pieprasīti revīzijas ziņojumi. Tāpēc, apstiprinot attiecīgos maksājumus, liela nozīme ir piešķirama šo ziņojumu un to sagatavošanā ieguldītā revīzijas darba kvalitātei.

8.24. Projektu revīzijā 2007. gadā bija vērojami uzlabojumi. Tomēr šo revīziju kvalitāte vēl ne vienmēr ir pietiekama. Tika konstatētas šādas galvenās nepilnības:

- trijos no 11 ziņojumiem, ko Palāta izraudzījās pārbaudei uz vietas pārstāvniecībās, tā atklāja neatbilstīgus izdevumus un neatbilstību konkursa procedūrām, bet divos ziņojumos – nepilnības iekšējās kontroles sistēmā; ārējie revidenti nebija atklājuši nevienu no šīm nepilnībām,

8.22. Pārbaudes apmeklējumi darbojas pēc cikla, kas ne vienmēr sākās ar kalendāra gadu, un lielākā daļa apmeklējumu tika veikti 2007. gada otrajā pusē.

Kompleksās un papildu kontroles, kurās pārbaudes apmeklējumi ir tikai viena daļa, ir pamats ģenerāldirektoru apliecinājumiem gada darbības pārskatā. Protams, ir pieejami arī citi informācijas avoti, piemēram, četru pīlāru pārskats (veikts vairāk nekā 97 % iemaksu Finanšu un administratīvā pamat nolikuma parakstītājiem), ziņošanas prasību ievērošana un Komisijas dienestu veiktās pārbaudes.

8.23. Pēc Komisijas lūguma Turcijas iestādes veica pasākumus, kas novērsa iecerēto decentralizēto īstenošanas sistēmu (DIS) atlikšanu, tostarp tiesību aktu pieņemšanu ar nolūku pastiprināt Centrālās finansēšanas un līgumu slēgšanas (CFCU) iestādes nozīmi. Līdz ar to pašlaik tiek īstenota pienākumu nošķiršana, un ir ievērojami paplašināts personāla sastāvs. Pamatuzdevumi joprojām ir pastāvīga uzraudzība un turpmāka izpildes kontrole.

8.24. Ārējā revīzija ir viens no EuropeAid iekšējās kontroles sistēmas elementiem kā daļa no darbību likumības un pareizības pārbaudžu kopuma.

Komisija labprāt uzklausa Palātas vērtējumu par novērotajiem uzlabojumiem.

Šie revīzijas ziņojumi ir saistīti ar līgumiem, kas tika parakstīti pirms 2006. gada februāra. Tātad šajos gadījumos nebija piemērojami jaunie darba uzdevumi, ko EuropeAid noteica ārējai revīzijai un attiecināja uz jauniem līgumiem, kas parakstīti pēc minētā brīža. Jaunā darba uzdevuma mērķis ir tieši novērst tādu trūkumu rašanos, kādus minēja Palāta.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- nebija nodrošināta kvalitāte divos no trim minētajiem ziņojumiem, jo revidentu atlase nebija caurskatāma,
- vēl vienā ziņojumā revīzijas tvērums nebija atbilstošs, jo bija sagatavots ziņojums tikai par organizāciju, un tajā nebija nekādas informācijas par konkrēto projektu.

Attiecībā uz saņēmēju veiktajām izmaksu pārbaudēm bija spēkā jauni darba uzdevumi tiem līgumiem, kas noslēgti, sākot ar 2006. gada februāri. Tomēr pārskatītie darba uzdevumi neattiecas uz līgumiem, kas noslēgti pirms tam, tāpēc uzlabojumus pilnībā varēs just tikai pēc kāda laika. Pārskatītie darba uzdevumi bija obligāti jāpiemēro Komisijas veiktajām revīzijām kopš 2007. gada oktobra.

8.25. *EuropeAid* veica papildu revīzijas, izraugoties revidējamus projektus atkarībā no riska analīzes rezultātiem, lai iegūtu augstāku ticamības līmeni. Tomēr šo revīziju rezultātus nevarēja pilnībā vērtīgi izmantot, jo vēl nav pilnībā izstrādātas procedūras:

- a) plānotajās papildu revīzijās pārbaudīto izdevumu daļa katrā no galvenajiem ģeogrāfiskajiem direktorātiem bija atšķirīga, tā svārstījās no 8 % līdz 43 %. Bija vērojamas tehniskas atkāpes no vadlīnijām, tāpēc *EuropeAid* līmenī kopumā nebija iespējams konsolidēt iegūtos datus, un tādējādi nav skaidrs, vai papildu revīzijas sniedz viendabīgu minimālu pārliecības līmeni;

KOMISIJAS ATBILDES

Abi līgumi tika parakstīti 2005. gadā, un saskaņā ar vispārīgajiem nosacījumiem, kas tika attiecināti uz dotāciju līgumiem, kuri parakstīti no 2003. gada februāra, darbības galīgais finanšu pārskats pirms iesniegšanas Komisijai ir jāapliecina ārējam revidentam. Šo revidentu izraugās saņēmējs, un viņš ir jāapstiprina Komisijai. Revidenta vārdu min līguma īpašajos nosacījumos. Viņam ir jāpārstāv "likumā noteiktās revīzijas starptautiski atzītas pārraudzības iestāde".

Šo līgumu Komisija parakstīja 2002. gadā. Toreiz saņēmējiem tika atļauts iesūtīt tikai revīzijas ziņojumu par viņu gada pārskatiem kopā ar finanšu pārskatu un aprakstošo pārskatu. No 2003. gada noteikumi par dotāciju līgumiem ir mainījušies, un tagad pirms galīgā maksājuma veikšanas ir vajadzīgs īpašs revīzijas ziņojums par darbību.

Komisija plāno, ka ieviestie uzlabojumi kļūs arvien labāk saskatāmi.

8.25.

- a) Lielākā daļa ikgadējā revīziju plāna (AAP) revīziju notiek darbības īstenošanas laikā un lielā mērā ir atkarīgas no īstenošanas ātruma.

Tas nozīmē, ka saskaņā ar deleģācijas pārvaldīto finanšu apjomu tās projektu portfeļa sastāvs (skaits un veids) un īstenošanas statuss revīzijas darbības dažādās deleģācijās un dažādos gados var atšķirties. Nosakot mērķa revīzijas proporciju procentos no pārvaldītā finanšu apjoma, netiktu izbeigtas revīzijas aktivitātes svārstības pa gadiem, un to arī lielā mērā iespaidotu revīzijas vērtēto projektu veids un vērtība.

EuropeAid sistēmā ticamību nepanāk, nodrošinot kādu iepriekš noteiktu vidējo tvēruma proporciju, bet vienkārši nodrošinot, ka revīzijas tvērumā ietilpst visi attiecīgie "revīzijas priekšmeti", ko nosaka attiecībā uz apzinātajiem riskiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- b) gada laikā tika būtiski mainīts revīzijas plāns, kas sākotnēji paredzēja 373 revīzijas (109 revīzijas atcēla un 99 pievienoja, tādējādi plānā palika 363 revīzijas). Tik ievērojami grozījumi īsi pēc plāna apstiprināšanas liek apšaubīt, vai revīzijas plānošana ir sistemātiska un balstīta uz riska analīzi. CRIS revīzijas programmatūra, kas paredzēta revīzijas darba dinamikas un rezultātu uzraudzībai, 2007. gadā vēl pilnībā nedarbojās. Galīgajā ziņojumā nav atsauču uz tādiem plānošanas kritērijiem kā datu kopas, kuras paredzēts revidēt, vai pārbaudāmo izdevumu daļa, tāpēc iegūtos rezultātus nevarēja salīdzināt ar plānotajiem;
- c) līdz gada beigām tika saņemts tikai 121 revīzijas ziņojums no plānotajām revīzijām. Tik zemi īstenošanas rādītāji samazina konkrētajā gadā veiktajās ārējās revīzijās iegūtās ticamības kvalitāti;
- d) ziņojumi par panākto attīstību un ārējās revīzijas rezultātu analīze 2007. gadā vēl nebija pilnībā apmierinoši. Centrālais revīzijas dienests, kas ir atbildīgs par revīzijas metodoloģiju, sagatavoja kopsavilkuma ziņojumu, taču tā tvērums nebija pilnīgs. Piemēram, netika pārbaudītas revīzijas, ko veica vietējās revīzijas sabiedrības, kurām ir līgums ar atsevišķām pārstāvniecībām, lai gan šajos gadījumos risks, ka kvalitāte var nebūt atbilstoša, ir lielāks nekā tad, kad revīziju veic saskaņā ar centralizētu pamatlīgumu.

8.26. Paplašināšanās politikas jomā atlasītu, nesen slēgtu programmu *ex post* pārbaudes (noslēguma revīzijas) veic ārējie revidenti saskaņā ar līgumiem. Tā kā tika mainīta metodoloģija, 2007. gadā bija neparasti daudz ziņojumu, un dažiem no tiem vēl nav laikus veikta pēcpārbaude. Paplašināšanās ĢD 2007. gadā saņēma 99 galīgos revīzijas ziņojumus; kad 2008. gada aprīlī Palāta veica revīziju, 66 no tiem vēl nebija pabeigta pēcpārbaude, un seši ziņojumi, kuri vēl nebija pabeigti 2006. gadā, palika nenošlēgti. Dažos gadījumos paiet vairāk nekā gads kopš galīgā ziņojuma sagatavošanas, līdz tiek saņemta galīgā atbilde no saņēmējas valsts.

KOMISIJAS ATBILDES

- b) Revīzijas plānā ietilpst vairākas obligātās to projektu revīzijas, kuru gatavība ievērojami atšķiras. Dažas kādā gadā paredzētās revīzijas tiks atliktas uz nākamajiem gadiem, bet citas tiks paviszīti uz priekšu atbilstoši projekta gatavībai.

No 2008. gada 1. janvāra CRIS-Audit nodrošina revīziju gaitas un rezultātu uzraudzību, tostarp AAP 2007.

Tajā pašā laikā Komisija regulāri uzrauga AAP īstenošanu visu gadu – arī ar regulāriem ziņojumiem un atjauninājumiem no delegācijām.

- c) 2007. gada beigās bija pasūtītas divas trešdaļas 2007. gada revīzijas plāna un bija saņemta viena trešdaļa no ziņojumiem. Tas atbilst iepriekšējiem gadiem. Līdz tam pašam datumam bija saņemti gandrīz visi 2006. gada revīzijas plānā paredzēto revīziju pārskati (171 no 177 plānotajām revīzijām), apstiprinot parasto gada revīzijas plāna dzīves ciklu, kas tiek noslēgts $n+1$ gadā.
- d) Katru gadu izstrādātais kopsavilkuma ziņojums aptver revīzijas, ko finansē saskaņā ar Revīzijas pamatlīgumu. To vidū ir revīzijas, ko pārvalda EuropeAid galvenā pārvalde, kā arī delegācijas, un tas sniedz gan reprezentatīvu priekšstatu par revidentu konstatētajām problēmām, gan iespējamās risinājumus.

8.26. Neatkarīgi no ļoti lielā ziņojumu skaita Komisija spēja apgūt šo darba slodzi – izskatāmo ziņojumu skaits salīdzinājumā ar 2006. gadu pieauga par 70 %.

Daudzus ziņojumus gada beigās nevarēja noslēgt, jo Komisija var pieņemt galīgo nostāju tikai tad, kad revīzijas objekts ir atbildējis uz Komisijas piezīmēm un kad ir izskatīti pārkāpumi. Tas vidēji aizņem 3 līdz 4 mēnešus.

Reizēm ir jāpieņem ilgāki apstrādes termiņi konstatējumu sarežģītības dēļ un tādēļ, ka ir vajadzīga precizitāte iespējamo finanšu korekciju piemērošanā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

8.27. ĢD ECHO liek revidēt savu nevalstisko partnerorganizāciju centrālajos birojos un projektus to izpildes vietās. 2007. gadā šādu revīziju skaits ievērojami palielinājās, lai gan tāpat kā 2006. gadā, arī 2007. gadā vairākums veikto revīziju notika partneru centrālajos birojos, taču centrālajos birojos nevar pilnībā pārbaudīt faktiskos izdevumus.

8.28. Centrālo biroju revīzijas aptver maksājumu paraugus aptuveni vienā trešdaļā projektu. 2,6 % no 2007. gadā revidētajām summām bija uzskatāmas par potenciāli neatbilstīgām, lai gan pēc NVO atsūtītajiem paskaidrojumiem vienīgi daļu no tām varētu atgūt. Nav noteikumu, kas ļautu ekstrapolēt šos rezultātus, un revīzijas sistēma tādējādi nesniedz iespēju aplēst potenciāli neatbilstīgo izdevumu apjomu kopumā. Kad Palāta uz vietas revidēja divu NVO centrālajos birojos, ĢD ECHO pasūtīto revīziju ziņojumos nebija norādītas nepilnības konkursa procedūrās un neatbilstīgi izdevumi.

Iekšējā revīzija

8.29. EuropeAid un ĢD ECHO kopējais Iekšējās revīzijas dienests (IRD) 2010. gadā plāno sniegt visaptverošu gada novērtējumu par EuropeAid iekšējās kontroles dienesta stāvokli, kad būs pabeigts 2007.–2009. gada daudzgadu revīzijas plāns, kuram pamatā ir IRD iekšējā riska analīze. IRD sagatavotā riska analīze par ģenerāldirektorātu pilnībā nesakrīt ar EuropeAid veikto riska analīzi, un laikā no 2007. līdz 2009. gadam nav plānotas revīzijas dažās no tām jomām, kurās ir konstatēts augsts risks.

KOMISIJAS ATBILDES

8.27. Kā norādīts Komisijas atbildēs uz Palātas 2006. gada pārskatu, revīzijas ir jāskata saistībā ar kopējo kontroles stratēģiju (sk. Komisijas atbildes uz Palātas 2006. gada pārskatu 8.18. punktu). Komisija uzsver darbību uzraudzību ar stingru paveiktā analīzi, ko veic gan eksperti uz vietas, gan Komisijas darbinieki galvenajā pārvaldē. Turklāt Komisija detalizēti analizē ziņas, ko dažātajos ziņojumos ir snieguši partneri.

Ziņas, kas ir iegūtas iepriekš minētajās pārbaudēs, ārējie revidenti izmanto revīzijās galvenajās pārvaldēs, un tās ļauj izvērtēt projektu izdevumu patiesumu un likumību.

8.28. Ar dažādām kontroles procedūrām, piemēram, partnera novērtēšanu pirms partnerattiecību pamat nolīguma parakstīšanas, ikgadējo izvērtēšanu, ko attiecībā uz saviem partneriem veic ĢD ECHO, un ieviesto kontroles sistēmu novērtēšanu galvenās pārvaldes revīzijas laikā, ĢD ECHO pārbauda, vai tā partneri ir izveidojuši kontroles sistēmas. Šīs procedūras piedāvā līdzvērtīgas garantijas maksājumiem saskaņā ar Finanšu regulas 117. pantu un tās ĪN (īstenošanas noteikumu) 180. pantu, kas atbildīgajam kredītrikotājam ļauj noteiktos apstākļos atkarībā no viņa riska izvērtējuma piešķirt atbrīvojumu no pienākuma iesniegt apliecinājumu par finanšu pārskatiem un to pamatā esošajiem kontiem.

8.29. Iekšējo revīzijas vienību (IAC) riska analīzi veic neatkarīgi no EuropeAid pašu riska analīzes. Tomēr pēdējo uzskata par elementu IAC risku reģistra izveidē. Lai gan IAC risku reģistrs var uzskatīt, ka kādā jomā ir augsts risks, šī joma var nebūt ietverta attiecīgā gada revīzijas plānā, jo darbības process vēl nav ĢD darba praksē vai atsevišķu programmu pārvaldības ciklā. Turklāt, tā kā IAC revīzijas plānu laikposmam no 2007. gada līdz 2009. gadam koordinē Iekšējās revīzijas dienests (IAS), dažas kontrolējamās pozīcijas būs atrodamas Iekšējās revīzijas dienesta, nevis IAC revīzijas plānā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

8.30. ĢD ECHO revīzijai 2007. gadā tika atvēlēti ļoti niecīgi resursi (viens ģenerāldirektorāta darbinieks – profesionāls revidents) un netika ne apstiprināts, ne īstenots neviens visaptverošs revīzijas plāns. 2007. gada beigās tika izveidots jauns atsevišķs IRD, lai tas veiktu iekšējās revīzijas ĢD ECHO.

Vispārīgi secinājumi un ieteikumi

Secinājumi

8.31. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka darījumos, kas pakārtoti politikas grupas “Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās” izdevumiem, ir būtisks likumības un/vai pareizības kļūdu līmenis (sk. 8.9. punktu).

8.32. Palāta uzskata, ka ārējo attiecību, attīstības, paplašināšanās un humānās palīdzības politikas jomām pārraudzības un kontroles sistēmas ir daļēji efektīvas (sk. **8.1. pielikumu** un 8.11.–8.30. punktu).

Ieteikumi

8.33. Lai novērstu šīs nepilnības, Palāta iesaka:

- a) *EuropeAid* rīkot vairāk mācību pasākumu un sniegt lielāku atbalstu vietējiem par projektu finansēm atbildīgajiem darbiniekiem un uzdot pārstāvniecību finanšu un līgumu nodaļām vēl aktīvāk pārraudzīt viņu darbu;
- b) *EuropeAid* ir jānodrošina, ka uz riska analīzi balstītie revīziju plāni ir reāli izpildāmi un tiek bez kavēšanās īstenoti, un ir jāievieš jaunā analīze visu plānoto revīziju rezultāti, lai pārbaudītu kvalitāti un lai pēc iespējas labāk izmantotu iegūto pieredzi;

KOMISIJAS ATBILDES

8.30. Komisija norīkoja divus darbiniekus ĢD ECHO iekšējās revīzijas atbalstam. IAC revīzijas plāns bija balstīts uz risku, un tajā bija ņemts vērā ievērojamais humāno pasākumu revīzijas darbs, ko veica gan Iekšējās revīzijas dienests, gan Revīzijas palāta. Atlikušais aptveramais risks parādījās, ka IAC 2007. gada darba plāns bija piemērots.

8.31. Šīs kļūdas lielākoties attiecas uz izdevumiem sakarā ar avansu/priekšfinansējuma maksājumiem, ko pieļauj īstenotājorganizācijas. Obligātās finanšu revīzijas pirms galīgajiem maksājumiem, ko paredz Komisijas kontroles sistēma, ļautu Komisijai atklāt un izlabot kļūdas.

Komisija uzmanīgi pārbauda izdevumu atbilstību, tiklīdz ir saņemusi galīgo deklarāciju un attaisnojošus dokumentus no valstīm, kas gūst labumu no pirmspievienošanās atbalsta; tā aiztur vai atceļ galīgo maksājumu par izdevumiem, kas neatbilst noteikumiem.

8.33.

- a) Darbības norises laikā Komisijas dienesti uzrauga tās īstenošanu dialogā ar pašvaldībām, tehniskās sanāksmēs ar saņēmējiem un objektu apmeklējumos. Uz rezultātiem orientēta uzraudzība (ROM), ko katru gadu veic neatkarīgi eksperti, papildina šīs darbības un uzrauga norisošo projektu paveikto, rezultāta ietekmi un potenciālās problēmas. Pēc riska novērtēšanas papildus var veikt arī projektu revīzijas gan darbības, gan finanšu aspektā.
- b) AAP metodika katru gadu tiek īpaši korigēta ar mērķi maksimāli reālistiski konstatēt uz risku balstītās revīzijas. AAP īstenošana visu 2008. gadu tiks rūpīgi uzraudzīta, un revīziju rezultātu izmantošana tiks pilnveidota.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- c) Komisijas īstenotās budžeta atbalsta programmu pārvaldības pamatā jābūt izmērāmiem, sasniedzamiem, laikā ierobežotiem un atbilstošiem rādītājiem, ir jāpieprasa ticami un apstiprinoši pierādījumi, lai rādītājus varētu novērtēt, un ir skaidri jānorāda finansējuma atkarība no izpildes;
- d) steidzami jāveic turpmāki pasākumi, lai novērstu nepilnības ES līdzekļu pārvaldībā Bulgārijā, un Turcijā jāturpina nepieņemamā uzraudzība;
- e) jāsamazina kavējumi noslēguma revīziju galīgo atbilžu saņemšanai;
- f) ĢD ECHO jāuzlabo revīzijas stratēģija, lai labāk aptvertu gan īstenotājorganizācijas, gan dažādu veidu partnerus revīzijās uz vietas.

KOMISIJAS ATBILDES

- c) Kopienas līdzekļi budžeta atbalsta darbībām tiek piešķirti atbilstoši sniegumam. Tādēļ Komisija tiecas izmantot rādītājus, kas ir izmērāmi, pieejami un piemēroti ilgākā laikā vai kādā konkrētā brīdī. Daudzos gadījumos – saskaņā ar Parīzes deklarāciju – snieguma vērtējumus, pamatojoties uz ticamām liecībām, veic saņēmēja kopiena. Šajā saistībā Komisija cenšas ieviest vairāk uz atdevi un rezultātiem virzītus snieguma rādītājus.
- (d) Attiecībā uz Bulgāriju Komisija turpinās stingri uzraudzīt pārvaldības sistēmas. Lai nodrošinātu uzlabojumus, ir izveidots rīcības plāns. Valstu iestādēm ir jāveic steidzami pasākumi, lai stāvokli uzlabotu; ierosinātie pasākumi tiks stingri uzraudzīti un kontrolēti, lai pārbaudītu, vai tie dod vēlamos uzlabojumus.

Attiecībā uz Turciju valsts iestādes veica pasākumus pēc Komisijas lūguma. Pienākumu nošķiršana pašlaik ir īstenota, un ir ievērojami paplašinājies personāla sastāvs. Pamatuzdevumi joprojām ir pastāvīga uzraudzība un turpmāka izpildes kontrole.

- e) Neatkarīgi no ļoti lielā 2007. gadā saņemto ziņojumu skaita Komisija spēja apgūt šo darba slodzi – izskatāmo ziņojumu skaits salīdzinājumā ar 2006. gadu pieauga par 70 %.

Daudzus no ziņojumiem gada beigās nevarēja noslēgt, jo Komisija var pieņemt galīgo nostāju tikai tad, kad revīzijas objekts ir atbildējis uz Komisijas piezīmēm, un ir jāizskata pārkāpumi. Tam vīdēji ir vajadzīgi 3 līdz 4 mēneši. Reizēm ir jāpieņem ilgāki apstrādes termiņi konstatējumu sarežģītības dēļ un tādēļ, ka ir vajadzīga precizitāte iespējamo finanšu korekciju piemērošanā.

- f) Ņemot vērā Palātas ieteikumu, Komisija jau 2007. gadā palielināja faktisko revīziju skaitu.

Revīzijas tvēruma palielinājums virs pašreizējā augstākā līmeņa palielinātu izmaksas un kaitētu politikas īstenošanai. Tas savukārt izraisītu to Komisijas partneru neapmierinātību, kuri tiek aicināti īstenot humāno palīdzību objektos.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IEPRIEKŠĒJO APSVĒRUMU PĒCPĀRBAUDE

**Galveno ticamības deklarācijas apsvērumu
pēcpārbaude**

8.34. Palātas jaunākajās ticamības deklarācijās ietverto galveno apsvērumu pēcpārbaudes rezultāti ir apkopoti **8.2. pielikumā**.

**Īpašā ziņojuma Nr. 2/2006 par Tacis finansēto
projektu izpildi Krievijas Federācijā pēcpārbaude****Ievads**

8.35. Palāta publicēja Īpašo ziņojumu Nr. 2/2006 par Tacis finansēto projektu izpildi Krievijas Federācijā 2006. gada aprīlī ⁽⁵⁾. Galvenais secinājums: pārāk daudzu projektu mērķi netika sasniegti daļēji tāpēc, ka Komisijas pārvaldībā bija trūkumi:

- a) nenotika dialogs ar Krievijas iestādēm un līdzekļu saņēmējiem, lai noskaidrotu patiesās vajadzības;
- b) projektu mērķi nebija precīzi un nebija izmērāmi, pieņēmumi nebija reāli izpildāmi (tostarp termiņu ziņā);
- c) praktiski netika izmantots līdzfinansējums, lai pastiprinātu līdzatbildību;
- d) pienācīga uzmanība netika pievērsta projektu novērtēšanai, projekta rezultātu izplatīšanai un ilgtspējībai.

8.36. Tāpēc Palātas ieteikumu mērķis bija uzlabot Komisijas pārvaldību attiecībā uz šiem aspektiem. Eiropas Parlaments ⁽⁶⁾ un Eiropadome ⁽⁷⁾ arī aicināja veidot ciešāku dialogu starp Komisiju un attiecīgajām Krievijas iestādēm, lai precīzi noteiktu vietējās vajadzības, prioritātes un mērķus. Arī budžeta apstiprinātājiestāde aicināja finansēt tikai tos projektus, kuriem ir skaidri noteikti un abām pusēm kopīgi mērķi, un turklāt ieteica vairāk izmantot līdzfinansējumu, reālāk novērtēt ilgtspējību un nodrošināt novērtējumu, kā arī projekta rezultātu izplatīšanu.

⁽⁵⁾ OV C 119, 19.5.2006.

⁽⁶⁾ Budžeta kontroles komitejas darba dokuments Nr. PE 374.332.

⁽⁷⁾ Projekts Padomes secinājumiem Nr. 196/06 Rev 1, 2006. gada 6. jūlijs.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

8.37. Atbildēs uz Īpašo ziņojumu Komisija lielā mērā atzina Palātas konstatētās nepilnības, taču uzsvēra, ka jau ir ieviesusi uzlabojumus ārējā atbalsta programmu pārvaldībā. Komisija apgalvoja, ka vairākums trūkumu ir novērsti pēc EK ārējā atbalsta reformas, kas notika no 2002. līdz 2005. gadam, it īpaši attiecībā uz atbildības deleģēšanu pārstāvniecībām.

8.38. Šis 2007. gada otrajā pusgadā veiktās ierobežotās pēcpārbaudes mērķis bija noskaidrot, cik lielā mērā Komisija patiešām ir ņēmusi vērā galvenos ieteikumus un attiecīgi rīkojusies. Tāpēc Palāta analizēja attiecīgos dokumentus un iztaujāja Komisijas dienestu darbiniekus. Turklāt uz vietas pārbaudīja reprezentatīvu statistisku paraugu ar 10 *Tacis* projektiem (no 13) – to kopējā vērtība ir 27,3 miljoni EUR –, kuri tika pabeigti no 2006. gada decembra līdz 2007. gada jūnijam.

Palātas apsvērumi**Produktīvāks dialogs**

8.39. Pārvaldības deleģēšana no Komisijas centrālajiem dienestiem uz tās pārstāvniecību Maskavā patiešām pozitīvi ietekmēja projektu izraudzīšanās un sagatavošanas kvalitāti. Ir pazīmes, kas liecina, ka dialogs ar Krievijas iestādēm ir uzlabojies, tādējādi veicinot partnervalsts lielāku iesaisti. Komisijas un Krievijas centrālo valdības iestāžu sarunās par vajadzību identificēšanu un prioritāšu izvirzīšanu piedalījās vairāk saņēmējierestāžu. Tādējādi vispārēji uzlabojās projektu plānošana, projektu izraudzīšanās un sagatavošana, un Krievijas un ES partnerattiecību prioritātes efektīvāk tika ņemtas vērā.

8.40. Tomēr sadarbību ar Krievijas partneriem var uzlabot vēl vairāk. Tas, ka Krievija novēloti paraksta darbības programmas, saīsina laiku, kurš jāatvēl pašai projektu īstenošanai. Krievijas reģionālās iestādes, kuru labā īsteno projektus, vēl arvien nav pietiekami iesaistītas projektu sagatavošanā. Tas ir īpaši žēl tāpēc, ka Krievijas reģionālās iestādes ir paudušas lielāku līdzatbildību un ir atvēlējušas projektiem vairāk cilvēkresursu nekā īstenotāji partneri centrālajā līmenī.

8.39. Komisija atzinīgi vērtē to, ka Palāta atzīst panākumus, kas sasniegti pārvaldības nodošanas procesā un tās pozitīvo ietekmi.

8.40. Ārējās palīdzības reformas (RELEX reformas) ieviešana, jo īpaši EK ārējās palīdzības pārvaldības nodošana EK delegācijām laikā no 2002. līdz 2005. gadam nodrošina labāku dialogu ar partnervalsti un tās plašāku iesaisti no sagatavošanas fāzes līdz galīgajai īstenošanai. Lai gan Krievijas Federācijai sniegtās finansiālās palīdzības apjoms pēdējos gados ir samazinājies, lielākās daļas projektu galvenais mērķis ir veicināt likumu, politikas un/vai prakses attīstību konkrētās Krievijas nozarēs. Tādos projektos dabiskie partneri ir centrālās (federālās) varas iestādes.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Uzlabota mērķu noteikšana, bet vēl arvien ilgs plānošanas posms

8.41. Jaunais kvalitātes pārskatīšanas process Komisijas centrālajos dienestos ("QSG")⁽⁸⁾, kurš kopš 2005. gada ietvēra arī atbalsta programmas Krievijai, pozitīvi ietekmēja plānošanu un mērķu noteikšanu. Projektu mērķi tika labāk formulēti un atbilda reformām, kas notiek Krievijā. Līgumslēdzējas puses izmantoja loģiskas sistēmas, izstrādājot un īstenojot darbības plānus. Kopumā revidētajos projektos bija vērojams augstāks sasniegumu līmenis, nekā tika konstatēts sākotnējā revīzijā.

8.42. Tomēr caurmērā vēl arvien ir vērojams ilgs plānošanas posms, jo Komisija piemēro sīki izstrādātas plānošanas procedūras. Divos pārbaudītajos projektos mērķi bija zaudējuši aktualitāti vai daļēji bija kļuvuši neatbilstīgi.

8.43. Palāta ir vienprātis ar kritiku, ko izteica dažas saņēmējietādes, proti, procedūru dēļ ES nespēj ātri un "nebirokrātiski" atsaukties uz Krievijas lūgumiem pēc palīdzības. Krievijas pieprasīto ātro, nelielu apjoma palīdzību vajadzīgajām reformām, iespējams, varētu nodrošināt ar jauno 2007. gadā detalizēti apspriesto "Kopējās telpas mehānismu", ar kuru varētu ātri atsaukties uz lūgumiem sniegt atbalstu īstermiņā un vidējā termiņā, lai veicinātu kopēju darbību saskaņā ar četru "kopējo telpu"⁽⁹⁾ koncepciju.

Vēl arvien ir problēmas ar līdzfinansējumu

8.44. Laikā, kad notika šī pēcpārbaude, Komisija un Krievija kopīgi izskatīja tehniskos risinājumus, lai ieviestu valsts līdzfinansējumu visiem turpmākajiem atbalsta pasākumiem, kas notiks saskaņā ar Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumentu⁽¹⁰⁾.

8.41. Komisija atzinīgi vērtē Palātas piezīmes par projektu plānošanas un mērķu noteikšanas uzlabošanu kā jaunu kvalitātes kontroles mehānismu ieviešanas rezultātu.

8.42. Komisija atzīst regulā noteikto programmu plānošanas un konsultāciju procedūru ilgumu. Leinteresētās personas Komisija iesaista no formulēšanas procesa sākuma, lai ievērojami mazinātu risku, ka projekti būs novecojuši. Šo tendenci apliecina uztraudzības ziņojumi no Krievijas, kas pierāda, ka projektu izstrādes novērtēšanas kvalitāte gadu gaitā kopš RELEX reformas ieviešanas ir nepārtraukti uzlabojusies.

8.43. Komisija ir izstrādājusi kopējās telpas mehānismu tādā veidā, lai ātri reaģētu uz Krievijas lūgumiem pēc maza apjoma palīdzības.

8.44. Komisija un Krievija patlaban pēta iespējas radīt projektu līdzfinansēšanas regulējumu. Jau tiek uzsākti daudzi līdzfinansēti projekti; to vidū ir Eiropas Studiju institūts un Ziemeļu dimensijas vides partnerība (NDEP), kā arī tādas dotāciju programmas kā Iestāžu izveides partnerības programma (IBPP) un kaimiņattiecību programmas. Nākotnē Krievijas valdība plāno atvēlēt EUR 120 miljonus EKPI pārrobežu sadarbības programmām (kas papildinās Komisijas līdzekļus tām pašām programmām).

⁽⁸⁾ Dienestu kopējā kvalitātes atbalsta grupa [Inter-service Quality Support Group jeb iQSG] tika izveidota, lai uzlabotu kvalitāti tādiem galvenajiem stratēģiskajiem un plānošanas dokumentiem kā valsts stratēģijas dokuments un valsts provizoriskās programmas. Biroja kvalitātes atbalsta grupu [Office Quality Support Group jeb oQSG] izveidoja *EuropeAid*, lai uzlabotu projektu sagatavošanas un izstrādes posmus, galvenokārt veicot attiecīgo dokumentu profesionālapskates.

⁽⁹⁾ Tiekoties augstākajā līmenī Sanktpēterburgā 2003. gada maijā, ES un Krievija vienojās pastiprināt sadarbību, saskaņā ar Partnerattiecību un sadarbības līgumu izveidojot ilgtermiņā četras "kopējas telpas": kopējo ekonomisko telpu, kura attiecas uz ekonomikas un vides jautājumiem, kopējo brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kopējo ārējās drošības telpu un kopējo pētniecības un izglītības telpu, kurā ir ietverti arī kultūras aspekti.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1638/2006 (OV L 310, 9.11.2006., 1. lpp.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

8.45. Līdz šim, atskaitot ieguldījumus "graudā", nebija lielāka finansējuma no partneriem centrālā, reģionālā vai vietējā līmenī. Pat prasība, lai saņēmējnostādēs piešķirtu biroju telpas, kopš iepriekšējām revīzijām tika izteikta reti.

8.46. Ja projektos nepalielināsies Krievijas līdzfinansējums, tāpat kā iepriekšējos gados būs grūti paaugstināt tās iesaisti un līdzatbildību.

Novērtēšana ir uzlabojusies, tomēr projekta rezultātu izplatīšana un ilgtspējība joprojām ir vāja

8.47. Kaut gan pārbaudītos projektus Komisija nevērtēja individuāli, Palāta atzīst, ka situācija kopumā ir uzlabojusies: kopš 2006. gada pēc pārstāvniecības iniciatīvas ir veikti vairāki nozaru *ex post* novērtējumi, piemēram, ietekmes novērtējums attiecībā uz valsts pārvaldes un civildienesta reformu, kā arī ES atbalsta novērtējums dažās citās jomās.

8.48. Tomēr valstī vēl nav pietiekami nodrošināta informācijas izplatīšana par teicamiem rezultātiem. Šajā ziņā galvenie projekta partneri centrālās valdības līmenī bija īpaši vāji. Projekta īstenošanas laikā bija daži informācijas izplatīšanas pasākumi, taču pēc projekta beigām tie apsika. Gandrīz visas tīmekļa vietnes, kas bija izveidotas, lai izplatītu informāciju par projekta rezultātiem, tika pamestas novārtā pēc projekta beigām.

8.49. Komisija 2007. gadā nolēma, ka ārējie projekta uzraudzītāji ne tikai pārraudzīs projektus to īstenošanas laikā, bet arī sagatavos *ex post* pārraudzības ziņojumus. Tādējādi turpmāk pārraudzītāji varēs sniegt vismaz indikatīvas norādes uz ilgtspējas aspektiem.

KOMISIJAS ATBILDES

8.45. *Līdzfinansēšana nebija tiesiska Tacis prasība laikā no 2000. līdz 2001. gadam (kad notika projektu identifikācija attiecībā uz projektiem, kurus Palāta iztirzāja tās Īpašajā ziņojumā Nr. 2/2006). Krievijas Federācijas līdzfinansējuma iespējas programmu plānošanas laikā bija ierobežotas, un nepieciešamie mehānismi nebija ieviesti.*

Komisijai ir jārisina uzdevums saskaņot projekta prasības ar likumu, kas liedz ārvalstniekiem strādāt Krievijas valdības telpās.

8.46. *Jaunais finansēšanas līdzeklis – 2006. gadā apstiprinātais Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instruments (EKPI) – paredz, ka palīdzību parasti līdzfinansē partnervalsts, lai nodrošinātu līdzatbildību un īpašumtiesību apziņu dažādo darbību īstenošanā.*

8.47. *Šajos gadījumos Komisija ir izraudzījies nozares izvērtējumus, lai iegūtu pilnīgāku priekšstatu par EK palīdzības ietekmi konkrētās nozarēs.*

8.48. *Komisija visos tās projektos piemēro stingras pārredzamības un izplatīšanas pamatnostādnes, kas noteiktas ES ārējo darbību ziņošanas un pārredzamības rokasgrāmatā.*

Par nepārtrauktu informācijas pieejamību un izplatīšanas darbu pēc projekta noslēguma atbild projekta saņēmēji.

8.49. *Komisija pēta ex-post uzraudzības standartveida izmantošanu pēc izmēģinājuma fāzes novērtējuma.*

PALĀTAS APSVĒRUMI

8.50. Līdz šim projektu rezultātu ilgtspēja vēl arvien sagādā problēmas. Nekas neliecināja, ka Komisija būtu veikusi īpašus pasākumus, lai uzlabotu šo jautājumu jau plānošanas posmā. Gandrīz visos pārbaudītajos projektos Palāta konstatēja trūkumus. To iemesls ir, piemēram, centrālā līmeņa saņēmējierīstību bezdarbība – netika izstrādāti un pieņemti vajadzīgie likumi un noteikumi, lai izveidotu ilgtspējīgas administratīvas struktūras. Turklāt bieži vien pietrūka vietējā finansējuma, lai veiktu pēcpārbaudi.

Secinājumi un ieteikumi

8.51. Komisija patiešām bija veikusi pasākumus, lai uzlabotu Krievijas atbalsta efektivitāti. Līdz ar to ir nepārprotami uzlabojusies plānošanas dokumentācija un projekti labāk atbilst Krievijas reformu vajadzībām; kopš pirmās revīzijas ir uzlabojies tūlītēju rezultātu sasniegšanas līmenis. Tomēr Komisijas koriģējošās darbības vēl nav pietiekamas, lai pastiprinātu līdzatbildību un nodrošinātu projektu rezultātu lielāku ilgtspēju.

8.52. Palāta iesaka Komisijai:

- a) nodrošināt, lai pasākumus, ko finansē saskaņā ar Kaimiņattiecību un partnerības instrumentu, principā līdzfinansē un pienācīgi apgādā ar citiem resursiem līdzekļu saņēmēji Krievijā;
- b) nodrošināt, lai pasākumos, ko finansē saskaņā ar Kaimiņattiecību un partnerības instrumentu, principā ir paredzēta projektu rezultātu ilgtspēja un ir garantēta cik vien iespējams plaša rezultātu un labākās prakses izplatīšana Krievijā;
- c) saīsināt projektu plānošanas posmu, lai maksimāli ilgs laiks tiktu veltīts tā īstenošanai, un nodrošināt ātri pieejamu atbalstu, ja tas nepieciešams saistībā ar Krievijā notiekošajām reformām.

KOMISIJAS ATBILDES

8.50. Komisija uzskata, ka izskatītie projekti pamatā ir sasnieguši savus mērķus. Attiecībā uz ilgtspēju Komisija ir veikusi pasākumus plānošanas posmā, izmantojot kvalitātes pārskata sistēmu. Kvalitātes pārskatā, ko identifikācijas un formulēšanas posmos veica Kvalitātes atbalsta grupas (mehānisms, attiecībā uz kuru Palāta atzina, ka tam ir bijusi pozitīva ietekme uz vispārējo projekta plānošanu), ir uzdots arī novērtēt partnervalsts valdības izrādīto īpašumtiesību apziņu un līdzatbildību attiecībā uz ierosinātajām darbībām. Līdz ar to kopš 2005. gada lielāka ticamība projekta ilgtspējīgumam ir iekļauta jau plānošanas posmā.

8.51. Attiecībā uz līdzatbildības apziņu Krievijas gadījumā Komisija ir balstījusies uz kopējās telpas politisko dialogu kā pamatu sadarbībai un atbalsta iniciatīvām, kas izriet no 2005. gada plāniem. Tātad finansālā sadarbība pēc 2005. gada ir vērsta uz politiskajiem mērķiem, par kuriem abas puses jau vienojušās. Uz rezultātiem virzītas uzraudzības (ROM) pēdējo piecu gadu ziņojumos jau konstatēta labāka programmu plānošanas kvalitāte un īstenošana EKPI austrumu reģionā. Vidējie ROM rezultāti Krievijai 2007. gadā bija 2,94 no 4,00, līdz ar to projekti šajā valstī uzrāda vienu no labākajiem sniegumiem ENPI austrumu reģionā.

8.52. Komisija piekrīt Palātas ieteikumiem un

- a) jaunais Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instruments paredz, ka palīdzību parasti līdzfinansē partnervalsts. Kā teikts iepriekš, Krievijas Federācijas valdība jau ir uzņēmusies ievērojamas finansālās saistības attiecībā uz programmām, par kurām jau ir vienošanās.

(Sk. 8.44., 8.45. un 8.46. punktu)

- b) Komisija velta īpašu uzmanību projektu atdeves un rezultātu izplatīšanai. Pasākumi, kas veikti projektu partneru lielākas līdzatbildības apziņas nodrošināšanai (apspriedes ar ieinteresētajām personām programmu izstrādes un plānošanas posmā, jauni kvalitātes nodrošināšanas mehānismi) arī nodrošinās partneru lielāku apņēmību izplatīt projektu rezultātus pēc projektu nobeiguma.
- c) Ar ieinteresēto personu iesaisti plānošanas posmā grafika plānošanas prasības efektīvai izpildei tiek labāk novērtētas un iestrādātas vispārējos plānošanas parametros. Delegācijas iniciatīva kopējās telpas mehānismam var izrādīties elastīgs mehānisms ātrākai reaģēšanai uz Krievijas lūgumiem pēc palīdzības.

(Sk. 8.41., 8.42. un 8.43. punktu)

8.1. PIELIKUMS

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

Attiecīgā sistēma	Galvenie iekšējās kontroles mehānismi (Komisijas dienesti)				Galvenie iekšējās kontroles mehānismi dalībvalstu pārvaldes iestādēs	Kopvērtējums
	Līgumu un deklarāciju <i>ex ante</i> pārbaude	Projektu īsteno-tājorganizāciju pārraudzība	Projektu pieprasījumu ārējās revīzijas/ noslēguma revīzijas	Iekšējā revīzija		
EuropeAid sadarbības birojs					—	
Paplašināšanās		—				
Humānās palīdzības ģenerāldirektorāts (ĢD ECHO)		—			—	

Apzīmējumi:

	Efektīvi
	Daļēji efektīvi
	Nav efektīvi
—	Neattiecas vai nav vērtēts

Piezīme. Kontroles sistēmas, kas tabulā apzīmētas kā daļēji efektīvas, jāskata saistībā ar **8.2. pielikumu**, kurā norādīts, kādi uzlabojumi ir ieviesti.

Darījumu pārbažu rezultāti

No parauga iegūtā aplēse par darījumu proporciju, kurā ir kļūdas	11 %
Kļūdu koeficients	No 2 % līdz 5 %

Ticamības deklarācijas galveno apsvērumu pēcpārbaude

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbilde
Ārējās attiecības un attīstība			
<i>Nepilnības īstenotājorganizācijās</i>			
Tāpat kā iepriekšējos gados, Palāta konstatēja būtisku kļūdu līmeni pārbaudītajā maksājumu paraugā īstenotājorganizāciju līmenī. (Pārskats par 2006. finanšu gadu, 8.9. un 8.10. punkts.)	Tika pārskatīti finanšu revīzijas uzdevumi, kuri jāievieš finanšu saņēmējiem.	Zināma jauno revīzijas uzdevumu ietekme bija vērojama jau 2007. gadā. Tomēr, tā kā to piemērošana bija obligāta tikai no 2007. gada oktobra, to sniegtos uzlabojumus pilnībā varēs novērtēt tikai nākotnē.	Komisija atzinīgi vērtē Palātas novērojumu par revīzijas ziņojumu kvalitātes uzlabojumiem. Tomēr ir jānorāda, ka: — jaunie darba uzdevumi finanšu revīzijām, ko uzsāk saņēmēji, ir spēkā attiecībā uz visiem jaunajiem līgumiem, kas ir parakstīti kopš 2006. gada Februāra, — jaunie darba uzdevumi finanšu revīzijām, ko uzsāk Komisija, ir pieejami no 2007. gada jūlija un ir obligāti kopš 2007. gada oktobra. Tomēr Komisija apgalvo, ka iepriekšējā darba uzdevumu redakcija, ko izmantoja līdz 2007. gadam, jau bija pietiekami kvalitatīva, lai kredītrīkotāji varētu pieņemt attiecīgus lēmumus.
<i>Informācija par revīzijām un to rezultātiem</i>			
Ne Ārējās palīdzības vadības pārskati (EAMR), ne CRIS (Common Relex Information System) revīzijas programmatūra neietver pilnīgu un sistemātisku informāciju par projektu revīzijām un to rezultātiem. (Pārskats par 2006. finanšu gadu, 8.22. un 8.23. punkts.)	Pārstāvniecību izmantotais formāts ziņojumiem par 2007. gada revīzijas plānu ir mainīts. CRIS revīzijas programmatūrā ir ieviesti uzlabojumi.	Ir ieviesti uzlabojumi, tomēr CRIS revīzijas programmatūra 2007. gadā vēl pilnībā nedarbojās, un projektu īstenotājorganizāciju vadītās revīzijas vēl arvien nav iekļautas ziņojumos.	Visas 2007. gada revīzijas plāna revīzijas, kā arī pašreizējā gada revīzijas ir ievadītas CRIS-Audit
Paplašināšanās			
<i>Paplašinātā decentralizētā īstenošanas sistēma (EDIS)</i>			
Tika konstatēti trūkumi valsts pārvaldes pārraudzības sistēmās Rumānijā un Bulgārijā, un par to liecināja arī atliktā EDIS akreditācija Phare programmām Bulgārijā. (Pārskats par 2006. finanšu gadu, 9.19. punkts.)	Komisija ieviesa valsts pārvaldības sistēmu uzlabošanas ciešu pārraudzību.	Lai gan šajā jomā tika veikti pasākumi, Bulgārijā veiktais revīzijas darbs liecināja, ka vēl arvien iespējami uzlabojumi valsts pārraudzības un kontroles sistēmās.	Komisija turpinās stingri uzraudzīt pārvaldības sistēmas ciešā sadarbībā ar Bulgārijas iestādēm. Ierosinātie pasākumi tiks stingri uzraudzīti un kontrolēti, lai pārbaudītu, vai tie dod vēlamās uzlabojumus.
Humānā palīdzība			
<i>Ārējās revīzijas</i>			
Lielākā daļa revīziju tika veiktas partnerorganizāciju centrālajos birojos. Tā kā izdevumu reālu pastāvēšanu visefektīvāk var pārbaudīt uz vietas, jāveic vairāk revīziju uz vietas. (Pārskats par 2006. finanšu gadu, 8.18. punkts.)	2006. gada augustā tika parakstīts jauns pamatlīgums.	Lai gan bija noslēgts jauns pamatlīgums, 2007. gadā vairums revīziju tika veiktas partnerorganizāciju centrālajos birojos.	Salīdzinot ar 2006. gadā veiktajām revīzijām, Komisija ir divkārtšojusi faktisko revīziju skaitu. Turpmāks faktisko revīziju palielinājums netiek uzskatīts par lietderīgu izmaksu ziņā.

9. NODAĻA

Izglītība un pilsoniskums

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ievads	9.1.–9.4.
Izglītības un pilsoniskuma politikas apraksts	9.1.–9.4.
Īpašais izvērtējums saistībā ar ticamības deklarāciju	9.5.–9.26.
Revīzijas tvērums	9.5.–9.6.
Pakārtoto darījumu likumība un pareizība	9.7.–9.11.
Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums	9.12.–9.24.
Mūžizglītības programma	9.13.–9.18.
Eiropas Bēgļu fonds II un Ārējo robežu fonds	9.19.–9.21.
Komunikācijas izdevumu <i>ex ante</i> pārbaudes	9.22.–9.23.
Secinājums par pārraudzības un kontroles sistēmām	9.24.
Vispārīgs secinājums un ieteikumi	9.25.–9.26.
Iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaude	9.27.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

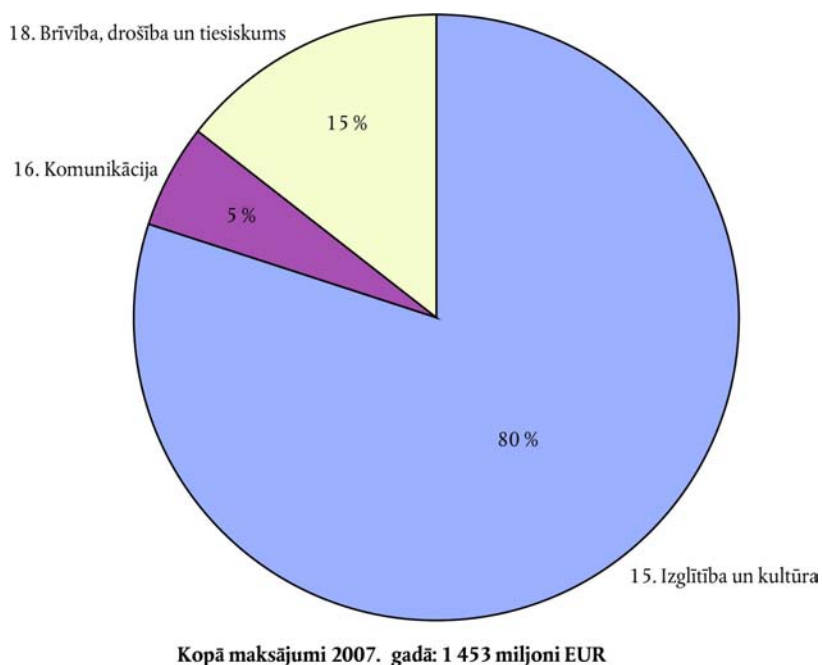
IEVADS

Izglītības un pilsoniskuma politikas apraksts

9.1. Šajā nodaļā ir izklāstīti Palātas konstatējumi, kas attiecas uz politikas grupu "Izglītība un pilsoniskums", kurā ietilpst šādas politikas jomas: "15. Izglītība un kultūra", "16. Komunikācija" un "18. Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa". Saistības 2007. gadā bija 1 888 miljoni EUR (1 649 miljoni EUR 2006. gadā), bet maksājumi bija 1 453 miljoni EUR (1 569 miljoni EUR 2006. gadā). Maksājumu sadalījums politikas jomām ir sniegts **9.1. grafikā**. Budžeta izpildei 2007. gadā bija raksturīga jaunu daudzgadu programmu ieviešana saskaņā ar 2007.–2013. gada finanšu shēmu ⁽¹⁾.

9.1. Lielākā daļa tiesību aktu attiecībā uz 15. un 18. politikas jomu tika pieņemti 2007. gada nogalē, kas bija par iemeslu īpašiem ierobežojumiem budžeta izpildē un jaunu finanšu instrumentu ieviešanā.

9.1. grafiks – Izglītība un pilsoniskums. Maksājumu (*) sadalījums politikas jomām

(*) Atskaitot administratīvos izdevumus.

Avots: 2007. gada pārskati.

⁽¹⁾ Atskaitot izdevumus saskaņā ar 16. politikas jomu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

9.2. Komisija pārvalda lielāko izdevumu daļu ar netiešās centralizētās pārvaldības vai dalītās pārvaldības palīdzību, darbības īstenojot saskaņā ar daudzgadu programmām, kuru īstenošanas pilnvaras ir deleģētas aģentūrām vai līdzīgām pārvaldības struktūrām dalībvalstīs ⁽²⁾. Atbildīgās struktūras dalībvalstīs piešķir dotācijas vai līgumus projektiem vai pasākumiem, kurus īsteno privātie vai publiskie dotāciju saņēmēji. Dotācijas parasti izmaksā pakāpeniski: avansu pārskaita pēc dotēšanas līguma parakstīšanas, pēc tam – starpposma un/vai galīgo maksājumu, ar kura palīdzību saņēmējiem atlīdzina periodiskajās izmaksu deklarācijās norādītos atbilstīgos izdevumus.

9.3. Programmu īstenošana saskaņā ar jauno finanšu shēmu ieviesa izmaiņas iekšējās kontroles struktūrā, un tagad dalībvalstīm ir piešķirta lielāka atbildība ⁽³⁾. Tādējādi dalībvalsts atbildīgās iestādes pienākums ir iesniegt ticamības deklarāciju par attiecīgajā dalībvalstī veikto izdevumu finanšu pārvaldību. Tagad katrā dalībvalstī attiecības starp Komisiju, dalībvalsts aģentūru un dalībvalsts atbildīgo iestādi ir skaidrāk noteiktas nekā iepriekšējos gados.

9.4. ES atbalstam izglītības un pilsoniskuma jomā ir raksturīgas daudzveidīgas finansēšanas sistēmas dažādām tematiskām nozarēm un dažādiem projektu veidiem, piemēram, dotācijas darbībām, lai veicinātu pilsoniskumu vai mobilitāti izglītības un mācību jomā. Projektus īsteno ne vien mācību iestādes, bet arī privātas firmas un valsts pārvaldes struktūras. Galasaņēmēji ir privātpersonas, galvenokārt ES iedzīvotāji.

KOMISIJAS ATBILDES

9.2. *Piecpadsmitajā politikas jomā "Izglītība un kultūra" Komisija izpilda budžetu, izmantojot netiešo centralizēto pārvaldību, ko veic valstu aģentūras (68 %) un viena izpildaģentūra (22 %), atlikušās daļas izpilda Komisija (7 %) un regulatīvās aģentūras (3 %) veic tieši.*

9.3. *Jaunās daudzgadu programmas īstenošana izglītības jomā notika vienlaikus ar vienotas revīzijas pieejas ieviešanu saskaņā ar ceļvedi iekšējās kontroles sistēmai, ko ir pieņēmusi Komisija. Tas ir sekmējis kopējās kontroles struktūras, kā arī Komisijas atjaunotās pārraudzības stratēģijas attīstību.*

Regulatīvā un līgumu sistēma nosaka kontroles veidus, iekšējās kontroles obligātos standartus, kopējos procedūras noteikumus, kā arī dalībvalstu aģentūru veikto klasifikāciju un minimālo pārbažu skaitu. Turklāt Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts ir arī palielinājis vienkāršību, jo īpaši saistībā ar attiecināmo izdevumu aprēķināšanas pamatu (finansēšanā plaši tiek izmantoti vienreizējie maksājumi).

⁽²⁾ Tomēr dažu programmu, piemēram, Eiropas Bēgļu fonda vai Ārējo robežu fonda, pārvaldība ir dalīta kopā ar dalībvalstīm.

⁽³⁾ Īpaši saistībā ar Mūzizglītības programmu, ko pārvalda Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts (ĢD EAC).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

ĪPAŠAIS IZVĒRTĒJUMS SAISTĪBĀ AR TICAMĪBAS
DEKLARĀCIJU

Revīzijas tvērums

9.5. Īpašais izvērtējums balstās uz:

a) padziļinātu pārbaudi reprezentatīvam statistiskam paraugam, kurā ietilpst 150 ⁽⁴⁾ maksājumi;

b) pārraudzības un kontroles sistēmu darbības novērtēšanu saistībā ar komunikācijas jomu un – saskaņā ar attiecīgajiem ES lēmumiem – saistībā ar Mūzizglītības programmu ⁽⁵⁾ (tā ietilpst izglītības un kultūras jomas izdevumos), kā arī saistībā ar Ārējo robežu fondu un Eiropas Bēgļu fondu II ⁽⁶⁾ (tie ietilpst politikas jomas “Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa” izdevumos). Palāta novērtēja šādus pārraudzības un kontroles sistēmu elementus:

i) kā Komisija īstenoja uzraudzības pārbaudi tiem *ex ante* apliecinājumiem vai novērtējumiem par pārvaldes struktūrām, kurus sagatavoja dalībvalstu atbildīgās iestādes;

ii) vai ir ieviestas kontroles sistēmas izdevumiem politikas jomā “Izglītība un kultūra” un izdevumiem politikas jomā “Komunikācija”;

c) jaunākajās ticamības deklarācijās iekļauto Palātas galveno apsvērumu pēcpārbaudi.

9.5.

b)

ii) *Ex post kontroles sistēmas 2007.–2013. gada Mūzizglītības programmai nevar novērtēt, jo 2007. gadā nav veikti galīgie maksājumi.*

⁽⁴⁾ Paraugā bija iekļauti 104 maksājumi, kas attiecās uz politikas jomu “Izglītība un kultūra”, 24 – uz jomu “Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa” un 22 – uz jomu “Komunikācija”. Paraugā ietilpa 95 avansa maksājumi un 55 starpposma un galīgie maksājumi (no tiem 19 attiecās uz komunikāciju); starpposma un galīgie maksājumi rada daudz nozīmīgāku risku.

⁽⁵⁾ Šai programmai, kas balstās uz Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1720/2006/EK (OV L 327, 24.11.2006., 45. lpp.) un Komisijas Lēmumu C(2007) 1807, galīgais variants, tika izlietoti 84 % no 2007. finanšu gadā izglītībai un kultūrai paredzētajām saistību apropriācijām.

⁽⁶⁾ Abām šīm programmām, kas balstās attiecīgi uz Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 574/2007/EK (OV L 144, 6.6.2007., 22. lpp.), Padomes Lēmumu 2004/904/EK (OV L 381, 28.12.2004., 52. lpp.) un Komisijas Lēmumu 2006/401/EK (OV L 162, 14.6.2006., 20. lpp.), tika izlietoti 42 % no 2007. finanšu gadā politikas jomai “Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa” paredzētajām saistību apropriācijām.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

9.6. Saskaņā ar 2007. finanšu gadā paredzēto izdevumu modeli Palātas atlasītais paraugs padziļinātās pārbaudes veikšanai iekļāva 95 avansa maksājumus ⁽⁷⁾. Pārējiem 52 avansa maksājumiem tika piemēroti papildu nosacījumi ⁽⁸⁾. Šāds papildu nosacījumu piemērs ir Komisijas veiktais *ex ante* novērtējums par dalībvalstu ticamības deklarācijām, kuram pievienots apraksts par to dalībvalstu aģentūru pārvaldības sistēmu, kas ir atbildīgas par Mūžizglītības programmas pārvaldību.

Pakārtoto darījumu likumība un pareizība

9.7. Izglītības un kultūras jomas pakārtoto darījumu likumības un pareizības nozīmīga sastāvdaļa ir deklarēto izmaksu pareizība. Ja saņēmēji ir deklarējuši pārlieku lielus izdevumus, iespējams, tam par iemeslu var būt:

- a) atbilstīguma kļūda – noteikumiem neatbilstīgi izdevumi;
- b) reālas pastāvēšanas kļūda – izmaksas, kurām nav pienācīgu pamatojuma dokumentu, vai
- c) precizitātes kļūda – nepareizi aprēķinātas izmaksas.

9.8. Palāta konstatēja būtisku likumības un/vai pareizības kļūdu līmeni 21 % maksājumu, kur 7 % kļūdu bija skaitļos izsakāmas, bet 14 % nebija iespējams izteikt skaitļos. Dažos maksājumos bija vairāk nekā viena kļūda. **9.1. tabulā** ir atspoguļots kļūdu skaits dažādos maksājumu veidos un **9.2. tabulā** – kļūdu skaits katrā politikas jomā.

9.8. Divas Komunikācijas ģenerāldirektorātā konstatētās kļūdas attiecas uz situāciju, par ko šā direktorāta vadība jau iepriekš bija informēta; tai nebija citas iespējas kā tās akceptēt, lai varētu veiksmīgi turpināt iesāktās darbības. Viens no šiem abiem gadījumiem ir “izņēmums”, par kuru tika veikta iepriekšējs paziņojums saskaņā ar 18. iekšējo standartu.

9.1. tabula – Cik avansa un starpposma/galīgajos maksājumos bija kļūdas un cik maksājumos kļūdu nebija

Maksājumu kļūdas	Maksājumu skaits	Avansa maksājumi	Starpposma/ galīgie maksājumi	Kopā
Maksājumi, kuros ir nopietnas kļūdas		9	16 (*)	25
Maksājumi, kuros ir ierobežotas kļūdas		2	4	6
Maksājumi, kuros nav nopietnu kļūdu		84	35	119
Kopā		95	55	150

(*) Vienu no šiem maksājumiem pārvaldīja Izglītības ĢD.

⁽⁷⁾ 2007. finanšu gadā sākās nozīmīgāko jauno programmu ieviešana saskaņā ar 2007.–2013. g. finanšu shēmu.

⁽⁸⁾ Tie attiecas uz avansa maksājumiem, kas paredzēti tām dalībvalstu aģentūrām, kuras ir atbildīgas par Mūžizglītības programmas un programmas “Jaunatne darbībā” pārvaldību.

9.2. tabula – Cik maksājumus katrā politikas jomā bija kļūdas un cik maksājumos kļūdu nebija

Maksājumu kļūdas	Maksājumi politikas jomās	EAC	FSJ	COMM	Kopā
Maksājumi, kuros ir nopietnas kļūdas		13	7	5	25
Maksājumi, kuros ir ierobežotas kļūdas		4	0	2	6
Maksājumi, kuros nav nopietnu kļūdu		87	17	15	119
	Kopā	104	24	22	150

Apzīmējumi:

EAC – Izglītība un kultūra

FSJ – Brīvība, drošība un tiesiskums

COMM – Komunikācija

9.9. Konstatētās kļūdas bija šādas:

- a) neattaisnota netiešo izmaksu pieskaitīšana projektam (atbilstīgums);
- b) neatbilstīgas izmaksas (atbilstīgums);
- c) nepienācīgi apliecinātie dokumenti, lai attaisnotu pieprasītās izmaksas (reālas pastāvēšanas kļūda);
- d) divi ģenerāldirektorāti (Tiesiskuma, brīvības un drošības ĢD un Izglītības un kultūras ĢD) uzņēmās saistības pirms attiecīga finansēšanas lēmuma pieņemšanas (šo ģenerāldirektorātu gada darbības programmas) par piecām Kopienas aģentūrām.

9.10. Kļūdas rodas tāpēc, ka ir komplicēts tiesiskais regulējums ar daudziem (reizēm neskaidriem) atbilstīguma kritērijiem. Tāpat kā iepriekšējos gados Palāta konstatēja, ka saņēmēji bieži vien nespēj pienācīgi pamatot personāla izmaksas. Kā redzams iepriekš sniegtajās tabulās, starpposma un galīgajos maksājumos kļūdas sastopamas biežāk nekā avansa maksājumos (gandrīz ceturtajā daļā pārbaudīto starpposma vai galīgo maksājumu bija nopietnas kļūdas). Tas arī izskaidro, kāpēc relatīvi vairāk kļūdu tika atklāts tajos maksājumos, kas apstiprināti komunikācijas politikas jomā, kur vairums paraugam atlasīto maksājumu bija starpposma vai galīgie maksājumi.

9.11. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka maksājumos politikas jomā "Izglītība un pilsoniskums" ir būtisks likumības un/vai pareizības kļūdu līmenis. Pēc Palātas aprēķiniem, kļūdu līmenis ir no 2 % līdz 5 % (skatīt **9.1. pielikumu**).

9.10. Kļūdas attiecībā uz Izglītības un kultūras ĢD ir saistītas ar galīgajiem maksājumiem par darbībām saskaņā ar iepriekšējo tiesisko regulējumu ⁽¹⁾.

Jauno 2007.–2013. gada programmu izveidē ir ņemti vērā Revīzijas palātas iepriekšējo gadu ieteikumi vienkāršot noteikumus un vairāk lietot finansēšanu vienreizēju maksājumu veidā. Šiem pasākumiem turpmāk būtu jāsamazina kļūdu skaits.

⁽¹⁾ Izglītības un kultūras ĢD veikto ex post kontroļu rezultāti, kuri ir ietverti tā 2007. gada darbības pārskata ziņojumā, neuzrāda būtisku kļūdu līmeni.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

9.12. No dotācijām finansēto projektu pārvaldības nozīmīgu daļu Komisija ir deleģējusi struktūrām dalībvalstīs. Daudzas ar darījumu likumību un pareizību saistītās kļūdas ir iespējams konstatēt (un arī izlabot), tikai veicot pārbaudes uz vietas. Tomēr šādu pārbažu veikšana katram projektam katru gadu izmaksātu pārāk dārgi. Kontroles un pārraudzības sistēmas izdevumiem, kas attiecas uz politikas jomas "Izglītība un kultūra" 2000.–2006. gada programmām, lielā mērā balstījās uz *ex post* pārbaudēm uz vietas. Palātas izskatītās 2007. gadā šādi veiktās *ex post* pārbaudēs nebija atklātas nozīmīgas nepilnības. Attiecībā uz 2007.–2013. gada finanšu shēmu Komisija cenšas panākt, lai tās pārraudzības un kontroles sistēma, īpaši saistībā ar izdevumiem politikas jomā "Izglītība un kultūra", varētu vairāk paļauties uz uzraudzību un pārbaudēm, ko īsteno dalībvalstīs. Šajā procesā ļoti nozīmīgas ir *ex ante* un ikgadējās *ex post* ticamības deklarācijas, ko iesniedz dalībvalstu atbildīgās iestādes par tiem ES izdevumiem, kurus pārvalda dalībvalstis.

9.12. *Pašreizējā Izglītības un kultūras ĢD pārraudzības stratēģijas pamatā ir dažādas kontroles, tostarp pārbaudes uz vietas.*

Turklāt pēdējo gadu laikā Izglītības un kultūras ĢD veica visu dalībvalstu aģentūru sistēmu revīzijas, kā arī daudzus uzraudzības apmeklējumus. Šie uz vietas veiktie apmeklējumi deva iespēju Komisijai gūt skaidru priekšstatu par dalībvalstu aģentūru darbību 2007. gadā, kas bija Mūžizglītības programmas darbības sākuma gads.

Mūžizglītības programma

9.13. Pašreizējā Mūžizglītības programmas pārraudzības un kontroles sistēma balstās, cita starpā ⁽⁹⁾, uz *ex ante* un ikgadējām *ex post* ticamības deklarācijām, kuras dalībvalstu atbildīgajām iestādēm ir pienākums iesniegt par to, cik kvalitatīva ir bijusi dalībvalstu aģentūru pārvaldība, kā arī uz Komisijas uzraudzības apmeklējumiem dalībvalstīs. Tas dod Komisijai iespēju pieņemt, daļēji pieņemt (t. i., ar piezīmēm) vai noraidīt *ex ante* deklarācijas. Ja ir piezīmes, Komisija var pieņemt lēmumu piemērot profilaktiskus pasākumus līgumattiecībām ar dalībvalstu aģentūru.

9.13. *Komisija, veidojot jaunu pārraudzības un kontroles sistēmu un novērtējot dalībvalstu iestāžu pārvaldības struktūras, ir ņēmusi vērā Revīzijas palātas iepriekšējo gadu ieteikumus un sistēmu revīzijās un uzraudzības apmeklējumos iegūto pieredzi.*

9.14. Komisija 2007. gadā izvērtēja dalībvalstu iesniegtās *ex ante* ticamības deklarācijas. Šī novērtēšanas procedūra bija jāpabeidz pirms līgumattiecību nodibināšanas ar dalībvalstu aģentūrām.

⁽⁹⁾ Kontroles sistēma galvenokārt ietver pirmā līmeņa pārbaudes, ko veic dalībvalstu aģentūras, otrā līmeņa pārbaudes, ko veic dalībvalstu atbildīgās iestādes, un Komisijas veiktu pārraudzību.

PALĀTAS APSVĒRUMI

9.15. Palāta revidēja *ex ante* deklarāciju novērtēšanas procedūru. Tā konstatēja, ka šīs procedūras piemērošana 2007. gadā sniedza nelielu pārliecību par 2007. gadā veikto izdevumu pārvaldības kvalitāti (skatīt 9.16. punktu). Tomēr Palāta uzskata, ka izstrādātā sistēma, ja to pareizi piemēro, turpmāk varētu veidot pienācīgu pamatu pārliecības iegūšanai.

9.16. Palāta atzīmēja šādas nepilnības *ex ante* deklarācijas procedūrā:

- a) dalībvalstu atbildīgās iestādes izmantoja atšķirīgu pieeju, lai iegūtu pamatojumu *ex ante* ticamības deklarācijām, un ne visas iestādes vienlīdz pilnīgi ziņoja par izmantotajām procedūrām. Tādējādi Komisija no šīm deklarācijām varēja gūt ļoti nevienādīgu ticamības līmeni;
- b) Komisijas veiktais novērtējums aprobežojās ar sistēmu un kontroles mehānismu dokumentāro pārbaudi – tas nozīmē, ka tā nepārbaudīja šo sistēmu un kontroles mehānismu faktiskos darbību;
- c) Komisija apstiprināja visu dalībvalstu deklarācijas un formulēja dažādas piezīmes; tajās minētās nepilnības bija jānovērš līdz 2007. gada beigām. Kopumā 39 aģentūrām Komisija formulēja 329 piezīmes jeb 3 līdz 13 piezīmes katrai aģentūrai. Dažas no šīm piezīmēm attiecās uz iekšējās kontroles sistēmu svarīgākajām sastāvdaļām, piemēram, pienākumu nodalīšanu, iekšējās revīzijas funkcijas izveidošanu vai finanšu sistēmas darbību. Saistībā ar šīm piezīmēm Komisija līgumattiecībās ar attiecīgajām aģentūrām neparedzēja piesardzības pasākumus, kā tas noteikts attiecīgajā Komisijas lēmumā. Nebija stingras koriģējošo pasākumu pēcpārbaudes, bieži vien netika ievēroti termiņi, un līdz 2007. gada beigām ļoti daudzas piezīmes (240) vēl nebija atsauktas;

KOMISIJAS ATBILDES

9.15. Izglītības un kultūras ĢD pārraudzības sistēma ietver: a) 2007. gadā uzsāktos uzraudzības apmeklējumus; b) ikgadējo ticamības deklarāciju pārskatu, tostarp darbības un finanšu ziņojumus, kas bija jāiesniedz līdz 2008. gada aprīlim; c) dalībvalstu kontroles metožu pārbaudes uz vietas un d) finanšu revīzijas.

Sistēma, kas ir paredzēta 2007.–2013. gada Mūzizglītības programmas tiesiskajam pamatam, ir 2000.–2006. gada sistēma, kura ir uzlabota, ņemot vērā Palātas ieteikumus. Komisijas iepriekšējo gadu kontroles kopā ar 2007. gadā veiktajām kontrolēm rosināja Izglītības un kultūras ĢD izdarīt secinājumus, ka kontroles sistēma nodrošina apmierinošu ticamības līmeni, lai gan ir nepieciešami ievērojami uzlabojumi kontroles sistēmas piemērošanā dalībvalstu iestāžu veiktajām pārbaudēm.

9.16.

- a) Regulējošie noteikumi Komisijai neaizliedz akceptēt dažādas kontroles sistēmas, ko lieto dalībvalstis, ar nosacījumu, ka tiek sasniegti noteikti mērķi; tāpēc Komisija nepieprasīja “viena visiem piemērojama” modeļa lietošanu. Tomēr, pamatojoties uz sākotnējo pieredzi saistībā ar deklarācijām, Komisija 2008. gada februāra vadlīnijās dalībvalstīm ir precīzāk noteikusi kontroles mērķus attiecībā uz dalībvalstu iestāžu veiktajām pārbaudēm.
- b) Izglītības un kultūras ĢD sāka apmeklējumus uz vietas 2007. gada oktobrī un turpinās tos arī 2008. gadā un nākamajos gados. Pirmie uz vietas veikto pārbažu rezultāti liecina par īstenotās vispārējās dokumentārās pārbaudes efektivitāti.
- c) Saskaņā ar Izglītības un kultūras ĢD klasifikāciju ⁽²⁾ iekšējās revīzijas ir jauna prasība, un šī kontroles veida trūkums, uzsākot jaunu programmu darbības, netiek uzskatīts par būtisku trūkumu. Komisija ir veikusi piezīmju pēcpārbaudi attiecībā uz finanšu sistēmu pienākumu un darbību noskaidrošanu, un par to noteiktā laikā tiks ziņots (skatīt turpmāk). Izglītības un kultūras ĢD īsteno aktīvu pieeju, un, kad “bloķējošie jautājumi” tika apzināti, tos izskaidroja, apsprieda un atrisināja kopā ar dalībvalstu iestādēm vēl pirms dalībvalsts aģentūras apstiprinājuma un juridisku saistību noslēgšanas, kas deva iespēju izvairīties no oficiāla ziņojuma par neapstiprināšanu pieņemšanas.

Dažos gadījumos tika veikti preventīvi pasākumi, atliekot pirmā priekšfinansējuma izmaksu līdz korektīvā pasākuma, par kuru ir panākta vienošanās ar dalībvalsts iestādi, faktiskai īstenošanai.

⁽²⁾ Piezīmju klasifikācija balstījās uz atbilstību starp “Vadlīnijām valsts aģentūrām” un kontroles pamatelementiem, kas ir minēti EK/VA nolīguma 18. panta 7. punktā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Ļoti īso termiņu dēļ (tiesiskā pamata pieņemšana 2006. decembrī un attiecīgi no tā atvasināto regulējošo un līgumisko noteikumu pieņemšana 2007. gadā) lielākā daļa ex ante deklarāciju tika novērtētas 2007. gada otrajā pusē. Tādēļ Izglītības un kultūras ĢD uzskata par panākumu to, ka 2007. gada beigās ir bijis iespējams slēgt vairāk nekā trešo daļu piezīmju. Piezīmju pēcpārbaudi realizēs, veicot ikgadējo ticamības deklarāciju novērtējumu.

d) vairāki kritēriji, ko Komisija izmantoja novērtēšanas procedūrā, nebija pienācīgi definēti, tādējādi radot neskaidrības, ko nozīmē "novērtēšanas procesa pabeigšana", kā arī kādus piesardzības pasākumus varētu veikt.

d) Izglītības un kultūras ĢD uzskata, ka pārvaldības sistēmu kvalitātes pārraudzība ir pastāvīga darbība, un tāpēc ir ieviesis piemērotus pārraudzības pasākumus. Dalībvalsts aģentūras apstiprinājums iegūst oficiālu statusu ar vēstuli, ko ir parakstījis ģenerāldirektors.

Ja Komisija uzskata, ka ir riskanti uzsākt programmu, kurā dažas piezīmes vēl joprojām ir palikušas nenokārtotas, tad tai ir diskrecionāra vara pieņemt tādus piesardzības pasākumus kā dalībvalstu aģentūru pirmā priekšfinansējuma bloķēšana.

Pamatojoties uz kontroļu rezultātiem un uz risku balstītu pieeju, Izglītības un kultūras ĢD paredz pielāgot līgumiskās un finanšu pārvaldības instrumentus un procedūras, lai samazinātu Palātas konstatētos riskus.

9.17. Šīs nepilnības samazina *ex ante* deklarēšanas procedūras kā pārraudzības un kontroles sistēmas sastāvdaļas vērtību. Īpaši iekšējās kontroles sistēmu nepilnības, kas uzskaitītas 9.16. punkta c) apakšpunktā minētajās piezīmēs, var apdraudēt to maksājumu likumību un pareizību, kurus izmaksā galasaņēmējiem, kā arī to, kurus paredzēts veikt dalībvalstu aģentūrām. Lai nākamajos gados varētu iegūt pārlicību, ka dalībvalstu aģentūras izpilda obligātās prasības attiecībā uz izdevumu pārvaldību un kontroli, jāveic sistemātiska piezīmju pēcpārbaude, veicot uzraudzības apmeklījumus, un Komisijai cieši jāuzrauga ikgadējā *ex post* deklarēšanas procedūra.

9.17. Izglītības un kultūras ĢD ir pārliecināts, ka ieviestie pasākumi dalībvalstu kontroles veicināšanai būs pilnībā efektīvi ikgadējo deklarāciju kontekstā. Turklāt finanšu korekcijas sistēmas pamatā ir tiesiskie instrumenti.

9.18. Dalībvalstu atbildīgo iestāžu pienākums bija iesniegt 2007. gada *ex post* ticamības deklarāciju ⁽¹⁰⁾ līdz 2008. gada 30. aprīlim, tāpēc Palāta tās novērtēs 2008. gada DAS revīzijā.

9.18. 2008. gada jūnija beigās Izglītības un kultūras ĢD saņēma 85 % no ikgadējiem ziņojumiem par Mūzikas izglītības programmu un 50 % no ikgadējam iesniedzamām deklarācijām; Izglītības un kultūras ĢD ir sācis tās novērtēt. Ģenerāldirektors nosūtīja oficiālas atgādinājuma vēstules dalībvalstu iestādēm un dalībvalstu aģentūrām par to, ka tās nav izpildījušas savas saistības. Šie pasākumi tika papildināti ar darbības dotāciju maksājumu atlikšanu gadījumos, kad nebija iesniegti galaziņojumi.

⁽¹⁰⁾ Šī deklarācija sniegs pārlicību par dalībvalsts aģentūras finanšu sistēmas, procedūru un pārskatu ticamību; tā sniegs pārlicību arī par to, vai resursi tika izlietoti tam paredzētajam mērķim un vai kontroles sistēmas nodrošina pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Eiropas Bēgļu fonds II un Ārējo robežu fonds

9.19. Palāta izskatīja Komisijas veikto sākotnējo novērtējumu par dalībvalstu ieviestajām pārraudzības un kontroles sistēmām, kuras attiecas uz Eiropas Bēgļu fondu (EBF) II, ko izveidoja 2005. gadā un kas vēl arvien darbojās 2007. gadā.

9.20. Komisijas novērtējums balstās uz dalībvalstu iesūtīto informāciju, un Komisija vēl arvien turpina novērtējumu, dodoties uz dalībvalstīm uzraudzības vizītēs. Tādējādi ir iespējams nodrošināt, lai dalībvalstu pārraudzības un kontroles sistēmas atbilstu tiesību aktiem, taču šā darba vērtību samazina šādi faktori:

- a) nepilnības dalībvalstu iesniegtajos pārvaldības un kontroles procedūru aprakstos;
- b) ierobežotais dalībvalstu uzraudzības apmeklējumu skaits (līdz 2007. gada beigām Komisija bija apmeklējusi tikai 10 no 26 ⁽¹¹⁾ dalībvalstīm), turklāt vairums apmeklējumu nenotika 12 mēnešu laikā pēc sistēmu aprakstu iesniegšanas, kā noteikts ES tiesību aktos;
- c) pēcpārbaudes procedūra, lai uzraudzītu, kā dalībvalstīs ir uzlabojusies prasīto koriģējošo pasākumu piemērošana, jāpieņem regulārāk.

9.20.

- a) Komisija ir uzlabojusi 2007.–2013. gada finanšu perspektīvu fondu pārvaldības un kontroles sistēmu apraksta formātu. Šos centienus papildina pastiprinātu vadlīniju ieviešana dalībvalstīm un darba grupas, kas nodarbojas ar dalībvalstu sistēmu atbilstības analīzi, izveidošana.
- b) Pašlaik tiek realizēts darbības plāns ⁽³⁾, lai līdz 2008. gada septembrim pabeigtu apmeklējumus, kuri nebija īstenoti 2007. gadā. Tas, ka apmeklējumi uz vietas ir veikti tikai daļēji, jāvērtē arī, ņemot vērā grūtības saistībā ar jauno 2007.–2013. gada dalītās pārvaldības fondu ieviešanu un Šengenas finanšu programmas (šo finanšu instrumentu uzskata par 2004.–2008. gada lielāko risku) kontu dzēšanas sagatavošanu. Turklāt informācija, kas ir iegūta par dalībvalstu ieviestajām sistēmām attiecībā uz EBF I, veicot no 2005. līdz 2007. gadam apmeklējumus uz vietas un/vai revīzijas, daļēji ir kompensējusi to, ka nav veikti visi apmeklējumi uz vietas.

⁽¹¹⁾ Dānija nepiedalās EBF II.

⁽³⁾ Skatīt Tiesiskuma, brīvības un drošības ĢD tālākdeleģētā kredītrīkotāja 2007. gada darbības pārskatu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

9.21. Tā kā dalībvalstis iesniedza Komisijai Ārējo robežu fonda pārraudzības un kontroles sistēmu aprakstus ⁽¹²⁾ tikai 2007. gada pēdējā ceturksnī, līdz minētā gada beigām Komisija tos nevarēja novērtēt. Tāpēc 2007. finanšu gada laikā netika pārskaitīti līdzekļi dalībvalstu atbildīgajām iestādēm ⁽¹³⁾.

Komunikācijas izdevumu ex ante pārbaudes

9.22. Pirms deklarēto izdevumu atmaksas par projektu starpposma un galīgajiem maksājumiem Komisija veic saņēmēju iesniegto izmaksu paziņojumu dokumentāro pārbaudi.

9.23. Attiecībā uz izdevumiem komunikācijas politikas jomā, kur vairums paraugā iekļauto maksājumu bija starpposma vai galīgie maksājumi, kas pakļauti augstākam riskam, Palāta konstatēja, ka no 12 tās atrastajām kļūdām septiņas vajadzēja identificēt Komisijas ex ante pārbaudēs.

Secinājums par pārraudzības un kontroles sistēmām

9.24. Palāta uzskata, ka Komisijas veiktās pārraudzības pārbaudes (skatīt 9.12.–9.23. punktu) izdevumiem attiecībā uz politikas jomu "Izglītība un kultūra" un attiecībā uz EBF II ir bijušas daļēji efektīvas. Palāta nevar izteikt nekādus secinājumus par Ārējo robežu fondu, jo dalībvalstis Komisijai neiesniedza pārraudzības un kontroles sistēmu aprakstus noteiktajā laikā. Ar komunikācijas politikas jomu saistīto izdevumu ex ante pārbaudes saskaņā ar Palātas atzinumu nebija efektīvas ⁽¹⁴⁾. Palātas veiktā atsevišķu pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējuma kopsavilkums ir sniegts **9.1. pielikumā**.

9.22. Ex ante pārbaudes tiek veiktas visiem maksājumiem, kas attiecas uz komunikācijas jomas izdevumiem.

9.23. Tiks veikta šo kļūdu kontrole, kā arī tiks noteikti nepieciešamie korekcijas pasākumi. Runājot par sistēmu kopumā, Komunikācijas ĢD jau gada darbības pārskatā iekļāva atrunu par pārraudzības trūkumu un noteica nepieciešamos pasākumus situācijas uzlabošanai – pirmais no tiem bija kontroles nodaļas izveidošana 2007. gada 1. novembrī, kura tagad nodarbojas ar otrā līmeņa ex ante pārbaudēm, kā arī veic ex post pārbaudes, tai skaitā pārbaudes uz vietas.

9.24. Mūžizglītības programmas ex ante deklarāciju novērtēšana ir sākumpunkts procesam, kas tiks noslēgts ar ikgadējo deklarāciju novērtējumu, sākot no 2008. gada, un pilnīgu visa pārraudzības pārbažu kopuma ieviešanu.

Palāta, novērtējot komunikācijas izdevumu ex ante pārbaudes kā neefektīvas, pārsvarā balstīja savu vērtējumu uz starpposma un galīgo maksājumu analīzi, kaut gan 63 % no atlasītajiem politikas grupas "Izglītība un pilsoniskums" maksājumiem bija avansa maksājumi. Šis novērtējums būtu jāveic, ņemot vērā faktu, ka galīgie maksājumi ir pakļauti augstākam riskam nekā avansa maksājumi, kuri ir attiecināmi, tiklīdz līgums ir noslēgts.

Lai uzlabotu pārbažu vispārējo līmeni, tika veikti un tiks turpināti attiecīgi pasākumi.

⁽¹²⁾ Itālija, Luksemburga un Malta pieprasītos dokumentus vēl nebija iesniegušas 2007. gada decembrī.

⁽¹³⁾ Maksājumu apropriācijas 2007. gadam bija 95 miljoni EUR.

⁽¹⁴⁾ Ex post pārbažu sistēmu ieviesa tikai 2007. gada novembrī. Komunikācijas ĢD izveidoja centralizētu ex post pārbažu funkciju, kas sāka darboties 2007. gada 1. novembrī, un pārbaudes uz vietas tas sāka veikt 2008. gadā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Vispārīgs secinājums un ieteikumi

9.25. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka politikas grupai "Izglītība un pilsoniskums" pakārtotajos darījumos ir būtisks likumības un/vai pareizības kļūdu līmenis. Palāta uzskata, ka pārraudzības un kontroles sistēmas bija daļēji efektīvas.

9.26. Palāta iesaka Komisijai veikt šādas darbības:

- a) uzlabot to pārraudzības un kontroles sistēmu sākotnējo novērtēšanu, kuras dalībvalstīs ir ieviestas Mūžizglītības programmai un Eiropas Bēgļu fondam ⁽¹⁵⁾, biežāk dodoties uzraudzības apmeklējumos, kuru laikā galvenā uzmanība jāpievērš pārvaldības procedūru esībai un piemērošanai, kā arī pārbaudēm saskaņā ar dalībvalstu sniegtajiem aprakstiem;
- b) turpmāk uzlabot komunikācijas izdevumu *ex ante* pārbaudžu kvalitāti, pārbaudžu laikā konsekventi izmantojot atbilstošas kontroļlapas.

9.25. Daudzas Palātas konstatētās kļūdas attiecās uz maksājumiem saistībā ar darbībām iepriekšējās pamatprogrammās izglītības un kultūras jomā. Jauno 2007.–2013. gada programmu izveidē ir ņemts vērā Revīzijas palātas ieteikums vienkāršot noteikumus un finansēšanā vairāk izmantot vienreizējos maksājumus. Šiem pasākumiem turpmāk būtu jāsamazina kļūdu skaits. Komisija bija informēta par pārraudzības trūkumu attiecībā uz komunikācijas jomas izdevumiem, un gada darbības pārskatā tika iekļauta atruna. *Ex post* pārbaudes, tostarp pārbaudes uz vietas, tagad ir ieviestas.

9.26.

- a) Bēgļu fonda II darbības plāns, kas ir noteikts Brīvības, drošības un tiesiskuma telpas ĢD tālākdeleģētā kredītrīkotāja 2007. gada darbības pārskatā, pašlaik tiek īstenots, lai līdz 2008. gada septembrim pabeigtu 2007. gadā nerealizētos apmeklējumus.

Šā ieteikuma izpilde attiecībā uz Mūžizglītības programmu ir 2007. gadā sākās daudzgadu pārraudzības stratēģijas sastāvdaļa. Cikls būs pabeigts tikai ar ikgadējās ticamības deklarācijas analīzi 2008. gadā un ar tām saistītām pārbaudēm.

- b) Kontrolļapas jau tiek lietotas. Lai kontrolļapas lietotu konsekventāk pirms maksājuma veikšanas un uzlabotu to pārbaudžu kvalitāti, tālākdeleģētajiem kredītrīkotājiem, iestāžu vadītājiem un darbiniekiem tiks nodrošināta papildu apmācība.

IEPRIEKŠĒJO APSVĒRUMU PĒCPĀRBAUDE

9.27. Palātas jaunākajās ticamības deklarācijās ietvertie galveno apsvērumu pēcpārbaudes rezultāti ir apkopoti **9.2. pielikumā**. Apsvērumi ir izteikti saistībā ar stabilas vadības informācijas sistēmas trūkumu kavētajiem maksājumiem Izglītības un kultūras ĢD un saistībā ar *ex post* pārbaudžu rezultātu izziņošanu, kas var palielināt to produktivitāti un efektivitāti.

9.27. Komisija atsaucas uz savām atbildēm 9.2. pielikumā.

⁽¹⁵⁾ EBF III 2008. gadā stāties EBF II vietā.

9.1. PIELIKUMS

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

Attiecīgā sistēma	Galvenie iekšējās kontroles mehānismi				Kopvērtējums
	Komisijas veiktā <i>ex ante</i> ticamības deklarāciju novērtēšana	<i>Ex post</i> ticamības deklarācijas	Maksājumu <i>ex</i> <i>ante</i> pārbaudes	<i>Ex post</i> pārbaudes/ revīzijas	
Izglītības un kultūras programmas (2000–2006)	—	—			
Mūžizglītības programma (2007–2013)		—		—	
Ārējo robežu fonds	Nebija iespējams novērtēt				
Eiropas Bēgļu fonds II (EBF II)		—		—	
Komunikācijas ĢD	—	—		—	

Apzīmējumi

	Efektīvi
	Daļēji efektīvi
	Nav efektīvi
—	Neattiecas vai nav vērtēts

Darījumu pārbaudes rezultāti

No parauga iegūtā aplēse par darījumu proporciju, kurā ir kļūdas	21 %
Kļūdu koeficients	No 2 % līdz 5 %

9.2. PIELIKUMS

Ticamības deklarācijā ietverto galveno apsvērumu pēcpārbaude

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbilde
1. Komisijas nokavētie maksājumi			
1.1. Izglītības un kultūras ĢD nav ticamas vadības informācijas par tās nokavētajiem maksājumiem (Gada pārskats par 2004. finanšu gadu, 6.27. punkts; Gada pārskats par 2005. finanšu gadu, 7.10. punkts; Gada pārskats par 2006. finanšu gadu, 7.29. punkts un 7.1. pielikums.)	Kopš 2007. gada sākuma Izglītības un kultūras ĢD sagatavo ziņojumu par finanšu rādītājiem, kurā ir iekļauta sadaļa par nokavētiem maksājumiem. Šo ikmēneša ziņojumu nosūta ģenerāldirektorāta Direktoru padomei.	Izglītības un kultūras ĢD būtu jānodrošina atbilstīga un savlaicīga darbība atkarībā no šajā ziņojumā ietvertās informācijas.	Papildus datiem par nokavētajiem maksājumiem, kas ir iekļauti centrālajā grāmatvedības sistēmā ABAC, t. i., pēc faktisko maksājumu veikšanas, direktoru darba grupai ir iesniegts ziņojums par veicamajiem maksājumiem kopā ar darbības nodaļas analīzi. Šis ikmēneša ziņojums ir sekmējis nokavēto maksājumu ievērojamu samazināšanos gan skaita, gan apjoma ziņā.
2. Ex post pārbaūžu rezultātu izziņošana var palielināt to produktivitāti un efektivitāti			
2.1. Ex post pārbaūžu rezultātu izziņošana, tāpat kā ex ante dokumentu pārbaudes, var palielināt to produktivitāti un efektivitāti. Palāta konstatēja, ka Izglītības un kultūras ĢD nesniedz sistemātiskus rezultātu pārskatus citiem ĢD un tas nav izstrādājis procedūras. 2006. gada novembrī Komisija ieviesa revīziju izsekojamības sistēmu, lai visiem ģenerāldirektorātiem pieejamā centrālā datubāzē varētu reģistrēt visu Komisijas departamentu veikto revīziju rezultātus. Palāta pārbaudīja, kā tiek izmantots šis instruments, un atklāja, ka Izglītības un kultūras ĢD to vēl neizmanto. (Gada pārskats par 2006. finanšu gadu, 7.18.–7.23. punkts.)	Atsaucoties uz Palātas izteiktajiem apsvērumiem un kā daļu no rīcības plāna integrētas iekšējās kontroles sistēmas ieviešanai Komisija pieņēma lēmumu iekļaut revīzijas datus savā finanšu un grāmatvedības sistēmā, lai atvieglotu revīziju koordinēšanu un rezultātu apmaiņu starp ĢD. Tomēr 2007. gadā Izglītības un kultūras ĢD vēl nebija ieviesis vajadzīgās procedūras. 2008. gada aprīlī tās vēl bija jāapstiprina un cita starpā jāparedz 2007. gadā noslēgto ex post revīziju rezultātu ievietošana centrālajā grāmatvedības sistēmā ABAC ar atpakaļejošu datumu.	Izglītības un kultūras ĢD pēc iespējas drīz jāpabeidz visu 2007. gadā noslēgto ex post revīziju rezultātu ievietošana centrālajā sistēmā un jānodrošina šīs procedūras konsekventa piemērošana visām turpmākajām ex post revīzijām.	Personālu apmācība, kā izmantot un piekļūt centrālās grāmatvedības sistēmas ABAC instrumentam. Tagad informāciju par revīzijām var iekļaut sistēmā saskaņā ar Komisijas prasībām.

10. NODAĻA

Ekonomika un finanses

SATURS

	<i>Punkts</i>
Vispārīga informācija	10.1.
Īpašais izvērtējums saistībā ar ticamības deklarāciju	10.2.–10.35.
Ievads	10.2.–10.15.
Revīzijas tvērums	10.4.–10.5.
Politikas jomas raksturojums	10.6.–10.9.
Galvenie riski saistībā ar likumību un pareizību	10.10.–10.15.
Revīzijas konstatējumi	10.16.–10.31.
Pakārtoto darījumu likumība un pareizība	10.16.–10.19.
Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums	10.20.–10.31.
Vispārīgi secinājumi un ieteikums	10.32.–10.34.
Uzraudzības elementi	10.35.
Garantiju fonda ārējai darbībai revīzijas rezultāti	10.36.–10.39.
Likvidējamās Eiropas Ogļu un tērauda kopienas revīzijas rezultāti	10.40.–10.42.
Iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaude	10.43.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

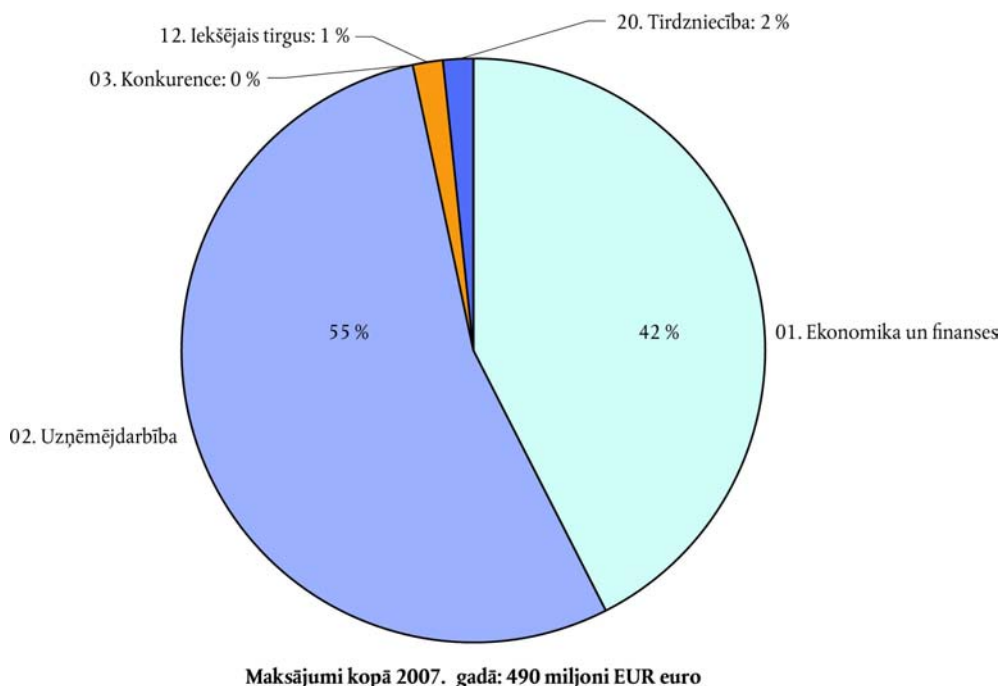
10.1. Desmitajā nodaļā ir četras daļas. Vispirms tajā izklāstīts īpašais izvērtējums saistībā ar Ticamības deklarāciju (sk. 10.2.–10.34. punktu), tam seko atkārtotu revīziju rezultāti saistībā ar Garantiju fondu ārējai darbībai (sk. 10.36.–10.39. punktu) un likvidējamo Eiropas Ogļu un tērauda kopienu (sk. 10.40.–10.42. punktu). Nodaļas noslēgumā sniegta informācija par iepriekšējo gadu apsvērumu pēcpārbaudi.

ĪPAŠAIS IZVĒRTĒJUMS SAISTĪBĀ AR TICAMĪBAS
DEKLARĀCIJU

Ievads

10.2. Šajā nodaļā iekļauti Palātas konstatējumi par politikas grupu "Ekonomika un finanses", kurā ietilpst šādas politikas jomas: 01. Ekonomika un finanses, 02. Uzņēmējdarbība, 03. Konkurence, 12. Iekšējais tirgus un 20. Tirdzniecība. Saistības 2007. gadā bija 697 miljoni EUR (2006. gadā – 639 miljoni EUR), bet maksājumi – 490 miljoni EUR (501 miljons EUR – 2006. gadā). Maksājumu sadalījums politikas jomās ir parādīts **10.1. grafikā**. Detalizētāka informācija par gada izdevumiem ir sniegta šā pārskata **I pielikumā**.

10.1. grafiks – Ekonomika un finanses. Maksājumu sadalījums politikas jomās

Avots: 2007. gada pārskati.

Piezīme: Sadaļa 03 – Konkurence, īpatsvars ir 0,1 %.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

10.3. Maksājumu ziņā divas galvenās darbības jomas ir uzņēmējdarbības (266 miljoni EUR) un ekonomikas un finanšu (208 miljoni EUR) politikas jomas. 2007. finanšu gada budžeta izpilde ietvēra jaunas daudzgadu programmas saistībā ar 2007.–2013. gada finanšu shēmu. Maksājumi, kas attiecas uz šīm jaunajām programmām, tomēr joprojām ir ierobežoti, bet tie pakāpeniski pieaugs turpmākajos gados.

Revīzijas tvērums

10.4. Īpašais izvērtējums ir balstīts uz:

- a) statistiski reprezentatīva parauga padziļinātajām pārbaudēm (paraugā ietilpst viens saistību darījums un 55 maksājumu darījumi, kurus Komisija veica 2007. gadā). Šajās pārbaudēs ietilpa arī procedūru novērtējums saistībā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus un uzaicinājumu piedalīties konkursā;
- b) šādu pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējumu:
 - *ex ante* dokumentu pārbaudes Komisijas veiktajiem maksājumiem saistībā ar publiskā iepirkuma līgumiem,
 - *ex ante* dokumentu pārbaudes Komisijas veiktajiem maksājumiem saistībā ar dotācijām,
 - projektu izmaksu deklarāciju revīzijas apliecinājumi, kurus snieguši neatkarīgi revidenti,
 - *ex post* pārbaudes Sestās pamatprogrammas (6. PP) kopējās revīzijas stratēģijas kontekstā.

10.5. Statistiski reprezentatīvā paraugā, kurā bija 55 maksājumu darījumi, ietilpa 15 avansa maksājumi un 40 starpposma, galīgie vai vienreizējie maksājumi; astoņus no 40 maksājumu darījumiem revidēja saņēmēja līmenī. Par šiem starpposma un galīgajiem maksājumiem pietiekamus pierādījumus varēja savākt tikai uz vietas. Pārējos maksājumu darījumus varēja revidēt, izmantojot dokumentus, kas bija pieejami Komisijā.

Politikas jomas raksturojums

10.6. Revīzija aptvēra maksājumus, kas bija veikti par daudzām dažādām politikas jomām vai (apakš-) programmām. Politikas jomas vai (apakš-) programmas, kurās maksājumi pārsniedza 20 miljonus EUR ⁽¹⁾, ir parādītas **10.1. tabulā**.

⁽¹⁾ Šādi maksājumi nebija veikti konkurences, iekšējā tirgus un tirdzniecības politikas jomās.

10.1. tabula – Maksājumi, kas pārsniedz 20 miljonus EUR, 2007. gadā revidētajās galvenajās politikas jomās vai (apakš-) programmās

Budžeta iedaļa	Politikas joma vai (apakš-) programma	Maksājumi 2007. gadā (miljonos EUR)	Daļa no kopējiem maksājumiem
02	Sestā pamatprogramma pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai	75,60	15,4 %
01	Daudzgažu programmas (MAP) finanšu instrumenti	71,60	14,6 %
01	Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammas (CIP) finanšu instrumenti	71,40	14,6 %
02	Tradicionālo aģentūru finansējums	52,40	10,7 %
01	Eiropas Investīciju fonda (EIF) kapitāla palielināšana	30,63	6,3 %
02	Septītā pamatprogramma pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai	28,01	5,7 %
01	Makroekonomiskā palīdzība	20,21	4,1 %
02	Savstarpēji savietojamu Eiropas elektroniskās e-pārvaldes pakalpojumu piegāde sabiedriskām iestādēm, uzņēmumiem un iedzīvotājiem (IDABC)	20,16	4,1 %
Kopā		370,01	75,5 %

10.7. Lielākā daļa maksājumu ir dotācijas galasaņēmējiem, taču vairumā revidēto maksājumu darījumu pakārtotie izdevumi rodas pēc publiskā iepirkuma procedūru pabeigšanas. Padziļinātājam pārbaudēm atlasītajā maksājumu darījumu paraugā 29 maksājumu darījumi attiecās uz dotācijām, bet citi astoņi maksājumu darījumi – uz fiduciārajiem kontiem saistībā ar daudzgažu programmu (MAP) un Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammu (CIP). No visiem revidētajiem maksājumu darījumiem 15 bija maksājumi saistībā ar iepirkuma līgumiem. Pārējie trīs revidētie maksājumu darījumi bija saistīti ar līdzdalību Eiropas Investīciju fonda (EIF) kapitāla palielināšanā.

10.8. Izdevumus galvenokārt pārvalda tieši un centralizēti. Tomēr galvenās programmas ekonomikas un finanšu politikas jomā, t. i., MAP un CIP finanšu instrumentus, pārvalda, izmantojot atbilstīgi netiešo centralizēto vai kopējo pārvaldības metodi. Šīs programmas pārvalda EIF saskaņā ar fiduciārajiem un pārvaldības nolīgumiem.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

10.9. Šo finanšu instrumentu īpatnību dēļ revīzija maksājumiem, kurus Komisija veica EIF, aprobežojās ar līdzekļu pārskaitīšanu fiduciārajos kontos ⁽²⁾. EIF šos fiduciāros kontus izmanto programmu izpildē.

Galvenie riski saistībā ar likumību un pareizību

10.10. Dažas subsīdijas maksā, kad saņēmējs iesniedz izmaksu deklarācijas ⁽³⁾. Galvenais risks saistībā ar dotāciju likumību un pareizību ir izmaksu deklarācijas, kurās izmaksas ir novērtētas pārāk augstu, bet Komisijas kontroles mehānismi to neatklāj.

10.10. Risku, ka saņēmēji izmaksas novērtē pārāk augstu, galvenokārt rada finansēšanas mehānismu sarežģītība, ko nosaka piemērojamie reglamentējošie noteikumi, kas ir balstīti uz faktisko izmaksu atlīdzināšanu. Attiecīgās kļūdas pārsvarā var konstatēt, veicot revīzijas uz vietas un dokumentāras pārbaudes. Tādēļ Komisija ir pielāgojusi tās iekšējo kontroles sistēmu, lai palielinātu pārliecību par izdevumu likumību un pareizību daudzgadu perspektīvā, paaugstinot revīziju skaitu un ievērojami palielinot pārbažu skaitu attiecībā uz budžetu.

Daudzgadu revīzijas programmas ietekme pakāpeniski pieaugs četru gadu ieviešanas perioda laikā.

10.11. Šis risks tiek vērtēts kā augsts. Tā kā izmaksu deklarāciju skaits ir nozīmīgs, Komisija nevar tās visas pārbaudīt uz vietas galasaņēmēju līmenī. Tas galvenokārt attiecas uz pētniecības projektiem, kurus finansē politikas jomā "Uzņēmējdarbība" saskaņā ar Piekto un Sesto pamatprogrammu. Skatīt arī šā pārskata 7. nodaļu par citiem pētniecības izdevumiem.

10.12. Uz citām paraugā iekļautajām dotācijām attiecas citāds riska novērtējums. Makroekonomiskās palīdzības dotācijas pārskaita trešo valstu budžetiem, ja tās demonstrē veiksmīgu ekonomisko programmu virzību. Nav prasības uzrādīt Komisijai izmaksu deklarācijas. Šajā gadījumā risks saistībā ar maksājumu likumību un pareizību ir ierobežots.

⁽²⁾ Šajās programmās ietilpst finanšu garantija un ieguldījumu pasākumi maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU). Šo programmu izpildei līdzekļus pārskaita no vispārējā budžeta uz fiduciārajiem kontiem, lai segtu iespējamus maksājumus nākotnē. Šos maksājumus var veikt kādā brīdī programmas termiņa laikā, un tas var būt vairākus gadus pēc fiduciāro kontu sākotnējā finansējuma. Par šiem maksājumiem Palāta var veikt īpašu revīziju, sk. arī Pārskata par 2003. finanšu gadu 10.5.–10.27. punktu (OV C 293, 30.11.2004.).

⁽³⁾ Revidētajos maksājumu darījumos tas attiecas uz dotācijām saistībā ar Piekto un Sesto pamatprogrammu un vienu dotāciju, kas finansēta saskaņā ar daudzgadu programmu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

10.13. Maksājumus fiduciārajos kontos saistībā ar daudzgadu programmu un CIP finanšu instrumentiem un finansējumu aģentūrām arī neuzskata par augsta riska maksājumiem no likumības un pareizības viedokļa.

10.14. Publiskā iepirkuma līgumos parasti ir paredzēts maksāt noteiktu cenu par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem (piemēram, galvenie maksājumi saistībā ar IDABC). Galvenais risks ir tāds, ka ir iespējams, ka preces nepiegādā vai pakalpojumus nesniedz saskaņā ar līgumā panākto vienošanos, bet Komisijas kontroles mehānismi to neatklāj. Šis risks netiek vērtēts kā augsts, pateicoties esošajiem kontroles pasākumiem.

10.15. Visbeidzot, maksājumi, kas saistīti ar līdzdalību EIF kapitāla palielināšanā, arī netiek uzskatīti par augsta riska maksājumiem no likumības un pareizības viedokļa.

Revīzijas konstatējumi***Pakārtoto darījumu likumība un pareizība***

10.16. Palāta konstatēja likumības un/vai pareizības kļūdas četros no 55 revidētajiem maksājumu darījumiem. Trīs maksājumu darījumos Komisijas *ex ante* dokumentu pārbaudēs nevarēja konstatēt kļūdas (sk. 10.24. punktu). Šos trīs kļūdainos maksājumu darījumus finansēja saskaņā ar Piekto vai Sesto pamatprogrammu pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai. Visos trijos maksājumu darījumos atrada nopietnas skaitļos izsakāmas, kā arī skaitļos neizsakāmas kļūdas ⁽⁴⁾. Šajā kontekstā konstatēto kļūdu veidi atbilst tām kļūdām, kuras minētas 7. nodaļā.

10.17. Kļūdas radās komplicēta tiesiskā regulējuma dēļ, jo bija daudzi (ne vienmēr skaidri) izdevumu atbilstīguma kritēriji ⁽⁵⁾. Kļūdas, kuras atrada trīs darījumos, bija radušās šādu iemeslu dēļ:

- nepietiekami apliecinātie dokumenti, kas pamatotu atlīdzināšanai pieprasītās izmaksas, vai to trūkums (piemēram, pienācīgi darba laika uzskaites grafiki, kas liecinātu par personāla izmaksām vai pienācīgi pierādījumi par ceļa izdevumiem),

10.16. Komisija piekrīt tam, ka trīs skaitļos izsakāmās kļūdas pētniecības pamatprogrammas maksājumos ir būtiskas. Komisija uzsver, ka Palāta visas kļūdas, kas ir vienādas ar vai lielākas par 2 %, uzskata par "nopietnām".

Komisija veic nepieciešamos pasākumus, lai atgūtu finansējuma summas, kas nav uzskatāmas par attiecināmām izmaksām.

⁽⁴⁾ Kļūdu uzskata par nopietnu, ja tās skaitliskā vērtība ir 2 % vai vairāk no darījuma vērtības.

⁽⁵⁾ Sk. Pārskata par 2006. finanšu gadu 7.11. punktu (OV C 273, 15.11.2007.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- budžetā norādīto summu izmantošana, kas ir pretrunā prasībai izmantot faktiskās izmaksas,
- pieprasījumi atlīdzināt izmaksas, kas radušās ārpus atbilstīguma perioda,
- pieprasījumi atlīdzināt izmaksas, kas nav tieši saistītas ar finansēto projektu; un
- dažādu neatbilstīgu izmaksu iekļaušana (piemēram, pievienotās vērtības nodoklis).

10.18. Ceturtais maksājums bija saistīts ar iepirkuma procedūru, kurā Pirmās instances tiesa 2008. gada martā anulēja iepriekš pieņemto līgumslēgšanas tiesību piešķiršanas lēmumu ⁽⁶⁾. Šī anulēšana izraisīja finansiālu risku Eiropas Kopienai. Tādējādi šo finansiālo risku uzskatīja par skaitļos neizsakāmu kļūdu.

10.19. Kopumā saistību un maksājumu darījumos netika konstatētas būtiskas likumības un pareizības kļūdas. Palāta konstatēja kļūdas četros no 55 revidētajiem maksājumu darījumiem, taču finansiālā ietekme bija zem 2 % būtiskuma sliekšņa.

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

Finanšu ķēdes un publiskā iepirkuma līgumu *ex ante* dokumentu pārbaudes

10.20. Palāta vērtēja to ģenerāldirektorātu finanšu ķēdes, kuri galvenokārt ir iesaistīti ekonomikas un finanšu, uzņēmējdarbības un iekšējā tirgus ⁽⁷⁾ politikas jomu īstenošanā. Finanšu ķēdes un atbilstīgu *ex ante* dokumentu pārbaudi konsekventu piemērošanu revidēja visiem 15 maksājumu darījumiem saistībā ar publiskā iepirkuma procedūrām (sk. 10.7. punktu), kā arī maksājumu darījumiem, kas bija saistīti ar EIF kapitāla palielināšanu. Kontroles mehānismu papildu pārbaudes veica ģenerāldirektorātā, kurš galvenokārt atbild par iekšējā tirgus politikas jomu, jo saistībā ar šo politikas jomu nebija darījumu parauga.

⁽⁶⁾ Lieta T-345/03.

⁽⁷⁾ Revīziju veica divos ģenerāldirektorātos, kas pārvalda lielākās politikas jomas, un vienā ģenerāldirektorātā, kas nodarbojas ar mazajām politikas jomām. Pārējās divas mazās politikas jomas revidēs turpmākajos gados.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

10.21. Palāta konstatēja, ka finanšu ķēdes un *ex ante* dokumentu pārbaudes publiskā iepirkuma līgumiem kopumā ir plānotas tā, lai nepieļautu nelikumīgus un/vai nepareizus maksājumus. Kaut arī vienā gadījumā *ex ante* kontroles mehānismi neatklāja Palātas konstatēto kļūdu, pārraudzības un kontroles sistēmas attiecībā uz publisko iepirkumu bija efektīvas.

10.21. Komisija piekrīt, ka finanšu ķēdes un publiskā iepirkuma līgumu *ex ante* dokumentu pārbaudes parasti tiek veiktas tā, lai nepieļautu nelikumīgus un/vai nepareizus maksājumus, un publiskā iepirkuma pārraudzības un kontroles sistēmas bija efektīvas.

Ex ante dokumentu pārbaudes galvenajām dotāciju programmām

10.22. Dotāciju starpposma un galīgajiem maksājumiem, kurus pamato ar izmaksu deklarācijām, Komisija pirms deklarēto izmaksu atmaksāšanas veic saņēmēju iesniegto izmaksu deklarāciju *ex ante* dokumentu pārbaudes. Dotācijām, kuras nepamato ar izmaksu deklarācijām, pārbauda atbilstību dotācijas nosacījumiem. Palātas novērtējumā ietilpa *ex ante* dokumentu pārbaudes, kuras veica visiem maksājumu darījumiem saistībā ar paraugā atlasītajiem starpposma vai galīgajiem maksājumiem (23 maksājumu darījumi).

10.23. Novērtējumā konstatēja, ka dotācijām, kuras pamato ar izmaksu deklarācijām, tiek izmantoti adekvāti pārbaudes saraksti un aprēķinu lapas ⁽⁸⁾, ar kuru palīdzību varēja noteikt kļūdas no precizitātes un mazākā mērā atbilstīguma un reālas pastāvēšanas viedokļa.

10.24. *Ex ante* dokumentu pārbaudes, it īpaši attiecībā uz projektiem, kurus finansē saskaņā ar Piekto pamatprogrammu, ir objektīvi ierobežotas, un tāpēc tās ir nepilnība sistēmā. Tādējādi attiecībā uz atbilstīgumu un reālu pastāvēšanu Komisijai ir jāpauļaujas uz revīzijas apliecinājumiem un/vai *ex post* pārbaudēm (sk. 10.11., 10.16. un 10.27.–10.31. punktu).

⁽⁸⁾ Tas attiecas uz revidētajiem maksājumu darījumiem, kas finansēti no daudzgadu programmas (viens maksājumu darījums), Piektais pamatprogrammas (viens maksājumu darījums) un Sestās pamatprogrammas (septiņi maksājumu darījumi).

PALĀTAS APSVĒRUMI

10.25. Finanšu regulā ir noteikts, ka vienas un tās pašas izmaksas nedrīkst finansēt divreiz no vispārējā budžeta ⁽⁹⁾. Projektiem, kurus finansē saskaņā ar pamatprogrammām, kuras balstītas uz izmaksu deklarācijām, Komisija šobrīd nevar veikt secīgu *ex ante* dokumentu pārbaudi. Pilnīga saņēmēju datubāze, kas aptvertu visu Komisiju un uzlabotu pārbažu veikšanu, vēl nav izveidota.

10.26. Attiecībā uz citām paraugā iekļautajām dotācijām un maksājumiem fiduciārajos kontos ⁽¹⁰⁾ Palāta konstatēja, ka tām bija adekvāti pārbaudes saraksti un aprēķinu lapas. Veiktās *ex ante* dokumentu pārbaudes kopumā nodrošina maksājumu likumību un pareizību.

KOMISIJAS ATBILDES

10.25. Pieteikumu iesniedzējiem pētniecības pamatprogrammās ⁽¹⁾ ir jāapliecina, ka piedāvātais projekts nav saņēmis citu Kopienas līdzfinansējumu šiem pašiem pasākumiem. Ja tiek pierādīts, ka pieteikuma iesniedzēja deklarācija ir bijusi nepatiesa, finansējuma saņēmēju var ⁽²⁾ izslēgt no visiem līgumiem un dotācijām, ko finansē no Kopienas budžeta, un viņam var piemērot arī finansiālus sodus ⁽³⁾. Saņēmējs var piedalīties vairāk nekā vienā projektā un iekļaut dažādas izmaksas katrā no tiem. Citos projektos deklarētās izmaksas nekādā gadījumā nav attiecināmas izmaksas.

Lai gan Pētniecības ģenerāldirektorāts tiešām apmainās ar informāciju par dalībnieku datiem, ņemot vērā Sestās pamatprogrammas struktūru, Komisija nav pārliecināta, ka Palātas ierosinātās datubāzes izveidošana *ex ante* dokumentu pārbaudei mazinās risku, ka izmaksas var tikt finansētas divreiz. Ierosinātās datubāzes izveidošanai vajadzētu kodēt attiecībā uz visiem dalībniekiem katru pozīciju katrā izmaksu deklarācijā visos Kopienas finansētajos projektos, tostarp projektos ar dažādiem vadības veidiem. Piemēram, ja līgumā ir prasīta informācija par izmaksām, katrā projektā būtu sīki jāuzskaita projektā nostrādāto stundu skaits par katru dienu. Datubāzei nepieciešamo informāciju saņēmēji savās atskaitēs parasti neiekļauj, un Komisijai tā būtu īpaši jāpieprasa, jo tā ir pieejama, tikai veicot revīzijas uz vietas. Šo datu kodēšanas, atjaunošanas un pārbaudes izmaksas var būt pārāk augstas.

Šo iemeslu dēļ Komisija samazina šo risku, veicot *ex post* revīzijas uz vietas. Komisija ir ieviesusi datu apmaiņas moduli revīzijām, kas ļauj Pētniecības ģenerāldirektorātam apmainīties ar informāciju par plānotajām un pabeigtajām revīzijām un kas palīdz koordinēt šo revīziju darbu, tostarp iespējamo divkāršas izmaksu segšanas gadījumu atklāšanu.

⁽⁹⁾ Finanšu regulas 111. pants.

⁽¹⁰⁾ Tas attiecas uz revidētajiem maksājumu darījumiem, kurus finansē saskaņā ar Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammu (četri maksājumu darījumi), daudzgažu programmu (pieci maksājumu darījumi) un Makroekonomisko palīdzību (pieci maksājumu darījumi).

⁽¹⁾ Piemērojot Finanšu regulu (111. pants), kas attiecas uz visiem pieteikumu iesniedzējiem, kuri vēlas saņemt Kopienas finansējumu, nevis tikai uz pētījumu programmas iesniedzējiem.

⁽²⁾ Saskaņā ar Finanšu regulas 94. un 96. pantu un tās īstenošanas noteikumu 134. panta b) punktu, kā 94. panta b) punktu par nepatiesu deklarāciju.

⁽³⁾ Saskaņā ar īstenošanas noteikumu 134. panta b) punktu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Projektu izmaksu deklarāciju revīzijas apliecinājumi

10.27. Eiropas Savienības finanšu noteikumi parasti paredz, ka izmaksu deklarācijām, kuras pārsniedz zināmu summu, jāpievieno revīzijas apliecinājums. Revidētajā politikas jomā tas it īpaši attiecas uz Sesto pamatprogrammu. Šādos gadījumos izmaksu deklarācijas jāapliecina ārējam revidentam, kas ir neatkarīgs no līgumslēdzēja, vai kompetentai valsts amatpersonai atsevišķu valsts struktūru gadījumā. Šie revīzijas apliecinājumi ir galvenais kontroles mehānisms Komisijai saistībā ar pētniecības projektiem, jo Komisijas *ex ante* dokumentu pārbaudes ir ierobežotas pēc to būtības (sk. 10.24. punktu).

10.28. Katrā no saņēmēja līmenī revidētajiem projektiem, par kuriem bija sniegti revīzijas apliecinājumi, Palāta novērtēja, vai šis kontroles mehānisms efektīvi samazina kļūdu riskus attiecībā uz atbilstīgumu, reālu pastāvēšanu un precizitāti.

10.29. Palāta konstatēja, ka trijos galasaņēmēja līmenī revidētajos projektos bija prasīti revīzijas apliecinājumi. Visus šos projektus finansēja no Piektās vai Sestās pamatprogrammas. Visos trijos gadījumos apliecinotais revidents sniedza atzinumu bez piezīmēm, taču Palāta atklāja nopietnas skaitļos izsakāmas kļūdas. Turklāt vienā no šiem gadījumiem revidenta neatkarīgums bija apšaubāms, jo cilvēks, kurš apliecināja pārskatus, daļēji pats tos bija sagatavojis.

10.30. Šis konstatējums saskan ar iepriekšējā gada rezultātiem ⁽¹¹⁾ un Komisijas veikto pašnovērtējumu. Komisija konstatēja, ka 95 līgumos, kas revidēti *ex post* uzņēmējdarbības jomā, 38 gadījumos bija kļūdas saņēmēja līmenī, kaut arī bija sniegti revīzijas apliecinājumi ⁽¹²⁾. Tas norāda uz to, ka revīzijas apliecinājumi tikai daļēji darbojas kā uzticams kontroles mehānisms.

10.29. Komisija piekrīt tam, ka trīs skaitļos izsakāmās kļūdas pētniecības pamatprogrammas maksājumos ir būtiskas.

Komisija ir informējusi saņēmēju par Sestās pamatprogrammas prasībām par to revidentu, kuri veic revīzijas apliecinājumus, neatkarību un aicināja viņu nodrošināt, lai izmaksu deklarāciju apliecinātu neatkarīgs revidents.

10.30. Komisija piekrīt, ka, ņemot vērā revīzijas laikā konstatēto atlikušo kļūdu līmeni, Sestās pamatprogrammas revīzijas apliecinājumu ticamība nav pilnībā apmierinoša. Tomēr kopējais kļūdu līmenis Sestajā pamatprogrammā ir zemāks nekā Piektās pamatprogrammas neapliecinātajos izmaksu pieprasījumos konstatētais kļūdu līmenis. Tas liecina, ka revīzijas apliecinājumi tiešām palīdz uzlabot izmaksu pieprasījumu precizitāti.

⁽¹¹⁾ Sk. Pārskata par 2006. finanšu gadu 7.17. punktu.

⁽¹²⁾ Dati par 2007. gadā pabeigto *ex post* revīziju rezultātiem saistībā ar uzņēmējdarbības politikas jomas projektiem, kas finansēti no Sestās pamatprogrammas, ir ņemti no Komisijas iekšējās datubāzes.

Sestajai pamatprogrammai nav noteikts obligāts apliecināšanas modelis. Tomēr lielākā daļa iesniegto revīzijas apliecinājumu atbilst piedāvātajam modelim.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Komisija ir uzlabojusi revīzijas apliecinājumu ticamību Septītās pamatprogrammas vajadzībām, izmantojot "saskaņotas procedūras", kas precīzi apraksta darbu, ko veic revidenti, kuri sagatavo apliecinājumus, un iesaka izmaksu metodoloģijas fakultatīvu apliecināšanu.

Ex post pārbaudes saistībā ar Sestās pamatprogrammas kopējo revīzijas stratēģiju

10.31. Palātas konstatējumi par projektiem, kuri finansēti saskaņā ar Sesto pamatprogrammu uzņēmējdarbības jomā, ir līdzīgi tiem konstatējumiem, kuri aprakstīti 7. nodaļā.

Vispārīgi secinājumi un ieteikums

10.32. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka ekonomikas un finanšu politikas grupā nav būtisku kļūdu. Tomēr Palāta vērš uzmanību uz 10.16. un 10.17. punktā izklāstītajām kļūdām, kurām jāpievērš lielāka uzmanība, kaut arī tās nav būtiskas politikas grupas darbību likumībai un pareizībai kopumā.

10.33. Palāta uzskata, ka ekonomikas un finanšu politikas grupas pārraudzības un kontroles sistēmas ir efektīvas. Tomēr Palāta vērš uzmanību uz 10.24. un 10.25. punktā, kā arī 10.27.–10.31. punktā izklāstītajām nepilnībām, kurām jāpievērš lielāka uzmanība, kaut arī tās nav būtiskas politikas grupas sistēmu efektivitātei kopumā.

10.34. Maksājumu izpildē saistībā ar pētniecības līgumiem Komisijai atbilstīgi jārikojas, lai:

— ieviestu vienkāršotus finanšu noteikumus par izmaksu atbilstīgumu,

10.34.

— *Komisija piekrīt, ka attiecināmo izmaksu jautājumos, jo īpaši saistībā ar personāla un netiešajām izmaksām, ir nepieciešama turpmāka vienkāršošana. Tā vērš uzmanību uz Septītās pamatprogrammas tiesiskajiem ierobežojumiem un uz grūtībām noteikt vienreizējos maksājumus un vienotās likmes maksājumus, kas ir reprezentatīvi.*

Turklāt Septītajā pamatprogrammā ieviestie izmaksu aprēķināšanas metodoloģijas ex ante apliecinājumi ir ievērojams solis uz priekšu vienkāršošanā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- Komisija ir gatava uzsākt diskusijas ar Palātu un citām ieinteresētajām personām par alternatīvu finansēšanas mehānismu (tādu kā vienreizējie maksājumi un uz rezultātiem balstīta finansēšana) izveidi nākotnē.
- turpinātu sniegt atbalstu saņēmējiem un apliecinājumiem revidentiem saistībā ar revīzijas apliecinājumu procesu un nodrošinātu efektīvu to pasākumu īstenošanu, kas ieviesti, lai uzlabotu izmaksu deklarāciju apliecināšanu Septītajai pamatprogrammai,
 - atgādinātu saņēmējiem, ka izvēlētajiem revidentiem jābūt neatkarīgiem un ka tie nedrīkst apliecināt izmaksu deklarācijas, kuras tie paši daļēji vai pilnībā sagatavojuši,
 - izveidotu datubāzi, kas ļautu veikt secīgas pārbaudes, lai pārlicinātos, vai vienas un tās pašas izmaksas nav divreiz finansētas no vispārējā budžeta.
 - Komisija ir uzlabojusi revīzijas apliecinājumu ticamību Septītās pamatprogrammas vajadzībām, izmantojot "saskaņotas procedūras", kas detalizēti atspoguļo revīzijas darbu, ko veic apliecinājumu sagatavojošie revidenti.
 - Komisija arī atbalsta izmaksu metodoloģijas fakultatīvo apliecināšanu, balstoties uz īstenošanas pasākumiem, kuri pašlaik tiek pabeigti.
 - Komisija piekrīt šim ieteikumam.
 - Lai gan Pētniecības ģenerāldirektorāts apmainās ar informāciju par dalībnieku datiem, Komisija nav pārliecināta, ka, ņemot vērā pašreizējo tehnoloģiju līmeni, Palātas ierosinātās datubāzes izveidošana ex ante dokumentu pārbaudei mazinās risku, ka izmaksas var tikt finansētas divreiz. Ierosinātās datubāzes izveidošanai vajadzētu kodēt attiecībā uz visiem dalībniekiem katru pozīciju katrā izmaksu deklarācijā visos Kopienas finansētajos projektos, tostarp projektos ar dažādiem vadības veidiem. Piemēram, ja līgumā ir prasīta informācija par izmaksām, katrā projektā būtu sīki jāuzskaita projektā nostrādāto stundu skaits par katru dienu. Datubāzei nepieciešamo informāciju saņēmēji savās atskaitēs parasti neiekļauj, un Komisijai tā būtu īpaši jāpieprasa, jo tā ir pieejama, tikai veicot revīzijas uz vietas. Šo datu kodēšanas, atjaunošanas un pārbaudes izmaksas var būt pārāk augstas.
 - Šo iemeslu dēļ Komisija samazina šo risku, veicot ex post revīzijas uz vietas. Komisija ir ieviesusi datu apmaiņas moduli revīzijām, kas ļauj Pētniecības ģenerāldirektorātam apmainīties ar informāciju par plānotajām un pabeigtajām revīzijām un kas palīdz koordinēt šo revīziju darbu, tostarp iespējamo divkāršas izmaksu segšanas gadījumu atklāšanu.

Uzraudzības elementi

10.35. Sk. **10.1. pielikumu.**

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

GARANTIJU FONDA ĀRĒJAI DARBĪBAI REVĪZIJAS
REZULTĀTI

10.36. Garantiju fonds ārējai darbībai ⁽¹³⁾ (turpmāk – “Fonds”) garantē aizdevumus trešām valstīm, un tā mērķis ir atmaksāt līdzekļus Kopienas kreditoriem ⁽¹⁴⁾, ja aizdevuma saņēmējs nepilda savas saistības, tādā veidā izvairoties no tiešiem prasījumiem no Kopienas budžeta. Fondu administratīvi pārvalda Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts (ĢD ECFIN), bet par finanšu līdzekļu pārvaldību atbild EIB ⁽¹⁵⁾. Fonda kopējie līdzekļi 2007. gada 31. decembrī bija 1 152 miljoni EUR (2006. gada 31. decembrī – 1 379 miljoni EUR). Starpības galvenais iemesls ir 261 miljona EUR atmaksa vispārējā budžetā, kas saistīta ar Rumānijas un Bulgārijas pievienošanos Eiropas Savienībai 2007. gada 1. janvārī ⁽¹⁶⁾.

10.37. Sākot ar 2007. gada 1. janvāri, Fonda finansēšanas mehānismu mainīja no *ex ante* uz *ex post*, un iemaksu Fondā veic tikai reizi gadā. Lai izvairītos no augstām maksājumu summām no vispārējā budžeta, ja netiek pildītas aizdevumu vai garantēto aizdevumu saistības, ievieša izlīdzināšanas mehānismu, kurš ierobežo ikgadējos budžeta maksājumus Fondā līdz 200 miljoniem EUR. Fonds 2007. gadā nesaņēma nevienu garantijas prasījumu.

10.38. EIB Fondam piemēro salīdzinošo bāzes indeksu. Kaut arī Fonda portfeļa gada ienesīgums 2007. gadā bija 3,1 %, tas ir 0,16 % zem salīdzinošā bāzes indeksa ienesīguma.

10.38. Spēcīgās finanšu krīzes, kas kopš 2007. gada augusta negatīvi ietekmē tirgus, ir atstājušas neizbēgamu iespaidu uz tirgus vērtību un to ienesīgumu. Pašreizējās krīzes laikā obligāciju portfeli ar augstāku kredītrisku nekā to bāzes indeksi cieta relatīvus zaudējumus tāpēc, ka pieauga starpība, ko izraisīja “bēgšana uz kvalitāti”, iegādājoties valdību obligācijas ar novērtējumu AAA.

Lai gan bāzes indekss netika sasniegts, pozitīvu absolūto gada ienesīgumu 3,1 % apmērā var uzskatīt par pozitīvu salīdzinājumā ar lielajiem privātajiem globālo obligāciju fondiem, no kuriem daudzi pieredzēja negatīvu kopējo ienesīgumu.

⁽¹³⁾ Padomes 1994. gada 31. oktobra Regula (EK, Euratom) Nr. 2728/94, ar ko izveido Garantiju fondu ārējai darbībai (OV L 293, 12.11.1994., 1. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK, Euratom) Nr. 89/2007 (OV L 22, 31.1.2007., 1. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Galvenokārt EIB, taču arī Euratom ārējā kreditēšana un EK makrofinansālās palīdzības aizdevumi trešām valstīm.

⁽¹⁵⁾ Pārvaldības nolīgums starp EIB un Eiropas Kopienu, kurā jaunākie grozījumi izdarīti 2002. gada 28. aprīlī un 2002. gada 8. maijā. Jaunu papildu nolīgumu parakstīja 2008. gada 25. februārī.

⁽¹⁶⁾ Tā kā Fonds nesedz aizdevumus un garantijas dalībvalstīm, summa, kas attiecas uz pievienošanās sarunvalstīm, bija jāatmaksā vispārējā budžetā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

10.39. Palāta konstatēja, ka 2007. gadā Garantiju fonds tika pārvaldīts apmierinoši.

LIKVIDĒJAMĀS EIROPAS OGĻU UN TĒRAUDA KOPIENAS
REVĪZIJAS REZULTĀTI

10.40. Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (EOTK) dibināšanas līgums zaudēja spēku 2002. gada 23. jūlijā, un EOTK aktīvus un pasīvus pārņēma Eiropas Kopiena⁽¹⁷⁾. Šie aktīvi un pasīvi to tīrībā vērtībā, kuru sauc par likvidējamo Eiropas Ogļu un tērauda kopienu (likvidējamo EOTK), ir novirzīti pētniecībai ogļu un tērauda nozarē.

10.41. Likvidējamās EOTK finanšu darbību pārtraukšana noris saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem, tostarp daudzgadu finanšu pamatnostādņēm.

10.42. Likvidējamās EOTK kopējie aktīvi 2007. gada 31. decembrī bija 2 152 miljoni EUR (2006. gada 31. decembrī – 2 174 miljoni EUR). Tīrā peļņa 2007. gadā bija 5,3 miljoni EUR (2006. gadā – 23,8 miljoni EUR). Tā galvenais iemesls bija zaudējumi no pārdošanai piejamo obligāciju pārdošanas un citi finanšu maksājumi⁽¹⁸⁾. Likvidējamās EOTK portfeļa ienesīgums 2007. gadā bija 2,13 %, bet salīdzinošā bāze, kuru izmantoja kā bāzes likmi, bija 2,75 %. Tādējādi salīdzinošais gada sniegums bija – 0,62 %, un tas neiekļaujas Komisijas noteiktajā pieņemamajā – 0,44 % diapazonā.

10.42. *Peļņas samazināšanās (18 miljoni euro) ir saistīta ar likvidēšanas darbībām ("Likvidējamā EOTK"); šis samazinājums galvenokārt ir radies tāpēc, ka ir samazinājusies kopējā summa atceltajām saistībām sakarā ar darbības budžetu (septiņi miljoni euro) un pieauguši citi finansālie izdevumi (11 miljoni euro), kas attiecas uz neto pašreizējās vērtības aprēķināšanu.*

Starpības diapazons ir vadības uzraudzības mehānisms, kas ir paredzēts, lai novērtētu Likvidējamās EOTK portfeļa ienesīguma izmaiņas, salīdzinot ar tā bāzes indeksu parastos apstākļos.

Tādā krīzes kontekstā kā pašreizējā krīze paaugstināta riska hipotekāro aizdevumu tirgū, kura sākās 2007. gada augustā, jāparedz, ka starpība var svārstīties nepierastā veidā, tādējādi neiekļaujoties diapazonos, ko aprēķina, pamatojoties uz senākiem datiem, kas iegūti periodos, kad krīžu nebija.

Lai gan bāzes indekss netika sasniegts, pozitīvu absolūto gada ienesīgumu 2,13 % apmērā var uzskatīt par pozitīvu salīdzinājumā ar lielajiem privātajiem globālo obligāciju fondiem, no kuriem daudzi pieredzēja negatīvu kopējo ienesīgumu.

IEPRIEKŠĒJO APSVĒRUMU PĒCPĀRBAUDE

10.43. Sk. **10.2. pielikumu.**

⁽¹⁷⁾ Protokols par EOTK Līguma termiņa noslēguma finansiālajām sekām un par Ogļu un tērauda izpētes fondu (OV C 80, 10.3.2001., 67. lpp.).

⁽¹⁸⁾ Jauno dalībvalstu ieguldījuma Ogļu un tērauda izpētes fondā tīrās pašreizējās vērtības svārstības un negatīvas izmaiņas atvasināto finanšu instrumentu patiesajā vērtībā.

10.1. PIELIKUMS

Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

Attiecīgā sistēma	Galvenie iekšējās kontroles mehānismi				Kopvērtējums
	Adekvāti pārbaudes saraksti	Ex ante pārbaudes	Revīzijas apliecinājumi	Ex post pārbaudes	
Publiskie iepirkumi			—	—	
Dotācijas, kas nav domātas pētniecības projektiem			—	—	
Dotācijas pētniecības projektiem					

Apzīmējumi

	Efektīvi
	Daļēji efektīvi
	Nav efektīvi
—	Neattiecas vai nav vērtēts

Darījumu pārbažu rezultāti

No parauga iegūtā aplēse par darījumu proporciju, kurā ir kļūdas	7,3 %
Kļūdu koeficients	Mazāk nekā 2 %

10.2. PIELIKUMS

Palātas iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaude

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbilde
<i>Riska kapitāla darbību pakāpeniska pārtraukšana</i>			
Pārskata par 2005. finanšu gadu 11.6.–11.13. punktā Palāta ziņoja par šādu piecu riska kapitāla darbību pakāpenisku pārtraukšanu: Eiropas Kopienas ieguldījumu partneri (ECIP), kuru pārvalda ĢD AIDCO, MEDIA programmas, kuras pārvalda ĢD INFSO, un trīs programmas, kuras pārvalda ĢD ECFIN (Venture consort, Eurotech Capital programma un Joint Venture programma). Palātas galvenie apsvērumi bija šādi:			
<i>ECIP programma</i>			
Komisijai nebija ievērojamu sekmju programmas slēgšanā, un 1 276 problemātiskākās lietas vēl nebija slēgtas. Vairākās lietās trūka svarīgas finanšu informācijas. Kļūdaini maksājumi netika pēc tam pārbaudīti un piedziņas rīkojumi vai nu netika pārbaudīti, vai arī netika izdoti. ĢD AIDCO 2006. gada martā aprēķināja, ka vēl atgūstamā summa ir 21 miljons EUR.	Komisija savā atbildē paziņoja, ka 2006. gada beigās visas lietas tiks pārskatītas, un Komisija varēs sniegt pilnīgus un ticamus finanšu pārskatus. Tai pat laikā ir ieviesti jauni un vienkāršoti slēgšanai paredzēti pārbaudes saraksti. 2007. gada 31. decembrī vēl nebija slēgtas 77 ECIP lietas, kuru kopējā summa bija 6,1 miljons EUR, kas bija segta ar 4,7 miljonu EUR vērtības samazinājumu.	Kaut arī lietu slēgšanā ir panākta virzība, Palāta vēl joprojām nevar apstiprināt ar ECIP saistīto finanšu pārskatu ticamību un pilnīgumu galvenokārt tāpēc, ka ir neskaidrības par darbību slēgšanu (nepabeigta tiesvedība, finanšu starpnieks pazaudējis saikni ar saņēmēju) un nekonsekvenču vērtēšanā, kuras galvenais iemesls ir nepareizi vērtības pielāgojumi. Nav iespējams noteikt ECIP programmas likvidācijas pabeigšanas datumu.	ECIP darbības pārtraukšana turpinājās 2007. gadā un 2008. gada pirmajā daļā. 2008. gada maija beigās ECIP nenoslēgtas bija palikušas 30 lietas satīdzinājumā ar 1 700 nepabeigtajām lietām 2005. gada martā. Kopš tā laika Komisija ir atguvusi vairāk nekā 31,5 miljonus euro. Dažu sadarbības partneru darbības izsekošana prasa sarežģītu izmeklēšanu un ievērojamu laika patēriņu. Šo izmeklēšanu laikā no partneriem iegūtā informācija mums liek pārskatīt skaitļus. Tā kā šie skaitļi bieži tiek apšaubīti, mēs pārskatām grāmatvedības datus tikai tad, kad ir sasniegts apmierinošs ticamības līmenis.
<i>MEDIA programmas</i>			
Audiovizuālajai nozarei piešķirtajiem aizdevumiem un subsīdijām piemēroja īpaši kompleksus noteikumus, kuru izpilde ilgtermiņā ir nepārtraukti jāuzrauga. Līdz 2005. gadam Komisijas vārdā Media II programmu administrēja Tehniskās palīdzības birojs. Palāta konstatēja, ka par finanšu operācijām pirms 2001. gada Komisijas dienestiem nebija ne detalizētas grāmatvedības informācijas par programmu, ne arī revidentu apliecinājuma par attiecīgajiem finanšu darījumiem. Par jaunākiem darījumiem dokumenti bieži vien bija nepilnīgi un nebija veiktas pietiekamas pārbaudes, un tā rezultātā dažos gadījumos piedziņas rīkojumi nebija izdoti laicīgi.	MEDIA programmu lietu pārvaldību 2006. gada 1. janvārī pārņēma jaunā Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (EACEA). EACEA ir ieviesusi īpašas procedūras, pilnveidojusi uzraudzības sistēmu, standartizējusi lietu dokumentāciju un izveidojusi datubāzi, kurai jāsniedz detalizēta informācija par katras lietas finansiālo stāvokli.	Datubāzes izveide MEDIA programmu pārvaldībai 35,5 miljonu EUR apmērā (attiecīgais vērtības samazinājuma segums ir 24,85 miljoni EUR) ir liels sasniegums, tomēr šajā datubāzē atrada neprecizitātes, un ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi.	Komisija ņem vērā Palātas piezīmi par datubāzes ieviešanu. Komisija atzīst, ka Palātas konstatējumu rezultātā ir samazināta potenciālo aktīvu valorizācija no 35,5 miljoniem euro līdz 35,0 miljoniem euro. Komisija plāno veikt šo aktīvu pārskatīšanu, lai noteiktu, vai to raksturošana ar jēdzienu "potenciāli" atbilstu līdz šim lietotajiem grāmatvedības principiem.

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Komisijas atbilde
ECFIN programmas			
Trīs GD ECFIN pārvaldīto programmu (<i>Venture Consort</i> , <i>Eurotech Capital</i> programma un <i>Joint Venture</i> programma) revīzijā atklājās nepilnības šo programmu pārvaldībā, pēc pārbaudē un slēgšanā.	Komisija savā atbildē norādīja uz aktīvas un vispārējas stratēģijas īstenošanu atlikušo lietu slēgšanā. Komisija uzskata, ka tai ir pamatota pārliecība par to datu precizitāti un pilnīgumu, kas saistīti ar attiecīgajām trim programmām.	<i>Eurotech</i> programma 2007. gada beigās bija pilnībā slēgta. Divi <i>Venture Consort</i> projekti joprojām nav pabeigti (sākotnējais ieguldījums 0,4 miljoni EUR) un <i>Joint Venture</i> programmai ir četri nepabeigti projekti (sākotnējais ieguldījums 1,1 miljons EUR). Summas ir pilnībā norakstītas, un Palāta pārskatus apstiprināja.	Komisija piekrīt Palātas veiktajai 2007. gada situācijas analīzei. Pa to laiku 2008. gadā Komisija ir slēgusi divus nākamos projektus – vienu <i>Venture Consort</i> programmā un otru – <i>Joint Venture</i> programmā.

11. NODAĻA

Administratīvie un citi izdevumi ⁽¹⁾

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ievads	11.1.–11.4.
Administratīvo izdevumu un atsevišķu darbības izdevumu raksturojums	11.3.–11.4.
Īpašais izvērtējums saistībā ar ticamības deklarāciju	11.5.–11.25.
Revīzijas tvērums	11.5.
Īpaši apsvērumi	11.6.–11.25.
Algām piemērojamais reizināšanas koeficients	11.7.–11.11.
Parlaments	11.12.–11.13.
Padome	11.14.
Komisija	11.15.–11.18.
Eiropas Kopienų Tiesa	11.19.
Revīzijas palāta	11.20.
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	11.21.
Reģionu komiteja	11.22.
Eiropas Ombuds	11.23.
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs	11.24.
Vispārīgi secinājumi	11.25.
Eiropas Savienības aģentūras	11.26.–11.27.
Eiropas skolas	11.28.–11.29.

⁽¹⁾ Sk. 11.1. punktu.

PALĀTAS APSVĒRUMI

IEVADS

11.1. Šajā nodaļā aplūkoti Palātas konstatējumi, kā to paredz Finanšu regulas 1. pants ⁽²⁾, par iestāžu administratīvajiem izdevumiem, kuri iekļauti finanšu shēmas 5. kategorijā ("Administrācija") ⁽³⁾, Komisijas papildu administratīviem izdevumiem, kuri nav iekļauti iepriekšminētajā kategorijā ⁽⁴⁾, un darbības izdevumiem saistībā ar 24.–27. un 29. sadaļu Eiropas Kopienu vispārējā budžeta Komisijas iedaļā ⁽⁵⁾. Maksājumi 2007. gadā sasniedza 8 230 miljonus EUR. Maksājumu sadalījums iepriekš minētajās jomās ir sniegts **11.1. grafikā**, bet attiecībā uz iestādēm – **11.1. tabulā**.

11.2. Šajā nodaļā aplūkoti arī aģentūru un citu decentralizēto struktūru un Eiropas skolu izdevumi.

Administratīvo izdevumu un atsevišķu darbības izdevumu raksturojums

11.3. Apropriācijas administratīvajiem izdevumiem iestādes pārvalda tieši, un tās izmanto iestāžu darbinieku algām, pabalstiem un pensijām, kā arī nomas maksām, iepirkumiem un dažādiem citiem izdevumiem.

11.4. Palātas agrāk veiktās revīzijas liecināja, ka konstatētās kļūdas nebija būtiskas. Iepriekšējos gada pārskatos formulēto apsvērumu pēc pārbaude ir izklāstīta **11.2. pielikumā**.

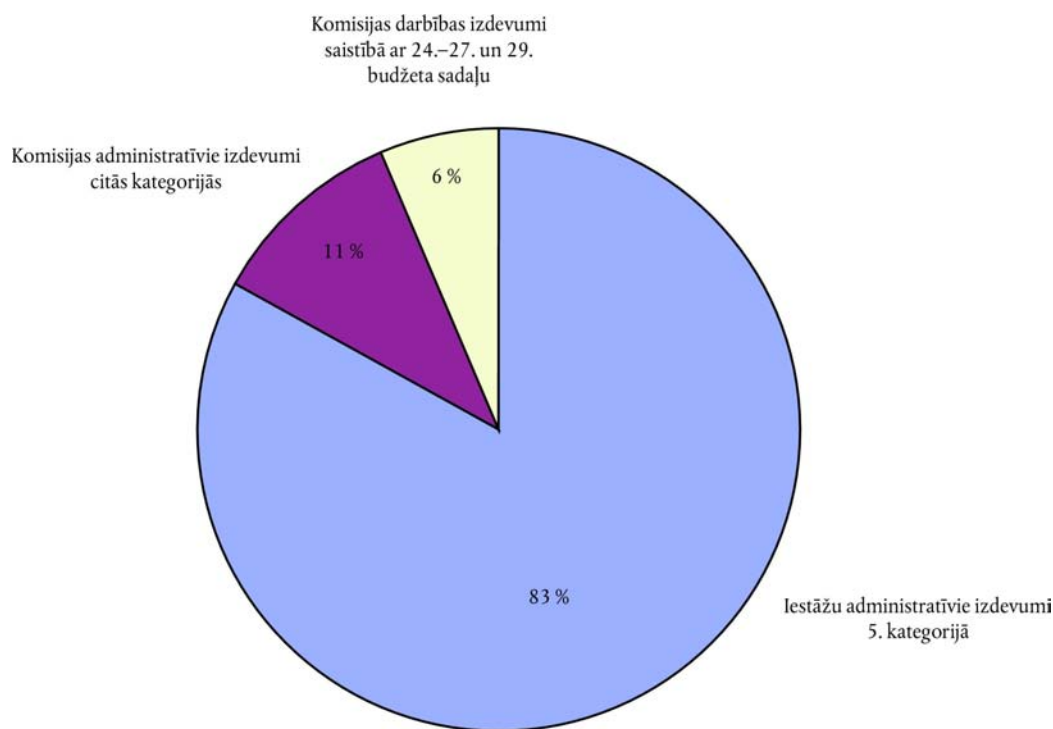
⁽²⁾ Eiropas Parlaments, Padome, Komisija, Eiropas Kopienu Tiesa, Revīzijas palāta, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Reģionu komiteja, Eiropas Ombuds, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Iestāžu nolīgums par budžeta disciplīnu un pareizu finanšu pārvaldību (OV C 139, 14.6.2006.).

⁽⁴⁾ Finanšu regulas 41. panta 2. punkts paredz, ka vispārējā budžeta Komisijas iedaļā administratīvās apropriācijas vienai sadaļai iekļauj vienā nodaļā. Katras sadaļas apropriācijas ir iekļautas 01. nodaļā. Ne visas no šīm administratīvajām apropriācijām attiecas uz 5. kategoriju, dažas no tām attiecas uz citām finanšu shēmas kategorijām.

⁽⁵⁾ 24. sadaļa "Krāpšanas apkarošana", 25. sadaļa "Komisijas politikas koordinācija un juridiskās konsultācijas", 26. sadaļa "Komisijas administrācija", 27. sadaļa "Budžets" un 29. sadaļa "Statistika".

11.1. grafiks – Maksājumu sadalījums jomās

Maksājumi kopā 2007. gadā: 8 230 miljoni EUR

Avots: 2007. gada pārskati.

11.1. tabula – Maksājumi 2007. gadā

	(miljonos EUR)
Eiropas Parlaments	1 329
Padome	558
Komisija	4 333
Eiropas Kopienu Tiesa	265
Revīzijas palāta	107
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	109
Reģionu komiteja	68
Eiropas Ombuds	7
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs	4
Finanšu shēmas 5. kategorija	6 780
Komisijas administratīvie izdevumi citās kategorijās ⁽¹⁾	932
Komisijas darbības izdevumi ⁽¹⁾	518
Kopā	8 230

⁽¹⁾ 2006. gadā šie izdevumi apskatīti Palātas attiecīgā finanšu gada pārskata citās nodaļās.

PALĀTAS APSVĒRUMI

ĪPAŠAIS IZVĒRTĒJUMS SAISTĪBĀ AR TICAMĪBAS
DEKLARĀCIJU**Revīzijas tvērums**

11.5. Lai sagatavotu īpašo izvērtējumu saistībā ar ticamības deklarāciju, Palāta pārbaudīja 11.1. punktā minētajiem izdevumu pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Revīzijā pārbaudīja statistiski reprezentatīvu paraugu ar 56 darījumiem, kurus izraudzījās no visiem iepriekš minētajiem izdevumiem, kā arī pārbaudīja papildus atlasītos darījumu paraugus par tiem jautājumiem, saistībā ar kuriem iepriekšējās revīzijās konstatēja konkrētus riskus⁽⁶⁾. Palāta izvērtēja arī iestāžu piemērotās pārraudzības un kontroles sistēmas, lai noskaidrotu, vai tās atbilst Finanšu regulas prasībām.

Īpaši apsvērumi

11.6. 2007. gadā visas iestādes apmierinoši īstenoja Finanšu regulā paredzētās pārraudzības un kontroles sistēmas, un pārbaudītajos darījumos nebija būtisku likumības un pareizības kļūdu. Tomēr Palāta vērš uzmanību uz turpmāk minētajiem konstatējumiem, kurus attiecīgajām iestādēm vajadzētu ņemt vērā, lai arī tie nav būtiski saistībā ar 11.25. punktā izklāstītajiem vispārīgajiem secinājumiem.

Algām piemērojamais reizināšanas koeficients

11.7. 2004. gada 1. maijā spēkā stājušos Civildienesta noteikumu XIII pielikuma 7. pants paredz pakāpenisku jaunās algu tabulas piemērošanu, izmantojot reizināšanas koeficientu, kas samazina pirms 2004. gada 1. maija ieceltā ierēdņa pamatalgu attiecībā pret jauno algu tabulu.

11.8. Civildienesta noteikumu 5. punkta 5. pantā ir teikts, ka "vienādi amatā iecelšanas nosacījumi un dienesta karjera attiecas uz visiem ierēdņiem, kuri strādā vienā un tai pašā funkciju grupā". Turpmāk izklāstītie konstatējumi norāda uz to, ka tas tā nav attiecībā uz reizināšanas koeficienta piemērošanu.

11.7.–11.11. EIROPAS PARLAMENTA ATBILDE

Lai nodrošinātu pāreju no vecajām uz jaunajām algu likmēm, ko piemēro ES iestāžu pastāvīgajiem un pagaidu darbiniekiem, ar Civildienesta noteikumu XIII pielikuma 7. pantu tika ieviests sarežģīts mehānisms, kurā nozīmīga loma ir reizināšanas koeficientiem. Minētā mehānisma sarežģītību vēl pastiprināja tas, ka tas iekļauts ļoti neskaidrā (un pat pretrunīgā) tekstā un tādējādi rada neviennozīmīgas interpretācijas iespējas. Lai gan Parlaments 2005. gadā, kad tam bija jāizstrādā noteikumi attiecībā uz turpmākajiem iestādes darbinieku paaugstinājumiem, labprāt būtu izmantojis iestādēm kopīgas vadlīnijas vai vienošanos par šā mehānisma izmantošanu, tādu nebija. Piemērojot sistēmu pēc savas izpratnes, Parlaments apzinājās milzīgās grūtības un novirzes no normas, ko izraisa pārlietu ilgs pārejas periods (un ņēma vērā Komisijas pirms reformas stāšanās spēkā sagatavoto paskaidrojošo dokumentu,

⁽⁶⁾ Reizināšanas koeficienta piemērošana darbinieku algas aprēķinā, līgumdarbinieku nodarbināšana un maksājumi par pārnestajām apropriācijām.

PALĀTAS APSVĒRUMI

11.9. Jauno reizināšanas koeficientu aprēķina pēc pirmā paaugstinājuma amatā un turpmāk pārrēķina reizi divos gados saskaņā ar algas pieaugumu, kas izriet no algu tabulas. Visās iestādēs, izņemot Parlamentu, darbinieki nesaņem pilnu algu, kas norādīta algu tabulā kā pamatalga, ja pārrēķinātais reizināšanas koeficients ir mazāks par 1. Parlaments piemēro reizināšanas koeficientu, kas vienlīdzīgs ar 1, divus gadus pēc pirmā paaugstinājuma amatā visiem tiem darbiniekiem, kuriem reizināšanas koeficients ir mazāks par 1 pēc šā paaugstinājuma. 2007. gadā bija 503 šādi gadījumi. Šādas procedūras rezultātā izdevumi palielinājās salīdzinājumā ar to procedūru, kuru piemēro pārrēķinātās iestādes.

11.10. Ja pēc paaugstinājuma amatā aprēķinātais reizināšanas koeficients ir lielāks par 1, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja saglabā šo reizināšanas koeficientu divus gadus pēc paaugstinājuma amatā līdz pirmajai izvirzīšanai augstākā līmenī. Tikmēr pārrēķinātās iestādes samazina šo reizināšanas koeficientu līdz 1 pēc pirmās izvirzīšanas augstākā līmenī un to reizināšanas koeficienta daļu, kas pārsniedz 1, atspoguļo darba stāža algas līmenī. Turpinot piemērot reizināšanas koeficientu, kas lielāks nekā 1, tai vietā, lai atlikumu virs 1 atspoguļotu darba stāža konkrētajā algas līmenī, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja dod saviem darbiniekiem finansiālu priekšrocību, ko citas iestādes nedara.

kurā divējādo algu sistēmu bija paredzēts pārtraukt līdz 2006. gadam). Pašlaik ir skaidrs, ka citas iestādes ir izmantojušas atšķirīgu pieeju, tomēr Parlaments pārejas perioda saīsināšanu uzskatīja par mērķi, uz kuru vērts tiekties. Jāņem vērā, ka abām sistēmām ir tendence saplūst salīdzinoši ātri, it īpaši pēc tam, kad ir notikusi otrā paaugstināšana amatā. Jebkurā gadījumā pašreizējās prakses korekcija var izraisīt ievērojamas juridiskas problēmas.

Tomēr ģenerālsēkretārs izveidos administratīvu darba grupu, kuras uzdevums būs padziļināti izpētīt šo jautājumu un vajadzības gadījumā ierosināt attiecīgas korekcijas.

11.10. EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAS ATBILDE

Komiteja apzinās, ka dažas no ES iestādēm izmanto metodi, ar ko pēc pakāpes pirmā paaugstinājuma reizināšanas koeficientu pārvērs vienībā, kas lielāka par 1 "atbilstīgi" darba stāžam. Tomēr Komiteja nav pārliecināta, ka šis būtu labākais Civildienesta noteikumu interpretēšanas veids.

Šajā sakarā Komitejas rīcībā ir informācija par vairāku Komisijas darbinieku sūdzībām atbilstoši Civildienesta noteikumu 90. panta 2. punktam un vienu oficiālu pārsūdzību, kas iesniegta Eiropas Kopienų Tiesā (F-22/07, L/Commission).

Tādēļ Komiteja turpina piemērot līdzšinējo praksi, līdz būs zināms Tiesas nolēmums. Iestādes interešu aizsardzības nolūkā Komitejas atbildīgās amatpersonas ir informētas par pašreizējās prakses iespējamo pārskatīšanu. Komiteja pieskaņos savu praksi Tiesas nolējumam, vajadzības gadījumā ar atpakaļejošu datumu. Tādējādi, ja arī pārrēķinātās iestādes tiks aicinātas piemērot šādu praksi, arī uz Komitejas personālu attieksies tādi paši noteikumi kā uz pārrēķinātajām ES iestādēm.

Komiteja kopš jauno Civildienesta noteikumu stāšanās spēkā (2004., 2005., 2006. un 2007. gads) no paaugstināšanas amatā kopējiem 237 gadījumiem 25 gadījumos attiecībā uz ierēdņiem piemērots reizināšanas koeficients, lielāks par 1.

PALĀTAS APSVĒRUMI

11.11. Lai nodrošinātu pareizu un likumīgu Civildienesta noteikumu piemērošanu visās iestādēs un tādejādi arī vienlīdzīgu attieksmi pret personālu, visām iestādēm ir vienādi jāinterpretē un jāīsteno Civildienesta noteikumi par reizināšanas koeficientu.

Parlaments**Maksājumi par pārnestajām apropriācijām**

11.12. Parlaments 2006. gada 20. decembrī parakstīja līgumu par augstas izšķirtspējas apraides kameru piegādi D5 ēkai Briselē. Līgumā bija paredzēts, ka galīgais maksājums 30 % apmērā no kopējās cenas ir veicams pēc aprīkojuma saņemšanas un uzstādīšanas. Galīgo maksājumu EUR 1 486 598 apmērā, kas ietvēra iepriekš minētos 30 % (EUR 637 111) veica 2007. gada 19. decembrī. Lai gan aprīkojums bija saņemts, dokumentā, kurā atspoguļota preču galīgā pieņemšana un kas datēts ar 2007. gada 17. decembri, ir norādīts, ka uzstādīšana uz vietas nenotiks ātrāk kā 2008. gada jūnijā. Galīgo maksājumu (30 %) nevajadzēja veikt, jo tas vēl nebija jāveic atbilstoši noslēgtajam līgumam, un attiecīgo no 2006. gada pārnesto apropriāciju summu vajadzēja atcelt, bet visiem maksājumiem 2008. gadā vajadzēja izmantot 2008. gada budžeta apropriācijas.

Iepriekšējos gada pārskatos formulēto apsvērumu pēcpārbaude

11.13. Revīzija deva pamatu piezīmēm par darbībām un lēmumiem, kuri veikti pēc apsvērumiem iepriekšējos gada pārskatos par komandējumos radušos izmitināšanas izmaksu atlīdzināšanu, piemaksām par palīdzību Eiropas Parlamenta deputātiem un papildu pensiju shēmu Eiropas Parlamenta deputātiem, sk. **11.2. pielikumu**.

Padome**Iepriekšējos gada pārskatos formulēto apsvērumu pēcpārbaude**

11.14. Revīzija deva pamatu piezīmēm par darbībām, kuras veiktas pēc apsvērumiem iepriekšējos gada pārskatos par samaksu saistībā ar piešķirto papildu kārtējo atvaļinājumu, kas nav izmantots, sk. **11.2. pielikumu**.

11.12. EIROPAS PARLAMENTA ATBILDE

D5 ēkai Briselē paredzēto augstas izšķirtspējas apraides kameru pirkuma līgumā paredzēts, ka pēdējo maksājumu 30 % no kopējās summas veic pēc visu iekārtu saņemšanas un uzstādīšanas.

Saņemšanu apstiprināja 2007. gada 17. decembrī, bet uzstādīšana netika veikta, jo ēka nebija pieejama.

Pēdējo maksājumu veica 2007. gada 19. decembrī, ņemot vērā šādus apstākļus un nosacījumus: visu kameru darbības pārbaudi pielīdzināja to uzstādīšanai; līgumā paredzēto divu gadu garantiju, kuras darbības ilgums rēķināts no saņemšanas brīža, pagarināja par sešiem mēnešiem; piegādātājs apņēmas uzstādīt iekārtas, tiklīdz ēka būs pieejama.

Kredītrīkotājs šos nosacījumus uzskatīja par pietiekamiem, lai ļautu veikt pēdējo maksājumu, izmantojot no 2006. gada pārnestās apropriācijas.

PALĀTAS APSVĒRUMI

Komisija ⁽⁷⁾**Nomas izdevumi (ĢD RELEX)**

11.15. Pamatojoties uz mutisku vienošanos, iznomātāja labā tika nomaksāti pilsētas nodokļi aptuveni EUR 44 000 apmērā par Komisijas pārstāvniecības nomāto ēku, taču Finanšu regulas 88. pantā ir noteikts, ka līgumi ir slēdzami rakstiski. Iznomātājam nosūtīja pieprasījumu atlīdzināt šo summu, taču šis pieprasījums nebija sagatavots kā parādzīme, kā tas paredzēts Finanšu regulas īstenošanas kārtības 78. panta 3. punktā (proti, nebija noteikts termiņš parāda atmaksai, un parādnieks netika informēts par to, ka, ja parāda atmaksa netiks veikta, līdzekļu atgūšanu var veikt, izmantojot ieskaitu), kā arī netika izveidots iekasēšanas rīkojums. Iepriekš minēto noteikumu neievērošana apdraudēja Eiropas Savienības finansiālās intereses. Ja pārstāvniecība būtu izsniegusi savlaicīgu un pareizi sagatavotu parādzīmi, prasījumu būtu bijis iespējams izpildīt ar ieskaitu no gada nomas maksas par 2008. gadu.

Maksājumi par pārnestajām apropriācijām (OIL)

11.16. Lai izvairītos no pārnesto apropriāciju atcelšanas, 2007. gada decembrī Infrastruktūras un apgādes birojs Luksemburgā samaksāja piekto avansu EUR 55 000 apmērā par ēkas apkalpošanas un uzturēšanas izdevumiem. Saskaņā ar nomas līgumu bija jāmaksā tikai četri ceturkšņa avansa maksājumi. Tā kā papildu avansa maksājums neatbilda pienācīgi uzņemtai saistībai (Finanšu regulas 9. panta 4. punkts), to nevajadzēja veikt un attiecīgā pārnesto apropriāciju summa bija jāanulē.

⁽⁷⁾ Komisijā par lielāko daļu administratīvo izdevumu atbild šādi dienesti: Personāla un administrācijas ģenerāldirektorāts (ĢD ADMIN), Rakstiskās tulkošanas ģenerāldirektorāts (ĢD DGT), Mutiskās tulkošanas ģenerāldirektorāts (SCIC), Preses un sakaru ģenerāldirektorāts (ĢD COMM), Ārējo sakaru ģenerāldirektorāts (ĢD RELEX), Infrastruktūras un apgādes birojs Luksemburgā (OIL), Infrastruktūras un apgādes birojs Briselē (OIB), Atsevišķo maksājumu pārvaldīšanas un maksājumu birojs (PMO), Eiropas Kopienų Personāla atlases birojs (EPSO) un Publikāciju birojs (OPOCE).

11.15. KOMISIJAS ATBILDE

Komisija pieņem iebildumu, ka attiecīgā pārstāvniecība nav ievērojusi atbilstošas administratīvās un finanšu procedūras. Pašreiz tiek rūpīgi pārskatītas vadības un pārraudzības sistēmas deleģācijā, un vajadzības gadījumā tiks veikti attiecīgi pasākumi.

Attiecībā uz pilsētas nodokļu nomaksu nomātās ēkas īpašnieka vārdā Komisija piekrīt Revīzijas palātai, ka pārstāvniecībai šajā sakarā būtu vajadzējis ietvert īpašu klauzulu apakšnomas līgumā.

Attiecībā uz iekasēšanas rīkojuma un maksājuma termiņa neesamību Komisija pieņem Revīzijas palātas novērojumus un piezīmes, jo nav tikušas piemērotas Finanšu regulā un tās īstenošanas kārtībā noteiktās atbilstošas procedūras.

Tomēr pārstāvniecība šo jautājumu risināja un atguva visu priekšapmaksas summu (2008. gada 14. aprīlī nomātās ēkas īpašnieks pārstāvniecībai atmaksāja kopsummu, kas līdzvērtīga EUR 44 000). Pēc šā atmaksājuma Komisija praktiski necieš nekādas finansiālas sekas, lai gan atbilstošas procedūras nav tikušas ievērotas.

11.16. KOMISIJAS ATBILDE

OIL pārvalda tikai administratīvās apropriācijas, kas atbilstoši Finanšu regulas 179. panta 1. punktam ir nediferencētās asociācijas. Šajā sakarā apropriācijas, kas atbilst pienācīgi uzņemtām saistībām, finanšu gada beigās var pārnest tikai uz nākamo gadu (Finanšu regulas 9. panta 4. punkts).

Attiecīgās ēkas nomas līgumā attiecībā uz izmaksu pārskatiem ir paredzēti četri avansa maksājumi un viens galīgais pārskats. 2007. gada beigās OIL saņēma informāciju, ka šīs ēkas kopīpašnieki ir noraidījuši 2006. gada galīgo izmaksu pārskatu, ko bija sastādījis mājas pārvaldnieks. Saskaņā ar aplēsēm vēl ir jāsamaksā vairāk nekā EUR 55 000.

Lai divas reizes neietekmētu budžeta gada pārskata principu, proti, vienu reizi attiecībā uz 2006. gada pārnestajām apropriācijām, kas tiktu anulētas, un otru reizi – attiecībā uz 2008. gada apropriācijām, OIL vēstulē lūdza mājas pārvaldnieku atgūt papildu avansu EUR 55 000 apmērā. 2008. gada jūnija sākumā vēl nebija apstiprināts galīgais pārskats 2006. gadam.

PALĀTAS APSVĒRUMI

Algu maksājumi (PMO)

11.17. Veicot *ex post* pārbaudes, Atalgojuma un individuālo tiesību birojs (PMO) atklāja, ka 2007. gada janvārī kļūdas dēļ datnes apstrādē 118 bijušajiem pagaidu darbiniekiem izmaksāja kopsummā vairāk nekā EUR 365 000, lai gan viņi vairs nestrādāja Komisijā. Šo kļūdu neatklāja *ex ante* pārbaudēs pirms algu galīgās izmaksāšanas, un tas norāda uz to, ka algu izmaksāšanas process kontrolē nepietiekami. Līdzekļu atgūšana vēl joprojām noris 2008. gadā.

11.17. KOMISIJAS ATBILDE

Laikā, kad notika šis incidents, lielāko daļu algu aprēķinos izmantoto datu pārsūtīja no Sysper (personāla datu pārvaldības sistēma, kas kopš tā laika aizstāta ar Sysper 2) uz algu aprēķina sistēmu NAP.

2006. gada 28. decembrī datu korekcija Sysper pati par sevi bija kļūdaina, kā rezultātā radās kļūdas pārsūtītajos datos. Tas netika konstatēts *ex ante* pārbaudēs, jo tās jau līdz minētajai dienai bija notikušas, un to neatklāja arī parastie vēlinās kontroles mehānismi, jo bija brīvdienas laiks un dienestos uz vietas bija maz darbinieku.

Kļūdu atklāja līdz janvāra vidum, bet attiecīgās summas jau bija izmaksātas bijušajiem pagaidu darbiniekiem. Lielākajā daļā gadījumu līdzekļu atgūšana nesagādāja problēmas, un pašreiz (2008. gada jūlijā) no 118 lietām pabeigtas nav tikai deviņas (ieskaitot atmaksājumus pa daļām).

Iesaistītajiem dienestiem ir atgādināts par darba instrukciju ievērošanu saistībā ar vēlinās iejaukšanās termiņiem, un ir pagarināts laikposms starp pēdējām *ex ante* pārbaudēm un algu galīgo izmaksu.

Nemot vērā ārkārtas apstākļus, Komisija uzskata, ka nav neapstrīdama pamata secinājumam, ka šis gadījums liecina par pietiekamas kontroles trūkumu.

Iepriekšējos gada pārskatos formulēto apsvērumu pēcpārbaude

11.18. Revīzija deva pamatu piezīmēm par darbībām, kuras veiktas pēc apsvērumiem iepriekšējos gada pārskatos saistībā ar komandējumos radušos izmitināšanas izmaksu atlīdzināšanu un ģimenes pabalstiem, sk. **11.2. pielikumu**.

Eiropas Kopienų Tiesa

Līgumdarbinieki

11.19. Revīzijā konstatēja, ka Eiropas Kopienų Tiesas Administratīvās komitejas lēmums par līgumdarbinieku atlasi un nodarbināšanu neparedz atlases procedūru "līgumdarbiniekiem palīguzdevumiem" (Eiropas Kopienų Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 3.b pants). Tādējādi nepastāv Eiropas Kopienų Tiesas apstiprinātas oficiālas atlases procedūras īstenošana līgumdarbinieku atlasei, lai aizvietotu darbiniekus, kuri nevar pildīt savus darba pienākumus. Piemēram, ja rakstiskās tulkotājas dienestam ir jāaizvieto tulkotāji, kas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, līgumdarbinieku izvēle attiecīgo darbinieku aizvietošanai ir konkrētā dienesta vadītāja ziņā. Tā kā nav konkrētu atlases procedūru "līgumdarbiniekiem palīguzdevumiem" (tostarp, piemēram, par atlases komiteju izmantošanu), Eiropas Kopienų Tiesā piemērotie noteikumi nenodrošina to, lai pilnībā būtu

11.19. EIROPAS KOPIENU TIESAS ATBILDE

Kopienų Tiesa parasti pieņem darbā "3.b panta" līgumdarbiniekus, vai nu lai aizstātu ierēdņus vai pagaidu darbiniekus, kuri atrodas maternitātes vai slimības atvaļinājumā, vai arī, izņēmuma gadījumā, nodrošinot papildu darbiniekus, lai palīdzētu veikt neparasti lielu darba apjomu kādā noteiktā jomā. Šāda nodarbināšana parasti ir īslaicīga. Turklāt vairumā gadījumu šāda vajadzība attiecas uz specializētiem darbiniekiem (piemēram, juristi lingvisti), kas nav gatavi nekavējoties ierasties Luksemburgā uz īstermiņa darba līgumu.

Šie divi apstākļi – īss darba līguma termiņš un kvalificētu pretendentu trūkums – izskaidro, kādēļ līdz šim "3.b panta" līgumdarbinieku pieņemšanai darbā nav formāli piemērotas īpašas atlases procedūras.

PALĀTAS APSVĒRUMI

ievēroti Eiropas Kopienų Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 82. panta 1. punktā ⁽⁸⁾ minētie noteikumi un būtu izskauts neobjektīvas atlases risks.

Mums nav zināms neviens gadījums, par kuru varētu sacīt, ka lēmumu par pieņemšanu darbā varēja ietekmēt neobjektīvi apstākļi. Konkrēti, saistībā ar maternitātes atvaļinājumā esošo juristu lingvistu aizstāšanu tulkošanas nodaļās, uz ko norāda Revīzijas palāta, lēmumu par visu "3.b panta" līgumdarbinieku pieņemšanu darbā, pamatojoties uz nodaļas vadītāja priekšlikumu, pieņēma institūcija, kas pilnvarota noslēgt līgumus (proti, Tiesas sekretārs), pēc apspriešanās ar tulkošanas ģenerāldirektoru. Bieži vien tika izmantotas ad hoc atlases procedūras. Visi darbinieki, kas pieņemti darbā šiem palīguzdevumiem, atbilda amata prasībām par juridisko kvalifikāciju, valodu prasēm un juridisko tekstu tulkošanas pieredzi.

Revīzijas palāta

11.20. Revīzijas palātu revidē neatkarīga ārējo revidentu komercsabiedrība ⁽⁹⁾, kura ir sagatavojusi neatkarīgu ticamības ziņojumu par Palātas resursu likumīgu un pareizu izmantošanu un īstenotajām kontroles procedūrām no 2007. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim. Ziņojumā teikts, ka revidenti uzskata, ka, viņuprāt, "uzmanības lokā nenonāca nekas tāds, kas liktu domāt, ka visos būtiskajos aspektos, un pamatojoties uz (noteiktiem) kritērijiem, a) Palātai piešķirtie resursi nav izlietoti tiem paredzētajiem mērķiem un b) ieviestās kontroles procedūras nesniedz garantijas, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu finanšu darbību atbilstību piemērojamajiem normatīvajiem aktiem un noteikumiem". Šo ziņojumu publicēs Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja

11.21. Neskaitot 11.10. punktā minēto gadījumu, revīzija nedeva pamatu nozīmīgu apsvērumu formulēšanai.

Reģionu komiteja

11.22. Revīzija nedeva pamatu nozīmīgu apsvērumu formulēšanai.

⁽⁸⁾ "Līgumdarbiniekus izvēlas, aptverot pēc iespējas plašāku ģeogrāfisko teritoriju, no Eiropas Kopienų dalībvalstu pilsoņiem neatkarīgi no viņu rases vai etniskās izcelsmes, politiskajiem, filozofiskajiem vai reliģiskajiem uzskatiem, dzimuma vai seksuālās orientācijas, neņemot vērā viņu ģimenes stāvokli."

⁽⁹⁾ PricewaterhouseCoopers, Société à responsabilité limitée, Réviseur d'Entreprises.

PALĀTAS APSVĒRUMI

Eiropas Ombuds

11.23. Revīzija nedeva pamatu nozīmīgu apsvērumu formulēšanai.

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs

11.24. Revīzija nedeva pamatu nozīmīgu apsvērumu formulēšanai.

Vispārīgi secinājumi

11.25. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka 11.1. punktā minētajiem izdevumiem pakārtotajos darījumos nav būtisku kļūdu un esošās pārraudzības un kontroles sistēmas atbilst Finanšu regulas prasībām.

EIROPAS SAVIENĪBAS AĢENTŪRAS

11.26. Par Eiropas Savienības aģentūru un citu satelītorganizāciju revīziju sagatavo īpašus gada ziņojumus, kurus publicē atsevišķi *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. 2007. gadā Eiropas Revīzijas palāta revidēja 27 aģentūras. Aģentūru kopējais 2007. gada budžets bija 1 243,5 miljoni EUR. Galvenie dati par aģentūrām ir sniegti **11.2. tabulā**.

11.27. Palāta sniedza atzinumus bez piezīmēm par visu revidēto aģentūru ⁽¹⁰⁾ pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību, izņemot Eiropas Policijas akadēmiju ⁽¹¹⁾ un Eiropas GNSS uzraudzības iestādi ⁽¹²⁾.

⁽¹⁰⁾ Palātas gada ziņojumi par aģentūru pārskatiem, izņemot *Euratom* Apgādes aģentūru, ir sniegti tīmekļa vietnē <http://www.eca.europa.eu>, un tos publicēs arī *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

⁽¹¹⁾ Atzinums ar piezīmi par pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

⁽¹²⁾ Atteikums sniegt atzinumu par pārskatu ticamību.

PALĀTAS APSVĒRUMI

EIROPAS SKOLAS

11.28. Palāta īpašos gada ziņojumus par Eiropas skolām (tos npublicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*) iesniedz Eiropas skolu Valdei un skolu direktoriem. Skolu 2007. gada budžetu, kas bija 240,7 miljoni EUR, galvenokārt finansēja ar Komisijas dotāciju (129,2 miljoni EUR) un dalībvalstu iemaksām (51,9 miljoni EUR) ⁽¹³⁾. Galvenie dati par Eiropas skolām sniegti **11.3. tabulā**.

11.29. Palāta neatklāja būtiskas kļūdas, kas liktu apšaubīt Palātas pārbaudīto pārskatu ticamību un šiem pārskatiem pakārtoto darbījumu likumību un pareizību.

⁽¹³⁾ Avots: Eiropas skolu 2008. gada budžeta Vispārējais ievads.

11.2. tabula – ES aģentūras – Galvenie dati

Eiropas Savienības aģentūras un citas decentralizētās struktūras	Centrālais birojs	Pirmais finansiālās autonomijas gads	Budžets ⁽¹⁾ (miljonos EUR)		Apstiprināto amata vietu skaits	
			2007	2006	2007	2006
Aģentūras						
Euratom Apgādes aģentūra	Luksemburga	1960	0,3	0,2	—	—
Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs	Saloniki	1977	17,4	16,8	97	95
Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds	Dublina	1977	20,2	19,8	94	94
Eiropas Vides aģentūra	Kopenhāgena	1994	35,1	37,1	116	115
Eiropas Izglītības fonds	Turīna	1994	25,5	27	100	105
Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs	Lisabona	1995	13,8	13	82	77
Eiropas Zāļu aģentūra	Londona	1994	163,1	139	441	424
Eiropas Savienības Iestāžu tulkošanas centrs	Luksemburga	1995	46,1	40,9	200	189
Kopienas Augu šķirņu birojs	Anžēra	1995	13,4	11,2	42	41
Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs	Alikante	1995	276	211,7	647	675
Eiropas Aģentūra drošībai un veselības aizsardzībai darbā	Bilbao	1996	14,9	14,1	42	40
Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra ⁽²⁾	Vīne	1998	14,5	9,4	46	37
Eiropas Rekonstrukcijas aģentūra	Saloniki	2000	250	271	108	108
Eiropas Policijas akadēmija ⁽³⁾	Bremshila	2006	7,4	5	22,5	22
Eurojust	Hāga	2002	18,4	14,7	147	112
Eiropas Aviācijas drošības aģentūra	Ķelne	2003	72	65,7	467	328
Eiropas Jūras drošības aģentūra	Lisabona	2003	48,2	44,7	153	132
Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde	Parma	2003	52,2	40,2	300	250
Eiropas Tīkla un informācijas drošības aģentūra	Hēraklija	2005	8,3	6,8	44	44
Eiropas Dzelzceļa aģentūra ⁽³⁾	Valensjēna	2006	16,6	14,4	116	95
Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs	Stokholma	2005	28,9	17,1	90	50
Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām ⁽³⁾	Varšava	2006	42,2	19,2	49	28
Eiropas Globālās navigācijas satelītu sistēmas GNSS Uzraudzības iestāde ⁽³⁾	Brisele ⁽⁴⁾	2006	7,0	7	39	30
Kopienas Zivsaimniecības kontroles aģentūra ⁽³⁾	Vigo	2007	5	—	38	
Izpildaģentūras						
Konkurētspējas un jauninājumu izpildaģentūra ⁽³⁾	Brisele	2006	6,9	5,6	35	46
Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra ⁽³⁾	Brisele	2006	36	29,2	83	75
Veselības aizsardzības programmas izpildaģentūra ⁽³⁾	Luksemburga	2007	4,1	—	28	—
Kopā			1 243,5	1 080,7	3 626,5	3 212

⁽¹⁾ Maksājumu apropriācijas.⁽²⁾ Agrāk saukta par Eiropas Rasisma un ksenofobijas uzraudzības centru.⁽³⁾ Aģentūra ieguva finansiālu neatkarību 2006. gadā.⁽⁴⁾ Centrālā biroja pagaidu atrašanās vieta.

11.3. tabula – Eiropas skolas – Galvenie dati

Eiropas skola	Valsts	Budžets ⁽¹⁾ ⁽²⁾ (miljonos EUR)		Komisijas dotācija ⁽²⁾ (miljonos EUR)		Skolēnu skaits ⁽³⁾	
		2007	2006	2007	2006	2007	2006
Birojs	Beļģija	9,3	8,8	7,5	7,5	—	—
Luksemburga I	Luksemburga	35,1	34,1	21,1	21,5	3 376	3 285
Luksemburga II	Luksemburga	7,0	6,9	2,9	3,7	897	922
Brisele I (Uccle)	Beļģija	30,4	27,8	21,0	19,0	3 045	2 954
Brisele II (Woluwe)	Beļģija	29,3	27,6	19,2	18,0	2 893	2 919
Brisele III (Ixelles)	Beļģija	26,2	25,8	16,7	17,0	2 621	2 646
Brisele IV	Beļģija	2,4	—	1,8	—	172	—
Mola	Beļģija	11,2	10,9	6,0	6,1	657	654
Varēze	Itālija	17,9	16,5	8,8	8,4	1 317	1 317
Karlsruhe	Vācija	11,9	11,7	3,5	3,4	1 001	964
Minhene	Vācija	18,9	18,5	0,4	1,0	1 666	1 599
Frankfurte	Vācija	10,3	10,7	3,8	4,7	978	937
Alikante	Spānija	11,3	11,1	4,2	6,0	1 017	990
Bergena	Nīderlande	9,8	10,0	4,6	5,4	554	563
Kalema	Apvienotā Kara- liste	11,1	10,8	5,9	5,4	827	832
Kopā		242,1	231,1	127,4	127,1	21 021	20 582

⁽¹⁾ Kopējie ieņēmumi un izdevumi, kas paredzēti katras Eiropas skolas un Biroja budžetā, tostarp visi grozījumi sākotnēji pieņemtajos budžetos.

⁽²⁾ Avots: Eiropas skolas, 2007. gada galīgie pārskati.

⁽³⁾ Avots: Ģenerālsēkretāra 2007. gada pārskats, kas sagatavots Eiropas skolu valdei.

NB! Kopsummu atšķirības iespējamas noapaļošanas dēļ.

11.1. PIELIKUMS

Administratīvo izdevumu un atsevišķu darbības izdevumu darījumu pārbaūžu rezultāti ⁽¹⁾

No parauga iegūtā aplēse par darījumu proporciju, kurā ir kļūdas	7 %
Kļūdu koeficients	mazāks par 2 %

⁽¹⁾ Šajā tabulā nav iekļauti dati par aģentūrām un Eiropas skolām.

Iepriekšējos gada pārskatos formulēto apsvērumu pēcpārbaude

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Atbilde
<i>Komandējumos radušos izmitināšanas izmaksu atlīdzināšana</i> Pārskata par 2004. finanšu gadu 9.6. punkts un Pārskata par 2005. finanšu gadu 10.7. punkts. Grozītajos Civildienesta noteikumos, kas stājās spēkā 2004. gada 1. maijā, ir paredzēts, ka komandējumu radušās izmitināšanas izmaksas atlīdzina līdz katrai valstij noteiktai maksimālai summai, uzrādot apliecinājošus dokumentus (Civildienesta noteikumu VII pielikuma 13. pants). Pretēji šim noteikumam visas iestādes, izņemot Eiropas Kopienų Tiesu, Revīzijas palātu un Eiropas Ombudu, iekšējos noteikumos paredzēja fiksētās likmes maksājumus diapazonā no 30 līdz 60 % no pieļaujamās maksimālās summas darbiniekiem, kuri attiecīgās izmaksas nepierādīja.	Tai pat laikā Padome, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Reģionu komiteja ir grozījušas savus iekšējos noteikumus tā, lai nodrošinātu atbilstību Civildienesta noteikumiem.	Parlamentam un Komisijai jāgroza savi iekšējie noteikumi, lai komandējumu radušās izmitināšanas izmaksas atlīdzinātu saskaņā ar Civildienesta noteikumiem, kurus grozīja pēc Komisijas priekšlikuma, kuru apstiprināja Parlaments.	Eiropas Parlamenta atbildes <i>Eiropas Parlaments salīdzinājumā ar citām iestādēm atrodas īpašā situācijā, jo ļoti daudziem tā ierēdņiem ir jānodod komandējums uz Briseli, Luksemburgu un Strasbūru parasto dienesta pienākumu veikšanai. Šādi komandējumi starp trim darba vietām veido 91 % no EP komandējumiem un 88 % no komandējumu izmaksām. Pareizas finanšu pārvaldības nolūkā tādēļ ir ļoti praktiski piemērot vienotas likmes sistēmu attiecībā uz darbiniekiem, kuri dodas komandējumus uz kādu no trim darba vietām. Saskaņā ar Civildienesta noteikumiem izdevumus, kas saistīti ar komandējumiem ārpus šīm trim darba vietām, atmaksā, pamatojoties uz apliecinājošiem dokumentiem.</i> <i>Nemot vērā Revīzijas palātas iepriekšējos apsvērumus par Parlamenta noteikumiem attiecībā uz komandējumiem, iestādes iekšējais revidents ir veicis šo noteikumu revīziju. Pamatojoties uz viņa ziņojumā ietvertajiem secinājumiem, ģenerālsekretārs ierosinās vairākas korekcijas.</i> Komisijas atbildes <i>Nemot vērā Revīzijas palātas apsvērumus, ir pārskatīta Komisijas komandējumu rokasgrāmata. Dokumenta pieņemšana aizkavējās, jo dažos jautājumos nevarēja panākt personāla pārstāvju piekrišanu, bet šīs domstarpības ir atrisinātas. Dokumentu ir paredzēts pieņemt agrākais 2008. gada septembrī.</i>
<i>Piemaksas par palīdzību Eiropas Parlamenta deputātiem</i> Pārskata par 2006. finanšu gadu 10.10.–10.12. punkts. Tā kā lielākā daļa summas, kas izmaksāta piemaksās par palīdzību Eiropas Parlamenta deputātiem, nav pamatota ar atbilstošiem apliecinājošiem dokumentiem par deputātu izdevumiem, Palāta uzskata, ka nav pietiekamu dokumentu, kas apliecinātu to, ka deputāti patiešām ir nodarbinājuši vienu vai vairākus palīgus vai izmantojuši to sniegtos pakalpojumus un ka deputātu parakstītajos līgumos minētie pienākumi ir faktiski pildīti un pakalpojumi ir patiešām sniegti. Birojam attiecīgi jārikojas, lai iegūtu izdevumu attaisnošanai būtiskus dokumentus. Ja tos savlaicīgi neizdodas saņemt, tad saistībā ar nepamatotajām summām jāveic attiecīgi pasākumi, piemēram, jāpārtrauc maksājumi un/vai jāizdod piedziņas rīkojumi.	2006. gada 13. decembrī Birojs grozīja noteikumus par piemaksām par palīdzību deputātiem. Saskaņā ar grozītajiem noteikumiem, kurus piemēro 2006. un 2007. gadā izmaksātajām piemaksām, deputātiem vairs nav jāiesniedz maksātājaģentu un pakalpojumu sniedzēju izsniegtie faktūrrēķini un izziņas par samaksāto atalgojumu, bet tie ir jāsaņem un jāiesniedz izdevumu pārskati un pārskati par maksātājaģentu un pakalpojumu sniedzēju rēķinos norādītajām summām. Birojs 2007. gada 10. decembra sēdē nolēma, ka attiecībā uz laika posmu no 2004. gada jūlija līdz 2005. gada beigām būs pietiekami, ja būs iesniegti izdevumu pārskati un pārskati par rēķinos norādītajām summām. Palātas par 2007. gadu veiktās revīzijas beigās lielākais vairums apliecinājošo dokumentu par 2006. un 2007. gada izdevumiem bija iesniegts un noformēts Parlamenta administrācijā. Attīstība bija notikusi arī saistībā ar dokumentu apkopošanu par 2004. un 2005. gada izdevumiem. 2008. gadā Eiropas Parlamenta iekšējais revidents pabeidza revīziju par piemaksām par palīdzību Eiropas Parlamenta deputātiem un ziņoja par nepilnībām šajā jomā. 2008. gada 22. aprīļa rezolūcijā par budžeta izpildes apstiprināšanu 2006. gadā Parlaments aicināja administrāciju pareizi un konsekventi piemērot noteikumus un uzlabot īstenošanas procedūras un komunikāciju ar Eiropas Parlamenta deputātiem. Šajā pašā rezolūcijā Parlaments arī atzīmēja, ka Birojs bija uzticējies ģenerālsekretāram sazināties ar Komisiju un Padomi, lai izstrādātu jaunus noteikumus, un uzdevis darba grupai izvērtēt pašreizējo noteikumu darbību un ierosināt vajadzīgos grozījumus.	Parlamentam:	

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Atbilde
		— jānodrošina, ka visi attiecīgie deputāti katru gadu iesniedz "izdevumu pārskatus" un "pārskatus par rēķinos norādītajām summām", — vēl vairāk jākontrolē piemaksas par palīdzību deputātiem, tostarp izlases veidā pārbaudot deputātu rīcībā esošos fakturrēķinus, — jārikojas, lai nodrošinātu to, ka tiek īstenoti piemēroti pasākumi, piemēram, maksājumi tiek apturēti un/vai tiek izdoti piedziņas rīkojumi par nepamatotajām summām, ja nav iesniegti pietiekami apliecinātie dokumenti, kas parāda, ka apmaksātie pakalpojumi ir sniegti, — jāpilnveido tiesiskais regulējums, kuru piemēro piemaksām par palīdzību deputātiem, lai novērstu tā pašreizējās nepilnības.	Eiropas Parlamenta atbildes — Administrācija dara visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka dokumentus, kas saistīti ar parlamentārās palīdzības izdevumu noformēšanu, iesniedz saskaņā ar noteikumiem. Visiem attiecīgajiem deputātiem 2008. gada februārī un martā nosūtīja vēstuli, norādot, par kuriem palīgiem un kādas summas ir jānoformē, kā arī nosakot 2008. gada 31. maiju kā termiņu to dokumentu iesniegšanai, kuri attiecas uz 2004. un 2005. finanšu gadu. Saistībā ar izdevumu noformēšanu par 2007. gadu visiem attiecīgajiem deputātiem aprīlī nosūtīja pirmo atgādinājumu. Jūnijā beigās visi deputāti, kuri par vienu vai vairākiem no iepriekš minētajiem gadiem vispār nebija iesnieguši dokumentus vai nebija tos iesnieguši pilnībā, no administrācijas saņēma ģenerālsekretāra parakstītu atgādinājumu. To deputātu, kuri nereaģēja uz šo pēdējo atgādinājumu, palīgiem paredzētie maksājumi tiks apturēti, vai arī pret šiem deputātiem uzsāks Noteikumu par Eiropas Parlamenta deputātu izdevumiem un piemaksām 27. panta 3. punktā paredzēto līdzekļu atgūšanas procedūru. Parlamentārās palīdzības izdevumu par 2006. gadu noformēšana ir pabeigta. Visos gadījumos, kad dokumenti netika iesniegti vai netika iesniegti pilnībā (0,2 % no izdevumiem), ir uzsākta līdzekļu atgūšanas procedūra. Tādu pašu pieeju izmantos arī gadījumos, kas saistīti ar gadiem, par kuriem joprojām notiek izdevumu noformēšana (2004. gada jūlijs–decembris, 2005. gads un 2007. gads). 2007. gada beigās par maksājumu pārvaldību atbildīgā nodaļa veica pēcpārbaudi, kas atklāja, ka tikai ļoti nelielā skaitā gadījumu nebija iesniegti prasītie sociālo apdrošināšanu apliecinātie dokumenti. Saskaņā ar Noteikumu par Eiropas Parlamenta deputātu izdevumiem un piemaksām 14. panta 5. punkta a) apakšpunktu atbilstīgo maksājumu izmaksa tika atlikta visos gadījumos, kad attiecīgie deputāti norādītajos termiņos nebija iesnieguši visus dokumentus. Saistībā ar izdevumu noformēšanu par 2004. un 2005. gadu deputātu līdz 2008. gada 12. septembrim nosūtītie dokumenti pamatoja attiecīgi 99,45 % un 99,33 % veikto maksājumu. Attiecībā uz 2007. gadu šis procents ir 99,63 %. No attiecīgo dienestu līdz šim izskatītajiem dokumentiem tie, kas atzīti par attaisnojošiem, pamato aptuveni 91 % ar minētajiem trim gadiem saistīto maksājumu. Daļu saņemto dokumentu joprojām izskata, un par daļu dokumentu ir prasīts iesniegt papildu informāciju. Jaunākos datus nosūtīs Revīzijas palātai līdz 2008. gada 15. oktobrim. — Prezidiju informēja par to, ka pēc tam, kad ir pagājis pēdējā atgādinājumā norādītais termiņš, izlases veidā tiek veikts vairāk padziļinātu pārbažu. — Kopš 2008. gada sākuma ģenerālsekretārs divpadsmit deputātiem ir nosūtījis vēstuli saistībā ar 2006. gadu, informējot viņus par līdzekļu atgūšanas procedūras uzsākšanu, kas paredzēta Noteikumu par Eiropas Parlamenta deputātu izdevumiem un piemaksām 27. panta 3. punktā, jo šie deputāti nav ievērojuši ar parlamentārās palīdzības izdevumiem saistītos noteikumus, kā arī aptuveni desmit gadījumos pieņēmis lēmumu apturēt maksājumus. — Prezidijs 2008. gada 10. martā pēc Priekšsēdētāju konferences ieteikuma uzdeva ģenerālsekretāram nodrošināt, lai tiktu konsekventi piemēroti un īstenoti Eiropas Parlamenta iekšējie noteikumi par parlamentārās palīdzības izdevumu atmaksu, un sazināties ar Komisiju un Padomi jautājumā par jauna noteikumu kopuma izstrādi, kā arī uzdeva darba grupai novērtēt pašreizējo noteikumu darbību un, ja nepieciešams, ierosināt grozījumus. Saistībā ar Deputātu nolikuma īstenošanas noteikumu pieņemšanas procedūru Prezidijs, pamatojoties uz darba grupas ieteikumiem, 9. jūlijā pieņēma jaunus noteikumus.

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Atbilde
<i>Papildu pensiju shēma Eiropas Parlamenta deputātiem</i> Pārskata par 2006. finanšu gadu 10.2. tabula. Pensiju shēmā jāietver skaidri noteikumi, kuros būtu definēti Eiropas Parlamenta un shēmas dalībnieku pienākumi un atbildība līdzekļu nepietiekamības gadījumā.	Nav izstrādāti noteikumi, kuros būtu definēti Eiropas Parlamenta un pensiju shēmas dalībnieku pienākumi un atbildība līdzekļu nepietiekamības gadījumā.	Jāizstrādā attiecīgi noteikumi, kuros būtu definēti Eiropas Parlamenta un pensiju shēmas dalībnieku pienākumi un atbildība līdzekļu nepietiekamības gadījumā.	Eiropas Parlamenta atbildes Nemot vērā 2004. gada beigās konstatēto aktuārdeficītu EUR 43 765 745 apmērā, Prezidijs 2005. gada 30. novembra sanāksmē apsprieda jautājumus, kas saistīti ar deputātu papildu (brīvprātīgās) pensiju shēmas pārvaldību. Šajā sanāksmē Prezidijs arī apstiprināja darba grupas secinājumus attiecībā uz pensiju fondu, proti: — nolēma izdarīt grozījumus Noteikumos par Eiropas Parlamenta deputātu izdevumiem un piemaksām, lai kopējās iemaksas likmi paaugstinātu no 39 % uz 45 %, sākot ar 2006. gada 1. janvāri, — nolēma prasīt, lai darba grupa, pamatojoties uz neatkarīgu aktuāro izpēti, iesniedz ziņojumu par fonda finanšu stāvokli pēc Deputātu nolikuma apstiprināšanas, — saistībā ar jaunā nolikuma īstenošanu apņēmās veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu papildu pensiju izmaksu pēc jaunā nolikuma stāšanās spēkā 2009. gadā, — norādīja – pēc šo pasākumu apstiprināšanas varēs izstrādāt nolīgumu, kurš reglamentētu fonda un Parlamenta attiecības un pienākumus, kā to norādījis Revīzijas palāta. Saskaņā ar Prezidija 2005. gada 30. novembrī pieņemto pasākumu plānu tikai "pēc tam, kad šie pasākumi būs apstiprināti, varēs izstrādāt nolīgumu, kurš reglamentētu fonda un Parlamenta attiecības un pienākumus, kā to norādījis Revīzijas palāta". Saskaņā ar šo stratēģiju Parlamenta pasūtīta aktuārā izpēte 2007. gada beigās tika pabeigta un nosūtīta Prezidija darba grupai, kura ir atbildīga par Deputātu nolikuma īstenošanas noteikumu projekta izstrādi. Īstenošanas noteikumu projekta 77. pants attiecas uz pensiju fonda stāvokli. Prezidijs 2008. gada 19. maija sanāksmē nolēma atteikties no sistēmas, kura paredz, ka deputātu iemaksas atskaita no viņu piemaksas par vispārējiem izdevumiem. Ģenerālsēkretārs pirms vasaras pārtraukuma ir nosūtījis paziņojumu, informējot pensiju fonda dalībniekus par izmaiņām procedūrā. Prezidijs 2008. gada 9. jūlijā pieņēma īstenošanas noteikumus, tādējādi dodot iespēju pāriet pie nākamā posma. Pamatojoties uz šajos noteikumos iekļautajiem lēmumiem par pensiju fonda turpmāko darbību, drīz tiks uzsāktas sarunas par nolīgumu, kas reglamentētu fonda un Parlamenta attiecības un pienākumus, un domājams, ka tās noslēgsies nākamā gada sākumā.
<i>Padomes samaksa par papildu kārtējo atvaļinājumu, kas nav izmantots</i> Pārskata par 2004. finanšu gadu 9.18. punkts un Pārskata par 2005. finanšu gadu 10.2. tabula. Padomē samaksu par papildu kārtējo atvaļinājumu, kas pirms 1997. gada 31. decembra piešķirts par virsstundu darbu un ko ierēdnis nav izmantojis, var saņemt, aizējot pensijā. Tā kā A un B kategorijas darbiniekiem nav tiesību uz kompensāciju par virsstundām, tad šādi maksājumi nav saskaņā ar Civildienesta noteikumu 56. pantu.	Lai gan Ģenerālsēkretariāts ir veicis attiecīgus pasākumus ar mērķi pakāpeniski likvidēt A un B kategorijas darbinieku uzkrātos kompensācijas atvaļinājumus, kas piešķirti pirms 1997. gada 31. decembra, 2007. gadā joprojām tika veikti maksājumi par neizmantotiem papildu atvaļinājumiem.	Samaksa par neizmantotiem papildu kārtējiem atvaļinājumiem jāpārtrauc.	Padomes atbildes Kā norādīts atbildēs uz Revīzijas palātas ziņojumiem par iepriekšējiem gadiem, Padomes Ģenerālsēkretariāts ir informējis par Palātas nostāju attiecībā uz izmaksām par neizmantotām kompensācijas dienām, kas uzkrātas līdz 1997. gada 31. decembrim, un ir pilnībā vienisprātis ar Palātu par to, ka ir pēc iespējas ātrāk jāpabeidz pašlaik notiekošais sakārtošanas process. Kā ir norādījis Palātā, ir izveidota obligāta sistēma, lai visu atlikušo uzkrāto dienu izmaksu pabeigtu līdz 2009. gadam. Šajā sakarā Ģenerālsēkretariāts atgādina par savu nostāju, ka šo uzkrājumu pakāpeniskas izmaksas sistēmas turpināšana līdz tās pēdējam posmam 2009. gadā neizbēgami izriet no pienākuma ievērot attiecīgo personu tiesības un Eiropas tiesību aktu pamatprincipus attiecībā uz tiesisko palāžu un vienlīdzīgu attieksmi. Ģenerālsēkretariāts arī atgādina, ka tas jau 1997. gadā ir veicis pasākumus, lai novērstu šādas situācijas atkārtanos nākotnē. Ģenerālsēkretariāts ir arī pieņēmis lēmumu, ar ko novērstis jebkādas atlikušos maksājumus saistībā ar kompensācijas dienām pēc pensionēšanās. Būtu arī jāpiezīmē, ka Ģenerālsēkretariāta nodoms ir pabeigt darbus, lai 2009. gadā izbeigtu visas nefinansiāla rakstura kompensācijas, kas nav saskaņā ar Civildienesta noteikumu 56. pantu.

Palātas apsvērumi	Veiktie pasākumi	Palātas analīze	Atbilde
<i>Komisijas maksāto ģimenes pabalstu pēcpārbaude</i> Pārskata par 2005. finanšu gadu 10.12. punkts un Pārskata par 2006. finanšu gadu 10.2. tabula. Darbiniekiem, kuri saņem apgādnieka pabalstu, bet kuriem nav apgādājamo bērnu, regulāri nelūdz šo informāciju atjaunināt. Nebija pierādījumu tam, ka 676 no 1 605 Komisijas darbiniekiem, kuri strādā Briselē un atrodas iepriekš minētajos apstākļos, būtu lūgts apstiprināt vai atjaunināt sākotnēji sniegtās ziņas. Tāpat arī nepietiekami tika pārbaudīti gadījumi, kad apgādājamā bērna pabalstu maksā attiecīgā dalībvalsts; tādus gadījumos šis pabalsts atskaitāms no tā, ko maksā saskaņā ar Civildienesta noteikumiem. 2006. gadā Komisija pārbaudīja 231 no 676 gadījumiem, un plānoja pārbaudīt pārējos gadījumus turpmākajos divos gados.	Dažāda veida pabalstu izmaksāšanu joprojām pārbauda, izmantojot informāciju, kuru darbinieki sniedz pēc brīvprātības principa. 2008. gada februārī vēl joprojām bija 703 gadījumi, kuri pēdējo reizi bija pārbaudīti pirms 2005. gada, kas ir 37 % no kopējā darbinieku skaita Briselē, kuri saņem māsaimniecības pabalstu un kuriem nav apgādājamo bērnu.	Komisijai vēl jāveic pasākumi, lai ģimenes pabalstu pārbaudes būtu regulāras.	Komisijas atbildes <i>Prioritāte pašreiz ir piešķirta tiesību uz apgādnieka pabalstu pārbaudei. No 2008. gada maija vienam darbiniekam ir īpaši uzticēts šis uzdevums, lai paātrinātu ieilgušo pārbaudes procesu. Vienlaicīgi šiem pašiem cilvēkiem tiek pārbaudīti citur saņemtie apgādnieka pabalsti, un vajadzības gadījumā summas izlabo ar atpakaļejošu datumu. Pēc tam pārbaudīs pārējās personas, kas potenciāli saņem pabalstus citur, bet pēdējā laikā nav tikušas pārbaudītas.</i>

I PIELIKUMS

Finanšu informācija par vispārējo budžetu

SATURS

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR BUDŽETU

1. Budžeta izcelsme
2. Tiesiskā bāze
3. Budžeta principi, kas noteikti dibināšanas līgumos un Finanšu regulā
4. Budžeta saturs un uzbūve
5. Budžeta finansēšana (budžeta ieņēmumi)
6. Budžeta apropriāciju veidi
7. Budžeta izpilde
 - 7.1. Atbildība par izpildi
 - 7.2. Ieņēmumu izpilde
 - 7.3. Izdevumu izpilde
 - 7.4. Konsolidētie pārskati par budžeta izpildi un finanšu gada atlikuma noteikšana
8. Pārskatu sagatavošana
9. Ārējā revīzija
10. Budžeta izpildes apstiprināšana un pēcpārbaude

PASKAIDROJUMI

Finanšu datu avoti

Valūtas vienība

Saīsinājumi un simboli

DIAGRAMMAS

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR BUDŽETU

1. BUDŽETA IZCELSME

Budžetā ir ietverti Eiropas Kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas (*Euratom*) izdevumi. Budžetā ir ietverti arī administratīvie izdevumi sadarbībai tieslietu un iekšlietu jomā un kopējai ārpolitikai un drošības politikai, kā arī visi citi izdevumi, kas saskaņā ar Padomes viedokli būtu jāparedz budžetā minēto politikas jomu īstenošanai.

2. TIESISKĀ BĀZE

Budžetu reglamentē finanšu noteikumi Romas līgumos ⁽¹⁾ ⁽²⁾ (EK līguma 268.–280. pants un EAEK līguma 171.–183. pants) un finanšu noteikumi ⁽³⁾.

3. BUDŽETA PRINCIPI, KAS NOTEIKTI DIBINĀŠANAS LĪGUMOS UN FINANŠU REGULĀ

Visi Kopienas ieņēmumu un izdevumu posteņi iekļaujami vienā budžetā (vienotība un precizitāte). Budžetu apstiprina tikai vienam finanšu gadam (īkgadējums). Budžeta ieņēmumiem un izdevumiem jābūt sabalansētiem (līdzsvars). Pārskatus sagatavo, izpilda un iesniedz EUR (norēķinu vienība). Ieņēmumus bez šķirošanas izmanto visu izdevumu kopuma finansēšanai, un ieņēmumus tāpat kā izdevumus pilnībā uzskaita budžetā un vēlāk arī finanšu pārskatos, posteņus savstarpēji nesalīdzinot (universālums). Apropriācijas paredz konkrētiem mērķiem un iedala sadaļās un nodaļās; nodaļas sīkāk iedala pantos un posteņos (specifikācija). Budžeta apropriācijas jāizmanto saskaņā ar ekonomiskuma, produktivitātes un efektivitātes principiem (pareiza finanšu pārvaldība). Budžetu sagatavo un izpilda un pārskatus sagatavo, ievērojot pārredzamības principu (pārredzamība). Šiem vispārīgajiem principiem ir daži nelieli izņēmumi.

4. BUDŽETA SATURS UN UZBŪVE

Budžeta dokumentos ietilpst ieņēmumu un izdevumu kopsavilkums un iedaļas, kurās atsevišķi atspoguļoti katras iestādes ieņēmumu un izdevumu pārskati. Ir šādas deviņas iedaļas: I) Parlaments, II) Padome, III) Komisija, IV) Tiesa, V) Revīzijas palāta, VI) Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, VII) Reģionu komiteja, VIII) Eiropas Ombuds un IX) Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs.

Katrā iedaļā ieņēmumi un izdevumi ir klasificēti budžeta pozīcijās (sadaļās, nodaļās, pantos un – attiecīgos gadījumos – posteņos) atbilstīgi to veidam vai paredzētajam izlietojumam.

5. BUDŽETA FINANSĒŠANA (BUDŽETA IEŅĒMUMI)

Budžetu galvenokārt finansē no Kopienas pašu resursiem: no pašu resursiem uz NKI bāzes, no pašu resursiem, pamatojoties uz iekasēto PVN, no muitas nodokļiem, no lauksaimniecības nodevām un no cukura un izoglikozes nodevām ⁽⁴⁾.

Papildus pašu resursiem ir arī citi mazāk nozīmīgi ieņēmumu avoti (sk. **I diagrammu**).

6. BUDŽETA APROPRIĀCIJU VEIDI

Lai segtu prognozētos izdevumus, budžetā izšķir šādus budžeta apropriāciju veidus:

- a) diferencētas apropriācijas (DA), ar kurām finansē daudzgadu darbības noteiktās budžeta jomās. Tās sīkāk iedala saistību apropriācijās (Sap) un maksājumu apropriācijās (MAp):

— saistību apropriācijas ļauj finanšu gada laikā uzņemties juridiskas saistības par darbībām, kuru izpilde ilgst vairākus finanšu gadus;

⁽¹⁾ Romas līgums (parakstīts 1957. gada 25. martā): Eiropas Ekonomikas kopienas (EEK) dibināšanas līgums.

⁽²⁾ Romas līgums (parakstīts 1957. gada 25. martā): Eiropas Atomenerģijas kopienas (*Euratom*) dibināšanas līgums.

⁽³⁾ Galvenokārt 2002. gada 25. jūnija Finanšu regula (OV L 248, 16.9.2002.).

⁽⁴⁾ Galvenie tiesību akti, ar kuriem reglamentēti pašu resursi: Padomes 2007. gada 7. jūnija Lēmums 2007/436/EK (OV L 163, 23.6.2007.), Padomes 2000. gada 29. septembra Lēmums 2000/597/EK, *Euratom* (OV L 253, 7.10.2000.), Padomes 2000. gada 22. maija Regula (EK, *Euratom*) Nr. 1150/2000 (OV L 130, 31.5.2000.), Padomes 1989. gada 29. maija Regula (EK, *Euratom*) Nr. 1553/89 (OV L 155, 7.6.1989.), Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006.), Padomes 1989. gada 13. februāra Direktīva 89/130/EEK, *Euratom* par to, kā saskaņot nacionālā kopprodukta noteikšanu pēc tirgus cenām (OV L 49, 21.2.1989.), Padomes 2003. gada 15. jūlija Regula (EK, *Euratom*) Nr. 1287/2003 par to, kā saskaņot nacionālo kopieņēmumu tirgus cenās (OV L 181, 19.7.2003.).

— maksājumu apropriācijas ļauj segt izdevumus, kas izriet no saistībām, kuras uzņemtas kārtējā un iepriekšējos finanšu gados;

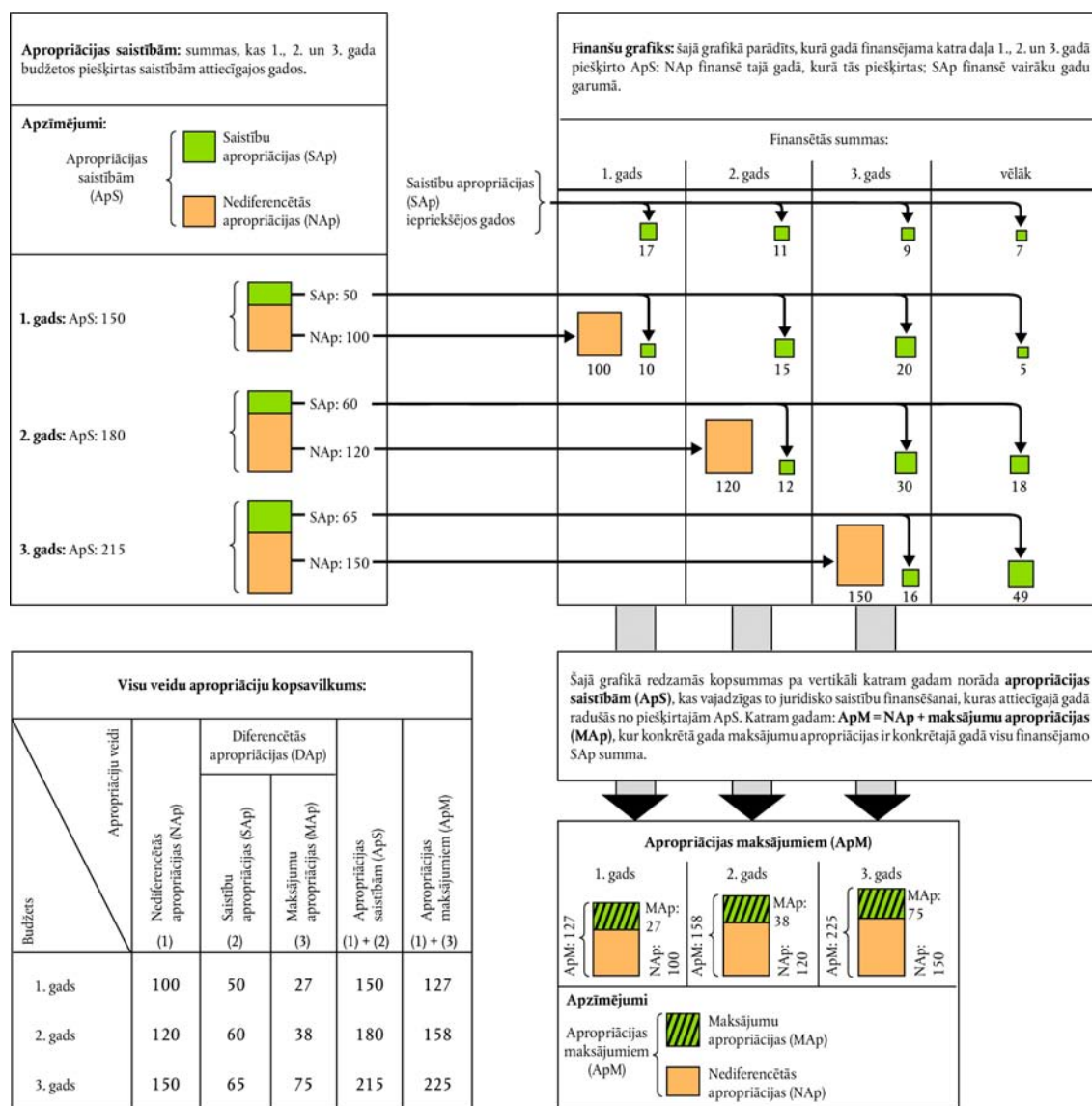
- b) nediferencētas apropriācijas (NAp) ļauj nodrošināt saistību uzņemšanos un maksājumus tādiem izdevumiem, kuri attiecas uz konkrētā finanšu gada darbībām.

Tādējādi ir svarīgi katram finanšu gadam aprēķināt šādas divas kopsummas:

- a) kopējās apropriācijas saistībām (ApS) ⁽⁵⁾ = nediferencētās apropriācijas (NAp) + saistību apropriācijas (SAp) ⁽⁵⁾;
- b) kopējās apropriācijas maksājumiem (ApM) ⁽⁵⁾ = nediferencētās apropriācijas (NAp) + maksājumu apropriācijas (MAp) ⁽⁵⁾;

Ar budžeta ieņēmumiem sedz kopējās apropriācijas maksājumiem. Saistību apropriācijām ieņēmumu segums nav vajadzīgs.

Šajā vienkāršotajā shēmā (summas ir izdomātas) ir parādīta minēto apropriāciju veidu ietekme katrā finanšu gadā.

⁽⁵⁾ Nedrīkst jaukt terminus “apropriācijas saistībām” un “saistību apropriācijas” un “apropriācijas maksājumiem” un “maksājumu apropriācijas”. Terminus “saistību apropriācijas” un “maksājumu apropriācijas” izmanto tikai tad, ja runa ir par diferencētajām apropriācijām.

7. BUDŽETA IZPILDE

7.1. Atbildība par izpildi

Komisija ir atbildīga par budžeta izpildi saskaņā ar Finanšu regulu un piešķirto apropriāciju robežās. Tā piešķir citām iestādēm vajadzīgās pilnvaras, lai tās varētu izpildīt budžeta iedaļas, kuras uz tām attiecas ⁽⁶⁾. Finanšu regulā ir paredzētas budžeta izpildes procedūras un, cita starpā, noteikta atbildība, ko uzņemas iestāžu kredītrikotāji, grāmatveži, avansu pārziņi un iekšējie revidenti. Divās lielākajās izdevumu jomās (Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds un struktūrfondi) Kopienas līdzekļi tiek pārvaldīti kopīgi ar dalībvalstīm.

7.2. Ieņēmumu izpilde

Prognozētos ieņēmumus iekļauj budžetā, paredzot iespēju budžetu grozīt.

Budžeta ieņēmumu izpilde izpaužas kā pieprasāmo summu noteikšana un Kopienām pienākošos ieņēmumu (pašu resursu un citu ieņēmumu) iekasēšana. Ieņēmumu izpildei piemēro dažus īpašus noteikumus ⁽⁷⁾. Finanšu gada faktiskos ieņēmumus definē kā kopējās summas, kas iekasētas atbilstīgi kārtējā finanšu gadā noteiktajām pieprasāmajām summām, kurām pieskaitītas summas, kas iekasētas atbilstīgi noteiktajām pieprasāmajām summām, kuras vēl atgūstamas no iepriekšējiem finanšu gadiem.

7.3. Izdevumu izpilde

Prognozētos izdevumus iekļauj budžetā.

Budžeta izdevumu izpildi, t. i., apropriāciju evolūciju un izlietošanu, īsumā var aprakstīt šādi.

a) Apropriācijas saistībām:

- i) *apropriāciju evolūcija.* Kopējās apropriācijas saistībām, kas pieejamas konkrētā finanšu gadā, veidojas šādi: sākotnējais budžets (NAP un SAP) + budžeta grozījumi + piešķirtie ieņēmumi + pārvietošana + saistību apropriācijas, kas pārnestas no iepriekšējā finanšu gada + neautomātiski pārnēsumi no iepriekšējā finanšu gada, par kuriem vēl nav uzņemtas saistības + no iepriekšējiem finanšu gadiem atbrīvotas saistību apropriācijas, kuras atkal darītas pieejamas;
- ii) *apropriāciju izlietošana.* Galīgās apropriācijas saistībām finanšu gadā ir pieejamas, lai uzņemtu saistības (izlietotās apropriācijas saistībām = uzņemto saistību summa);
- iii) *apropriāciju pārvešana no konkrēta finanšu gada uz nākamo finanšu gadu.* Konkrētam finanšu gadam paredzētās apropriācijas, kuras nav izmantotas, saskaņā ar attiecīgās iestādes lēmumu var pārnest uz nākamo finanšu gadu. Apropriācijas, kuras ir pieejamas kā piešķirtie ieņēmumi, tiek pārnestas automātiski;
- iv) *apropriāciju anulēšana.* Atlikumu anulē;

b) apropriācijas maksājumiem:

- i) *apropriāciju evolūcija.* Kopējās apropriācijas maksājumiem, kas pieejamas konkrētā finanšu gadā, veidojas šādi: sākotnējais budžets (NAP un MAP) + budžeta grozījumi + piešķirtie ieņēmumi + pārvietošana + apropriācijas, kuras automātiski vai neautomātiski pārnēs no iepriekšējā finanšu gada;
- ii) *finanšu gada apropriāciju izlietošana.* Konkrētā finanšu gada apropriācijas maksājumiem ir pieejamas, lai veiktu maksājumus. Tajās neietilpst apropriācijas, kuras pārnestas no iepriekšējā finanšu gada (izlietotās apropriācijas maksājumiem = no konkrētā finanšu gada apropriācijām veiktie maksājumi);
- iii) *apropriāciju pārvešana no konkrēta finanšu gada uz nākamo finanšu gadu.* Konkrētā finanšu gadā neizmantotās apropriācijas saskaņā ar attiecīgās iestādes lēmumu var pārnest uz nākamo finanšu gadu. Apropriācijas, kuras ir pieejamas kā piešķirtie ieņēmumi, tiek pārnestas automātiski;

⁽⁶⁾ Sk. EK līguma 274. pantu, EOTK līguma 179. pantu un Finanšu regulas 50. pantu.

⁽⁷⁾ Sk. Finanšu regulas 69.–74. pantu un Regulu (EK, Euratom) Nr. 1150/2000.

- iv) *apropriāciju anulēšana*. Atlikumu anulē;
- v) *finanšu gada kopējie maksājumi*. Maksājumi atbilstīgi finanšu gada apropriācijām maksājumiem + maksājumi atbilstīgi apropriācijām maksājumiem, kuras pārnestas no iepriekšējā finanšu gada;
- vi) *finanšu gada faktiskie izdevumi*. Izdevumi konsolidētajos pārskatos par budžeta izpildi (sk. 7.4. punktu) = maksājumi, kas veikti no finanšu gada apropriācijām maksājumiem + finanšu gada apropriācijas maksājumiem, kuras pārnestas uz nākamo finanšu gadu.

7.4. Konsolidētie pārskati par budžeta izpildi un finanšu gada atlikuma noteikšana

Konsolidētos pārskatus par budžeta izpildi sagatavo pēc finanšu gada slēgšanas. Šajos pārskatos tiek noteikts finanšu gada līdzekļu atlikums, kuru ar budžeta grozījumiem iekļauj nākamā finanšu gada budžetā.

8. PĀRSKATU SAGATAVOŠANA

Finanšu gada pārskatus nosūta Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai; šajos pārskatos ietilpst finanšu pārskati un pārskati par budžeta izpildi, kā arī pārskats par budžeta un finanšu pārvaldību. Provizoriskos pārskatus nosūta ne vēlāk kā nākamā gada 31. martā, galīgos pārskatus jānosūta ne vēlāk kā minētā gada 31. jūlijā.

Eiropas Kopienai 2007. gada pārskati trešo reizi tiek sagatavoti saskaņā ar uzkrājumu grāmatvedības principiem, kurus Eiropas Kopienas sāka piemērot 2005. gadā. Finanšu regula, ko piemēro Eiropas Kopienai vispārējam budžetam, tika atjaunināta 2007. gadā, un tajā veiktās izmaiņas stājās spēkā 2007. gada 1. maijā.

Jāatzīmē, ka 2007. gada konsolidētajos pārskatos:

- kopējie aktīvi palielinājās no 67 332 miljoniem EUR 2006. gadā līdz 75 720 miljoniem EUR, un kopējie pasīvi attiecīgi no 131 550 miljoniem EUR līdz 131 646 miljoniem EUR. Aktīvu un pasīvu starpību īstermiņā finansēs no budžeta līdzekļiem, par kuru izmantošanu jau ir pieņemts lēmums, vai garākā termiņā to garantēs dalībvalstis;
- gada saimnieciskās darbības rezultāts jeb atlikums ir palielinājies no 197 miljoniem EUR 2006. gadā līdz 10 120 miljoniem EUR 2007. gadā.

9. ĀRĒJĀ REVĪZIJA

Kopš 1977. gada budžeta ārējo revīziju veic Eiropas Kopienai Revīzijas palāta⁽⁸⁾. Revīzijas palāta pārbauda visu budžeta ieņēmumu un izdevumu pārskatus. Tā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei deklarāciju par pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Palāta vērtē arī, vai ieņēmumi iekasēti un izdevumi veikti likumīgi un pareizi un vai finanšu pārvaldība bijusi pareiza. Revīzijas var veikt pirms attiecīgā finanšu gada slēgšanas, pamatojoties uz grāmatvedības dokumentiem, un – ja vajadzīgs – arī uz vietas Kopienai iestādēs, dalībvalstīs un trešās valstīs. Par katru finanšu gadu Revīzijas palāta sagatavo gada pārskatu un jebkurā laikā var arī iesniegt apsvērumus par īpašiem jautājumiem un sniegt atzinumus pēc citu Kopienas iestāžu lūguma.

10. BUDŽETA IZPILDES APSTIPRINĀŠANA UN PĒCPĀRBAUDE

Kopš 1977. gada piemēro šādus noteikumus⁽⁹⁾: Eiropas Parlaments pēc Padomes ieteikuma līdz 30. aprīlim otrajā gadā pēc attiecīgā finanšu gada Komisijai sniedz budžeta izpildes apstiprinājumu. Tāpēc Padome un Parlaments izskata Komisijas sagatavotos pārskatus un Revīzijas palātas sagatavoto gada pārskatu un īpašos ziņojumus. Iestādēm attiecīgi jārikojas, atbildot uz komentāriem lēmumos par budžeta izpildes apstiprināšanu, un jāziņo par īstenotajiem pasākumiem.

⁽⁸⁾ Sk. EK līguma 246., 247. un 248. pantu, EOTK līguma 160.a, 160.b un 160.c pantu un Finanšu regulas 139.–147. pantu.

⁽⁹⁾ Sk. EK līguma 276. pantu un EOTK līguma 180.b pantu.

PASKAIDROJUMI

FINANŠU DATU AVOTI

Šajā pielikumā ietvertie finanšu dati ir ņemti no Eiropas Kopienų gada pārskatiem un citiem Komisijas sniegtajiem finanšu dokumentiem. Ģeogrāfiskais dalījums atbilst valstu kodiem Komisijas grāmatvedības informācijas sistēmā (ABAC). Komisija ir norādījusi, ka dalībvalstu sniegtie skaitļi – gan attiecībā uz ieņēmumiem, gan uz izdevumiem – ir iegūti aritmētiskos aprēķinos, kas sniedz nepilnīgu ieskatu par to, ko katra dalībvalsts saņēmusi no Eiropas Savienības. Tāpēc šos skaitļus jāinterpretē piesardzīgi.

VALŪTAS VIENĪBA

Visi finanšu dati ir doti miljonos EUR. Kopsummas ir katras precīzās vērtības noapaļojums, tāpēc tās ne vienmēr atbilst noapaļoto skaitļu summai.

SAĪSINĀJUMI UN SIMBOLI

ApS	apropriācijas saistībām
ApM	apropriācijas maksājumiem
AT	Austrija
BE	Beļģija
BG	Bulgārija
SAP	saistību apropriācijas.
CY	Kipra
CZ	Čehijas Republika
DA	diferencētas apropriācijas
DE	Vācija
diagr.	diagramma, uz kuru izdarīta atsauce kādā citā diagrammā (piem., III diagr.)
DK	Dānija
EAEK vai Euratom	Eiropas Atomenerģijas kopiena
EK	Eiropas Kopiena(-as)
EE	Igaunija
EEK	Eiropas Ekonomikas kopiena
EBTA	Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija
EL	Grieķija
ES	Spānija
ES	Eiropas Savienība
ES-27	kopsumma par visām Eiropas Savienības 27 dalībvalstīm
FI	Somija
FR	Francija
FReg	2002. gada 25. jūnija Finanšu regula
NKI	nacionālais kopienākums
HU	Ungārija

IE	Īrija
IT	Itālija
LT	Lietuva
LU	Luksemburga
LV	Latvija
MT	Malta
NAp	nediferencētas apropriācijas
NL	Nīderlande
OV	<i>“Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis”</i>
MAp	maksājumu apropriācijas
PL	Polija
PT	Portugāle
RO	Rumānija
ied.	budžeta iedaļa
SE	Zviedrija
SI	Slovēnija
SK	Slovākija
sad.	budžeta sadaļa
UK	Apvienotā Karaliste
PVN	pievienotās vērtības nodoklis
0,0	dati no 0 līdz 0,05
—	datu nav

DIAGRAMMAS

2007. FINANŠU GADA BUDŽETS UN TĀ IZPILDE 2007. FINANŠU GADĀ

- I diagr. 2007. gada budžets – prognozētie ieņēmumi un galīgās apropriācijas maksājumiem
- II diagr. 2007. gada budžets – apropriācijas saistībām
- III diagr. Pieejamās apropriācijas saistībām 2007. gadā un to izlietojums
- IV diagr. Pieejamās apropriācijas maksājumiem 2007. gadā un to izlietojums
- V diagr. Pašu resursi 2007. gadā, pa dalībvalstīm
- VI diagr. Katrā dalībvalstī veiktie maksājumi 2007. gadā

2007. FINANŠU GADA KONSOLIDĒTIE PĀRSKATI

- VII diagr. Konsolidētā bilance
- VIII diagr. Konsolidētais pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu

I diagramma

2007. gada budžets – prognozētie ieņēmumi un galīgās apropriācijas maksājumiem

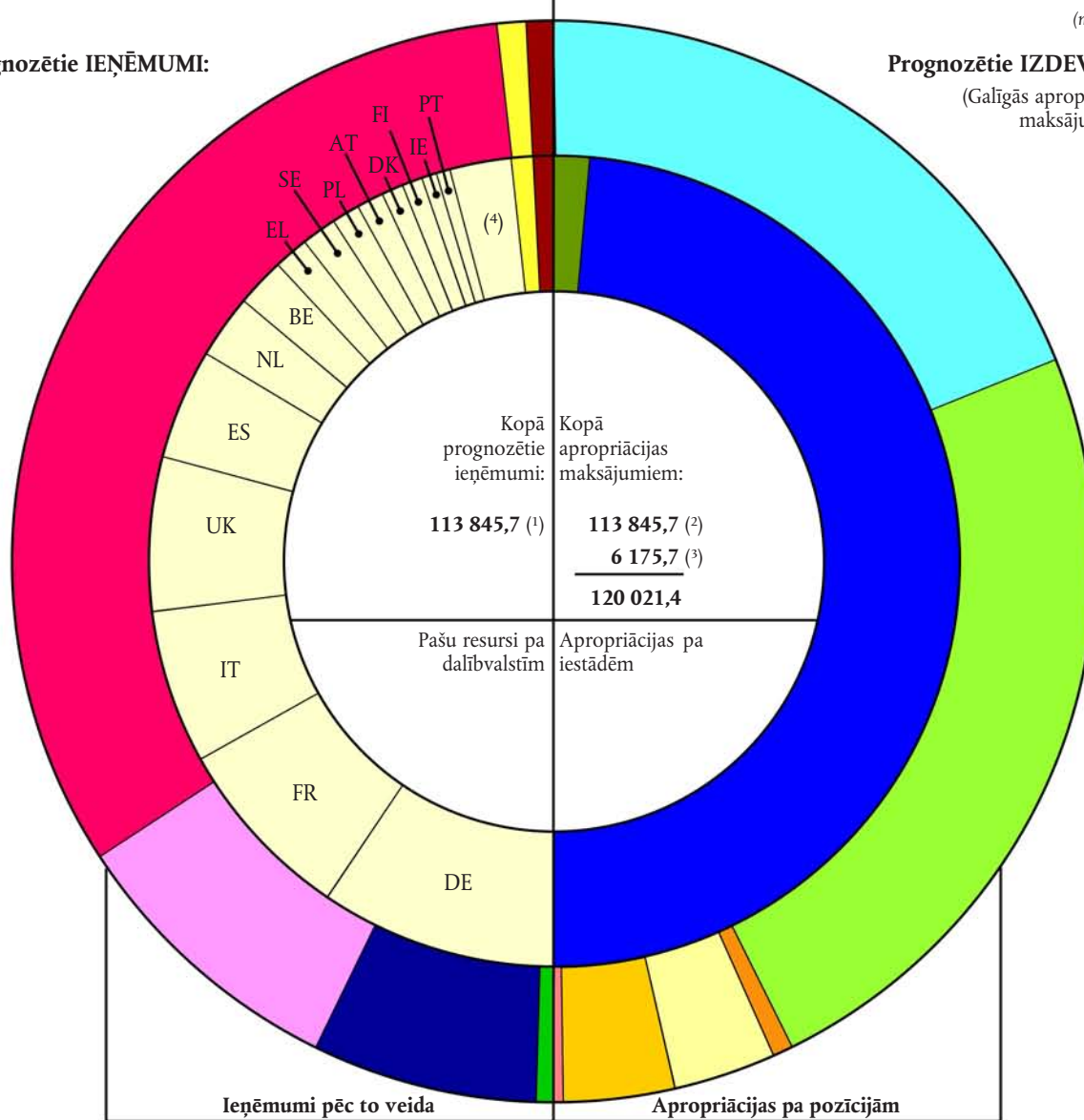
[Attiecībā uz ieņēmumu kritērijiem sk. "Vispārīga informācija par budžetu" 7.2. punktu; attiecībā uz izdevumu kritērijiem sk. "Vispārīga informācija par kopbudžetu" 7.3. punktu un papildinformācijai sk. IV diagr. (a) aili]

(milj. EUR un %)

Prognozētie IEŅĒMUMI:

Prognozētie IZDEVUMI:

(Galīgās apropriācijas maksājumiem)

Ieņēmumu atšifrējums

Pašu resursi kopā (sadalījumā pa dalībvalstīm)		
Lauksaimniecības nodevas	1 486,8	(1,3 %)
Cukura un izoglikozes nodevas	– 37,7	(0 %)
Muitas nodokļi	15 083,8	(13,2 %)
PVN pašu resursi	19 478,6	(17,1 %)
NKI pašu resursi	74 022,0	(65 %)
Pārējie ieņēmumi	1 703,7	(1,5 %)
Iepriekšējā gada pieejamais līdzekļu atlikums	2 108,6	(1,9 %)

Izdevumu atšifrējums

Finanšu shēmas kategorijas

1. Ilgtspējīga izaugsme	45 461,8	(37,9 %)
2. Dabas resursu saglabāš. un apsaimniekoš.	57 019,7	(47,5 %)
3. Pilsonība, brīvība, drošība un tiesiskums	1 356,2	(1,1 %)
4. ES nozīme pasaules līmenī	7 779,5	(6,5 %)
5. Administrācija	7 959,5	(6,6 %)
6. Kompensācijas	444,6	(0,4 %)
Pārējām iestādēm pieejamās apropriācijas	3 046,6	(2,5 %)
Komisijai pieejamās apropriācijas, no tām darbības apropriācijas	116 974,8	(97,5 %)
	112 061,9	(93,4 %)

(1) Pēc budžeta grozījumiem.

(4) Ieņēmumi no CZ, RO, HU, SK, SL, LU, BG, LT, LV, EE, CY, MT ir apvienoti.

(2) Pēc budžeta grozījumiem un pārvietojumiem starp budžeta pozīcijām.

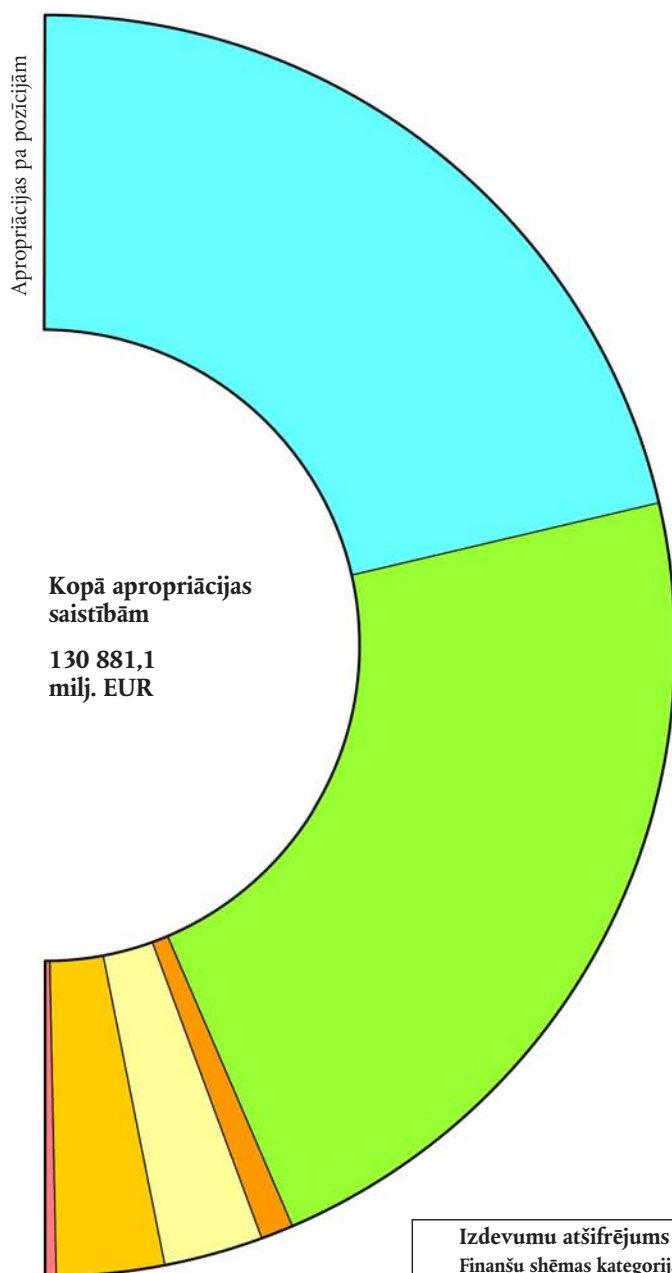
(3) Piešķirtie ieņēmumi, atkal pieejamās un pārnestās apropriācijas.

II diagramma

2007. gada budžets – apropriācijas saistībām

[Pēc budžeta grozījumiem; papildinformācijai sk. III diagr. (b) aili]

(milj. EUR un %)

Piezīme.

Kopējās apropriācijas saistībām nav izlīdzinātas ar 2007. gada budžeta ieņēmumiem, jo saistību apropriācijas ietver arī no nākamā gada budžeta ieņēmumiem finansējamās summas.

Izdevumu atšifrējums

Finanšu shēmas kategorijas

1. Ilgtspējīga izaugsme	56 060,3	(42,8 %)
2. Dabas resursu saglabāš. un apsaimniekoš.	58 399,1	(44,6 %)
3. Pilsonība, brīvība, drošība un tiesiskums	1 543,8	(1,2 %)
4. ES nozīme pasaules līmenī	7 142,3	(5,5 %)
5. Administrācija	7 291,0	(5,6 %)
6. Kompensācijas	444,6	(0,3 %)

III diagramma

Pieejamās apropriācijas saistībām 2007. gadā un to izlietojums

(milj. EUR un %)

Iedaļas (ied.) un sadaļas (sad.) atbilstīgi budžeta nomenklatūrai 2007. gadā un finanšu shēmas kategorijām	Finanšu shēma	Galīgās apropriācijas		Apropriāciju izlietojums					
		Summa ⁽¹⁾	Koef. (%)	Uzņemtās saistības	Izlietojuma koef. (%)	Pārnesumi 2008 ⁽²⁾	Koef. (%)	Anulētās aprapr.	Koef. (%)
		(a)	(b)/(a)	(c)	(c)/(b)	(d)	(d)/(b)	(e) = (b) - (c) - (d)	(e)/(b)
<i>Budžeta nomenklatūra</i>									
I Parlaments (I ied.)		1 453,6		1 379,7	94,9	57,2	3,9	16,6	1,1
II Padome (II ied.)		650,2		532,4	81,9	107,8	16,6	10,0	1,5
III Komisija (III ied.) ⁽³⁾		128 183,3		120 326,5	93,9	4 531,8	3,5	3 325,0	2,6
III.1 Ekonomika un finanses (01. sad.)		330,3		309,0	93,6	1,3	0,4	19,9	6,0
III.2 Uzņēmējdarbība (02. sad.)		575,0		537,5	93,5	28,0	4,9	9,6	1,7
III.3 Konkurence (03. sad.)		74,4		72,0	96,7	1,4	1,9	1,0	1,4
III.4 Nodarbinātība un sociālās lietas (04. sad.)		10 908,1		10 860,9	99,6	23,0	0,2	24,1	0,2
III.5 Lauksaimniecība un lauku attīstība (05. sad.)		57 040,8		52 026,7	91,2	3 385,7	5,9	1 628,4	2,9
III.6 Enerģētika un transports (06. sad.)		1 884,6		1 835,7	97,4	37,9	2,0	11,0	0,6
III.7 Vide (07. sad.)		373,9		348,5	93,2	13,4	3,6	11,9	3,2
III.8 Zinātniskā izpēte (08. sad.)		4 049,5		3 838,8	94,8	204,4	5,0	6,2	0,2
III.9 Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi (09. sad.)		1 537,0		1 491,0	97,0	42,0	2,7	4,0	0,3
III.10 Tiešā zinātniskā izpēte (10. sad.)		662,8		401,7	60,6	260,9	39,4	0,2	0,0
III.11 Zivsaimniecība un jūrlietas (11. sad.)		958,9		706,5	73,7	5,3	0,6	247,1	25,8
III.12 Iekšējais tirgus (12. sad.)		57,3		55,3	96,5	0,9	1,5	1,1	2,0
III.13 Reģionālā politika (13. sad.)		35 434,0		34 880,2	98,4	135,1	0,4	418,8	1,2
III.14 Nodokļu politika un muitas savienība (14. sad.)		113,8		100,9	88,7	1,8	1,6	11,1	9,7
III.15 Izglītība un kultūra (15. sad.)		1 440,2		1 326,7	92,1	110,8	7,7	2,7	0,2
III.16 Komunikācija (16. sad.)		204,1		196,9	96,5	1,2	0,6	5,9	2,9
III.17 Veselība un patērētāju aizsardzība (17. sad.)		571,9		502,2	87,8	9,4	1,7	60,2	10,5
III.18 Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa (18. sad.)		693,2		626,0	90,3	10,6	1,5	56,7	8,2
III.19 Ārējās attiecības (19. sad.)		3 882,8		3 782,5	97,4	36,9	1,0	63,4	1,6
III.20 Tirdzniecība (20. sad.)		73,8		71,6	97,0	0,9	1,3	1,3	1,7
III.21 Attīstība un attiecības ar ĀKK valstīm (21. sad.)		1 409,9		1 304,9	92,5	97,3	6,9	7,8	0,6
III.22 Paplašināšanās (22. sad.)		1 133,1		1 052,6	92,9	77,7	6,9	2,7	0,2
III.23 Humānā palīdzība (23. sad.)		759,3		758,0	99,8	0,8	0,1	0,5	0,1
III.24 Krāpšanas apkarošana (24. sad.)		72,6		68,8	94,7	0,0	0,0	3,8	5,3
III.25 Komisijas politikas koordinācija un juridiskās konsultācijas (25. sad.)		177,6		169,4	95,4	3,5	2,0	4,7	2,7
III.26 Komisijas administrācija (26. sad.)		1 048,1		995,4	95,0	29,1	2,8	23,6	2,3
III.27 Budžets (27. sad.)		508,8		499,1	98,1	1,8	0,3	7,9	1,5
III.28 Revīzija (28. sad.)		9,9		9,1	91,8	0,2	1,7	0,6	6,4
III.29 Statistika (29. sad.)		130,0		114,1	87,7	2,0	1,6	13,9	10,7
III.30 Pensijas (30. sad.)		997,5		994,5	99,7	0,0	0,0	3,0	0,3
III.31 Valodu dienesti (31. sad.)		403,4		389,8	96,6	8,5	2,1	5,1	1,3
III.40 Rezerves (40. sad.)		666,7		—	—	—	—	666,7	100,0
IV Kopienų Tiesa (IV ied.)		274,7		266,0	96,8	1,6	0,6	7,1	2,6
V Revīzijas palāta (V ied.)		121,5		109,6	90,2	0,3	0,2	11,6	9,6
VI Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (VI ied.)		116,3		106,6	91,6	0,6	0,5	9,1	7,8
VII Reģionu komiteja (VII ied.)		68,2		65,7	96,2	0,1	0,1	2,5	3,7
VIII Eiropas Ombuds (VIII ied.)		8,2		7,4	90,5	—	—	0,8	9,5
IX Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (IX ied.)		5,0		4,3	86,1	—	—	0,7	13,9
Apropriāciju saistībām kopsumma		124 455,0		130 881,1	105,2	122 798,4	93,8	4 699,4	3,6
<i>Finanšu shēma ⁽⁴⁾</i>									
1 Ilgtspējīga izaugsme	53 978,0	56 060,3		54 255,6	96,8	782,9	1,4	1 021,9	1,8
2 Dabas resursu saglabāš., un apsaimniekoš.	55 142,0	58 399,1		53 121,7	91,0	3 353,5	5,7	1 923,9	3,3
3 Pilsonība, brīvība, drošība un tiesiskums	1 273,0	1 543,8		1 421,9	92,1	46,0	3,0	76,0	4,9
4 ES nozīme pasaules līmenī	6 578,0	7 142,3		6 636,8	92,9	273,7	3,8	231,8	3,2
5 Administrācija	7 039,0 ⁽⁵⁾	7 291,0		6 917,8	94,9	243,3	3,3	129,9	1,8
6 Kompensācijas	445,0	444,6		444,6	100,0	—	—	—	—
Apropriāciju saistībām kopsumma		124 455,0		130 881,1	105,2	122 798,4	93,8	4 699,4	3,6
Apropriāciju maksājumiem kopsumma		122 190,0		120 021,4	98,2	113 953,3	94,9	4 603,3	3,8
Apropriāciju maksājumiem kopsumma		122 190,0		120 021,4	98,2	113 953,3	94,9	4 603,3	3,8

(1) Galīgā budžeta apropriācijas, ņemot vērā savstarpējos pārvietojumus starp budžeta pozīcijām, apropriācijas, kas atbilst piešķirtajiem ieņēmumiem vai līdzīgiem ieņēmumiem un no iepriekšējā finanšu gada pārnestās apropriācijas. Tādējādi pieejamās apropriācijas pārsniedz dažu finanšu shēmas kategoriju robežlielumu.

(2) Ieskaitot apropriācijas atbilstīgi piešķirtajiem ieņēmumiem vai līdzīgiem ieņēmumiem.

(3) III iedaļā (Komisija) sadaļas (sad.) atbilst darbības/politikas jomām, kā to nosaka iestāde budžeta izpildei pēc darbības jomām (ABB).

(4) Finanšu shēmas kategoriju robežlielumi ietver pielāgojumus, kas paredzēti 2006. gada Iestāžu nolīguma 48. punktā.

(5) 2006. gada Iestāžu nolīguma pielikumā ir noteikts, ka šīs kategorijas robežlielumā nav iekļautas darbinieku iemaksas pensiju shēmā, kas laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam noteikts ne vairāk kā 500 miljonu EUR apmērā 2004. gada cenās. Šis samazinājums 2007. gadā bija 75,8 miljoni EUR.

IV diagramma

Pieejamās apropriācijas maksājumiem 2007. gadā un to izlietojums

(milj. EUR un %)

Iedaļas (ied.) un sadaļas (sad.) atbilstīgi budžeta nomenklatūrai 2007. gadā un finanšu shēmas kategorijām	Galīgās apropriācijas ⁽¹⁾	Apropriāciju izlietojums					
		Veiktie maksājumi 2007. gadā	Izlietojuma koef. (%)	Pārnesumi 2008	Koef. (%)	Anulētās apropr.	Koef. (%)
		(b)	(b)/(a)	(c)	(c)/(a)	(d) = (a) – (b) – (c)	(d)/(a)
<i>Budžeta nomenklatūra</i>							
I Parlaments (I ied.)	1 668,2	1 329,1	79,7	308,5	18,5	30,6	1,8
II Padome (II ied.)	741,4	557,6	75,2	163,0	22,0	20,8	2,8
III Komisija (III ied.) ⁽²⁾	116 974,8	111 506,5	95,3	4 092,6	3,5	1 375,7	1,2
III.1 Ekonomika un finanses (01. sad.)	328,7	262,1	79,7	6,9	2,1	59,6	18,1
III.2 Uzņēmējdarbība (02. sad.)	549,7	369,8	67,3	62,5	11,4	117,3	21,3
III.3 Konkurence (03. sad.)	81,6	70,7	86,7	8,8	10,7	2,1	2,6
III.4 Nodarbinātība un sociālās lietas (04. sad.)	11 664,4	11 547,4	99,0	27,9	0,2	89,0	0,8
III.5 Lauksaimniecība un lauku attīstība (05. sad.)	55 802,4	53 685,2	96,2	1 965,0	3,5	152,1	0,3
III.6 Enerģētika un transports (06. sad.)	1 142,3	918,8	80,4	162,8	14,3	60,7	5,3
III.7 Vide (07. sad.)	283,9	231,8	81,6	23,0	8,1	29,1	10,3
III.8 Zinātniskā izpēte (08. sad.)	3 311,8	2 678,5	80,9	609,4	18,4	24,0	0,7
III.9 Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi (09. sad.)	1 436,4	1 226,7	85,4	180,8	12,6	29,0	2,0
III.10 Tiešā zinātniskā izpēte (10. sad.)	656,0	405,9	61,9	238,7	36,4	11,4	1,7
III.11 Zivsaimniecība un jūrlietas (11. sad.)	1 248,1	1 039,0	83,2	13,1	1,0	196,0	15,7
III.12 Iekšējais tirgus (12. sad.)	63,9	54,4	85,2	6,5	10,2	2,9	4,6
III.13 Reģionālā politika (13. sad.)	26 693,1	26 583,0	99,6	14,2	0,1	95,8	0,4
III.14 Nodokļu politika un muitas savienība (14. sad.)	122,9	84,7	68,9	7,9	6,4	30,3	24,6
III.15 Izglītība un kultūra (15. sad.)	1 449,8	1 260,5	86,9	162,0	11,2	27,3	1,9
III.16 Komunikācija (16. sad.)	223,1	182,8	81,9	20,8	9,3	19,5	8,7
III.17 Veselība un patērētāju aizsardzība (17. sad.)	582,5	447,8	76,9	42,6	7,3	92,1	15,8
III.18 Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa (18. sad.)	428,4	258,8	60,4	97,5	22,8	72,1	16,8
III.19 Ārējās attiecības (19. sad.)	3 429,3	3 264,6	95,2	67,7	2,0	97,0	2,8
III.20 Tirdzniecība (20. sad.)	75,8	65,1	85,9	6,4	8,5	4,3	5,7
III.21 Attīstība un attiecības ar ĀKK valstīm (21. sad.)	1 343,7	1 192,8	88,8	105,8	7,9	45,1	3,4
III.22 Paplašināšanās (22. sad.)	1 793,2	1 748,5	97,5	19,6	1,1	25,1	1,4
III.23 Humānā palīdzība (23. sad.)	764,3	755,6	98,9	6,9	0,9	1,7	0,2
III.24 Krāpšanas apkarošana (24. sad.)	75,0	59,7	79,6	5,8	7,8	9,4	12,6
III.25 Komisijas politikas koordinācija un juridiskās konsultācijas (25. sad.)	194,4	170,2	87,5	18,5	9,5	5,7	2,9
III.26 Komisijas administrācija (26. sad.)	1 154,7	965,4	83,6	150,9	13,1	38,5	3,3
III.27 Budžets (27. sad.)	517,7	497,9	96,2	10,8	2,1	9,1	1,8
III.28 Revīzija (28. sad.)	10,8	8,9	83,0	1,0	9,4	0,8	7,5
III.29 Statistika (29. sad.)	133,6	102,0	76,4	12,6	9,4	18,9	14,2
III.30 Pensijas (30. sad.)	997,5	994,5	99,7	0,0	0,0	3,0	0,3
III.31 Valodu dienesti (31. sad.)	415,9	373,4	89,8	36,0	8,7	6,5	1,6
III.40 Rezerves (40. sad.)	—	—	—	—	—	—	—
IV Kopienas Tiesa (IV ied.)	288,0	264,7	91,9	14,5	5,0	8,7	3,0
V Revīzijas palāta (V ied.)	128,8	107,0	83,1	9,1	7,1	12,6	9,8
VI Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (VI ied.)	127,6	109,3	85,7	7,9	6,2	10,4	8,2
VII Reģionu komiteja (VII ied.)	77,7	67,5	86,9	6,2	8,0	4,0	5,1
VIII Eiropas Ombuds (VIII ied.)	8,6	7,3	84,0	0,6	6,4	0,8	9,6
IX Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (IX ied.)	6,4	4,2	66,7	1,0	16,0	1,1	17,3
Apropriāciju maksājumiem kopsumma	120 021,4	113 953,3	94,9	4 603,3	3,8	1 464,8	1,2
<i>Finanšu shēma</i>							
1 Ilgtspējīga izaugsme	45 461,8	43 713,0	96,2	1 359,1	3,0	389,7	0,9
2 Dabas resursu saglabāš. un apsaimniekoš.	57 019,7	54 648,4	95,8	1 957,7	3,4	413,6	0,7
3 Pilsonība, brīvība, drošība un tiesiskums	1 356,2	1 049,8	77,4	162,6	12,0	143,8	10,6
4 ES nozīme pasaules līmenī	7 779,5	7 291,8	93,7	184,0	2,4	303,8	3,9
5 Administrācija	7 959,5	6 805,6	85,5	940,0	11,8	214,0	2,7
6 Kompensācijas	444,6	444,6	100,0	—	—	—	—
Apropriāciju maksājumiem kopsumma	120 021,4	113 953,3	94,9	4 603,3	3,8	1 464,8	1,2

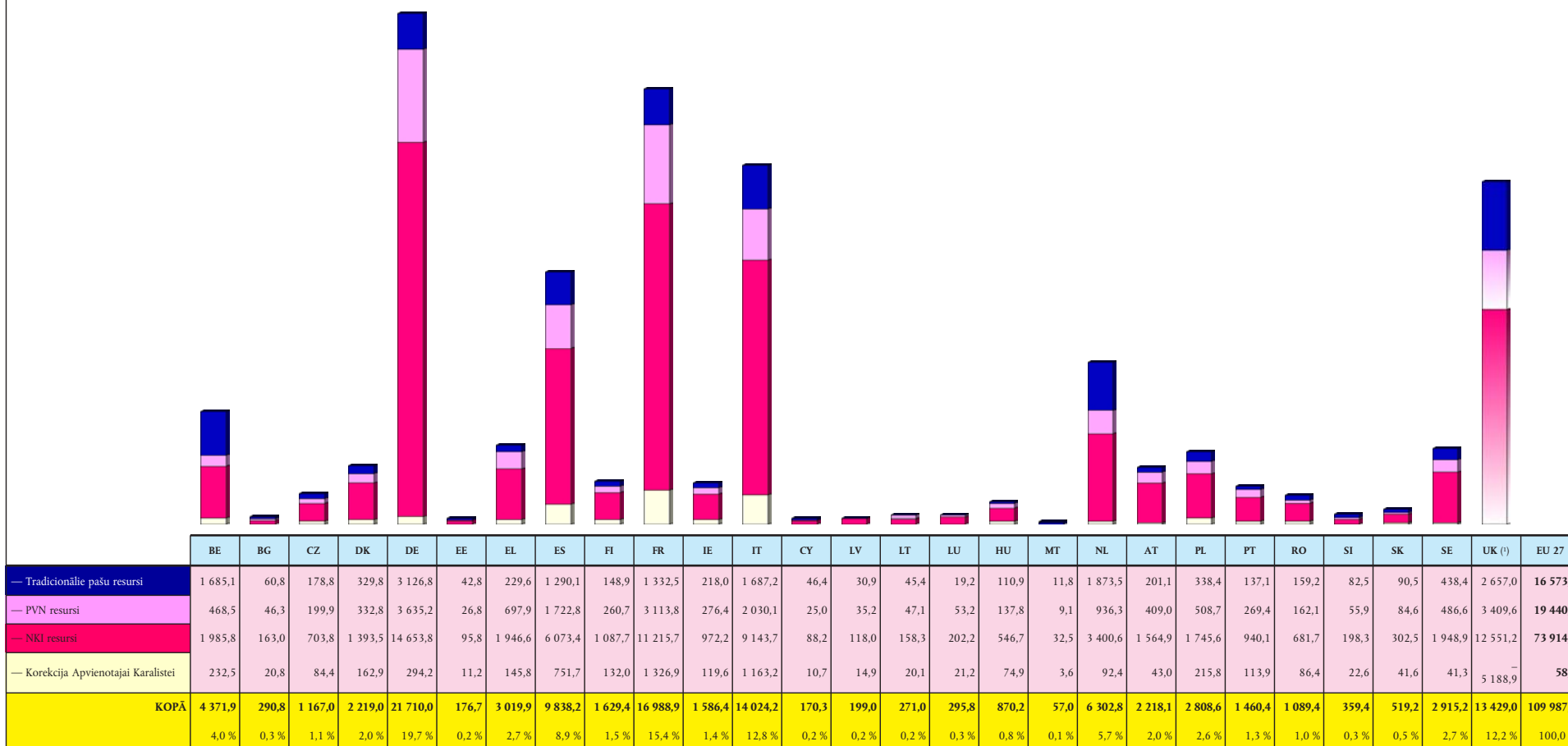
⁽¹⁾ Galīgā budžeta apropriācijas, ņemot vērā savstarpējos pārvietojumus starp budžeta pozīcijām, apropriācijas, kas atbilst piešķirtajiem ieņēmumiem vai līdzīgiem ieņēmumiem, un no iepriekšējā finanšu gada pārnestās apropriācijas.

⁽²⁾ III iedaļā (Komisija) sadaļas (sad.) atbilst darbības/politikas jomām, kā to nosaka iestāde budžeta izpildei pēc darbības jomām (ABB).

V diagramma
Pašu resursi 2007. gadā, pa dalībvalstīm

Ieņēmumu izlietojums

(milj. EUR un %)

⁽¹⁾ Attiecībā uz Apvienoto Karalisti piemēroja korekciju (5 188,9 milj. EUR) pašu resursu bruto summai (18 617,8 milj. EUR). Šo pielāgojumu sedz citas dalībvalstis. Šī korekcija tika ieviesta vienīgi bruto pašu resursu PVN un NKI elementiem proporcionāli to attiecīgajām summām.

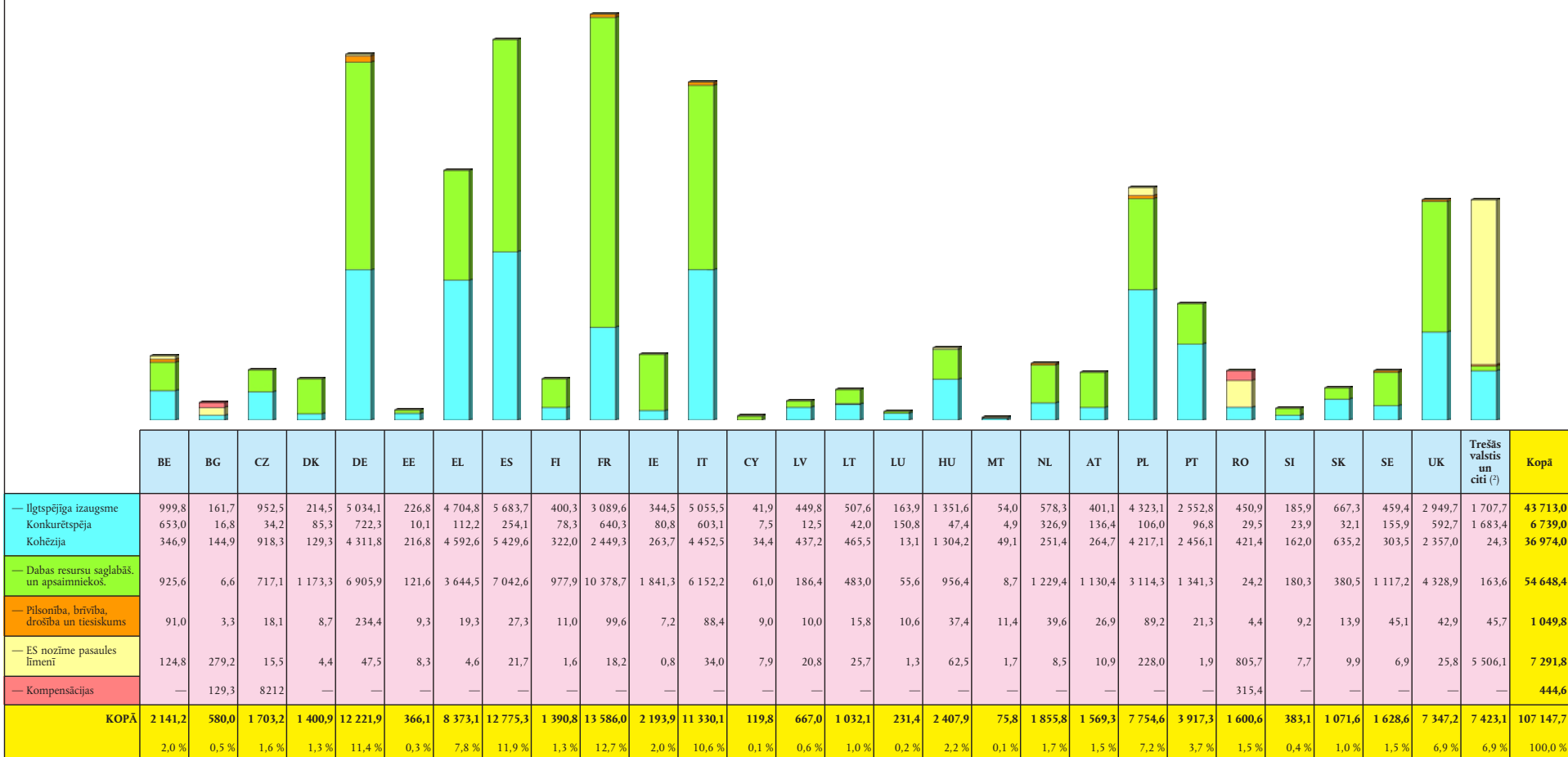
VI diagramma

Katrā dalībvalstī veiktie maksājumi 2007. gadā ⁽¹⁾

Piezīme. 2007. gadā veiktie maksājumi = maksājumi atbilstīgi 2007. gada darbības apropriācijām + maksājumi atbilstīgi summām, kas pārnestas no 2006. gada.

Finanšu shēmas kategorijas

(milj. EUR un %)

⁽¹⁾ Ģeogrāfiskais sadalījums ir norādīts nevis pēc dalībvalstīm veiktajiem maksājumiem, bet pēc izdevumu piešķiruma atbilstīgi Komisijas datorizētajā grāmatvedības sistēmā ABAC pieejamajiem datiem.⁽²⁾ Summas, kas norādītas postenī "Trešās valstis un citi", ietver galvenokārt izdevumus par ārpus ES īstenotajiem projektiem un trešo valstu dalību. Te iekļauti arī izdevumi, kurus nebija iespējams iedalīt ģeogrāfiski.

VII diagramma

Konsolidētā bilance

(milj. EUR)

	31.12.2007	31.12.2006
Ilgtermiņa aktīvi:		
Nemateriālie pamatlīdzekļi	44,0	37,0
Materiālie pamatlīdzekļi	4 523,0	4 586,0
Ilgtermiņa ieguldījumi	1 973,0	2 157,0
Aizdevumi	1 806,0	2 023,0
Ilgtermiņa priekšfinansējums	14 015,0	22 425,0
Ilgtermiņa debitoru parādi	127,0	328,0
	22 488,0	31 556,0
Apgrozāmie aktīvi:		
Krājumi	88,0	115,0
Īstermiņa ieguldījumi	1 420,0	1 426,0
Īstermiņa priekšfinansējums	20 583,0	8 055,0
Īstermiņa debitoru parādi	12 051,0	9 796,0
Nauda un tās ekvivalenti	18 756,0	16 384,0
	52 898,0	35 776,0
Aktīvi kopā	75 386,0	67 332,0
Ilgtermiņa saistības		
Darbinieku pabalsti	– 33 480,0	– 32 200,0
Ilgtermiņa uzkrājumi	– 1 079,0	– 989,0
Ilgtermiņa finanšu saistības	– 1 574,0	– 1 862,0
Pārējās ilgtermiņa saistības	– 1 989,0	– 2 020,0
	– 38 122,0	– 37 071,0
Īstermiņa saistības:		
Īstermiņa uzkrājumi	– 369,0	– 379,0
Īstermiņa finanšu saistības	– 135,0	– 20,0
Īstermiņa parādi	– 95 380,0	– 94 080,0
	– 95 884,0	– 94 479,0
Pasīvi kopā	– 134 006,0	– 131 550,0
Tīrie aktīvi	– 58 620,0	– 64 218,0
Rezerves	2 806,0	2 855,0
No dalībvalstīm saņemamās summas:		
Darbinieku pabalsti (ilgtermiņa)	– 33 480,0	– 32 200,0
Pārējās summas	– 27 946,0	– 34 873,0
Tīrie aktīvi	– 58 620,0	– 64 218,0

VIII diagramma **Pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu**

(milj. EUR)

	31.12.2007	31.12.2006
Ienākumi no pamatdarbībām		
Pašu resursi un iemaksas	112 084	105 118
Pārējie ienākumi no pamatdarbībām	9 080	8 368
	121 164	113 486
Saimnieciskās darbības izdevumi		
Administratīvie izdevumi	– 7 120	– 6 619
Pamatdarbības izdevumi	– 104 682	– 106 803
	– 111 802	– 113 422
Atlikums no pamatdarbībām	9 362	64
Finanšu darbības ieņēmumi	674	621
Finanšu darbības izdevumi	– 354	– 331
Izmaiņas saistībās, kas attiecas uz piemaksām darbiniekiem	– 2 207	108
Partneruzņēmumu un kopuzņēmumu tīrā atlikuma (deficīta) daļa	– 13	– 265
Gada saimnieciskās darbības rezultāts	7 462	197

II PIELIKUMS

Kopš iepriekšējā gada pārskata Revīzijas palātas pieņemto īpašo ziņojumu saraksts

- Īpašais ziņojums Nr. 6/2007 par tehniskās palīdzības efektivitāti iestāžu darbības uzlabošanā
- Īpašais ziņojums Nr. 7/2007 par Kopienas zivju resursu saglabāšanas noteikumu kontroles, pārbaužu un sodu sistēmu
- Īpašais ziņojums Nr. 8/2007 par administratīvu sadarbību pievienotās vērtības nodokļa jomā
- Īpašais ziņojums Nr. 9/2007 “ES pētniecības un tehnoloģiju attīstības (RTD) pamatprogrammu vērtēšana – vai Komisijas pieeju iespējams uzlabot?”
- Īpašais ziņojums Nr. 1/2008 par procedūrām, ko piemēroja 1994.–1999. gada un 2000.–2006. gada lielo ieguldījumu projektu *ex ante* un *ex post* vērtēšanā
- Īpašais ziņojums Nr. 2/2008 par saistošo izziņu par tarifu (BTI)
- Īpašais ziņojums Nr. 3/2008 “Eiropas Savienības Solidaritātes fonds: cik tas ir ātrs, efektīvs un elastīgs?”
- Īpašais ziņojums Nr. 4/2008 par piena kvotu ieviešanu dalībvalstīs, kuras pievienojās Eiropas Savienībai 2004. gada 1. maijā
- Īpašais ziņojums Nr. 5/2008 par rezultātu sasniegšanu Eiropas Savienības aģentūrās
- Īpašais ziņojums Nr. 6/2008 par Eiropas Komisijas sniegto rehabilitācijas atbalstu pēc cunami un orkāna *Mitch*
- Īpašais ziņojums Nr. 7/2008 – Saprātīgas enerģijas programma 2003.–2006. gadam

Ar šiem ziņojumiem var iepazīties vai tos lejupielādēt Eiropas Revīzijas palātas tīmekļa vietnē
www.eca.europa.eu

Lai saņemtu ziņojumus CD-ROM vai papīra formātā, lūdzu, sūtiet pieprasījumu Revīzijas palātai uz šādu adresi:

**European Court of Auditors
Communication and Reports Unit
12 rue Alcide De Gasperi
L-1615 Luxembourg
Tel: + (352) 4398-1
e-mail: euraud@eca.europa.eu**

vai aizpildiet elektronisku pieprasījuma veidlapu ES virtuālās grāmatnīcas *EU-Bookshop* vietnē.

IV

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTA INFORMĀCIJA

REVĪZIJAS PALĀTA

Saskaņā ar EK līguma 248. panta 1. un 4. punktu un 129. un 143. pantu Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes 2007. gada 17. decembra Regulu (EK) Nr. 1525/2007, kā arī saskaņā ar 139. un 156. pantu Padomes 2008. gada 18. februāra Regulā (EK) Nr. 215/2008 par Finanšu regulu, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam,

Eiropas Kopienu Revīzijas palāta 2008. gada 24. un 25. septembra sēdē pieņēma

GADA PĀRSKATUS**par 2007. finanšu gadu**

Šie pārskati kopā ar iestāžu atbildēm uz Palātas apsvērumiem ir nosūtīti iestādēm, kuras apstiprina budžeta izpildi, kā arī pārējām iestādēm.

Revīzijas palātas locekļi:

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA (priekšsēdētājs), Hubert WEBER, Maarten B. ENGWARD, Máire GEOGHEGAN-QUINN, David BOSTOCK, Morten Louis LEVYSOHN, Ioannis SARMAS, Július MOLNÁR, Vojko Anton ANTONČIČ, Gejza HALÁSZ, Jacek UCZKIEWICZ, Josef BONNICI, Irena PETRUŠKEVIČIENĒ, Igors LUDBORŽS, Jan KINŠT, Kersti KALJULAIID, Kikis KAZAMIAS, Massimo VARI, Juan RAMALLO MASSANET, Olavi ALA-NISSILÄ, Lars HEIKENSTEN, Karel PINXTEN, Ovidiu ISPIR, Nadeschda SANDOLOVA, Michel CRETIN, Harald NOACK, Henri GRETHEN.

GADA PĀRSKATS PAR DARBĪBĀM,
KO FINANSĒ NO SEPTĪTĀ, ASTOTĀ UN
DEVĪTĀ EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDA (EAF)

(2008/C 286/02)

**Gada pārskats par darbībām, ko finansē no septītā, astotā un devītā Eiropas
Attīstības fonda (EAF)**

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ievads	1.–5.
I nodaļa. Septītā, astotā un devītā EAF īstenošana	6.–13.
Finanšu izpilde	6.–11.
Komisijas gada pārskats par Eiropas Attīstības fondu finanšu pārvaldību	12.–13.
II nodaļa. Revīzijas palātas ticamības deklarācija par EAF	14.–56.
Revīzijas palātas 2007. finanšu gada ticamības deklarācija par septīto, astoto un devīto Eiropas Attīstības fondu (EAF)	I–XI
Informācija ticamības deklarācijas pamatošanai	14.–50.
Revīzijas tvērums un veids	14.–15.
Pārskatu ticamība	16.–18.
Pakārtoto darījumu likumība un pareizība	19.–50.
Secinājumi un ieteikumi	51.–56.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

IEVADS

1. Eiropas Attīstības fondi (EAF) ir izveidoti pēc starptautisku konvenciju vai nolīgumu ⁽¹⁾ noslēgšanas starp Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un dažām Āfrikas, Karību un Klusā okeāna valstīm (ĀKK), no otras puses, kā arī ar Padomes lēmumiem par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju.

1.–5. EAF izmanto kā Eiropas Savienības galveno attīstības palīdzības instrumentu ĀKK valstīm. Piekrītot Revīzijas palātas viedoklim vairākos punktos, Komisija vēlētos vērēt uzmanību uz paaugstinātu risku saistībā ar fonda pārvaldību, ņemot vērā šos faktorus:

— ievērojamo piešķirto līdzekļu apjomu,

— vājo administrāciju dažās partnervalstīs,

— daudzās problēmas, tostarp nopietni pārvaldības trūkumi vairumā saņēmējvalstu.

Ņemot vērā šos faktorus, Komisija ir ieviesusi kontroles stratēģiju dažādos līmeņos, kas ietver pārraudzītāju un revidentu darbu, līgumslēdzēju iestāžu veiktas pārbaudes, kā arī Komisijas delegāciju un centrālo dienestu tieši veiktas pārbaudes.

Šajā stratēģijā, protams, ir jāņem vērā riska novērtējums, kā arī izmaksu un ieguvumu attiecība. Komisija uzskata, ka tās ieviestie noteikumi ir efektīvi un atbilst noteiktajiem kritērijiem. Pamatojoties uz Revīzijas palātas piezīmēm, kā arī uz savu pieredzi, Komisija pēdējos gados ir pielāgojusi šo stratēģiju un darīs to arī turpmāk.

Revīzijas palātas ziņojums ir jālasa, ievērojot vidi, kādā Komisijai ir jāstrādā, un jāņem vērā ar šīm darbībām saistītais risks.

2. Komisija atbild par lielākās daļas EAF izdevumu pārvaldību. Kopš 2003. gada 1. aprīļa EAF ieguldījumu mehānismu pilnībā pārvalda Eiropas Investīciju banka (EIB) ⁽²⁾. Ne Palātas ticamības deklarācija, ne Eiropas Parlamenta budžeta izpildes apstiprināšanas procedūra neattiecas uz šo mehānismu ⁽³⁾ ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Jaundes I konvencija tika noslēgta 1964. gadā. Jaunākais nolīgums (Kotonū) ir spēkā kopš 2000. gada 23. jūnija un ir pārskatīts 2005. gada 25. jūnijā Luksemburgā.

⁽²⁾ Devītajā EAF no sākotnējā asignējuma, kas sasniedza 13 800 miljonus EUR, EIB atbild par 2 200 miljoniem EUR.

⁽³⁾ Sk. 96., 103. un 112. pantu 2003. gada 27. marta Finanšu regulā, ko piemēro 9. Eiropas Attīstības fondam (OV L 83, 1.4.2003., 1. lpp.). Atzinumā Nr. 12/2002 par šīs regulas priekšlikumu (OV C 12, 17.1.2003.) Palāta uzsvēra, ka šie noteikumi sašaurina Eiropas Parlamenta budžeta izpildes apstiprināšanas pilnvaras.

⁽⁴⁾ Trīspusējā nolīgumā starp EIB, Komisiju un Palātu (112. pants iepriekš minētajā 2003. gada 27. marta Finanšu regulā, ko piemēro 9. Eiropas Attīstības fondam) izklāstīti noteikumi šo darbību revīzijai, ko veic Palāta.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

3. Kad programmu plānošana ir pabeigta, EAF resursus mobilizē divos posmos. Pēc pieprasījuma saņemšanas no ĀKK valsts Komisija pieņem finansēšanas lēmumu (pārskatos minēts kā finanšu saistības). Pēc tam saskaņā ar finansēšanas nolīgumiem Komisija un ĀKK valsts izstrādā noteikumus par šo lēmumu izpildi; lēmumus izpilda attiecīgās valsts kredītrīkotājs vai tieši Komisija. Minētais kredītrīkotājs slēdz līgumus (pārskatos minēti kā individuālas juridiskās saistības) un atļauj maksājumus, ko pārbaudīs un veiks Komisija.

4. Šī pārvaldības sistēma neattiecas uz budžeta atbalstu. Finansēšanas nolīgumi ietver juridiskās saistības un ir pamats maksājumiem bez individuālu juridisko saistību uzņemšanās. Tiklīdz Komisija ir pārbaudījusi, ka Kotonū nolīguma un finansēšanas nolīguma nosacījumi ir izpildīti, tā veic sākotnēju naudas līdzekļu pārskaitījumu saņēmējvalsts budžetā. Kad šie līdzekļi ir pārskaitīti, tie nonāk ĀKK valsts budžetā, kur tos izmanto un revīdē saskaņā ar saņēmējvalsts tiesību aktiem un procedūrām. Komisija un pārējie galvenie starptautiskie donori vērtē gan uzlabojumus, kas veikti publisko finanšu pārvaldībā attiecīgajās valstīs, gan nabadzības samazināšanas rezultātus. Pirms turpmāku finansējuma daļu izmaksas Komisija pārbauda, vai ir ievēroti finansēšanas nolīguma nosacījumi.

5. Komisijā lielāko daļu EAF programmu pārvalda *EuropeAid* sadarbības birojs (turpmāk tekstā – “*EuropeAid*”). Neliela daļa EAF projektu ⁽⁵⁾ attiecas uz humāno palīdzību, un tos pārvalda Humānās palīdzības ģenerāldirektorāts (ĢD ECHO).

I NODAĻA. SEPTĪTĀ, ASTOTĀ UN DEVĪTĀ EAF ĪSTENOŠANA

Finanšu izpilde

6. Pēc Sestā EAF slēgšanas 2006. gadā septīto, astoto un devīto EAF 2007. gadā īstenoja vienlaicīgi. 2008. gadā plānots slēgt septīto EAF.

7. No dalībvalstīm 2007. gadā saņemtās kopējās iemaksas bija 2 679 miljoni EUR, ietverot 39 miljonus EUR, kas bija brīvprātīgās iemaksas Āfrikas Miera mehānismā saskaņā ar ĀKK valstu iekšējo sadarbību ⁽⁶⁾. Minētajā gadā Komisija aicināja veikt iemaksas devītajā EAF, jo astotā EAF līdzekļi bija pilnībā izsmelti.

6.–8. Atbilstoši *Monterejas* un *Parīzes deklarācijai* Komisija 2007. gadā turpināja centienus palielināt atbalstu un paaugstināt tā efektivitāti. 2007. gads, līdzīgi kā 2006. gads, bija ļoti veiksmīgs EAF īstenošanai, jo tajā atkal tika reģistrēts rekordaugsts līgumu un maksājumu izpildes līmenis, veco un neaktīvo saistību ievērojams samazinājums, kā arī virzība uz septītajā EAF noslēgšanu. Mērķis līdz 2007. gada beigām bija iedalīt visas devītajā EAF apropriācijas, kas nozīmē laikposmā no 2003. gada līdz 2007. gadam izlietot 15,9 miljardus euro, proti, 100 % no devītajā EAF līdzekļiem. Tā ir vislielākā summa EAF vēsturē.

⁽⁵⁾ 0,8 % no 2007. gada maksājumiem.

⁽⁶⁾ ĀKK un EK Ministru padomes 2007. gada 25. maija Lēmums Nr. 2/2007 (OV L 175, 5.7.2007., 35. lpp.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

8. No desmitā EAF līdzekļus iedalīs laikposmā no 2008. līdz 2013. gadam; tajā paredzētais Kopienas atbalsts ĀKK valstīm ir 21 966 miljoni EUR, kas ir par 62 % vairāk, salīdzinot ar devītā EAF piešķirumiem.

9. Kopējais EAF resursu izlietojums, kuru pārvalda Komisija, un finanšu izpilde parādīta **1. un 2. tabulā**. Kopīgie resursi un lēmumi pēc intervences sektoriem attēloti **I un II diagrammā**. 2005. gada maijā Padome nolēma, ka devītā EAF līdzekļi izlietojami līdz 2007. gada 31. decembrim ⁽⁷⁾. Saskaņā ar darbības beigšanas klauzulu līdz minētajam datumam būtu izlietojami visi devītā EAF finanšu līdzekļi. To panāca, ievērojami palielinot (par 16,7 %) kopējās saistības, kuru summa sasniedza 3 172 miljoni EUR. Tīrie maksājumi palielinājās par 4,1 % un sasniedza 2 874 miljonus EUR, kas ir nedaudz mazāk par sākotnēji plānoto, jo gada beigās naudas plūsma ir ierobežota.

10. Rezultātā nenokārtotie maksājumi palielinājās no 10 281 miliona EUR 2006. gada beigās līdz 10 579 miljoniem EUR 2007. gada beigās. No kopējiem nenokārtotajiem maksājumiem 903 miljoni EUR attiecas uz līdzekļiem, par kuriem saistības uzņemtas vairāk nekā pirms pieciem gadiem. Tomēr kopējās saistības, par kurām pēdējos divos gados nebija uzņemtas individuālās juridiskās saistības un nebija veikts neviens maksājums, gada beigās ievērojami samazinājās līdz 100 miljoniem EUR. Izpilde, kas mērīta kā attiecība starp kopējiem neizlietotajiem līdzekļiem un gada maksājumiem, saglabājās stabila 3,7 gados.

KOMISIJAS ATBILDES

Attiecībā uz kvalitāti Komisija 2006. gadā ieviesa pilnīgu kvalitātes kontroles grupas uzraudzību visiem EAF finansēšanas priekšlikumiem identifikācijas un izvērtēšanas posmā; šo praksi pielietoja arī 2007. gadā.

Komisija turpinās centienus vēl vairāk uzlabot EAF īstenošanu un turpinās veikt pasākumus pēc Revīzijas palātas ieteikumiem šajā sakarībā.

Desmitā EAF piešķirums 21 966 miljonu euro apmērā (darbības apropriācijas ĀKP valstīm, izņemot aizjūras zemes un teritorijas (AZT)) attiecas uz sešiem gadiem, nevis uz pieciem kā devītā EAF (sākotnējā summa, ņemot vērā iepriekšējo EAF atlikuma pārvietošanu, skatīt 9. punktu, bija 13 500 miljoni euro). Salīdzinājuma labad līdzekļi ir jāsadala pa gadiem, un šādā gadījumā nominālais pieaugums tiek samazināts līdz 35,6 %.

9. Šī ir pirmā reize, kad EAF līdzekļi ir pilnībā piešķirti pirms nākamā EAF stāšanās spēkā. Kad devītā EAF stājās spēkā 2003. gada aprīlī, no astotā EAF palika nepiešķirti gandrīz 2 miljardi euro.

10. Komisijas rezultāti 2007. gadā bija ārkārtīgi labi; maksājumu apjoms ievērojami palielinājās par 12 %, saistības – par 9 %, savukārt neizpildītās saistības varēja noturēt 2,8 % robežās.

Izpildes līmenis – 3,7 gadi – atbilst projektu īstenošanas vidējam ilgumam.

⁽⁷⁾ Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Lēmums 2005/446/EK (OV L 156, 18.6.2005., 19. lpp.), kas grozīts ar 2007. gada 26. novembra Lēmumu 2007/792/EK (OV L 320, 6.12.2007., 31. lpp.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

11. Galvenā ES atbalsta saņēmēja bija sociālās infrastruktūras joma, tostarp izglītība, veselība, ūdens un sanitārie pamatpakalpojumi, kam 2007. gadā bija atvēlēti 852 miljoni EUR (31 % no kopējiem maksājumiem), nākamais lielākais saņēmējs bija transporta, komunikāciju un enerģētikas joma ar 799 miljoniem EUR (28 %). Kopējie maksājumi atbalsta natūrā un vispārējās programmu palīdzības jomā, ietverot pārtikas atbalstu un pārtikas nekaitīgumu, bija 557 miljoni EUR, no kuriem 455 miljoni EUR (16 % no kopējiem maksājumiem) tika izlietoti vispārējā budžeta atbalsta programmās. Atbalsta īstenošanā turpinājās cieša sadarbība ar ANO organizācijām un Pasaules Banku (306,5 miljoni EUR, t. i., 10,7 % no maksājumiem).

Komisijas gada pārskats par Eiropas Attīstības fondu finanšu pārvaldību

12. Devītajam EAF piemērojamā finanšu regulā⁽⁸⁾ noteikts, ka Komisijai katru gadu jāziņo par Eiropas Attīstības fondu pārvaldību. Palāta pārskatīja šo ziņojumu, lai novērtētu, vai tajā objektīvi aprakstīta mērķu sasniegšana, finanšu stāvoklis un notikumi, kas būtiski ietekmējuši darbību konkrētajā gadā. Palāta pārskatīja sniegto finanšu datu precizitāti, kā arī to, kā izpildīti Palātas iepriekš formulētie apsvērumi un budžeta izpildes apstiprinātie ieteikumi.

13. Palāta uzskata, ka ziņojums par finanšu pārvaldību precīzi atspoguļo finanšu gada mērķu sasniegšanu, finanšu stāvokli un notikumus, kas ievērojami ietekmējuši darbību 2007. gadā. Tomēr Komisijas pēcpārbaudes kopsavilkums saskaņā ar Palātas novērojumiem vairākos gadījumos nesniedz pietiekamu informāciju par veiktajiem vai plānotajiem pasākumiem. Palātas veiktā stāvokļa analīze atspoguļoja **4. tabulā**. Turklāt ĀKK valstu sniegtā informācija par Stabex līdzekļiem⁽⁹⁾ un kontu atlikumiem ĀKK valstu bankās joprojām nav ticama šā pasākuma sarežģītības un EuropeAid ierobežotās kontroles dēļ. EuropeAid to apzinās un 2007. gadā gatavojās veikt Stabex līdzekļu revīziju visās iesaistītajās ĀKK valstīs. Tomēr revīzijas veica tikai četras no 38 saņēmējvalstīm.

13. Komisija Revīzijas palātas ieteikumus uzskata par ļoti nozīmīgiem, un saistībā ar tiem visiem tiks veikti atbilstoši pasākumi. Komisija uzskata, ka saistībā ar Revīzijas palātas ieteikumiem veiktie pasākumi ir apmierinoši, bet turpmāk sniegs sīkāku informāciju.

Lai gan tas nav prasīts saskaņā ar Lomes IV konvencijas 212. pantu, Komisija ir nolēmusi pastiprināt Stabex līdzekļu kontroli, veicot revīzijas. No visām 38 saņēmējvalstīm 10 neregistrēja nekādu šo līdzekļu apriti 2007. gadā, savukārt 14 valstīm piemēroja revīziju saistībā vai nu ar Stabex kontu ticamību (8 valstis), vai arī ar projektiem, ko finansē no Stabex līdzekļiem (6 valstis).

⁽⁸⁾ 96. un 102. pants.

⁽⁹⁾ Stabex programmas finansiālā nozīme mazinās, jo pasākums tiek pārtraukts. 2007. gada beigās apmēram 100 miljoni EUR palika Eiropā vērtspapīru kontos, kurus kontrolē tikai Komisija (salīdzinājumam – 2006. gada beigās tie bija 192 miljoni EUR). Komisijas mērķis ir izmaksāt šos līdzekļus līdz 2010. gada 31. decembrim, ja būs izpildīti visi izmaksas nosacījumi.

II NODAĻA. REVĪZIJAS PALĀTAS TICAMĪBAS DEKLARĀCIJA PAR EAF

Revīzijas palātas 2007. finanšu gada ticamības deklarācija par septīto, astoto un devīto Eiropas Attīstības fondu (EAF)

I. Saskaņā ar Līguma 248. pantu Palāta revidēja:

- a) septītā, astotā un devītā Eiropas Attīstības fonda 2007. finanšu gada pārskatus, kuros ietilpst konsolidētie finanšu pārskati ⁽¹⁰⁾ un konsolidētais septītā, astotā un devītā EAF finanšu izpildes ziņojums; un
- b) Eiropas Attīstības fondu tiesiskajā regulējumā ietilstošo pakārtoto darījumu likumību un pareizību attiecībā uz to EAF resursu daļu, par kuras finansiālo pārvaldību atbild Komisija ⁽¹¹⁾.

Vadības atbildība

II. Saskaņā ar Finanšu regulu, ko piemēro septītajam, astotajam un devītajam Eiropas Attīstības fondam vadība ⁽¹²⁾ atbild par Eiropas Attīstības fondu galīgo gada pārskatu sagatavošanu un patiesu atspoguļošanu un arī par pakārtoto darījumu likumību un pareizību:

- a) vadības atbildība par Eiropas Attīstības fondu galīgajiem gada pārskatiem ietver iekšējās kontroles plānošanu, īstenošanu un uzturēšanu attiecībā uz finanšu pārskatu sagatavošanu un patiesu izklāstu tā, lai tajos nebūtu būtisku nepareizību vai nu krāpšanas, vai kļūdas rezultātā, un šo atbildību īsteno, izraugoties un piemērojot pienācīgas grāmatvedības metodes, kuru pamatā ir EAF grāmatveža pieņemtie grāmatvedības noteikumi ⁽¹³⁾, un sagatavojot apstākļiem atbilstošas grāmatvedības aplēses. Komisija apstiprina Eiropas Attīstības fondu galīgos gada pārskatus;

⁽¹⁰⁾ Konsolidētajos finanšu pārskatos ietilpst bilance, pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu, naudas plūsmas pārskats un tabula ar posteņiem, kas maksājami Eiropas Attīstības fondiem. Šī ticamības deklarācija neattiecas uz EIB iesniegtajiem finanšu pārskatiem un informāciju (sk. 11. zemsvītras piezīmi).

⁽¹¹⁾ Saskaņā ar 1. pantu un 103. panta 3. punktu Finanšu regulā, kuru piemēro devītajam EAF, šī deklarācija neattiecas uz to devītā EAF resursu daļu, ko pārvalda un par ko atbild EIB.

⁽¹²⁾ Komisijas līmenī pārvaldība ietver iestādes locekļus, pārstāvniecību un apakšpārstāvniecību kredītrīkotājus, grāmatvedi un finanšu, revīzijas vai kontroles struktūrvienību vadošos darbiniekus. Saņēmējvalstu līmenī pārvaldība ietver valstu kredītrīkotājus, grāmatvežus, maksāšanas aģentus un īstenotājorganizāciju vadošos darbiniekus.

⁽¹³⁾ Grāmatvedības noteikumi, kurus pieņēmis EAF grāmatvedis, izstrādāti, pamatojoties uz Starptautiskajiem Valsts sektora grāmatvedības standartiem (IPSAS), kurus izdevusi Starptautiskā Grāmatvežu federācija, vai, ja šādu standartu nav, tad pamatojoties uz Starptautiskajiem Grāmatvedības standartiem (IAS) / Starptautiskajiem Finanšu pārskatu standartiem (IFRS), kurus izdevusi Starptautiskā Grāmatvedības standartu padome. Saskaņā ar Finanšu regulu "Konsolidētie finanšu pārskati" par 2007. finanšu gadu ir sagatavoti, pamatojoties uz šiem grāmatvedības noteikumiem, kurus pieņēmis EAF grāmatvedis, kurš pielāgo uzkrājumu grāmatvedības principus Kopienī īpašajiem apstākļiem, kamēr konsolidētie pārskati par Eiropas Attīstības fondu izpildi joprojām galvenokārt balstās uz naudas plūsmas darījumiem.

- b) veids, kādā vadība īsteno savu atbildību par pakārtoto darījumu likumību un pareizību atkarīgs no Eiropas Attīstības fondu īstenošanas metodes. Attiecībā uz tiešo centralizēto pārvaldību īstenošanas uzdevumus veic Komisijas dienesti. Centralizētajā pārvaldībā īstenošanas funkcijas deleģētas trešām valstīm, bet netiešajā centralizētajā pārvaldībā – citām struktūrām. Kopīgas pārvaldības gadījumā īstenošanas funkcijas daļa Komisija un starptautiskās organizācijas. Īstenošanai jāatbilst pareizas finanšu pārvaldības principam, kurš paredz efektīvas un produktīvas iekšējās kontroles plānošanu, īstenošanu un uzturēšanu, ietverot atbilstošu pārraudzību un pienācīgus pasākumus pārkāpumu un krāpšanas novēršanai un vajadzības gadījumā tiesvedību nepareizi izmaksāto vai izlieto to līdzekļu atgūšanai. Neatkarīgi no piemērotās īstenošanas metodes Komisijai ir galīgā atbildība par Eiropas Attīstības fondu pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

Revidenta atbildība

III. Palātas pienākums ir, pamatojoties uz savu revīzijas darbu, sniegt Eiropas Parlamentam un Padomei ticamības deklarāciju par pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Palāta veica revīziju saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (IFAC) un Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas (INTOSAI) starptautiskajiem revīzijas standartiem un ētikas kodeksiem, ciktāl tie piemērojami EAF. Šie standarti paredz, ka Palāta plāno un veic revīziju, lai iegūtu ticamu pārlicību par to, ka Eiropas Attīstības fondu galīgajos gada pārskatos nav sniegta būtiski nepareiza informācija un ka pakārtotie darījumi kopumā ir likumīgi un pareizi.

IV. Atbilstoši III punkta aprakstam revīzijā veic procedūras, lai iegūtu revīzijas pierādījumus par summām un informāciju, kas sniegta galīgajos konsolidētajos pārskatos, un par pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Procedūru izvēle ir revidenta ziņā, tāpat arī risku novērtējums saistībā ar būtiski nepareizu informāciju galīgajos konsolidētajos pārskatos un pakārtoto darījumu būtisku neatbilstību Eiropas Attīstības fondu tiesiskā regulējuma prasībām vai nu kļūdas, vai arī krāpšanas rezultātā. Nolūkā plānot apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras un veicot šos riska novērtējumus, revidents izvērtē iekšējo kontroli, kas ir svarīga, lai sagatavotu un patiesi izklāstītu galīgos konsolidētos pārskatus, kā arī ieviestās pārraudzības un kontroles sistēmas pakārtoto darījumu likumības un pareizības nodrošināšanai. Šajā aspektā revīzija ietver arī izmantoto grāmatvedības metožu piemērotības vērtēšanu un veikto grāmatvedības aplēšu samērīgumu, kā arī galīgo konsolidēto pārskatu un gada darbības pārskatu vispārējo izklāstu.

V. Palāta uzskata, ka iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un piemēroti ticamības deklarācijas pamatošanai.

Atzinums par pārskatu ticamību

VI. Palāta uzskata, ka septītā, astotā un devītā EAF galīgie gada pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Eiropas Attīstības fondu finanšu stāvokli 2007. gada 31. decembrī, kā arī fondu darbības un naudas plūsmas minētajā datumā slēgtajā gadā, saskaņā ar Finanšu regulu un grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem.

VII. Neierobežojot VI punktā sniegto atzinumu, Palāta vērš uzmanību uz to, ka Komisija nav pierādījusi to pieņēmumu pamatotību, kuri izmantoti, sagatavojot uzkrāto izmaksu aplēsi, un ka tas var novest pie uzkrāto izdevumu pārāk zema novērtējuma, kā arī pie pārāk lielu garantiju summu norādīšanas finanšu pārskatu piezīmēs.

Atzinums par pakārtoto darījumu ticamību un pareizību

VIII. Palāta uzskata, ka finanšu gada ieņēmumiem un saistībām pakārtotie darījumi, izņemot IX punktā minēto, kopumā ir likumīgi un pareizi.

IX. Palāta revīzijā atklāja būtisku kļūdu līmeni darījumiem pakārtotajos maksājumos.

X. Neskarot VIII punktā pausto atzinumu, Palāta vērš uzmanību uz lielo uzticēšanās risku budžeta atbalsta jomā, un šis risks izriet no tā, ka Komisija "dinamiski" interpretēja atbilstīguma kritērijus, kas nenodrošina to, ka pirms budžeta atbalsta piešķiršanas valstis ievēro obligātos publisko finanšu uzticamas pārvaldības standartus.

XI. Palāta atzīst Komisijas ieviestos uzlabojumus pārraudzības un kontroles sistēmu jomā, bet uzsver vajadzību turpināt centienus, lai padarītu skaidrākus atsevišķus vispārējās kontroles stratēģijas elementus un uzlabotu noteiktu sistēmu koncepciju un/vai īstenošanu.

2008. gada 18. septembrī

Priekšsēdētājs

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Eiropas Revīzijas palāta
12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Informācija ticamības deklarācijas pamatošanai**Revīzijas tvērums un veids**

14. Eiropas Kopienų pārskatu ticamības revīzijas mērķis ir iegūt pietiekamus pierādījumus, lai secinātu, kādā mērā ieņēmumi, izdevumi, aktīvi un pasīvi ir pienācīgi iegrāmatoti, kā arī lai pārlicinātos par to, vai gada pārskati patiesi atspoguļo finanšu stāvokli gada beigās. Ticamības deklarācijas VI un VII punktā pausti apsvērumi par pārskatu ticamību balstās uz revīziju, kurā pārbaudīja konsolidētos finanšu pārskatus ⁽¹⁴⁾ un konsolidētos ziņojumus par septītā, astotā un devītā EAF finanšu izpildi ⁽¹⁵⁾. Revīziju veica, piemērojot atbilstoša spektra revīzijas procedūras, kas paredzētas, lai selektīvi pārbaudītu pierādījumus saistībā ar summām un sniegtajiem datiem. Cita starpā revīzijā vērtēja izmantotos uzskaites principus, vadības veiktās nozīmīgās aplēses un konsolidēto pārskatu vispārējo izklāstu.

15. Ticamības deklarācijas VIII–XI punkta apsvērumi par pakārtoto darījumu likumību un pareizību balstās uz:

- a) pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējumu *EuropeAid* centrālajos dienestos un piecās pārstāvniecībās (Ganā, Gvinejā-Bisavā, Nigērā, Madagaskarā un Sudānā), aptverot šās valstis;
- b) statistiski atlasīta darījumu parauga pārbaudi katrā apmeklētajā pārstāvniecībā, aptverot visas jomas, izņemot budžeta atbalstu. Kopumā revidēja 90 maksājumus un 15 individuālas juridiskās saistības;
- c) budžeta atbalsta pārbaudi, kurā ietilpa 30 statistiski atlasīti maksājumi un 15 finanšu saistības. Šī atlase reprezentē 46,0 % un 62,1 % attiecīgi no kopējā budžeta atbalsta maksājumiem un finanšu saistībām. Tika pārbaudīti dokumenti, bet astoņiem maksājumiem sīkāku analīzi veica četrās no apmeklētajām valstīm (Ganā, Gvinejā-Bisavā, Nigērā un Madagaskarā);
- d) pārbaudi, ko veica 30 statistiski atlasītiem maksājumiem, kurus bija atļāvuši *EuropeAid* centrālie dienesti;

⁽¹⁴⁾ Sk. 100. pantu 2003. gada 27. marta Finanšu regulā, ko piemēro 9. Eiropas Attīstības fondam. Finanšu pārskatos ietver bilanci, pārskatu par saimniecisko rezultātu, pārskatu par naudas plūsmu un tabulu ar posteņiem, kas maksājami EAF.

⁽¹⁵⁾ Sk. 101. pantu 2003. gada 27. marta Finanšu regulā, ko piemēro 9. Eiropas Attīstības fondam. Finanšu izpildes ziņojumos ietver tabulas, kurās aprakstītas apropriācijas, saistības un maksājumi.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

- e) pārbaudi, ko veica 30 statistiski atlasītiem darījumiem, kurus *ex post* jau bija pārbaudījuši *EuropeAid* centrālie dienesti;
- f) pārbaudi, ko veica 30 statistiski atlasītām finanšu saistībām;
- g) *EuropeAid* ģenerāldirektora gada darbības pārskata un deklarācijas, kā arī šo abu dokumentu sagatavošanas procesa pārbaudi.

Pārskatu ticamība

16. Kā Palāta jau atzīmēja 2006. finanšu gada pārskatā par EAF ⁽¹⁶⁾, grāmatvedības sistēmai, ko izmanto EAF, nepiemīt visas īpašības, kas vajadzīgas efektīvai un produktīvai ekonomiskās informācijas sniegšanai pēc uzkrājumu principa. Tāpēc pāreja no datiem, kas balstīti uz naudas plūsmu, uz gada pārskatiem, kas pamatojas uz uzkrājumu principu, Eiropas Attīstības fondiem prasa apjomīgu manuālu apstrādi, un tā palielina kļūdu risku. Turklāt valūtas maiņas kursa svārstību finansiālā ietekme grāmatvedības sistēmā nav atsevišķi nosakāma, un to nevar iegūt arī manuāli ⁽¹⁷⁾. EAF integrācija grāmatvedības sistēmā, kuru Komisija jau izmanto, lai uzskaitītu budžeta izdevumus, sākotnēji bija plānota 2006. gadā, bet tehnisku sarežģījumu dēļ to vairākkārt atlika. Pašlaik plānots to sākt 2009. gadā.

17. Finanšu pārskatos paredzēts uzkrājums izmaksām, kuras radušās pārskata periodā, bet par kurām gada beigās nav saņemti faktūrrēķini. Šo uzkrājumu aprēķina statistiski, pamatojoties uz vairākiem pieņēmumiem, un to lēš 2 087 miljonu EUR apmērā, kas atbilst 83 % kopējo pasīvu. Kā Palāta konstatēja 2006. finanšu gada pārskatā par EAF ⁽¹⁸⁾, Komisija nav pierādījusi, ka pieņēmums par projekta izdevumu linearitāti ir pamatots. Palātas veiktā analīze ⁽¹⁹⁾ liecina, ka *EuropeAid* izmantotā metode var novest pie uzkrāto izdevumu pārāk zema novērtējuma. Tomēr nav iespējams aplēst ietekmi uz konsolidēto bilanci 2007. gada beigās.

16. Ieviešot jaunu grāmatvedības sistēmu no 2009. gada, tiks novērsti pašreizējie ierobežojumi. Lai mazinātu risku, manuālajai apstrādei piemēro stingrus kontroles pasākumus. Pašreizējā EAF grāmatvedības sistēma neļauj konstatēt valūtas maiņas kursu atšķirību finansiālo ietekmi, tomēr 2007. finanšu gada neto rezultāti ietver maiņas kursu atšķirību radītos ieguvumus un zaudējumus.

Turklāt tikai 9 % maksājumus veic valūtās, kas pakļautas maiņas kursa svārstībām. Tāpēc Komisija šīs iespējamās maiņas kursa atšķirības neuzskata par būtiskām attiecībā uz grāmatvedību kopumā.

17. Komisija 2007. gadā turpināja pielāgot un uzlabot savu pieeju uzkrājuma aprēķināšanai, piemērojot īpašu īstenošanas likmi katram līguma veidam (subsīdijas, būvdarbi, pakalpojumi, piegādes).

Katra līguma individuāla analīze (pašreiz darbojas apmēram 8 000 līgumu) nozīmētu neproporcionālu darba apjomu attiecībā uz pašreiz izmantoto matemātisko pieeju. Komisija paredz uzsākt pētījumu, lai nostiprinātu šajā pieejā izmantotos kritērijus.

⁽¹⁶⁾ 15. punkts (OV C 259, 31.10.2007.).

⁽¹⁷⁾ Kā prasīts IPSAS 4. standartā – Ārvalstu valūtas maiņas kursa svārstību ietekme.

⁽¹⁸⁾ 17. punkts.

⁽¹⁹⁾ Tā kā pieejamā informācija par stāvokli 2007. gada beigās bija nepietiekama, Palāta novērtēja metodes derīgumu, pārbaudot minēto noteikumu 2006. gada 31. decembrī 60 statistiski atlasītu individuālo līgumu paraugam un attiecībā uz 18 projektiem 13 ĀKK valstīs.

PALĀTAS APSVĒRUMI

18. Gada pārskatu 1.4. piezīmē norādītā garantiju summa 2007. gada beigās bija 1 004 miljoni EUR. Palāta konstatēja, ka šī summa ir pārvērtēta par 4,1 %.

Pakārtoto darījumu likumība un pareizība**Padziļinātas darījumu pārbaudes****Projektu saistības**

19. Kotonū nolīgums ⁽²⁰⁾ paredz, ka finansēšanas nolīgumus starp Komisiju un attiecīgo vienu vai vairākām ĀKK valstīm sagatavo 60 dienās pēc Komisijas lēmuma. Palāta veiktajā revīzijā atklājās, ka ievērojamu skaitu finansēšanas nolīgumu (astņus no 30 pārbaudītajiem Komisijas lēmumiem) saņēmējvalsts šajā termiņā nebija parakstījusi.

20. Biežas kļūdas (piecas kļūdas četros no 15 pārbaudītajām individuālajām juridiskajām saistībām) tika konstatētas attiecībā uz tiesību aktos paredzētajām banku garantijām dalībai konkursos un līgumu noslēgšanai. Vienā individuālo juridisko saistību gadījumā bija piešķirts atbrīvojums no konkursa noteikumiem, lai gan nebija izpildīts juridiskais nosacījums, kas to atļauj.

Projektu maksājumi

21. No 11 atlasītajiem maksājumiem ANO organizācijām divu maksājumu likumību un pareizību nevarēja pilnībā revidēt, jo Palāta no attiecīgajām ANO organizācijām nevarēja iegūt pamatojuma dokumentus ⁽²¹⁾, un tāpēc Palāta nevar spriest par šo darījumu likumību un pareizību. Turklāt Palāta vērs uzmanību uz to, ka pārējo ANO darījumu revīziju traucēja neadekvātā ANO organizāciju sadarbība, un revīzija vispār kļuva iespējama, tikai pateicoties tam, ka savlaicīgi iesaistījās Komisija.

KOMISIJAS ATBILDES

18. Komisija 2007. gadā pielika lielas pūles, lai uzlabotu grāmatvedības sistēmā reģistrētās informācijas kvalitāti. Veicot ikgadējo kontu slēgšanu, notika papildu pārbaudes un tika veikti labojumi, lai sagatavotu gada pārskatus. Tā rezultātā ietekme uz gada pārskatu ir neliela un uzskatāma par nebūtisku.

19. Komisija un saņēmējvalstis nav pārkāpušas Kotonū nolīgumā paredzēto 60 dienu noteikumu, jo tas attiecas nevis uz finansēšanas nolīgumu parakstīšanu, bet gan uz to sagatavošanu. Šo finansēšanas nolīgumu parakstīšanas termiņš ir noteikts gada $n + 1$ 31. decembrī, kur n gads ir gads, kurā tikušas pieņemtas Komisijas finansiālās saistības (Finanšu regulas, kas attiecas uz devīto EAF, 54. panta 2. punkts). Īstenojot rūpīgu praksi, Komisija gandrīz visos gadījumos ne tikai sagatavo, bet arī paraksta finansēšanas nolīgumus 60 dienās pēc Komisijas lēmuma pieņemšanas.

20. Komisija uzskata, ka nav nekāda finansiālā riska, jo nevienu maksājumu neveic, pirms nav saņemta bankas garantija.

Kas attiecas uz atkāpi, Komisija uzskata, ka to attaisno ārkārtas steidzamība.

21. Komisija pilnībā atbalsta Revīzijas palātas lūgumu iegūt vajadzīgos apstiprinošos pierādījumus no ANO organizācijām, un šis princips ir skaidri noteikts FAFA. Tiklīdz Revīzijas palāta informēja Komisiju par sarežģījumiem šajā sakarā, Komisija sazinājās ar sadarbības partneriem ANO, lai rastu risinājumu un nodrošinātu vajadzīgās informācijas sniegšanu Palātai.

⁽²⁰⁾ 4. pielikuma 17. panta 2. punkts.

⁽²¹⁾ ANO Iedzīvotāju fonds un ANO Attīstības programma.

PALĀTAS APSVĒRUMI

22. Palātas veiktajā revīzijā par maksājumiem, ko atļāvušas pārstāvēniecības un *EuropeAid* centrālie dienesti, atklāja būtisku kļūdu skaitu (27 kļūdas 24 no 120 pārbaudītajiem darījumiem), kas ietekmēja revidēto pakārtoto darījumu summu. Lielākā daļa šo kļūdu ir nopietnas ⁽²²⁾ un galvenokārt attiecas uz:

- izdevumu atbilstīgumu, piemēram, maksājumi nebija veikti atļautajā periodā, PVN maksājums, maksājums, kas pārsniedz atļauto budžetu un maksājums par līgumā neparedzētiem izdevumu veidiem (17 kļūdas 15 no 120 pārbaudītajiem darījumiem),
- priekšfinansējums noskaidrots, lai gan izdevumi vēl nav radušies (sešas kļūdas sešos no 120 pārbaudītajiem darījumiem),
- maksājumi par nepareizām summām, kas kļūdaini aprēķinātas, maksājums par paziņotajiem daudzumiem, kas neatbilst realitātei, un nav ievērotas darbu tehniskās prasības (trīs kļūdas trijos no 120 pārbaudītajiem darījumiem).

23. Lielāko daļu kļūdu bija jānovērš vai jāatklāj un jākorrigē kredītrīkotājiem pirms priekšfinansējumu noformēšanas vai maksājumu atļaušanas. Citas kļūdas skaidrojamas ar nepietiekamām pārbaudēm, ko veica pārraudzītāji vai revidenti. Tas liecina par nepilnībām pārraudzības un kontroles sistēmās (sk. 32.–47. punktu). Lai gan Komisija plānotās revīzijas varētu atklāt un izlabot daļu kļūdu, atlikušo kļūdu skaits joprojām varētu būt būtisks (sk. 39. punktu).

24. Palātas veiktajā revīzijā atklājās arī citas atkārtotas kļūdas, kas var ietekmēt pakārtoto darījumu summu, galvenokārt saistībā ar tiesību aktos paredzētajām banku garantijām un konkursu un līgumslēgšanas prasībām (16 kļūdas 15 no 120 pārbaudītajiem darījumiem), kā arī konstatēja tādas kļūdas, kas neietekmē pakārtoto darījumu summu, piemēram, priekšlaicīgi maksājumi, nepietiekama EAF finanšu atbalsta redzamība un izdevumi, kas piešķirti nepareizai programmas tāmei (sešas kļūdas sešos no 120 pārbaudītajiem darījumiem).

KOMISIJAS ATBILDES

22. Sistēmas, ko Komisija ieviesusi izdevumu likumības un pareizības kontrolei, pamatā ir ārējo revidentu un pārraudzītāju darbs, kā arī iekšējās pārbaudes. Komisija atzīst, ka šajā sistēmā joprojām pastāv noteikts kļūdas risks. Tomēr, ņemot vērā to, ka nav iespējams pilnībā pārbaudīt visus darījumus, ņemot vērā šādu kontroles pasākumu izmaksas, Komisija turpinās uzlabot savu sistēmu, pamatojoties uz izmaksu efektivitāti, kas sniedz pietiekamu drošību.

23. Lielākā daļa minēto gadījumu ir saistīti vai nu ar maksājumiem, kas veikti, pamatojoties uz revīzijas ziņojumu un līgumslēdzējas iestādes noteiktajiem izmaksu sadalījumiem, vai arī ar avansa noskaidrojumiem, ko var izlabot vēlāk.

24. Divi gadījumi attiecas uz garantiju pagarināšanu līgumiem, kuru izpilde ir nobeiguma posmā. Tādēļ tur nebija riska. Visos pārējos gadījumos garantijas sniedza pēc līguma parakstīšanas, taču neviens maksājums netika izdarīts pirms garantiju saņemšanas. Tādēļ tur nebija finansiāla riska.

Komisija 2008. gada aprīlī publicēja rokasgrāmatu par ES redzamību ārējām darbībām.

⁽²²⁾ Palāta kļūdas uzskata par "nopietnām", ja tās pārsniedz 2 %.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Budžeta atbalsta saistības

25. Kotonū nolīgums nosaka, ka tiešu budžeta palīdzību (budžeta atbalstu) piešķir tad, ja publisko izdevumu pārvaldība ir pietiekami pārredzama, atbildīga un efektīva ⁽²³⁾. Komisija šo nosacījumu interpretē dinamiski ⁽²⁴⁾. Tā uzskata, ka publisko finanšu pārvaldības nepilnības finansēšanas lēmuma pieņemšanas laikā neliedz sākt budžeta atbalsta programmu, ja ir vēlme veikt reformu un ja uzskata, ka plānotās reformas būs pietiekamas. Eiropas Parlaments ir apspriedis "dinamisko interpretāciju", ko Komisija piemēroja atbilstīguma kritērijiem budžeta atbalsta piešķiršanai, un noteicis, ka budžeta atbalsts piešķirams tikai tajās valstīs, kuras jau atbilst obligātajām prasībām par publisko finanšu uzticamu pārvaldību ⁽²⁵⁾.

26. Palātas veiktajā revīzijā atklājās, ka piecās no pārbaudītajām 15 saistībām ⁽²⁶⁾ budžeta atbalsts ir sniegts ĀKK valstīm, kurās nav ievērotas Kotonū nolīguma prasības par pietiekami pārredzamu, atbildīgu un efektīvu publisko finanšu pārvaldību. Palāta konstatēja būtiskus trūkumus budžeta iekšējā uzraudzībā, grāmatvedības sistēmās, publiskā iepirkuma vai korupcijas novēršanas pasākumos. Nopietnu pamatu bažām rada revidētu pārskatu trūkums un neefektīva ārējā kontrole, kas, kā jau Palāta ir norādījusi, ir būtiska pārredzamības un atbildības nodrošināšanai.

25. Komisija ir informēta, ka Eiropas Parlaments savā pārskatā par pasākumiem pēc 2006. gada ieteikumiem saistībā ar budžeta apstiprināšanu ir apspriedis "dinamiskās interpretācijas" pieeju, kā atzīmēts Revīzijas palātas novērojumos. Tomēr Komisija turpina uzskatīt, ka šī pieeja ir lietderīga un atbilstoša piemērošanai katrā valstī atsevišķi, jo tā ļauj Komisijai sniegt labāku atbalstu publisko finanšu pārvaldības (PFM) sistēmu uzlabojumiem un līdz ar to uzlabo budžeta atbalsta vispārējo attīstības ietekmi uz saņēmēju. Visām valstīm piemērojamu ex ante kritēriju ieviešana būtu ne vien metodoloģiski sarežģīta, bet arī mazinātu Komisijas spēju atbalstīt PFM reformas gan gadījumos, kad šādi kritēriji nebūtu ievēroti, gan tad, kad tie būtu ievēroti. Tādēļ Komisijas pieeja ir vērsta uz visaptverošu diagnostisku pārskatu, izmantojot publisko izdevumu un finansiālās atbildības (PEFA) metodoloģiju, nepieciešamību pēc ticamas un atbilstīgas reformu stratēģijas un tās apmierinošas īstenošanas uzraudzību. Tādējādi, līdzīgi kā citi līdzekļu piešķirēji (tostarp Bretonvudsas iestādes), EK izmanto sākotnējo PFM diagnostiku kā pamatu, salīdzinājumā ar kuru nosaka virzības kritērijus reformu stratēģijas īstenošanā. Lai gan Komisija atzīst, ka tās izvērtējumiem PFM reformu virzībai ir jābūt strukturētākiem un formalizētākiem, tā atzīmē, ka pieaugošais sniegto pierādījumu apjoms, kļūstot pieejamam lielākam skaitam PEFA izvērtējumu, dos tai vairāk informācijas, izvērtējot valsts stāvokli un virzības tempu. Visbeidzot, Komisija atgādina, ka atbilstību pārbauda visos programmas posmos un ka jo īpaši valstīs ar nestabilu situāciju Komisija parasti pārvalda radušos riskus, pieprasot, lai tajās darbotos Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) programma tādu pamatjautājumu kā naudas pārvaldība un valsts kases kontrole risināšanai.

26. Komisija nepiekrīt Revīzijas palātas novērtējumam par attiecīgajām četrām valstīm. Kā norādīts 25. punktā, visas saistības valstīs ar nestabilu situāciju, ko minējusi Palāta, uzņēmās pēc pietiekamas pozitīvas virzības novērtējuma PFM sistēmās, ko atbalstīja SVF izvērtējumi. Attiecīgās valstis pēc tam ir turpinājušas uzrādīt virzību PFM un ir saglabājušas tiesības arī turpmāk saņemt budžeta atbalstu.

Revīzijas palātas ieteikumu noteikt visām valstīm piemērojamos minimālos standartus Komisija neuztvēra kā pieprasījumu un, kā izklāstīts 25. punktā, neuzskata to par lietderīgu. Komisija 2007. gadā turpināja piemērot dinamisko pieeju, ko tā uzskata par piemērotu.

Pretkorupcijas pasākumus analizē finansēšanas nolīgumu kontekstā un pārbauga delegāciju PFM gada pārskatu ietvaros.

⁽²³⁾ 61. panta 2. punkta a) apakšpunkts.

⁽²⁴⁾ Sk. 28. un 29. punktu Ipašajā ziņojumā Nr. 2/2005 par EAF budžeta atbalstu ĀKK valstīm (OV C 249, 7.10.2005.).

⁽²⁵⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 22. aprīļa ziņojums par budžeta izpildes apstiprināšanu sestajam, septītajam, astotajam un deviņtajam EAF attiecībā uz 2006. finanšu gadu, 32. punkts.

⁽²⁶⁾ Piecas saistības attiecas uz Burundi, Centrālāfrikas Republiku, Gvineju-Bisavu un Haiti. 2007. gadā budžeta atbalsta saistības šīm valstīm bija 83,7 miljoni EUR, t. i., 24,9 % no budžeta atbalsta saistībām.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Budžeta atbalsta sniegšana šādos apstākļos rada ļoti augstu uzticēšanās risku. Palātas 2006. finanšu gada pārskatā par EAF ⁽²⁷⁾ bija ieteikts vērtēt atbilstību Kotonū nolīgumam pret pamatprasībām. Šis ieteikums nav ņemts vērā.

27. Vairākos gadījumos (septiņos no 33 pārbaudītajiem finansēšanas nolīgumiem) finansēšanas nolīgumu noteikumi budžeta atbalstam bija nepilnīgi vai neskaidri; tie neietvēra vispārējos budžeta atbalsta nosacījumus vai neskaidri definēja metodi izmaksu summu aprēķināšanai, vai arī atsaucās uz valdības uzņemtajām saistībām, nenosakot izpildes datumu un sekas gadījumā, ja šīs saistības nebūs izpildītas.

Budžeta atbalsta maksājumi

28. Palātas veiktajā budžeta atbalsta maksājumu revīzijā atklājās būtisks kļūdu skaits (četras kļūdas četros no 30 pārbaudītajiem maksājumiem), kas ietekmēja revidēto pakārtoto darījumu summu. Konstatētie gadījumi attiecas uz izmaksājamo summu aprēķiniem, balstoties uz pozitīvu secinājumu par publisko finanšu pārvaldības attīstību, kas neatbilst attiecīgā stāvokļa novērtējumam un finansēšanas nolīgumā neparedzētas aprēķinu metodes izmantošanu. Trīs citos gadījumos maksājumi bija veikti, lai gan atjaunināti ziņojumi par publisko finanšu pārvaldību nebija pieejami. Tas rada risku, ka atbilstīguma noteikumi nav ievēroti.

27. Komisija visos savos finansēšanas nolīgumos un atbalsta daļu izmaksas izvērtējumos atsaucas uz Kotonū nolīguma juridisko piemērošanu. Tomēr Komisija atzīst, ka ir ieteicams skaidri norādīt atbilstības kritērijus finansēšanas nolīgumos un to vispārējos nosacījumos atbilstoši "GBS (vispārējā budžeta atbalsta) plānošanas, izstrādes un pārvaldības pamatnostādnēm". Tādēļ Komisija centīsies turpināt uzlabot finansēšanas nolīgumu kvalitāti desmitā EAF ietvaros. Nosakot datus izmaksas nosacījumu izvērtēšanai, finansēšanas nolīgumā iekļautais laiks ir tikai indikatīvs.

28. Katrā no Revīzijas palātas minētajiem četriem gadījumiem Komisija centās pieņemt informētu lēmumu, pamatojoties uz attiecīgo finansēšanas nolīgumu noteikumu argumentētu interpretāciju.

Divos no trim gadījumiem (Botsvāna un Namībija) bija pieejami ziņojumi par PFM situāciju atbilstoši GBS pamatnostādnēm un tika apliecināta atbilstība. Jaunkaledonijas gadījumā (2007BS-EE16) Revīzijas palātas minētās saistības ir papildu pasākumi, nevis izmaksas nosacījumi.

(²⁷) 55. punkts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

29. Daudzos gadījumos (septiņos no 30 pārbaudītajiem maksājumiem) Komisija strukturētā un oficiālā veidā neparādīja, vai maksājumu nosacījumi attiecībā uz publisko finanšu pārvaldību bija ievēroti. Starp konstatētajiem gadījumiem bija tādi, kuros attīstības novērtējums bijis nepamatoti optimistisks vai balstījies uz novecojušu vai neatbilstīgu informāciju, secinājumi nebija pamatoti ar saistīto informāciju, bija izrādīta palāvība uz nākotni, nevis uz notikušo, kā arī bija neprecīzs rādītāju novērtējums.

EuropeAid ģenerāldirektora darbības pārskats

30. EuropeAid ģenerāldirektora darbības pārskats iepazīstina ar politikas sasniegumiem, dienestu veikto pārvaldību un galvenajiem pārbaužu rezultātiem. Tajā atspoguļota arī Komisijas rīcība, ievērojot Revīzijas palātas, Iekšējās revīzijas dienesta un EuropeAid Iekšējās revīzijas nodaļas sagatavotos ieteikumus.

31. Darbības pārskatā ietverti īpaši rādītāji par likumību un pareizību ⁽²⁸⁾. Tomēr rādītāji neaptver finanšu informāciju, piemēram, par revīziju apjomu, dažādās pārbaudēs atklāto kļūdu skaitu, summu, par kādu izdoti piedziņas rīkojumi, un faktiski atgūtām summām. Tādēļ nav skaidrs, uz kāda pamata EuropeAid ģenerāldirektors ziņoja, ka ir guvis pamatotu pārliecību par to, ka ieviestās kontroles procedūras sniedz vajadzīgās garantijas par pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Palātas veiktajā revīzijā atklājās būtisks kļūdu skaits un pārraudzības un kontroles sistēmu nepilnības.

KOMISIJAS ATBILDES

29. Komisija piekrīt, ka strukturētā un formalizētā veidā ir jāparāda, ka tiek ievēroti ar PFM saistītie maksāšanas nosacījumi.

Primārais instruments, ko Komisija izmanto PFM sistēmas izvērtēšanai, ir PEFA izvērtējums, ko papildina ar citu informāciju par PFM reformu jaunāko attīstību (bieži saskaņojot ar citiem attīstības partneriem).

Veicot maksājumu, Komisijas lēmuma pamatā būs visa pieejamā informācija. Turklāt delegācijām ir jāiesniedz ikgadējais PFM pārskats, sniedzot informāciju par nesen veiktām un plānotām reformām. Tomēr Komisija piekrīt, ka par dažiem minētajiem maksājumiem delegācijas, iespējams, varēja sīkāk izskaidrot informāciju, ko tās izmantoja izvērtējumiem.

Attiecībā uz novērojumu par nepamatotu optimismu izvērtējumu veikšanā jāuzsver, ka Komisija ņem vērā notikušo PFM virzību, ticamo un atbilstīgo apņemšanos veikt turpmākas reformas, rezultātus dialogam ar partnervalstīm un attīstības partneriem, kā arī papildu palīdzības sniegšanu. Tādējādi Komisija izsver notikušo virzību, politisko apņemšanos veikt reformas un atlikušās problemātiskās jomas, lai nonāktu līdz informētam lēmumam.

31. EuropeAid 2007. gada darbības pārskatā ir ietverti likumības un pareizības rādītāji, kā, piemēram, ex post pārbaužu un ikgadējo revīzijas plānu īstenošanas rezultāti. Ģenerāldirektoram ir pieejami EuropeAid dienestu veikto piedziņas darbību, kā arī citu pārbaužu rezultāti.

Ģenerāldirektora pamatotā pārliecība nav mehāniski atvasināta no viena vienīga rādītāja. Deklarācijas pamatā ir vairāku elementu, tostarp šādu, izvērtējums: regulāras vadības pārraudzības darbības, iekšējo pārbaužu darbības regulāra izvērtējuma rezultāti, tālākdeleģēto kredītrīko-tāju regulāri ziņojumi, dažādu kontroles struktūru ieteikumos balstīto rīcības plānu īstenošana, ex post pārbaužu rezultāti.

⁽²⁸⁾ EuropeAid 2007. gada darbības pārskats, 57. lpp.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pārraudzības un kontroles sistēmas

Vispārējā kontroles stratēģija

32. Ievērojot Komisijas Rīcības plānu virzībai uz integrētu iekšējās kontroles pamatsistēmu un Palātas ieteikumu ⁽²⁹⁾ par *EuropeAid* vispārējās kontroles stratēģijas izveidi, iekšējās kontroles veidlapās, kas iekļautas *EuropeAid* ģenerāldirektora darbības pārskatā, ir izstrādāts galveno pārvaldības un kontroles sistēmu apraksts. Lai gan tas ir ievērojams progress, aprakstā joprojām trūkst tādu svarīgu elementu kā galvenie rādītāji, kas ir iegūstamā pārlicības līmeņa pamatā, atsevišķu kontroles mehānismu tvērumi un koordinācija starp *ex ante* un *ex post* pārbaudēm.

33. Komisijas darbinieku skaits samazinās, salīdzinot ar līdzekļiem, par kuriem uzņemtas saistības ⁽³⁰⁾. Turklāt nav paredzēts ievērojams darbinieku skaita pieaugums, lai arī saskaņā ar desmito EAF ir plānots būtisks saistību palielinājums. Lai gan, protams, ir pareizi nodrošināt efektīvu cilvēkresursu izmantojumu, pastāv risks, ka darbinieku trūkums vai to neadekvāts sadalījums, vai arī īpašu prasmju un zināšanu trūkums var ietekmēt kontroles, apstiprinājuma pārbaudi un uzraudzības kvalitāti. Par to ir noraižējis Eiropas Parlaments ⁽³¹⁾. Turklāt EAF sniegtā budžeta atbalsta palielinājums prasa īpašas prasmes un zināšanas, un Palāta atzīmē, ka *EuropeAid* Iekšējās revīzijas nodaļa ir ieteikusi izstrādāt cilvēkresursu politiku attiecībā uz budžeta atbalstu tā, lai ievērtu mērķus, kas attiecas uz budžeta atbalsta darbinieku skaitu, prasmēm un zināšanām.

32. *EuropeAid* ir apņēmis uzlabot šo elementu īstenošanu savā kontroles stratēģijā.

33. Komisija piekrīt Revīzijas palātai, ka pietiekama nodrošinātība ar personālu gan skaita, gan prasmju ziņā ir nopietna problēma.

⁽²⁹⁾ Sk. Eiropas Kopienų Revīzijas palātas Atzinumu Nr. 2/2004 par "vienotas revīzijas" modeli (un priekšlikumu par Kopienas iekšējās kontroles pamatsistēmas izveidi) (OV C 107, 30.4.2004.), 40. punktu 2005. finanšu gada pārskatā par darbībām, ko finansē no sestā, septītā, astotā un devītā EAF (OV C 263, 31.10.2006., 205. lpp.) un 54. punktu 2006. finanšu gada pārskatā par darbībām, ko finansē no sestā, septītā, astotā un devītā EAF.

⁽³⁰⁾ 4,8 darbinieki uz 10 miljoniem EUR, par kuriem saistības uzņemtas 2004. gadā, un 4,2 darbinieki 2007. gadā.

⁽³¹⁾ Eiropas Parlamenta 2007. gada 24. aprīļa rezolūcija ar apsvērumiem, kas ir neatņemama daļa lēmumā par 2005. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu sestajam, septītajam, astotajam un devītajam Eiropas Attīstības fondam (OV C 74 E, 20.3.2008.), un Eiropas Parlamenta 2008. gada 22. aprīļa rezolūcija ar apsvērumiem, kas ir neatņemama daļa lēmumā par 2006. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu sestajam, septītajam, astotajam un devītajam Eiropas Attīstības fondam.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Īstenotājorganizācijas

34. Palāta konstatēja, ka mazajām struktūrvienībām, kas pārvalda programmu tāmes ⁽³²⁾, kā arī dotāciju nolīgumu saņēmējiem bieži raksturīgas nepilnvērtīgas iekšējās kontroles sistēmas. Piemēram, šīm struktūrvienībām bieži vien nav piemērotas grāmatvedības sistēmas, lai uzskaitītu projekta izdevumus. Turklāt revīzijās, kuras veica īstenotājorganizāciju uzdevumā, bieži neizdevās atklāt problēmas, kas ietekmē darījumu likumību un pareizību.

Pārraudzītāji

35. Nozīmīgiem darbiem, piegādes vai pakalpojumu līgumiem iecel ārēju pārraudzītāju, kurš vada un/vai uzrauga līguma izpildi. Dažos gadījumos Palātas veiktajā revīzijā atklāja, ka pārraudzītāju veikto pārbaūžu kvalitāte bija nepietiekama un ietekmēja darījumu likumību un pareizību.

ĀKK valstis

36. Komisija turpināja centienus palielināt valsts kredītrīkotāja administratīvo spēju, sniedzot tehnisku palīdzību, aprikojumu un mācības, lai valsts kredītrīkotājam ļautu efektīvi kontrolēt EAF izdevumus. Tomēr daudzos gadījumos ĀKK valstu iesaistes trūkums nozīmē, ka pārstāvniecības tikai daļēji var palauties uz valsts kredītrīkotāju administrāciju veiktajām pārbaudēm, un tas paliek pārstāvniecību darbinieku slodzi saistībā ar pienācīgu pārbaūžu nodrošināšanu.

Kredītrīkotāji pārstāvniecībās un EuropeAid centrālajos dienestos

37. Dažos gadījumos Palāta konstatēja nepilnības kredītrīkotāju veikto pārbaūžu kvalitātē, jo īpaši attiecībā uz priekšfinansējumu noskaidrošanas atļaušanu un detalizētas izdevumu pamatojuma dokumentu pārbaudēm, ietverot revidentu darbu un tā rezultātus, kā arī revīzijas secinājumu pēcpārbaudi. Turklāt pārstāvniecībās uz vietas nepietiek darbinieku, piemēram, lai kontrolētu uzraudzītāju.

34. Lai uzlabotu pārvaldības struktūrvienību iekšējās kontroles sistēmu kvalitāti, Komisija ir izstrādājusi rokasgrāmatas un regulāri rīko mācības (22 valstīs 2007. gadā), kā arī apsver iespēju izveidot vispārējus grāmatvedības un finanšu vadības rīkus.

Kopš 2006. gada februāra darba uzdevumi saistībā ar izdevumu pārbaudi ir subsīdiu līgumu (VII pielikums) neatņemama daļa. Šajos darba noteikumos ir stingri noteikts mērogs un metodoloģija, kas saņēmējas organizācijas pilnvarotam revidentam ir jāievēro, un tie palīdz uzlabot kontroli.

35. Komisija ir lūgusi savām delegācijām pastiprināt pārraudzītāju veiktā darba kontroli. Tā izpētīs iespēju ieviest mehānismu, kas palīdzētu nodrošināt to, ka pārraudzītāju veikto pārbaūžu kvalitāte atbilst darījumu likumības un pareizības prasībām, kā arī paaugstināt pārraudzības darba efektivitāti.

36. Komisija turpina īstenot centienus palīdzības un mācību jomā. 2007. gadā pilnu apmācību EAF finanšu un līgumu procedūru jomā saņēma 1 430 dalībnieki no 22 ĀKK valstīm.

37. Lai nodrošinātu Finanšu regulas noteikumu ievērošanu attiecībā uz kredītrīkotāja sniegtu izdevumu apstiprinājumu, Komisija katram veiktajam darījumam izmanto standarta finansējuma plūsmas un kontrolsarakstus, tādējādi uzlabojot veikto darījumu saskaņošanu un kvalitāti.

Komisija kredītrīkotājiem atgādinās avansa maksājumu noskaidrošanas principus. Attiecībā uz revīziju uzraudzību atbildīgie kredītrīkotāji ir pietiekami rūpīgi, lai katru reizi, kad tas ir vajadzīgs, izdotu piedziņas rīkojumus.

⁽³²⁾ Attiecīgās vienas vai vairāku valstu departamenti vai daļēji valsts aģentūras, vai juridiskā persona, kas atbild par pasākuma izpildi.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

38. Izdevumu revīzijas, ko ierosinājušas pārstāvniecības un *EuropeAid* centrālie dienesti un kas uzticētas privātām revidentu sabiedrībām, ir Komisijas pārraudzības un kontroles sistēmu galvenais elements un ir paredzētas tam, lai sniegtu pārlicību par EAF izdevumiem.

39. Gada revīzijas plānā ir gan obligātās revīzijas, gan uz riska analīzi balstītās revīzijas. Tā kā riska analīze nav pietiekami dokumentēta, nav skaidra riska analīzes procedūra, kā arī nav ziņāms, vai pārstāvniecības šo procedūru konsekventi piemēroja. Kopējais gada revīzijas plāna izpildes līmenis, īpaši pārstāvniecībās, ir zems – gada laikā sāka tikai 55 % no visām plānotajām revīzijām, pārējās revīzijas atlika, bet dažreiz pat atcēla. Daļēji tas noticis tādēļ, ka pārstāvniecībām nepietika resursu revīziju organizēšanai un veikšanai. Turklāt pat tad, kad revīzijas uzsāka, to cikls ieilga un galīgos ziņojumus sagatavoja krietni pēc tam, kad izdevumi radušies. Šādas nepilnības sistēmā var mazināt kopējo iegūtās pārlicības pakāpi, salīdzinot ar plānoto.

40. Revīziju jomā Komisija ir ievērojami pārvirzījusi uz priekšu, 2007. gada oktobrī izdodot jaunus revīzijas uzdevumus, kas attiecas uz visām revīzijām. Lai gan, ņemot vērā, ka šos uzdevumus sāka īstenot nesen, un to ietekme vēl tikai būs redzama, no revidentiem jau saņemtas pozitīvas liecības par to, ka šie jaunie revīzijas uzdevumi ļauj sagatavot daudz pilnīgākus ziņojumus, īpaši attiecībā uz sniegto revīzijas atzinumu formu un piemēroto būtiskuma sliekšni.

EuropeAid centrālo dienestu veiktā uzraudzība

41. Galvenais līdzeklis pārstāvniecību darba kontrolei ir ārējās palīdzības pārvaldības ziņojumi (ĀPPZ) – pārstāvniecību sagatavoti vadības ziņojumi reizi pusgadā. Tas ir periodiskas informācijas avots, kas ļauj decentralizētajām pārstāvniecībām nosūtīt *EuropeAid* centrālajiem dienestiem svarīgāko informāciju par iekšējo organizāciju, projektu īstenošanu un ārējām revīzijām. Attiecīgi *EuropeAid* centrālie dienesti pārstāvniecībām nodrošina atgriezenisko saikni. Jautājumi, par kuriem pārstāvniecības regulāri ziņo, attiecas uz resursu nepietiekamību valsts kredītrīkotāju administrācijās (sk. 36. punktu) un ierobežoto darbinieku skaitu (sk. 33. punktu).

39. Process, kas jāizmanto riska analīzes veikšanai, ir skaidri norādīts *Ilgadējo revīzijas plānu un riska analīzes darbības pamatnostādņēs*. Komisija piekrīt, ka jānostiprina riska analīzes dokumentēšanas process.

Ilgadējā revīzijas plānā ir norādītas uzsākamās revīzijas, kas parasti ir saistītas ar projektu izdevumu pārbaudi. Dažas no šīm revīzijām uzsāks un to rezultātus saņems tajā pašā gadā (n + 1), savukārt citas – nākamajā gadā (n + 2) atkarībā no projekta/programmas īstenošanas tempa un paša revīzijas procesa.

Tā rezultātā tiek izdarītas sākotnējā plāna korekcijas, un katrai atceltai vai atliktai revīzijai ir jāsniedz pienācīgs pamatojums. Tas automātiski nenozīmē, ka visas attiecīgajā gadā neuzsāktās revīzijas tiek atliktas. 2007. gada revīzijas plāna īstenošanas rādītājs šādu korekciju rezultātā ir 77 %. Tas atbilst iepriekšējā gada plāniem, kuru darbības ilgums ir divi gadi.

Ticamību garantē tas, ka maksājumus, kam piemēro revīziju, neveic, pirms nav saņemti un ievēroti šādas revīzijas rezultāti.

PALĀTAS APSVĒRUMI

42. Nav bijis centralizētas pārvaldības informācijas par to revīziju apjomu un rezultātiem, kuras 2007. gadā ierosināja pārstāvniecības. Tādēļ no šīm revīzijām iegūstamais ticamības līmenis ir daudz zemāks nekā ticamības līmenis, ko varētu iegūt, ja būtu ieviesta pilnvērtīga pārvaldības informācijas sistēma. Esošais datotizētais līdzeklis – *CRIS Audit* – ir modificēts, lai atvieglotu tā lietošanu, kas no 2008. gada janvāra ir obligāta. Šā jaunieveduma efektivitāti vēl nav bijis iespējams novērtēt, bet ir pazīmes, kas liecina par to, ka šī sistēma būs noderīga darbības gaitas uzraudzībai. Joprojām vajadzīgi daži pilnveidojumi, lai varētu novērtēt revīziju apjomu izdevumu aspektā un lai sistēmu varētu izmantot apkopošanai, analīzei un rīcībai atbilstoši revīzijas secinājumiem tādā veidā, kas ļauj veikt pastāvīgu problēmu novērtējumu un vajadzības gadījumā nodrošina ātru un savlaicīgu rīcību.

43. Gadiem *EuropeAid* centrālo dienestu pilnvarotajām revīzijām veikta stingra kontrole, un katru gadu tiek sagatavots kopsavilkuma ziņojums, kurā apkopota revīzijās iegūtā informācija, lai vajadzības gadījumā sistēmas uzlabotu. Līdzīgu praksi uzsāka 2007. gadā attiecībā uz pārstāvniecību pilnvarotajām revīzijām, kas veido revīziju lielāko daļu. Kontroli īsteno metodiski, un tā aptver galvenās interesējošās jomas, piemēram, stingru revīzijas uzdevumu ievērošanu. Sagatavotajā ziņojumā bija daudz faktoloģiskas informācijas par skaitļiem un konstatējumu klasifikācija.

EuropeAid centrālo dienestu veiktā apstiprinājuma pārbaude

44. *EuropeAid* centrālo dienestu veiktās apstiprinājuma pārbaudes ietver apmeklējumus, lai pārbaudītu, kā darbojas delegāciju iekšējās kontroles sistēmas, darījumu *ex post* pārbaudes un *EuropeAid* centrālo dienestu ierosinātās ārējās revīzijas.

45. 2007. gadā *EuropeAid* centrālie dienesti veica vienu pārstāvniecības uzraudzības apmeklējumu, kura laikā pārbaudīja pārraudzības un kontroles sistēmu struktūru un darbību. Apmeklējums bija labi plānots un sniedza praktiskus ieteikumus kontroles sistēmu uzlabošanai, bet tas arī ir vienīgais šāda veida apmeklējums. *EuropeAid* 2007. gadā izstrādāja standartizētu metodoloģiju šādiem apmeklējumiem. Šajā izstrādes procesā veica divus izmēģinājuma apmeklējumus, kuru laikā prioritāri bija darbības jautājumi, nevis pārraudzības un kontroles sistēmu darbība.

KOMISIJAS ATBILDES

42. *EuropeAid* ir izstrādājis piemērotus instrumentus revīziju veikšanai, un ir vairāki mehānismi, kas atvieglo to kvalitātes kontroli, kā arī sistemātisku revīzijas konstatējumu konsolidēšanu un izmantošanu.

Gan revīzijas rezultātu plānošanu, gan to pēcpārbaudi nodrošina delegācijas un vadība. Nevienai revīzijai pakļautu maksājumu neapstiprina pirms šādas revīzijas rezultātu saņemšanas un ievērošanas. Izstrādājot ikgadējo revīzijas plānu, vērā ņem iepriekšējo revīziju rezultātus.

EuropeAid centralizēti ievēro ikgadējā revīzijas plāna ievērošanu un kopš 2005. gada veic attiecīgajā gadā izdoto revīzijas ziņojumu pārskatu. Šā pārskata mērķis ir sekmēt revīzijas darbības pārraudzību vadības un delegāciju līmenī un turpmāk uzlabot revīzijas sistēmu, inter alia, pamatojoties uz revīzijas konstatējumu tipoloģijas analīzi.

45. *EuropeAid* 2008. gada martā pieņēma standartizētu metodoloģiju šo uzdevumu veikšanai.

PALĀTAS APSVĒRUMI

46. *EuropeAid* darījumu *ex post* kontroles sistēma nodrošina efektīvu mehānismu to kļūdu konstatēšanai, kuras attiecas uz darījumu formālajiem aspektiem, bet ir mazāk efektīva attiecībā uz kļūdām, kuras ietekmē maksājumu summu. Tādēļ, kā minēts 2006. finanšu gada pārskatā, darījumu *ex post* pārbaudes var dot tikai ierobežotu ieguldījumu kopējā ticamībā sistēmām un procedūrām, kā arī pakārtoto darījumu likumībai un pareizībai. Palāta pārskatīja darījumu paraugu pēc *ex post* pārbaudes un atklāja, ka šīs pārbaudes dažos gadījumos nav bijušas attiecīgi dokumentētas un dažas kļūdas nav atklātas, kā arī secināja, ka pēc konstatējumiem ne vienmēr sekojusi savlaicīga rīcība, kā tam būtu bijis jābūt.

47. *EuropeAid* centrālo dienestu ierosinātajās uz riska analīzi balstītajās revīzijās konstatēja augstu kļūdu līmeni. Riska analīze nebija dokumentēta tā, lai pierādītu, ka *EuropeAid* revīzijai atlasījis visus augsta riska objektus.

Iekšējā revīzija

48. *EuropeAid* Iekšējās revīzijas nodaļas (IRN) galvenais uzdevums ir novērtēt iekšējās kontroles sistēmu. IRN efektīvi pilda savu uzdevumu, tomēr Palāta konstatē, ka IRN riska analīzē nepietiekami ņemts vērā *EuropeAid* riska reģistrs un revīzijas programma nav pietiekami elastīga, lai pielāgotos potenciālā riska izmaiņām laika gaitā. 2007. gadā IRN pabeidza revīzijas par budžeta atbalstu, ārvalstu valūtas un trasta ieguldījumu fondiem, identifikācijas procesu, atsevišķiem iekšējiem standartiem izvēlētajās pārstāvniecībās un riska pārvaldību pārstāvniecībās, kā arī vairākas pēcpārbaudes revīzijas. IRN secinājumi kopumā saskan ar Palātas konstatējumiem.

49. Komisijas Iekšējās revīzijas dienests (IRD) veica revīziju par *ex post* kontroles pasākumiem ⁽³³⁾ *EuropeAid*. Tā secinājumi saskan ar Palātas konstatējumiem attiecībā uz vispārējo kontroles stratēģiju (sk. 32. punktu) un revīziju plānošanu un uzraudzību (sk. 38. un 42. punktu).

KOMISIJAS ATBILDES

46. Darījumu *ex post* kontroles sistēmas izveide un tās iezīmju noteikšana ir balstīta uz atlikušā riska novērtējumu un novērtējumu par mijiedarbību ar citiem kontroles sistēmas komponentiem. Darījumu *ex post* kontrole nodrošina papildu pārliecību to elementu novērtēšanai, uz kuriem attiecas minētā kontrole.

Tas ietver maksājumus, līdzekļu atgūšanu un iepriekšējas finansēšanas darījumu atļaušanu, ko veic Komisija. Katra darījuma izpēte ietver piemērojamo līgumisko nosacījumu sistemātisku pārbaudi.

Katram izvēlētajam darījumam pieprasītā dokumentācija ir skaidri izklāstīta darījumu *ex post* kontroles rokasgrāmatā.

47. Komisija piekrīt, ka jānostiprina riska analīzes dokumentēšanas process.

48. IRN riska analīze veido pamatu tās ikgadējam revīzijas plānam. Turklāt *EuropeAid* riska reģistrā iekļautos riskus aplūko saistībā ar to ietekmi uz revidējamo jomu. Ja IRN riska reģistrā kāda joma, iespējams, tiek uzskatīta par paaugstināta riska jomu, tā var neparādīties konkrētā gada revīzijas plānā, jo darba process vēl nav iekļauts attiecīgā ģenerāldirektorāta darba praksē vai noteiktu programmu vadības ciklā. IRN riska reģistru atjaunina vairākas reizes gadā, ņemot vērā jebkādas izmaiņu pazīmes *EuropeAid* riska vidē.

49. IRD revīziju veica laikā, kad kontroles stratēģija tika gatavota formalizēšanai. Tās secinājumus nevarēja ņemt vērā vēlākos notikumus.

⁽³³⁾ Darījumu *ex post* pārbaudes un finanšu revīzijas.

PALĀTAS APSVĒRUMI

50. IRD veica arī galīgo pēcpārbaudes revīziju *EuropeAid* birojā par nevalstisko organizāciju finansējumu un izmaksu atbilstīguma revīziju Finanšu un administratīvajā pamatnolīgumā (FAFA) ar Apvienoto Nāciju Organizāciju. Izmaksu atbilstīguma revīzija apstiprināja, ka FAFA koncepcija ir atbilstīga, tomēr kontroles mehānismi joprojām ir jāsteno efektīvāk un pilnvērtīgāk gan projekta, gan partneru līmeņos, piemēram, pastiprinot maksājumu kontroles mehānismus un nodrošinot atbilstošu verifikācijas apmeklējumu apjomu ⁽³⁴⁾.

Secinājumi un ieteikumi

51. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka EAF pārskati par 2007. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu ir ticami visos būtiskajos aspektos, tomēr Palāta vērš uzmanību uz 17. punktā pausto apsvērumu par izmaksu uzkrājumu.

52. Pamatojoties uz revīzijas darbu, Palāta secina, ka:

- a) izņemot jautājumus, kas aprakstīti 19., 20. un 27. punktā, EAF ieņēmumiem un saistībām pakārtotajos darījumos nav būtisku kļūdu. Tomēr Palāta vērš uzmanību uz augsto uzticēšanās risku gadījumos, kas minēti 25. un 26. punktā;
- b) EAF maksājumiem pakārtotajos darījumos ir būtisks kļūdu skaits.

53. Eiropas Attīstības fondu pārraudzības un kontroles sistēmas Palāta vērtē kā daļēji efektīvas. **3. tabulā** sniegts pārskats par Palātas veikto *EuropeAid* pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējumu ⁽³⁵⁾.

KOMISIJAS ATBILDES

50. *EuropeAid* ir panācis ievērojamu progresu kopš 2006. gadā un 2007. gada sākumā veiktās Finanšu un administratīvā pamatnolīguma (FAFA) IRD revīzijas pabeigšanas:

- tika veikta formāla analīze par ANO aģentūras atbilstību starptautiski atzītiem standartiem (aptverti 97 %),
- atbilstīgi pieaugošajam Komisijas ieguldījumam ANO darbā ievērojami pieauga ANO pārbaudes apmeklējumu skaits (39 apmeklējumi 2007. gadā salīdzinājumā ar septiņiem 2005.–2006. gadā),
- šo pārbaūžu plānošana notiek reizi gadā,
- to rezultātus konsolidē,
- Komisija un ANO ir parakstījušas kopīgas pamatnostādnes par ziņošanu, lai uzlabotu tās kvalitāti.

53. Ņemot vērā Komisijas rīcībā esošos finanšu resursus un cilvēkresursus, tā uzskata, ka ir ieviesusi kontroles sistēmas, kas sniedz pietiekamu drošību.

⁽³⁴⁾ Gada pārskats budžeta izpildes apstiprinātajai par 2007. gadā veiktajām iekšējām revīzijām (sagatavojusi Komisija (SEC(2008) 2361, galīgā redakcija, 30.7.2008.).

⁽³⁵⁾ Par ĢD ECHO pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējumu sk. 8. nodaļu – Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās – Revīzijas palātas gada pārskatā par budžeta izpildi 2007. finanšu gadā.

PALĀTAS APSVĒRUMI

54. *EuropeAid* ir turpinājis novērst dažas nepilnības, kas minētas Palātas iepriekšējos gada pārskatos. *EuropeAid* ir izstrādājis jaunus revīzijas uzdevumus un ieviesis pārvaldības informācijas sistēmu *CRIS Audit*, kas attiecas uz revīziju apjomu un rezultātiem. Palāta atzinīgi vērtē *EuropeAid* centienus izstrādāt kontroles stratēģiju, bet joprojām trūkst skaidrības par dažiem svarīgiem elementiem, īpaši attiecībā uz atsevišķu kontroles mehānismu tvērumu, koordināciju starp *ex ante* un *ex post* pārbaudēm un galvenajiem rādītājiem, kas ir ģenerāldirektora vispārējās iegūstamās pārlicības pamatā.

55. Jāturpina centieni uzlabot atsevišķu sistēmu koncepciju un/vai īstenošanu. Šajā sakarā jāņem vērā turpmāk minētie ieteikumi:

- a) *EuropeAid* kontroles stratēģijā jāiekļauj galvenie rādītāji, kas ir ģenerāldirektora vispārējās iegūstamās pārlicības pamatā, atsevišķu kontroles mehānismu tvērums, koordinācija starp *ex ante* un *ex post* pārbaudēm, kā arī vajadzīgie cilvēkresursi;
- b) jāveic pārskatīšana, lai novērtētu, vai *EuropeAid* centrālajiem dienestiem un pārstāvniecībām ir vajadzīgā līmeņa un kvalifikācijas darbinieki, lai nodrošinātu pārbaudžu kvalitāti;
- c) labāk jāatbalsta īstenotājorganizāciju pārvaldība. Jāparedz lielāka vietējo pārstāvniecības darbinieku klātbūtne, lai nodrošinātu grāmatvedības sistēmas un mācības, īpaši jau projektiem, kurus īsteno atbilstoši programmu tāmēm;
- d) pārbaudēs, ko pārstāvniecības veic pirms maksājumu atļaušanas, rūpīgāk jāpārbauda maksājumu pieprasījumi un vairāk jāpievēršas izdevumu reālai pastāvēšanai, atbilstīgumam un precizitātei, kā arī labāk jākontrolē pārraudzītāju un revidentu darba kvalitāte;
- e) līdz ar *CRIS-Audit* ieviešanu būtu jāļauj uzraudzīt revīzijas apjomu un revīzijas rezultātus. Lai nodrošinātu, ka pasūtīto revīziju sākotnējie mērķi ir sasniegti, būtiska ir kvalitatīva informācija par sagatavotajiem ieteikumiem un ieviešamiem uzlabojumiem atbilstoši konstatējumiem;

KOMISIJAS ATBILDES

54. Komisija ar gandarījumu uzņem Revīzijas palātas izteikto atzinību par iepriekšējos gados panākto progresu.

55.

- a) *EuropeAid* ir apņēmis uzlabot šo elementu īstenošanu savā kontroles stratēģijā;
- b) Komisija piekrīt Revīzijas palātai, ka pietiekama nodrošinātība ar personālu gan skaita, gan prasmju ziņā ir nopietna problēma, un ir gatava veikt pārskatu;
- c) *EuropeAid* izstrādās vairākus instrumentus, lai uzlabotu īstenotājorganizāciju pārvaldību, un ievieš jaunus darba uzdevumus jauno programmu tāmju revīzijām;
- d) lai nodrošinātu Finanšu regulas noteikumu ievērošanu attiecībā uz kredītrīkotāja sniegtu izdevumu apstiprinājumu, Komisija katram veiktajam darījumam izmanto standarta finansējuma plūsmas un kontROLSarakstus, tādējādi uzlabojot veikto darījumu saskaņošanu un kvalitāti;
- e) jaunā *CRIS-Audit* moduļa stāšanās spēkā 2008. gada 1. janvārī, saistot revidējamā līguma summu ar revidēto summu, atvieglos revīzijas apjoma aprēķināšanu, kā arī revīzijas konstatējumu analīzi atbilstoši to tipoloģijai.

Komisija piekrīt Revīzijas palātas ieteikumam un ik gadus salīdzina un analizē revīzijas rezultātus, lai mācītos no kļūdām un ieviestu pienācīgus uzlabojumus;

PALĀTAS APSVĒRUMI

- f) darījumu *ex post* kontrolē jāiekļauj labāka apliecinājošo dokumentu pārbaude, lai nodrošinātu, ka darījumos nav atbilstīguma un reālās pastāvēšanas kļūdu, kā arī lai pārlicinātos, vai pārbaudes, kas veiktas pirms maksājuma atļaušanas, bijušas adekvātas;
- g) jāpabeidz uzraudzības apmeklējumu standartizētā metodoloģija un jāpalielina šādu apmeklējumu skaits. Jaunajā metodoloģijā jāturpina koncentrēties uz pārraudzības un kontroles sistēmu struktūras un darbības pārbaudi.

56. Attiecībā uz budžeta atbalstu jāņem vērā turpmāk minētie ieteikumi:

- a) pirms budžeta atbalsta piešķiršanas jābūt atbilstībai Kotonū nolīgumam, kas jāvērtē pret pamatprasībām, piemēram, savlaicīgi publicētu un revidētu pārskatu pieejamību;
- b) izmantotajiem rezultativajiem rādītājiem jābūt tādiem, kas vajadzības gadījumā skaidri liecina par publisko finanšu pārvaldības pilnveidošanu. Tas panākams, pilnveidojot rādītājus, ar kuriem var izmērīt rezultātu attīstību laika gaitā, un apvienojumā ar procesa rādītājiem par atsevišķu pasākumu rezultātiem;
- c) lai sniegtu strukturētus secinājumus par sekmēm publisko finanšu pārvaldībā, Komisijai jānodrošina, lai maksāšanas lēmumus pamatojošie dati vairāk balstītos uz jau notikušā novērtējumu nekā uz pieņēmumiem par iespējamību nākotnē;
- d) pirms budžeta atbalsta programmas sākšanas *EuropeAid* jānodrošina, lai būtu skaidrs un pabeigts publisko finanšu pārvaldības vērtējums un saņēmējvalstij būtu ticama un atbilstoša reformu programma ar mērķi novērst visas būtiskās nepilnības paredzamā laika grafikā;

KOMISIJAS ATBILDES

- f) Komisija nepārtraukti strādā pie sistēmas turpmākiem uzlabojumiem un pievērsīs īpašu uzmanību programmu tāmju apliecinājošo dokumentu sīkākas izpētes jautājumam;
- g) *EuropeAid* 2008. gada martā pieņēma standartizētu metodoloģiju šiem apmeklējumiem, un ir plānots palielināt uzraudzības apmeklējumu skaitu.

56.

- a) Kā minēts 25. punktā, Komisija atbilstoši dinamiskajai pieejai izmanto sākotnējo PFM diagnostiku un reformu programmu kā pamatu, salīdzinājumā ar kuru katrai valstij nosaka attīstības rezultātu, un uzskata, ka visām valstīm vienoti piemērojamo kopējo minimālo standartu noteikšana nav lietderīga;
- b) salīdzinājumā ar citām nozarēm PFM ir grūtāk un sarežģītāk noteikt šādus rādītājus. Tomēr Komisija labprāt izmanto rezultātu rādītājus, kas palīdz izmērīt reformu ietekmi, bet lieto arī procesu rādītājus un mērus, lai uzraudzītu reformu programmas īstenošanas progresu;
- c) izvērtējot attiecināmību, Komisija ņem vērā iepriekšējo rezultātu un nākotnes saistību bilanci. Vienlaicīgi Komisija piekrīt, ka, izvērtējot izmaksātās summas, uzsvars jāliek uz sasniegtā parādīšanu;
- d) Komisija piekrīt, ka pirms budžeta atbalsta sniegšanas ir jāizvērtē PFM sistēmas, un Komisija dod priekšroku šāda izvērtējuma veikšanai PEFA ietvaros. Sagaidāms, ka visās valstīs, kas saņem budžeta atbalstu no EAF, PEFA izvērtējumi būs veikti līdz 2008. gada beigām. Vairumā gadījumu valdības jau ir ieviesušas PFM reformu programmas, kas, iespējams, ir jāielāgo atbilstoši konstatējumiem. Ja ir jāizstrādā jaunas programmas, Komisijai pirms budžeta atbalsta sniegšanas ir jāgūst pārliecība par attiecīgās valdības apņemšanos izstrādāt un īstenot vajadzīgos PFM reformas pasākumus;

PALĀTAS APSVĒRUMI

- e) jāuzlabo finansēšanas nolīgumu kvalitāte, visos gadījumos iekļaujot vispārējos nosacījumus, nepārprotamus noteikumus un skaidras prasības attiecībā uz publisko finanšu pārvaldības pilnveidošanu;
- f) cilvēkresursu politika jāizstrādā, pamatojoties uz to prasmju un zināšanu analīzi, kas vajadzīgas, lai pārvaldītu budžeta atbalstu, ņemot vērā tā aizvien lielāko nozīmi.

KOMISIJAS ATBILDES

- e) *Komisija centīsies nodrošināt, lai finansēšanas nolīgumos būtu iekļauti vispārējie nosacījumi un lai PFM atbilstības izvērtējums tiktu veikts strukturētā un formalizētā veidā. Specifiskiem PFM rādītājiem mainīgajās finansējuma daļās ir jābūt skaidriem un precīziem, ļaujot izmērīt to attīstību laika gaitā;*
- f) *papildus personāla pieņemšanas pielāgošanai budžeta atbalsta programmu specifiskajām vajadzībām Komisijas atbildīgie dienesti rīko ievērojamu skaitu mācību kursu EK delegāciju un vadības darbiniekiem par īpašiem jautājumiem saistībā ar budžeta atbalstu (PFM, makroekonomika, darbības rezultātu mērīšana, nozarēm specifiski u. c. kursi).*

1. tabula – Komisijas pārvaldītais kumulatīvais EAF resursu izlietojums 2007. gada 31. decembrī

(miljoni EUR)

	Stāvoklis 2006. gada beigās		Budžeta izpilde 2007. finanšu gada laikā				Stāvoklis 2007. gada beigās				
	Kopsumma	Izpilde ⁽²⁾	7. EAF	8. EAF	9. EAF	Kopsumma	7. EAF	8. EAF	9. EAF	Kopsumma	Izpilde ⁽²⁾
A — RESURSI ⁽¹⁾	37 269,8		– 71,9	– 211,0	341,8	58,8	10 583,0	10 839,3	15 906,4	37 328,7	
B — IZLIETOJUMS ⁽³⁾											
1. Finanšu saistības	34 107,2	91,5 %	– 71,9	– 211,0	3 455,1	3 172,2	10 583,0	10 839,3	15 857,1	37 279,4	99,9 %
2. Individuālās juridiskās saistības	28 699,1	77,0 %	– 5,5	35,0	3 317,3	3 346,9	10 517,2	10 484,6	11 044,2	32 046,0	85,8 %
3. Maksājumi ⁽²⁾	23 826,0	63,9 %	96,7	483,4	2 293,9	2 874,0	10 340,8	9 605,5	6 753,7	26 700,0	71,5 %
C — NENOKĀRTOTIE MAKSĀJUMI (B1-B3)	10 281,2	27,6 %					242,2	1 233,8	9 103,4	10 579,4	28,3 %
D — PIEEJAMĀIS ATLIKUMS (A–B1)	3 162,6	8,5 %					0,0	0,0	49,3	49,3	0,1 %

⁽¹⁾ Sākotnējie piešķirumi 7., 8. un 9. EAF, procenti, dažādi resursi un pārskaitījumi no iepriekšējiem EAF.⁽²⁾ Kā resursu procentuālā daļa.⁽³⁾ 9. EAF summās ietvertas dalībvalstu brīvprātīgās iemaksas Āfrikas Miera fondā (finanšu saistības: 39,1; individuālās juridiskās saistības: 37,0; maksājumi: 29,2).

Avots: Revīzijas palāta, pamatojoties uz EAF finanšu izpildes ziņojumiem un finanšu pārskatiem 2007. gada 31. decembrī.

2. tabula – Finanšu izpilde no 2003. līdz 2007. gadam

(miljonos EUR)

	2003	2004	2005	2006	2007
1. Finanšu saistības	3 395,8	2 375,2	3 035,1	2 718,7	3 172,2
2. Individuālās juridiskās saistības	2 742,7	2 746,3	2 652,0	3 072,6	3 346,9
3. Maksājumi	2 179,5	2 197,8	2 489,1	2 761,9	2 874,0

Avots: Revīzijas palāta, pamatojoties uz EAF finanšu izpildes ziņojumiem un finanšu pārskatiem 2007. gada 31. decembrī.

3. tabula – Pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

Attiecīgā sistēma	Galvenie iekšējās kontroles mehānismi								Kopvērtējums	
	Pārbaudes, kas veiktas pirms darījumu atļaušanas	Uzraudzības apmeklējumi		Ex post pārbaudes	Ārējās revīzijas					Iekšējā revīzija
		Kvalitāte	Kvantitāte		Kvalitāte	Kvantitāte/ revīzijas plāna izpilde	Atsevišķu revīzi- jas konstatējumu pēcpārbaude/ efektīvas piedziņas procedūras	Centrālo dienestu kopējā pārraudzība pār pārstāvniecību organizētajam revīzijām		
EuropeAid centrālie die- nesti										
Pārstāvniecības		N/A	N/A	N/A				N/A		

Apzīmējumi

	Efektīvas
	Daļēji efektīvas
	Neefektīvas
N/A	Neattiecas vai nav vērtētas

Darījumu pārbaudes rezultāts

	Projekta maksājumi	Budžeta atbalsta maksājumi
Parauga aplēse par darījumu procentuālo daļu, kurā ir kļūdas	30 %	30 %
Kļūdu koeficients	Virs 5 %	No 2 % līdz 5 %

4. tabula – Galveno ticamības deklarācijas apsvērumu pēcpārbaude

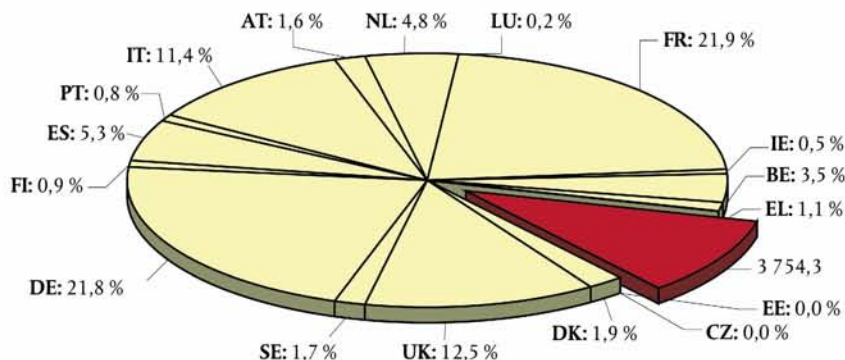
	Palātas apsvērumi	Rīcība	Palātas analīze	Komisijas atbilde
1.	Līdz 2007. gada beigām jāizveido un jāievieš kontroles stratēģija. Kā jau Palāta ir norādījusi, šajā stratēģijā jābūt skaidriem un konsekventiem mērķiem, tai jānodrošina koordinācija un jānosaka pārbaudes veids un biežums. Tajā noteikti jāparedz līdzsvars starp dažādo pārbaudes izmaksām un izrietošajiem ieguvumiem, vienlaikus ņemot vērā pakārtotajos darījumos pieļaujamo kļūdu risku. Kontroles stratēģijā jāietver labi strukturēta un dokumentēta riska analīze, ar pilnu līdzdalību oficiāli iesaistot pārstāvniecības. (2006. finanšu gada pārskata 54. punkta a) apakšpunkts)	EuropeAid ir formalizējis savu vispārējo kontroles stratēģiju un iekļāvis to EuropeAid ģenerāldirektora darbības pārskatā. Tā ietver kontroles procedūru aprakstu katram no dažādajiem pārvaldības paņēmieniem. Tomēr trūkst skaidrības par atsevišķiem svarīgiem kontroles stratēģijas elementiem, jo īpaši par atsevišķu kontroles mehānismu tvērumu, koordināciju starp <i>ex ante</i> un <i>ex post</i> pārbaudēm un galvenajiem rādītājiem, kuri ir ģenerāldirektoram iegūstāmās vispārējās pārlicības pamatā.	EuropeAid kontroles stratēģijā jāiekļauj galvenie rādītāji, kas ir ģenerāldirektora vispārējās iegūstāmās pārlicības pamatā, atsevišķu pārbaudes mehānismu tvērumi, koordinācija starp <i>ex ante</i> un <i>ex post</i> pārbaudēm, kā arī vajadzīgie cilvēkresursi. (2007. finanšu gada pārskata 55. punkta a) apakšpunkts)	EuropeAid ir apņēmis turpmāk uzlabot šo elementu īstenošanu savā kontroles stratēģijā.
2.	Vairāk jāatbalsta no darba programmām finansēto projektu pārvaldība. Cita starpā jāparedz lielāka vietējo pārstāvniecības darbinieku klātbūtne, lai nodrošinātu grāmatvedības sistēmas un mācības. Lielāks skaits revīziju agrākā projektu īstenošanas posmā arī palīdzētu uzraudzīt un vajadzības gadījumā uzlabot saņēmēju ieviesto kontroles sistēmu kvalitāti. (2006. finanšu gada pārskata 54. punkta b) apakšpunkts)	EuropeAid ir turpinājis centienus uzlabot to projektu kvalitāti, kurus pārvalda programmas tāmju veidā. Šim nolūkam tas ir sagatavojis jaunas praktiskas vadlīnijas, un ĀKK valstīs regulāri notiek īpaši mācību kursi.	Labāk jāatbalsta īstenotāju organizāciju pārvaldība. Jāparedz lielāka vietējo pārstāvniecības darbinieku klātbūtne, lai nodrošinātu grāmatvedības sistēmas un mācības, īpaši jau projektos, kurus īsteno pēc programmu tāmēm. (2007. finanšu gada pārskata 55. punkta c) apakšpunkts)	EuropeAid izstrādās vairākus instrumentus, lai uzlabotu īstenotāju organizāciju pārvaldību, un ieviests jaunus darba uzdevumus jauno programmu tāmju revīzijām.
3.	Pārbaudēs, ko pārstāvniecības veic pirms maksājumu atļaušanas, rūpīgāk jāpārbauda maksājumu pieprasījumi un vairāk jāpievēršas izdevumu reālai pastāvēšanai, atbilstīgam un precizitātei. Labāk jākontrolē pārraudzītāju darba kvalitāte. (2006. finanšu gada pārskata 54. punkta c) apakšpunkts)	EuropeAid nav veicis konkrētus pasākumus. Kļūdu skaits, kas atklājas pēc Palātas veiktās individuālo maksājumu revīzijas, saskan ar apsvērumu par to, ka jāpastiprina pārstāvniecību veiktā finanšu kontrole.	Pārbaudēs, ko pārstāvniecības veic pirms maksājumu atļaušanas, rūpīgāk jāpārbauda maksājumu pieprasījumi un vairāk jāpievēršas izdevumu reālai pastāvēšanai, atbilstīgam un precizitātei. Labāk jākontrolē pārraudzītāju un revidentu darba kvalitāte. (2007. finanšu gada pārskata 55. punkta d) apakšpunkts)	Komisija apzinās veicamos uzlabojumus noteikta veida līgumu izpildes kontrolē un izpētīs iespēju ieviest mehānismu, kas nodrošinātu pārraudzītāju veikto pārbaudes kvalitātes atbilstību darījumu likumības un pareizības prasībām. Komisija kredītkotājiem atgādās avansa maksājumu noskaidrošanas principus.
4.	Jāuzlabo ārējo revidentu veikto pārbaudes kvalitāte, jaunajos darba uzdevumos iekļaujot skaidri aprakstītu revīzijas mērķi, piemērojamo būtiskuma sliekšni, paraugu atlasī, revīzijas procedūru veidu, norādījumus kļūdu apstrādei un secinājumu paziņošanai. Turklāt šie standarta darba uzdevumi jāizmanto visās pārstāvniecībās ierosinātajās ārējās revīzijās. (2006. finanšu gada pārskata 54. punkta d) apakšpunkts)	2007. gada oktobrī EuropeAid izdeva jaunus revīzijas uzdevumus, kas attiecas uz visām revīzijām. Lai gan, ņemot vērā, ka šos uzdevumus sāka īstenot nesen, to ietekme vēl tikai būs redzama, no revidentiem jau saņemtas pozitīvas liecības par to, ka šie jaunie revīzijas uzdevumi ļauj sagatavot daudz pilnīgākus ziņojumus, īpaši attiecībā uz sniegto revīzijas atzinumu formu un piemēroto būtiskuma sliekšni.	Rīcība bijusi apmierinoša.	
5.	Pārstāvniecību organizēto ārējo revīziju centralizēta uzraudzība jāuzlabo tā, lai tās rezultātus varētu efektīvi paziņot visos attiecīgajos pārvaldības līmeņos. Tas panākams, līdz 2007. gada beigām ieviešot pārvaldības sistēmu, kas sniedz informāciju par revīzijas procesu un atvieglo piekļuvi attiecīgajiem revīzijas rezultātiem. (2006. finanšu gada pārskata 54. punkta e) apakšpunkts)	Lai atvieglotu datorizētā līdzekļa CRIS Audit izmantošanu, tas tika modificēts un ir obligāti lietojams no 2008. gada janvāra. Vajadzīgi turpmāki uzlabojumi, kas ļautu novērtēt revīzijas tvērumu un šīs sistēmas izmantošanu, salīdzinot un analizējot revīzijas konstatējumus un ieteikumus un atbilstoši rīkojoties.	CRIS Audit ieviešanai būtu jāļauj uzraudzīt revīzijas apjomu un revīzijas rezultātus. Lai nodrošinātu, ka īstenoto revīziju sākotnējie mērķi ir sasniegti, būtiska ir kvalitatīva informācija par sagatavotajiem ieteikumiem un ieviešamajiem uzlabojumiem atbilstoši konstatējumiem. (2007. finanšu gada pārskata 55. punkta e) apakšpunkts)	Jaunā CRIS-Audit moduļa stāšanās spēkā 2008. gada 1. janvārī, saistot revidējamā līguma summu ar revidēto summu, atvieglos revīzijas apmēra aprēķināšanu, kā arī revīzijas konstatējumu analīzi atbilstoši tipoloģijai. Komisija piekrīt Revīzijas palātas ieteikumam un ik gadus salīdzina un analizē revīzijas rezultātus, lai mēģinātu no kļūdām un ieviestu pienācīgus uzlabojumus.

	Palātas apsvērumi	Rīcība	Palātas analīze	Komisijas atbilde
6.	Palielinot apmeklējumu skaitu, jāuzlabo <i>EuropeAid</i> centrālo dienestu veiktās pārstāvniecību apstiprinājuma pārbaudes. (2006. finanšu gada pārskata 54. punkta f) apakšpunkts)	Apmeklējumi ir labi izpļānoti un sniedz praktiskus ieteikumus kontroles sistēmu uzlabošanai. Tomēr apmeklējumu skaits nav pieaudzis.	Jāpalielina uzraudzības apmeklējumu skaits. Tajos jākoncentrējas uz pārraudzības un kontroles sistēmu struktūras un darbības pārbaudi. (2007. finanšu gada pārskata 55. punkta g) apakšpunkts)	Standartizēto metodoloģiju uzraudzības apmeklējumiem pabeidza 2008. gada martā. Šādu apmeklējumu skaits 2008. gadā ir jāpalielina.
7.	Tā kā darījumu <i>ex post</i> pārbaudu apjoms ir ierobežots, tās var dot tikai ierobežotu ieguldījumu kopējā pārliecībā par sistēmām un procedūrām un pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Turklāt tās tiek veiktas ar lielu novēlošanos. (2005. finanšu gada pārskata 33. un 42. punkts)	Darījumu <i>ex post</i> pārbaudu tvērums joprojām neiekļauj aspektus, kas attiecas uz juridiskajām saistībām, kā arī uz darba programmu izdevumu detalizētiem apliecinājumiem dokumentiem.	Darījumu <i>ex post</i> kontrolē jāiekļauj labāka apliecinājošo dokumentu pārbaude, lai nodrošinātu, ka darījumos nav atbilstīguma un reālās pastāvēšanas kļūdu, kā arī lai pārliecinātos, vai pārbaudes, kas veiktas pirms maksājuma atļaušanas, bijušas adekvātas. (2007. finanšu gada pārskata 55. punkta f) apakšpunkts)	Komisija nepārtraukti strādā pie sistēmas turpmākiem uzlabojumiem un pievērš īpašu uzmanību programmu tāmju apliecinājošo dokumentu sīkākas izpētes jautājumam.
8.	Atbilstība Kotonū nolīgumam jāvērtē pret pamatprasībām, piemēram, savlaicīgi publicētu un revidētu pārskatu pieejamību. Lai iegūtu skaidri un oficiāli formulētus secinājumus, jāpaskaidro "dinamiskās interpretācijas" rādītāji, kas ļautu novērtēt maksāšanas lēmumu atbilstīgumu. (2006. finanšu gada pārskata 55. punkta a) apakšpunkts)	<i>EuropeAid</i> nebija formulējis pamatprasības. Palātas veiktajā revīzijā atklājās, ka 5 no 15 pārbaudītajām saistībām budžeta atbalsts ir sniegts tādām ĀKK valstīm, kurās pēc Palātas ieskata publisko finanšu pārvaldība nav pietiekami caurskatāma, uzskaitāma un efektīva. Tas, ka konstatētajos gadījumos Komisija drosmīgi piemēro Kotonū nolīguma budžeta atbalsta nosacījumu dinamisku interpretāciju, rada ļoti augstu fiduciāro risku.	Pirms budžeta atbalsta piešķiršanas jābūt atbilstībai Kotonū nolīgumam, kas jāvērtē pret pamatprasībām, piemēram, savlaicīgi publicētu un revidētu pārskatu pieejamību. (2007. finanšu gada pārskata 56. punkta a) apakšpunkts) <i>EuropeAid</i> pirms budžeta atbalsta programmas sākšanas jānodrošina, ka ir skaidrs un pabeigts publisko finanšu pārvaldības vērtējums un ka saņēmējvalstij ir ticama un atbilstoša reformu programma, lai novērstu visas būtiskās nepilnības paredzamā laika grafikā. (2007. finanšu gada pārskata 56. punkta d) apakšpunkts)	Komisija 2007. gadā turpināja piemērot dinamisko pieeju, ko tā uzskata par piemērotu. Pirms budžeta atbalsta programmas uzsākšanas Komisija turpinās nodrošināt, lai tiktu veikts publisko finanšu pārvaldības izvērtējums, vēlam, PEFA ietvaros, un lai saņēmējvalstij būtu ticama un atbilstīga reformu programma būtisku trūkumu novēršanai paredzamā laika posmā. Tas garantēs Kotonū nolīguma nosacījumu dinamiskas interpretācijas stingru ievērošanu un Komisijas attīstības mērķiem atbilstīgu riska pārvaldību. Visbeidzot, Komisija nepiekrīt Revīzijas palātas novērtējumam par attiecīgajām piecām saistībām.
9.	Lai sniegtu strukturētus secinājumus, Komisijai jānodrošina, ka maksāšanas lēmumus pamatojošie dati vairāk balstās uz jau notikušā novērtējumu nekā uz pieņēmumiem par iespējamību nākotnē. (2006. finanšu gada pārskata 55. punkta b) apakšpunkts)	2007. gada revīzijā atklājās diezgan daudzi gadījumi, kad Komisija strukturētā un oficiālā veidā neparādīja, ka Kotonū nolīgums attiecībā uz publisko finanšu pārvaldību ir ievērots. Daži no šiem gadījumiem skaidrojami ar to, ka bijusi palāvība uz nākotni, nevis uz notikušo, kā arī bijis kļūdainis rādītāju novērtējums.	Lai sniegtu strukturētus secinājumus par sekmēm publisko finanšu pārvaldībā, Komisijai jānodrošina, ka maksāšanas lēmumus pamatojošie dati vairāk balstās uz jau notikušā novērtējumu nekā uz pieņēmumiem par iespējamību nākotnē. (2007. finanšu gada pārskata 56. punkta c) apakšpunkts)	Izvērtējot attiecīgā mērķa, Komisija ņem vērā iepriekšējo rezultātu un nākotnes saistību bilanci. Vienlaicīgi Komisija piekrīt, ka, izvērtējot izmaksātās summas, uzsvars jāliek uz sasniegtā parādīšanu.
10.	Izmantotajiem rādītājiem jābūt tādiem, kas vajadzības gadījumā skaidri liecina par publisko finanšu pārvaldības attīstību. Tas panākams ar rādītājiem, kurus var mērīt laika gaitā un salīdzināt vienu periodu ar nākamā, pretstatā rādītājiem, kas balstās uz kādu atsevišķu notikumu. (2006. finanšu gada pārskata 55. punkta c) apakšpunkts)	Kārtējā revīzijā atklājās, ka bieži vien pietrūkst gan skaidras publisko finanšu pārvaldības nepilnību analīzes programmas sākumā, gan strukturētas pieejas, ar ko pēc tam novērtēt publisko finanšu pārvaldības attīstību. Rezultātā ir daudz grūtāk veikt attīstības gaitas pamatīgu un objektīvu vērtēšanu.	Izmantotajiem rezultativajiem rādītājiem jābūt tādiem, kas vajadzības gadījumā skaidri liecina par publisko finanšu pārvaldības attīstību. Tas panākams, pilnveidojot rādītājus, ar kuriem var izmērīt rezultātu attīstību laika gaitā, un apvienojumā ar procesa rādītājiem par atsevišķu pasākumu rezultātiem (2007. finanšu gada pārskata 56. punkta b) apakšpunkts)	Salīdzinājumā ar citām nozarēm PFM ir grūtāk un sarežģītāk noteikt šādus rādītājus. Tomēr Komisija labprāt izmanto rezultātu rādītājus, kas palīdz izmērīt reformu ietekmi, bet lieto arī procesu rādītājus un mērus, lai uzraudzītu reformu programmas īstenošanas progresu.

**Diagrammas, kurās konsolidēti attēlots septītais, astotais un devītais EAF
2007. gada 31. decembrī**

I diagramma – Kopējie resursi

Kopā = 37 328,65 miljoni EUR ⁽¹⁾

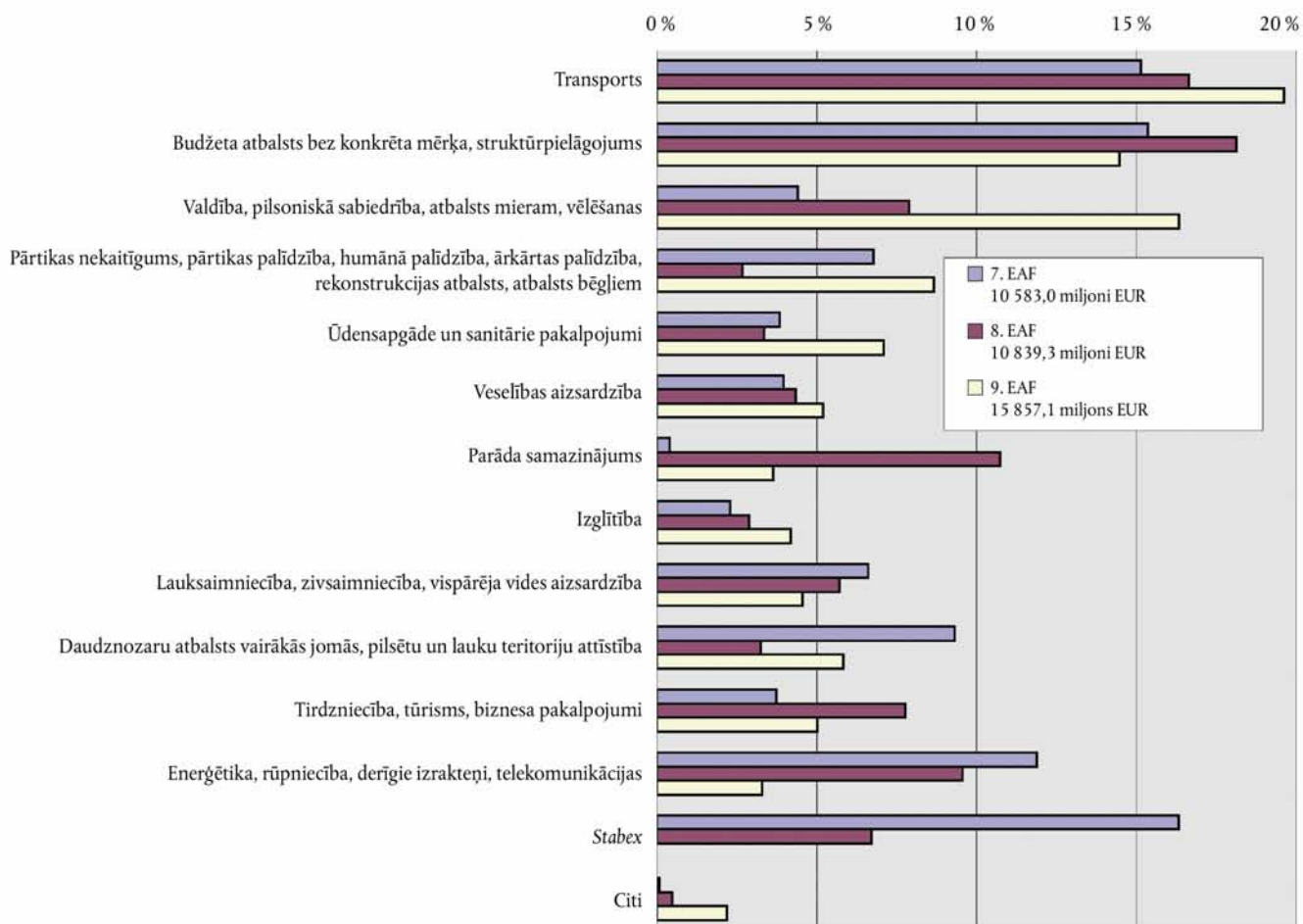
Dalībvalstu iemaksas

Īpaša iemaksa Kongo, Stabex, pārskaitījumi no Eiropas Attīstības fondiem pirms Sestā EAF un kapitalizētie ienākumi (miljonos EUR)

II diagramma – Kopējie lēmumi

Kopā = 37 279,4 miljoni EUR ⁽¹⁾

Avots: Revīzijas palāta, pamatojoties uz grāmatvedības sistēmas datiem.

⁽¹⁾ Starpība starp kopējiem resursiem (37 328,65 miljoni EUR) un kopējiem lēmumiem (37 279,37 miljoni EUR) vienāda ar pieņemamo atlikumu, kas jāsadala (49,28 miljoni EUR).